

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА

ИЛЮЗИЯ ЗА ГРЯХ

Част 14 от „Анастасия Каменская“

Превод от руски: Минка Златанова, 1999

chitanka.info

ГЛАВА 1

Кой знае защо, от пръв поглед стаята с прострениа на пода труп на възрастна жена будеше асоциация с Достоевски. Убийството на старата лихварка. Макар че според предварителните сведения убитата не се беше занимавала с лихварство, нито пък държала в дома си заложенни вещи. Нещо повече — големият апартамент в „сталинската“ сграда с обстановката си свидетелстваше за благосъстоянието и аристократичните корени на собствениците.

В този апартамент навремето живял известният учен академик Смагорин, но това било отдавна. Убитата, Екатерина Венедиктовна Анисковец, беше негова дъщеря. На три пъти през живота си се омъжвала и толкова пъти променяла фамилното си име, но не и адреса. Така че тя беше живяла в тази сграда може би най-дълго от всичките ѝ обитатели. Единствено нейният апартамент беше самостоятелен, останалите бяха комунални квартири с постоянно сменящи се наематели. Едни получаваха или си купуваха ново жилище и се изнасяха, други се нанасяха след размяна с роднини или разведени съпрузи. По вратите на апартаментите бяха набучкани най-различни звънци и картички с имена и само вратата на апартамента на Екатерина Венедиктовна беше с един-единствен звънец и красива метална табелка с надпис „Академик В. В. Смагорин“.

Съдебният лекар оглеждаше тялото, а експертът криминолог търсеше наличието на следи. Убийството явно приличаше на престъпление с цел грабеж — този дом бе твърде заможен и в него цареше ужасен безпорядък. Веднага си личеше, че тук е било търсено нещо.

— Убитата има ли роднини? — обърна се следователят Олшански към съседката, извикана за свидетелка.

— Ами не зная — неуверено отговори младата жена в анцуг. — Живея тук отскоро, само от половин година. Но съм чувала, че няма деца.

— Кой от вашата сграда може да каже нещо за Анисковец? Кой от наемателите живее тук от по-дълго?

— Ох, не зная — поклати глава съседката. — Общувам с много малко от хората, нали съм само квартирантка. Моята хазайка е откупила апартамента и сега дава стаите под наем. А ние сме бежанци — добави тя — от Таджикистан. Тук всички странят от нас, сякаш че сме чумави и пренасяме зараза. Така че много-много не разговарят с нас.

Да, очевидно нямаше да узнаят нищо от тази съседка. Налагаше се дълго да обикалят от апартамент на апартамент и да разпитват, за да съберат на първо време поне някакви сведения за възрастната жена, убита жестоко от удар с нещо тежко по тила.

* * *

Всъщност покойната Екатерина Венедиктовна почти не общувала с обитателите на сградата, но общо взето, имала много приятели и познати. Коренячка московчанка, тя израснала в Москва, тук завършила училище и университет и работила в Историческия музей. Навсякъде си завъдила приятели. Разбира се, сега не всички бяха живи. Но все пак имаше доста хора, които можеха да разкажат нещо за нея.

Най-напред Олшански нареди да бъдат издирени онези от нейните познати, които са я посещавали често и можеха поне приблизително да кажат какво е изчезнало от дома ѝ. Такъв човек се намери — бившият съпруг на Екатерина Венедиктовна, Пьотр Васи́лиевич Анисковец. С покойната се развели преди петнайсет години, когато тя била на петдесет и девет, а той — на шейсет и две.

И през всичките тези петнайсет години той посещавал Екатерина Венедиктовна, носил ѝ цветя и трогателни дребни подаръци.

— Ще ви засегна ли, ако попитам коя е причината за вашия развод? — предпазливо запита следователят. Тази ситуация му се струваше твърде необикновена — да се разведат в такава напреднала възраст, и то не за да създадат ново семейство.

Пьотр Васи́лиевич тъжно го погледна.

— Глупак бях, това е всъщност причината. Хванах се с млада жена, мислех си, че това е истинската, всепоглъщащата любов, онази, за която човек е готов да умре. Разведох се с Катерина. А когато всичко приключи, Катя дълго ми се смя. Така ти се пада, самонадеян глупчо, казваше ми тя, нека ти бъде за урок. Прекрасно се отнасяше към мен. По-късно многократно ѝ правих предложения, но тя все ми отказваше. Смешно било на такава възраст да се венчава, и то с бившия си съпруг. Иначе приемаше да я ухажвам, не ме пъдеше.

— Излиза, че ви е простила — уточни следователят.

— Да, прости ми — кимна Анисковец. — Пък и тя не можеше да се сърди дълго. Знаете ли, имаше просто удивително чувство за хумор, умееше да види комичната страна на всяка несгода и да я приеме с присмех. През всичките тези години, откакто се познаваме, нито веднъж не съм я виждал да плаче. Вярвате ли? Нито веднъж. Затова пък постоянно се смееше.

Пьотр Василиевич потегли с Олшански към дома на бившата си съпруга. В колата на няколко пъти вземаше да смуче валидол и личеше, че изпитва панически страх да влезе в стаята, където доскоро бе лежал трупът на убитата. Но в последния момент все пак успя да се стегне и с горестни въздишки се зае да оглежда имуществото. От това как бегло плъзна поглед по окачените на стените картини и с каква увереност отваряше чекмеджетата на скрина и вратичките на шкафовете, Олшански разбра, че Пьотр Василиевич добре се ориентира в обстановката и знае точно къде какво трябва да има.

— Май всичко си е на мястото — разпери ръце Анисковец. — Липсва само една картина, мъничка такава, миниатюра, но не мисля, че е била открадната.

— И защо? — настръхна Олшански.

— Ами тя беше съвсем евтина, струваше някакви копейки. Защо да я крадат, след като наоколо ѝ висят безценни платна.

— Може пък да е заради размера — предположи следователят. — Малката картина може по-лесно да се отнесе.

— Не, не е така — възрази Пьотр Василиевич, — я вижте колко много миниатюри има тук. Бащата на Катерина, Венедикт Валериевич, имаше голяма слабост към тях, цял живот ги е събирал. И всички са много скъпи, много, повярвайте ми. А е изчезнала една нищо и

никаква картинка, Катя я купи на улицата от някакъв пишман-художник просто на шега.

— И какво бе нарисувано на нея?

— Цветя и пеперуди в стил Дали. Сега Москва е пълна с подобна живопис. С една дума, боклуци. Мисля си, че Катерина чисто и просто я е подарила на някого. Невъзможно е да бъде открадната такава евтиния.

— Добре, Пьотр Василичевич, ще проучим въпроса с тази картина. А как стоят нещата със скъпоценностите?

— Всичките са налице. Това е просто поразително, знаете ли. Катерина притежаваше великолепни фамилни бижута — диаманти, изумруди, платина. Само изработката им колко струва! А нищо от тях не е взето.

И наистина, това бе много странно. В такъв случай защо чекмеджетата на скрина бяха изтеглени, вещите — разхвърляни по пода, а шкафовете — отворени? Очевидно е било търсено нещо определено. Но ако не са скъпоценни вещи, тогава какво? И защо престъпникът не е взел бижутата? Те са много, всичките са на достъпно място, той навярно ги е видял, дори ги е пипал. Защо не ги е взел?

Трябваше незабавно да открият още някой, който би могъл да огледа вещите на Екатерина Венедиктовна. Не е изключено бившият ѝ съпруг да е установил какво точно е откраднато, но по някаква причина да не е искал да го каже.

* * *

Дебелият, пристегнат с аптечно ластиче бележник на Екатерина Венедиктовна Анисковец, натъпкан с множество изпадащи листчета, лежеше на масата пред Анастасия Каменская. Задачата, която ѝ възложи следователят, беше пределно ясна: да намери сред познатите на убитата човек, който би могъл да даде компетентна информация за ценните вещи, които е притежавала. Колкото кратко бе формулирана задачата, толкова продължителна и къртовска беше работата по нейното изпълнение. За установяването на всички лица, чиито телефони бяха записани в бележника, се изискваше много време и

търпение. Настя старателно отправяше запитвания и получаваше отговори „Починал... Номерът е даден на друг абонат... Преместил се е... Починал... Починал...“

На третия ден най-после ѝ провървя. Изкуствоведът, експерт по живопис и колекционер на стари картини, Иван Елизарович Бишов си беше жив и здрав и прояви чудесна осведоменост както за картините на Анисковец, така и за скъпоценностите ѝ. Той вече бе научил за трагичната гибел на старата си приятелка, когато Настя го посети, и все повтаряше:

— Боже мой, боже мой, сигурен бях, че всички ни ще надживее! С това превъзходно здраве. Ах, Катерина, Катерина!

— Отдавна ли се познавахте с Екатерина Венедиктовна? — попита го Настя.

— Цял живот — бързо отговори Бишов. — Бащите ни бяха приятели и фактически двамата с Катерина израснахме заедно. Баща ми и Венедикт Валериевич бяха страстни колекционери. А ние с Катя тръгнахме по различни пътища. Аз, така да се каже, поех колекцията на татко и продължих делото му, а Катя нямаше влечение към колекционирането, то някак си не я вълнуваше. Впрочем жените въобще не са склонни... Малко по малко тя продаваше ценните творби и живееше с тези пари. Държавата ѝ отпусна мизерна пенсия, по онова време музейните работници не бяха на почит.

— А кой ще наследи имуществото ѝ?

— Държавата. Катерина завеща всичко на няколко музея. Тя няма роднини, на които би пожелала да остави всичко това.

— Нима изобщо няма роднини? — не повярва Настя.

— Аа, разбира се, че има някакви — отговори Бишов с треперлив глас. — Но не и такива, на които би могло да се остави колекцията. Ще я пропият и разпилеят. Макар да нямаше влечение към колекционирането, Катя добре съзнаваше какво богатство притежава. Имам предвид не само паричната стойност на колекцията, а стойността ѝ в благородния смисъл на думата. За историята, за културата. Катя беше твърде образован човек.

Роднини, лишени от наследство. Това вече е интересно. Впрочем не, не толкова. Ако имат пръст в убийството, те биха взели ценните творби и скъпоценностите. Иначе то става безсмислено. А може би нещо им е попречило? Успяват да я убият, а не могат да приберат и

изнесат скъпоценните вещи... Ще трябва сериозно да се занимае със съседите. Защото при една такава ситуация какво е могло да попречи на престъпника? Само появата на хора по стълбището близо до апартамента.

— Как беше изготвено завещанието, Иван Елизарович? Искам да кажа, направен ли бе опис на всяка една ценна вещь или творба, която отива в музея след смъртта на Анисковец?

— Разбирам въпроса ви — кимна старият колекционер. — Да, всяко нещо бе описано с участието на представители от музеите и от нотариата. В завещанието ясно е отразено на кого какво се полага. Няколко картини Катя не включи в завещанието, имаше намерение да ги продаде и с парите от тях да се издържа.

— И какво? Продаде ли ги?

— Разбира се.

— А знаете ли на кого?

— Как на кого? На мен. Точно на мен. И досега ги пазя.

— Ами ако тези пари не ѝ бяха стигнали?

— И за това сме говорили с нея — кимна Бишов. — Първо, картините, които купих, струваха много скъпо. Може би си мислите, че съм се възползвал от старото ни приятелство с Катя и съм ги взел на безценица? Нищо подобно! Платих ги на истинската им стойност, можете да проверите. Тези пари трябваше да ѝ стигнат за много години. И второ, ако ги беше похарчила, щеше да внесе промяна в завещанието, да изключи нещо от опис и да го продаде.

— Правилно ли ви разбирам — заключи Настя, — че в момента, когато е било изготвено завещанието, всички нейни ценни вещи и творби са били огледани от специалисти, които са удостоверили тяхната автентичност?

— Съвършено правилно.

— И кога беше това?

— Преди пет или шест години.

— А Екатерина Венедиктовна страхуваше ли се, че може да бъде ограбена, Иван Елизарович?

— Това вече не! — решително отсече Бишов. — Дори за секунда не си го е помисляла.

— И защо?

— Вероятно защото си беше такава по характер. — Старецът се усмихна за първи път през целия им разговор. — Изобщо Катя никога и от нищо не се страхуваше. Смяташе, че така или иначе човек не може да избегне съдбата си. Пък и вече ви казах, че тя не държеше особено на колекцията. С ума си разбираше нейната ценност, а със сърцето си не я чувстваше. Нали тя самата не я е събирала, не е влагала свой труд и свои пари в нея. Естествено, имаше блиндирана врата, все пак успях да ѝ внуша да я сложи. А диамантите си не носеше, казваше, че не ѝ подходжали на лицето.

Сега поне ставаше ясно какво трябва да се прави по-нататък. Да вземат завещанието на Анисковец, да извикат експерти и изкуствоведи и да сравняват ценните вещи, описани в завещанието, с тези, заварени в апартамента. Същевременно — повторно да се установи тяхната автентичност. Защото, ако крадецът е имал постоянен достъп до дома на Екатерина Венедиктовна, винаги е можел да направи копия на някои украшения или картини и сега просто да е подменил оригиналите с фалшификати. В такъв случай поне ще се изясни защо Пьотр Василич не откри никаква кражба.

И на първо място сред заподозрените ще бъде колекционерът Бишов. Човек, който е имал постоянен достъп до апартамента и добре е познавал ценните вещи в него. Втори заподозрян автоматично ставаше бившият съпруг Анисковец, който също е посещавал често дома и също е познавал добре всяка една от картините по стените, както и всяка скъпоценност по кутийките за бижута. Настя чувстваше, че съвсем скоро ще изникнат трети, четвърти и дори двайсет и пети заподозрян. Стига само да копнат по-дълбоко, и заподозрените ще се окажат неимоверно много. Най-неприятни ѝ бяха подобни дела. Ако се окаже, че част от картините или украшенията на Екатерина Венедиктовна са били подменени, тогава версията за причината на убийството ще си остане една-единствена и ще трябва да търсят виновните сред огромен брой заподозрени. Това беше досадна работа.

Ако ли пък се окаже, че наистина не е изчезнало нищо, тогава ще се наложи да измислят съвсем нова версия, и то не една. Това вече беше доста по-интересно.

* * *

Тя никога не се учудваше на факта, че почти не изпитва нужда от сън. Такава си беше още от малка. Ира беше послушно дете и безропотно отиваше да си легне още при първата дума на майка си, без да капризничи, но това не означаваше, че тутакси ще заспи. Лежеше тихо, докато незабелязано се унесе в сън, а към пет сутринта се събуждаше и тутакси отваряше очи. При това не се чувстваше изтощена или недоспала. Просто такава си беше по натура.

Когато се случи онова нещастие, Ира беше на четиринайсет години. До шестнайсетгодишната ѝ възраст я държаха в интерната, след което тя започна съвсем самостоятелен живот. Смисълът на този живот беше да спечели колкото се може повече пари. Трябваша ѝ, за да осигурява лекарства и продукти на двете си сестри и братчето. И за майката, която тя ненавиждаше.

Доста ѝ помагаше законодателната неразбория, при която имаше възможност да работи на няколко места едновременно. В пет сутринта скачаше и отиваше да премете тротоара или да изгребе снега — в зависимост от сезона. В осем миеше стълбището на съседния шестнайсететажен блок. В десет и половина тичаше на битака да разнася вода, гореща храна и цигари на търговците. В пет, когато битакът затваряше, тя се прибираше у дома, за да си отпочине. После прескачаше до магазина за продукти, готвеше си, разтребваше вкъщи, а два пъти седмично отиваше в болницата при малките и веднъж месечно — при майка си. Вечер от десет до дванайсет миеше пода и вършеше другата мръсна работа в близкото ресторантче. Не се питаше докога може да продължи това. Докога ще ѝ стигнат силите. Живееше така просто защото нямаше друг изход. Лекарите ѝ бяха казали, че на Наташа и Олечка вече не може да се помогне, но за малкия Павлик има някаква надежда, само че за тази цел са нужни твърде много пари, защото трябва да му бъдат направени няколко операции, а те струват скъпо. Ира дори не се замисляше дали не може да помогне и на майка си. Отдавна беше разбрала, че е вредно да се замисля. Преди няколко години беше чула по телевизията, че един известен млад киноартист е тежко болен и за лечението му са необходими много пари. От телевизионния екран апелираха към граждани и спонсори да помогнат със средства, кой с колкото може, и да внесат парите на еди-коя си банкова сметка... А актьорът умря. Ира само веднъж си помисли, че щом киноартистът и неговите приятели не са имали достатъчно пари

за лечението, то какво ли ще може да направи тя сама — изобщо няма нужда да се опитва да пести за лечението на Павлик. Но този един-единствен път се оказа достатъчен тя веднъж завинаги да си каже: „Няма какво да му умувам. Налага се да работя и да придвижвам нещата напред. Не бива да спирам, не бива да се отпускам, иначе никога нищо няма да постигна.“ Беше на седемнайсет години, когато съвсем сама стигна до великата шекспирова фраза: „Тъй размисълът прави ни пъзливци и руменият цвят на дързостта ни повяхва под отровното белило на многото мъдруване“.^[1]

Сега беше на двайсет години. И вървеше към целта си като автомат с безкраен запас от енергия.

Нямаше още и пет часа, когато Ира стана и на пръсти, за да не безпокои квартирантите си, отиде в кухнята да сложи чайника. Някога в този апартамент живееше нейното голямо семейство: майката, бащата, сестрите, братчето и тя. Сега беше останала сама и от миналата година, след като превъзмогна всички страхове и колебания, започна да дава двете стаи род наем, оставяйки за себе си третата, най-малката. Засега, слава богу, всичко вървеше добре, макар че имаше, разбира се, и някои изключения. Но Ира Терехина умееше да се защитава — двете години в интерната я бяха научили на много неща.

В кухнята цареше пълен безпорядък и мръсотия — Шамил пак беше канил гости и пак не беше почистил след себе си. Естествено, Ира не се боеше от никаква работа и когато прие Шамил за квартирант, го предупреди: ако ще разтребвате и чистите след себе си в кухнята, наемът ще бъде еди-колко си, ако ще се налага аз да го правя вместо вас, ще бъде по-висок. Той се бе съгласил да плаща повече, но все пак — може ли да оставя такава кочина след себе си! Човек трябва да има някакъв срам и съвест, нали така? Впрочем Ира всеки ден заварваше кухнята в пълен безпорядък и бе готова честно да си отработва по-високия наем за стаята. Но изпитваше неудобство пред другия квартирант — тих и скромн чичко, приятен на вид, не вдига шум, почти никога не кани гости, а и да дойде някой, седят си тихо в стаята му и си приказват. Дори не ползваше съдовете на Ира, беше си донесъл свои, сам ги миеше и прибираще. С една дума, прибран човек, нямаше нужда да се чисти след него, макар че плащаше колкото Шамил.

Добре, че днес е последният ден на Шамил в дома ѝ. Както ѝ каза, довечера си заминавал за родния край, бил си свършил всичката

работа в Москва. Но за стаята вече има нов кандидат, Шамил ѝ го доведе преди седмица. Тоя момък не ѝ хареса, но това няма значение. Шамил също не ѝ харесваше, а и Муса, квартирантът преди Шамил. И какво от това, нали е жива и здрава, имуществото ѝ оцеля, не подпалиха нищо. Иначе плащаха добри пари, без да я разиграват. Сега трябваше само да прескочи до чичо Владик и да го предупреди за всеки случай, да е спокойна.

Ира набързо се изми, изпи чая с филийка черен хляб, намазана с евтин маргарин, навлече долнището на стария си анцуг и една фланела с дълги ръкави и отиде да измете тротоара. Когато отключи вратата на портиерската стаичка, видя, че нейната метла я няма. Точно нейната метла, която с такава любов си бе подбрала според ръста и дълго бе оглаждала дръжката, за да ѝ придаде удобна форма за малките си ръце.

— Ах, кучки — злобно прошепна тя. — Гадни мръсни кучки. Дори метлата са ми свили. Само да разбере коя го е направила, очите ѝ ще избода.

Разбира се, това са номера на Танка-паразитката. Немаше никакво съмнение. Но нищо, ще ѝ даде да се разбере. Има да рони горчиви сълзи. А заедно с нея и любовникът ѝ. Искаха да получат квартира на аванта и се хванаха за портиери, пък никаква работа не вършеха. Идваха веднъж на три дни, бръсваха веднъж-дваж с метлата и офейкваха. А участъкът оставаше непочистен. Преди време Ира помоли да го зачислят на нея и да ѝ плащат допълнителна надница, можеше да става и в четири часа, за да се справя и с двата участъка. Все пак би било по-добре, отколкото сега — да карат другите портиери да вършат работата на Танка. Но ако бяха направили така, както предлагаше тя, Танка-паразитката трябваше да бъде уволнена и изгонена от квартирата. Всички бяха съгласни с такова решение, освен, разбира се, самата Танка. Любовникът ѝ изпрати няколко свои приятелчета — дебеловрати здравеняци с нагли мутри и бухалки, — които набързо обясниха на портиерското началство как стоят нещата и защо Танка не бива да бъде гонена от квартирата ѝ. Началниците престанаха да се занимават с нея и си затваряха очите за всичко, ала Ира техните притеснения не я засягаха и всеки път, щом срещнеше тая повлекана, ѝ казваше право в лицето онова, което мисли за нея. Ама и Танка, трийсетгодишна фльорца с изпито лице и цялата окичена със

златни верижки, не ѝ оставаше длъжна: С една дума, двете бяха на нож. И ето че сега кучката му с кучка ѝ бе задигнала метлата...

След като измете тротоара и изми стълбището на шестнайсететажния блок, Ира дотича вкъщи да вземе душ и да се преоблече. Междувременно реши да телефонира на Стасов.

— Чичо Владик, обажда ви се Ира, здравейте — изрече тя на един дъх, сякаш подетият на разсъмване темп на работа преминаваше и в речта ѝ.

— Привет — отговори Владислав Николаевич. — Как си?

— Добре. Чичо Владик, предлагат ми нов квартирант.

— Руснак ли е?

— Не. Приятел на Шамил.

— Ясно. Можеш ли да дойдеш днес? Ще поговоря с момчетата да проверят какво е положението.

— Ъхъ, след пет часа. Става ли?

— Става. Обади ми се между пет и половина и шест.

— Ще се обадя. Благодаря, чичо Владик.

— Засега няма защо — усмихна се в слушалката Владислав Николаевич.

Някога Ира Терехина и Стасов бяха съседи. По онова време Стасов беше женен за Маргарита и живееше с нея и дъщеря им Лиля в Соколники. След развода той се върна в едностайното си жилище в Черьомушки. Нещастieto в семейство Терехини се случи още в периода, когато живееха в една сграда, и затова, когато преди година Ира внезапно му се обади, Стасов нямаше нужда от дълги обяснения. Беше добре запознат с положението.

Първия път Ира му се обади просто да се посъветва. С други думи, решила е да дава стаи под наем, защото има страшна нужда от пари, но се бои от неприятности. Стасов, който от двайсет години беше на оперативна работа в милицията, се опита да я разубеди и сплаши, като ѝ описа на какви опасности ще се изложи. А е младо, деветнайсетгодишно момиче, живее сама и няма кой да я защити в случай на нужда. Но Ирка се заинати. Не искаше да я учат дали да дава, или да не дава стаи под наем. Искаше само съвет как да се опази точно от тези страхотии.

Стасов каза, че няма как да ги избегне, но все пак ѝ даде някои практични указания, към които да се придържа, за да намали риска.

Именно тогава я посъветва да му се обажда предварително, за да се осведоми що за хора са бъдещите ѝ квартиранти. Ира охотно се съгласи и както по-късно се разбра, това беше съвсем ефикасна мярка. Първият желаещ да наеме стая при нея се оказа издирван престъпник. Стасов я заведе на „Петровка“, показа ѝ цял куп албуми със снимките на криминално проявени лица и данните за тях, а след два дни издирваният бе арестуван, и то, разбира се, така, че този факт в ничие съзнание да не бъде свързан с малката портиерка. За втория кандидат Стасов даде съгласието си след нужните проверки, но за всеки случай още веднъж предупреди Ира, че така или иначе това начинание е опасно, и я накара твърдо да му обещае да не взема квартиранти, без да го е уведомила за това.

Сега Владислав не работеше вече в милицията, беше получил разрешително за частен детектив и оглавяваше службата за сигурност на киноконцерна „Сириус“, но имаше приятели на „Петровка“ и в Министерството на вътрешните работи, които на драго сърце му помагаха да проучва всеки бъдещ квартирант на Ира Терехина. А и за тях беше по-добре отрано да се застраховат, отколкото по-късно да търсят убийците на малката хазайка.

* * *

Оказа се, че Екатерина Венедиктовна Анисковец наистина бе имала доста приятелки и познати, но най-лошото беше, че всички те имаха деца и внуци, които съвсем лесно са могли да узнаят за ценните вещи в дома на самотната стара дама. Юрий Коротков се зае заедно със следователя Олшански да уреди експертиза на картините и бижутата, която да установи дали някои от тях не са подменени с копия, а Настя, като по-малко подвижна, трябваше да разпита приятелите и познатите на убитата.

От тези разговори Настя доби доста ясна представа за седемдесет и четири годишната жена и нейния забележителен живот. Не можеше да се каже, че този живот е бил твърде лек и приятен. Преди войната деветнайсетгодишната Катя имала годеник, който през четиридесет и първа година заминал на фронта, а през четиридесет и трета загинал. Първият ѝ съпруг, лекар-ортопед на име Швайцайн, бил

арестуван по делото за лекарите-вредители, а по-късно умрял в килията си вследствие на зверските изтезания. Вторият ѝ съпруг загинал при автомобилна катастрофа. С третия, както вече бе известно, трябвало да се разведе заради страстната му любов с млада хубавица. Екатерина Венедиктовна действително нямаше деца, съседката не беше сбъркала. Причината бил някакъв сериозен женски проблем със здравето.

Друга жена на мястото на Екатерина Венедиктовна, трагично загубила годеник и двама съпрузи и наказана с бездетност неизвестно за какви грехове, щеше да смята съдбата си за нещастна, а живота — за безсмислен. Но не и самата Екатерина Венедиктовна. Трудно би било да си представиш по-жизнерадостен, весел и дружелюбен човек от нея. Сред хората, с които бе общувала цял живот, имаше писатели и поети, художници и артисти, посещавала бе всички театрални премиери, вернисажи и поетични вечери, а през последните години не беше пропуснала нито едно мероприятие на клуба на театралните ветерани. Макар че никога не бе работила в театъра, много стари артисти, режисьори и театрални художници я смятаха за „своя“, защото именно нея бяха канили някога на генералните си репетиции и именно тя беше седяла по премиерите на първия ред, с насърчителна усмивка, стиснала в ръце огромни букети цветя, които щедро им подаряваше след спускането на завесата. В интервалите между законните си бракове Екатерина Венедиктовна бе изживяла няколко любовни романа с мъже, чиито имена по онова време бяха сред най-известните. Тези връзки бяха завършили различно — в едни случаи тя беше изоставената, в други си тръгвала първа, а в трети влюбените се бяха разделяли по взаимно съгласие, принудени от обстоятелствата, но така или иначе нищо не бе успяло да заличи усмивката от лицето ѝ или да приглуши жизнерадостния ѝ смях. А когато веднъж един уличен крадец бе измъкнал от ръцете ѝ чантата с парите, които току-що беше изтеглила от книжката си за нов телевизор, още щом дотича вкъщи, тя тутакси телефонира на своя приятелка, при което от смях дълго не можа да промълви нито дума.

— Представяш ли си — най-после успя да изрече тя, давейки се от смях, — ограбиха ме. Страхотна история!

Тогава приятелката ѝ реши, че е изпаднала в истерия и плаче. Не можеше по друг начин да възприеме звуците, които чуваше в

слушалката и веднага започна да я утешава. Едва след няколко минути съобрази, че Екатерина не плаче, а се смее.

— Нима ти е смешно?! — изуми се тя.

— А какво да направя при това положение, да ревна ли? — отговори тогава Екатерина Венедиктовна. — Знаеш принципа ми: ако нещо може да се направи, трябва да се действа, в противен случай всичко трябва да се приеме като свършен факт. За какво да се тюхам и да плача! Пък и много пъти съм ти казвала, че си имам ангел-хранител. Щом като въпреки това ми откраднаха парите за новия телевизор, значи изобщо не е трябвало да го купувам. Може пък да ми е било писано да попадна на дефектен, който ще вземе да гръмне и да предизвика пожар. Следователно по-добре да нямам тези пари, отколкото да изгори домът ми и аз с него.

Екатерина Венедиктовна пак така се развесели, когато нейният трети съпруг, Пьотр Василиевич Анисковец, ѝ заяви, че иска да се разведат. И пак така се смя, когато няколко месеца след развода той позвъни на вратата на апартамента ѝ.

— Е, какво, стари котакто, нахойка ли се? — ласкаво го питаше тя, докато го гощаваше със специалитета си — супа от гъби и необикновено вкусен пилаф със стафиди и парченца сушени кайсии. — Заслужаваше ли си труда тази история?

Не може да се каже, че Екатерина Венедиктовна фанатично се грижеше за външността си и само киснеше по козметични салони или фитнес центрове. Но винаги се стараяше да изглежда приятно. С безупречно подредена бяла коса и лек грим — туш на ресниците, червило в пастелен тон на устните и малко руж в тъмнотелесен цвят на скулите. С добре поддържани ръце и неизменно с маникюр. Беше съумяла да запази фигурата си и да не напълнее с напредването на възрастта, така че с удоволствие носеше костюми с панталон и блузки с любимия си кремав цвят. Често ходеше на гости у приятелки и никога не пропускаше юбилейни тържества, а напоследък получаваше много покани за подобни случаи: кой навършва седемдесет години, кой — седемдесет и пет, а някои празнуваха и златна сватба. Да не говорим за честванията на петдесетгодишна творческа дейност.

— За мен настъпи най-хубавата възраст — често повтаряше тя. — Всичките ми приятели навлязоха в такъв благодатен период, когато

са заобиколени само от празници. Стига само да смогваш да купуваш цветя и подаръци!

Екатерина Венедиктовна бе имала много приятели и познати, но човек трудно можеше да си представи дали е имала и врагове. Защото, ако не е била убита заради картините и диамантите си, трябваше да съществува някаква особена причина, личен мотив за нейното убийство. И най-вероятно този мотив е бил породен от някакъв конфликт в далечното минало.

Днес пред Настя Каменская седеше една от най-близките приятелки на покойната Анисковец и подробно отговаряше на всеки въпрос. Всъщност при подобни разговори Настя си почиваше психически: възрастните хора често страдат от липса на внимание и общуване, така че обикновено са твърде словоохотливи и обстоятелствени дори ако поводът за разговора е трагичен — смъртта на близък човек. Ето защо не се налага да им теглиш думите от устата, напротив, понякога дори е трудно да ги спреш. Но Настя изобщо нямаше намерение да ги прекъсва. У свидетеля възникват асоциации, при които той си спомня и започва да разказва за събития, на пръв поглед нямащи никаква връзка с убийството, но внезапно може да изплува такава подробност, за която дори не би ти хрумнало да попиташ специално. „Най-важното е да изведеш човека пред себе си в неконтролируемия простор на свободния разказ — учеше я някога вторият ѝ баща, който цял живот бе работил в криминалната милиция — и спокойно да чакаш, когато той сам ще се отпусне и ще ти разкаже онова, което е важно за следствието. Ти го слушаш, без да го прекъсваш, съчувствено и заинтересовано кимаш и именно с това създаваш у него илюзията за непринуден разказ, а тази илюзорна свобода така го увлича, че той престава да се контролира какво ще каже.“

Именно Марта Хенриховна Шулц беше приятелката, на която се обадила след ограбването си Екатерина Венедиктовна, заливайки се от смях.

— Кажете ми, Марта Хенриховна, какви бяха отношенията на вашата приятелка с Иван Елизарович Бишов?

— Най-хубави. Двамата се знаеха от деца. Дори известно време Ванечка ме ухажваше, впрочем това беше доста отдавна, нямах още и

петдесет години. Знаете ли, той овдовя рано и си търсеше нова другарка в живота.

— А вие? Не отговорихте ли на неговото ухажване?

— Аа, защо — кокетно се усмихна Щулц. — Ванечка беше чаровен мъж. Проблемът бе, че аз не бях свободна. Но макар и да се бях увлякла тогава, аз нямаше да се реша на развод.

— Защо? Малки ли бяха децата ви?

— Моля ви се, какви малки деца може да има човек на четиридесет и седем години?! Не, децата ми бяха вече големи. Но Ванечка е руснак. А ние сме немци. Родителите ми още от малка ми внушиха, че ние не бива да се асимилираме, сключвайки брак с хора, които не са от немски произход. Покойният ми съпруг също беше немец.

— Ами Екатерина Венедиктовна? Бишов не се ли опитваше да я ухажва?

— О, какво говорите, миличка, те бяха минали през този етап още на петнайсет-шестнайсетгодишна възраст. Нали знаете, юношеска любов. После Катя се сгоди и година-две ходеше с годеника си, докато не започна войната.

— А по-късно как се развиваха отношенията между Екатерина Венедиктовна и Бишов?

— Съвсем гладко. Поддържаха семейно приятелство. Иван харесваше колекцията от картини, която бе събрал Катиният баща и постоянно казваше, че би ги купил, стига Катя да се реши да ги продаде.

— Доколкото ми е известно, Марта Хенриховна, вашата приятелка е завещала всички картини на музея, с изключение на няколко, които е продала на Бишов. Вярно ли е това?

— Да, съвсем вярно. Точно така постъпи.

— А защо не е продала на Иван Елизарович Бишов всички картини, щом като той толкова е искал да ги купи? Нали цял живот са били приятели? Защо не е уважила желанието му?

— Катя искаше да живее сред тези картини до края на дните си. Беше свикнала да ги гледа около себе си от дете и не искаше да се разделя с тях преждевременно. Пък и отначало предложи наистина да ги завещае на Иван. Но при тази ситуация той прояви рядко благородство. Не искам, каза, да си мислиш, че с нетърпение те чакам

да умреш. Не искам да ти ставам наследник. А още по-малко пък искам да получа тези картини даром. Та тогава се разбраха Катя да му продаде няколко картини, за да си осигури достатъчно средства за живот, а останалите да завещае на музеи.

— Все пак защо завещанието е било изготвено само в полза на музеите? Нима Екатерина Венедиктовна нямаше никакви роднини?

— Имаше, но на тях картини не им трябват. И бяха толкова далечни роднини, че дори не поддържаха връзка.

Изглежда, това бе наистина така. Екатерина Венедиктовна старателно беше пазила всички получени писма, поздравителни картички и телеграми и в продължение на много години сред тях нямаше нито ред от някой роднина. Както Бишов, така и Пьотр Василиевич единодушно твърдяха, че е имала роднини по бащина линия, доста далечни, някъде в Мурманск или Магадан, но никога не са я посещавали. Така че не съществуват никакви основания да бъдат подозирани в користен интерес към колекцията на академик Смагорин.

— Ами ако тези роднини неочаквано се бяха появили, дали Екатерина Венедиктовна щеше да ви го каже? — попита Настя.

— Уверена съм, че щеше да ми каже — твърдо отговори Марта Хенриховна. — Защо да крие това от мен? Със сигурност щеше да ми каже.

— А изобщо би ли могла да има тайни от вас?

— О, миличка — въздъхна старата жена, — трябваше да познавате Катя. Тя беше весел и открит човек, но не и клюкарка. В никакъв случай. Ако искаше да скрие нещо, смея да ви уверя, че жива душа не го научаваше. Тя умееше да мълчи и да си държи езика зад зъбите като никой друг. С нея можеш да споделиш всякаква тайна и да бъдеш абсолютно сигурна, че всичко ще си остане само помежду ви. Катя никога и никого не е подвеждала. Или, както е прието да се казва сега, „предавала“. Кой знае колко съкровени тайни е отнесла със себе си в гроба...

Марта Хенриховна изхлипа и притисна кърпичката до очите си. За първи път през целия им продължителен разговор тя си позволи да прояви слабост и за кой ли път през последните дни Настя си помисли, че много от младите напразно подценяват възрастните хора. А те са много по-умни, отколкото обикновено ги смятат и говорят за тях онези, които нямат още четиридесет години, а и са много по-хитри и силни

духом. А що се отнася до отнесените в гроба съкровени тайни, това вече е твърде интересно. Дали не се крие именно в тях тайната причина за нейната трагична и жестока смърт?

Настя погледна часовника си — шест и половина. Горката Марта Хенриховна седи тук повече от четири часа. Как може толкова време да е тормозила тази стара и не съвсем здрава жена?

— Благодаря ви, Марта Хенриховна, с ваша помощ вече добих по-пълна представа за приятелката ви — топло каза Настя. — Мога ли да ви предложа чай или кафе?

— С удоволствие бих приела — оживи се възрастната дама. — Но ще ви бъда много задължена, ако ми кажете къде е тук дамската тоалетна.

Настя се усмихна виновно. Беше си направила свинщина от нейна страна да се отнесе така със своята свидетелка. Трябваше да се сети по-рано и да не чака, докато тя изгуби търпение. Шулц излезе от кабинета и се запъти към тоалетната, а в същия миг вътрешният телефон на бюрото на Настя иззвъня.

— Настася Павловна, заета ли си? — чу се гласът на Стасов.

— Не съм. А ти да не си някъде в сградата?

— Ъхъ, мотая се тука по коридорите. Може ли да се отбия за секунда при тебе?

— Идвай. Само че без да вършиш глупости, имам свидетел.

— Обиждаш ме — изпръхтя Стасов. — Любовта не може да е глупава. Може да е само неудобна. Това е, тичам.

Вероятно той наистина бе тичал, а може и да беше се обадил от някой съседен кабинет, но във всеки случай се появи буквално след няколко секунди. Заедно с него влезе дребно слабичко момиче с уморено и пъпчиво лице. До него двуметровият зеленоок хубавец. Стасов изглеждаше още по-висок, широкоплещест и красив.

— Не можех да мина покрай тебе и да не ти изкажа горещите си чувства — заяви през смях Стасов още от вратата. — Запознай се, това е Ирочка, моя бивша съседка и настояща подопечна. Разказвал съм ти за нея.

— Да-да, спомням си — кимна Настя. — Приятно ми е да се запознаем.

Девојката измърмори нещо неразбрано в отговор, при което дори не се усмихна.

— Проучвахме личността на някой си Пляс — продължи Стасов, сякаш не забелязал това. — Иска да наеме стая при Ира.

— И какво? Да не излезе, че е издирван бандит и убиец? — пошегува се Настя.

— Слава богу, не. Довел го е сегашният квартирант, за когото вече всичко ни е известно, така че не беше трудно да установим и що за личност е Иляс. Разбира се, и той е от дебеловратите дръвници, занимава се с „куфарна търговия“, продава турски и италиански стоки, но засега е чист. От никого не се крие, няма сериозни провинения, освен някои дребни мошеничества...

В този миг се върна Марта Хенриховна и с любопитство огледа странната двойка. Удобно настанилият се на стола си Стасов моментално скочи на крака при появата на възрастната жена, с което предизвика благосклонната ѝ усмивка, а Ира изобщо не реагира при нейното влизане, дори не кимна в отговор на учтивото „добър вечер“, произнесено с изискан светски тон.

— Кой ще пие чай и кой — кафе? — гостоприемно попита Настя, докато включваше електрическия чайник и вадеше от бюрото си чаши, кафе, чай и захар. — За вас, Марта Хенриховна?

— Чай, ако обичате.

— И на мене чай — обади се Стасов. — А на тебе, Ириша?

— Нищо не ща — измънка намръщено девойката.

Владислав изпи чая си на три големи глътки и решително стана.

— Е, Настася Павловна, ние ще тръгваме. Благодаря ти за чая, радвам се, че се видяхме. И не изчезвай, обаждай се.

— И ти не изчезвай — усмихнато му отговори Настя.

Марта Хенриховна замислено изпрати с поглед Стасов и неговата спътница.

— Какво странно момиче — каза тя, когато вратата след тях се затвори.

— Защо да е странно?

— Съвършено невъзпитано. И гледа някак дивашки. Като подгонен звяр. Струва ми се, че вие наричате такива „трудни деца“, нали?

Настя можеше само да кимне и да не продължи темата. Но беше благодарна на Марта Хенриховна за изчерпателния и твърде откровен разказ за убитата Анисковец и ѝ се искаше да направи нещо приятно за

своята събеседничка, пък и очевидно това нямаше да е последният им разговор. А при това положение какво по-приятно би могло да има от един разказ с привкус на клюка, който по-късно Марта Хенриховна би могла да преразказва на познатите си, обосновавайки се, че е чула тази история направо на „Петровка“, и то в „съвсем конфиденциален разговор“. Най-голяма радост за възрастните хора е да си поприказват с някого, а най-големият успех — да намират нови теми.

— Какво говорите, Марта Хенриховна, Ира отдавна вече е излязла от тази възраст, тя е на двайсет години. Просто изглежда така, защото животът ѝ е много тежък. Донякъде сте права, че е невъзпитана и дива, но едва ли би трябвало да я съдим за това. Ако искате, ще ви разкажа нейната история. Страшна трагедия.

Естествено, че Шулц искаше. И още как!

— Вероятно помните, че преди шест години всички вестници писаха за едно ужасно произшествие. Една жена изхвърли през прозореца на деветия етаж трите си деца, след което скочи и тя самата, а най-голямата ѝ дъщеря успя да избяга и да се скрие у съседите.

— Да-да — оживено кимна Марта Хенриховна, — четох за това.

— Именно Ира е тази най-голяма дъщеря.

— Не думайте! — плесна с ръце Шулц. — Какъв ужас!

— Ще ви разкажа онова, което може би не ви е известно — с тайнствен глас продължи Настя. — Всички останаха живи: двете момичета, момченцето и майката. Но, разбира се, пълни инвалиди. На другия ден след случилото се бащата почина от инфаркт. Не можа да го понесе. И на четиринайсет години Ира остана съвсем сама в живота. Разбирате ли? Съвсем сама. И е принудена да работи всякаква и много тежка работа, за да издържа себе си и четиримата инвалиди. Всъщност те не живеят при нея, децата са в болница, а майката — в инвалиден дом, но имат постоянна нужда от лекарства, по-здравословна храна и облекло. Така че, струва ми се, ние с вас можем да не обръщаме внимание на това, че Ира забравя да каже „благодаря“ и „моля“ и изобщо се държи неучтиво.

— Горкото момиче — въздъхна Шулц. — Каква страшна съдба. Боже мой, каква съдба.

Една народна мъдрост гласи, че Господ обича търпеливите. И още, народът казва, че който умее да чака, получава най-много. Всъщност Настя Каменская нямаше защо да си губи времето и да пие

чай със седемдесетгодишната прекалено словоохотлива свидетелка. Беше затрупана с текуща работа, трябваше да проведе няколко спешни телефонни разговора, но въпреки това бе решила, че трябва да прояви търпение с Марта Шулц, за да остави у нея приятно впечатление за служителите в криминалната милиция. И беше стократно възнаградена. Защото по някое време Марта Хенриховна се позамисли, след което внезапно произнесе:

— Знаете ли, струва ми се, че Катя е познавала майката на това момиче.

— И защо смятате така?

— Сега се сетих, че за тази ужасна трагедия наистина писаха всички вестници, дори съобщиха по телевизията. Катя не четеше вестници и не се абонираше, но един ден, когато ми дойде на гости, случайно прочете бележката в хрониката и каза „Горката. Знаех си, че тази история няма да има хубав край...“

— И какво още каза тя? — попита Настя с внезапно пресъхнали устни.

— Нищо повече. Вероятно това е била една от съкровените тайни, които е пазела Катя.

След като изпрати Марта Хенриховна до изхода, Настя тръгна по стълбите нагоре към кабинета си на петия етаж. Неведоми са пътищата твои, детективски късмет! Ами ако Стасов не се беше отбил при нея? Ако си беше тръгнал веднага, без да се срещне с Марта Шулц? Ако Ира Терехина беше нормално възпитана и на Марта не ѝ беше хрумвало, да обсъжда държанието ѝ? Шансът бе балансира на една тънка летва с риск всеки миг да се сгромоляса в бездната и да изчезне завинаги, но все пак бе успял да запази равновесие и благополучно стигна до целта си.

[1] Из монолога на Хамлет — трето действие, първа сцена от едноименната трагедия на Шекспир. Превод — Валери Петров. Изд. „Народна култура“, 1973. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 2

Майката гледаше Ира с бистрите си светли очи и безгрижно се усмихваше. При падането от деветия етаж си бе счупила гръбнака и не можеше да ходи. Но по-лошото беше, че вследствие на черепната травма бе загубила паметта си. Онова, което знаеше в момента, ѝ бе разказано от лекарите, от дъщеря ѝ и от обитателите на инвалидния дом. Нямаше никаква надежда да излезе от пълната си амнезия. Всъщност имаше, но за тази цел трябваше да бъде нает високоплатен психолог-специалист, който дълго да се занимава с Галина по някаква специална методика. А Ира нямаше пари за това, всяка копейка, която успяваше да спести, заделяше за лечението на брат си Давлик.

— Защо не се грижиш за лицето си? — попита майката, плъзвайки критичен поглед по физиономията на Ира. — Тия отвратителни пъпки те загрозяват.

— Не съм искала мнението ти — грубо отговори Ира. — По-добре да се беше заинтересувала как са децата ти.

— Как са те? — послушно повтори Галина. — Ти ходи ли да ги видиш?

— Да. Вчера. Зле са. И то благодарение на тебе, добре ги подреди.

— Защо ми говориш така, дъще? — жално изхленчи Галина. — Колко си жестока!

— Затова пък ти си много добра. Осигури ми щастие до края на живота. И можеш ли да ми обясниш защо го направи? Защо, мамо, защо?

От ясните очи на Галина потекоха сълзи. Тя не помнеше нищо. Бяха ѝ казали, че е изхвърлила децата си през прозореца — единайсетгодишната Наташа, седемгодишната Оленка и шестмесечния Павлик. Тя обаче не помнеше нищо от това. Не знаеше защо го е направила.

Бяха ѝ казали още, че е имала съпруг, който не понесъл този ужас и умрял от разрыв на сърцето. Тя и него не помнеше, но разбираше, че

след като е имала четири деца, значи трябва да е имала и съпруг:

— Винаги ме упрекваш — изхлипа тя. — А аз за нищо не съм виновна.

— Тогава кой е виновен? Кой? Каж ми де, кой е виновен? Кой те накара да го направиш?

— Не знам, не помня — прошепна майката. — Не ме измъчвай.

— Ти ме измъчваш! — внезапно се разкрещя Ира. — Ти превърна живота ми в дявол знае какъв ад! А да не говорим за живота на другите ти деца, които вече от шест години лежат в болница. А аз не мога да ги прибера вкъщи, защото нямам възможност да им осигуря никакви грижи. И съм принудена да блъскам от тъмно до тъмно по седем дни в седмицата, и в крайна сметка да купувам за тебе някое идиотско лекарство, вместо да купя на Павлик килограм ягоди в повече или нова фланелка за Наташа. Господи, докога ще продължава всичко това!

Тя безсилно се свлече на пода до леглото на майка си и се разрида. Галина предпазливо посегна и я погали по главата. Ира се дръпна, сякаш ударена от електрически ток.

— Да не си посмяла да ме докосваш! Нямам нужда от твоята жалост! По-добре да беше пожалила децата си преди шест години. Та ти осакати живота на четирима души, а баща ми направо уби!

— По-добре да бях умряла тогава — отчаяно промълви Галина.

Ира се изправи, обърса с ръка сълзите си, взе чантата и тръгна към вратата.

— Точно така — каза тя, без да поглежда майка си, — по-добре да беше умряла.

* * *

Когато се прибра в един часа през нощта, Ира на пръсти влезе в кухнята, за да хапне нещо. След посещението при майка си и преди вечерната работа в ресторанта тя бе успяла да разтреби вкъщи и сега кухнята блестеше от чистота. Шамил напусна, а новият наемател Иляс трябваше да дойде чак след два дни. Георгий Сергеевич, другият квартирант, не оставяше безпорядък след себе си, така че тя можеше да е сигурна, че през следващите два дни в дома ѝ ще бъде чисто.

Харесваше ѝ Георгий Сергеевич, тя дори си мечтаеше всичките ѝ квартиранти да бъдат като него. Тих, интелигентен мъж на около петдесет години, разведен с жена си и напуснал жилището в очакване да го поделят, той се отнасяше към хазайката си с особена доброта и дори се стараяше да помогне с каквото може, виждайки как тя се съсипва от работа на няколко места.

— Ирочка, смятам да си нося някои дрехи на химическо чистене. Ако искате, дайте да занеса и нещо ваше? — предлагаше той. — Ирочка, за утре съм си намислил да обикалям по магазините, ще пазарувам продукти. Имате ли нужда да ви купя нещо?

Ако още не си беше легнал, когато Ира се връщаше от работа, той съчувствено казваше:

— Сядайте, Ирочка, аз ще ви направя чай, а вие си почивайте.

Впрочем това не се случваше често. Георгий Сергеевич ставаше рано за работа, така че вечер не се заседяваше до късно. Но днес беше петък, на другия ден беше свободен и когато Ира се прибра, той още не спеше. Чул предпазливите ѝ стъпки, Георгий Сергеевич дойде в кухнята.

— Е, какво, Ирочка, останахме само двамата, а? Не се ли очаква ново попълнение?

— След два дни — отговори тя, докато си режеше хляб и вадеше от хладилника евтиния маргарин.

— И що за човек ще бъде тоя път?

— А — небрежно махна тя с ръка, — същата стока като Шамил.

— И как не ви е страх — поклати глава Георгий Сергеевич. — Та това са съмнителни типове, които водят тук бог знае какви престъпници. Дори мен ме е страх, а какво остава за вас...

Ира неотклонно спазваше заръките на Стасов и неговите колеги от милицията на никого да не казва за проверките, затова реши да не успокоява боязливия си квартирант.

— Не се тревожете, няма да ме заколят. Разбира се, бих предпочела да си намеря човек като вас, ама то не става по поръчка. Я по-добре ми разкажете какъв филм гледахте тази вечер по телевизията.

— Искате ли сирене? — предложи квартирантът. — Днес съм купил чудесно сирене. Имам и хубав салам. Нека да ви отрежа, защото се храните само с хляб и маргарин, а това е толкова вредно.

Естествено, че е вредно. И пъпките по лицето не ѝ минават, защото постоянно се тъпче с хляб и с тоя глупашки маргарин, който си е чиста химия, примесена с разни други гадости. Затова пък е евтин. А тя трябва да пести парите. Но за нищо на света няма да живее от милостинята на своя жалостив квартирант. По-добре да умре.

— Ядох в ресторанта, келнерките ми дадоха едно-друго — отказа тя с дежурното обяснение. — Сега ще хапна само един-два залька, просто по навик, и ще си лягам. А вие защо не спите още?

— Не ми се спи. Разстроих се от разговора с бившата си жена и още не мога да се успокоя.

— Сигурно ви е дигала скандал? — досети се Ира. — Ух, кучка такава. Бих я удушила със собствените си ръце. Да тормоси такъв добър човек. Ама наистина, как не я е срам!

— Не бива да говорите така, Ирочка — меко я прекъсна Георгий Сергеевич. — Тя е добра жена. Просто има тежък характер. Впрочем, Ирка, съвсем забравих да ви предам, че по телефона ви търси един мъж, някакъв бивш съсед.

— И какво каза? — наостри уши девойката.

— Помоли да му се обадите.

— Тъхъ — измънка тя, отхапвайки от филията. — Добре.

Значи е бил чичо Владик. Разбира се, на нейната възраст е смешно да нарича някого чичо или леля, време е вече да ги назовава по малко и бащино име, но за нея Стасов ще си остане чичо Владик. Когато той се нанесе в техния блок, тя нямаше още и десет години. Дъщеричката му е чудесно момиче. Но жена му, леля Рита, е същинска кучка. Освен че се разведе с такъв мъж като него, взе да влачи вкъщи и някакъв отвратителен тип. За Ира Терехина всички жени, които не умееха да оценят добрите си мъже, бяха кучки. Кучка е леля Рита. И бившата жена на Георгий Сергеевич е кучка. Господи, ако тя има за съпруг такъв почтен и неприещ човек като сегашния ѝ квартирант, би го гледала като писано яйце и всеки ден щеше да благодари на Бога. А за човек като чичо Владик дори не може да си мечтае. Красавец, на достойна служба, добър и между другото, не близва алкохол. Е, само от време на време — ако се случи да пийне, то ще е съвсем мъничко и при специален повод. Ама какво искат тия жени? Не знаят какво е мъка и мизерия и затова се глезотят, мислят се за принцеси, вирят нос. Например какво му е лошото на Георгий Сергеевич? Печели малко

пари ли? Може да са малко, но са честни и нощем може да спи спокойно, без да трепери, че го чака затвор или че някой ще му тегли куршума. Ми щом са ти малко тия пари, кучко, върви сама да печелиш. Дигай се в пет сутринта да метеш улицата, а вечер да миеш пода и съдовете в ресторанта. Но иначе всички са с претенции, че трябва да имат за съпруг някой чуждоземен принц с яхта и замък в Шотландия. Без да си помръдват пръста, да получават всичко ѝ веднага. Кучки. С една дума — кучки.

Когато си легна, Ира блажено се изтегна и затвори очи. Нямахше да заспи веднага, сигурна беше, така че можеше да си помечтае в тишината. Например че един прекрасен ден ще се намери човек, който ще изпита жалост към Павлик и ще даде пари за операциите. Нищо повече не ѝ трябва, за сестрите и за себе си все някак ще припечелва. И за майка ѝ ще остават пари. Колкото и да я мрази, все пак ѝ е майка. Не може да се откаже от нея и да я зареже на произвола на съдбата. Поне да беше умряла... Ама нямахше да го бъде. Всички ще надживее. А когато се уреди проблемът с Павлик, ще посъбере пари и ще сложи паметник на гроба на баща си. Естествено, сега поддържа гроба, ходи често и носи цветя. Добри хора му сложиха оградка, но виж, паметникът струва скъпо. За него тя самата трябва да се погрижи. Ако всичко върви добре, както сега, ще успее да събере парите за Павлик след пет-шест години. Ще ѝ трябва още една година, за да уреди въпроса с паметника. После ще се захване с ремонт на апартамента. Квартирантите не пазят, нали не живеят на свое жилище. Тя, разбира се, се мъчи да подлепва скъсаните тапети, да боядисва мръсните петна по тавана, а крановете на душа и чешмите ѝ поправя безплатно Володка, техникът от общинската служба за поддръжка на сградите. Жали я. И въпреки всичко след пет години апартаментът ще заприлича на нищо. Ще ѝ трябва пари, и то много пари. Но нищо, ще се справи някак.

В мечтите на Ира Терехина нямахше приказни принцове, които ще се влюбят в нея от пръв поглед и ще я отведат в далечни страни, където ще ѝ дадат всичко наготово. Желанията ѝ бяха конкретни и скромни: как да припечели честни пари и за какво да ги изразходва. Никога не се замисляше дали ще ѝ стигнат силите и ще бъде ли здрава, за да осъществи плановете си, и какво ще стане по-късно, когато за Павлик ще бъде направено всичко възможно, когато на гроба на баща ѝ

ще има паметник, а жилището ще бъде вече ремонтирано. Ще има ли свое семейство, съпруг, деца? Ще бъде ли нужна на някого такава — изтощена от непосилната работа, преждевременно състарена, необразована, бедна?

В главата ѝ нямаше такива мисли.

* * *

Експертите — изкуствоведи, бижутери и музейни работници — обявиха заключенията си след няколко дни: сред картините и скъпоценните бижута в апартамента на убитата Анисковец няма нито един фалшификат. Всички са напълно автентични. Всичко, описано в завещанието, е налице. Нищо не е изчезнало или подменено с копие. Дори миниатюрата с глупашките пеперуди и цветенца се намери. Малко преди смъртта си Екатерина Венедиктовна я подарила за рождения ден на внучката на своя приятелка.

В полза на версията за убийство с користни подбуди оставаше само предположението, че някой е попречил на престъпника и затова той не е взел нищо. Но и така тя не издържаше никаква критика. Убиецът е имал време да се рови из шкафовете и чекмеджетата на скрина, а точно в него са били държани кутийките със старинните украшения. Защо не ги е взел тогава?

Кражбата на колекционни вещи рядко се върши спонтанно, от „алчност“. Опитният престъпник най-напред си осигурява канал за бърза продажба, намира прекупвачи, които могат да пласират откраднатото. И обикновено за картините винаги има предварителна поръчка, в такива случаи крадецът не взема всичко, а само онова, което му е поръчано и от което ще се отърве веднага. Иначе къде да дява толкова картини? Да си ги окачи вкъщи? До първото посещение на кварталния... А украшенията с музейна стойност не може да продаде в окасионен магазин, там не работят глупаци, пък и те вече са предупредени от милицията.

Ако все пак целта на престъплението е била колекцията на академик Смагорин и фамилените скъпоценности, трябваше за всеки случай да се проверят нелегалните канали за пласиране. Току-виж се

появила следа от убиеца, ако е проучвал пътя към евентуални купувачи.

Тази линия трябваше да бъде проверена от майор Коротков. Симпатичният черноок оперативник Миша Доценко се зае да разпита един по един всички наематели в сградата, където бе живяла Анисковец, за да установи дали не са виждали напоследък — а най-добре в деня на убийството — кой е идвал при нея.

А Настя Каменская все така продължаваше да се измъчва от въпроса какво ли е могло да свързва потомствената аристократка Екатерина Венедиктовна Смагорина-Анисковец, с обикновената домакиня Галина Терехина, изхвърлила някога децата си в пристъп на безумие и сама скочила от прозореца? Всъщност би могло да ги свързва какво ли не, но съвсем необяснимо е защо никой от кръга на Анисковец не е знаел за това познанство. Защо е трябвало да го крие? Защото е съдържало нечия, както се изрази Марта Шулц, съкровена тайна?

Да, очевидно Екатерина Венедиктовна наистина е умеела да пази чуждите тайни. Във всеки случай именно тая бе запазила така старателно, че никой не е бил в състояние да я узнае или, най-малкото, да се досети за нея...

* * *

Всичко в лабораторията беше ослепително бяло и блестеше от стерилна чистота. Той обичаше да работи в нея и изобщо, ако зависеше от него, би прекарвал тук повечето време. В тази лаборатория беше животът му или по-точно делото на целия му живот. Именно тук, сред тази стерилна белота, се раждаха идеи, идваха разочарования, правеха се експерименти. Тук надеждата за успех го възнасяше към върховно щастие, а неуспехите го хвърляха в най-дълбоко униние и депресия. Толкова години бе посветил на науката си, че вече не можеше да си представи по-нататъшния си живот извън стените на лабораторията.

След няколко минути трябва да дойде Вера. Засега при нея всичко протича нормално, без видими за неопитното око отклонения. Но той вижда и знае какво става с нея в момента и какви промени ще настъпят в бъдеще. През последните години така напредна в

експериментите си, че сега можеше почти безпогрешно да прогнозира последиците. Мина времето, когато нетърпеливо и напрегнато чакаше резултата, без да има никаква представа какъв ще бъде той, с единствената надежда, че изобщо ще има резултат. Поне някакъв. Жалко, разбира се, че най-силният му експеримент беше внезапно прекъснат по независещи от него причини. А донорът беше великолепен...

Както обикновено, Вера закъсня почти с половин час. Този ѝ недостатък беше неизкореним, тя беше твърдо убедена, че истинската жена трябва непременно да закъснява, особено когато става дума за среща с любимия мъж. Всъщност и на работа не ходеше навреме, не си даваше зор да бъде точна.

— Привет! — радостно се усмихна тя, когато нахълта в кабинета му, разположен до лабораторията. — Защо е тоя тъжен вид?

— Тъгувах по тебе — сдържано се усмихна той. — Сега вече щом дойде, ще се развеселя веднага.

— Ооо, моля ти се — кокетно измърка Вера. — Мразя да ми правиш фасони.

— Как си?

Можеше и да не я пита. След като една жена, бременна в шестия месец, сияе от свежест и носи умопомрачителни тоалети, тя не може да се чувства зле.

— Чудесно! Впрочем снощи малко ми прилоша и ужасно се изплаших. Ако имах домашния ти телефон, непременно щях да ти се обадя, честна дума! Толкова ме достраша! Но ми мина бързо.

— А какво точно те уплаши? — загрижено попита той. — Повръщане, световъртеж? Или може би някакви болки?

— Не, нищо не ме болеше. Просто... Ами не знам. Чувствах се зле. И ме беше страх. Може би все пак ще ми дадеш домашния си телефон, а? Защото всичко се случва, нали, а ти си лекар. Към кого да се обърна най-напред, ако не към тебе.

— Верочка, мила — търпеливо каза той, — нали вече съм ти обяснявал...

— Да де, жена ти е ревнива и тем подобни. Чувала съм го вече. Впрочем и мъжът ми не е ангел, нито глупак, но когато става дума за моето и твоето дете, все пак можеш да направиш компромис. Не смяташ ли?

— Не, скъпа, не смятам — отговори той с малко по-остър тон. — Аз имам малки деца, знаеш го много добре. И не мога да рискувам.

— Но и от мен ще имаш малко дете. С какво са по-добри твоите деца от нашето бебе?

— С нищо — отговори той малко по-меко. — Но ако жена ми разбере за нас, веднага ще подаде молба за развод и децата ми ще растат без баща. А твоето бебе ще се роди в законен брак и ще има баща, който никога няма да узнае, че отглежда чуждо дете. Така че нашето бебе няма да е лишено от нищо, ако нещата продължат както досега. И моите деца няма да са лишени. Обаче, ако ние с теб се разведем и оженим, нашето дете ще расте в семейство, а моите — не. Питам те сега: с какво са по-лоши моите деца от нашето? Защо трябва да ги жертвам?

— Е, извинявай. — Тя седна на коленете му и гальовно потърка нос във врата му. — Не се сърди. Но аз наистина много се изплаших. Не ми се сърдиш, нали?

Той я целуна по бузата, после по шията.

— Не, не се сърдя. Хайде сега да видим какво прави нашето бебенце.

В лабораторията Вера привично се съблече и влезе в кабината на апарата. Беше го правила толкова пъти, че вече без обяснения и напомняне знаеше точно какво да прави, как да застане и как да диша.

— Яла ли си днес? — попита той за всеки случай, спускайки защитния екран между себе си и апарата.

— Не. Както винаги.

— Браво.

Впрочем той можеше и да не пита. Лекомислената и неорганизирана Вера се готвеше да стане онова, което някои наричат „побъркана майка“. Във всеки случай тя бе започнала да се грижи за здравето на бъдещото си бебе, кажи-речи, един месец преди неговото зачеване. Така че и дума не можеше да става за нарушение на лекарските предписания.

След като се убеди, че Вера не го вижда, той бързо облече защитния комбинезон, сложи маската на лицето си и ръкавици на ръцете си. Това е, можеше да започва.

Процедурата отне само няколко минути. След като изключи апарата, той незабавно свали защитното облекло, прибра всичко в

специалния шкаф и чак след това вдигна екрана и натисна бутона, отварящ вратата на кабината, за да излезе Вера.

— Е, какво? — жизнерадостно попита тя, докато бавно навличаше луксозното си безумно скъпо бельо. — Наред ли е всичко?

— Наред е — потвърди той, наблюдавайки я с удоволствие как се облича. Все пак Вера беше много красива жена. Дори закръгленият корем и изравнената талия не я, загрозяваха. Беше изключително женствена. — Облечи се и ела в кабинета.

След всяка процедура той инстинктивно бързаше да напусне лабораторията, макар да беше сигурен, че след изключването на апарата няма никаква опасност. Остави Вера в лабораторията и се върна в кабинета си. Засега всичко вървеше нормално. До раждането тя трябваше да мине още четири процедури, и тогава щеше да стане ясно какво се е получило.

Вера се втурна в кабинета и бързо пусна резето на вратата.

— Бях послушна и заслужавам награда — с лукава усмивка изрече тя.

— Но не точно тук, Верочка — възмути се той.

— И защо не? Вратата е заключена, никой не може да влезе.

— Не говори глупости.

— Това не са глупости!

Той виждаше, че Вера започва да се дразни. Но му беше непоносима мисълта да се докосне до жена веднага след процедурата.

— Верочка, мила, ама наистина защо е това бързане? Нека се срещнем довечера на спокойствие. Нали знаеш, че не обичам кабинетните приключения, претупани надве-натри.

— Но аз го искам точно сега — заинати се Вера. — По-рано ти не беше толкова претенциозен. И кабинетните приключения ти харесваха.

По-рано. Разбира се, по-рано можеше да я тръшне още тук, на мекия диван. Защото това беше необходимо за работата му. А сега, именно в интерес на тая работа, се налага Вера редовно да изкара всички процедури. Двайсет сеанса през бременността и после веднъж месечно по време на кърменето. Разбира се, той трябва да се люби с нея, няма нищо против, нали му е любовница. Готов е да го сторят довечера, още повече че има къде, но не тук и не сега.

— Аз пък обичам, когато ти се сдържаш по-продължително време — закачливо каза той. — Какво му е интересното, щом изпиташ желание — веднага да го задоволиш. Скучна работа. Затова пък, когато човек се сдържа известно време, удоволствието е много по-различно. Не знам как е при тебе, но при мен е точно така. Ти ставаш някак съвсем особена. Така че иди си вкъщи, яж ѝ легни да си почиваш, а в седем часа ще те чакам. Разбрахме ли се?

Вера беше неуравновесена, но и сговорчива. От малка беше свикнала на секундата да задоволяват всичките ѝ желания, но същевременно бе готова веднага да отстъпи, ако я помолят да почака и за сметка на това ѝ обещаят да получи нещо повече от онова, което е поискала или по-точно — изисквала.

— Разбрахме се — въздъхна Вера. — Само че недей да закъсняваш, знаеш, че нямам ключове. Да не вися като някоя глупачка пред вратата.

— Няма, бъди спокойна — ласкаво се усмихна той. — А сега си тръгвай.

* * *

Настя така и не можеше да отгатне на каква база е било познанството на Анисковец с Галина Терехина. Не я напускаше усещането, че която и нишка да подръпне от това дело, всичко затъва по-дълбоко, сякаш в подвижни пясъци. Една след друга версиите се пукаха като сапунени мехури. Нищо от картините и фамилните скъпоценности не беше откраднато или подменено с копие. В подземния свят сред крадците и контрабандистите никой не беше чувал за колекцията на академик Смагорин. Към прекупвачите на бижутерия никой не се беше обръщал със заявка. Съседите на Анисковец и наемателите от сградата не бяха срещали никакви подозрителни лица пред апартамента ѝ. За проучването на всичко това бе загубено маса време без никакъв резултат. Следствието не помръдваше от мъртвата точка. И дори една такава, сякаш съвсем незначителна подробност, не искаше да се проясни.

Но Настя беше упорита, освен това бе свикнала да проверява всичко докрай. Щом като не можеше да открие отговора по линията на

покойната Екатерина Венедиктовна, ще трябва да подходи откъм другата страна — по линията на семейство Терехини. Всъщност нямаше много източници на информация и по тази линия или, по-точно казано, разполагаше само с Ира.

— Разбира се, мога да я разпитам — каза ѝ Стасов, — но едва ли ще излезе нещо. Галина Терехина е в амнезия. Другите ѝ две дъщери бяха твърде малки преди шест години, за да знаят нещо за познатите на майка си, а за момченцето да не говорим. Така че остава само Ира ако знае нещо.

— Стасов, няма да се справя без теб — жално се оплака Настя. — Твоето момиче е толкова саможиво и дръпнато, че едва ли ще поиска да разговаря с мен. Единствената ми надежда е в тебе.

Обаче Владислав не оправда тая надежда. При разговора им Ира старателно се мъчеше да си спомни познатите на майка си и банда си, но така и не можа да се сети сред тях да е имало някоя си Екатерина Венедиктовна Анисковец. Разбира се, Стасов записа имената на всички други от обкръжението на Терехини, за които успя да си спомни девойката.

— Опитай се да поработиш с тях — посъветва той Настя. — Може някой да познава твоята старица.

Съветът беше добър. Но трябваше и да се изпълни...

Срещите с хората, които някога бяха общували със семейство Терехини, оставиха у Настя тежко и мъчително впечатление. Тя не можеше да си обясни как е могло така да се стекат обстоятелствата, че четиринайсетгодишното момиче да остане съвсем само в живота и да не се намери нито един от възрастните, който да му бъде опора.

Първите, които посочи Ира, бяха съпрузите Боженок, живели някога с Терехини в една сграда, преди те да се преместят в Соколники. Съпругата се оказа кавгаджийка, готова да се разкрещи на събеседника си по всякакъв повод, при това го правеше не от злоба, а като защитна реакция към онова, което не разбираше. И понеже си беше неинтелигентна по природа, пък и необразована, Боженок разбираше толкова малко неща, че крещеше, кажи-речи, от сутрин до вечер. При това страхът ѝ, че няма да се ориентира при дадена ситуация и ще се окаже измамена, я караше да започва всяко изречение с отрицание. Съпругът, напротив, говореше малко и тихо, и си

живееше без особени проблеми, уютно скрит зад шумния кавгаджийски тон на жена си, който парираше евентуалните врагове.

— С Галя дружахме преди още да се омъжи. След това постепенно се отчуждихме. Мисля си, че взе нещо да превърта.

— В какво се изразяваше това? — заинтересовано попита Настя.

— Ми, че тя направо се побърка — махна с ръка жената. — Взе да вярва в Бога, все ломотеше нещо за някакъв месия.

— Нима религиозността е признак на лудост? — учуди се Настя.

— А сигурно не е, не е к'во си мислите? — тутакси повиши тон съпругата. — Той мъжът ѝ така ѝ влияеше. И той ходеше по черкви. Съвсем ѝ замъти главата.

— Да ви е говорила някога за Екатерина Венедиктовна Анисковец?

— Не. Никога. А тя коя е?

— Доколкото знам, тази жена е познавала Галина и когато се случило нещастieto, казала: „Знаех си, че тази история няма да завърши добре.“ Как мислите, какво може да означават тези думи?

— Не, а вие как мислите? Ми то се знае, нейната набожност. Сигурна съм, че това е причината да се побърка, затова осакати и децата си.

— Не сте ли виждали Галина след нещастieto?

— Не, а защо? — отговори жената на въпроса с въпрос.

— Нали сте били приятелки, години наред сте живели в една сграда. Нима дори не сте се заинтересували какво е станало с най-голямата ѝ дъщеря, Ира?

— Не, ама вие разсъждавате много интересно! — Тя отново повиши тон. — Ние к'во, да не сме длъжни да я приберем? Две деца имаме.

— Не става дума за това. Ира е била взета в интернат, но след нещастieto и смъртта на баща си е останала съвсем сама. Никога ли не сте си помисляли, че детето на вашите приятели има нужда от помощ?

— Не, ама човек като ви слуша, излиза, че ние сме виновни за всичко. Да не би ние да сме метнали децата през прозореца?

Тя беше непробиваема като бронетранспортър. За нея изобщо не съществуваше понятието „чужда мъка“.

— Семейство Терехини имаха ли други приятели или близки познати, освен вас?

— Лидка Евтеева, и тя е наша бивша съседка. Други не знам.

Името на Лидия Евтеева беше в списъка на Стасов. Но и разговорът с нея не даде почти никакъв резултат, във всеки случай и тя не беше чувала за Екатерина Венедиктовна. Наистина от разказа ѝ стана ясно, че две години след омъжването си Галина Терехина започнала бързо да се отчуждава от своите приятелки.

— Не се караше с нас, не, но знаете ли... Никога няма да се обади първа, нито пък да те покани на гости. А когато се отбивах у тях да я навестя, тя, естествено, не ми затваряше вратата, канеше ме да седна, черпеше ме, приказваше с мен, но през цялото време усещах, че всичко това ѝ е безразлично. Досадно. Че няма нужда от мен. И Нина Боженок ѝ се обиждаше за това. Струва ми се, че тя нямаше нужда дори от мъжа си.

— Ами децата? — попита Настя.

— Виж, децата бяха друго нещо. Тя изцяло се бе посветила на тях. Само за децата си можеше да говори, само те ѝ бяха интересни. Е, това можеш да го изтърпиш два, да речем три пъти, но когато всеки път Галина ти дава да разбереш, че на света има нещо, достъпно само за нея, но не и за тебе, защото си тъпа и ограничена, това вече, знаете ли... Изпарява ти се всякакво желание да общуваш.

— Лидия Василевна, бихте ли обяснили това малко по-подробно? — помоли Настя. — Откровено казано, не ви разбрах добре.

Лидия Евтеева не можела да каже, че Галина я е засегнала с нещо конкретно, с дума или постъпка. Общо взето, Галина била кротък и спокоен човек, деликатна в отношенията си, но след раждането на Ирочка сякаш напълно се затворила в себе си, потънала в един само за нея видим и понятен свят, който ѝ носел радост. И нямала намерение с никого да дели тази радост. Веднъж, когато Ира била на пет години, а втората дъщеря — Наташа, — на две, Лидия отишла на гости у Терехини и занесла подаръци на децата: буквар с красиви картинки за Ира и кокетна рокличка за Наташа. Галина взела рокличката с благодарност, а буквара небрежно сложила настрана, без дори да го покаже на дъщеря си.

— Я виж какво съм ти донесла — казала гостенката на момиченцето, опитвайки се да привлече вниманието му към подаръка, който избрала с такава обич.

Галина буквално измъкнала буквара от ръцете ѝ и го прибрала в шкафа.

— Ира няма нужда от това — строго отбелязала тя.

— Но защо? Нека да се учи да чете, вече е голяма — възразила Лидия.

— Тя има друго предопределение — заявила Галина.

И така било почти винаги. Подхвърляла непонятни, загадъчни фрази, пълни с някакъв тайнствен смисъл и не смятала за необходимо нормално да се изясни с приятелките си. С течение на времето това ставало все по-забележимо и тягостно за околните. Терехини загубили всичките си приятели и познати, никой вече не искал да ходи у тях. След Наташа се родила Оленка, после Павлик. Всички деца на Терехини били някак болнави, може би затова Галина просто нямала сили и време да поддържа отношения с приятелките си. Две години преди нещастията Лидия престанала да ѝ се обаждат и да я посещава. Галина сякаш не го забелязала.

Веднъж Лида срещнала на улицата недалеч от дома си Леонид Терехин, мъжа на Галина, с десетгодишната Ира. Кой знае защо, Леонид ужасно се смутил, а малката чистосърдечна Ира високо заявила:

— Ние ходихме да видим татковия приятел чичо Гриша, защото е болен. Но вие не казвайте на мама, че сте ни срещали, нали? Щото тя ще се кара.

— Ще се кара ли? — изненадала се Лидия. — И защо мама трябва да се кара? Та виене сте направили нищо лошо.

Терехин се смутил още повече, нежно погалил детето по главата и вдигнал към Лида измъчен поглед.

— Ирочка, я изтичай до магазина, забравихме да купим шоколадче за Наташа, на ти пари.

Когато момиченцето се отдалечило, стискайки парите в ръка, Леонид казал:

— Наистина, Лида, нали няма да споменаваш на Галка за нас?

— Но какво става? Какво толкова страшно сте направили?

— Нищо, просто се отбихме да видим Гриша Самсонов, болен е.

— И това да не е престъпление?

— Галка не може да го понесе. Забранява ми да се срещам с него. А ако пък разбере, че съм водил и Ира, направо ще ме убие.

— Господи, с какво не ѝ е угодил Гришка? Откакто ви познавам, вие сте големи приятели и Галя винаги се е държала добре с него. Да не са се скарали нещо?

— Ами да, нещо подобно. Впрочем не знам каква е точно работата, но един ден тя ми каза: „Обещай, че няма вече да се виждаш със Самсонов“. Без да ми обяснява защо. Нали си я знаеш Галка, рече ли нещо — край, отрязва го като с нож. И без никакви обяснения. И да питаш, и да не питаш, все тая. Няма да постигнеш нищо. Гледа те някак укорително с кротка усмивка и ти почваш да се чувстваш виновен. Но че между тях с Гриша е станало нещо, съм сигурен. И с него се опитах да поговоря, да разбера какво се е случило, но той само се усмихна и ми каза: „Не се тревожи, Лъоня, с нищо не съм обидил жена ти. Но и нея недей да упрекваш. Няма защо да се караме с жените си. Щом не ти дава да общуваш с мен, тъй да бъде, не ѝ троши хатъра. Ще се виждаме скришом, да няма разправии“.

— И ти така и не разбра защо?

— Не — поклатил глава Леонид. — Но си мисля, че е за нещо съвсем незначително. Галка стана много набожна, това изобщо не ми пречи, щом ѝ харесва, нека си вярва в Бога, но виж, Гриша е непримирим в това отношение и понякога е доста злъчен в езика. Може да ѝ е подметнал нещо за Бога или за църквата и тя да се е засегнала.

— Трудно ти е с нея, а? — съчувствено попитала Лида.

— Аз я обичам — просто отговорил Терехин. — Обичам я такава, каквата е. Но виж, на другите може би наистина им е трудно с нея. Нина Боженок много ѝ се обижда, пък и ти, Лидуня, нали виждам. Галка разпъди всичките си приятелки, стана много саможива. Така че недей да ѝ казваш, че сме ходили при Гриша, а?

— Няма, не се безпокой. Но все пак това е жестоко — с укор отбелязала Лида. — Как може да разделя такива добри приятели заради някакви си нищо и никакви глупости?

В същия миг се върнала Ира с голям шоколад в ярка обвивка...

Когато в семейство Терехини се случила трагедията, Лидия Евтеева не била в Москва. Няколко месеца преди това тя се омъжила за военен, който служел в Лвов, и заминала при него в Украйна. Преди година се завърнала заедно с мъжа си, който междуременно бил уволнен и пратен в запас като неудобен за кадрови офицер, тъй като е с

руски произход и не владее украински език. Когато узнала от Нина Боженок за случилото се нещастие, тя веднага отишла при Ира, но девойката я посрещнала враждебно и дори я нагрубила. Апартаментът бил пълен с някакви шумни кавказци и Лидия побързала да се оттегли, решила, че Ира е хванала „занаята“ и няма нужда от нейната помощ.

Григорий Самсонов, певец от музикалния театър, живееше близо до Евтеева, затова Настя реши да поговори и с него, стига да го завари у дома. Извади късмет, Самсонов си беше вкъщи и очевидно скучаеше, тъй като посрещна с неприкрито удоволствие служителката от криминалната милиция. Личеше, че иска да си поприказва с някого. Беше юни, жена му бе заминала с децата на вилата и той се радваше да поразведри самотата си в компанията на непозната жена.

Самсонов добре помнеше ситуацията, за която го попита Настя.

— Абе знам защо Галка забрани на Лъоня да се среща с мене — решително заяви той. — Страхуваше се.

— От какво? — учуди се Настя.

— Мисля, че си имаше любовник. Може и да се лъжа, но тогава много се уплаши. Пребледня като платно.

— Кога „тогава“? Нищо не разбирам, Григорий Петрович. Нека започнем от началото, разкажете ми по-подробно.

— Веднъж срещнах Галка, когато излизаше от Катерина. Имам предвид Екатерина Венедиктовна Анисковец, но в нейно отсъствие ние обикновено я наричаме Катерина. Тоест наричахме.

— Вие добре ли се познавахте с Анисковец?

— Ами... как да ви кажа... — Той се усмихна и разпери ръце. — Всички я познавахме от дълги години. Тя беше голяма почитателка на операта и оперетната музика и редовно посещаваше нашия театър, най-малкото два пъти в седмицата. Винаги я канехме на нашите сбирки, юбилеи, премиери. Беше ни нещо като талисман. Щом погледнеш към салона и видиш, че Катерина е дошла, значи всичко е наред и животът си тече, и всички са живи и здрави. Но не бих казал, че съм я познавал отблизо. Тя умееше да държи хората на дистанция, не беше лесно да се сближиш с нея.

— Разкажете ми, ако обичате, за срещата си с Терехина.

— Един ден трябваше да взема Катерина с колата и да я заведа във вилата на нашия главен режисьор. Беше ни поканил за шейсетгодишнината си. Паркирах пред входа и се качих с асансьора до

етажа, на който живееше Катерина, а когато стигнах, видях, че вратата на апартамента тъкмо се отваря и отвътре излиза Галка Терехина. Страшно се изненадах: какво ли прави тук? Дотогава не бях чувал да е сред познатите на Катерина. Галка пребледня като платно, ядно ме изгледа и процеди през зъби някакъв поздрав, като се шмугна покрай мен в асансьора — дори още не бях затворил вратата.

— А попитахте ли Екатерина Венедиктовна за Терехина?

— Разбира се, че я попитах. Но тя само поклати глава. С други думи — не питайте, Гришенка, това не е моя тайна и нямам право да я разгласявам.

— Но каква тайна може да има тук?

— О, каквато пожелаете! — разсмя се Самсонов. — Катерина много обичаше да покровителства чужди любовни връзки. Със сигурност знам, че е предоставяла апартамента си за любовни срещи на много известни личности. Но не мога да цитирам нито едно име. Катерина умееше да мълчи. Трябвало е да работи в разузнаването, честна дума.

— Може ли от думите ви да се направи заключение, че в апартамента на Анисковец Галина Терехина се е срещала с някого от известните личности?

— Е, чак заключение не бих казал. Но е доста вероятно. Впрочем, не е задължително тези срещи да са имали романтичен характер. Не бих се учудил, ако се окаже, че там са се провеждали спиритични сеанси или други подобни щуротии.

— Нима Анисковец беше религиозна? — попита Настя. — Никой от близките ѝ не спомена такова нещо.

— Е, не, Катерина беше отявлена безбожница, но водеше истински светски живот и се придържаше към модата. Щом дойде модата на екстрасенсите и медиумите, тя веднага я подхвана. Обичаше да устройва в дома си „салони“, стига само да намери някакъв повод. А за повод можеше да ѝ послужи всяка интересна или известна личност, актьор, писател, дисидент, екстрасенс. Който и да е.

— Как мислите, Георгий Петрович, дали има човек, който да знае на каква база е почивало познанството между Анисковец и Галина Терехина?

Самсонов иронично се усмихна и поклати глава.

— Ако има такъв човек, той ще е само един. Онзи, с когото Галка се е срещала в апартамента на Катерина. И самата Катерина, разбира се, но сега вече няма как да я попитате.

Това е, кръгът се затвори. Настя се надяваше, че подхождайки от Терехина към Анисковец, ще получи отговор на въпроса си, но нищо не излезе. Да, двете жени са се познавали, Марта Шулц не се беше излъгала. И какво от това? Има ли някаква връзка с убийството на Екатерина Венедиктовна? Едва ли. И най-вероятно — никаква.

ГЛАВА 3

За кой ли път вече Ира виждаше този тип в ресторанта. Не че нещо я задиряше, но често поглеждаше към нея с явен интерес.

„Глория“ беше съвсем малък и скромен ресторант, в него не се събираха големи мафиоти и не ставаха погроми. Само веднъж месечно идваше един рекетър, собственикът му отброяваше определената сума и всички спяха спокойно. Денем „Глория“ работеше като барче, а от осем до единайсет вечерта — като ресторант и тук винаги беше спокойно и уютно. Имаше малко посетители, най-вече редовни клиенти, които предпочитаха вкусно и сравнително евтино да се хранят недалеч от къщи, вместо по никое време да си готвят вечерята. И гардеробиерът, чичо Коля, и сервитьорките, и барманките знаеха по име почти всички клиенти и техните предпочитания в храната. Затова Ира харесваше семейната атмосфера, която цареше тук. Всички се отнасяха с нея добре, даваха ѝ ядене, държаха се мило. Най-много я обичаше чичо Коля, който живееше точно в шестнайсететажния блок, където тя миеше стълбището, така че всеки ден, когато си разхождаше сутрин кучето, той я виждаше с метла в ръката, после — във входа с парцал и кофа, а вечер — в „Глория“.

— Ще се съсипеш — въздишаше той. — Бива ли да работиш толкова много, на три места да блъскаш от зори до среднощ.

Той още не знаеше за битака.

Днес непознатият млад мъж отново дойде сам, седна на същата маса в ъгъла и пак си поръча филе от есетра на скара, а за пиене — джин с тоник. Но тази вечер наруши обичайните си занимания. Ира тъкмо търкаше тавите, в които денем печаха специалитета на „Глория“ — банички със зеле, — когато усети, че зад гърба ѝ стои някой. Тя се обърна и видя посетителя, който така странно я наблюдаваше.

— Какво искаш? — нелюбезно, но все пак беззлобно попита тя.

— Нищо. Само да си поприказваме — отговори мъжът.

— Е, думай.

— Как ти е името?

— Ира.

— А моето — Олег. Можеш да ми казваш Алик. Ето че се запознахме.

— Е, запознахме се. Казвай сега какво искаш?

— Нищо. Исках само да те попитам какво ти е на лицето. Болна ли си?

— От дете съм си такава. Имам неправилна обмяна. А теб какво те засяга?

— Просто попитах. Сигурно ти е тежък животът, а? Гледам те тука всяка вечер да се трудиш като пчеличка — миеш, търкаш, разтребваш.

— Какъвто трябва, такъв ми е животът. Какво си ми виснал на главата?

Тя говореше с гръб към него, яростно търкайки мазната повърхност на поредната тава.

— До колко часа си на работа?

— До колкото я свърша. Кога както се случи.

— Далече ли живееш?

— Не, наблизо съм.

— Не те ли е страх да вървиш по тъмното?

— Страх ме е. — Тя си позволи лекичко да се усмихне. — Но няма как. Никой няма да ми донесе работата вкъщи.

— Искаш ли да те изпратя тая вечер? — неочаквано попита той.

— Защо? Какво искаш от мен?

— Нищо — отново отговори Олег. — Така че какво решаваш, да те изпратя ли?

— Ми добре, изпрати ме. — Тя равнодушно сви рамене. — Но да знаеш, че вкъщи няма да те поканя.

— Не съм и мислил да се натрапвам.

Той се върна в салона и продължи да си пие джина с тоник. След пет минути Ира забрави за него. Сети се чак когато излезе да мие пода в салона. Масата му беше празна. „Няма що, голям кавалер — подигравателно си помисли тя. — Изчезна. Сега сигурно лежи до кълката на някоя...“ Но не довърши мисълта си, защото откъм фоайето се чу гласът на чичо Коля. Гардеробиерът разговаряше с някого. Ира се послуша. Другият глас ѝ се стори познат. Май че беше на Олег, добронамерения изпращач.

Тя се помъчи да потисне любопитството си и спокойно да домие пода в салона, преди да се заеме с фоайето и тоалетните. Излизайки в преддверието с кофата и бърсалката, Ира си даваше ясна сметка, че изглежда доста противно: с развлеченото долнище на стария анцуг, избелялата фланелка, с рошава коса и уморено лице. Нека, няма значение. Тя трябва да работи. А щом като не му харесва — прав му път.

Олег дори не я погледна, увлечен в разговора с чичо Коля за футбол или хоккей. За секунда ѝ се стори, че той изобщо не чака нея, просто ще си поприказва с гардеробиера, след което насмешливо ще ѝ махне с ръка — чао-чао, кралице на чистачките. Или пък, което е още по-неприятно, чака някоя от сервитьорките или барманките. Тя директно отиде да мие тоалетните с тайната надежда, че ако Олег си тръгне, то поне няма да го стори пред очите ѝ. Той обаче не си тръгна. В един часа Ира приключи с работата, прибра кофата и бърсалката в складовото помещение и тръгна към изхода. Чичо Коля тутакси извади ключовете — негово задължение беше нощем да затваря „Глория“, а сутрин да я отваря.

Ира излезе на улицата, като демонстративно се престори, че не забелязва Олег, или дори да го забелязва, няма представа защо още се мотае тук. Чуваше стъпките му зад гърба си, но за нейно голямо удивление той не направи опит да я настигне. Просто вървеше след нея. Борейки се с нарастващата тревога и желанието да се обърне, тя стигна до дома си.

— Е, изпрати ли ме? — ядно попита Ира, спирайки пред входната площадка.

— Да — спокойно отговори Олег.

До входа светеше силна лампа и сега Ира можеше добре да разгледа своя нов познат. Среден на ръст, но, естествено, по-висок от нея, със симпатично открито лице. Облечен скромно, но в скъпи дрехи. Дънките, фланелката и якето изглеждаха най-обикновени, но Ира добре знаеше цената на това „обикновено“, тъй като всеки ден сновеше покрай стоките на битака.

— Все пак какво искаш, изпращачо?

— Искам да се уверя, че спокойно ще се прибереш у дома, че не ти се е случило нищо.

— И откъде се взе у тебе тая загриженост? Нямах ли къде да си губиш времето?

— Имам. А и грижите ми не са малко — неочаквано се усмихна той. — Е, добре, аз си тръгвам. Всичко хубаво.

Той се обърна и бавно тръгна отново към „Глория“. Отначало Ира се зачуди, защото за метрото трябваше да тръгне в друга посока, после си помисли, че сигурно той живее близо до ресторанта — не току-тъй идва да вечеря там всяка вечер.

Вкъщи беше тихо и чисто. Три дни след като се нанесе, новият ѝ квартирант Иляс замина за някъде по работа, като каза, че ще отсъства десетина дни. Георгий Сергеевич вече спеше, в стаята му беше тъмно. Ира сложи чайника на печката и бързо влезе в банята, където имаше голямо огледало.

И какво се лепна тоя тип за нея? Мутрата ѝ наистина би могла да изглежда и по-добре. Каза му самата истина, от дете си е такава, затова не ѝ правят впечатление тия гадни червени пъпки по лицето, но явно отстрани изглеждаше неприятно. А и за косата си не се грижи, виси като кълчища. Но защо наистина тоя се лепна така за нея?

Чайникът на печката започна тихичко да подсвирва и Ира се втурна към кухнята да изключи газта, преди да е запищял силно и пронизително. Не искаше да безпокои Георгий Сергеевич. Отвори хладилника и тъжно погледна маргарина и двата кренвирша, освен тях нямаше нищо друго. „Глупачка такава! — ядно си помисли тя. — Нали Аня ти остави цял плик с храна, а ти забрави да го вземеш. И то заради оня Олег.“ Ира добре помнеше, че вътре Аня ѝ беше сложила две банички със зеле и парче салам. А тя така се разбърза заради Олег, че съвсем забрави за плика.

Сбръчканите, сломени сякаш от собствения си неприятен вкус кренвирши изглеждаха противно. А и няма хляб, за да си намаже маргарина, днес не успя да купи, защото след работата на битака направо отиде да види сестрите си в болницата и се забави там, а когато се връщаше, магазините вече бяха затворени. Разбира се, за нормалните хора не е проблем да си купят хляб по всяко време. Почти до десет вечерта в метрото седят жени, които продават пресни франзели, но двойно по-скъпи отколкото в магазина. А тя няма право на такива разходи. Поставила си е цел, която трябва да постигне, ограничавайки потребностите си до крайна степен. Дори тая

хилядарка в повече, която трябваше да даде за хляба, отлага мига, когато ще може най-после да заплати за лечението на брат си.

Върху хладилника стоеше красивата дървена кутия за хляб, която Ира бе оставила за ползване на квартирантите си, а тя самата държеше своя в найлоново пликче в хладилника. Там той не плесенясваше, а тя трябва да прави икономии. Ира крадешком се огледа и отвори кутията за хляб. Вътре имаше голямо парче от начупена кавказка питка и половинка „соколнически“ хляб. Дали да не си отреже една филийка?

Не. Тя решително пусна капака на кутията и дръпна ръката си, сякаш се е опарила. Никога не беше вземала чужди неща, дори в интерната. И сега нямаше да вземе. Да, може да е необразована беднячка, портиерка, чистачка, съдомиячка, но не и крадла.

Сипа си чаша силен чай с малко повече захар и седна на дървената табуретка до масата. В къщата цареше пълна тишина и както винаги отново я налегнаха мислите, които тя не обичаше и се стараеше да прогони от съзнанието си. Защо живее така? Кой е виновен за това? Майка ѝ ли? Да, точно така си мислеше години наред след случилото се. Но напоследък започнаха да ѝ минават и други мисли. Например, защо майка ѝ така внезапно „полудя“? Какво се е случило? Какво ѝ е подействало така силно? Ако само беше запазила паметта си... Понякога, когато беше много уморена, Ира започваше да съжалява, че през онази страшна нощ успя да избяга и да се скрие у съседите. Ако се беше оставила майка ѝ да я блъсне през прозореца, може би сега нямаше да се мъчи така. Щеше да си лежи в болницата на пълна държавна издръжка, без да се тормози за каквото и да било. Във всеки случай сега щяха да я хранят много по-добре, отколкото тя самата се храни, опитвайки се да спести жалки суми. А при по-голям късмет можеше да умре. И нямаше да има никакви проблеми.

* * *

Приютът за инвалиди се намирал доста далече, дотам се стигаше с електричката. Настя Каменская знаеше, че майката на Ира Терехина е загубила паметта си вследствие на черепната травма при падането и общо взето не очакваше нищо от посещението си при Галина. Реши да отиде там просто за да ѝ е чиста съвестта.

Директорът на приюта не ѝ каза нищо ново, но сестра Марфа се оказа полезен събеседник. Мирското име на тази пълна и добродушна около петдесетгодишна жена беше Раиса. Преди няколко години постъпила в манастира, който се намираше наблизко, и се грижеше безкористно за самотните болни хора. На Галина Терехина отделяше особено внимание, защото ѝ бяха казали, че преди нещастieto тя била много набожна.

— Навестява я само дъщеря ѝ — каза на Настя монахинята. — Има и още един човек, който се интересува от Галина, но никога не отива при нея в стаята.

— Какъв човек? — наостри уши Настя.

— Мъж, доста интересен на вид. Идва приблизително на три-четири месеца веднъж, непременно ме открива и пита за Галина.

— Кой е той? Обясни ли някак интереса си към нея? Роднина, приятел на семейството?

— Не мога да ви кажа — меко се усмихна сестра Марфа. — С какво право ще го разпитвам? Каза ми, че добре познавал покойния съпруг на Галина, и аз съм длъжна да му вярвам. Иначе съм останала с впечатлението, че е лекар.

— И защо? По какво съдите?

— Ами по въпросите, които задава. Интересува се какви лекарства предписват на Галина, какво ѝ е състоянието. И знаете ли кое е най-странното? Никога нищо не ѝ носи — нито за ядене, нито някой подарък. Просто ме намира и ми задава въпросите си.

— И само толкова? — Настя втренчено погледна кръглоликата добродушна монахиня.

— Не.

Сестра Марфа твърдо и спокойно срещна погледа на Настя, без ни най-малко да се смути.

— А какво още?

— Помоли ме да не казвам на никого за неговите посещения. И за това ми даваше пари. С тях купувам дребни неща за Галина — паста за зъби, сапун, бонбони, бельо. И бъдете сигурна, че за себе си не съм похарчила дори една копейка.

— Дори на дъщеря ѝ ли не сте казали за тоя мъж?

— Разбира се, че не съм. Нали дадох дума. В края на краищата това си е тайна на Галина и аз съм длъжна да я пазя. Тя обаче не помни

тоя човек. Изобщо няма никакви спомени отпреди нещастieto.

— Откъде знаете, че не го помни? Значи все пак сте й разказали за него?

— Но моля ви се, не, как може. Той искаше лично да се убеди, че тя е в пълна амнезия и на няколко пъти мина покрай Галина, когато я извеждах в парка на разходка. Тя не му обърна никакво внимание.

— Може пък да не са се познавали по-рано? — предположи Настя.

— Може — съгласи се сестра Марфа.

— Много интересно. Кога идва този мъж за последен път, отдавна ли беше?

— Преди две-три седмици.

— Значи няма да се появи скоро. Какво да се прави, ще трябва да чакаме. Сестра Марфа, може ли да ви помоля за една услуга?

— Зависи каква — предпазливо отговори монахинята.

— Ще ви оставя телефона си, ако дойде този мъж, да ми се обадите веднага. Но наистина веднага, а не като си отиде. Съгласна ли сте?

— Да, ще се постарая — кимна тя.

* * *

Резултатът от посещението в детската болница, където бяха настанени Наташа, Оля и Павлик се оказа пак така неочакван. Непознатият мъж идваше и тук, и пак така заинтересовано питаше за състоянието и здравето на децата. Последниците от падането им бяха различни, общото беше само това, че не можеха да се движат самостоятелно. Тринайсетгодишната Оля например изоставаше в умственото си развитие и в момента все още разсъждаваше като седемгодишно дете, каквото е била, когато майка й я е хвърлила през прозореца. Изпочупените й кости не можеха да зараснат, непрекъснато възникваха разни усложнения и възпалителни процеси, така че до ден-дневен момичето прекарваше живота си в гипс. Седемнайсетгодишната Наташа пък напротив, бе останала интелектуално здрава и поразяваше лекарите със своята воля и упоритост, с който успяваше самостоятелно да усвоява училищната

програма. Учебниците ѝ купуваше Ира. На няколко пъти лекарите решаваха да я преместят в специален интернат за деца-инвалиди, където имаше учители, но всеки път се отказваха, защото Наташа боледуваше често и имаше постоянна нужда от медицинска помощ. От най-лекото течение вдигаше температура едва ли не до четиридесет градуса, която се задържаше по няколко дни. Освен това не минаваше седмица, без да получи сърдечна криза. Основният проблем беше, че както Оля, така и тя имаха алергия към много лекарства и за времето, което бяха прекарвали в болницата, целият персонал вече знаеше наизуст какво може или не бива да им се дава. Алергичните реакции при момичетата бяха толкова силни, че при най-малкото забавяне те бяха изложени на опасността да получат ураганен оток на гърлото и да умрат от задушаване. При това положение беше твърде рисковано прехвърлянето в други заведения. Току-виж персоналът там недогледал нещо и последиците щяха да бъдат непоправими.

За разлика от посещенията в приюта, където непознатият мъж се ограничаваше само да разговаря със сестрата монахиня, при идването си в болницата той ходеше да навестява момичетата и малкия Павлик. Ето защо Настя веднага помоли да я заведат при Наташа Терехина. Красивото, но болезнено бледо момиче, пристегнато в специален корсет, седеше на леглото си заобиколено от купчини книги. В стаята имаше още пет легла и в Настя се впериха пет чифта любопитни детски очи.

Освен по външност Наташа се различаваше от по-голямата си сестра и по начина на поведение. Въпреки тежкото си състояние тя се усмихваше и разговаряше с Настя с онази старателна учтивост, която обикновено демонстрират хората, стремящи се на всяка цена да направят добро впечатление. Настя неволно се сети за единствената си среща с Ира: съдейки по всичко, тя ни най-малко не се тревожеше какво впечатление прави на околните.

— Чичо Саша е татков приятел — охотно взе да обяснява девойката, когато Настя я попита за мъжа, който ги посещаваше.

— А как му е фамилното име на този чичо Саша? — поинтересува се Настя.

— Николаев. Александър Иванович Николаев.

От разговора с Наташа се разбра, че „чичо Саша“, така нареченият Николаев, идва да ги навестява веднъж месечно, но без да

им носи нищо, освен книги за Наташа. Те не знаят откъде се е взел този човек, във всеки случай никога не са го виждали или чували за него, докато е бил жив баща им. Той е много добър и внимателен, интересува се от напредъка на Наташа в учението и дори проверява как тя решава задачите си по физика и математика. Не си жали времето и дълго ѝ обяснява онези раздели от учебната програма, които не е успяла да разбере добре.

Болничните сестри също знаеха за „чичо Саша“, но бяха забелязали, че той почти не се интересува от Олга и Павлик, повечето време прекарва с Наташа, а при тях се отбива само за десетина минути. Наистина, всеки път той разпитва най-подробно за състоянието им. Как изглежда ли? Ами към петдесетгодишен, с приятно лице и тъмна, леко прошарена коса, иначе без особени белези.

— Знаете ли, дори понякога си мислим, че Наташа е негова дъщеря — сподели с Настя една от сестрите. — Вероятно е имал любовен роман с майката. Затова обръща по-малко внимание на другите деца, интересува се за тях само колкото да не бие на очи, че милее единствено за Наташа.

По всяка вероятност сестрата не беше далеч от истината. Във всеки случай това предположение изглежда съвсем логично. И ако Галина Терехина се е срещала някога в апартамента на Анисковец именно с този мъж, то Настя може с чиста съвест да зареже хипотезите си по тази линия. Всичко това нямаше нищо общо с убийството.

И все пак нещо задържаше Настя да се откаже окончателно от проучването на семейство Терехини. Това „нещо“ беше нестихващият интерес на тайнствения чичо Саша към здравето на Галина Терехина и нейните деца. Но само към трите ѝ деца, макар че имаше и четвърто. Кой знае защо, Ира не го интересуваше. Или все пак го интересува?

* * *

Всички живеещи във входа, където беше апартаментът на Анисковец, вече познаваха Миша Доценко както по физиономия, така и по име. Нямаше човек, когото да не беше разпитал най-подробно. Доценко беше абсолютно сигурен, че между „видях“ и „направи ми впечатление“ няма чак такава разлика, както си мислят мнозина.

Човешкият мозък фиксира всичко, което виждат очите и чуват ушите, и го трупва в хранилище, за което трябва да намериш подходящия ключ. Десетки, стотици хора виждат вървящия по улицата човек и съвсем неправилно е по-късно да се казва, че „никой не го е виждал“. Младият оперативник прояви завидно трудолюбие и упоритост. В крайна сметка той все пак съумя да изясни, че малко преди убийството в сградата е идвал мъж, когото по-рано не са виждали. По-точно не го бяха виждали онези, които живееха там отскоро, а такива бяха болшинството. Мъж на около петдесет години, с приятна външност и тъмна, тук-таме прошарена коса. Никой не го беше заглеждал в лицето, така че не бяха посочени особени белези. Правилни черти и леко гърбав нос, но нищо повече.

Доценко още веднъж обиколи „отдавнашните наематели“ — онези, които живееха в сградата повече от шест-седем години, тоест отпреди да се случи нещастieto в семейство Терехини. Усилията му бяха възнаградени: един от старите наематели си спомни, че е виждал мъж с такава външност, и то доста често, но преди много години.

Така се появи новата работна версия: неизвестен мъж, който се е срещал с Галина Терехина в апартамента на Анисковец и е престанал да идва тук, след като Галина и трите ѝ деца са се озовали в болница. Оттогава са минали шест години. През всичките тези години същият мъж редовно е посещавал Галина и децата ѝ, интересувал се е за състоянието им, а съвсем наскоро е бил видян и във входа, където е апартаментът на Анисковец. След което тя е намерена убита. Хубава история, няма що.

— Откровено казано, тая версия е доста слабичка — отбеляза Юра Коротков, когато Настя му разказа за посещенията си в приюта и в болницата.

— Който може, да я изфабрикува по-добре — сви рамене тя.

— Но всичко в нея направо се прокъсва, има дупка до дупка — възнегодува Юра. — Нима не виждаш?

— Виждам — невъзможно се съгласи Настя. — Но по-добре да кърпим дупки, отколкото да седим със скръстени ръце и да се тюхкаме за преждевременната кончина на Екатерина Венедиктовна. Най-важното е да установим самоличността на четирима мъже: първият се е срещал с Галина Терехина, вторият ходи в приюта и разпитва за нея монахинята сестра Марфа, третият посещава децата ѝ в болницата,

при което отделя особено внимание на Наташа, а четвъртият се явява на хоризонта малко преди убийството на Анисковец. Описанието на външността е толкова общо, че би паснало на стотици мъже в съответната възрастова група. И от моята слабичка версия, както благоволи да я наречеш, тутакси изникват още няколко — в зависимост от това колко са на брой мъжете в действителност: един, двама, трима или четирима. Схващаш ли мисълта ми?

— Да бе, лесно е човек да ти схване мислите — изръмжа Коротков. — Слушай, що не ме поканиш да пренощувам у вас, а?

Преходът бе толкова неочакван, че Настя едва не се задави с глътката кафе.

— Да не са те изпъдили от къщи?

— Абе не че са ме изпъдили, ама по-добре е ден-два да не се вестявам там. Бих се натресъл както винаги на Коля, ама е неудобно, нали вече живее с Валентина.

Да, след като Коля Селуянов се запозна с Валентина, проблемът с „постконфликтните“ нощувки стана особено остър за Юра Коротков. По-рано той често ходеше да спи у своя приятел без каквито и да било притеснения, тъй като след развода си Селуянов живееше сам в големия апартамент. А сега присъствието на очарователната Валечка доста усложняваше ситуацията. Не че щеше да бъде тясно, апартаментът беше тристаен, имаше място за всички, но от деликатност Юра не искаше да нарушава уединението на двамата влюбени. Същевременно, кой знае защо, тази негова деликатност не се отнасяше за едностайното жилище на Настя. За Юра бе напълно достатъчно да знае, че в момента съпругът ѝ е в командировка, за да я помоли да го приюти в дома си.

— Да тръгваме тогава — кимна Настя. — Ще ти постеля на походното легло. Само че нямам нищо за вечеря.

— Не се тревожи, ще купим по пътя — оживи се Юра. — Пък и ще порепетираме за сърцераздирателната сцена на утрешната оперативка. Направо виждам как Колобок ще ни разкатае фамилията за делото Анисковец.

— И ще бъде прав — мрачно отбеляза Настя. — Толкова дни минаха, а ние още тъпчем на едно място.

— Е, не си права! — разпери ръце Коротков. — Що труд хвърлихме около версията за грабеж, проверихме всички канали за

пласиране на крадени ценности. Впрочем мога да ти се похваля, че помогнах доста на колегите от другия отдел. Наистина не открих заявка за колекцията на Анисковец, няма защо да си кривя душата, обаче затова пък попаднах на следи от заявка за кражба у един голям антиквар. Момчетата са взели всички профилактични мерки и вече чакат крадците с отворени прегръдки. Представи си, че тези крадци са готови на убийство? Значи аз, умното ченге Коротков, съм отървал нашия отдел от поредния труп. А ти дори не щеш да ме похвалиш, само ми се караш и мърмориш.

— О, аз съм цвете в сравнение с Колобок — разсмя се Настя и ласкаво му разроши косата. — Утре така ще те върти на шиш, че аз ще ти изглеждам ангел небесен.

Качиха се в старата кола на Юра, която отдавна плачеше за подмяна, и потеглиха към Шчолковско шосе, където живееше Настя. Вкъщи на бърза ръка приготвиха вечеря от полуфабрикати, при което Юра не преставаше да мърмори колко лоша домакиня е Настя.

— На това му трябва чесън и някаква подправка.

— Чесън няма. А подправки сигурно има, но не знам къде ги държи Льошка.

— Поне майонеза нямаш ли?

— Май нямам. Трябва да погледнеш в хладилника.

— Е, браво! Дори не знаеш какво има и какво няма в къщата ти.

Той отвори хладилника и клекна пред него.

— Майчице мила! Тук има цяла тенджера със супа!

— Така ли? — искрено се изненада Настя. — Я виж, пък аз да не знам. А друго интересно има ли?

— Остатъци от печено, струва ми се агнешко. Най-различни видове сирене в индустриални количества. Абе ти кога за последен път си надниквала в хладилника?

— Стига де, Коротков — махна с ръка Настя. — Обикновено хапвам два-три залька от онова, което ми попадне пред очите, и бързам да си легна.

— Същинска вещица — осъдително поклати глава Юра. — Льошка се е постарал да ти сготви ядене, за да не пукнеш от глад, докато той е в командировка, а ти се държиш като пълна неблагодарница.

— Я недей да ми се зъбиш, че ще те оставя да спиш на пода. Добре де, извади супата, наистина трябва да я изядем, защото Льошка ще се обиди.

Вечерята се оказа неочаквано обилна и вкусна, така че Настя и Юра, които бяха прегладнели, се натъпкаха до пръсване, след което не можеха да се помръднат от местата си.

— Слушай — с ужас каза Настя, — май не мога да се дигна от стола. Лакомията е голям грях.

— Е, ще поседим на масата, няма къде да бързаем — флегматично отговори Коротков. — Кога се връща Льошка?

— След три дни.

— Сигурно скучаеш и си се затыжила?

— Аз?! — От това предположение Настя дори изтърва цигарата си.

— Да не би аз. Чистяков е твой мъж, а не мой.

— Не, не скучая. Нали знаеш, Юрик, че аз никога не скучая и не мога да тъгувам.

— За никого ли? — недоверчиво попита той.

— За никого. Аз съм си до немай-къде самодостатъчна. Понякога ми се струва, че нямам нужда от никого. Котка единак.

— А понякога не те ли хваща страх от твоята саможивост, Ася?

— Хваща ме, разбира се — тъжно се усмихна тя, — и то редовно. Но аз се боря с това чувство.

— Как?

— Повтарям си, че за всичко е виновна моята работа, която ми отнема толкова време и сили, че нямам желание да общувам с никого. Освен това си имам и Льошка, който ми замества и приятелки, и приятели, и любовници, всичко наведнъж. Впрочем, като споменах за приятели — забравихме да се обадим на Стасов.

— Да бе! — сепна се Коротков. — Какви сме заплеси. А сега вече е късно, сигурно не е удобно да го безпокоим по това време.

— Късно ли? Че колко е часът?

— Дванайсет и половина.

— Ух, какъв си, Юрка, вечно ме заглавிகваш с твоите философски приумици. Тогава утре сутринта ще му се обадим. Да вървим да си лягаме.

Тя постла на Коротков походното легло и според законите на гостоприемството му отстъпи правото да влезе в банята пръв. Когато най-после си легна, Настя се сви на кравай и уморено затвори очи, но не можа да заспи. Мислите ѝ все се връщаха към Ира Терехина, която по волята на зла съдба бе останала съвсем сама в живота, макар да нямаше никаква вина за това.

— Не, не разбирам — внезапно възкликна тя на глас.

— Какво не разбираш? — сънено се обади Коротков, който вече беше позадрямал.

— Ами нищо не разбирам. Това момиче се блъска като грешен дявол, тича да работи на четири места и никой не иска да му помогне. Нали родителите на Ира са имали приятели, къде са те сега? Нима хората толкова се променят с времето? Не мога да си обясня, Юрик, къде се дянаха състраданието, съчувствието, най-обикновената жалост, ако щеш! Защо на никой не му трепва сърцето? Спомням си как живеехме ние, когато бях на четиринасет години. Ако, не дай боже, нещо се беше случило с моите родители, щяха да се намерят най-малкото десет семейства, които да ми помогнат, да бъдат моя опора. Сигурна съм, че нямаше да остана сама. И те нямаше да допуснат да отида в интернат. А сега какво става?

— Именно това, което виждаш като жив пример с Терехина. Парите отравят душата на човека, Асенка. Целият цивилизован свят си е втълпил, че така е редно: някои имат много пари, дори твърде много, а други — малко или дори никак. Това за тях е нормалният ход на живота и няма защо човек да се коси. А нашите съотечественици раснеха с убеждението, че всички трябва да имаме еднакво малко пари. И затова, когато изведнъж се наруши обичайният ход на нещата у нас, и то така рязко, психологията ни не успява да се нагоди. Къде се е чуло и видяло да получаваш пенсия в размер на един билет за градския транспорт? Докато съседът ти разполага с три коли и две крайградски къщи и само при едно влизане в супермаркета харчи по десет твои пенсии. А какво друго може да породви това състояние на нещата, освен злоба, завист, равнодушие към чуждото нещастие и неоправдана алчност?!

— Да, очевидно си прав — замислено каза Настя. — Още повече, като се прибави и липсата на сигурност за утрешния ден. Затова и богатите не се занимават с благотворителност. От страх, че утре ще

дойде нова власт и ще унищожи източниците му за доход, всеки гледа да натрупа колкото се може повече средства, за да живее прилично до края на живота си. А при всичките тези страдания на Ира из града снове някакъв си мъж, който живо се интересува от майката, сестрите и братчето ѝ. Защо, Юра? От какво се е породил у него този интерес? И защо не се интересува изобщо от самата Ира?

— Слушай какво, ти направо ме изтормози — жално изпъшка Коротков. — Винаги ли, когато хората трябва да спят, ти хрумват така интензивно въпросите? Ще намерим тоя Николаев и ще му поискаме пълни обяснения. Имай търпение.

— Извинявай — виновно каза Настя. — Лека нощ.

Тя отсега вече беше сигурна, че няма да открият никакъв Александър Иванович Николаев. Пак добре, че нямаше да търсят например някой си Иван Петрович Иванов, но всъщност разликата не беше кой знае каква.

* * *

Зоя беше пълната противоположност на Вера. Не особено красива и с комплекс за малоценност, останала неомъжена до трийсет и седем години, тя приемаше бременността си като дар Божии и го гледаше с нямо благоговение и възторг. И макар че той беше баща на бъдещото ѝ дете, винаги му говореше на „вие“. За разлика от енергичната и предприемчива Вера дори не намекваше за законен брак.

При работата му със Зоя методиката беше друга, тя трябваше да идва на процедури всяка седмица. И той най-прецизно следеше двете жени да не се засекат в кабинета му.

— Толкова време си губите с мен — срамежливо отбеляза Зоя, обличайки се след процедурата. — Не знам как да ви се отблагодаря.

— Глупости — раздразнено измърмори той. — Това е наше дете и аз съм длъжен да се грижа както за него, така и за теб. Как се чувстваш?

— Благодаря, добре. Само малко ме е страх. Нали казват, че на тая възраст е опасно да се ражда за първи път. Смятате ли, че всичко ще мине благополучно?

— Естествено. Избий си от главата тия мисли. Ти си нормална и здрава жена, така че всичко трябва да мине без усложнения. Нали затова идваш на контролен преглед всяка седмица.

Зоя бе в четвъртия месец. За нея той храни най-големи надежди. Двайсетте години упорит труд, безсънни нощи, връзки с нелюбими жени — всичко това трябва най-сетне да му донесе дългоочаквания резултат. И ако Зоя оправдае надеждите му, може би ще се ожени за нея. Един вид като благодарност към съдбата. Отношенията му с нея са онзи капитал, от чиято рента ще може да живее до края на дните си. Тя би била щастлива да му стане съпруга. А следователно ще му прощава всичко и предано ще се грижи за него цял живот.

Но, общо взето, тя е права, първо раждане на трийсет и седем години е доста рискована стъпка. Разбира се, той следи състоянието ѝ, но за раждането ще трябва да се застрахова. Ще нареди да извикат добър кардиолог, няма да е излишен и хирург, в случай че тя не може да роди нормално и се наложи секцио. Не бива да се рискува животът на тая жена, а още по-малко на бебето. То трябва да бъде захранено с майчино мляко, иначе всички усилия ще отидат на вятъра.

— Скоро имате рожден ден. Нали няма да се разсърдите, ако ви направя подарък?

Господи, колко е трогателна! Но защо пък трябва да се сърди? Напротив!

— Зоенка, миличка, много ми е приятно, разбира се, че помниш кога е рожденият ми ден — топло каза той. — Но не бива да си харчиш парите за мен. И бездруго за съжаление аз не мога да ти помагам така, както би трябвало и както бих искал — заплатата ми не е голяма, а и знаеш, че имам семейство, жена, деца. Затова бих се чувствал ужасно неудобно, ако започнеш да ми правиш подаръци.

— Но какво говорите — изчерви се Зоя, гледайки го с искрено преклонение, сякаш е икона, — та вие изобщо не сте длъжен да ми помагате или да ми давате пари. Нямам нужда от нищо, всичко си имам. Така че няма да се разсърдите, нали?

Той леко я прегърна и я целуна по косата, приятно лъхаща на шампоан. За всяко идване при него Зоя се готвеше като за първа любовна среща, миеше си главата, обличаше си красиво бельо и си правеше маникюр, макар че напоследък всичките им срещи бяха само в кабинета или в лабораторията. След като забременя, тя не чакаше от

него плътски наслади, както ненаситната и жадна за удоволствия хубавица Вера, пращяща от сили и енергия. Зоя изобщо не искаше нищо, освен да ѝ позволява кротко и предано да го обича.

— Хайде, мила — нежно ѝ каза той. — Тръгвай си, че имам много работа.

Всъщност не я излъга, наистина е затрупан с работа. Има запланувани две статии в големи научни списания, а още не е започнал да ги пише, дори не е събрал целия материал за тях. Пък и от миналата седмица на бюрото му лежи дебелият ръкопис на нечия монография, изпратена за рецензия, а той още не я е разлистил. Чака го и собствената му работа, която е много по-интересна и важна за него. Тя няма да му донесе нито световна слава, нито пари, нито публично признание, тъй като за нея нямаше да узнае никой. От двайсет години работи над своята идея и сега, изглежда, е близо до нейното осъществяване. Само успехът ще му донесе удовлетворение. Дори никой да не научи за него. Достатъчно е сам да си каже: „Това е мое постижение, аз докажах, че съм прав. Сега вече съм в състояние да правя онова, което не може никой друг на света.“

После вече може спокойно да доживее дните си с някоя кротка, непретенциозна и вечно признателна Зоя. И греховете, извършени в името на тази идея, нямаше да тревожат съвестта му.

* * *

Опасенията на Настя и Коротков не бяха напразни. На сутрешната оперативка полковник Гордеев, по прякор Колобок, за пореден път доказа на целия отдел за борба с тежките престъпления, че няма любимци. Липсата на резултати в работата по разкриване на убиеца в делото Анисковец получи заслужената оценка, която и при най-добро желание не можеше да се нарече удовлетворителна.

— Много лошо — категорично заключи Гордеев. — Свободни сте. Ти, Настася, остани.

Настя се притисна до облегалката на стола в очакване да изяде големия калай. Знаеше, че Виктор Алексеевич не се кара пред всички, запазвайки най-тежките си думи за разговора на четири очи, затова се приготви за най-лошото. Всъщност донякъде бе изненадана, че

полковникът не задържа и Юра Коротков, пък и Миша Доценко бе пуснат да си върви. Не беше в принципите на Самуна да търси „изкупителната жертва“ и да излива гнева си на първия, който му попадне пред очите.

Като останаха сами в кабинета, той седна до нея на съвещателната маса, свали очилата си и по навик захапа едната дръжка на рамката.

— Хайде, разказвай — съвсем миролюбиво подхвърли Самуна.

— За какво?

— За делото Анисковец. Вината е моя, аз го пренебрегнах и отслабих контрола, бях сигурен, че всичко се върти около колекцията и диамантите. Отдавна трябваше да поприказвам с тебе. Какво те мъчи, Стасенка? Какво му е толкова необичайното на това следствие?

— Ами всичко! — отчаяно възкликна тя. — Изобщо нищо не разбирам.

— Е, този случай не прави изключение — подсмихна се полковникът. — Подобни думи чувам от тебе най-малкото по веднъж на месец в продължение на десет години.

— Но версиите ми, Виктор Александрович, са направо шантави, а и пътищата за тяхната проверка не са по-добри. И сама няма да се справя, бързо ще ми се изчерпи парата.

— Това вече звучи по-добре — кимна полковникът. — Поне прилича на делови разговор. Макар че и преди съм чувал от тебе за шантави версии. И ако не ме лъже паметта, кажи-речи двеста пъти, откакто се познаваме. Така че не се опитвай да ме стреснеш. Казвай сега — какво има?

— Свидетелите, които са познавали отблизо Анисковец, твърдят, че много хора са й доверявали своите сърдечни тайни, а в дома й са уреждали любовните си срещи редица известни личности. Лошото е, че тя наистина най-ревностно е пазила тези тайни. Във всеки случай никой от свидетелите не можа да ми посочи конкретно име.

— Не можа или не поиска? — уточни Гордеев.

— Не знам — призна Настя. — Фактът е, че не бе цитирано нито едно име. А сред тези „любовници“ има един мъж, който се държи повече от странно. Имам най-сериозни основания да смятам, че е свързан някак с убийството. Но как да го издиря — просто не ми побира умът.

Тя подробно разказа на шефа си за мъжа с приятната външност.

— Ето защо трябва да действваме на етапи. Отначало трябва да се уверим, ако е възможно, че става дума за един и същи човек. А после да го намерим. За това има два начина. Единият ни гарантира успех, но той е съвсем тъп...

— Тъп ли? — не я разбра Гордеев. — Успехът или мъжът с приятната външност?

— Начинът. В смисъл че е примитивен, нетворчески, а най-важното изисква много хора да се откъснат от текущата си работа, и то за неопределено, но със сигурност продължително време. Имам предвид, че можем да направим засада в приюта за инвалиди и в болницата и да чакаме тъпо кога ще се появи там този мъж.

— А вторият начин?

— Да се опитаме да го открием чрез познатите на Анисковец. Тук има един нюанс, Виктор Алексеевич. С онези, чиито тайни не е пазила, Анисковец не е била особено откровена. Тримата ѝ най-близки хора — бившият съпруг Пьотр Василевич Анисковец, приятелят ѝ от детинство колекционерът Иван Елизарович Бишов и задушевната ѝ приятелка Марта Хенриховна Шулц — никой от тях не е прибегвал до услугите на гостоприемния ѝ апартамент. Но ако намерим хора, които са ходили там на любовни срещи, много вероятно е да се окаже, че именно те знаят кой друг е посещавал дома на Анисковец със същата цел. Аз съм почти уверена, че тя не е била така съдържана с тях.

— И откъде е тая увереност? — вдигна вежди Самуна.

— Това не е точно увереност — поклати глава Настя. — Това е надежда, че от психологическа гледна точка Анисковец е била нормална жена. Нуждата да споделиш тайна е нещо съвсем естествено, независимо чия е тайната — твоя или чужда. И обикновено тази нужда се задоволява в две форми: или се пише дневник, или тя се споделя с някого. Откровено казано, когато се изясни, че нищо не е откраднато у Анисковец, аз веднага си помислих за съществуването на някакъв дневник. Но и тримата ѝ най-близки хора единодушно ме увериха, че тя никога не е имала навик да си води дневник. Допускам, че Бишов и Шулц не биха могли да го знаят със сигурност, но съпругът, с когото тя е живяла толкова години, не може да не е сигурен в това. Значи тя е споделяла с някого. В противен случай ще бъда принудена да призная, че Екатерина Венедиктовна Анисковец е била резидент на чуждо

разузнаване и навремето е минала през съответната психологическа подготовка в специален учебен център.

— А защо не? — оживи се Гордеев. — Бабичка-шпионка, звучи добре. Интересна идея. Но да оставим шегата настрана, мисля, че си права. Съдейки от разказите на познатите ѝ, Анисковец е била нормална, жизнерадостна и дружелюбна жена, значи и психиката ѝ трябва да е била нормална. А казаха ли ти кои видни дейци на застоя са водили при нея любовниците си?

— Нали ви споменах, че не разполагам с никакви имена. Но това са хора от нейния кръг, познати, с които се е срещала по светски сбирки, юбилеи и банкети. Най-напред трябва да направим, доколкото е възможно, по-пълнен списък на тези хора, а после да отберем от тях онези, които са изневерявали на съпругите си, прикривайки се зад широкия гръб на Екатерина Венедиктовна. Сред тези лекомислени любовници трябва да открием поне един човек, който да знае нещо за мъжа с приятната външност, срещал се с Галина Терехина. А може да извадим късмет и той да се окаже в нашия списък.

— Ясно. А какъв е проблемът?

— Ами че те няма да пожелаят да говорят с мен по този въпрос. Представете си, Виктор Алексеевич, отивам при някой бивш министър и започвам да го разпитвам за собственичката на апартамента, където той е ходил, извинете за грубия израз, да чука жени. Този бивш големец набързо ще ми обясни, че имам болно въображение, и най-позорно ще ме изпъди. Вие самият колко пъти през живота си сте попадали на хора, които за разкриването на дадено убийство са готови да разгласят собствените си тайни в своя вреда?

— Ами рядко — съгласи се Гордеев. — Тоест толкова рядко, че сега дори не мога да си спомня дали изобщо е имало такъв случай. И какво предлагаш?

— Засега нищо. Знам само какъв е проблемът, но нямам представа как да го разрешим. Единствената ми надежда е, че при изготвянето на списъка с познатите на Анисковец, нашият човек сам ще ни се изпречи пред очите. Предполага се, че той е лекар.

— Ами ако не се изпречи?

— Ще видя какво ще правя. Но дотогава има още време, Виктор Алексеевич. Засега трябва да установим външността му.

— В такъв случай побързай. Днес подписах молбата на Миша Доценко за отпуска.

— Но каква отпуска? — ужасено изохка Настя. — От коя дата?

— От десети юли. Така че мисли му, ако не се справите за това време.

Когато се върна в кабинета си, Настя започна да се обажда на познатите на Анисковец и да си уговаря среща с всекиго от тях.

Дали малко преди смъртта си Екатерина Венедиктовна не е споменала, че се е виждала със свой стар познат, който не се е обаждал от години?

Дали не помнят да има сред познатите ѝ мъж с приятна външност и тъмна, леко прошарена коса?

Има ли сред познатите на Анисковец хора, свързани с медицината?

И още много други въпроси трябваше да зададе. А нямаше никаква гаранция, че отговорите ще хвърлят някаква светлина върху убийството на старата дама.

ГЛАВА 4

Когато Стасов помоли Ира да се срещне с Анастасия Каменская и да отговори на някои нейни въпроси, тя категорично отказа да иде на „Петровка“.

— Оо, чичо Владик, не мога да се разкарвам. Свободна съм само от пет до десет вечерта, но през това време трябва малко да си почина и да пообиколя из магазините. Наташка ме помоли да ѝ купя някакъв специален учебник, трябва, да го потърся. Нямам време за излишни разговори.

— Това не са излишни разговори, Ирина — строго каза Стасов. — В края на краищата моите приятели на „Петровка“ не си скъпят времето да проучват кавказките ти квартиранти, така че имай малко благодарност.

— Но защо да ходя? — намусено попита тя. — За какво ще приказваме? Всичко с моите родители вече е ясно, защо трябва да се ровят из тия неща отново. Толкова години минаха...

— Ира!

— Е, добре де, добре — предаде се девойката. — А не може ли вашата Каменская да дойде у дома?

И на Стасов му домъчня за нея. Той знаеше кога, къде и по колко работи Ира и си даваше сметка, че тя не подвива крак по двацет часа на денонощие, нещо, непосилно дори за як мъжага.

— Нека се разберем за утре в пет часа, а? — предложи Ира. — По това време у нас няма да има никой, ще приказваме на спокойствие. Но елате и вие, чичо Владик, без вас няма да разговарям. Страх ме е от ченгета.

Вечерта преди срещата Ира критично огледа дома си. Е, добре, изглежда прилично. Разбира се, не е за пред чуждестранни посланици, но за обикновена делова среща става. Все пак се стареа да не занемарява къщата си, да не се срами пред квартирантите. Иляс още не се е върнал от пътуването, а Георгий Сергеевич се прибира от работа около осем, понякога и по-късно, налага му се да пътува през целия

град, веднъж каза, че само пътят му в едната посока е час и половина. А и утре май ще ходи да оглежда някаква квартира, нали го чу как се уговаря по телефона с бившата си жена — уж била намерила начин за размяна. Е, а тя ще трябва само да си дойде малко преди пет, за да измие набързо пода, да избърше прахта и да провери дали няма мръсни чинии в мивката. Тогава вече могат да идват чичо Владик с неговата милиционерка, щом като е чак толкова наложително.

На другия ден Ира си тръгна от битака веднага щом видя някои от търговците да си разчистват сергиите, макар че обикновено оставаше да „доработва“ до последния момент. Дотича вкъщи, излъска антрето, кухнята и стаята си, след което се изми и преоблече. Всъщност тая жена от „Петровка“ не я интересуваше, но от чичо Владик ѝ беше неудобно, не искаше да се излага пред него.

Точно в пет часа на вратата се позвъни. Тя отвори и видя, че Стасов е със същата жена, при която ходиха оня път, когато бяха на „Петровка“.

— Заповядайте — промърмори Ира, отбелязвайки със задоволство, че милиционерката не е по-добре облечена от нея: с дънки, но не от най-скъпите, и проста памучна ризка на небесносини каренца, а на краката — с тъмни обувки без ток.

И както винаги забрави да поздрави.

* * *

Настя оглеждаше жилището на Ира Терехина, като се стараеше любопитството ѝ да не прави впечатление. Личеше си, че момичето полага всички усилия да поддържа апартамента в добър вид, при все това бедността се натрапваше от всяка подробност. Прокъсани тапети, подлепвани с тиксо, отдавна небоядисван таван, белосан тук-таме по замърсените места.

А неприветливото държание на домакинята не можеше да я излъже. Влажният блясък на линолеума красноречиво показваше, че преди идването на гостите, макар и неканени, тук е имало старателни приготовления.

— Ще пиете ли чай? — все така намусено попита Ира.

— Не, благодаря. Ще се помъча да не ви отнемам много време.

— Тогава елате да влезем в стаята.

Очевидно не беше трудно да се поддържа ред в тази малка стая. В нея имаше само най-необходимите мебели — диван, два стола и тесен еднокрил гардероб. Дори маса нямаше, макар че мястото позволяваше. Настя разбра, че всички хубави неща Ира е преместила в стаите на квартирантите си. Навярно там имаше и фотьойли, и масички, и настолни лампи. Щом като ще плащат, трябва да им взема парите честно. Няма да им предлага някакъв кокошарник, а прилично обзаведена стая.

— Ира, да сте чували за мъж на име Николаев? — пристъпи към разговора Настя.

— Да не е оня, дето ходи в болницата? Наташка ми е разправяла.

— А вие познавате ли го?

— Не. При мен той не идва — презрително се подсмихна Ира.

— Какъв е тоя човек? Откъде се появи?

— Не знам — равнодушно сви рамене момичето.

— Но той посещава сестрите ви и братчето ви. Значи е познат на вашето семейство.

— И к'во от това? — девойката я погледна с искрено недоумение. — Щом иска да ходи при тях, нека ходи. Мен к'во ме засяга? Добре, че носи книги на Наташка, по-малко ще се харча.

— Ира, но това е някак... — Настя дори не можеше да намери подходящата дума, толкова нелепа бе ситуацията. — Нима никога не сте се питали кой е тоя човек? Непознат мъж посещава близките ви в болницата, а вие приемате това съвсем спокойно.

— Слушайте, к'во искате от мене? Когато мама ги хвърли през прозореца, а татко умря от скръб, никой не дойде да ми предложи помощ. Оставиха ме да се бъхтя като сляпо кутре във водата — спасявай се както можеш. А щом като по-късно някой от тия гадове го е загризала съвестта, моля, да заповяда. Аз няма за какво да се срещам с него. Какъв ми е той? Сват или брат? Ако е искал да ми помогне, щеше да дойде да ме попита имам ли нужда от нещо. И при децата в болницата ходи с празни ръце, да не би много да се озори.

— Добре, да оставим това — спокойно каза Настя. — А не си ли спомняте за някакъв тъмнокос и симпатичен мъж сред познатите на вашите родители? По онова време той трябва да е бил към четиридесет и пет годишен или малко по-млад.

— Не, не си спомням. А защо питате за него?

— Търсим го. Твърди, че е познавал баща ви. И аз трябва да го намеря. Откровено казано, много се надявах вие да ми помогнете. Но очевидно съм се излъгала. Жалко. Все пак помислете си, Ира. Името му е Николаев, Александър Иванович.

— Но нали ви казах, че не познавам такъв човек. Не ви лъжа, честна дума — неочаквано по детски жално допълни Ира. — Защо не ми вярвате?

Настя ѝ вярваше. За нея беше ясно, че двайсетгодишната девойка, която по цял ден тича да работи от едно място на друго, мете, мие, разнося храна, напитки и цигари по сергиите на битака, вече няма сили да се интересува от някакъв мъж, посещаващ сегиз-тогиз осакатените ѝ сестри и братчето. Тя си имаше съвсем други грижи и главоболия, а тоя непознат с нищо не им вреди, значи може да не мисли за него. Трябваше да мисли само как да събере пари за лечението на малкия Павлик.

— А да сте чували от своите родители за някой техен познат лекар?

— Не. Лекари нямаше сред познатите им.

— А какви хора имаха за приятели?

Ира вдигна глава и внезапно Настя видя как очите ѝ се наливат със сълзи.

— Те си нямаха никого! — отчаяно възкликна девойката. — Благодарение на мама всичките им приятели избягаха, и нейните, и татковите. Тя беше луда, с нея не можеше да се разговаря. Такива ги плещеше, че да те хване срам да я слушаш. Помня, че когато бях малка, идваха и леля Нина, и леля Лида, и чичо Гриша Самсонов, татковият приятел. Беше толкова весело, смееха се, приказваха, излизаха заедно на разходка, и мене вземаха. Живееха като всички хора. А когато се роди Наташка, мама съвсем се побърка...

— Ира! — укорително се обади Стасов. — Какви ги говориш? Та тя ти е майка!

— Да, побърка се! — повиши глас Ира. — И всички го знаеха. А татко го изживяваше много тежко, нали виждах. Тя ни беше измислила някакво предназначение и наляво и надясно се перчеше с това.

— Какво предназначение?

— Отде да знам! Дрънкаше ги едни, че дори дяволът не може ги разбра. И ей докъде я докара това.

— Ира — отново се обади Стасов. — Не бива да говориш така за майка си.

— А тя бива ли така да постъпи с нас? Бива ли? Осакати живота на всички ни, а татко направо го уби! Мръсница! Мразя я!

Неочаквано Ира се разрида така високо и отчаяно, че на Настя ѝ се сви сърцето. Тя разтревожено погледна Стасов, но той само поклати глава, сиреч остави я, нека се наплаче, та да ѝ олекне. И Настя трябваше да признае, че Ира доста бързо се справи с нервната криза, обърса сълзите си с ръкава на вехтичката, но чисто изпрана трикотажна блузка и високо подсмръкна.

— Край, мина ми — проговори тя с все още потреперващ глас. — Не ми обръщайте внимание. Задавайте си въпросите.

* * *

Ира много се разстрои от този разговор. Чичо Владик и неговата позната отдавна си отидоха, а тя току се разплакваше, макар че, общо взето, рядко си позволяваше подобни „глезотии“. До десет часа успя да отиде до центъра и да купи от една книжарница учебника по френски за Наташа, точно онзи, за който я бе помолила, а когато се прибра вкъщи, полегна, за да ѝ отпочинат краката. Към девет и половина се хлопна входната врата — връщаше се Георгий Сергеевич.

— Вкъщи ли сте, Ира? — чу гласа му от антрето.

Тя се сви на топка и притихна. Ако се обади, ще трябва да излезе от стаята си и да разговаря с него, а сълзите ѝ всеки миг ще рукнат. Наистина Георгий Сергеевич е много добър чичко, чудесен човек, но ще вземе да я разпитва какво се е случило, кой я е обидил, защо плаче, а тя ще вземе да се разреве още по-силно. Не е хубаво да проявяваш слабост пред чужди хора, стига и това, че не се сдържа и се разплака пред чичо Владик и оная жена от милицията. А сега съжалява и не може да си го прости.

Не биваше да плаче и по още една причина. И бездруго кожата на лицето ѝ не изглежда добре, да не кажем — съвсем зле, а от солените сълзи, знае го от опит, пъпките ѝ се възпаляват още повече. И така

започват да я сърбят, че постоянно се чеше, което само по себе си е доста противно, а лицето ѝ става толкова гадно, че направо да не я погледне човек.

От кухнята се чу шум на течаща вода, меко хлопна вратата на хладилника — Георгий Сергеевич се готвеше да вечеря. Ира запали аплика над дивана и погледна часовника. Трябваше вече да отива на работа в „Глория“. Стисна зъби, за да не се разплаче отново, и стана.

— Значи сте си вкъщи? — изненада се квартирантът, когато чу стъпките ѝ в коридора. — А аз си мислех, че ви няма. Защото ви повиках, но не чух отговор.

— Бях задрямала — бързо отговори Ира, извърщайки лице. — Уморена бях, имах тежък ден.

— Елате да хапнем — предложи той. — Вечерята е готова.

— Не, трябва да вървя. Не се безпокойте, преди малко ядох. Ира облече едно тънко яке и излезе за вечерната си работа. Долу пред входа към нея се затича някакво момче с купчина листа в ръцете.

— Извинете, може ли за момент? Ние провеждаме социологическа анкета за изборите. За кого ще гласувате?

— Разкарай се — подметна тя, без да се спира.

Но момчето не я остави. Напротив, тръгна заедно с нея, размахвайки снопчето листа.

— Но защо, какво ви коства да отговорите? Възложено ми е да анкетирам сто души на възраст от осемнайсет до дваисет и пет години, а вие сте съвсем подходяща. За кого ще гласувате на изборите?

— Махни се, ти казвам.

— Кажете все пак, за кого? — жално настоя момчето. — За Елцин или за Зюганов?

— Че те само двама ли са? — насмешливо попита Ира.

Тя не се интересуваеше от политика, но беше убедена, че ако дойдат комунистите на власт, ще ѝ бъдат затворени всички пътища за допълнителен доход. Затова от време на време се заслушваше в новините за хода на предизборната борба и знаеше, че кандидатите не са двама, а единайсет.

— Другите не влизат в сметките — небрежно отговори младият социолог. — Техният рейтинг е нисък.

— Какво им било ниското? — недоразбра Ира.

— Рейтингът. Не са популярни сред народа. Главните съперници са Елцин и Зюганов. Вие за кого сте?

— За никого.

Тя крачеше бързо, без да поглежда към упорития анкетьор.

— Значи ще гласувате против всички?

— Абе ти какво си се лепнал за мене? — отегчено възкликна Ира. — За когото трябва, за него ще гласувам. Това е, а сега ми се махай от главата.

Когато влезе в „Глория“, тя погледна най-напред към ъгъла, където обикновено седеше Олег. Масата беше празна. Е, много му здраве. Големият кавалер... Дори е по-добре, че днес го няма. Защото лицето ѝ не е като за пред изпращачи.

Но той се появи броени минути преди затварянето на ресторанта. И изникна зад гърба ѝ пак така неочаквано, както първия път.

— Привет, Иришка.

Очите ѝ отново се напълниха със сълзи. Така ѝ казваше баща ѝ, а след неговата смърт нито веднъж не беше чувала това обръщение. Почточно беше го чувала, но не и отправено към себе си.

— Здравсти — измънка тя, преглъщайки сълзите си. — Пак ли дойде да ме изпращаш?

— Да — с готовност потвърди Олег. — Няма да ме изгониш, нали?

Тя не отговори, като старателно чегърташе загорените остатъци от дъното на кръгъл метален съд, в който се сервираше риба, приготвена по специален начин. Просто с гърба си усещаше, че Олег мълчаливо я оглежда.

— Не стой тука. Какво ме гледаш?

— Преча ли ти?

— Аа, не, стой си, щом искаш. Но не е интересно за гледане.

— Интересно е. Като малък с часове стоях да гледам мама. Точно както сега.

— А каква беше майка ти? — разсеяно се заинтересува Ира. — Артистка ли?

— Ами, артистка! — разсмя се Олег. — Съдомиячка. Близо до нашето градче имаше санаториум. Правителствен. Мама работеше там в кухнята. По онова време още нямаше съдомиялни машини, всичко се

миеше на ръка. Тя ме вземаше със себе си на работа и аз гледах как тя мие и търка мръсните чинии, тенджери, казани.

— Излиза, че си от нашата черга, а?

— Ами така излиза.

— А като дойде в Москва, стана богаташ и вече ходиш по ресторанти. Сигурно си рекетър?

— Сигурно — весело потвърди Олег.

— Махай се тогава — неочаквано грубо му подвикна Ира. — Не искам да имам нищо общо с рекетъори. Само това оставаше, да ме наакиснеш.

— Не бой се де, аз се пошегувах. Работата ми е нормална, охрана съм. Няма нищо престъпно.

Тя приключи със съдовете и отиде за кофата и бърсалката. Олег и този път се настани на креслото пред гардероба и взе да си приказва с чичо Коля. Кой знае защо, мисълта, че я чака, ѝ беше приятна, но тя не можеше да си обясни защо го прави. Когато вече домиваше тоалетните чинии в клозета, при нея дойде една от сервитьорките. Странно, а беше сигурна, че освен чичо Коля всички вече са си отишли.

— Какво ще ядеш, шишчета или пържола по киевски?

— Дай, което не ти се свиди — отговори Ира, без да вдига глава.

— На мен ми е все тая — някак странно се усмихна младата жена. — Което кажеш, него ще ти сервирам.

— Какво?

Ира се изправи и недоумяващо впери очи в нея. Как така „сервирам“? Подиграва ли се, що ли?

— Изобщо какви ги дрънкаш?

Сервитьорката любопитно я измери с поглед.

— Ама ти не знаеш ли? Твоят кавалер поръча вечеря за двама. И отделно ми доплати, за да ви обслужа. На щедър си попаднала.

— Я стига! — Ира отново се наведе над тоалетната чиния. — Шегите ти са едни...

— Не се шегувам! Честен кръст. Домивай по-бързо, защото готвачите си отидоха и печката е изключена, ако яденето ви изистине, с нищо не мога да помогна.

Ира премълча. Винаги се смущаваше, когато си правеха майтап с нея. Не знаеше как точно да реагира, за да не изпадне в смешно

положение. Беше зле с чувството за хумор, пък и какъв хумор можеше да има при такъв живот.

— Е, добре, ще сервирам и едното, и другото, а после ти ще си решиш. Каквото не изядеш, вземи си го за вкъщи, той плати сметката предварително. Само че, Ирка... Виж какво... Масата е готова, сложила съм всичко, което трябва, прибори, чаши, алкохол, студени закуски. Гледай да приключите по-бързо с мезетата, а? За да ви сервирам по-скоро яденето и да си бягам за вкъщи, пък вие можете да останете колкото искате. Измий само съдовете, за да не засъхнат до утре. Чичо Коля ще ти остави ключовете да затвориш, а на заранта ще му ги занесеш. Става ли?

Ира доми тоалетната чиния и се обърна към сервитьорката, за да ѝ каже нещо остро и грубо за продължилата безвкусна шега. Но внезапно разбра, че не е никаква шега.

— Ма ти... сериозно ли говориш? — за всеки случай попита тя.

— Господи! — плесна с ръце сервитьорката. — Разбира се, че сериозно. Хайде, Ирка, не ме бави, че ме чака дълъг път до къщи.

Ира старателно изми ръцете и лицето си с ароматния тоалетен сапун, оставен на мивката за ползване на клиентите, и внимателно се погледна в огледалото. Вечеря в ресторант. Такова нещо не ѝ се беше случвало през живота. Тя не вярваше в приказките за разни пепеляшки, които при едно докосване с вълшебната пръчица се превръщат в принцеси. И в любов от пръв поглед не вярваше. Каква ти любов може да се породи при тоя жалък вид и с тия гадни, омразни пъпки?

Тя неуверено излезе в преддверието. Олег тутакси скочи да я посрещне, а чичо Коля се приготви да си тръгва.

— Вземи — подаде ѝ той връзката с ключове, — ще заключиш навсякъде и ще пуснеш алармата. Ще можеш ли да сложиш решетката?

— Не знам, никога не съм я слагала.

— Аз ще я сложа — обади се Олег. — Не се тревожи, чичо Коля, всичко ще бъде наред.

Влязоха в полутъмния празен салон. Горното осветление бе угасено, само на масата в ъгъла, където обикновено сядаше Олег, уютно светеше малък лампион с копринен бледожълт абажур. Ира седна с гръб към стената и тутакси усети как ѝ тупат стъпалата от

преумора. След миг колебание събу обувките си под масата и блажено въздъхна от облекчение.

— Какви са тия работи, дето ги правиш? Да не смяташ, че съм толкова бедна, та да не мога да се изхраня?

— Глупости мислиш, това смятам — усмихна се Олег. — Момичетата ги канят на ресторант не защото умират от глад. Яж салата, тук я правят много вкусна. Сигурно досега не си я опитвала?

— Не съм — призна Ира. — Наистина е хубава. А ти женен ли си?

— Ама че въпрос! — разсмя се Олег. — Не ти ли е все едно с кого ще вечеряш, с женен или с ерген?

— Все ми е едно. Попитах от любопитство.

— Женен съм. И какво от това?

— Нищо. Не те ли чака у дома жена ти?

— Може и да ме чака. Но сега вече няма значение. По-рано трябваше да ме чака.

— Сигурно ти изневерява, а? — със съчувствие попита Ира.

— Сигурно.

— И що не се разведеш?

— Ще имам бебе. Бременна е в шестия месец.

— Аа — проточи тя, сипвайки си още от салатата, която много ѝ се услади. Откакто се помнеше, не беше яла такава салата.

Сервираха им основното ядене в три огромни, блюда — едното с шишчета, другото с пържоли по киевски, а в третото имаше задушени пресни картофи, поръсени с копър, а наоколо красиво гарнирани с резенчета домати, краставици, жълти и зелени чушки. Такова изобилие Ира отдавна не беше виждала.

— Ти защо не пиеш? — попита Олег, допивайки втората чаша с водка.

— Не бива. Имам алергия.

— И какво ще ти стане, ако пийнеш една-две глътки?

— Ще ми прилошее. Ще почна да се задушавам, може и направо да умра. Един ден в интерната момичетата ме напиха, а после трябваше да викат „Бърза помощ“, едвам ме спасиха. При нас това е по наследство.

— Каква е пък тая болест?

— Дявол знае. И сестрите ми страдат от нея, и брат ми. Всички.

— И баща ти и майка ти ли?

— Не — лаконично отсече Ира.

Не ѝ се говореше за тях. Но Олег започваше да ѝ харесва все повече и повече. Просто да се чудиш и маеш, такъв скромен момък, израснал в провинцията, не е като столичните хаймани. И не случил с жена. Не, ама какви глупачки и кучки са тия жени, донемайкъде! Какво, по дяволите, иска тая неговата? Млад, здрав, симпатичен мъж и, види се, има пари. На всичкото отгоре и добър.

— Слушай, без да се обиждаш... От болестта ли ти е такова лицето?

— Може би. Не знам. Но съм свикнала вече. Защо, неприятно ли ти е да ме гледаш?

— Ти пък.

Той нежно ѝ се усмихна и я хвана за ръката, като погали грапавите ѝ пръсти с напукана кожа и грозни, изпочупени от работа нокти.

— И дума да не става, че ми е неприятно. Но може би все пак може нещо да се направи. Защо не отидеш на лекар?

— Защото трябва пари, а аз нямам — просто отговори Ира.

— Чичо Коля ми каза, че много работиш. Нима не ти стигат парите? Или ги пестиш за нещо?

Тя отново усети предателското пощипване в носа. Днешната истерика направо я съсипа, нямаше вече сили да се прави на горда и независима. Ако Олег беше някой надут богаташ, с надменно и присмехулно държание, тя сигурно би се постарала да му демонстрира твърдост и безгрижие. Но той се оказа непринуден и добър. И Ира започна да му разказва историята си. За първи път през всички тия години се доверяваше на съвсем непознат човек. Иначе никога не говореше за себе си, дори квартирантите ѝ не знаеха защо е принудена да дава стаи под наем. Единствен Стасов знаеше, защото навремето бяха съседи и всичко се случи буквално пред очите му.

Олег я слушаше внимателно, без да я прекъсва, дори престана да яде, само пушеше цигара след цигара.

— Искаш ли да поговоря с един лекар за тебе? — предложи той, когато тя завърши тъжния си разказ. — Нека да те прегледа. Може пък нещо да ти помогне?

— Нали ти казах, че държа сметка за всяка копейка.

— Не мисли за това. Аз ще имам грижата.

— И защо? Нямах ли къде да си харчиш парите?

— Нямам.

— Такива работи не стават. Лъжеш — въздъхна Ира.

— Стават, стават, Ириша. Дори много често. Знаеш ли, че приличаш на майка ми.

Той отново взе ръката ѝ и я притисна до устните си. Такова нещо също не ѝ се беше случвало.

— Когато те видях за пръв път, отдавна беше, преди месец-два, сърцето ми се сви. Мама беше точно такава, дребничка, слаба, от сутрин до вечер работеше, с разрошена коса и червени, напукани ръце. Татко ни напусна, а бяхме три деца и мама трябваше да ни отгледа сама. Винаги съм си мечтал да се появи в живота ни някой мъж, който да реши всичките ни проблеми. Просто така, без да иска нищо. Отведнъж. Да ни даде много-много пари, мама да не работи повече и да си остане вкъщи, да се грижи за мен и за братята ми. Мама беше хубавица, макар че работеше като вол, и мъжете я заглеждаха. Дори някои големи шефове от почиващите. Макар да бях много малък, аз всичко разбирах — при такъв живот децата рано се прощават с детството. Виждах как тя ходи по стаите им и всеки път се надявах, че именно това ще се окаже прекрасният приказен принц, който ще се ожени за нея. А тези принцове обикновено излизаха абсолютни гадняри, бутаха ѝ по някоя кутия бонбони или жалко букетче цветя и си заминаваха на началническите служби. Всички знаеха колко тежко живеем и нито един от тези мръсници не ни помогна. Затова аз сега искам да ти помогна. Просто така, без нищо, без задни мисли. Разбираш ли?

Тя предпазливо издърпа ръката си и го погали по бузата.

— А онова за задните мисли... — Тя колебливо замълча. — Сигурно е заради лицето ми, а? Неприятно ти е да ме докосваш?

— Но защо говориш така, Иришка — тъжно се усмихна той. — Просто не искам да ти се случва това, което ставаше с майка ми.

— Значи ти е неприятно — спокойно констатира девойката. — Но не си мисли, че се обиждам. Каквото беше — беше в интерната, минах по реда си. Сега вече имам закалка, трудно могат да ме подлъжат. А твоят доктор наистина ли може да ми помогне?

— Не знам, няма да те лъжа, но ще го попитам. Чувал съм, че е направо вълшебник, върши чудеса. Ако се наеме да те лекува, аз плащам, не се безпокой за парите.

— Благодаря ти. Да тръгваме вече, а? Трябва да ставам рано.

Те бързо разтребиха масата и отнесоха мръсните съдове в кухнята. Ира ги изми, след което сложи останалото ядене в найлонови торбички и ги мушна в чантата си.

— Гладуваш ли? — съчувствено попита Олег.

— Справям се — лаконично отговори тя, като леко пламна от неудобство. — Това е за бездомните кучета, край нашия блок има цели глутници.

— А, ясно, разбирам. Добре.

За кучетата си беше чиста лъжа и Олег прекрасно го разбираше. Ира забеляза това по лицето му и оцени неговата деликатност.

След като старателно заключиха всички врати, сложиха решетката и включиха алармената сигнализация, двамата тръгнаха към дома на Ира.

— В колко трябва да ставаш? — попита Олег, когато се спряха пред входа.

— В пет.

— Сега вече приближава два. Остават ти да спиш само три часа. Извинявай, че те задържах за тази вечеря, нямах представа, че ставаш толкова рано. Заради мен сега няма да се напиш.

— Глупости — безгрижно махна тя с ръка. — Аз мога изобщо да не спя. Стигат ми и два часа да дремна, за да си отпочина. Но виж, ти как ще се прибиращ? Метроото вече не върви.

— С кола съм. Паркирана е до „Глория“.

— А защо не ме докара с нея? — иронично-присмехулно попита Ира. — Сигурно нямам фасон да се возя с кола?

— Ум нямаш — засмя се той. — Може пък да съм искал да бъда с теб повече време. С колата щяхме да пристигнем за пет секунди. Атака вървахме цели петнайсет минути. Наистина ли ти стигат два часа, за да се напиш? Или го каза само така, да се направиш на интересна?

— Наистина, не те лъжа.

— Блазе ти. Така ще постигнеш маса неща в живота. Значи можеш да ме поканиш на чашка кафе, а? Или се страхуваш?

— От какво да се страхувам? Нали квартирантът ми е в съседната стая и винаги може да ме защити, ако се наложи. Само че нямам кафе, не пия.

— А чай имаш ли?

— Имам.

— И захар?

— Да.

— Тогава покани ме.

Качиха се с асансьора и тихо влязоха в антрето, без да палят лампата. Изпод вратата на Георгий Сергеевич се процеждаше тънка ивица светлина, още не спеше.

— Ира, добре ли сте? — тутакси се обади той.

Ира се закова на място и здраво стисна ръката на Олег.

— Да-да, добре съм — високо отвърна тя, стараейки се гласът ѝ да звучи равнодушно.

— Тревожех се, че нещо ви се е случило, приближава три часът.

— Всичко е наред — повтори Ира. — Една от нашите сервитьорки имаше рожден ден и останахме да го отпразнуваме, затова се забавих.

— Е, добре — успокоено каза квартирантът. — Лека нощ.

Стъпвайки на пръсти, Ира въведе Олег в стаята си.

— Седни тук да ме изчакаш, докато сложа чайника. Той я прегърна през рамо и я обърна към себе си.

— Грижовен наемател си имаш. Безпокои се за твоя морал, а?

— Нищо подобно, откъде ти хрумна?

— Тогава защо ме криеш от него? Нямах ли право да си водиш приятели? Що за обичаи има в дома ти?

— Никакви обичаи няма — разсърди се Ира. — И изобщо не те крия. Просто ми беше неудобно от човека, и без това не е мигнал заради мен, а утре е на работа. Той има нужда от сън, не е като мен ненормалник.

— Пак ли така скришом си водиш и другите?

— Кои други? — не разбра Ира.

— Другите мъже.

Тя се изчерви и се дръпна от него.

— Никого не съм водила. Какви ги дрънкаш?

— Абсолютно никого ли?

— Да. Но ако говориш за оная работа... Знай, че не съм расла в саксия, а в интернат, пък той е такава школа за живота, че никакви университети не ти трябват.

— Иришка — прошепна Олег, — не ми се сърди. Само ми кажи честно, ако не искаш. Изобщо няма да те докосвам. Щом си изпием чая, ще си тръгна.

Тя не отговори, гледайки някъде встрани, после вдигна очи към него:

— Страх ме е.

— Нали ти казах, няма да те докосна, ако не искаш. Не мисли, че съм грубиян.

— Нямам предвид това...

Олег разбра. Нежно протегна ръце, погали я по раменете и я притегли в прегръдките си.

— Бъди спокойна — едва чуто прошепна той. — Обещавам ти, че всичко ще бъде добре.

— Нали разбираш, аз не бива... — продължи тя, сякаш да се оправдае. — И тримата чакат на мене, сестрите и братчето ми. Мама също.

— Бъди спокойна — повтори Олег.

* * *

След един час той си тръгна. Ира безшумно го изведе в антрето и отвори входната врата. Стаята на Георгий Сергеевич беше в другия край на коридора и девойката се надяваше, че той спи и няма да ги чуе.

Преди да излезе, Олег попита:

— Не мога да разбера защо се криеш, длъжна ли си да даваш на някого сметка?

— Не съм длъжна. Просто се пазя. Човекът е стадно същество. Ако може за един — значи може и за другите. А щом като изобщо не може, значи — за никого не може. И на никой не би му хрумвало да опитва. Моите кавказци водят тук какви ли не. А Шамил какъв нерез беше, добре че, слава богу, си замина. Всеки ден имаше гости. И ако знаеше, че при мен идват мъже — край. Нямах да се отърва от него.

— Умно — съгласи се Олег. — Сама ли измисли тая стратегия?

— Не, един добър човек ми я каза.

Когато излезе на улицата, Олег бързо закрачи към „Глория“, където беше паркирана колата му — симпатичен фолксваген, купен на старо. Живееше доста далече, но по празните нощни улици пътят нямаше да му отнеме много време. Дори можеше да не се оглежда — в този късен час нямаше никакво движение.

Значи компанията на „казанците“ плътно е окупирали квартирата в Соколники. Сега там живее Иляс, известна птица. Преди това беше Шамил, а него пък го доведе Муса. Но всички те са „редници“, трябва да се открие главатарят... Той живее някъде в Москва, от предварителните сведения се знае, че не е от Казан, а е руснак. На никого не е известно истинското му име, само прякорът. Хубаво занятие си е измислила тая банда! Под претекст, че се занимават с „куфарна търговия“, току сноват напред-назад от Русия до Турция и поддържат връзката между мюсюлманските общности, готвеци се за джихад — свещената война. Не се доверяват на други средства за свръзка, освен на личния контакт и си предават информацията устно. Всъщност така наистина е най-сигурно. Защото иначе всяко съобщение може да се засече — дори по радиостанция или от мобифон.

Олег бе получил тая задача преди два месеца и при изпълнението ѝ попадна на квартирата в Соколники. Реши да проучи хазайката Ирина Терехина, двайсетгодишна, неомъжена. Една вечер отиде в „Глория“, където тя работеше. И оттогава не преставаше да мисли за нея.

Всъщност онова, което ѝ разказа за себе си, бе самата истина — за градчето, където е израснал, за правителствения санаториум, за отрудената си майка. Съчувствието му към Ира растеше с всеки изминал ден, просто преливаше в гърдите му, пречеше му да диша. Преди още да я заприказва, Олег знаеше цялата ѝ история, а когато тя сама му я разказа, той се увери, че не лъже за нищо, не преувеличава, с една дума, не иска да го трогне и така да го спечели. Като дете Олег четеше много приказки, защото други книги в дома им почти нямаше. Приказките се купуваха в огромни количества за батко му, когато беше малък и когато баща им още живееше при тях. А когато ги напусна, вече нямаше пари за каквито и да било книги.

Единственото им четиво бяха дебелите издания с картинки и едър шрифт. Таджикски приказки, туркменски приказки, руски, украински, европейски народни приказки... И до известна възраст той възприемаше живота с представите си от приказките, вярваше в принцове и в чудеса, вярваше, че на света има добри и благородни рицари, които рано или късно непременно ще срещнат майка му и ще ѝ помогнат.

Но кой знае защо, рицарите все не идваха. А майка му старееше и грохваше пред очите му. И Олег си даде дума, че той самият на всяка цена ще извърши някое малко чудо. Не толкова да облагодетелства някого, колкото да се убеди, че чудесата са възможни. Макар че семейството му имаше тежка съдба и не му беше писано да изживее чудо, все пак трябваше да ги има тия чудеса! Приказките са съчинени от живи хора, което значи, че някога и някъде такива неща са се случвали. Ако е истина, че злото поражда зло, то и доброто трябва да поражда добро. Нужен е само началният тласък, първото безкористно добро дело, след което започва верижна реакция.

Той изобщо не беше никакъв сантиментален мечтател, напротив, животът на Олег Жестеров беше достатъчно суров, за да не подхранва у него съзлививи чувства. И през този живот му се налагаше да върши много повече зло, отколкото добро, макар че злото бе в името на добри цели, обаче само по себе си то си оставаше зло, защото отнемаше на хората свободата, имуществото, а понякога — и живота. Мисълта за малко чудо бе заседнала дълбоко в съзнанието му, сега твърде рядко изплуваше на повърхността, но все още бе жива. А след срещата с Ира Терехина се актуализира, както биха се изразили психолозите.

Разбира се, и дума не можеше да става за някаква любов. Онова, което се случи тази нощ, беше част от работата му в интерес на задачата. Трябваше да се сближи с хазайката на квартирата, в която живеят „казанците“, а при възможност да се запознае с тях и многобройните им гости, да спечелят тяхното доверие и да се опита да научи нещо за главатаря им Аякс. Самият прякор навеждаше на мисълта, че този човек е запален по футбола — „Аякс“ се нарича голям футболен отбор. Но това предположение е само приблизително, защото Аякс е името и на един митологичен герой. Може само да се гадае какво е имал предвид хитрият главатар, когато си е избирал прякора.

Но работата си е работа, а чудото — чудо. Трябва да поприказва с жена си за оня лекар, при когото тя тича час по час. Така го превъзнася! Бил същински чародеец и вълшебник. Добре би било, ако излекува Ира. Независимо колко пари ще струва това.

ГЛАВА 5

Описанието на тайнствения „мъж на средна възраст, с приятна външност и тъмна, прошарена коса“, беше съвсем обща и несигурна информация. Така че не бе лесно да се установят отделните подробности.

Кой би могъл да го опише по-подробно? Първо, сестра Марфа. Второ, медицинските сестри от болницата, където лежат Наташа, Олга и Павлик Терехини. Трето, самите деца. Но те веднага отпадат от сметката: „чичо Саша“ може да се появи всеки момент и чистосърдечните Павлик, Оля и Наташка веднага ще му кажат, че за него е питала милицията. Ако със седемнайсетгодишната Наташа все пак можеха да се уговорят, номерът нямаше да мине с Олга, която изостава в развитието си, и с малкия Павлик. Със сигурност щяха да се разприказват. А и на сестрите не може да се има доверие. Кой знае дали „чичо Саша“ не плаща на някоя от тях да мълчи и своевременно да го информира.

Затова пък с наемателите от сградата, където бе убита Екатерина Венедиктовна Анисковец, можеше да се работи спокойно. Търсеният мъж едва ли би се появил там. А дори и да се появи, значи няма нищо общо с убийството. Лошото е, че са го виждали и запомнили само две жени. И най-важното, по различно време. Старицата от долния етаж го е запомнила още от времето, когато доста редовно е идвал у Екатерина Венедиктовна, а това е било много отдавна. Преди убийството не го е виждала. А другата съседка, която живееше в сградата отскоро, срещнала тъмнокосия мъж до апартамента на Анисковец два дни преди убийството, но никога дотогава не го е виждала.

Миша Доценко знаеше от опит, че с такива свидетели не може да се свърши никаква работа. В дадения случай — да се постигне точното описание на търсения мъж. И се оказва прав.

Тъй като познаваше всички във входа, той реши да прибегне до услугите на художника, който живееше точно над апартамента на Анисковец. Фьодор припечелваше по нещо допълнително с „бързи“

портрети при Изложбения център, много пиеше, но все още имаше набито око и ръката му не трепереше дори след голямо препиване.

Доценко започна с по-възрастната свидетелка. Анисия Лукинична уверено ръководеше работата на Фьодор и беше страшно горда и доволна, че са ѝ възложили толкова сериозна задача.

— Карай, карай по-смело — командваше тя. — Ето така. Не, веждите не са такива, нарисуйвай ги по-дебели... А устните, виж как ги сви, неговите бяха красиви, пълни...

Фьодор покорно коригираше рисунката след всяка забележка на жената.

— Я гледай какъв, стар го изкара — неодобрително изрече Анисия Лукинична, оглеждайки рисунката. — Той изобщо не беше такъв.

Започнаха отначало. Овалът на лицето. Прическата, косата. Носът. Устните. Веждите. Очите. Брадичката. Бръчките.

— А сега как е? — с надежда попита Доценко.

— Вече е добре — удовлетворено каза свидетелката, която скоро навършваше осемдесет и четири години.

Със сполучливия портрет отидоха при другата съседка, която беше видяла „чичо Саша“ малко преди смъртта на Анисковец.

— Ама какво говорите! — възкликна тя, щом погледна рисунката. — Та това изобщо не е той.

— Такаа — уморено въздъхна Доценко, — ето че стигнахме до проблема. Ще почнем отначало. Какво искате да кажете с това „изобщо не е той“?

— Ами — обърка се жената — не прилича на него.

— Не е едно и също — търпеливо взе да обяснява Михаил. — Помните ли Пиер Ришар, френския киноартист?

— Кой, високият рус мъж с обувката ли?

— Да, същият.

— Разбира се — усмихна се жената. — Има такава физиономия, че с никого не можеш да го сбъркаш.

— Погледнете сега.

Миша извади от портфейла си няколко снимки и показа една от тях на свидетелката.

— Това той ли е?

— Изобщо не е той — тутакси отговори тя. — Какъв ти Ришар?! Та това е Михаил Улянов.

— А този?

Той ѝ подаде друга снимка. Това беше фотография на мъж, прецизно и умело гримиран така, че да прилича на Ришар, но все пак личеше, че не е френският артист. Когато работеше със свидетели, Доценко винаги носеше със себе си няколко специално подготвени комплекта със снимки, защото отдавна беше стигнал до извода, че нагледният пример върши по-добра работа, отколкото и най-подробните словесни обяснения.

— Този?

Жената се замисли, взирайки се в лицето на снимката.

— Общо взето, прилича на Ришар. Но все пак мисля, че не е той.

— Отлично. А сега погледнете тази снимка.

На третата снимка беше същият мъж, само че без грим, но с перука, която съвсем точно имитираше прическата на Ришар.

— Не — поклати тя глава, — тоя не прилича.

— Защо? — бързо попита Доценко. — Вижте, прическата е съвсем същата.

— Но лицето е друго.

— И със същия дълъг нос — настояваше младият оперативник.

— Носът е дълъг, но лицето е друго — не отстъпваше жената.

— Сега разбирате ли разликата между „изобщо не е той“ и „не прилича“?

Свидетелката се разсмя.

— Наистина... Я виж колко интересно. Никога не съм се замисляла за тия неща. Дайте ми пак рисунката.

Този път тя започна да се взира много по-внимателно в творбата на Фьодор.

— Да, прав сте, не може да се каже, че „това изобщо не е той“. Има нещо общо. Но устните на оня мъж бяха малко по-тънки и сухи. И очите не са толкова големи...

Фьодор отново се зае за работа. В крайна сметка изпод молива му се показа лице, което нямаше почти нищо общо с лицето, „изготвено“ под ръководството на Анисия Лукинична.

Миша предварително беше сигурен, че ще стане точно така. Анисия Лукинична беше виждала този мъж много пъти, но от онова

време бяха минали години. А от шест години насам той не беше стъпвал в сградата. Когато го е видяла за последен път, тя е била към осемдесетгодишна и е съвсем естествено той да ѝ се е струвал, кажи-речи, голобрад момък, защото е бил с четиридесет години по-млад от нея, ако не и с повече. А другата съседка го бе видяла наскоро — остарял с шест години — и при нейната двайсет и пет годишна възраст навярно ѝ се е сторил направо старец. Оттук идваха и различията както при възприемането на лицето му, така и при описанието на чертите. Така че явно нищо нямаше да излезе с тези две свидетелки.

Доценко благодари на младата жена и излезе на стълбищната площадка да се сбогува с Фьодор.

— Защо не дойдете у дома? — гостоприемно предложи художникът. — Да обърнем по чашка, а?

Миша нямаше желание да пие, времето навън беше горещо, пък и трябваше да се връща на работа, натрупали му се бяха много задачи. Но той твърдо спазваше заповедта да бъде в приятелски отношения със свидетелите. А с доброволните помощници — още повече. Разбира се, Фьодор едва ли ще му се обиди, ако не приеме поканата му да пийнат, но при следващата им среща не можеше да се очаква, че той ще бъде достатъчно отзивчив. А тази среща можеше да се наложи още утре. Доценко с благородна завист следеше работата на по-старите и опитните си колеги, които често повтаряха заветните думи: „Моят човек ми каза.“ Струваше му се, че те си имат „хора“ едва ли не на всяка улица, във всяко учреждение. А той засега не можеше да се похвали с такива връзки. Кой знае, може пък Фьодор да стане „негов човек“...

— По чашка ли? Отлична идея — весело отговори той. — Благодаря за поканата. Ще изтичам да купя нещо за мезе.

— Аз имам — оживи се художникът. — Няма нужда от нищо.

Качиха се два етажа по-горе. В апартамента, където го въведе Фьодор, живееха още пет семейства и дългият тесен коридор бе задръстен с всякаква покъщнина и багаж — от легени и кофи до велосипеди и ски.

— Мини оттук, но внимавай да не се оцапаш — предупреди художникът, — тая врата скоро я мазаха, още не е изсъхнала боята.

Стаята на Фьодор беше голяма и светла, с висок таван. Тук веднага се усещаше женско присъствие. Наскоро прани пердета, чисти

прозорци, всички мебели избърсани от прах, кокетни бурканчета с крем, наредени на нощното шкафче до дивана.

— А жена ти няма ли да се сърди? — за всеки случай попита Миша. — Току-виж се върнала и ни заварила как пием по никое време и сме разхвърляли.

— Тя няма да си дойде — безгрижно отговори Фьодор. — Днес е цял ден и цяла нощ на работа, ще се прибере чак утре сутринта.

— Добре тогава.

Фьодор взе да сервира масата, наизвади различни мезета от хладилника в ъгъла, а през това време Доценко разглеждаше закачените по стените рисунки.

— Твои работи ли са?

— Тъх — измуча художникът. — Харесват ли ти?

— Да. Мислех си, че рисуваш само на улицата и веднага даваш портрета на клиента.

— Невинаги. Случва се някой да не се хареса и портретът остава у мен. Пък и често правя наброски ей така, да не изгубя форма.

— Кого рисуваш в такива случаи?

— Когото ми падне — съседни, познати, понякога само лица по памет. Знаеш, през зимата работата намалява, късно се съмва, рано се мръква, на никой не му се стои на студа, нито на мене, нито на клиентите. Тогава работя повече по издателствата. Разбира се, не в големите, там си имат щатни художници, вземам на парче — я обложка, я рекламен плакат. А за да не губя форма, налага се да рисувам всички наред. Моливният портрет има по-особена техника, при това той трябва да се нарисува бързо. Така че постоянно се упражнявам да определям онези черти на лицето, които са най-характерни и се долавят от пръв поглед, иначе клиентът ще каже, че не си прилича. Сядай, ченге, всичко е готово.

Миша приседна до масата, огледа със съмнение мезетата, пригответени от домакиня, и вдигна чашата си за здравица.

— За нашето запознанство — предложи той.

— Да, здраве — кимна Фьодор.

Обърнаха на екс първата водка и си взеха шпроти направо от консервната кутия, а после и по резенче домати. Художникът веднага наля пак чашите.

— Къде си се разбързал? — възрази Доценко.

— Така трябва. Да не може и куршум да прелети между първата и втората — делово поясни Фьодор. — А сега за твоя успех. Защото без успех не можеш.

— Прав си — съгласи се Доценко и с ужас си помисли, че куршумът може и да не прелети, но с тоя темп те направо сами ще се застрелят и ще паднат мъртвопияни под масата. Куршума човек може и да избегне някак, но от проникващия в организма алкохол няма спасение.

Той стана и отиде да разгледа портретите на стената.

— Тази коя е? — посочи хубаво момиче с голи рамене.

— Приятелка на съквартиранта от съседната стая. Отдавна го заряза, но портретът ѝ остана да виси тук. Красива е, нали? Искрах да му го дам за спомен, ама той отказа. Да я махаш, вика, от очите ми тая мръсница.

— Аз пък бих го приел — засмя се Доценко. — Обичам всичките си приятелки, дори онези, които са ме напуснали. Те са ме зарязвали не защото са мръсници, а защото аз не съм достатъчно добър. Защо да ги упреквам?

Алкохолът, изпит на гладно, започна да му действа бързо и Миша искаше да удължи паузата, за да не стане по-лошо. Взе си от масата парче хляб и салам, след което се насочи към другата стена. Вниманието му бе привлечено от портрета на мъж, който му се стори смътно познат.

— А този кой е?

— Дявол го знае! Рисувал съм го просто така, трябва да е моя измислица.

— Прилича ми на някого.

— Може — сви рамене Фьодор, палейки цигара. — Хората си приличат, казвам ти го като художник. Всички разновидности на носове, устни и очи са около петнайсет, а очертанията на веждите — дори по-малко. Цялата работа е в тяхната комбинация. Например виждаш ли оная рисунка между прозорците? Това е мой приятел, навремето бачкахме заедно по оформлението на музеите. А сега иди се виж в огледалото.

Михаил погледна рисунката: лицето на нея действително много приличаше на неговото. После отново премести поглед към портрета,

който го бе заинтригувал. Сигурен беше, че този мъж му прилича на някого.

— Кога си го рисувал?

— Не помня точно — махна с ръка Фьодор. — Наскоро беше. Откачи го от стената и виж отзад, там отбелязвам датите.

Доценко свали портрета и го обърна. Записаната дата го озадачи — 2 май, тоест една седмица преди убийството на Екатерина Венедиктовна. Било измислица, нищо подобно! Той бързо извади от куфарчето си портретите по описание, направени от Фьодор.

— Я виж — подаде му ги Миша. — Вгледай се внимателно.

Фьодор нареди рисунките на масата и взе да ги разглежда, после сложи до тях и портрета на „измисления“ мъж.

— Даа — проточи той, — има прилика. И какво излиза? С други думи, аз случайно съм си представил мъжа, който е ходил при убитата? Слушай, дали пък не съм някакъв екстрасенс, а?

— Никакъв екстрасенс не си. Просто си го видял и несъзнателно си запаметил физиономията му. А когато си го нарисувал за тренинг, си решил, че е твоя измислица. Е, някои неща може да си измислил, но характерното си запазил, защото наскоро си го виждал.

— Гледай ти — поклати глава художникът. — Да се чудиш и маеш!

— Слушай сега внимателно. Старата Лукинична каза, че устните са били пълни и сочни, а младата съседка твърдеше, че били по-тънки и сухи. Ти си ги нарисувал средни, но и при двата случая формата им остава една и съща. Значи ще смятаме, че сме определили устните. Да вземем носа. Бабата каза, че бил малко гърбав, а младата жена не спомена нищо за формата му. Следователно е видяла мъжа анфас, затова не е забелязала, че носят му е с лека гърбица. Мъжът на твоята рисунка е с гърбав нос. А тая бенка откъде се е взела? Ти ли я измисли, или той си я има?

— Абе отде да знам. Аз изобщо не го помня този човек. Може и да съм я измислил.

— Имаш ли някой познат с бенка на скулата?

— Чакай малко, трябва да си спомня.

Фьодор замислено изпи третата чаша с водка, вече не настояваше оперативникът да му прави компания.

— Имам. Петка Малахов. А защо питаш за него?

— Той изобщо не ми трябва — малко грубо отговори Доценко. — Можеш ли набързо да го нарисуваш? Приблизително, по памет.

След няколко минути на белия лист се появи лице с остри скули и бенка в горната част на лявата буза. Мъжът на портрета имаше точно такива скули и бенка на същото място.

— Излиза, че скулите на твоя „измислен“ мъж си заимствал от Малахов — заключи Михаил. — Значи неговите са други.

— Я гледай — отново се удиви Фьодор. — Вярно, че съм му лепнал скулите на Петка. А дори не съм забелязал. Имаш много набито око!

— Ти също — усмихна се Доценко. — Сега потърси трапчинката на брадата.

— Къде да я търся? — не разбра художникът.

— У твои приятели. Съседи. На кого още рисуваш портрети за тренинг?

Фьодор дълго се взираше в портрета, мъчейки се да си спомни от кого е заимствал трапчинката на брадата, но така и не можа да се сети.

— Добре, ще смятаме, че той си я има. А сега, Федя, приключвай с почерпката, трябва да поработим. Сядай да рисуваш нов портрет. Устните, носа и брадичката — като на твоя мъж, овала на лицето — според описанията на свидетелките. Ще можеш ли? И изобщо внимавай, ако видиш, че някои черти съвпадат и на трите рисунки, ще им отделиш особено внимание. Помъчи се да не добавяш нищо от себе си, няма нужда от твоите фантазии. Като свършиш тоя портрет, ще започнеш следващия.

— Кой следващ?

— Първо нарисуй тоя, после ще ти кажа какво ще правиш по-нататък. А за да не ти вися над главата, ще прескоча до някой магазин да ти купя две бутилки водка в знак на благодарност. Става ли?

— И още как — ободри се художникът.

Отначало перспективата да работи не го бе вдъхновила, разчиташе, че докато неговата приятелка е дежурна, ще използва времето много по-приятно — на чашка и ако извади късмет, ще бъде в компанията на още някого. Но обещаната аванта го накара да види ситуацията от друг ъгъл.

След половин час Доценко се върна с две бутилки хубава скъпа водка.

— Готов ли си?

— Да.

Фьодор му подаде новия портрет. Лицето на него беше някак неестествено и напрегнато, както обикновено се получава, когато човек рисува не по вдъхновение, а ученически старателно, при което комбинира едни черти с други, страхувайки се да не сбърка нещо. Мъжът на рисунката не изглеждаше от плът и кръв, приличаше по-скоро на робот. Михаил със задоволство отбеляза, че първият етап на експеримента беше минал успешно. Рисунката трябваше да излезе точно такава.

— Какво да правя по-нататък? — попита Фьодор, хвърляйки към бутилките алчен поглед.

— Първо ще пратиш тия картинки по дяволите и ще затвориш очи да си починеш за десетина минути, а после ще вземеш нов лист и ще нарисуваш мъжа по памет. Не някакъв киборг, какъвто се получи преди малко, а жив човек на петдесет години, с приятна, дори обаятелна физиономия. Разбра ли? Ако успееш, ще те оставя да си пиеш водката на воля.

След един час Миша Доценко излезе от жилището на Фьодор, отнасяйки в куфарчето си пет рисунки, които нямаха почти нищо общо. Той обаче беше сигурен, че поне на две от тях е изобразен мъжът, посетил Екатерина Венедиктовна няколко дни преди трагичната ѝ смърт. Да знаеше само на коя по-точно.

* * *

В неделя към един и половина следобед Олег Жестеров се качи с асансьора до апартамента на Ира Терехина и позвъни. Преди това бе ходил на битака да се увери, че девойката е заета. Известно време я наблюдава отдалече как, дърпайки след себе си пазарската чанта на колелца, снове по тесните пътеки между сергиите и весело подвиква:

— Цигари! Минерална вода, плодови сокове, „Спрайт“, „Доктор Пепър“, кола!

— Топли закуски! Хамбургери, чийзбургери, пресни пирожки с месо, шишчета с гарнитура?

— Италиански салати с раци, скариди, шунка!

— Горещи напитки, чай, кафе, капучино!

На битака беше оживено и шумно, в неделя имаше много купувачи, дори от провинцията, които искаха с едно идване да решат всички проблеми с гардероба си и цял ден обикаляха от сергия на сергия, като, разбира се, също ожадняваха и огладняваха. След като се увери, че Ира няма да си тръгне скоро, Олег се качи на фолксвагена и потегли към дома ѝ. И ето сега стоеше пред вратата на апартамента и напрегнато се заслушваше в едва доловимите шумове. Сградата беше стара и масивна, с тухлени стени и отлична звукоизолация, а не като днешните панелни кашони, в които, като кихнеш на първия етаж, стъклата по горните започват да дрънчат. Дали ще му отворят? И ако му отворят, кой ли ще излезе? Иляс, който според оперативната информация вече се е върнал от пътуването? Или намусеният му съсед Георгий Сергеевич, който едва си отваря устата и от него ще има малка полза? Идеалният вариант ще бъде, ако е случил сбирка на Илясовите приятелчета, да се престори на смутен и да им каже, че има уговорка с Ира... А защо пък не? Така ще направи, има възможност. Ирка винаги работи по едно и също време и може да се върне преди пет само ако битакът се затвори неочаквано, а той е наблизо, всеки момент може да прескочи дотам с колата и да провери дали всичко е наред. Но пазарът си работи, не са го взривили с бомба, продавачите не си прибират още партакешите, — значи хазайката на жилището няма да си дойде скоро. Пък и съдейки от думите на Ира, „казанците“ не се притесняваха от нея и се събираха, когато си решат, било денем, било нощем. Ако ги смуцава нещо, това ще да е само другият квартирант, как му беше името — Георгий Сергеевич. Но пак съдейки от думите на Ира, те и с него не се съобразяват кой знае колко. Бил кротък и спокоен човек, в нищо не се бъркал. Обаче доста време не отварят. Може пък наистина да няма никой?

Накрая се чуха бързи и енергични стъпки.

— Момент! — високо каза мъжки глас. — Сега ще отворя!

След миг вратата се отвори и на прага се появи среден на ръст набит мъж в къса тъмна хавлия. Косата му беше мокра и Олег разбра, че квартирантът е бил в банята. Затова всъщност толкова време никой не отвори.

— Моля за извинение — смутено започна Жестеров. — Търся Ира. Вкъщи ли е?

— Заповядайте — приветливо каза мъжът и го пропусна да влезе.

Очевидно това не беше Пляс, а Георгий Сергеевич. „Какво да се прави, помисли си Олег, не извадих късмет, ще трябва да се задоволя с него.“

— Ирочка я няма, на работа е. Но ако ви трябва спешно, ще ви обясня къде да я намерите, наблизко е.

— Всъщност... — Олег смутено се запъна. — Най-важното вече разбрах. Щом е на работа, значи всичко е наред.

— Какво имате предвид? — строго попита квартирантът. — Кое е наред?

— Виждате ли, снощи вечеряхме заедно... Стори ми се, че тя не е свикнала с храната, която ядохме. Но си дадох сметка за това чак когато се прибрах къщи. За бога, не си мислете, че се бъркам в чужди работи, но останах с впечатлението, че Ира гладува, и ако наистина е така, след вечерята би могло да й прилошее. Често има такива случаи. Затова дойдох да разбера дали всичко е наред. Вие баща й ли сте?

— Не, млади момко, бащата на Ира е отдавна умрял. Аз съм й квартирант. И ако не бързате много, бих искал да си поприказвам с вас.

— Да, разбира се — отговори Олег с престолено нехайство, скривайки с усилие радостта си. Имаше защо да се радва. Всъщност не той се натрапваше на този човек, а инициативата за разговора си беше лично негова.

— Да влезем тогава в моята стая, там ще ни бъде по-удобно.

Да, в сравнение със стаичката, която Ира бе оставила за себе си, стаята на Георгий Сергеевич приличаше на царски покои. Очевидно най-голямата в апартамента, към двайсет и пет квадрата, с мека мебел, красив лампион в единия ъгъл, цветен телевизор и три прозореца с изглед към парка. Не стая, а мечта.

— Казвам се Георгий Сергеевич — представи се квартирантът, след като настани госта на един фотьойл и седна на дивана до него. — А вие?

— Олег. Или Алик, както ви е по-удобно.

— Отдавна ли познавате Ира?

— И да, и не — усмихна се Олег. — От два месеца вече я наблюдавам, но се осмелих да я заприказвам едва преди няколко дни.

— Какво ще рече „наблюдавам“? — намръщи се квартирантът.
— Да не сте я следили?

— Но моля ви се! — весело се разсмя Олег и вътрешно леко потрепна от неприятна изненада. Кроткият безличен квартирант се оказа доста прозорлив. — Видях Ира в ресторанта, където работи. Тя привлече вниманието ми, защото удивително прилича на моята майка. И започнах да ходя там нарочно, за да я виждам. Това е всичко.

— Впрочем вие с какво се занимавате, момко? Какво работите?

— Охрана съм в една частна фирма. Телохранилел. Навярно това занимание не ви изглежда достойно? — усмихна се Жестеров.

— Чуйте ме, Олег — тъжно каза Георгий Сергеевич. — По принцип не съм склонен да давам оценка на хората и да им чета морал. Не е в характера ми. Аз съм най-обикновен счетоводител и не знам какво точно значи охрана в частна фирма. Просто нямам представа дали това е хубаво или лошо. Децата ми вече пораснаха и аз разбирам само, че нищо не разбирам в живота, който настъпи сега. Не разбирам децата си, не разбирам думите, които употребяват при разговорите със своите приятели по телефона, не разбирам квартирантите на Ирочка — всички тия Шамиловци и Илясовци. Това е някакъв друг, извънземен живот, към който очевидно не мога да се приспособя. Но дори в този извънземен живот има неща, които запазват своя смисъл и стойност и аз искам да го знаете. Не бива да огорчавате Ира. Разбрахте ли ме, Олег? По-добре отсега си преценете дали ще съумеете да не я направите нещастна. И ако не сте сигурен в себе си, аз ще затворя вратата след вас и вие никога вече няма да дойдете при Ира.

Жестеров внимателно го погледна.

— Не ви разбирам — спокойно каза той. — За какво говорите? Защо непременно трябва да я правя нещастна? Да не ви се е оплакала от мен? Да не съм я оскърбил с нещо? Бъдете така добър да се изясните, Георгий Сергеевич.

— Не се гневете, млади момко, изслушайте ме спокойно. Не знам дали Ира ви е разказала историята на своя живот. Ако ви е разказала, би трябвало да сте наясно. Ако ли не — просто повярвайте на думите ми: тя живее много трудно. Дори представа си нямате колко трудно. Да, правилно сте забелязали, тя гладува. Спи по четири часа на денонощие, дори по-малко, пие гол чай без захар с черен хляб, намазан с отвратителен евтин маргарин. Тя е много болна, но очевидно не си

дава сметка за това. Обърнахте внимание на лицето ѝ, нали? Повярвайте, това не е от добро здраве. Облича се зле, защото пести всяка рубла. Но е гордо момиче и никога нищо не приема, макар че, Бог ми е свидетел, аз постоянно се мъча да я понахраня, да ѝ дам нещо по-питателно и прясно. Не съм ѝ никакъв, само един случаен, чужд човек. А когато бившата ми съпруга реши въпроса с размяната на жилищата, аз ще си отида. Сега обаче искам да ви предупредя: ако забележа, докато съм тук, че Ира страда заради вас, ще взема сериозни мерки.

— Интересно какви? — насмешливо попита Жестеров.

Този мъж му харесваше. С разговора, който поведе, му даваше възможност да получи част от необходимата информация, трябваше само незабелязано да го насочи към другия квартирант, сиреч към „казанците“.

— А знаете ли кой още живее в този апартамент? — отговори на въпроса с въпрос Георгий Сергеевич.

— Нямам представа. Кой?

— Едни абсолютно криминални типове. Навярно Ирочка не знае това, защото почти не се свърта у дома, но аз виждам и чувам много неща, особено вечер, когато тя е на работа в „Глория“. До този момент обаче нашата млада хазайка е неприкосновена личност за тях, защото никога не им е давала повод да си мислят нещо лошо за нея. С една дума, разбирате какво искам да кажа. И те са хора, и те имат сърце, и колкото и странно да изглежда, съзнават кое е хубаво и кое — лошо. Ето защо, ако вие направите Ира нещастна, ще се наложи да си имате работа не с мен, а с тях. Какво съм аз? Един застаряващ и не особено здрав самотник, нищо и никакъв счетоводител, няма защо да се боите от мен. Но всичките тези типове като разните му там Шамил, Тофик, Рафик и Иляс са същински зверове, уверявам ви. И ще ви прегризат гърлото заради своята хазайка.

Такаа, появиха се вече Тофик и Рафик. Чудесно: Шамил и Иляс са квартирантите — бившият и настоящият. Тофик е по всяка вероятност Мамедов или още Катила. А Рафик кой е? Изглежда, е нова птица. В материалите за бандата на неуловимия Аякс засега не фигурира Рафик. Трябва да се поразпита Георгий Сергеевич.

— Господи, колко са много! — комично вдигна ръце Олег. — И всичките ли живеят тук?

— Не, тук живее само Иляс. Другите са му приятели, но идват почти през ден. Нещо носят и отнасят, предават си някакви книжа. С една дума, подозрителни типове. Не мисля, че би ви харесало да си имате работа с тях.

— Добре, Георгий Сергеевич, разбрах ви и бих искал от своя страна да ви уверя, че нямам намерение да правя на Ира нищо лошо. Напротив, дори ще ви поискам съвет.

— Съвет ли? — изненада се квартирантът. — За какво?

— Как да помогна на Ира, без да засегна нейната гордост и честолюбие. Вече имах възможност да забележа, че при всяко предложение за помощ тя настръхва и дори се отнася враждебно. Но вие я познавате по-добре и със сигурност ще можете да ми подскажете как и под каква форма бих могъл да направя за нея нещо хубаво и полезно.

— Наистина ли искате да ѝ помогнете? — недоверчиво попита Георгий Сергеевич.

— Разбира се. Всъщност не съм много богат, но все пак разполагам с известни средства и ако вие ми подскажете...

— Купете ѝ дрехи. Сам виждате с какви вехтории се облича. А е само на двайсет години, и на нея ѝ се иска да изглежда не по-зле от другите момичета.

— Може би е по-добре да ѝ давам пари за храна, нали казахте, че гладува?

— Ще е безполезно. Ако ѝ давате пари на ръка, тя веднага ще хукне да купува нещо за сестрите и брат си.

— Тогава да ѝ нося продукти?

— Забравяте, Олег, че Ира е отвикнала от хубавата и обилна храна. Ако от младежка лакомия започне да яде всичко, което ѝ донесете, може наистина да стигне до болница. Очевидно тя има нарушена обмяна, сериозна и нелечима.

— Не мога да си обясня откъде намира сили да работи толкова? Отдавна е трябвало да легне болна от недोхранване и изтощение.

— А силата на духа? А волята и устремът към целта? Подценявате Ирочка. Тя е наистина удивително същество. Има желязна воля за победа и тази воля ѝ дава сили, крепи я да не грохне окончателно. Пак ви казвам, Олег, единственото, което можете да направите за нея и което ще ѝ бъде полезно, е да ѝ купите хубави

дрехи. Най-важното — нещо топло, защото през зимата тя мръзне. Хубави обувки, топли и да не пропускат вода. Повярвайте ми, това ще бъде най-добре. Но още веднъж ви предупреждавам, ако смятате да я покровителствате два-три дни, след което да изчезнете, по-добре изчезнете още сега. Искам да погледнете трезво на нещата, млади момко, добре да осъзнаете тази ситуация. Откакто живея тук, Ира никога не е водила мъж в дома си. Предполагам, че и на друго място не се е срещала, защото при този начин на живот тя няма нито сили, нито време, нито възможности. Ако сега вие просто ѝ подадете ръка и я приласкаете, тя тутакси ще се привърже към вас, ще се влюби. И ще бъде щастлива. А вие? Имате ли нужда от това? Нали не бихте започнали да ме уверявате, че тя е хубавицата, за която сте мечтали цял живот? Ира е грозничка, бедна и болна, трябва да се грижи за четирима инвалиди, които още години наред ще висят на врата ѝ като воденични камъни, колкото и чудовищно да ви звучи това. Тя е безкрайно почтена и честна, но същевременно — необразована и груба, зле възпитана, има тежък характер. Всичко това много бързо ще ви омръзне. А после? Ще разбиете сърцето ѝ. И, разбира се, моите чудесни съседи ще намерят начин да ви издирят, за да ви обяснят, че не е хубаво да се прави така. А те са темпераментни, с добре развито чувство за женска и мъжка чест, затова подозирам, че техните обяснения ще ви успокоят навеки. И кой ще спечели от това? Ира? Вие? Не. Затова още веднъж настоятелно ви моля, Олег, не предприемайте необмислена стъпка, докато все още имате място за отстъпление. Надявам се все още можете да го направите?

Той втрепенено погледна Олег в очите, при което младежът се почувства неудобно.

— Естествено — промърмори той. — Ще помисля над думите ви.

— Да предам ли на Ира, че сте идвали? Или няма нужда?

— Недейте. Нали ви обещах, че ще си помисля.

— Много добре — усмихна се Георгий Сергеевич. — Радвам се, че намерихме общ език и вие ме разбрахте. Ще ви изпратя.

Интересен чешит е този Георгий Сергеевич. Как само се нахвърли да защитава хазайката си! Да се смееш ли, да плачеш ли. Но Олег Жестеров беше много доволен от тази среща. Първо, легализира появата си в дома на Ира Терехина. Второ, узна, че в бандата на

„казанците“ има нова птица, някой си Рафик, с когото трябва незабавно да се заеме. И трето, Георгий Сергеевич му даде повод да се запознае с Иляс. Съвсем невинен повод, без никакъв риск и лесен за проверка. Да отиде при Иляс и да го попита:

— Знаеш ли, ние с твоята хазайка малко... Сещаш се... А оня образ, вашият съсед, като взе да ми се ежи, сиреч, ако нещо сгафя, щял да ви накара — теб и твоите приятели — да се разправяте с мене. Дай да се разберем отсега по мъжки, че после да не стават сакатлъци.

Няма как да го хване в лъжа. Георгий Сергеевич винаги може да потвърди, че е разговарял с него именно за това. И Ира ще потвърди, че я ухажда. Ако подхване тоя разговор с нужната тактика, максимум след два часа с Иляс ще си станат авери. А това ще му осигури достъп до разните му там Тофиковци и Рафиковци.

* * *

Понеделникът му беше плътно зает с разни научни и служебни мероприятия, така че трябваше да отложи идването на Вера за вечерта. На няколко пъти през деня тя му се обади в кабинета капризно да го пита може ли вече да идва. Лошото бе, че процедурата трябваше да се извършва само на гладен стомах, затова обикновено той се стараше да приема Вера през първата половина на деня, за да не я мъчи с глад. Но днес това беше невъзможно. Имаше настина почти двучасов интервал между съвещанията и заседанията, но през това време лабораторията беше заета.

Към седем часа в кабинета му надникна техникът.

— Валерий Василичев, отивам да изключа апарата или вие ще работите с него?

— Изключи го — кимна той, без да вдига глава. — Само ми остави ключовете, утре сутринта ще идвам рано.

След десетина минути техникът донесе ключовете от лабораторията, сбогува се и си тръгна. Той изчака известно време, след което извади от огнеупорната каса контейнера и го отнесе в лабораторията. Включи отново апарата и сложи контейнера в една специална ниша. Пазеше се някой да не узнае, че приема пациенти в

извънработно време, защото ръководството не гледаше на това с добро око.

Вера нахълта в кабинета му с разкривено от ярост лице.

— Може ли най-сетне да започваме? — почти изкрещя тя. — Ще припадна от глад!

— Не викай, ако обичаш — спокойно я парира той. — Предлагам ти да отложим прегледа за утре сутринта. Аз, мила моя, съм тук на работа, а не на гости у баба ми, затова невинаги мога да разполагам с времето си.

— Ама как за утре сутринта?! — възмути се Вера. — Ти лично си ми казвал, че всички лекарски предписания трябва да се изпълняват стриктно и навреме. Щом като трябва да е днес, значи ще дойда днес. Ами ако ме е хванала някаква болест и почне да се развива? Днес ще я откриеш, ама утре ще е вече късно. Така че не съм съгласна, да ме прощаваш. Да вървим по-скоро в лабораторията, че най-последно да хапна нещо — вече ми призлява.

— Верочка — меко каза той, — оценявам твоето отношение към препоръките ми, но всяко нещо трябва да бъде с мярка. Аз те преглеждам най-редовно и засега, уверявам те, няма никакви основания за безпокойство.

Вече бяха в лабораторията и Вера припряно се събличаше, преди да легне на количката, която автоматично я вкарваше в камерата.

— Да, ама аз съм чувала, че има болести, дето се развиват... как беше... а, сетих се — ураганно. За няколко часа. Представи си, че ме е хванало нещо такова? Днес ще го забележиш и ще вземеш мерки, а утре вероятно нищо няма да може да се направи.

— Успокой се, ако обичаш! — Започваше да се дразни от глупостта ѝ. — Ако те хване болест с ураганно развитие, това може да се случи с еднакъв успех и на другия ден след прегледа. Каква е тая паника! Хайде, лягай на количката.

Тя наистина ще е побъркана майка, мислеше си той, докато по навик се преобличаше, после спусна защитния екран и включи апарата. Впрочем това не е лошо, значи ще отгледа хубаво дете.

Когато се върна в кабинета, Вера незабавно бръкна в чантата си, откъдето извади сандвич със сирене и голяма червена ябълка, след което с наслада заби едрите си бели зъби в сочния плод.

— Слушай, зайо, искам да ти кажа нещо, само че не се плаши.

— И от какво трябва да се плаша? — погледна я той с недоумение, като спря да пише в дневника си.

— Олег, мъжът ми, те моли да прегледаш някаква негова позната, младо момиче. Ще я приемеш ли?

— Ти да не си полудяла? — изсъска той, като хвърли химикалката настрана и затвори дневника си. — Как така ще ме моли мъжът ти? Да не би той да знае за нас?

— Я не психясвай — спокойно отбеляза Вера, дъвчейки с апетит поредния залък от сандвича си. — Той прекрасно знае, че аз ходя на контролни прегледи, и то не при кой да е лекар, а при най-добрия, при когото се лекуват всички елитни московски дами. Да не мислиш, че и това трябваше да скрия от него? Напротив, аз по всякакъв начин подчертавам, че е много трудно човек да се добере до тебе, че рядко приемаш нови пациенти, затова аз трябва да идвам в определения от тебе час, независимо дали е удобен за мен или за съпруга ми, иначе ще ме задраскаш от дневника за своите пациенти. Ти си ужасно зает човек и щом като си ми записал час за осем или девет вечерта, аз трябва безропотно да идвам. Мислиш ли, че ми е много лесно да се откача вечер и да тичам при тебе на срещи?

— Убедена ли си, че мъжът ти не знае нищо за нас? — попита той малко по-спокойно.

— Абсолютно. Олег е сигурен, че детето е от него.

— Ами ако това е някакъв хитър ход? — отново се разтревожи той.

— Ход ли? Какви ги измисляш?

— Представи си, че нещо се е усъмнил или ни е видял заедно, а сега си търси повод да се запознае със съперника си?

— Ох, ще ме скъсаш! — разсмя се Вера. — Да търси повод, как ли пък не. При най-малкото подозрение ти на секундата изчезваш. В неговата фирма пипат здраво, също като при Сталин. Може в цяла Русия да тече перестройка, но те не са Русия, а отделна държава, нещо като Ватикана в Рим. И при тях не важат никакви перестройки, можеш да ми вярваш.

— А това момиче какво е? Да не му е нещо роднина?

— Не. Просто позната.

— Верочка, направо ти се чудя. — Той дотолкова се бе овладял, че дори успя да се усмихне. — Какви „просто познати“ може да има

един женен мъж, който след три месеца ще става баща? Май е започнал да ти кръшка, а?

— Глупости — отсече тя, делово загърна огризката от ябълката в салфетката от сандвича и я прибра в чантата си. — Наистина, защо не я прегледаш, какво ти коства? Олег каза, че била много нещастно момиче, съвсем бедно и работела като чистачка. Не знам откъде я познава, но точно с нея няма да ми изневери.

— И защо си толкова сигурна?

— Защото цялото ѝ лице е в пъпки, страшна е за гледане.

— Така ли? Ти да не си я виждала?

— Не, Олег ми каза. Нали ще я приемеш, а?

— Не мога да разбера, Вера, защо толкова настояваш за този преглед. Аз например нямам никакво желание да се срещам с мъжа ти. И не ме е срам да ти призная, че се страхувам от тази среща. Но ми е интересно ти защо не се притесняваш от нея? Или ти прави особено удоволствие да събереш на едно място съпруга и любовника си? Знам, че за много жени е присъщо да си създават подобни вълнуващи усещания. Аз обаче не съм жена, мила моя, и нямам склонност към такива вълнения. Кажете на твоя Олег, че съм отказал, защото съм много зает.

Вера скочи от стола и се премести на коленете му. Вкара пръсти в косата на тила му и разрошвайки я, започна с другата ръка да го гали по бузата.

— Глупчо, нищо не разбираш — тихичко загука тя. — Напротив, ще бъде много хубаво да се запознаете. Първо, той ще се увери, че излизам така често, защото наистина ходя при лекар, а не при любовник. Второ, ще те знае по физиономия като моя лекар и ако някой случайно ни забележи някъде заедно и му каже, аз с чиста съвест ще обясня, че съм била с тебе. Нали няма нищо осъдително в това една жена да срещне на улицата или в метрото своя лекар, за да вземе например рецепта от него? Съвсем нормално е. Пък и не забравяй, че пациентите често влизат в делови отношения със своите лекари. От благодарност започват да им вършат какви ли не услуги, така че срещата може и да не е във връзка с някаква болест. А и по телефона ще мога спокойно да си приказвам с тебе. Всичко става легално и открито, ще бъде чудесно. Помисли сам, двамата се познаваме по-малко от година, а направо се изтормозихме с това

постоянно криене. Надявам се и през следващите години да не се разделим, защото ще си имаме бебе. Нима ти смяташ да се мъчим така цял живот? Официално ще станеш наш домашен лекар, на мен и на детето, и ще имаш право да ни посещаваш по всяко време без измислени и глупави обяснения.

— Е, добре де — взе да се предава той, — да допуснем, че я приема. Но нали каза, че работи като чистачка, а моите услуги струват скъпо, знаеш го много добре. Или мъжът ти разчита да я лекувам безплатно заради нашето познанство?

— За това не се тревожи. Всичко ще ти бъде платено.

— Аа, така няма да стане, миличка. Знаеш, че съм много предпазлив с моите пациенти и избягвам да се свързвам с разни подозрителни лица. Каква ще е тая млада чистачка, която има зад гърба си платежоспособни благодетели, а? Тая работа не ми харесва. Не желая хора, свързани с мафията, да прекрачват прага на моя кабинет.

— Ох, но тя няма нищо общо с мафията! — с досада възкликна Вера. — Тя е просто едно нещастно момиче, роднина на някакъв колега на мъжа ми. А заплатите в тая фирма са доста добри, така че лечението ще ти бъде заплатено. Е, приемаш ли я?

— Добре — въздъхна той. — Нека дойде.

— Кога да кажа на Олег да я доведе?

— Чакай да проверя как съм с времето.

Той меко отстрани Вера и прелисти календара, където записваше по часове всичките си служебни ангажименти, срещи, консултации, прегледи на пациенти.

— Значи в петък, в дванайсет и трийсет. Но го предупреди да не закъсняват, защото в един часа имам консилиум и ще бъда принуден да изляза дори ако току-що съм започнал прегледа на това момиче. Може да дойдат и по-рано, в краен случай ще поизчакат в коридора.

— Благодаря ти, зайо.

Вера страстно го целуна по устата и побърза да си тръгне.

Вратата след нея отдавна се затвори, а той продължаваше да седи неподвижно, вперил невиждащи очи в една точка от пространството. По някое време се сепна от остра болка в дланта. Когато погледна с недоумение към ръцете си, разбра, че е счупил молива, който въртеше между пръстите си, и сега острите краища на конвулсивно стисканото

парче се бяха забили в дланта му. А дори не беше забелязал кога е счупил молива.

ГЛАВА 6

Опасенията на Настя Каменская, че бившите високопоставени чиновници и бележити личности от обкръжението на Екатерина Венедиктовна Анисковец няма да искат да разкриват тайните си, напълно се потвърдиха. Освен това мнозина от тях изобщо не бяха „бивши“, а в апогея на своята кариера и нямаха никакво намерение да говорят за онова, което Настя искаше да узнае. Всъщност откъде ѝ хрумна, че познатите, на които Анисковец е предоставяла приют в апартамента си, трябва непременно да са нейни връстници? Това изобщо не беше вярно. Тоест някога може и да е правила подобни услуги на свои връстници, но през последните петнайсет-двайсет години контингентът на щастливите любовници значително се бе подмладил в сравнение с хазайката на квартирата. Годините са минавали, Екатерина Венедиктовна е стареела, но сред нейните познати винаги е имало по-млади от нея с десет, двацет, а по-късно — и с четиридесет години.

С колкото повече хора се срещаше Настя, толкова по-силно усещаше известни недомлъвки, едва доловима уклончивост в думите им. Не че направо отказваха да отговарят на въпросите ѝ, но понякога, преди да кажат нещо, необяснимо замълчаваха за няколко секунди, сякаш преценявайки дали да говорят, или да се въздържат. Това можеше да се нарече преднамерено прецизиране на формулировките. Настя бе принудена да хитрува, да поставя всевъзможни въдици и капани, но колкото повече се старееше, толкова по-ясно разбираше, че мълчанието на тези хора няма нищо общо със собствените им любовни похождения. Те старателно заобикаляха някакъв въпрос и този въпрос засягаше самата Екатерина Венедиктовна. Колкото и да си блъскаше главата, Настя не можеше да намери обяснение за това. Какво толкова можеше да има в живота си дъщерята на академик Смагорин, за което не искат да говорят хората, отнасящи се добронамерено към нея?

Впрочем, ако се тръгне от противоположната теза, има голяма вероятност този въпрос да бъде проучен чрез хората, които не са

изпитвали особено добри чувства към убитата. С други думи, щом като не успяваш с приятелите, търси враговете. Но и това не е лесна задача. Кой би признал, че е имал лошо, дори враждебно отношение към човек, когото са намерили убит?

Наложи се отново да потърси за помощ Марта Хенриховна Шулц, която подобно на всички останали строго се придържаше към правилото „за мъртвите или добро, или нищо“.

— Защо не ми казахте, че вашата приятелка е имала и свои лични тайни? — директно я атакува Настя. — Толкова разчитах на помощта ви, Марта Хенриховна, а се оказа, че сте ме заблудили. От страх, че ще изложите някого, така ли? Разберете, че разследваме убийство, а при такива случаи излишната деликатност често пречи за издирването на престъпника.

Старата дама беше умна и с богат опит в отношенията си с хората, така че от няколкото разговора, които бе имала с Настя, бе стигнала до извода, че майор Каменская е спокоен, разбран и във всяко отношение порядъчен човек. И ето защо реши да проговори.

— Е — въздъхна тя, — щом сте узнали... Естествено, ние го премълчавахме, защото всички обичахме Катя.

— Кой са тези всички?

— Иван Елизарович, аз и Пьотр Василиевич, бившият съпруг на Катя, също беше съгласен за това. Няма защо да се разравя тази история, минаха толкова години, че... Сама разбирате.

Настя изпадна в деликатно положение. Марта Хенриховна тутакси беше повярвала, че милицията знае всичко. А всъщност нищо не им беше известно. Как да я попита, без да се изложи, че е излъгала? „Сама разбирате.“ И таз добра! Де да имаше какво да разбира. Но все пак една вратичка за измъкване съществуваше.

— Защо казахте, че сте обсъждали това само с Бишов и с бившия съпруг на Екатерина Венедиктовна? — попита тя. — Нима никой друг не е бил в течение?

— Разбира се, че не — веднага отговори Марта Хенриховна. — Че как може да го знае още някой? Катя умееше да пази тайните — както своите, така и чуждите — и сигурно щеше да скрие и това, ако имаше възможност.

Положението продължаваше да се усложнява! И как не можеше да се ориентира какво значи „това“. А трябва да се преструва, че

всичко ѝ е добре известно, иначе старата дама щеше да се усети, че е била подмамена. Фактът, че в тази тайна са били посветени само съпругът на Анисковец и нейният приятел от детинство Бишов, показва, че става дума за нещо семейно. А Марта пък е узнала това в качеството си на най-близка приятелка.

И все пак нещо не пасваше. „Апосиопеза“, тоест недоизказване и недомлъвки, се долавят в разговорите с мнозина от познатите на Екатерина Викторовна, а пък Марта твърди, че в тайната са били посветени само трима души, освен самата Анисковец. Очевидно имаше някакво недоразумение. Марта говори за едно, а Настя има предвид нещо съвсем друго. Но място за отстъпление няма, трябваше да продължи напред пипнешком и съвсем предпазливо.

— Знаете ли — замислено каза Настя, — а аз останах с впечатление, че за това знаят много хора.

— О, Боже мой! Какво знаят! — плесна с ръце Марта Хенриховна. — Те могат да знаят само, че Катя му затвори вратата на дома си. Направи го пред очите на всички, и то доста рязко. Това е.

Чудесно, значи Катя му затворила вратата. Но на кого точно? И защо е отказала да го приема, при това публично и доста рязко? И защо никой няма желание да обсъжда този инцидент? Въпросите се трупаха един след друг и цялата конструкция рискуваше да се срути с оглушителен трясък.

— Интересно как познатите на Екатерина Венедиктовна са възприели тази постъпка? — хвърли Настя поредната въдичка. — Все пак това предполага голямо мъжество, съгласете се.

Беше попитала напосоки, готова за поредния неуспех.

— Права сте, миличка — кимна Шулц. — Всички се уплашиха. Той е страшен човек и след това публично оскърбление можеше да се разприказва за всичко, което знаеше. Но не го направи и малко по малко страстите утихнаха. Никой не споменаваше за него, но всички го помнеха, уверявам ви. Наистина, оттогава минаха толкова много години, че сега неговите откровения едва ли ще бъдат интересни или опасни за някого. Скандалът стана през седемдесетте, а оттогава вече са двайсет години. По онова време беше наистина опасно, спор няма, но сега — едва ли.

— И защо не го е направил, как мислите?

— Заради Катя, та то е очевидно. Той я обичаше.

— А тя него?

— Именно това е най-сложното. Виждате ли, тя го обичаше години наред. А това значи наистина много години, десетилетия. Двамата се запознали, когато Катя била омъжена за нещастния Швайцайн, а това било малко след края на войната. И оттогава връзката им не е прекъсвала, макар че след смъртта на първия си съпруг Катя се омъжи още на два пъти. Знаете как стават тия неща — обичаш един, а сключваш брак с друг. Или дори с други. Когато се разкри истината, Катя го изгони от дома си, но дългогодишното чувство не минава така лесно. След няколко месеца му прости.

— И никой не узна за това? — досети се Настя.

— Никой, освен мен и Ванечка. Пьотр Василиевич научи много по-късно, Катя сама му каза, когато той скъса с младата си метреса.

— Както излиза, за скандала са знаели всички, а за одобряването — само вие тримата — заключи Настя. — Може би не е имало смисъл да се крие този факт? Казахте, че всички са се страхували да не би след оскърблението този човек да разкаже онова, което му е известно. Ако знаеха, че Екатерина Венедиктовна се е помирила с него, щяха да си отдъхнат с облекчение. Нима не е било по-разумно да се успокоят хората, та да не живеят в постоянен страх?

— Не разбирате — тъжно отбеляза Марта Хенриховна. — Не става дума само за страха.

— А за какво още?

— За чест. За съвест. Всеки от това поколение имаше близки, пострадали от репресиите. Приятели, роднини, съседи. Нашите с Катя връстници, пък и по-младите, бяха изживели ужаса на нощните позвънявания на входната врата. За вас това чувство е непознато, защото сте млада. Отначало се измъчвахме от въпроса: „Защо?“ А когато разбрахме, че е без причина, разбрахме и друго: всеки от нас или нашите близки можеше да бъде следващият. Така че никой не прощаваше на виновниците за тези арести. Когато Катя съвсем случайно разкри по чия инициатива е бил арестуван мъжът ѝ, това за нея беше страшен удар. И тогава в гнева си тя обяви това в присъствието на много хора. А после осъзна, че не може така лесно да прекъсне дългогодишната си връзка. И взе да се среща със Семьон тайно. Нали разбирате, беше ѝ неудобно от хората. Впрочем аз ѝ влизам в положението, при скандала мнозина бяха на нейна страна.

Нарекоха го негодник, мръсник, страхливец, доносник и така нататък. Така че след всичко това тя не би могла да гледа хората в очите, ако те разберяха, че продължава връзката си с него. Това беше най-тежкият период от живота ѝ. Да знаеш, че този човек е причината за ареста и фактически за смъртта на мъжа ти, и въпреки това да не намериш сили да заличиш прекрасните мигове, които сте изживели заедно. С една дума, тя му прости, макар че през всичките тези месеци ужасно се измъчваше. Знаете ли, че дотогава Катя нямаше нито един бял косъм в косата си, всички ѝ завиждахме, а през тези месеци побеля напълно.

Значи името му е Семьон. Размразяване, ледовете тръгнаха. Ако доктор Швайцайн действително е бил арестуван по доноса на този човек, не е толкова трудно да се открие пълното му име и адресът, данните трябва да се намират в старите архиви. И ако всичко това е така, както го разказва Марта Шулц, неизвестният засега Семьон със сигурност е човекът, с когото Екатерина Венедиктовна е могла да споделя чуждите тайни. Самата Марта неволно го потвърди, като каза, че всички са се „изплашили“. А когато двамата са започнали да крият връзката си, тогава вече е било много по-лесно да му разказва всичко, тъй като вече изобщо не са се срещали с общите си познати. Семьон е бил „персона нон грата“ в кръга на Екатерина Венедиктовна.

Настя не отиде лично в архива на КГБ. Тя умееше да се изолира от излишните емоции и да се посвещава изцяло на делото, с което се занимава, но все пак имаше неща, към които изпитваше органично отвращение. Тя не можеше или по-точно не обичаше да изпада в положение, когато я възприемат като просителка и ѝ правят голяма услуга, макар всъщност да става въпрос за нейните служебни задължения и за служебните задължения на хората, които ѝ „вършат тази услуга“. Първото ѝ посещение в архива на КГБ — ФСБ преди две години стана фактически последно. Вече нямаше никакво желание да ходи там втори път. Разбира се, от гледна точка на служебната дисциплина това изглеждаше непроситим каприз, на какъвто един офицер от милицията няма право. Но тъй като Настя Каменская нямаше други капризи, колегите ѝ прощаваха това малко „провинение“, тази „мания“ и сами се нагърбваха с мероприятията, свързани с необходимостта да молят и уговарят, да измолват нужния параф за желаните документи и с часове чакаха пред вратата.

На следващия ден Юрий Коротков сложи пред Настя бележката с името и адреса. Семьон Фьодорович Родченко се радваше на добро здраве и живееше в центъра на Москва, в една многоетажна сграда на площад „Въстание“.

— Ох, Аска, какво котило са ония там в архивата — въздъхна Коротков и по навик яхна стола пред бюрото на Настя, след което ѝ отмъкна чашката с кафето направо изпод носа. — Може и да не разбирам нищо в този живот, но се оказа, че нашият Семьон Фьодорович е най-благородната личност, честен кръст.

— Благороден доносник? — недоверчиво попита Настя. — За първи път срещам подобно съчетание.

— Ъхъ. В сравнение с другите. Да не мислиш, че само Родченко е накиснал доктор Швайщайн? Нищо подобно. Там всички са се постарали. Включително и Иван Елизарович Бишов. В досието има към десет доноса, авторите са хора от обкръжението на Екатерина Викторовна, но общо взето, съдържанието им е бедничко, без конкретни факти. А съобщението на драгоценния Семьон Фьодорович е точно в целта. И по дата е най-последното. Усещаш ли каква е работата?

— Очевидно нещастният доктор много е пречел на някого и този някой е искал на всяка цена да го натопи. И е имал възможност да притиска хората от кръга на съпрузите Швайщайн, да ги принуждава да дават показания срещу него. Но тези хора са се оказали или недостатъчно зли, или недостатъчно съобразителни, или недостатъчно плашливи и са давали материал, който не е предоставял нужните основания за възбуждане на сериозно дело. А Семьон Фьодорович е дал точно такъв материал с търсените основания. И това е лесно обяснимо, при него е имало повече злоба и съобразителност, след като е имал любовна връзка с Екатерина Венедиктовна. А може би нещата са се развили другояче. Например Семьон Фьодорович е бил твърде зависим от човека, на когото доктор Швайщайн е пречел. Или пък се е страхувал от този човек. С една дума, не е могъл да не се подчини, макар и да не се е стремил да навреди на съпруга на любовницата си. Просто е нямал друг изход. Знаеш ли, Юрик, аз винаги се боя да давам морални оценки на събитията от онзи период. Едни казват — няха друг изход, заставиха ме, шантажираха ме. Други пък прокурорски ги сочат с пръст и настояват, че един порядъчен човек не може да бъде

сплашен или заставен. Аз не зная кой е прав и кой — виновен. Но знам едно: когато заплашват не тебе лично, а твоите близки, твоите деца, ти си готов на всичко, само и само да не ги закачат. Много добре помня как обезумях от страх за татко и за Льошка, когато Арсен ме заплашваше по телефона. И за дъщеричката на Володя Ларцев, която Арсен беше отвлякъл и с която ме шантажираше. Помниш, че тогава аз направих всичко, което той ми нареди, отказах се от случая, прекратих работата, разпуснах групата, взех си медицинско и си останах вкъщи. Истина е, че макар и да стоях заключена у дома, с подслушван телефон, аз все пак успях да го излъжа, но това е вече тема за друг разговор. А защо каза, че Родченко е бил най-благородният от доносниците?

— Защото никого не е издал. Спомни си какво ти каза Марта Шулц. Тъй като не си в течение на нещата, изтълкува думите ѝ по свой начин.

— Ами да, реших, че „всички се уплашиха“ се отнася за любовните им похождения и съпружеските изневери. Излиза, че всеки от тях е знаел за другите, знаели са, че всички са писали доноси срещу съпруга на Екатерина Венедиктовна и след разобличаването на Родченко са се опасявали, че той ще ги издаде, нали така?

— Да — кимна Коротков, — но той не ги е издал. Затова ти казвам, че е благороден. Щом като са го опозорили публично, би било съвсем естествено да се озъби по правилото „вие пък да не сте светци?“ Той обаче не го е сторил.

— Или го е сторил — замислено продължи Настя. — Но не на всеослушание, а конфиденциално, на ушенцето на своята любима. Всъщност може и затова да му е простила. Просто е разбрала, че той с нищо не е по-лош от добрите ѝ познати и старите приятели. И е намерила сили да премълчи, да не разваля отношенията си с тях. А Марта Шулц не е ли писала доноси срещу мъжа на най-близката си приятелка?

— Тя не — презрително се усмихна Юра. — Мъжът ѝ е писал. Като немец бързо са му намерили цаката и той от страх за семейството си ги е писал с килограми, да ти е драго да четеш. Изобщо ситуацията е била съвсем проста. Както знаеш, доктор Швайцлайн е бил лекар, а Екатерина Венедиктовна се е движела в обществото на литературно-художествения и артистичен елит, затова с известно усилие, но

елементарно се е доказвало, че лекарят-вредител умишлено се е опитвал да „затрие“ гордостта на съветското изкуство, бележити артисти, режисьори, писатели, художници. Трябвало е само някой от тази гордост да се оплаче от неправилно лечение.

* * *

За срещата със Семьон Фьодорович Родченко Настя потегли с психическата нагласа, че ще завари един грохнал и болен, озлобен старец. Но очакванията ѝ се оправдаха само отчасти. Осемдесетгодишният Родченко наистина не преливаше от здраве и младежка енергия, но и нямаше вид на развалина. Разбира се, възрастта и болестите бяха дали своето отражение, но съзнанието му беше ясно и паметта все още не му изневеряваше. Родченко живееше в голямо семейство — със сина и снаха си, с тяхната дъщеря и съпруга ѝ, а имаше и двама правнуци. Още първите десет минути, прекарани в този огромен апартамент, бяха достатъчни за Настя да разбере, че цялото семейство обожава своя патриарх. След половин час тя си обясни и защо Семьон Фьодорович не е изоставил навремето своето семейство и дори е позволил на Екатерина Венедиктовна на два пъти да се омъжи. Невъзможно е да изоставиш хората, които така искрено и нежно те обичат. Които имат нужда от теб, и то не защото заемаш отговорен пост, осигуряващ на теб и на семейството ти облаги и удобства. Те имат нужда от теб, защото ги разбираш, защото им е хубаво с теб, защото... Любовта е многолика и всестранна, глупаво е да се опитваш да я опишеш с думи. Тя цареше в семейството на Родченко и нейното съсредоточие беше именно Семьон Фьодорович, доносникът, който години наред е изневерявал на съпругата си.

— Искате да си поговорим за Катерина? — попита той Настя и я покани в стаята си с голям прозорец и просторен балкон.

Вратата към балкона беше отворена, настъпваха летните горещини и Настя видя един шезлонг с възглавница, а върху перваза на прозореца отвън — разтворена книга с очила. Очевидно преди идването ѝ Родченко беше чел на балкона.

— Да поговорим и за вас — усмихна се Настя. — Всъщност не толкова за вас двамата, колкото за други хора.

— И сте сигурна, че ще пожелаея да отговарям на въпросите ви?
— скептично се осведоми Семьон Фьодорович.

— Напротив, изобщо не съм сигурна и съм се примирила с мисълта, че ще се наложи да ви моля или дори уговарям. Някои от въпросите ми имат съвсем пряка връзка с убийството на Екатерина Венедиктовна.

— Само някои? Ами останалите?

— Други ще ви задавам от чисто любопитство и ако не желаете да ми отговорите, няма да настоявам. Така че съгласен ли сте?

— Е, защо не — подъвка с устни Родченко, — съгласен съм. Но нека излезем на чист въздух, в стаята е задушно, не обичам жегите.

Настя с удоволствие прие поканата — на балкона можеше да запали цигара, без да се притеснява и да иска позволение. Родченко седна в шезлонга си, а на гостенката предложи да се настани на ниския съгваем стол с платнена седалка.

— Значи да разбирам, че още не сте открили убиеца на Катерина? — полуутвърдително отбеляза Родченко. — Толкова ли е трудно да се залавят престъпниците? По мое време това не беше проблем. Когато става дума за ценности, които не се срещат на всеки ъгъл, престъплението се разкриваше съвсем успешно и в кратки срокове. А вас какво ви затруднява?

— Мотивът — лаконично отговори Настя. — Не можем да открием мотива. Следователно не можем да открием и човека, който е имал мотив да убие Екатерина Венедиктовна.

— Искате да кажете, че колекцията не е открадната? — изненадано възкликна Семьон Фьодорович.

— Не, всичко е на мястото си.

— Но защо тогава... Впрочем, разбира се, нали току-що сама казахте, че не знаете защо. Просто не мога да си го обясня.

— Тоест вие предполагате, че мотив за убийството на Анисковец могат да бъдат само картините и диамантите? — уточни тя.

— А какво друго? Хиляди пъти съм казвал на Катерина да не се отнася така лекомислено към това богатство. Щом като не иска да ги продава, да ги даде поне на съхранение в музеите. Нали според завещанието именно те ще получат всичко. Но тя упорито отказваше,

заявявайки, че иска да живее до края на дните си сред вещите, които са я заобикаляли винаги. Така и не можах да я придумам.

— Смятате, че Екатерина Венедиктовна е нямала и не можеща е имала врагове, така ли?

— Аа, защо, може и да е имала. — Той помълча, после добави: — Но доколкото ми е известно, нямаше врагове. Катерина беше от малкото хора, обичани от абсолютно всички. А и беше невъзможно човек да не я обича.

— Семьон Фьодорович, знаехте ли, че Екатерина Венедиктовна е покровителствала любовните връзки на свои познати?

— Естествено. Тя с удоволствие ги коментираше с мен, след като престанах да бъда част от светския ѝ живот. Вероятно ви е известна онази тъжна история, при положение че сега ме потърсихте.

— В най-общи линии — кимна Настя. — Много неща са ми неясни. Но това са именно онези въпроси, на които не сте длъжен да ми отговаряте, ако нямате желание.

— И какво точно ви е неясно?

— Например защо Екатерина Венедиктовна е крила от всички, че продължава връзката си с вас. Какво осъдително има в това? Вашата роля в арестуването и гибелта на съпруга ѝ е засягала само нея и отношението ѝ към вас си е нейна лична работа. Тя ви е простила, при което не е била длъжна да се съобразява с когото и да било. В такъв случай защо се е притеснявала? Това не мога да разбера.

— Ще се помъча да ви го обясня. Във всеки случай разбирам вашето недоумение. Тогава, през четиридесет и девета година, аз бях на трийсет и две години, синът ми — на три годинки, а дъщеря ми току-що се бе родила. И аз си давах ясна сметка каква участ очаква семейството ми, ако откажа категорично да се подчиня. Известно време се съпротивлявах, доколкото можах. Предлагам да се обърнат към други приятели на семейство Швайцайн, посочвах имена. Надявах се, че щом вече са решили да арестуват мъжа на Катя, поне няма да пострада с моето пряко съдействие. Всъщност не знам защо другите показания не са им харесали, но бях сигурен, че ги има и кой именно ги е давал.

— Защо сте били сигурен?

— Просто знаех. В периода на такова тотално шпиониране и масови арести не можеше да няма взаимно поръчителство, то

неизменно и винаги е съществувало. Имах приятели в органите на МВР, които ме осведомяваха. И най-тъжното беше, че всички, писали доноси срещу съпруга на Катя, продължиха да посещават дома ѝ и години наред да минават за нейни приятели. Да бяхте видели как ѝ съчувстваха, когато Швайцайн почина! А по онова време всички бяхме млади, така че когато стана скандалът, всички те бяха още живи. По невнимание подхвърлих няколко възражения и забележки, които Катя не разбра, но за другите бяха пределно ясни. Цитирах няколко пасажа от доноси и авторите им, които станаха свидетели на скандала с Катерина, разбраха, че всичко ми е известно. Знаете ли, не обичам обясненията от рода на „и ти си такъв-онакъв“, затова не се защитих, разобличавайки другите. В края на краищата по този начин нямаше да намаля вината си, вече я бях признал, а другите нека сами да се оправят със съвестта си.

— Знаеше ли Екатерина Венедиктовна, че не само вие сте правили донос срещу мъжа ѝ?

— Дори да е узнала, не е било от моите уста. Аз нищо не ѝ казах.

— Защо, Семьон Фьодорович? Нима не се чувствахте оскърбен, че единствено вие сте пострадали, а другите са продължили да се радват на вниманието на жената, която сте обичали?

— Оскърбен? — замислено повтори Родченко. — Може би. Знаете ли, странен характер доби нашият разговор. Аз не можех да говоря за това с никого, освен с Катерина, но тя беше по-млада от мен само с пет години, а когато човек мине петдесетте, тази разлика е нищо. Ето защо дори с нея не можах да бъда абсолютно откровен. А сега при разговора с вас започнах да разбирам, че старостта си има своите предимства: би ми било неприятно да обсъждам този въпрос с мои връстници, но с млади хора — на драго сърце. Пред вас не изпитвам неудобство. Може би защото младите днес са по-безнравствени и затова проявяват по-голяма търпимост към чуждите грехове, по-равнодушни са към тях. Например вие сега няма да се нахвърлите срещу мен с яростни обвинения, нали?

— Да, но не защото съм безнравствена. Впрочем може би донякъде сте прав, Семьон Фьодорович, защото сигурно щях да се обидя за тези думи, ако ми ги беше казал по-млад човек. А на вас дори не мога да ви се обидя.

— Ето на, виждате ли — ситно се засмя Родченко, — възрастта е добра защита. Младите очарователни жени вече не ми се обиждат каквито и глупости да дрънкам. Сега си обяснявате и защо Катя криеше връзката си с мен. Всъщност тя не знаеше, че сред нейните приятели има доста хора, които не по-малко заслужават порицание. Беше чист човек, изпитваше дори неудобство, че ми е простила. И затова не искаше никой да знае за нашите отношения. Срамуваше се от тези хора. Представяте ли си какъв парадокс, а? Срамуваше се, че е намерила сили да ми прости, че не е могла да се откаже от любовта си.

— Семьон Фьодорович, нима никога не ви е обземало желание да ѝ кажете истината за нейните приятели? Толкова години сте пазили тая тайна, доброволно поемайки върху себе си целия товар на обвиненията.

— Сложен въпрос, Анастасия Павловна. Тук има най-различни... Наистина поривът да го направя беше много силен, когато тя ме нахока публично и ми забрани да престъпвам прага на дома ѝ. Но тогава бързо се овладях. Помислих си — какво бих постигнал с това? Загубих Катя, никога вече няма да я видя, и няма да ми стане по-леко, ако изгони още някого от дома си. Няколко месеца по-късно тя се върна при мен и аз бях толкова щастлив, че изобщо не ми мина през ум да разчиствам сметки с някого. Още повече че тези хора нямаха никаква вина към мен, те бяха виновни само пред Катерина. За какво можех да им отмъщавам? Само задето Катя не е научила за тях? Но това не е тяхна заслуга, а просто някакъв късмет. Всичко стана случайно. На моето място можеше да се окаже всеки един. А след няколко години настъпи следващият етап, когато за нищо на света не бих рискувал да отварям очите на Катя за хората около нея, дори да бях изпитал такова желание. Ние стареехме, някои умираха, други бяха тежко болни, на легло, трети пък заминаваха да живеят в провинцията при децата си, които да се грижат за тях. Така че ние, старците, които се познавахме от четиридесет-петдесет години, все повече оредявахме. Навярно са ви разказвали, че Катерина винаги е била душата на компанията, обичаше светския живот и постоянно бе заобиколена от много хора. Но дали сте се запитвали какви бяха тези хора? Сред тях старите приятели и познати се брояха на пръсти. Как бих могъл с една дума да лиша изведнъж Катя от близките ѝ, да я скарам с тях? Да обърне гръб на

Марта и Иван? Та тя щеше да остане съвсем сама. Всичките ѝ многобройни млади познати не биха ги заместили.

— Но тя можеше да им прости, както е простила на вас — отбеляза Настя.

— А я си представете, че не би намерила сили? Как можех да рискувам? Аз вече не бях в състояние да споделям старостта с Катерина. И щеше да се получи така, че от някаква дребнава отмъстителност ще я откъсна от близките ѝ хора, ще я обрека на самота, докато аз самият се радвам на любовта и грижите на моето семейство. Извинете, но не смятате ли, че се поувлякохме в тази тема? Казахте, че тези въпроси не са от значение за разследването на убийството.

— Прав сте — съгласи се Настя. — Нека поговорим за него. Разказвала ли ви е Екатерина Венедиктовна, че сред хората, на които е предоставяла апартамента си, има лекар по-млад от нея с двайсет-трийсет години?

— Лекар ли? — подсмихна се Родченко. — Разбира се. И то не един. Катерина имаше широки познанства в света на медицината още от времето, когато живееше с Швайцайн.

— Не ме интересуват всичките ѝ познати лекари — търпеливо поясни Настя. — Трябват ми само онези, които преди седем-осем години са се срещали с любовниците си в нейния апартамент. И още по-конкретно лекарят, който е имал любовница на име Галина. Галина Терехина.

— Терехина ли? Коя е тя?

— Това е жената, която преди шест години хвърли децата си от деветия етаж, а след това и тя скочи през прозореца.

— А, да-да — оживи се Родченко. — Помня, помня. Катя ми разказа. Ужасна трагедия.

— Семьон Фьодорович, много е важно, затова ще ви помоля да си припомните колкото се може по-точно и подробно какво именно ви разказа Анисковец.

През последните години те се срещали, за да ходят на разходка из парковете или извън града. Много обичали Коломенско и Останкино, често отивали в Архангелско. С напредването на възрастта отпаднала нуждата да се срещат вкъщи, така че сега с часове бродели по алеите или седели на пейките и дълго разговаряли. Екатерина

Викторовна му разказвала чуждите любовни романи, а Семьон Фьодорович с удоволствие я слушал. Тя имала остър и язвителен език и разказите ѝ приличали повече на устно четена проза от някой добър сатирик. Но в тях винаги присъствала една особеност на Екатерина Венедиктовна: да не споменава излишно имена. Това не било потайност, тя вече нищо не криела от дългогодишния си приятел, това било по-скоро култура на речта, вкоренена у нея още от детинство. Защо да претрупва разказа с имена, които нищо не говорят на партньора ѝ и само отвличат вниманието му? Разбира се, ако ставало дума за някой известен артист или писател, това вече било друг въпрос. Но в дадения случай нито лекарят, нито неговата приятелка, най-обикновена домакиня, не били известни личности, затова останали за Родченко безименни, макар че Екатерина Венедиктовна често му говорела за тях. Романът им бил толкова продължителен, че понякога тя се шегувала:

— Те вървят по нашите стъпки, Сеня. И двамата имат семейства, които не искат да разрушат, но от толкова време вече са заедно, че сигурно няма да се разделят до дълбоки старини.

За първи път името на тази жена било споменато малко преди нещастиято. Един ден Екатерина Венедиктовна казала:

— Убеждавам се, че наистина им е писано да последват нашата съдба. Не ме разбирай криво, Сеня, не искам да ти напомням оня инцидент помежду ни, вече отдавна го погребяхме, но лекарят излезе същински мръсник, а горката Галина нищо не подозира. Питам се дали някога ще узнае за онова, което той е направил? И ако узнае, дали ще може да му прости?

— И какво толкова страшно е направил? — вяло се поинтересувал Семьон Фьодорович.

Този ден той се чувствал особено зле, от няколко дни имал болки в сърдечната област, постоянно му изтръпвала лявата ръка, причернявало му пред очите. С голям труд успял да събере сили за традиционната разходка с Катерина: И не му се приказвало, дори най-лекият звук болезнено отеквал в слепоочията и тила му.

— Засега не зная, но той... Какво ти е, Сеня? Да не ти е зле? — разтревожила се тогава Екатерина Венедиктовна.

— Да, нещо не се чувствам добре — признал Родченко.

— Божичко, колко си прежълтял! Но защо дойде на разходката? Защо не ми каза, че си болен? Хайде да си тръгваме — разбързала се неговата приятелка. — Сега ще ти хвана такси, а когато се прибереш, веднага си легни. И непременно да извикаш лекар. Вече сме хора на възраст, не бива да пренебрегваме здравето си.

Той покорно се вдигнал от скамейката и бавно я последвал към изхода на парка. У дома си веднага легнал, а вечерта се наложило да извикат „Бърза помощ“, която го откарала в болница. Семьон Фьодорович бил изписан оттам чак след три месеца, през които съдбата на безименния лекар и някоя си Галина ни най-малко не го интересувала. Изобщо не помнел и не мислел за последния разговор с Екатерина Венедиктовна. След известно време те подновили бавните си разходки заедно и един ден тя му казала:

— Знаеш ли, Сеня, все пак историята с оня лекар и дългогодишната му любов завърши трагично. Нещастницата се опита да се самоубие и хвърли децата си от прозореца. Дори вестниците писаха за това. Не знам как ще продължи той да живее с такова бреме на съвестта си. Сега започвам ужасно да съжалявам, че покровителствах тяхната връзка. И аз имам вина за това нещастие.

— Какво говориш, Катя — възразил Родченко, — каква вина можеш да имаш?

— Нали им осигурявах квартира, те се срещаха у дома.

— Ако не в твоя апартамент, те щяха да се срещат на друго място. Не се обвинявай излишно — опитал се да я успокои Семьон Фодорович.

— Не, Саня, — поклатила тя глава, — ти не разбираш. аз съм много виновна пред нея. Трябваше да бъда по-прозорлива.

Но той нямал желание да разговаря за чуждите нещастия. Изведен от клинична смърт благодарение на усиленa лекарска намеса, прекарал три месеца в болница и още два месеца вкъщи, без да става от леглото, той така се бил уплашил от този близък досег със смъртта, че избягвал всякакви разговори на тази тема. Затова се помъчил да я промени и запитал Екатерина Венедиктовна за нещо съвсем странично. Оттогава нито веднъж не заговорили за този случай...

— Семьон Фьодорович, трябва да намеря този лекар — твърдо каза Настя. — Още веднъж ви моля да си припомните всичко, до най-малката подробност, което Екатерина Венедиктовна ви е казвала за

него. Дори да не знаете името му, за мен е важна всяка информация за този човек. Например споменахте, че е имал семейство, което не е искал да изоставя. Може би ще се сетите още нещо?

— Още Катя ми каза, че този лекар е познат на някакъв друг лекар, който му бил ученик или нещо такова. Да, сетих се! Романовска. Говори ли ви нещо това име, Анастасия Павловна?

— Певицата ли? — предпазливо попита Настя.

Тя беше още ученичка, когато в началото на седемдесетте години звезда на съветската естрада стана Елена Романовска, която критиците наричаха Кроткия ангел на песента. Стройна, крехка, с дебела руса плитка, свободно падаща чак до кръста ѝ, тя изпълняваше с нежния си тих глас лиричните песни на съветските композитори за Русия и за обикновената руска жена.

— Да, знаменитата певица — потвърди Родченко. — Прословутият Кротък ангел. Да знаете само какъв ангел беше! Скачаше безогледно от легло на легло. Извинете за грубостта, но си беше безобразна шафрантия. Правеше аборт след аборт, не можеше да се отърве от венерически болести. А мъжът ѝ! Той беше в апарата на ЦК и го чакаше блестяща кариера по партийна линия. Ето защо, сама разбирате, Леночка Романовска трябваше да бъде особено предпазлива, за да не провали служебния възход на съпруга си. Тя прекрасно съзнаваше, че ще бъде звезда на естрадата само докато той е неин съпруг и си пълни гушата край властимащите. И ако някое от тези две условия се наруши, тя ще бъде изритана от сцената. И няма да има нито записи в радиото, нито снимки в телевизията, нито гастроли, нито дори най-жалки концертчета в провинциалните клубове. И ще умре в мизерия. Затова Леночка решаваше всичките си проблеми по частен път и при най-строга конспирация. Имаше си гинеколог за постоянните аборти, и то доверен човек, Катерина я беше свързала с един колега и приятел на покойния Швайцайн. По-късно, когато Леночка загуби всякакви задръжки, когато започна да пие и взе да ляга с когото ѝ падне, дойде ред на венерическите болести. Катя и за това ѝ помогна, запозна я със сигурен и опитен дерматовенеролог, също един от приятелите на покойния ѝ съпруг, с които през всичките тези години поддържаше отношения. Но по някое време венерологът откри нещо в състоянието на Романовска и реши да я изпрати на допълнителни изследвания при свой колега. Лена, естествено, дълго отказваше да

отиде, боеше се да въвлича в тайните си други хора, но венерологът я увери, че този негов млад колега му е много задължен за нещо, негов доверен човек е, на него може да се разчита, защото умее да мълчи. И е превъзходен специалист. Леночка стисна зъби и с неудоволствие отиде да се изследва. Не знам вече с какво толкова той млад колега я предразположи, но след известно време Романовска се обърна към Катерина за услуга. С други думи, имала един приятел, който бил чудесен човек, но много нещастен в брака си. Жена му била млада, но неизлечимо болна, саката след автомобилна катастрофа, обаче при всички случаи той не можел да я изостави, било непочтено, пък си имал приятелка, която обичал, а нямало къде да се среща с нея. И така нататък все в този дух. Естествено, на Катерина ѝ дожаля и се съгласи да обслужи.

— Но Романовска слезе от сцената много отдавна — отбеляза Настя. — Помня много добре, че през осемдесет и втора, когато завърших университета, тя вече не пееше. Кога е станало всичко това?

— Много по-рано. Някъде през седемдесет и четвърта-пета година, когато Леночка беше в зенита на славата си. Права сте, в началото на осемдесетте тя вече не пееше, окончателно се пропи, проваляше концертите, не се явяваше на записите. Отначало се опитвах да я измъкнат някак, прикриваха я, измисляха ѝ уважителни причини, но след смъртта на Брежнев, когато станаха промени в апарата на ЦК и кариерата на мъжа ѝ секна, престанаха да се занимават с Леночка Романовска.

Излиза, че тайнственият лекар се е срещал с Галина Терехина близо петнайсет години. И таз добра! Това по принцип означава, че може би всичките деца на Галина са от него. И четирите, не само Наташа. Но фактът, че той проявява интерес само към нея, говори, че все пак има вероятност Галина да е родила другите от мъжа си. Как да се открие този фантом „чичо Саша“? Последната надежда на Настя бяха Елена Романовска и нейният венеролог. Само те можеха да кажат името му.

* * *

Лекарят, лекувал някога известната певица Елена Романовска от венерически болести, можеше да бъде намерен само чрез самата нея, понеже беше изключено да го търсят чрез колегите на доктор Швайцайн, умрял още през четиридесет и девета година. Когато се върна на „Петровка“ след посещението при Семьон Фодорович Родченко, Настя надникна в кабинета, който заемаха Юра Коротков и Коля Селуянов. Юра беше излязъл по работа, а Коля съсредоточено пишеше някакъв отчет, като току поглеждаше за справка в пръснатите по бюрото му бележници и листчета със записки.

— Коленка, отивам на доклад при Колобок, моля те, намери ми Елена Романовска.

— А тази твоя Елена има ли си бащино име? — скептично се осведоми Селуянов. — Или е плод на непорочно зачатие, както е прието в почтените библейски семейства?

— Има си — усмихна се Настя. — Но не го знам. Затова пък знам, че преди двайсет и пет години беше прочута естрадна певица. Сега трябва да е около петдесет и пет, шейсетгодишна. Ще я потърсиш нали? А, да, по онова време мъжът ѝ е бил в апарата на ЦК.

— Чудесен ориентир — процеди Коля. — Аска, защо изобщо си станала ченге? Трябваше да се заемеш с археология. Все ровиш из древната история. Добре де, ще я потърся. Но какво ще получа за тази работа?

— Ще ти купя кифла от бюфета — обеща Настя.

Половин час по-късно, след като свърши доклада си пред полковник Гордеев, тя отново се отби при Селуянов. Той все така съсредоточено пишеше отчета и сякаш междуременно нищо не се бе променило в кабинета, освен местоположението на електрическия чайник, който преди тридесет минути унило стоеше на пода, а сега бодро шумеше на шкафчето.

— Къде е кифлата? — въпросително вдигна вежди Коля. — Сложих вече и вода за чай.

— А къде е Романовска? — имитира го Настя. — Аз аванси не раздавам.

— Обиждаш ме, приятелко. От дете не съм врънкар за аванси. Между другото, какво точно очакваше да откриеш при твоите археологически разкопки? Доколкото ми е известно, археолозите обикновено намират скелети. Аз пък ти намерих труп.

— Коля! — отчаяно възкликна тя и безсилно се отпусна на стола.
— Кажи, че се шегуваш. Цялата ми надежда беше в Романовска.

— Е, извинявай — разпери ръце Николай, — не можах да ти помогна. Но все пак се постарях. Вярно е, не се шегувам, Ася. Елена Романовска е паднала по стълбището в изключително нетрезво състояние, което е било обичайно за нея от много години насам, и си е счупила врата. Така че пиенето е вредно, имай го предвид.

— И кога е станало?

— Не може да се каже, че е било отдавна, позакъсняла си съвсем мъничко. Ако се беше сетила по-рано, щеше да я заваряш жива.

— Колка, ще спреш ли с твоите глупашки шегички? Главата ми е пламнала от това следствие, а ти гледаш само как да ме пързаяш.

— Нима само то ти е на главата? — осведоми се той. — Доколкото знам, ти си имаш минимум три такива „горелки“. И при всекиго от нас не са по-малко на брой. Така че не го превръщай в трагедия. Та продължаваме нататък. Елена Владимировна Романовска е починала преди две седмици. Живяла е сама, мъжът ѝ отдавна я напуснал, защото била безнадеждна алкохоличка, дъщеря ѝ живее отделно.

— Какъв е адресът на дъщерята? — уморено попита Настя.

— Ася, тя живее не просто отделно, а МНОГО отделно. Толкова отделно, че не можеш да стигнеш до нея. Разбира се, аз бих могъл да ти издирия адреса ѝ, но имай предвид, че улицата се намира някъде в Сидни. Дотам със самолет е петнайсетина часа път.

— Ама че малшанс. И отдавна ли е в Австралия?

— От осемдесет и девета година. Сполучливо се омъжила и заминала надалеч от спиртосаното маменце. Оттогава нито веднъж не е идвала в Русия. Вече проверих.

— Благодаря, Коленка, ти си истински приятел. Жалко, че всичко отиде по дяволите.

Настя имаше толкова разстроен вид, че добродушният веселяк Селуянов тутакси се преизпълни със съчувствие.

— А какво искаше да узнаеш от Романовска? Може пък да се опитаме по друг начин да го изясним?

— Ох, Коля, трябваше да науча, името на лекаря, който преди двайсет години ѝ е правил някакво изследване.

— Че какъв е тогава проблемът? Нали има медицински картони и тем подобни неща.

— Всичко е ставало по частен път и строго конфиденциално. Обществеността не бивало да знае, че мадам певицата системно се лекува от гонорея и трихомоноза. А при лекаря, когото търся, я е пратил за изследване именно нейният венеролог. Така че никога не е имало и не може да има медицински картони. Заплащането е ставало на ръка според тарифата за конюнктурни услуги. И аз исках да узная от Романовска или името на оня лекар, или поне името на венеролога, който я е пратил при него.

— Ми тогава да потърсим венеролога — предложи Селуянов, който се радваше на всяка възможност да зареже съставянето на омразните рутинни книжа. — Какви сведения имаме за него?

— Бил е приятел на покойния доктор Швайцайн и години наред е поддържал познанството си с вдовицата му Екатерина Венедиктовна Анисковец.

— Която също е покойница — подхвана той. — Весела историйка. Подозирам, че и твоят венеролог отдавна е опънал крачките. В нашата забележителна страна мъжете не живеят дълго, пък и той сега трябва да е някъде към осемдесетгодишен, ако не и повече. Имаш ли списък с познатите на Анисковец?

— Имам.

— Да се обзаложим ли на бутилка коняк, че след, два дни ще ти съобщя името на тоя венеролог?

— Нали сам каза, че е вредно да се пие.

— А кой е казал, че ще пия? Като спечеля бутилката, ще си я занеса вкъщи и грижливо ще я прибера в бюфета. Да стои там, докато потрябва. Току-виж ми дойдат гости или се наложи да правя подарък на някого.

— Гнусен изнудвач. Ти също работиш по делото Анисковец, твое пряко задължение е да изпълняваш задачите, които ти възлагам.

— Ох, Аска, невъзможна си. Готова си да убиеш у човека и най-възвишения порив. Аз имам нужда от стимул, а не работа по задължение. Ако се обзаложа с тебе, ще имам такъв стимул. Иначе ми е скучно.

— Да бе, да, все ще ти осигурявам развлечения, нали. Но хайде, от мен да мине, ще имаш бутилката, само го намери, моля те. Защото

не мога да изджапам от това дело, времето си тече, а аз нямам за какво да се хвана. Колобок вече ме гледа накриво, не може да си обясни защо тъпчем на едно място. Това е някакво прокълнато следствие, не може да му се подбере нито една прилична версия. Неоткриваемият лекар е единствената зацепка.

Пазариха се известно време за обема на обещаната бутилка и марката на коняка, след което Настя си тръгна. Започваше да се отчайва все повече и повече. Надеждата, заискрила по време на разговора с Родченко, изчезваше, просто гаснеше пред очите ѝ. Романовска е мъртва. Сигурно и венерологът вече е починал. Дори не се съмняваше, че Коля Селуянов ще ѝ съобщи именно това. Анисковец е убита. Скъсани са всички нишки, които биха я завели при мъжа, срещал се години наред с Галина Терехина, който сега посещава децата ѝ в болницата, прикривайки се зад очевидно измислено име. При мъжа, който след продължително прекъсване отново е започнал да навестява Екатерина Венедиктовна, и то малко преди необяснимото ѝ убийство.

При закоравяла алкохоличка като Романовска смъртта е обяснима. Но е някак доста навременна. Дали и затова не се е погрижил неоткриваемият доктор „чичо Саша“? Настя потръпна при мисълта, че цялата къртовска работа по разпита на познатите и съседите на Анисковец след убийството ѝ ще трябва да се повтори във връзка с нещастния случай с Романовска. Ще отнеме маса време и сили. А те не разполагат нито с едното, нито с другото.

* * *

Настя обичаше, когато вкъщи мъжът ѝ я чака. Разбира се, имаше и дни, когато се връщаше от работа толкова уморена и с толкова лошо настроение, че дори самата мисъл за неизбежните разговори около масата за вечеря ѝ се струваше непоносима и я караше да се мръщи болезнено. Но това не се случваше често. Алексей, който я познаваше още от ученичка, винаги усещаше кога е ядосана и умееше деликатно да мълчи.

Днес Настя не беше в най-слънчевото си настроение, но това не ѝ пречеше да се зарадва на срещата с мъжа си, който след

командировката бе прекарал няколко дни при родителите си в Жуковски и едва сега се връщаше в Москва.

Льоша я посрещна с мъчителна кашлица и хрема. Очите му бяха зачервени, носът — подпухнал, целият му вид беше живо възбуждане на страданието. За разлика от Настя той боледуваше рядко, за него простудата беше необичайно състояние и затова — доста угнетително.

— Божичко — възкликна Настя, когато го видя. — Къде те хвана това?

— В самолета, предполагам — пряко сили изхриптя Алексей. — Четвърти ден ме гази, а сега е в пълния си разгар. Ти с какво се лекуваш обикновено?

— С нищо, нали знаеш. Чакам организъмът ми да се оправи сам, избягвам да го глезя. Но при теб моите методи са неподходящи, ти имаш нужда от интензивно лечение. А тук нямаме нищо за настинка — притеснено каза тя. — Защо не ми звънна в службата да ме предупредиш, щях пътъм да се отбия в някоя аптека. Сега вече е късно, навсякъде е затворено.

— Нищо, ще изкарам някак до сутринта, тогава ще прескоча да си купя нещо. Хайде сега да вечеряме.

След вечерята Настя го накара да си подържи краката в гореща вода с горчица, напъха му в ушите марлени тампони с настърган лук — изпитано народно средство против хрема, — намаза стъпалата му с терпентинова паста, след което го обу с вълнени чорапи. Тя самата никога не бе опитвала този метод на лечение, но ѝ бяха казвали, че помага.

— Нарочно ме изтезаваш — страдалчески хриптеше Льоша, като конвулсивно си дърпаше краката, докато тя мажеше стъпалата му с остро миришещата паста. Имаше голям гъдел. — Искаш да ме умориш. Инквизиторка. Трябвало е да се родиш в средновековна Испания.

— Извинявай, че съм сбъркала с пет века, но не го правя нарочно. Лежи спокойно. Не искам да умираш. Кой ще ме храни, ако не си ти?

— Користолобива егоистка — ръмжеше той.

Но когато мъченията свършиха, той се зави с одеялото и почти на секундата сладко заспа. Настя излезе на пръсти и отиде в кухнята. Още не ѝ се спеше и реши първо да измие мръсните чинии от вечерята, а

после да си почете. През последните няколко седмици успя щя си купи петнайсетина книги, които я интересуваха, но така и не можа да намери време дори да прелисти някоя от тях. Обаче не бе съдено да се осъществи предвкусаното удоволствие, не успя да си почете на спокойствие в нощната тишина. Тъкмо бе приключила с чиниите и обърсваше ръцете си с пешкира, когато тихо взе да мърка телефонът, чийто звук предвидливо бе намалила до минимум.

— Събудих ли те? — чу се в слушалката бодрият глас на Коротков, който дежуреше тази нощ.

— Още не съм си легнала.

— Тогава ще ти разкажа една приказка за лека нощ и сладки сънища.

Сърцето ѝ се сви от лоши предчувствия. Юра нямаше навик да ѝ се обажда нощем за дребни неща.

— Сестра Марфа е убита. Удушена. Направо в стаята на Галина Терехина.

ГЛАВА 7

Ира Терехина никога не се замисляше над твърдението, че човек бързо и лесно свиква с хубавото, но дълго и трудно отвиква от него. Тя беше изживяла само една-единствена тежка промяна, когато от щастливо момиче с многобройно семейство изведнъж се превърна в сираче и остана сам-сама да живее в интернат. Това обаче се случи толкова отдавна, че болката някак поутихна. Оттогава животът ѝ винаги беше труден и просто не бе имала случай да свикне с нещо хубаво.

Вече почти цяла седмица Олег идваше в „Глория“ всяка вечер и търпеливо я чакаше да свърши работата си, след което я изпращаше до вкъщи. На два пъти се качи с нея и на пръсти влизаше в стаята ѝ, а приблизително един час по-късно си отиваше пак така безшумно. Ира много се притесняваше да не обезпокои Георгий Сергеевич, човек на възраст, при това порядъчен, пък и не искаше да създава прецедент за другия си квартирант. В петък, както ѝ каза. Олег, щяха да отидат при някакъв много добър лекар, който да я прегледа и да установи възможно ли е да бъдат излекувани пъпките ѝ. Но до петък имаше още два дни.

Тя не беше свикнала да мисли „ами какво ще стане, ако...“. Докато живееше със своето семейство, това не се бе налагало, пък и тогава беше още малка за подобни мисли. А когато завърши училище и се наложи по-нататък да се грижи сама за себе си, тя твърдо реши кое, как и в каква последователност ще върши. Да работи толкова, колкото е необходимо, за да събере пари за лечението на Павлик. Пак така да работи, за да събере пари за паметник на татко си. И без никакви „ако“ и „току-виж“. Олег Жестеров веднага стана част от тези планове, но не решаваща и не основна част. Той честно я предупреди, че жена му е бременна и след три месеца ще роди. Което значеше, че той все така ще идва вечер в „Глория“, ще чака Ира, докато свърши с чистенето, после ще я изпраща до вкъщи, а понякога (разбира се, не всеки ден) ще се качва при нея. И така ще продължава занапред.

След като приключи работата си на битака, Ира дотича вкъщи, взе душ, набързо хапна и хукна към болницата. Последния път ѝ се стори, че нейният любим Павлик изглежда зле. Малчуганът беше тъжен и със сълзи на очи все ѝ разказваше за чудесните играчки, които родителите носят на другите деца. Ира пообиколи магазините, за да види колко струват тези играчки, и с отчаяние разбра, че не може да си позволи такъв подарък. Трябваше незабавно да разведри с нещо Павлик, нямаше сили да гледа разплаканите му очи. Засега беше в състояние да му предложи нова играчка, затова реши да купи повече бонбони и плодове. Ако Павлик щедро почерпи другарчетата си от стаята, може би те ще му позволят да си поиграе с техните така съблазнителни конструктори и електронни чудесийки.

До портала на болницата бяха спрели две милиционерски коли с включени буркани, но Ира не им обърна внимание. Болницата беше голяма и една от най-добрите в града, тук се намираше прочутото в цялата страна отделение по травматология и ортопедия, затова милицията често докарваше тук ранени. Но пред блока на детското отделение я спря някакъв мъж с намръщено лице.

— Връщай се, момиче. Днес влизането е забранено.

— Как така е забранено?! — възмути се Ира. — Отивам при брат ми. Тука имам братче и две сестри. Пуснете ме да вляза.

— Нали ти казах, не може. Ще дойдеш утре.

— Защо пък утре? Днес е денят за посещения, от пет до осем. Винаги идвам по това време. Нека вляза.

Мъжът уморено въздъхна и лекичко я завъртя с гръб към входа. Едва сега Ира забеляза, че недалеч от вратата имаше тълпа от родители, които бяха дошли да навестят децата си и също като нея не бяха допуснати да влязат. По-непримиримите сновяха покрай блока, опитвайки се по памет да установят разположението на стаята, където лежи детето им, и да извикат под търсения прозорец. Останалите се бяха скупчили на голяма група и търпеливо чакаха нещо.

— Ти не си единствената. Я виж колко народ се е насъбрал — каза мъжът с намръщеното лице. — Ако искаш, почакай. Когато стане възможно, всички ще влязат. Но за по-сигурно ела утре.

Ира покорно се отдалечи към тълпата.

— К'во се е случило? — по навик не особено учтиво попита тя. — Защо не пускат?

— Убили са една сестра — тутакси се обадиха няколко души.

— Дойде милиция, страшна работа. Изгониха всички посетители, не пускат външни лица.

Това съобщение не направи кой знае какво впечатление на Ира. Виж, ако ѝ бяха казали, че е убито дете, тогава вече щеше да обезумее от ужас, че може да е някое от нейните хлапета. Но щом става дума за медицинска сестра, това вече е друго нещо. Лошото е само, че не може да отиде при Павлик. Сигурно я чака, нали му беше обещала да дойде днес.

Като се поблъска из тълпата, заслушана в разговорите, Ира реши все пак да поизчака. В края на краищата сега беше шест и половина, а до края на времето за посещения оставаше още час и половина. Пък и може родителите да вдигнат врява и да поискат то да бъде удължено до девет или дори до десет часа, щом като се е случило извънредно произшествие. Ако потича и успее да хване автобуса, оттук до „Глория“ пътят е трийсет минути, така че до девет и половина ще може да постои. Дотогава милицията сигурно ще си отиде и ще се открие възможност да види Павлик или поне да му прати бонбоните и плодовете.

Ира се отдалечи от тълпата и намери една свободна пейка, закътана сред храстите от диви малини, които неизвестно защо растяха тук в изобилие. Настани се на нея и събу старите си износени обувки, за да ѝ отпочинат краката, след което се зае да наблюдава оживлението пред блока, за да улови момента, когато милицията ще си тръгне и посетителите ще се втурнат към входа. Засега никой не излизаше отвътре, повечето влизаха. Очевидно влизащите познаваха намръщения мъж, който пазеше пред вратата, защото се спираха и здрависваха с него.

Усмиваха се, сигурно си подмятаха някакви шеги, и безпрепятствено продължаваха навътре. Най-накрая от блока започнаха да излизат. Първо излязоха двама мъже с бели престилки. Те изнесоха носилка, върху която имаше тяло, покрито с чаршаф. При тази гледка Ира вече се разстрои. Спомни си, че точно по същия начин изнесоха от къщи тялото на баща ѝ. И неговото лице беше покрито. Тогава ѝ бяха обяснили, че така се покриват хората, когато са умрели. А когато са живи, ги носят с открити лица. Видът на тялото върху носилката я накара да потрепери. Макар че не ѝ беше никаква тази

сестра, все пак я обхвана ужас. Навярно преди два часа е обикаляла из отделението да разнася термометрите и да дава лекарствата на децата. Може и при Павлик да е ходила. Интересно, коя ли ще да е тая сестричка? Тя познаваше всички сестри в отделението и ги различаваше по отношението им към Павлик, Оля и Наташка. Имаше една, която много ги обичаше и се държеше ласкаво с тях, друга една пък беше строга и сериозна, третата изобщо смяташе, че децата не бива да се глежат, дори да са тежко болни, защото иначе се разхайтват. Щеше да е много жалко, ако са убили сестрата, дете беше мила с децата. Павлик така се беше привързал към нея! Само тя можеше да го успокои, когато се разплаче...

От сградата излязоха още двама души, широкоплещест симпатичен мъж и висока слаба жена, която се стори позната на Ира. Девойката я позагледа в лицето и я позна. Да, това беше Каменская от милицията, бившата колежка на чичо Владик Стасов. Жената запали цигара и като се подпря на едно дърво, започна да приказва с широкоплещестия. Ира скочи от пейката и се втурна към тях.

— Здравейте — задъхано поздрави тя. — Аз съм Ира Терехина. Помните ли ме?

По лицето на жената се мярна някакъв странен израз, но Ира беше готова да се закълне, че това не беше изненада.

— Здравей, Ира — спокойно отговори тя. — Разбира се, че те помня. Сигурно си дошла да посетиш братчето и сестрите си?

— Ми да, ама не ме пускат. Павлик ме чака, обещах му, че ще дойда днес — каза на един дъх Ира. — Вие не можете ли да ме вкарате, а? Моля ви.

— Не мога, Ира. Бих се радвала да ти помогна, но в момента влизането на външни хора в отделението е забранено. Там работи оперативна група, следовател, експерти. Така че не бива да има други хора.

— Но аз съм купила плодове, череша, бонбони. — Ира жално я погледна и ѝ показа двете найлонови пликчета, които държеше в ръцете си. — Павлик ме чака. Оля и Наташа също. А към десет трябва да ида на работа. Ако дотогава не ме пуснат, ще трябва да нося всичко обратно. Моля ви.

— Добре, дай торбичките — кимна Каменская, — аз ще ги предам. Всичко ли е за Павлик?

— Не — разбърза се Ира, — за Павлик е тази кесия, вътре има череша, банани и ябълки, и още този пакет, това са бонбони. Но му кажете да не изяжда всичко сам, нека почерпи децата от стаята. Бонбоните изобщо не бива да ги яде, има алергия към шоколада, нека ги раздаде на децата. А това тук са плодове за момичетата, има две кесии, всичко вътре е по равно. Няма да объркате, нали? Да, и кажете на Наташа — тя е по-голямата, лежи в седма стая, — че още не съм намерила книгата на Голдман, но непременно ще я намеря, нека да не се тревожи. Вече ми казаха къде се продават учебници по математика, тия дни ще отскоча дотам и непременно ще я купя.

— Голдман ли? — сега вече Ира видя, че Каменская наистина се изненада, и то много. — Сестра ти иска учебник по висша математика?

— Ми да, така ми каза. Тя ужасно много учи, много е способна.

— Аз имам този учебник. Ако искаш, ще ти го дам.

— А много ли е скъп? — попита Ира, на която от дете бяха внушили, че за всяко нещо трябва да се плаща, защото без пари е само сиренцето в капана за мишки.

— Не зная — сви рамене Каменская. — Учебникът е мой, навремето съм го купила за една-две рубли, нещо такова, но беше преди много години. Ще ти го подаря.

И в същия миг Ира се засрами, че не помни как се казва тази жена. Фамилното име помни, но малкото и бащиното е забравила. Колко неудобно... Няма да се обръща към нея с „другарко Каменская“ я...

— Ася, излагаме се на голям риск — внезапно се обади широкоплещестият, който до този момент разсеяно се оглеждаше настрани. — Родителите ни забелязаха и вече тръгват насам със своите чанти и пакети. Ще ни бъде трудно да обясним защо правим изключение заради Ира. Я дай на мен торбичките.

Той ловко ги подхвана, като почти насила ги измъкна от ръцете на девойката и с бързи крачки се насочи към порталната врата на болницата, където бяха паркирани милиционерските коли.

— Ма къде ми понесе багажа? — с тревожно недоумение попита Ира, проследявайки го с поглед.

— Не се притеснявай, след известно време ще се върне и ще занесе торбичките в отделението. Иначе ще се наложи да приемем пакетите на цялата тълпа. Всички видяха как дойде при нас и ако бях

взела нещата ти да ги отнеса в отделението, щеше да се получи много некрасиво. Съгласна си, нали?

— Общо взето, да. — Ира леко се усмихна. — Някак си не съобразих. А вие там скоро ли ще свършите? Има ли смисъл да чакам?

— Откровено казано, не. Има много работа, навярно ще откараме до много късно. По-добре иди да си починеш. От сутринта си на крак.

— Вие откъде знаете?

— Стасов ми разказа колко много работиш. Поне случва ли се понякога да си почиваш?

— М-не. — Ира поклати глава. — Кога да почивам? Работя всеки ден. Но не мислете, че се уморявам чак толкова. Свикнала съм. Ще издържа. Сигурна ли сте, че до девет няма да свършите?

— Да.

— Добре тогава — въздъхна Ира, — няма да чакам. Но нали няма да забравите да предадете нещата на хлапетата?

— Но моля ти се, разбира се, че няма да забравя, не се съмнявай. Тръгвай си спокойно.

— И ще кажете на Павлик и на Наташа онова, което ви заръчах, няма да сбъркате, нали?

— Няма — увери я Каменская. — А за учебника на Голдман ще намеря начин да ти го дам. Или, ако искаш, ще помоля да го донесат направо тук на сестра ти.

— Аха — кимна Ира, — така ще е по-добре. Е, хайде, аз си тръгвам.

Тя почти се затича към автобусната спирка, радвайки се на неочаквано появилия се луфт от свободно време. Когато се прибра вкъщи, още от вратата усети миризмата на готвено. Значи Иляс най-после се е върнал, защото за Георгий Сергеевич беше още рано, той се прибираще от работа малко по-късно. Точно така се оказа. В кухнята завари новия си квартирант, но най-лошото беше, че на табуретката до масата седеше не друг, ами Танка паразитката, която мразеше от дън душа. И, разбира се, както винаги пияна. А в мутрата — нашарена като великденско яйце. Въобразява си, че като се нацапоти с три кила боя, никой няма да познае на колко е години. Уу, кучка мръсна.

— Ти к'во си се разположила тука ма? — грубо я попита Ира. — Някой да те е канил? Що си дошла?

Беше сигурна, че Танка, с нейния гьонсурат, пак е дошла да я моли утре да почисти участъка ѝ вместо нея. Повечето пъти просто не излизаше на работа и толкоз, оставяше другите портиери начело с портиерското началство да му мислят как да се оправят. Но понякога, водена от неизвестно какви подбуди, идваше при нея с молба да я замести. Предлагаше ѝ пари, хленчеше, дори пускаше по някоя сълза. А Ира, в интерес на истината, има нужда от пари, но човек трябва да има и гордост. Пари от Танка няма да вземе никога, ужасно гадна жена е.

— Ох, Ирусечка — заумилква се Танка паразитката, — двамата с Илясик те чакаме, готвим вечеря. Сядай да си хапнеш, вече всичко е готово.

Да бе, как пък не, „готвим вечеря“! Търкулнало се гърнето, па си намерило похлупака.

— Ще мина и без твоята вечеря! — рязко отговори Ира.

Мълчаливо извади от хладилника пакета със сандвичи, който вчера си донесе от „Глория“, и недопитата двулитрова бутилка пепси, оставена на битака от някой търговец, която тя предвидливо прибра. И защо не? Че тя е почти пълна. Защо да отива нахалост? Беше сигурна, че ако тя самата не я вземе, бутилката ще попадне в ръцете на някой друг, но не на такъв, който ще я занесе къщи, защото е беден и няма пари да си купи, ами на някой, който ще я продаде в павилионите, където предлагат колата в чаши.

Ира влезе в стаята си, разтвори пакета, взе си сандвич с шпеков салам, наля си пепси в нацърбената чаша и седна на дивана. Не бяха минали и две минути, когато деликатно се почука на вратата.

— Ирусечка, може ли да вляза? — чу се гласът на Танка.

— Не може — полугласно ѝ се озъби Ира.

Впрочем беше сигурна, че Танка не е чула. Сградата беше стара, с дебели тухлени стени и дъбови врати. Звукоизолацията беше добра. Имало е време, когато строителите са били съвестни! А не като сегашните.

Танка отново задраска по вратата.

— Иришенка! Чуваш ли?

— Чувам — високо отговори Ира. — К'во искаш?

— Може ли да вляза?

— Защо? К'во искаш?

— Да те питам нещо.

Танка се осмели да влезе без разрешение, като неловко провря през вратата едрото си разплуто тяло.

— Е, казвай де — намръщено я подкани Ира, разбрала, че няма лесно да се отърве от тая нахалница. Пък и не можеше направо да я изгони, защото не е дошла при нея, очевидно беше гостенка на Иляс, а не биваше да си разваля отношенията с квартирантите.

— Слушай — заговорнически зашепна Танка, като се стовари на единствения стол в стаята, — разправят, че при тебе идвали хора от милицията.

— Е, и — кимна Ира и продължи да дъвче. — Тебе пък к'во те засяга?

— Но какво те питаха?

— Господи, че защо толкова си се затръшкала? При мене идвах, а не при тебе. Какво си седнала да ме разпитваш?

— Ама не, Ирусечка, не мисли, че те разпитвам от любопитство, просто се интересувам да не са питали за мен нещо случайно?

— Да бе, заритали са за тебе! — презрително изпръхтя Ира. — Ще си губят времето. Ако им трябваше, щяха да дойдат направо при теб.

— Не е така — възрази Танка. — Ако има оплакване, че заемам жилищна площ, първо ще идат при всички портиери да разпитат вярно ли е, че не излизам на работа. А тебе какво точно те питаха?

— Каквото ме питаха, това им отговорих — оряза я Ира. — Теб не те засяга.

— Но си сигурна, че не са те питали за мен?

— Абе я ми се махай от главата — избухна Ира. — Твоите нерези и без това предизвикват ужас в целия квартал. Кой ще седне да се оплаква от тебе? На всеки му е мил животът. А сега се пръждосвай оттук. Не стига, че трябва да чистя участъка ти без пари, ами и не ме оставяш да си почина. Махай се. Върви при твоя Иляс, нали сте си сготвили вечеря. Но после да измиете съдовете.

— Ама защо се сърдиш бе, Ириночка? — жално възкликна Танка. — Добре си си ти, я глей какъв палат имаш, цели три стаи, и всичко е твое. Да не мислиш, че другите не искат да си имат свое жилище, и то в Москва? Всеки се урежда както може, в тая работа

всички средства са добри. Нали знаеш, че човек винаги търси по-хубавото? Зловиди ли ти се, че си имам квартира?

— Абе к'во ме интересува, носи си я на рамо квартирата. Обаче защо караш другите да работят вместо тебе? А заплатата си не забравяш да вземаш, нали?

— Но моля ти се! — взмути се Танка? — Каква заплата? Аз до копейка я давам на началството, в общината и в милицията, за да не ме изхвърлят на улицата. Не мисли, че ламтя за чуждото. Аз само се разписвам във ведомостта, иначе парите отиват за тях. Нали затова се изплаших, когато разбрах, че при тебе е идвала милиция. Помислих си, че някой ме е накиснал, задето давам пари на ченгетата, и е почнало някакво разследване. Знаеш сега как се борят с корупцията. Така де! Пипнат ли някого за рушвет — край, няма мърдане. Хайде, кажи ми честно, не те ли питаха за това?

— Не са ме питали, остави ме вече на мира.

— А за какво те питаха?

— За нищо. Махай се, ти казах. Остави ме да си почина спокойно, скоро пак трябва да отивам на работа.

Танка въздъхна и неохотно се изнесе от стаята. Ира изпи на един дъх пепсито от чашата и върна недоядения сандвич в пакета. От разговора с Танка загуби всякакъв апетит, направо ѝ се гадеше. Полегна на дивана, като се зави със стария голям шал от пухкава вълна. От вчера времето рязко се бе захладило и привечер в стаята ѝ ставаше влажно и студено. Не, ама откъде се вземат такива гаднярки като Танка паразитката? Не стига, че не излиза на работа, не стига, че нейните главорези държат в страх всичко живо наоколо, ами има и наглостта да се тревожи дали милицията не се е заинтересувала от нея. „Ирусечка, Ириночка!“ Гаднярка! Друга дума няма за нея. Интересно откъде ли е разбрала, че чичо Владик идва с оная жена от милицията? Впрочем няма значение откъде. Сигурно ѝ е казал милиционерът, на когото бута рушвети. Навярно той я е пратил да разпитва дали не са му дигнали мерника.

След известно време чу да се хлопва външната врата — значи Танка си отиде. И тук такси някой почука в стаята ѝ. Може би Иляс?

— Ира, ще ми направите ли компания да вечеряме заедно?

Виж, това вече беше сюрприз! Нали щеше да вечеря с Танка?! И изобщо само Георгий Сергеевич я канеше да яде с него, всички ония

кавказки цигани не си го позволяваха. За всичките ѝ квартиранти имаше едно задължително условие: да ѝ говорят на „ви“ и да се държат на дистанция. Без никакви фамилиарности. Защото иначе няма да усети кога ще ѝ се качат на главата и ще почнат да си я прехвърлят един на друг. Досега успяваше да ги държи на разстояние, затова минаваше без инциденти. Ира се насили да си спомни всички думи на учтивост, които знаеше някога.

— Благодаря, Иляс, вече се нахраних. Не се безпокойте, моля ви — високо отговори през вратата.

Стъпките се отдалечиха към кухнята. Добре, че новият квартирант не е нахалник. Защото ги има такива, че... Ира се сети за първия си квартирант, азербайджанеца Натик. Той направо я тормозеше със своите угощения. Не мога, вика, сам да ям, у нас не е прието така, у нас канят на масата всички, които са наоколо. Веднъж Ира отстъпи и седна да му прави компания, а после едва не умря. И какво толкова слагат в своите национални ястия? Тлъсти, лютивви, с някакъв особен вкус. А след това пък Натик не престана да ѝ досажда: сега, вика, си вече моя сестра, щом сме яли от един хляб. Много ѝ е притрябвало да му бъде сестра! Днеска — сестра, пък утре ще измисли нещо друго. Аа, без тия.

Ира усети, че започва да трепери от студ. Мохерният шал вече не помагаше, трябваше да пийне горещ чай. Неохотно се надигна от дивана и отиде в кухнята. За нейна изненада там цареше пълна чистота. След като се беше навечерял, Иляс беше измил съдовете, дори бе измел пода. На печката имаше голяма тенджера с вкусно миришещо готвено месо, а до нея — по-малка тенджера с ориз. Ира запали газта под чайника и седна до масата, като се облакъти на нея и подпря брада на ръцете си. И почти тутакси проскърца врата и се чува предпазливи стъпки — Иляс беше излязъл от стаята си.

— Ира, заповядайте, ако сте гладна, моля ви. Чаках едни приятели и сготвих цял казан с ядене, а те са заети и няма да дойдат.

Учтивост и само учтивост, това е спасението.

— Много ви благодаря, Иляс, не съм гладна. Сега ще пия един чай да се постопя и веднага отивам на работа. Поканете Георгий Сергеевич, когато се прибере.

— Разбира се, непременно — кимна Иляс. — Извинете, че се получи така с Танка. Тя сама дойде, аз не я познавам, и помоли да ви

изчака. Позволих ѝ да остане. Не знаех, че това ще ви бъде неприятно.

— Всичко е наред — усмихна се Ира.

Този момък ѝ харесваше, не приличаше на другите ѝ квартиранти, шумни и безцеремонни, оставяха неизмити мръсните си чинии и мокри следи по пода.

— Тя беше много разтревожена, че е идвала милиция — продължи Иляс извинително, — и аз си помислих, че имате някакви неприятности. Да нямате някакви проблеми? Може би ви трябва помощ? Аз имам познати...

— Всичко е наред, Иляс, нямам никакви проблеми. Благодаря ви за вниманието.

Той се прибра в стаята си. Ира набързо изпи чая, колебливо извади недоядения сандвич, но разбра, че не може да яде, и отново прибра пакета в хладилника.

В десет без петнайсет облече един топъл пуловер, сложи върху него якето и тръгна към „Глория“.

Ира вече крачеше към близкото кръстовище, когато новият ѝ квартирант Иляс пак излезе от стаята си и свали слушалката на закачения в коридора телефон.

— Аз съм — каза той, когато му се обадиха. — Нищо не каза. Нито на мене, нито на оная портиерка.

* * *

— Пълен провал!

Полковник Гордеев, по прякор Колобок, бясно крачеше из кабинета, като ядно отместваше столовете, които му попадаха подръка.

— Къде зяпахте през това време?! Той взе да премахва един по един хората, които могат да го идентифицират. Монахинята от приюта, където е Галина Терехина. Сестрата от болницата, където лежат децата. И дори Елена Романовска, която знае името му. Как се стигна до всичко това?

Настя мълчеше. Тя прекрасно знаеше как се стигна. Всичко беше по нейна вина, само тя е виновна. Преди няколко дни в същия този кабинет тя категорично заяви, че няма смисъл да поставят засади в приюта и в болницата, че неуловимият „чичо Саша“ няма да се появи

така скоро. Той обаче взе, че се появи и започна да убива наред. Това е нейна грешка.

Тутакси обаче изникна и друг въпрос: откъде този „чичо Саша“ е разбрал, че го търсят, че знаят как изглежда и дори, че разполагат с щогоде точен негов портрет? Нима изтича информация? Но от кого?

— Това можеше да се избегне, ако още в началото не се бяхме заплеснали по версията за обир. За проверката й отиде маса време, през което той е успял да се добере до Романовска. Ако още от първия ден бяхме започнали да проучваме всички познати на убитата Анисковец, щяхме да попаднем на Романовска и да узнаем името му. Впрочем, Анастасия, имаш ли обяснение защо е убил точно тази сестра, а не друга? Доколкото разбрах от думите ти, той е навестявал децата в болницата цели шест години и би трябвало да го знаят в лице доста хора. Защо именно тя е станала жертва?

— Той е идвал при децата само по време на нейните дежурства. Виновна съм, Виктор Алексеевич, не проверих допълнително показанията на персонала, всички знаеха, че освен голямата сестра, при децата на Терехини идва и някакъв мъж, техен роднина или приятел на родителите. Това ме заблуди и ми се стори достатъчно като показание. Не обърнах нужното внимание, че само една сестра ми описа неговата външност. Именно убитата.

— Лошо. Но сега вече е излишно да се тюхкаме. Кой още може да идентифицира този човек?

— Децата. И две съседки на Анисковец. Но това са съвсем слаби звена. Всъщност истинска опасност за него представлява само Наташа Терехина. По интелектуално развитие Оля и Павлик са приблизително еднакви, техните показания няма да ни свършат работа, те ще ги променят по десет пъти на ден. Старата Анисия Лукинична може да идентифицира мъжа, когото е виждала преди много години. Ще каже, че навремето е идвал у Анисковец, и какво от това? Как да го свържем с убийството? Няма начин. Съседката, която пък е срещнала търсения мъж малко преди убийството, не го е виждала по-рано. Би могла да го идентифицира, но с това не може да се докаже, че той се е познавал с Анисковец.

— Ами венерологът, който е лекувал Елена Романовска? Намерихте ли го?

— Намерихме го — обади се Коля Селуянов. — Но той е умрял преди няколко години. Бил е в доста напреднала възраст.

— И какво — замислено продължи Гордеев, — значи ни остава само Наташа Терехина. Това е най-слабото ни звено. Ще наредя да й сложат денонощна охрана, но Бог ми е свидетел, деца мои, че това е най-много, което мога да направя. Сега се води предизборна борба, ситуацията в града е особено сложна, твърде много хора имат нужда от охрана, знаете, че едва не убиха кандидата за помощник-кмет. Двете съседки на Анисковец не можем да охраняваме, няма да ни отпуснат толкова хора, остава само да се надяваме, че те сами ще се опазят. А сакатото момиче ще ни тежи на съвестта. То е съвсем незащитно и ние отговаряме за неговата безопасност. И то е последната ни надежда да свържем тоя „чичо Саша“ с убийството на Анисковец. От една страна, той посещава Наташа в болницата, с което демонстрира небезразлично отношение към семейство Терехини. От друга, той е лекар, и ако се поровим в биографията му, може би ще открием връзката му с покойния венеролог на Романовска, който пък добре е познавал Анисковец. Иначе няма как да придвижим напред това следствие.

— Но, Виктор Алексеевич, ние сме с вързани ръце — отбеляза Коротков. — Цялата болница се вдигна на крак заради убийството на медицинската сестра и ако оставим там засада, за това ще знаят абсолютно всички. И не е сигурно дали някой няма да съобщи на убиеца. В такъв случай ще бъде невъзможно да го заловим.

— Поне ще опазим момичето — отговори полковникът. — Прав си, Юра, пълноценна засада не можем да организираме, твърде много хора там ще се окажат в течение на нещата. Пък и това е детско отделение. За разлика от възрастните децата не стоят на едно място и са по-непосредствени, щом видят непознатите чичковци, тутакси ще разтръбят за това. Трябва ни човек с особено развита зрителна памет, който да следи мъжете, посещаващи отделението, и да забележи онези, които имат известна прилика с мъжа на нашите портрети. Човек отговорен, съобразителен и с набито око. Имате ли някого предвид?

— Ще потърсим, Виктор Алексеевич — кимна Селуянов, но не много уверено. — Аз бих предложил Миша Доценко. Той хвърли толкова труд за установяването на външните белези на убиеца и за изготвянето на неговия портрет, че сигурно вече го вижда и насън.

Миша има най-добра представа за неговата външност. Нали така, Мишаня?

— Ти мене питай, а не Мишаня — строго го скастри Гордеев. — Доценко е не по-малко заангажиран от всички вас, а ти предлагаш да го освободим от всичките му задачи и да го вържем в болницата? Съгласен съм с доводите ти, изглеждат ми разумни, наистина Михаил помни най-добре белезите на „чичо Саша“. Но бъди така добър да ми кажеш кой ще върши неговата работа? Ти, Николай, си като жабите — по-далеч от своя гьол не виждаш.

Но личеше, че Колобок възразява само за авторитет. Дори за едно дете беше ясно, че с тая задача никой не може да се справи по-добре от Миша Доценко.

* * *

Убийството на медицинската сестра от детското отделение и убийството на сестра Марфа, така наречената в мирския живот Раиса Петровна Селезньова, си приличаха като две капки вода. И двете жени бяха удушени посред бял ден, с други думи — по времето, когато, освен персонала, наоколо е имало множество посетители, който не се познават помежду си, и затова появата на убиеца не би могла да събуди у никого ни най-малко подозрение. Медицинската сестра Алевтина Миркова бе убита в помещението, където се съхраняват връхните дрехи на децата, с които са били докарани в болницата. На някакво момиченце му станало студено, през последните няколко дни времето рязко се бе захладило, и децата, изнежени от продължителните жеги, започнали да настиват едно след друго. Та Алевтина отишла в това помещение да донесе на момиченцето топла жилетка и повече не излязла оттам. Помещението се намирало в сутерена, а дотам можеше да се стигне както по стълбите, така и с асансьора. Никой не обърнал внимание по кой път е тръгнала сестрата. По това време, някъде към шест часа, всички имали много работа — от пет започваха посещенията, — така че отделението било пълно с хора. Същата картина беше и при убийството на сестра Марфа, но с тая разлика, че посещенията в приюта за инвалиди бяха разрешени през целия ден.

В работата по двете престъпления бяха включени и оперативници от местните териториални отделения на милицията, но въпреки това постоянно се създаваше впечатление, че хората не достигат и времето е малко. А на всичкото отгоре се чуваха и подмятания, че са тръгнали да се занимават с разни монахини, пенсионерки и медицински сестри, докато постоянно се вършат покушения срещу предизборни кандидати и крупни функционери...

Главният лекар на приюта за инвалиди не беше особено доволен от натрапеното присъствие на служителите от милицията. Като всеки ръководител, и той не обичаше да му се бъркат в работата външни хора, които почват да въвеждат някакъв свой ред. Настя Каменская искрено се забавляваше от факта, че лекуващият лекар на Галина Терехина нервничеше и току се озърташе настрана.

— Знаете ли, че главният лекар ще ме убие, ако види колко време губя за разговори с вас — смутено обясни той.

— Но вие не стоите без работа — учуди се Настя. — Ваш дълг е да съдействате на милицията и никой няма право да ви упреква за това.

— Звучи ми като в един стар виц — усмихна се лекарят. — „Кажете ми, имам ли право...?“ — „Да, имате.“ — „Значи, мога...“ — „Не, не можете.“ Права сте, че никой не може да ми забрани да разговарям с вас, но знаете ли как ще си изпатя, ако, не дай си Боже, някой пациент се оплаче, че ме е чакал прекалено дълго за преглед пред кабинета ми или в стаята си, защото съм се занимавал само с вас. Преди всичко аз съм лекар, поверено ми е да се грижа за тежко болни хора, инвалиди, на които по всяко време може да потрябва моята помощ. Бих искал да се отнесете с разбиране към моите задължения.

— Добре — обеща Настя. — А Терехина как възприе факта, че сестра Марфа е била убита в стаята ѝ?

— Отначало, естествено, изпадна в шок. Но след това се появи положителна динамика. Жестоко е да се говори така, но трагичната смърт на жената, която се грижеше за нея, повлия благотворно на Галина.

— В какъв смисъл?

— Започна да си спомня неща от периода, предшестваша черепната травма.

— И вие си мълчите?! — почти изкрещя Настя. — Но това е изключително важно!

— Защо? — искрено се учуди той. — Каква връзка има това с убийството?

Да, прав е, помисли си Настя. Откъде би могъл да знае, че причината за това убийство се крие именно в периода, за който нещастната Галина Терехина не може нищо да си спомни. Пък и изобщо как би могъл да знае, че убийството на сестра Марфа е във връзка с Галина?

— Какво точно си спомни Терехина? — попита тя вече по-спокойно.

— Е, аз не бих поставил така въпроса — усмихна се лекарят. — Засега не си е спомнила нищо конкретно, до този момент има още много, много време. Просто у нея започнаха да се появяват някакви разлети, неясни образи, които нямат връзка с настоящето. Но аз го наричам положителна динамика, защото, откакто е тук, такова нещо не е имало. Паметта ѝ беше като бял лист хартия, а сега, бих казал, че на този лист се появиха отделни щрихи и петна. И трябва много усилена работа, за да се свържат тези щрихи и петна в някакво подобие на картина.

— Вие ли ще работите с нея?

— Този процес е много сложен — въздъхна той, — а аз не съм специалист в това отношение. Тук е необходим именно такъв специалист, обаче ние нямаме, ще трябва да се извика отвън, а ще струва много пари и значителни усилия. С това би трябвало да се заеме главният лекар.

— Вие казахте ли му за Терехина?

— Разбира се, още същия ден.

— И как реагира той?

— Каза, че ще помисли какво може да се направи.

— Строго ли се държи с лекарите и персонала? — попита Настя.

— Различно. Той е човек на моменти. Когато е в добро настроение, се държи безкрайно мило, а свариш ли го ядосан, гледаш само как да се изнижеш от кабинета му. Имате намерение да говорите с него, така ли?

— Да. Но малко по-късно. Кажете ми, вие неотлъчно ли стояхте при Галина Терехина, след като в стаята ѝ бе открит трупът на монахинята?

— Естествено. Стана така, че самата Галина го откри. Очевидно дълго е чакала сестра Марфа в градината, по някое време ѝ омръзнало и помолила някого да я върне в сградата. Галина има хубава количка, но ръцете ѝ са слаби, след счупванията не са се сраснали добре и при по-продължителни натоварвания има силни болки, така че не може да измине с количката такова голямо разстояние самостоятелно. От градината я докарала една от нашите сестри, а когато се качили с асансьора на третия етаж, където е стаята на Галина, я оставила да се прибере сама, това са около десетина метра. Щом влязла в стаята си и видяла падналата на пода сестра Марфа, Галина се развикала, взела да пици, после припаднала. Тогава ме извикаха, бях още в кабинета си, работният ден не беше свършил. Така че останах с нея, докато се пооправи.

— Разкажете ми малко повече за Терехина — помоли Настя. — За нейния характер, начин на мислене, навици.

— Защо? Нима Галина има някаква връзка със смъртта на сестра Марфа?

Настя си помисли, че е излишно да го усуква и да превръща въпроса в кой знае каква тайна. Но от друга страна, неуловимият убиец е доста хитър и опасен, така че, където е възможно, изтичането на информация за следствието трябва да се предотвратява. Знаеш ли на кого можеш да имаш доверие и да го помолиш да мълчи? Не можеш да надникнеш в душата на всекиго...

— Искам да добия известна представа за сестра Марфа — излъга Настя с най-невинен вид. — Толкова години се е грижила за Галина, сближила се е с нея и ако имам по-добра представа за самата Галина, може би ще науча нещо повече за Раиса Петровна.

— Раиса Петровна ли? Коя е тя? — вдигна вежди лекарят.

— Така се е казвала сестра Марфа, преди да стане монахиня — поясни Настя. — Раиса Петровна Селезньова.

— Я виж — поклати той глава, — не знаех. Бяхме свикнали да ѝ казваме сестра Марфа и никой дори не се е сецал за мирското ѝ име. А колкото за Галина Терехина, бих казал, че е доста своенравна жена. Има много тежък характер. Властна, капризна и деспотична, не търпи чуждо мнение. При това обича да се прави на нещастна жертва, оплаква се от живота. Често хленчи, че голямата ѝ дъщеря я тероризира.

— Точно така ли се изразява? „Тероризира“? — не повярва Настя.

Трудно ѝ беше да си представи, че Ира Терехина може да се държи жестоко към собствената си майка. Разбира се, далеч бе и от мисълта да я определи като ангел в човешки образ, защото е рязка и груба, но все пак не е мръсница. Толкова обича и държи на братчето и сестрите си!

— Да, точно така — кимна лекарят. — Дори смята, че тя ѝ прави всичко напук. Нарочно ѝ носи друго, а не това, което ѝ е заръчала.

— Как така „друго“? — не разбра Настя.

— Например сапун от друго качество, паста за зъби, която не обича, кърпа с друг цвят. Терехина е вечно недоволна от всичко. Включително и от мен. Смята, че се занимавам с нея недостатъчно и че ако ѝ обърна по-голямо внимание, бих я вдигнал на крака. Предполагам, че сестра Марфа е била безкрайно търпелив и добър човек, след като е понасяла това толкова време.

Настя приключи разговора с лекуващия лекар на Терехина и тръгна да търси кабинета на главния лекар. Изглежда, извади късмет, защото ѝ се стори, че той се държи много мило. С други думи, беше го сварила в добро настроение. Сергей Лвович Гуланов беше румен брюнет, с весело проблясващи очички и лукава усмивка, разговорлив и добродушен.

— Влезте, влезте — приветливо я посрещна той, при което стана и галантно ѝ посочи креслото. — Заповядайте, седнете. Предполагам, че сте дошли във връзка със сестра Марфа? Удивителна жена беше, наистина удивителна! Море от доброта и търпение! Това значи набожност. Нима от някой атеист може да се очаква подобна самопожертвователност?

Сергей Лвович охотно ѝ разказа за монахинята, като непрекъснато я хвалеше и се възхищаваше от душевните ѝ качества. Накрая Настя успя да насочи разговора към Галина Терехина.

— Сергей Лвович, смятате ли да предприемете нещо, за да ѝ възвърнете паметта?

Добродушната усмивка изчезна от лицето му, изведнъж той доби толкова сериозен вид, че не остана и помен от безобидния веселяк. Пред Настя вече седеше един професионалист, готов да обсъжда високоспециализиран проблем.

— Засега още не съм решил, но ще ви призная честно, че май няма да предприема никакви мерки.

— Но защо? Лекуващият лекар на Галина каза, че след преживения шок се е появила реална възможност да ѝ се помогне. Защо да не я използвате?

— Разговаряли сте с доктор Замятин? Трябваше направо да дойдете при мен, аз щях да ви обясня неща, които той не е в състояние да разбере. Доктор Замятин се интересува само от физическото здраве на човека. И бих допълнил, че двамата с него сме от различни научни школи. Замятин е сух материалист, възприел всичко най-лошо, което донесе на науката войнстващият атеизъм — че душата не е в състояние да въздейства на материалните обекти, — и в своите методи за лечение той следва именно тази доктрина, тъй като човешкият организъм е всъщност един материален обект. Правилното лечение си е правилно, смята Замятин, и непременно трябва да помогне, независимо от душевното състояние на пациента. А аз се придържам към други разбирания, може би защото израснах в Латвия и навремето завърших медицинския институт в Рига, а в тази страна има достатъчно католици, не се кланят на научния атеизъм. Така че, уважаема Анастасия Павловна, аз съм твърдо убеден, че човек, на когото — казано с прости думи — му е черно на душата, никога няма да се почувства физически здрав. Ако е болен, никога няма да оздравее. Ако е здрав, ще боледува хронично. И за да ви го поясня, ще взема за пример самата Терехина. Онова, което е направила преди години, е нещо ужасно и за него няма никаква прошка. Тя е посегнала на живота на собствените си деца. Трудно е да си представи човек по-страшен и по-тежък грях, съгласете се. Но за да се реши на тази стъпка, трябва да я е подтикнало нещо наистина чудовищно. Сега тя не помни нищо. Казали са ѝ, че го е сторила, и тя приема тази информация просто като информация. Тя не помни гледката на окървавените детски телца, проснати на тротоара, не помни как е гонила децата си по стайте, как са се дърпали от ръцете ѝ, как са плакали и пищели от ужас. Тя не помни чудовищните събития, които са я накарали да извърши престъпление срещу децата си и самата себе си. И аз казвам: трябва ли Галина да си припомня този ужас? Здравословното ѝ състояние се стабилизира. Разбира се, тя не може да се движи самостоятелно, защото е с увреден гръбнак и натрошени крайници, но иначе се

чувства доста добре. Сърце, бъбреци, черен дроб — всичко това, е в сравнително добро състояние, като се вземе предвид възрастта и претърпяната травма, а също така и последвалите няколко операции и медикаментозното лечение. Вероятно са ви казали, че тя има тежък характер, че е капризна и заядлива? Казаха ви, нали? Според мен това е признак за добро душевно състояние. Тя има куража да се оплаква от дъщеря си само защото не чувства и не съзнава вината си пред нея. Тя не съзнава, че е искала да я убие и че сега фактически момичето е принудено да работи, за да издържа своята майка-убийца. И представете си какво ще стане, ако ѝ възвърнем паметта. Тя ще се озове лице в лице с този кошмар. Безпомощна, болна и самотна, терзана от вината си към всички. След това, уверявам ви, една след друга ще се занижат болести. Човек, останал насаме с такива спомени, няма да има желание за живот и подсъзнателно ще се стреми към смъртта си, към саморазрушение и самоунищожение. Именно това ще провокира всевъзможните заболявания, едно от друго по-тежки и коварни. Поговорете с някой добър психиатър и той ще ви каже, че при клинично необяснимите случаи трябва незабавно да се изследва психиката на болния. Например даден човек боледува продължително, боледува от неизвестно какво, никой не може да постави диагноза или, ако я постави и назначи лечение, то не помага, лекарите не могат да си обяснят защо и вдигат ръце. А по-късно се оказва, че този човек има ужасен комплекс за вина, самобичува се заради своите грехове ѝ пороци и просто не иска да живее. Неговото подсъзнание разрушава организма, не му позволява да оздравее. Боя се, че точно това ще се случи с Галина Терехина, макар че доктор Замятин не споделя моите опасения. Но както вече ви споменах, ние се придържаме към различни научни школи. Аз лично смятам, че да се опитваме да възвърнем паметта на Галина би било рисковано от гледна точка на медицината, и нехуманно — от чисто човешки позиции. Нека всичко да продължи както е било досега. В края на краищата, бих ви помолил, уважаема Анастасия Павловна, да помислите за бъдещето. Голямата дъщеря на Терехина е още твърде млада и е съвсем естествено, че не може да прибере вкъщи майка си и да се грижи за нея. Момичето трябва да работи, да получи образование, да се изправи на крака. Но като минат години, ще се появи възможност да я вземе при себе си. До мен стигнаха слухове, че тази девойка, струва ми се името ѝ беше

Ирина, не е много мила с майка си, дори я нагрубява. Но човек може да я разбере, съгласете се. Тя е още много млада. С годините ще помъдрее, ще улегне, така че може и наистина да прости на Галина. Още повече че самата Галина не помни греха си. Това е обективно обстоятелство и всеки ще трябва да се съобразява с него, включително дъщеря ѝ. Съзрялата и нормално печелеща дъщеря може да осигури на нещастната си майка достойни старини, да живее с нея и да се грижи за нея. Но ако Галина си спомни всичко, аз се съмнявам, че ще има възможност за такъв съвместен живот. Самата Галина постоянно ще се измъчва от вината си и от натрапчивите кошмарни спомени, а като се вземе предвид нейният властен и деспотичен характер, тя със сигурност ще изтормози дъщеря си. Вината ѝ ще се трансформира в агресия, това се случва твърде често. Хората са склонни да мразят онези, пред които са виновни, за това е писал още великият Лабрюйер. Ако Галина си спомни всичко, ще бъде изключено да заживеят заедно майката и дъщерята. А би било несправедливо Галина да остане тук, в приюта до края на дните си при голяма жива дъщеря. Не е хуманно. Дори бих казал, че е грехота, не е богоугодно.

Настя слушаше внимателно и съзнаваше, че Гуланов е прав. Най-голямото ѝ желание в момента бе Галина да си възвърне паметта, но същевременно си даваше сметка, че това всъщност ѝ трябва само за разкриването на убийството. Иначе не е нужно на никого. И дори е опасно. А може да настоява, да намери специалисти, които да работят с Галина. Това ще ѝ отнеме известни усилия, но е напълно осъществимо. Дори може да се намерят спонсори, които да платят за лечението. Работата с разрушена или блокирала памет е интересна за много институции, както медицински, така и нямащи нищо общо с медицината, и е съвсем реално да се намерят заинтересовани специалисти, които имат нужда да разработят свои методики или да съберат материал за научни трудове, те дори биха работили безплатно и на драго сърце, ако случаят е необикновен и сложен. Но трябва ли да се прави това? Да разобличиш един убиец с ясното съзнание, че оставяш зад гърба си страдаща от тежкия си грях болна и немлада вече жена? В края на краищата убиецът може да се издири и по друг начин, да, това ще е изключително трудно, но е възможно. На Галина обаче никой не би могъл да възвърне спокойствието и усмивката, ако заживее с кошмара си. Ще остане винаги нещастна. И тя, Настя Каменская,

не може да поеме такава отговорност, не може дори ако това би спомогнало за залавянето на един жесток и опасен убиец.

ГЛАВА 8

Вера още спеше дълбоко, когато в апартамента на Жестерови зазвъня телефонът. Олег припряно грабна слушалката, за да не се събуди жена му от високия звън. Нека поспи, докато има възможност. А когато се роди бебето, я чакат безсънни нощи, така е с пеленачетата, знае го със сигурност.

— Олег Викторович? — чу се в слушалката непознат глас.

— Да, на телефона.

— Обажда се Валерий Василиевич, лекарят на Вера Николаевна. Сигурно ви звъня много рано, моля за извинение, че ви събудих.

— Не, не, не се безпокойте — бързо отговори Олег. — Вера ли търсите? Сега ще я събудя.

— Всъщност търся вас, Олег Викторович. Бях ви определил час да доведете своята позната утре в дванайсет и трийсет. Въпросът е, че ще ми бъде невъзможно да ви приема, защото изникнаха неочаквани обстоятелства. Ще имате ли нещо против, ако отложим прегледа за понеделник?

— А в понеделник ще имате ли възможност да ни приемете? — недоверчиво уточни Олег.

Той добре помнеше, че Вера му разказа колко зает бил Валерий Василиевич и с какви усилия е успяла да го придума да намери време през тази седмица, защото всичките му дни са плътно заети за един месец напред.

— Със сигурност. Там е работата, че пациентът, на когото бях записал час за понеделник, трябва спешно да замине за чужбина, има билети за събота и помоли да го приема по-рано. Та си помислих, че бих могъл да ви разменя часовете, стига, разбира се, да не възразявате. Той ще дойде в петък, а вие — в понеделник. Доколкото разбрах, не се налага да ви приемам по спешност, нали?

— Да, така е — потвърди Олег. — Искях да прегледате моята позната и да установите възможно ли е нейното лечение. Но тя живее от толкова години със своите страдания, че два дни не са от

съществено значение. Разбира се, че ще дойдем в понеделник. Кога точно?

— В седемнайсет часа. Впрочем от какво се оплаква вашата позната?

— От алергия.

— Към какво?

— Фактически към всичко. Храна, лекарства.

— А при цъфтежа на дърветата и тревите има ли реакция?

— Н-не зная — неуверено проточи Олег. — Не ми е казвала, пък ѝ аз не съм се сещал да я питам. Важно ли е?

— Разбира се, но аз ще поговоря с нея в понеделник. Напоследък ходила ли е на някакви изследвания? Например да са и вземали кръв, урина?

— И това не знам.

— Питам ви, защото, ако са ѝ правили изследвания, бих искал да ми донесе резултатите от тях в понеделник, ще ме улесни.

— Но междувременно тя би могла да ги направи.

— Няма смисъл, Олег Викторович, ако се наложи, аз сам ще ѝ определя на какви изследвания да отиде. В случаите на такива тотални алергии са нужни специални изследвания, а без бележка от лекар никой няма да ѝ ги направи, защото са доста скъпи, използват се специални реактиви. Просто ако има някакви изследвания, нека донесе резултатите, иначе няма смисъл да си губи времето, ще направим всичко необходимо едно по едно и на спокойствие.

— Добре, както кажете. Значи в понеделник, в седемнайсет часа?

— Да, понеделник в седемнайсет часа.

Олег затвори и бързо излезе от къщи, вече закъсняваше за работа. Докато тичаше по стълбите, си помисли, че трябва непременно да предупреди Ира, за да си разпредели времето отрано. Просто да се чуди човек как намира сили това момиче да работи толкова много! И непрекъснато, без почивни дни, всеки божи ден, без отпуска и компенсация. Как ли издържа...

Вечерта дойде в „Глория“, поръча си обичайната вечеря и търпеливо зачака. След единсет си отиде и последният клиент, а към дванайсет без двайсет Ира приключи с миенето на съдовете и изнесе кофата и бърсалката, за да почисти салона и тоалетните. Олег остана с впечатление, че е разстроена от нещо, но реши да отложи разговора за

после, да не ѝ прекъсва работата. Седна както винаги да си поприказва с гардеробиера чичо Коля, докато тя измие навсякъде. Накрая я хвана подръка и я поведе към къщи. Някак още от началото им стана навик да не я кара с колата, а да я изпраща пеша. И двамата обичаха тези бавни разходки по пустите тъмни улици. Всъщност Олег всеки път ѝ предлагаше, ако е уморена, да я откара с колата, но Ира винаги отказваше. В тези петнайсетминутни разходки имаше нещо особено, толкова различно от всекидневната ѝ изтощителна работа ту на улицата, ту на стълбищата, ту на битака, ту в ресторантската кухня.

— Виждаш ми се тъжна, Ира, какво има? — попита Олег, когато излязоха от „Глория“.

— А, нищо — късо отговори Ира, но тонът ѝ беше унил.

— И все пак? Случило ли се е нещо? — настоя той.

— Павлик е разстроен и непрекъснато плаче. Днес ходих при него. Зле му се отрази тая история със сестрата. Вчера не ме пускаха при него, само приеха багажа ми, а днес го заварих потънал в сълзи, целият трепереше. Тази сестра беше добричка, той много си я обичаше. И през цялото време, докато бях при него, не спря да плаче. Дори при Оля и Наташа не успях да отида, беше се вкопчил в мене и не ме пускаше да си ходя. А когато си тръгнах, така се разрида, че сърцето да ти скъса.

— А, нищо — опита да я успокои Олег, — на децата бързо им минава. Ще видиш, че утре вече няма да плаче, а вдругиден ще е забравил за сестрата. Такива са всички хлапета.

— Да, може би — въздъхна Ира. — Дори с мен да се случи нещо, сигурно пак така бързо ще ме забрави. Ще поплаче два-три дни и край. Да, децата бързо се оправят.

— Но какво ти става, Ира, защо си мислиш такива неща?! Какво може да се случи с тебе?

— Ми не знам. Нещо. Например — да умра.

— Господи, но защо трябва да умираш? Ти си млада и силна, я виж колко много работиш, на твое място никой мъж не би могъл да издържи. А като те излекуваме, всичко ще бъде наред. И хич не си мисли такива глупости.

— Олег, а на теб може ли да ти се случи нещо? Много ли ти е опасна работата?

— Не — сви той рамене, — обикновена мъжка работа. Нищо особено не се случва при нея.

— Наистина ли работиш като частна охрана?

— Да.

— Не знам защо, но имам чувството, че ме лъжеш.

— И от къде на къде? — небрежно подхвърли той, но усети да го полазват студени тръпки.

— Нали виждам какви главорези работят като охрана. И на пазара ги гледам, и в ресторанта. Ти не приличаш на тях.

— Интересно с какво се различавам?

— Ми... Не знам. Имаш друга физиономия. И не говориш като тях.

— То е, защото не съм тукашен, а от провинцията.

— Да бе, ще излезе, че всички тук са кореняци-московчани, нали. Кой ги знае от какви села са надошли в столицата да търсят лесен живот.

Известно време повървяха мълчаливо. Олег си мислеше как по-непринудено да прехвърли разговора към „казанските“ квартиранти на Ира. Откакто се познаваха, беше научил от нея много важни неща за интересуващата го група, но всеки път му се налагаше да хитрува, за да не се усети Ира, че я разпитва. Добре направи, че отиде в дома ѝ, когато тя беше на работа и се запозна с Георгий Сергеевич. Сега може спокойно да заговори за него, а току-виж стане дума и за Иляс.

— Например — подхвана той предпазливо — квартирантът ти Георгий Сергеевич може да се нарече истински столичанин. Умен, интелигентен мъж. И много деликатен.

— Ти пък откъде знаеш? — сепна се Ира. — Да не го познаваш?

— Да, запознахме се. Нима не ти е казвал?

— Не.

— Тези дни те потърсих, но ти беше излязла, та с него си поприказвахме. Много приятен човек, честна дума.

— Така е — съгласи се Ира. — Той е добър и внимателен. Все гледа да ми помогне с каквото може. Дори понякога ми става неудобно. Жалко, че жена му е мръсница. А за какво си приказвате с него?

— За тебе. Каза ми колко добро момиче си и ме помоли да не те огорчавам.

— Ама вярно ли? — кой знае защо не зарадва Ира. — Каза ти, че съм добро момиче, а?

— Да — потвърди Олег. — Интересно какво мисли за тебе другият ти квартирант?

— Не знам — сви рамене тя. — Сигурно ме взема за някаква серсемка.

— И защо?

— Ами преди време при мен идваха от милицията, а вчера ми се натресе Танка паразитката. Представяш ли си, прибирам се снощи и заварвам тая изрисувана крава да ми седи в кухнята. Нали помниш, че съм ти разказвала за нея?

— Помня. И защо е дошла?

— Отде да я знам. Разположила се тя с Иляс на лаф моабет, уж готвят вечеря. После най-нахално ми влезе в стаята и взе да ме разпитва защо и за какво по-точно е идвала милицията при мен. Направо ме вбеси с досадните си настоявания. А след всичко това какво би трябвало да си помисли за мен Иляс? Като е видял Танка, сигурно си е рекъл, че и аз съм същата стока. Пък и после ме попита какви проблеми имам с милицията, не искам ли да ми помогне с нещо. Изглежда, ме съжالياва.

— Защо си мислиш така?

— Ми взе да ме кани да вечерям с него. Решил да понахрани нещастната си гладуваща хазайка.

— А той наистина ли има възможност да ти помогне в случай на неприятности с милицията?

— Ами — презрително изпръхтя Ира, — какви ти възможности?! Тия хора се уреждат само с рушвети. Изпотрябвала ми е неговата помощ, ще мина и без нея.

— Я чакай — разтревожи се Олег, — какво ще рече „ще мина и без нея?“ Ти наистина ли имаш проблеми с милицията? Защо не си ми казала?

— Абе никакви проблеми нямам — започна тя да се ядосва. — Дойдоха хората, поприказвахме, питаха ме за родителите ми. Все неща отпреди сто години, които нямат нищо общо с мене.

— А за квартирантите не те ли питаха?

— Не. За какво са им притрябвали?

Това съвсем не се хареса на Олег. Беше сигурен, че милицията не може да има никакви причини да се интересува от Ира. Но щом като са идвали ченгета, значи може да е било само заради „казанците“ и така да са забаламосали момичето, че то дори не се е усетило. Нима отново дясната ръка не знае какво върши лявата? Нима милицията се е добрала до Иляс? А преди време в разговора със своите началници Олег предложи да не се увличат в самодейност, да обединят усилията си с МВР или поне с „Петровка“ и заедно да издирят Аякс. Ама не, запънаха се като магарета на мост, не можеш да ги мръднеш. Решиха, че с никого няма да делят информацията, и точка по въпроса. Сами ще проучваме Иляс и неговите „казанци“. В края на краищата задграничните връзки с промюсюлманските престъпни групировки са работа не на МВР, а на ФСБ и военното разузнаване. На милиционерите им стигат и трупове в Русия, нека се занимават с тях. Но ако се окаже, че МВР се е докопало по своите канали до Аякс, то некоординираните действия на двете ведомства могат само да навредят на каузата.

Има и още един момент, който Ира от невежество може просто да не е забелязала. Съдейки по разни подробности в поведението на „казанците“, за които случайно узна от девойката, излиза, че те са истински мюсюлмани. Въпреки че живеят в Русия, и то временно, спазват постите през Рамадана, не ядат свинско и не пият алкохол. Изобщо, както можеше да се заключи от разказите на Ира, досега тя не е виждала пиян никого от тях. И към нея, своята хазайка, те се отнасят така, както биха се отнасяли истинските правоверни мюсюлмани, които смятат, че жената няма душа и не е нищо повече от едно удобство за живота.

А Иляс, този мюсюлманин, я поканил да сподели трапезата му и съчувствено я попитал дали няма нужда от помощ. Това е просто невъзможно. Никога не би постъпил така. Нито един истински мюсюлманин не би се отнесъл така с жена. Ира обаче не лъжеше. Значи се е случило нещо особено сериозно, за да постъпи Иляс не според Шериата^[1]. Изпълнявал е нечии нареждания. Трябвало е на всяка цена да узнае защо са идвали при хазайката му хора от милицията. Ама и тия ченгета са едни! Идват си най-спокойно в апартамента, където са на квартира „казанците“, без дори да си направят труда да вземат никакви мерки посещенията им да остане

незабелязано. Абсолютни кретени! Очевидно и Ирка не са я предупредили да мълчи.

— Все пак твоите квартиранти са доста съмнителни типове. Нямам предвид Георгий Сергеевич, от пръв поглед си личи, че той е свестен човек. Но виж, тоя Иляс... А и другият преди него, нали сама каза, че бил същата стока. Не те ли е страх, че ще ти навлекат някакви неприятности?

— Че какви неприятности могат да ми навлекат? — учуди се Ира. — Нямам нищо за крадене, ти сам видя как живея. В стаята си не крия крадени вещи, нищо лошо не върша, може ли някой да ме обвини в нещо?

— Е, ти може и да не правиш нищо лошо, Иришка, но ако твоите квартиранти са замесени в някоя далавера, може и да си имаш неприятности. Най-малкото — да те извикат да свидетелстваш. А може и да те арестуват като заподозряна. Разбирам, че имаш нужда от пари, но и да пускаш в дома си дявол знае какви типове, не е никак разумно. Трябва да измислиш нещо по-безопасно. Можеш ли да ми дадеш дума, че след тоя Иляс няма вече да пускаш съмнителни хора?

— Дума ли? — присви Ира очи, а лицето ѝ се изкриви в гримаса, както едно време в интерната, когато се караше с момичетата. — Да ти дам дума значи? Боже Господи, колко бил грижовен! Страх те е, че ако се случи нещо, може и ти да се компрометиращ, нали? Ами парите? Откъде да ги взема? Ти идваш и си отиваш, днеска те има, а утре те няма, пиши го бегал. След три месеца ще ти се роди бебе, ще почнеш да се занимаваш с него и за мен изобщо няма да си спомняш. Но и аз имам деца, макар че не съм ги раждала. И запомни добре, за мен децата са на първо място, татковият гроб — на второ, а твоят номер е шестнайсти. Та като не ти харесват моите квартиранти — прав ти път, не съм те вързала, сам ми се натрисаш вечер. А като не дойдеш, няма да ревна. Разбра ли?

Тя ускори крачка и тръгна напред, без да се обръща. Дявол да го вземе, какъв гаф направи! Искаше само да продължи разговора за „казанците“, а излезе така несполучливо. Ще трябва да ѝ се извини, не бива точно сега да си развалят отношенията.

— Ира, почакай! Извинявай, че се държах така идиотски и ти наговорих тези глупости, без да мисля. Ира! Не ми се сърди, моля те!

Той бързо я настигна и взе ръцете ѝ в своите.

— Ирочка, мила, прости ми. Ти сама решавааш как да уреждаш живота си и аз не бива да ти се меся. Няма вече, честна дума, няма да ти натрапвам вече глупашките си съвети.

Ира поомекна и леко му се усмихна.

— Добре де, добре, простих ти.

Пред входа на сградата Олег се спря.

— Какво е днес положението горе? Пълна ли е къщата?

— Струва ми се, че да. Георгий Сергеевич, както знаеш, си ношува тук, а Иляс май нямаше намерение да излиза. Искаш да се качиш ли?

— Ако не възразяваш. Обещавам да стъпвам на пръсти и да не вдигам шум.

— Ами ела.

Двамата тихо влязоха в апартамента. Тишината бе толкова дълбока и наситена, че сякаш вътре нямаше жив човек. Навсякъде беше тъмно. Очевидно изрядният Георгий Сергеевич спи дълбоко, помисли си Олег, а Иляс е запитал нанякъде. Дано само не се сблъска с него на излизане, голям фал ще стане.

В стаята Ира започна както обикновено мълком заоправя дивана за лягане. Олег я наблюдаваше със свито сърце, без да може да си обясни тази необикновена жалост, която будеше у него това момиче. Той самият беше израснал в мизерия и знаеше какво е да си облечен по-зле от другите, да си вечно гладен и недоспал, защото трябва да ставаш в зори да помагаш на майка си в домакинството. Но все пак той беше момче и вехтите демодирани дрехи не го тормозеха, както биха сломили самочувствието на едно двайсетгодишно момиче, което и бездруго не се отличава с красотата.

— Слушай, Иришка — прошепна той, — нали твоите квартиранти се занимават с търговия, не ти ли предлагат дрехи на по-евтини цени? Ще ти бъде по-изгодно да купуваш от тях.

— И дума да не става — махна тя с ръка, — не искам да имам нищо общо с тях.

— Защо?

— Ами защото. Помолиш ли ги веднъж, ще ти свършат услугата, ама после ще вземат да си въобразяват, че кой знае колко са те ощастливили и ще ти се качат на главата. Не, Олечка, човек трябва да

ги държи на разстояние, само така нещата могат да вървят нормално. Не ми трябва техните парцали, ще си мина и с моите.

— А какво носят от чужбина? — любопитства Олег сякаш между другото. — Кожени дрехи или само евтин трикотаж?

— Не знам и не ща да знам — отсече Ира. — Изобщо не ме интересува. Докато си нямам вземане-даване с тях, ще ми е мирна главата. Почти от две години пускам квартиранти и, слава Богу, досега не съм си имала неприятности. И смятам така да продължава. Е какво? Ще си лягаме или ще обсъждаме моите квартиранти?

Олег се усети, че е прекалил с любопитството, и започна припряно да се съблича.

Дали този ден времето беше тежко, или просто беше уморен, но някак хич не му се щеше да си тръгва. След като се любиха с Ира, се чувстваше страшно отпаднал, просто не можеше да се помръдне, искаше му се да остане тук, в тази стая, на този диван, да се обърне на една страна и да заспи. Да спи непробудно дванайсет часа. Пък и нищо чудно — от две седмици вече си ляга ту в два, ту в четири, а трябва да става рано, за да е на работа в девет часа. Само Ирка може да спи по три часа на денонощие и да се чувства добре, той обаче не издържа.

Но пък и не може да си позволи да остане. Дори само защото Ира настоява квартирантите ѝ да не научават за неговите посещения. А той няма право да я излага. Що се отнася до Вера, тя отдавна е свикнала с денонощната му работа, не ревнува, на нищо не се учудва. А напоследък май изобщо не забелязва дали той се прибира, толкова е погълната от своята бременност, мисли само за диети, процедури, прегледи, разходки и здравословен начин на живот. Всъщност това е хубаво, бъдещата майка трябва да се грижи за детето си още от момента на неговото зачеване, а не чак когато се роди, така са учили навремето още древните китайци.

Неохотно, пряко сили Олег се измъкна от завивките и започна да се облича, сецайки как неприятно му треперят и се подгъват краката. Тоя начин на живот няма да го доведе до нищо хубаво, със сигурност. Тихо стъпвайки само по чорапи, взел обувките си в ръце, той последва Ира в антрето и безшумно излезе на стълбищната площадка, при което набързо целуна девойката по бузата. Вратата меко се затвори зад гърба му. Олег си пое дъх, обу се и бавно тръгна по стъпалата надолу. За първи път съжали, че бе паркирал колата си до „Глория“. Внезапната

умора беше толкова силна, че десетминутната разходка в нощната прохлада, която по-рано му правеше удоволствие, сега му изглеждаше като каторжен труд.

Навън все пак се почувства малко по-добре. Може би причината за всичко е задухата, сигурно от нея така се е скапал. Поободрен, той закрачи енергично към „Глория“, без да подозира, че дългите му мускулести крака отмерват последните метри, които му е съдено да измине на тази грешна земя.

* * *

Валерий Василиевич отдавна беше свикнал да прекарва съботите, а често пъти и неделите на работа, в кабинета си. Днес беше, събота и той, както винаги, седеше зад бюрото, наредил пред себе си разни книжа — отчети, справки, анализи, резултати от експериментите. Но вече цели два часа не бе посегнал към тях. Той ги гледаше с невиждащи очи, без да може да се съсредоточи.

Преди два часа му се обади Вера и с ридаещ глас му събщи: — Убиха Олег.

Тя не знаеше подробности. Просто се събудила заедно с всички от блока, когато към три часа под прозорците се чу силен взрив. Тя се стреснала, скочила от леглото и погледнала навън. Видяла, че гори техният гараж — ламаринена „раковина“. Отначало дори не си помислила за Олег, просто решила, че това е работа на някакви хулигани. И едва след половин час, като пристигнали пожарната, милицията и „Бърза помощ“, се изяснило, че експлозията е станала, когато Олег е вкарвал колата в гаража.

Валерий Василиевич се опита да я успокои, доколкото може, и без да се чува какво ѝ говори, си мислеше само за едно: „Размина се. И този път Всевишният ми помогна. Размина се.“ За нищо на света не можеше да допусне мъжът на Вера Жестерова да му доведе своята позната за консултация. Всичко друго, само не и това. Когато определи час за петък, все се надяваше да измисли някакъв по-сериозен претекст, но нищо свястно не му хрумна и просто отложи прегледа за понеделник. Дотогава смяташе или да се разболе, или спешно да замине в командировка за консилиум при високопоставен тежко болен

пациент, или още нещо... И най-неочаквано му се усмихна щастието! Просто не можеше да повярва.

Впрочем все още изпитваше известна тревога. Ами ако Жестеров е оставил на своята приятелка телефонния номер на лекаря, който трябва да я прегледа в понеделник? Наистина Олег вече не е между живите, но всеки момент може телефонът да иззвъни и нежен женски гласец да потърси Валерий Василиевич, за да му напомни за прегледа. Няма накъде да мърда. Може, разбира се, някак много учтиво да откаже. Но ако тя се познава с Вера? И ако Вера лично го помоли, тогава вече няма как да се измъкне. Дявол да го вземе! Гледай ти, колко лошо...

Но въпреки всичко Господ го пази, грехота е да се оплаква.

Внезапно мислите му се отклониха към Вера. Току-виж, не дай си Боже, нещо се случи с бебето. Сега тя само е уплашена, но ако вълненията ѝ дойдат много, може да се стигне и до преждевременно раждане. Пък и ще почнат да я викат по разни следствия, после ще трябва да урежда погребението. Ще се наложи да пропуска сеансите. Това вече е съвсем лошо. Толкова труд да отиде на вятъра! Разбира се, остава му Зоя, а и детето, което тя носи в утробата си, му е много поскъпо от това на Вера... Но при положение че тя сега остана без съпруг, нищо чудно да му се обеси на врата. Докато беше омъжена, не можеше да има кой знае какви претенции към него, но след като остана вдовица, с пълно право ще потърси внимание от бащата на своето дете. Разбира се, може да се ожени за нея. Зоя няма да узнае, за нея той си беше женен мъж и такъв ще си остане. Но никак не му харесва перспективата да доживее дните си с една лекомислена и вироглава хубавица. Зоя е съвсем друго нещо. Тиха и потисната, готова предано да се грижи за семейството си, а на него точно това му трябва. И тя като Вера ще бъде всеотдайна майка, но за разлика от нея ще бъде и превъзходна съпруга. Какви глупаци са мъжете, които се женят за разведените си любовници! След като е изневерявала на бившия си съпруг, каква е гаранцията, че и на тебе няма да ти сложи рога? Не, трябва да вземеш жената, на която ще бъдеш първият съпруг. Каквато е Зоя. Само трябва отначало да я подхванеш така, че да ѝ останеш единствен. А при онази, на която не си първият, няма да останеш и последният. Това си е житейски закон.

Интересно все пак защо са убили Олег? И толкова навреме.

* * *

От десет вечерта до осем сутринта всички входи за детското отделение на болницата се охраняваха от оперативни работници. Задачата на Миша Доценко беше да бди над Наташа Терехина през деня, особено по време на часовете за посещение, когато можеше да влезе всеки. Облякоха го с бяла престилка, увесиха на врата му стетоскоп и обясниха какво и как трябва да се прави, за да минава за новоназначен лекар. В основата на неговата легенда бе залегнало умението му да работи по памет. Наистина капитан Доценко бе чел навремето доста по този въпрос и се бе тренирал, затова при определени условия можеше съвсем лесно да мине за специалист, който се занимава с децата, получили черепна травма при нещастен случай. Още с идването си в болницата Миша се запозна с тримата Терехини — шестгодишния Павлик, тринайсетгодишната Оля и седемнайсетгодишната Наташа. След като поседя към четиридесет минути с Павлик, стигна до заключението, че момченцето се развива съвсем нормално, въпреки че никой тук не се занимава специално с него. За своите шест годинки малчуганът знаеше доста, което будеше особено удивление, като се вземе предвид, че целият си съзнателен живот е прекарал само тук, в болницата, и всъщност не е виждал около себе си нищо друго, освен белите стени и градината на болницата.

— Натка се занимава с мене — охотно поясни Павлик. — Вече ме научи да чета и да смятам до двајсе и седем.

— Двајсет и седем — усмихнато го поправи Доценко. — А защо не до трийсет?

— Не знам, Натка така ме учи. Кара ме да смятам примерите на глас. До двајсе... до двајсет и седем всичко реших вярно, а после сбърках. Утре пак ще се занимава с мене, за да се науча да смятам до трийсет.

— И с Оля ли се занимава?

— Не, наш'та Олка е глупава — заяви малчуганът. — Няма смисъл да се занимава с нея. Натка почна, ама после се отказа. Нищо не запомня. Чичо Миша, ще дойдете ли после пак?

— А ти искаш ли да дойда?

— Искам — сериозно кимна хлапето. — С вас ми е интересно. Все едно че съм с Ирка.

— Добре, разбрахме се. Но само при едно условие. Олка ще я наричаме Оля, а Ирка — Ира. Съгласен ли си?

— А Натка?

— Натка си подхожда за гальовно име — великодушно разреши Доценко. — А Оля и Ира ще ги наричаме ласкаво така, за по-голямо уважение. Нали са ти сестри. Ти си единственият мъж сред момичетата и трябва да ги обичаш. И на никого да не казваш, че Оля е глупава.

— Защо? — удиви се Павлик. — Ми, че тя си е глупава. Всички така казват.

— Нека си казват, но ти не бива да говориш за нея така. Оля не е виновна, че с вас се е случило нещастие. Ако не си беше ударила главата, сигурно щеше да бъде умна като Наташа. Трябва да я жалиш, а не да ѝ се подиграваш.

Оля Терехина направи на Доценко странно впечатление. Отначало човек наистина можеше да си помисли, че е тъпа, защото беше неспособна на най-елементарни умозаклучения по силите на всяко дете на нейните години.

— Хайде да си поиграем на една игра — предложи Михаил.

— Хайде — с готовност се съгласи момичето.

— Всички негри имат къдрава коса. Знаеш ли това?

— Не.

— Е, сега аз ти казвам, че всички негри имат къдрава коса. Разбра ли?

— Разбрах.

— А сега, като кажа, че този човек е негър, значи каква коса има?

— Не знам — вдигна Оля към него учудените си очи. — Ми аз не знам за кой човек говорите.

— За негъра.

— За кой негър?

— Изобщо за негрите. За който и да е. Каква коса има?

— Не знам.

Тя изобщо не можеше да се абстрахира. Както и да прави заключения от общото към частното. Затова пък след известно време Доценко установи с изумление, че момичето има феноменална памет.

С лекота запомняше всичко, което чуе, и впоследствие можеше да го възпроизведе във всякаква последователност и независимо след колко време. При това способностите на Оля се отнасяха само за онова, което чуваше, но не и което виждаше. Миша загуби почти цял ден за експерименти с нея и разбра, че макар и да чете добре, тя не беше в състояние да запомни прочетеното. Затова пък всичко слухово възприето се закотвяше в главичката ѝ за дълго. Цифри, цитати, непонятни термини, дори думи на чужди езици — тя запомняше всичко и го възпроизвеждаше с непринудена усмивка.

Но най-много го порази по-голямата сестра Наташа. От изумително красивото ѝ лице го гледаха огромни лъчезарни очи, в които бе затаено страданието и някаква недетска воля и непримиримотост. Способността ѝ да запаметява беше най-обикновена, добре развита и тренирана от постоянните учебни занимания, но без да надминава границите на средностатистическата норма. Затова пък девойката беше особено талантива.

— Как мислите, Михаил Александрович, дали ще ме приемат да следвам, макар и задочно? Разбира се, аз трябва да живея само тук, в болницата, под постоянен лекарски контрол, но иначе мога да уча. Искам да уча. Много искам.

— Мисля, че този въпрос може да се уреди — предпазливо отговори Доценко. — Във всеки случай знам със сигурност, че някои хора като тебе, дори още по-тежко болни, са успели не само да завършат институт, но и аспирантура и да защитят дисертация. Когато човек има желание да учи и да се посвети на науката, винаги и от всички намира подкрепа, щом като е способен. А ти безспорно притежаваш големи способности. Само че трябва непременно да си вземеш диплома за завършено средно образование.

— А какво трябва, за да я получа?

— Трябва да подадеш молба в отдел „Образование“ при Министерството на просветата за разрешение да се явиш на зрелостните изпити като частна ученичка. Или ще те транспортират до мястото, където е изпитната комисия, или членовете на съответните комисии сами ще идват при теб. Това не е невъзможно, стига да имаш желание. Сигурна ли си, че си усвоила цялата учебна материя?

— Сигурна съм. Мога на секундата да се явя на изпит по който и да е предмет.

От книгите, натрупани на нощното ѝ шкафче, личеше, че момичето постоянно се занимава с материала за целия гимназиален курс.

— Каква искаш да станеш? — попита Михаил. В кой институт ще кандидатстваш?

— Искам да работя с компютри, да стана програмист — срамежливо се усмихна Наташа. — Само че не знам в кой институт се кандидатства за това.

— И защо непременно програмист? — учуди се той.

— Защото никога няма да се вдигна на крака — спокойно и сериозно отговори девойката. — Ще бъда постоянно прикована към леглото или количката и никога няма да живея другаде, освен в болницата. Кризите ме хващат по два пъти в седмицата и ако лекарят не ми помогне навреме, всичко ще свърши много бързо. Сестрата ми каза, че сега „Бърза помощ“ идвала два часа след повикването, а понякога изобщо не идвала. Така че не мога да живея вкъщи. А програмист е професия, която може да се упражнява и в болницата. На никого няма да е нужно всеки ден да ходя на работа, трябва само да изготвям програмния продукт.

— Но за тази цел ще ти трябва компютър, а тука няма.

— Ще си имаме и компютър — уверено отговори Наташа.

— Но откъде ще се вземе тоя компютър в болницата?

— Ира ще ми го купи. Ира е по-голямата ни сестра — поясни тя.

Михаил изтръпна и се помъчи да не издаде мислите си. Значи за Наташа по-голямата ѝ сестра е нещо като вълшебна пръчица, каквото си поиска, това получава на секундата. Очевидно не знае с какъв каторжен труд печели Ира всяка копейка, как блъска ден и нощ само и само сестрите и братлето ѝ да не изпитват нужда от нищо. Наташа дори не подозира, че Ира кръстосва из целия град, докато купи заръчаните учебници и помагала, вместо спокойно да си отдъхне след чистенето на улицата или стълбището, след тичането по битака, преди да отиде вечер да мие пода и съдовете в ресторанта. Грубата и невъзпитана Ира е горда и независима, не иска нейните хлапета да знаят с какъв жесток труд се печелят парите, с които редовно им се купуват плодове, книги и дрехи.

Особено се изнервяше Доценко, когато настаняваха Наташа в инвалидната количка и я изкарваха на разходка в болничния парк. Там

ситуацията беше съвършено неконтролируема, момичето можеше да бъде застреляно от всякакво разстояние, без той да съумее, да я опази. Днес Ира нямаше да идва при нея, защото вчера я навести, и Наташа бе изведена на разходка точно по времето за посещения. Сестрата буташе количката по алеята, а Миша ги следваше с нехаен вид, като трескаво опипваше с поглед всеки човек, който се появяваше в полезрението му. Така добре си представяше мъжа, когото чакаше да се появи в болницата, че наистина вече го виждаше и насън. Във всеки случай му се привиждаше, кажи-речи, във всеки минавач по улицата из града.

Изведнъж Миша настръхна. По страничната алея откъм портала идваше мъж, който удивително приличаше на портрета, нарисуван по описание. Разбира се, не беше негово точно копие, но това бе съвсем естествено, в подобни случаи пълното портретно сходство може да се срещне веднъж на петдесет години, когато очевидците са много или пък са имали възможност добре да разгледат престъпника. Обикновено сходството е твърде относително и затова рядко се случваше по такива рисувани портрети да бъде открит онзи, който трябва. Но сега сходството беше безспорно и само някой гаден педант и скептик би го нарекъл „относително“. Все пак Михаил твърде старателно и методично работи над изготвянето на портрета.

Значи го дочака! Ненаправно загуби толкова време и усилия. Почти цяла седмица разиграваше театро, за да мине за голям специалист по възстановяването на паметта у травмираните деца, пиеше чай със сестрите, разправяше им любопитни случаи за мнемотехниката и ги учеше на най-лесните методи за запаметяване. Видът на тези осакатени деца, страдалческият поглед в очичките им не му даваха мира, когато се прибереше у дома. Сутрин ставаше с натезало сърце и беше готов да даде всичко, само и само да не вижда отново тези малчугани, лежащи в корсети, в гипс, включени на системи. И въпреки това се обличаше и тръгваше. Защото имаше вероятност, макар и малка, че мъжът, който е убил Екатерина Венедиктовна Анисковец, монахинята сестра Марфа, медицинската сестра Аля Миркова, а може би и пропилата се певица Елена Романовска, та имаше вероятност този мъж да се появи в болницата, където лежат децата на Терехини. Той ги е посещавал в продължение на шест години след трагедията в семейството. И прекрасно разбира,

че нито шестгодишният Павлик, нито Оля ще могат да разкажат нещо конкретно за него и да опишат външността му. Но виж, Наташа... Наташа Терехина представлява за него реална заплаха.

Без да извърща глава, Доценко впи очи в непознатия. Мъжът уверено крачеше към алеята, където беше Наташа. По някое време се обърна и улови погледа на Михаил. И макар че оперативникът полагаше всички усилия да изглежда като новоназначен лекар в болницата, който е тръгнал през парка, за да отиде от едно отделение в друго, като пътьом разсеяно разглежда посетителите, мъжът усети нещо нередно. Поспря се буквално за секунда, после се обърна и мина покрай него в посока към детското отделение. Доценко трябваше да вземе светкавично решение. Какво да прави? Да тръгне след него към отделението и да остави Наташа беззащитна? Но защо да я охранява, престъпникът е на няколко крачки пред него и той има неограничената възможност да се любува на гърба му. Ами ако има съучастници? Да извършиш три, дори четири убийства сам, без помощници, не е толкова лесно, както обикновено се пише по романите. Дойдох, видях и победих... Дрън-дрън! За да дойдеш веднъж, да видиш и да победиш (смятай — да убиеш), ти трябва преди това най-малкото десет пъти да си идвал и да си оглеждал кое как е, да си установил какъв е точно дневният режим на жертвата: кога става, кога и къде отива, кога се връща, кой я посещава, кой живее при нея. Да си преценил как и с какво най-лесно ще я убиеш. И така, докато обикаляш и душиш около нея като куче пред касапница, тя сама ще те забележи и запомни. Ако е с по-добродушен характер, жертвата наивно ще вземе да се приближи и ще те попита, абе защо така, мили човече, все ви срещам на пътя си? Да не сте нов наемател в нашия блок? Ах, не сте значи? Ми тогава ще рече, че се навъртате тук да ограбите някой апартамент, а? При това положение не е трудно да я излъжеш и да задоволиш любопитството ѝ, но тя вече те е запомнила, а след половин час вече ще е раздрънкала за теб на всички съседни. Ако пък жертвата е с малко по, да го наречем, мръснишки характер, без всякакви предварителни разговори ще вдигне телефона и ще се обади в милицията. Убийствата на „чичо Саша“ бяха толкова чисти и прецизни, че със сигурност са били старателно подготвяни. Не може човек да извади такъв късмет четири пъти подред. Не може. Дори и да е роден под щастлива звезда, ако ще и под цяло съзвездие, пак не може в рамките на три седмици да извърши

четири убийства без предварителна подготовка и всеки път да не остави никаква следа, и всеки път да мине незабелязан. „Чичо Саша“ трябва да има помощник, поне един, но непременно го има, така че, ако сега тръгне след него, Наташа ще остане сама, сестрата едва ли ще може да я защити в случай на опасност.

След като се увери, че мъжът наистина отива в детското отделение, Доценко небрежно вдигна ръка към стетоскопа си и няколко пъти завъртя колелцето. Вълшебниците от „Петровка“ го бяха снабдили с такова простичко устройство, чрез което да подава сигнали дори ако няма възможност да съобщи нещо по вградения микрофон. Сигналят означаваше, че обектът се е появил и отива в отделението при децата. Сега дежурещият в колата оперативник щеше да бъде ориентиран, а той можеше спокойно да остане при Наташа.

Миша бързо настигна сестрата, която буташе количката с момичето. Трябваше незабавно да се освободи от нея, тъй като ситуацията се изостряше, пък и нямаше нужда да измисля претекст. Беше обещал на Наташа да проучи как стои въпросът със зрелостните изпити за частни ученици, а сега моментът беше подходящ да си поговорят за това.

След няколко минути сестрата с облекчение отстъпи мястото си на черноокия симпатичен доктор Михаил Александрович, който ѝ предложи сам да поразходи Наташа Терехина — след приключването на дежурството си бил свободен още цял час, докато дойде приятелят му да го вземе с колата, — и се върна в отделението.

— Наташа, вие трябва да напишете заявление до шефа на отдел „Образование“ при Министерството на просветата, което да бъде заверено с подписа на главния лекар на болницата и завеждащия отделението. Към това заявление трябва да се приложи вашата епикриза, с която да се удостовери, че не сте посещавали държавните учебни заведения по уважителни причини. А сестра ви трябва да вземе от предишното ви училище бележка, че действително сте учили там от първи до пети клас. Така проблемът е решен, но аз бих ви посъветвал, преди да се явите пред държавната комисия, първо да си вземете изпитите като частна ученичка. Защото има една наредба, съгласно която, ако не се представите успешно на изпитите, повторното ви явяване ще бъде разрешено чак след една година. Затова пък комисията, която ще ви изпита като частна ученичка, може да се

събере по всяко време, не е задължително това да става само през лятото. Ако намерите човек, който да провери знанията ви по цялата учебна програма и ако той каже, че не сте достатъчно подготвена, вие просто ще се позанимаете допълнително, преди да се явите пред комисията, това ще ви отнеме само два-три месеца. Но ако рискувате да се явите веднага и се представите неуспешно, всичко ще се отложи за цяла година. Разбирате ли?

— Но откъде да намеря човек, който да провери знанията ми? Разбира се, чичо Саша е много образован, но той може да не е наясно с изискванията на училищната програма. Да речем, химията, физиката и математиката ще преговоря с него, но руския език и литературата? Ами френски? История?

— Имате роднина, който може да се занимава с вас? — престорено се изненада Доценко. — Мислех, че имате само сестра, поне така ми каза лекуващият ви лекар.

— Чичо Саша не ни е роднина, а татков приятел. Но той през цялото време идва да ни навестява.

Разговорът доби благоприятен обрат, девойката сама отвори дума за „чичо Саша“ и сега спокойно можеше да я поразпита по-подробно за него, но в същия миг при тях дотича засмян пълничък мъже блестящи очички и лъснало от пот лице.

— Извинете, помогнете ми, за бога — започна той умолително, — изглежда, съм се загубил. Бихте ли ми казали как да стигна до канцеларията? Казаха ми, че от портала трябва да тръгна веднага наляво и след завоя ще видя сградата, а аз вървя ли, вървя и все не мога да я открия. Мотая се из вашия парк, кажи-речи, от четиридесет минути. А вече приближава седем и както ме предупредиха, тогава чиновничките си отиват.

— Пропуснали сте завоя и твърде дълго сте вървели наляво — усмихна се Доценко, — затова сега сте се озовали почти на дясната страна.

Той започна да обяснява на потния дебеланко как да стигне до административната сграда, но това се оказа трудна работа. Заблудилият се посетител идваше тук за първи път и ориентири като „второ отделение“, „неврохирургия“ или „ротондата“ нищо не му говореха.

— Михаил Александрович — обади се Наташа неочаквано, — има един по-пряк път, аз знам откъде трябва да се мине, но не мога да обясня.

Шишкото ужасено въртеше очи, едва успяваше да схване тези „надясно“, „наляво, до четвъртата пресечка“, „да заобиколи сградата, но без да завива“. И на Миша изведнъж му дожаля за него.

— Я по-добре да ви заведем дотам — предложи той, — защото със сигурност ще се загубите и този път вече окончателно. Наташа, покажете ни вашия пряк път.

Потният дебеланко облекчено въздъхна и припряно заситни до него. Лошото предчувствие обзе Миша в момента, когато Наташа каза да завият по тясната пътека покрай високата чугунена ограда. От едната страна беше оградата, зад нея — тротоарът, а от другата страна имаше гъсти храсталаци и дървета. Тъкмо отвори уста да каже:

— Не, Наташа, не можем да минем оттук, по-нататък има някакъв ремонт, започнаха го вчера, трябва да се върнем и да минем по алеята...

Но в същия миг загуби съзнание.

[1] Шериат — мюсюлманско религиозно право. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 9

Когато получиха сигнала на Доценко, двамата оперативници, които дежуреха в колата, се втурнаха към крилото на детското отделение. Получените инструкции бяха пределно ясни: сигналът означава, че чаканият мъж отива в отделението, където лежат Терехини. В идеалния вариант той трябва да бъде задържан, но основната задача е да опазят децата. Кой знае какво си е наумил този тип.

Те имаха доста приблизителна представа за външността му и затова се вираха във всеки срещнат. С невинен вид и безгрижна усмивка влязоха в сградата на детското отделение и се качиха на етаж, където беше стаята на Наташа. Помнеха обясненията на капитан Доценко, че девойката представлява най-сериозната заплаха за престъпника. Но не завариха Наташа в стаята, а дежурната сестра им каза, че тя е на разходка. Прескачайки по две стъпала през стълбите, оперативниците се втурнаха към петия етаж, където лежах Оля и Павлик. Но търсеният мъж сякаш беше потънал вдън земя. Нямаше човек с неговото описание нито по стайте, нито по коридорите, нито около сградата.

— Дали пък Доценко не се е припознал? — предположи единият.

— Може. И аз бих си помислил така, ако бяхме намерили чичкото и излезеше, че той не е нашият човек. Но ние изобщо не го намерихме. Къде се е дянал тогава? — резонно възрази партньорът му.

— Доценко трябваше да ни сигнализира, когато мъжът се появи в детското отделение или някъде наблизо. А него никакъв го няма, къде е?

— Дявол знае! Нищо де, важното е, че децата са добре. Ела да потърсим Доценко, ще му се мернем пред очите, та да разбере, че сме го изтървали.

В лекарската стая им казаха, че Михаил Александрович трябва да е някъде наблизо, защото престилката му я няма, а якето още виси на закачалката.

— Извинете, къде да го потърсим? — учтиво попитаха оперативниците. — Обикновено къде ходи?

— Проверете дали не е на третия етаж, там лежи едно момиче, Наташа Терехина, навярно се занимава с нея.

Отново слязоха на третия етаж, макар вече да знаеха, че Наташа не е в стаята си.

— Михаил Александрович ли? Той разхожда Наташа — обади се една от сестрите. — Каза, че някакъв негов приятел трябва да дойде да го вземе с кола и докато го чака, може да остане с Наташа. А мен ме освободи.

Оперативниците излязоха от сградата и бавно тръгнаха из парка да търсят Миша Доценко и Наташа Терехина. Времето напредваше, алеите опустяваха, болните вече се връщаха по стаите, посетителите си отиваха, а високият черноок мъж в лекарска престилка и красивото бледо момиче в инвалидна количка не се виждаха никъде.

— Сигурно сме се разминали — решиха двамата оперативници и бързо закрачиха обратно. — Да му се не види и калпавият ден, днес всеки, когото търсим, ни се измъква изпод носа.

Обаче в отделението им казаха, че Наташа и Михаил Александрович още не са се прибрали от разходката. Оперативниците приеха съобщението с каменни лица, но когато слязоха в парка, сякаш се превърнаха в съвсем други хора.

— Тичай да го търсим — изкомандва по-ниският. — Случило се е нещо. С Доценко без стрелба не можеш да се справиш, той е як мъжага и добре трениран, не можеш да го откараш оттук без шум и пукотевица, та никой да не забележи.

След половин час се натъкнаха на падналия в храстите Миша. Беше в безсъзнание. Наташа Терехина беше изчезнала.

* * *

Сега вече стана съвсем ясно, че ги бяха водили за носа като най-наивни новаци. Пробутаха им човек, който прилича по физиономия на мъжа от рисувания портрет, колко му е да намериш такъв като него, и им отвлякоха вниманието, знаейки, че непременно ще реагират на неговата поява. Няма начин да не реагират. Разбира се, той си има

истински документи за самоличност и безупречна биография, без нищо съмнително в нея, в това можеха да бъдат сигурни. И поводът за идването му в болницата със сигурност е документиран, уважителен и проверим, прибран във вътрешния джоб. След като го види близо до детското отделение, Доценко е трябвало да зареже всичко и да се заеме с него, да се опита да го задържи, да провери документите му, дори да го заведе в местното районно за потвърждаване на самоличността. После да се извини и да го пусне да си върви по живо, по здраво. А междуременно децата да останат без охрана.

В действителност не се получи точно така, но схемата все пак свърши работа. Доценко наистина реагира при появата на непознатия, удивително сходен с нарисувания портрет, но вместо да се втурне подире му, оставяйки Наташа без защита, само на грижите на наивната сестричка, постъпва обратно на очакванията — освобождава сестрата и остава с момичето. Това обаче не спасява положението, защото в професионално режисираната постановка е взета предвид и сестрата. Така че Миша се е подвел. Подвел се е само защото преди минута е видял „чичо Саша“ и вече е обмислял с какви намерения отива той в отделението и дали извиканите оперативници ще успеят да го заловят. Психологическият трик е пресметнат точно.

От Миша похитителят се е отървал с газов спрей, пълен с някаква силно действаща гнусотия, след което спокойно е откарал количката с Наташа извън територията на болницата. А най-вероятно е пръснал и момичето, за да не вика. Здравият човек, упоен с газ, трябва да бъде носен на ръце или влачен по земята, което, разбира се, не можеща мине незабелязано от хората наоколо. Но болен в инвалидна количка, изпаднал в безсъзнание, е нормална гледка, той и без това седи неподвижно, така че дори да е клюмнал малко, това не прави впечатление, може би си има такъв навик или просто е задрямал от чистия въздух, все пак е болен човек. А фактът, че го откарват нанякъде с кола, е също нещо обичайно. В тази болница попадат хора с такива травми, че Господ да те пази. Някои ги изписват след операцията и лечението достатъчно възстановени, за да се изправят на крака и да си тръгнат оттук с градския транспорт, но мнозина ги откарват именно така — с кола, в инвалидна количка. И в тази инвалидна количка ще прекарат целия си живот. А Доценко неволно е

помогнал на похитителя, като е извикал оперативниците, оставяйки улицата без наблюдение.

— Не помня някога да сме имали такъв ужасен провал — потиснато каза Настя на полковник Гордеев. — С този случай можем да обучаваме младите ченгета, да им го даваме за пример как не бива да се работи. Грешка след грешка. Но най-лошото е, че не разбирам къде и с какво сме се издънили. Ние изхождахме от това, че легендарният лекар, същият „чичо Саша“, е убил Анисковец по някакви чисто лични мотиви, а после е започнал да отстранява всекиго, който може да го идентифицира и да ни даде доказателства за връзката му със семейство Терехини. Друг въпрос е защо крие тази връзка, но аз бях сигурна, че и тук мотивът е съвсем личен. В такъв случай обаче би трябвало, просто е длъжен да извърши всички убийства сам. В личната си работа човек не може да има партньори и съратници. А сега какво излиза? Всичко се обърна с главата надолу.

— Да де, да — саркастично се съгласи Виктор Алексеевич. — И какво според твоето компетентно мнение е надолу с главата?

— Ами това, че той не е сам, а има помощник. И то не един. Те са цяла банда. И какво прави тази банда? Помага на главатаря да си решава интимните проблеми? Не се връзва.

— Знам, че не се връзва — намръщено отбеляза Самуна. — Няма нужда да ми се тюхкаш, чакам твоите идеи и предложения.

— Зле съм с предложенията — скъпернически се подсмихна Настя, — нямам достатъчно фантазия.

— А изводи имаш ли?

— Цели три. Един от друг по-чудати. Извод първи: извършвайки тези убийства, той решава не личен проблем, а някакъв друг. Само че сега не мога да измисля какъв точно би могъл да бъде. Но ще го измисля, Виктор Алексеевич, бъдете сигурен, нека само да поспя, защото сега мозъкът ми не работи. Извод втори: за известно време Наташа Терехина е в безопасност, така че засега можем да не се тревожим. Разбира се, това не означава, че не трябва да я търсим, но похитителите и с пръст няма да я пипнат. Тя им е нужна за нещо. Иначе щяха да я убият в ония храсти, където намерихме нашия Мишаня. И нещо повече, не мога да си обясня, защо похитителят не го е убил? Пу, пу, да не чуе дяволът — почука тя на масата, — дай Боже да е жив и здрав още много години. Ситуацията е била много удобна,

храсталаците са гъсти, отникъде не се вижда, има ли разлика какво ще използваш — газов спрей или пистолет със заглушител? А куршумът все пак е по-сигурно средство. Така че — защо е оставил Миша жив?

— Вероятно се е страхувал да посегне върху живота на милиционер — предположи полковникът. — Знае, че за наш човек жив ще го разкъсаме, без дори да ни мигне окото.

— Не е това. Той не е мислел, че ще му се наложи буквално да дърпа количката от ръцете на един милиционер. Разчитал е, че с момичето ще се разхожда сестра. И самият спектакъл с мнимия „чичо Саша“ е бил разработен, с цел да се отдалечи оперативникът от Наташа, в случай че се навърта около нея. Похитителят се е готвел да я вземе от когото и да било, само не и от милиционер. Така че — защо още в началото не е възнамерявал да стигне до убийство? Това за него не би трябвало да е проблем, при положение че очисти вече толкова народ. Е, може да не е той лично, но неговата банда.

— Е, и защо? — повтори Гордеев. — Като питаш, отговаряй. Тук сме на самообслужване.

— Мисля си, че не е искал да плаши Наташа. Страхувал се е да не я травмира прекалено много. Едно е да ѝ пръснеш в лицето газ и когато дойде на себе си, да ѝ обясниш всичко и съвсем друго е да убиеш човек пред очите ѝ. А този човек задължително трябва да се извади от строя по-рано от момичето. Придружителят трябва да е първата жертва, иначе, когато види действията на похитителя срещу Наташа, има възможност да крещи, да избяга, да окаже съпротива или да направи още нещо. Така че, ще не ще, похитителят е принуден първо да обезвреди човека, който бута количката. И много ме интересува причината за тази неочаквана хуманност. Защото, съдейки по всичко, той не е склонен да проявява подобни чувства. Вижте например кои са жертвите му: седемдесет и четири годишната Анисковец, изпадналата алкохоличка Романовска, кротката добродушна монахиня, всеотдайно грижеща се за безнадеждно болни хора, сестрата от детското отделение. Аля Миркова. Всички са жени. Всички беззащитни, неспособни да окажат съпротива. Тях не ги пожали. Ръката му не трепна. Но се е притеснил да убие поредната си жертва пред очите на сакатото седемнайсетгодишно момиче. Пита се — защо?

— Доколкото си спомням, една от работните версии беше, че Наташа Терехина е дъщеря на този „чичо Саша“. И затова прави такава голяма разлика между нея и другите деца на Терехини. Естествено е да се грижи за собственото си дете. Не разбирам какво толкова те учудва — сви рамене Гордеев. — Всичко е съвсем естествено.

— А защо я отвлича? Защо? Момичето си лежи в болницата под лекарско наблюдение, той я посещава редовно, макар и не често, и през всичките шест години това положение го задоволява. Дори да приемем, че му е дъщеря, защо трябва да я взима от болницата, и то с такива затруднения? Само не ми се слушат сантиментални приказки от рода на това как той е страдал през тези години, че няма възможност да живее заедно с единствената си любима дъщеря, а сега страданията му са станали толкова нетърпими, че е решил да я отвлече. Това са пълни глупости, не искам да ги чувам. Фактически тези деца са сираци, бащата е умрял, Галина Терехина може само условно да се нарече майка, тя не е дееспособна, не помни нищо за предишния си живот и за децата, а още по-малко може да се грижи за тях, понеже е пълен инвалид. Наташа още няма осемнайсет години, така че той може съвсем законно, без никакви пречки да я осинови или да ѝ стане настойник и спокойно да я вземе вкъщи — без никакви главоболия, без всички тези убийства и похищения.

— Я гледай колко просто било при тебе — отбеляза полковникът. — Ами най-голямата сестра, Ирина? Ако тя не е съгласна чужд човек да осиновява Наташа?

— Интересно откъде би могъл да знае това, след като изобщо не общува с Ирина? Тя никога не го е виждала.

— И това е вярно. Значи не ти се слушат сантиментални глупости. Добре. Изложи ми тогава твоята версия.

— Не мога — горчиво въздъхна Настя. — Нямам никакви обяснения, Виктор Алексеевич. В главата ми е празно като на тавана на изоставена къща.

— Спомена ми за три извода — напомни ѝ Самуна, — а досега чух само два. Къде е третият?

— Само няма да ми се смеете — жално помоли тя. — Твърде шантава мисъл ми хрумна.

— Да бе, да, точно сега ми е само до смях, вече сме засипани от цяла камара трупове. Ами то си е за плач. Така че казвай какво ти

хрумна?

— Помислих си, че този „чичо Саша“ няма нищо общо с всичко това.

— Тоест как така? — намръщи се полковникът. — Всъщност какво точно имаш предвид?

— Сега ще ви кажа. Той наистина се е срещал преди години с Галина Терехина в апартамента на Анисковец и Галина е родила от него едно от своите деца, може би не само едно, а дори две или три. Разбира се, освен Ирина, защото той не проявява никакъв интерес към нея. И този „чичо Саша“ наистина ходи при децата в болницата, от време на време се отбива и в приюта, за да се поинтересува за здравословното състояние на бившата си любовница. И той наистина е посетил Анисковец, малко преди убийството ѝ, но в това няма нищо странно, нали? Двамата се познават отдавна. Но с всичко това приключва неговата съпричастност с делото. Нищо повече не е извършил. Всички тези убийства и отвличането на Наташа Терехина са дело на съвсем други хора.

— С други думи — тонът на Гордеев стана остър и сух, — искаш да кажеш, че три седмици сме търсили в грешна посока? Съгласен съм, че първата версия беше най-очевидна: когато е убита собственичката на апартамент, претърпан с колекционни вещи, веднага хукваш да проверяваш вероятността за обир. И че загубихме толкова време за проверката на тая версия е нещо съвсем оправдано, никой не би могъл да ни упрекне за това. После обаче се вкопчихме във версията за лекаря, който посещава Терехини и който е бил познат с Анисковец, маса време и сили хвърлихме за тая работа, едва не загубихме Доценко — и какво? Искаш да кажеш, че всичко е било на вятъра? Че започваме отначало, така ли?

Настя мълчеше, нямаше какво да отговори. Началникът ѝ беше прав. Хиляди пъти беше прав. Но нещо я възпираше да кимне, да се съгласи с думите му. Личните проблеми не се решават с помощта на добре организирана банда. А че е добре организирана, няма съмнение, твърде чисто и прецизно са извършени всички убийства. Но възможно ли е начело на тази добре организирана група да стои същият онзи лекар? Чисто теоретически — може. А на практика? Ръководителят на такава престъпна група трябва да е извънредно богат човек, с неограничени материални възможности, защото на наемниците трябва

да се плаща много, най-вече когато вършат убийства. И от всичко случило се досега излиза, че скромният и обаятелен чичко, навестяващ децата в болницата и Галина в приюта, оглавява престъпна групировка? Почти невероятно. Босовете не се движат без охрана. А нито сестра Марфа, нито Алевтина Миркова споменаха, че странният посетител е бил придружаван от някого. И никога не са го виждали да пристига с кола. Такъв „опасен“ мафиот и да върви пеша? Сюжет за фантазмагориите от епохата на застоя. Но така или иначе тоя „чичо Саша“ е свързан с Терехини, а едното от децата е отвлечено. И само той може да отговори защо. Защо изчезна Наташа. Не Павлик и не Оля, а именно Наташа. Само защото със сигурност ще го идентифицира? Тогава просто биха я убили. Така че — защо?

— Не, Виктор Алексеевич — бавно подхвана Настя, — не е било на вятъра. Тоя „чичо Саша“ е най-важното звено в цялата история. Трябва на всяка цена да го открием, дори да не е убиец. Той е забъркан до уши в това дело.

— Ами добре — сухо се съгласи Гордеев, — търсете тогава. Искам утре сутринта да ми сложиш на бюрото план за първоначалните действия.

* * *

От няколко дни вече Олег не идваше и отначало Ира прие този факт като нещо съвсем естествено. Женен мъж, работи човекът, пък и жена му е бременна, може да се е поразболяла и да има нужда от грижи. А към нея няма никакви задължения, нищо не ѝ е обещавал. Щом му стане възможно, ще дойде. Наистина приближава понеделник, когато трябва да идат при оня добър лекар за консултация, а той все още не се обажда. Още повече че дойде и вторникът, след него сряда, после четвъртък. Олег така и не се появи. И Ира се примири. В края на краищата коя е тя? Някаква си грозница и самотница, облечена бедно, без пари и без образование, без връзки. Защо му е? Е, обърна ѝ малко внимание, позабавляваха се и стига толкоз. Може наистина в изблик на някакви чувства да е имал желание да извърши добрина в памет на майка си и нерадостното си детство, но тия изблици не са трайни, започват да гаснат още щом се породят. А тя не е свикнала да разчита

на чужда помощ, никога и никой за нищо не е предлагал да ѝ помогне, затова няма защо да храни надежди. Сама ще се справи. Разбира се, би било много хубаво да се махнат от лицето ѝ тия гадни пъпки, заради които и тя самата не може да се търпи, но щом като е речено да стане така — така да бъде, няма какво да се прави. Ще мине и без него. Ще се справи сама. Справяла се е досега, така ще продължи и занапред.

В петък както обикновено стана в четири и половина, пи чай и излезе да почисти тротоара. Тъкмо приключи и се насочи към портиерската стаичка да прибере метлата и лопатата, когато съгледа до себе си широкоплещест симпатичен мъж.

— Вие ли сте Ира? — попита той.

— Аз — лаконично отговори тя, заключвайки вратата. — Какво искате?

— Налага се да поговорим.

— За какво?

— За сестра ви.

Девојката рязко се обърна към мъжа и втренчи очи в гладко избръснатото му лице.

— Оля? Натка? Какво се е случило? Казвайте де!

— По-спокойно, Ира — меко отбеляза той. — Нека да идем някъде да поседнем.

— Никъде няма да ходя — отсече тя. — Какво е станало с момичетата?

— Е добре — въздъхна мъжът, — щом не искате, ще поговорим тук. Първо да се запознаем. Казвам се Юрий Викторович, фамилието ми име е Коротков, майор от милицията. Работя на „Петровка“ в криминалния отдел. Да ви покажа ли картата си?

— Какво е станало с момичетата? — тъпо повтаряше Ира, усещайки как ѝ се подкосяват краката и ръцете ѝ изтръпват.

Човек от криминалната милиция е дошъл да говори с нея за сестра ѝ? За Оля? Или за Наташа? Какво се е случило, защо идва да говори в седем сутринта? Сигурно е нещо страшно?

— Ира, отвлякоха сестра ви Наташа.

— Какво?! — почти изкрещя тя. — Какво казахте?

— Успокойте се, Ира, предстои ни сериозен разговор и ако вие се паникьосате, няма нищо свястно да ми кажете, а аз трябва да работя по случая. Овладейте се, моля ви.

— Да — тихо каза тя, тракайки със зъби. — Да. Сега.

* * *

Коротков гледаше синкавобледото лице на момичето, което неудържимо се тресеше, и с благодарност си помисли за Настя. Снощи тя го посъветва да се обади на Владик Стасов и да го попита как да се държи с Ира, за да постигне желания резултат от разговора. Тя е труден човек, предупреди го Настя, затворена и упорита, с осакатен и тежък живот, няма да намериш подход към нея, ако не познаваш характера ѝ. А когато се обади на Стасов и го попита, той се позамисли и после каза, че най-характерното за Ирина е нейният прагматизъм. Тя си е поставила конкретна цел и неотклонно я преследва, подчинявайки ѝ цялото си съществуване, и затова винаги на първо място слага действията, а емоциите изобщо нямат значение за нея. И за да не пада духом, трябва непрекъснато да я насочва към същността на въпроса, към крайния резултат, който иска двамата да постигнат, и конкретните действия — това са категории, близки и понятни за нея, така че трябва да оперира именно с тях.

— Най-напред искам да ви кажа, че сестра ви е в безопасност.

— Откъде знаете?

— Ами нека да поразсъдим заедно, за да ви стане ясно — колкото се може по-бавно и спокойно продължи Коротков, за да ѝ даде възможност да дойде на себе си. — Сестра ви можеше да бъде убита, ако е пречка за някого. Но тя не е убита, а именно открадната от болницата. И това не може да е похищение за откуп, всички знаят, че от вас няма какво да се вземе. Също така на всички е известно, че тя не крие никакви тайни или секретни сведения. Така че никой няма да я изтезава. Двамата с вас имаме задачата да разберем с какво точно вашата сестра е заинтересувала похитителите. И затова вие трябва да ми помогнете. Ако разберем с какво ги е заинтересувала Наташа, ще можем да определим и какви хора са те. Ще ги издирим, а значи — ще намерим и мястото, където крият Наташа. И ще я спасим. Ясна ли ви е схемата?

Ира все така трепереше, тракайки със зъби, и сякаш всеки миг щеше да припадне, но погледът ѝ сякаш стана някак по-съсредоточен.

— И нищо няма да ѝ се случи? — попита тя.

— Искрено се надявам. Но както казва народът, Господ помага на онзи, който иска да си помогне сам. Ние с вас трябва да направим всичко възможно да спасим сестра ви колкото се може по-скоро. Затова ви моля да се овладеете и да отговорите на моите въпроси. Хайде да работим, да не се отпусваме.

— Да — отново кимна тя, — да. Сега. Вие питайте каквото трябва, вече се оправям. Нека идем ей там — посочи Ира към съседния блок, — там има пейка. Нещо не ме държат краката.

Стигнаха до пейката и седнаха под сянката на високото клонесто дърво.

— Опитайте да си спомните, Ира, дали някога някой се е интересувал за сестрите и братчето ви? Не точно напоследък, а изобщо през тези шест години след нещастиято?

— Не, никой. Никой не го е грижа за тях.

— А онзи човек, който ходи в болницата да ги навестява?

— Не знам аз защо ходи. При мене не е идвал и нищо не ме е питал. Нали казах това на оная жена от „Петровка“.

Оная жена. Ира имаше предвид Каменская. Интересно, нима него самия изобщо не го помни? Нали беше с Анастасия в болницата, когато убиха медицинската сестра Алевтина Миркова. Тогава Ира дойде при тях и ги помоли да предадат плодовете и бонбоните на нейните хлапета. Нима не го помни? Очевидно не.

— А мен, Ира, не ме ли помните? — внезапно попита той.

— Не — поклати глава тя. — А познаваме ли се?

— Нали аз взех торбичките ви, когато убиха сестрата и не пускаха никого в отделението? Спомняте ли си?

Тя внимателно го погледна, после отново поклати глава:

— Не, не мога да се сетя. Жената я помня, по-рано идва у дома с чичо Владик Стасов, ама вас не ви помня.

— Нима чак толкова съм се променил? — шеговито възкликна Коротков. — Мина само седмица и нещо, а вие не можете да ме познаете.

— Не мога. Помня само, че имаше някакъв мъж, но лицето му не помня. Ама вярно, вие ли бяхте?

— Аз.

Интересно момиче. На секундата изхвърля от съзнанието си онова, от което няма нужда. Жив пример за прагматизъм. Взел някакъв си чичко багажа за децата, обещал да им го предаде и край, може да забрави за него, изиграл е историческата си роля. Може вече да слезе от сцената. Или пък така ѝ подежда шокът от вестта за изчезването на сестра ѝ?

— Ира, постарайте се колкото се може по-точно да ми отговорите: с какво се отличава Наташа от вас тримата — от тебе, Оля и Павлик? Като изключим възрастта.

— Натка е най-умната — тутакси отговори девойката. — Всички казват, че е много даровита по природа.

— Кои всички? — наостри уши Коротков.

— Ами лекарите, сестрите. Тя изучи сама материала за целия гимназиален курс, аз ѝ купувам учебниците, които ми заръча. Понякога се случва да обиколя половината град, докато ги намеря.

— Добре, а с какво още?

— Ами още...

Тя се замисли, после на устните ѝ срамежливо се яви трепереща усмивка.

— Натка е хубавица. Не знам на кого се е метнала, вижте ме аз каква съм, пък и нашата Олечка не е красавица. А Наташенка е като писана картинка.

— Ирочка — Ласкаво каза Юра, — нали знаете, че в наше време вече жените не ги крадат заради красотата, не живеем в Средновековието. Моля ви, помислете си какво толкова има в сестра ви, заради което биха я отвлекли. Именно нея, а не вас, Оля или Павлик.

— Не знам — почти прошепна Ира. — Не ми се сърдете, нищо свястно не можах да ви кажа. Дори не разбирам какво искате да чуете от мен. Виж, ако бяхте попитали Натка, тя на секундата би ви отговорила.

— Добре, Ира, засега ще оставим този въпрос. Но ето какво ще ви помоля. Първо, помъчете се с никого да не обсъждате изчезването на сестра си. Това не би ви затруднило, защото сама казахте, че никой, освен вас не го е грижа за децата. Така че никой за нищо няма да ви пита, а вие си мълчете. Разбрахме ли се?

— Естествено, щом така трябва.

— Сега, второ. Ето ви визитната ми картичка, тук са всички телефони, на които ще намерите мен или Анастасия Павловна Каменская. Помнете коя е, тя е идвала у вас. Когато решите да говорите с мен и да ми съобщите нещо или да ме попитате, можете веднага да се обадите, по всяко време на денонощието, не се стеснявайте. И трето, най-важното. Ако някой неочаквано прояви интерес към вас или хлапетата, вероятно и към майка ви, незабавно ми съобщете. И се постарайте колкото се може по-добре да запомните как изглежда този човек и всичко, което ви е казал. С една дума, трябва да забележите всеки нов човек, който се появи край вас в близко време. Разбрахте ли ме, Ира? Безопасността и свободата на сестра ви зависи от нас двамата, зависи от това как ще се държим. И ние с вас ще трябва да сме крайно внимателни и предпазливи, да не допускаме грешки. Мога ли да разчитам на вас?

Тя вдигна към него поглед и в тези малки и сиви най-обикновени очи с къси и гъсти ресници Юра прочете твърда решителност и дори известна увереност. Прав излезе Влад, това момиче има нужда от постоянен прагматичен стимул, прост и понятен, който би ѝ служил за опора, за да не се прекърши. Тя трябва да има ЦЕЛ. ДА ИМА ДЕЛО, НА КОЕТО ДА СЛУЖИ. И тогава всяко нещо отива на мястото си.

* * *

Мъжът със странния прякор Аякс гледаше спящата Наташа Терехина почти с умиление. Толкова години наблюдаваше това момиче, това съкровище, и кроеше най-различни планове, един от друг по-хитри. Но всички те не изискваха груби действия, бяха разработвани в перспектива. Да се изчака, докато тя порасне, и да се види какво ще излезе от нея. А същевременно да се държи под око и развитието на другите деца, заченати от този Баща. Естествено, Аякс добре знаеше името на Наташиния баща, както и имената на всичките му любовници, родили деца от него, и имената на тези деца. Всички те бяха различни, всяко едно по свой начин интересно, но Наташа беше нещо съвсем особено. А Ира пък изобщо... От всички деца на Бащата, а те са почти дузина, тези две момичета са най-сполучливи. Жалко, разбира се, че не са момчета, с момчета е много по-изгодно да

рекламираш стоката, но дето е речено — разполагаме с онова, което ни е подръка. Впрочем момчета или момичета — засега това не е толкова важно, основното е да се снабдят с методиката, разработена от Бащата, и тогава може да се плодят киборги в неограничени количества. Разбира се, киборги могат да се нарекат само условно, заради термина. Те не са кибернетични, а съвсем истински, живи, родени от жени, откърмени с майчино мляко. Но Бащата прави с тях нещо особено, в резултат на което децата се превръщат в някакви феномени. Например Ира, първото дете, има изключителната способност да издържа на физически натоварвания, както и напълно да възстановява силите си за някакви два-три часа. Идеалният войник. Наташа има гениален ум. Олечка, третото дете — феноменална памет. Ако се наплодят повече такива Олечки, ще бъдат решени всички проблеми с предаването на секретна информация. Достатъчно е само веднъж да ѝ се прочете на глас дори най-сложният текст и тя спокойно може да бъде изпратена във всяка точка на земното кълбо. По аерогари, митници и полиции може да я обискират сто пъти за книжа и микрофилми и нищо да не намерят. Защото всичко е записано в главицата ѝ. При Павлик засега положението не е много ясно, за неговите шест годинки интелектуалното му развитие е добро, но на тази възраст е още рано да се прецени какво ще излезе от това дете. Изглежда, при него Бащата е приложил някаква друга система, конструирал му е, образно казано, не глава, а тяло. Според лекарите Павлик е единственият от четиримата паднали от тази ужасна височина, за който има надежда да оздравее. Необходими са му операции, които струват маса пари и се правят само в чужбина, в специални клиники, но на другите — момичетата и майката — дори такива операции не могат да помогнат, те просто няма да ги понесат. А момчето, както се казва, има благоприятна перспектива.

Тези четиримата са първите деца на Бащата. Другите са още съвсем малки, от неколкмесечни, до петгодишни. И още две са проектирани. Интересно какво ли ще излезе от тях? Можеше спокойно да се чака и да се наблюдава отстрани, ако не беше тая идиотска случайност. Бащата срещна старата Анисковец. И тази среща завърши доста зле. Старицата видя Бащата, когато се разхождаше с поредното си дете и неговата майка, и настойчиво го покани на гости, намеквайки, че трябва сериозно да си поговорят. И Бащата отиде.

Разбира се, хората на Аякс не го изпуснаха от очи, стигнаха с него до дома на Анисковец, лепнаха бръмбарче, където трябва, и чуха целия разговор. Аякс остана недоволен от този разговор, никак не му хареса. Старицата напомни на Бащата за Галина Терехина, упрекна го, че е отклонил тая жена от правия път, замотал ѝ е главата, уговорил я да не ражда деца от мъжа си, а когато се случи нещастieto, с нищо не е помогнал на сирачетата и злочестата им майка...

— Виждам, че пак продължавате със същото, Валерий Василиевич. Вие, гълъбче, имате някакъв патологичен нагон да възпроизвеждате рода си. Още ли сте женен за първата си съпруга? Или вече имате десети брак?

— За първата. И не разбирам сарказма ви, Екатерина Венедиктовна. От онова време в живота ми не се е променило нищо, жена ми е все така тежко болна, фактически е прикована към леглото и, разбира се, аз не мога да я напусна. Но все пак съм нормален жив човек и вие нямате право да ме упрекувате, че съм обикнал друга жена. Петнайсет години бях верен на Галина, не можете да го отречете. Но оттогава минаха вече шест години. Кой би вдигнал ръка да хвърли камък по мен, че съм срещнал и обикнал още една жена? И какво лошо има в това, че е родила дете от мен? Аз нямам намерение да я оставя на произвола на съдбата и ще ѝ помагам, доколкото имам сили и възможност.

— Я не ме баламосвайте, гълъбче. Щом като сте толкова благороден, защо не помагате на четирите си деца, които ви роди нещастната Галя? Още от самото начало вашите отношения не ми харесваха, вие така я бяхте обсебили, че я превърнахте в своя робиня, внушавахте ѝ някакви странни мисли за богоизбраността на общите ви деца. И моля, не мислете, че не ми е известно с какво всъщност се занимавате.

— Не ви разбирам...

— Нима? Затова пък аз ви разбирам. Вие вършехте с Галина някакви чудовищни експерименти, но не знам с каква цел. И когато узнах това, предупредих Галя да е по-предпазлива, да не вярва така безрезервно на вашата искреност и преданост.

— И какво толкова сте узнали, Екатерина Венедиктовна? Що за глупости приказвате? Ние с Галя се обичахме петнайсет години, а вие...

— Престанете! След онова, което Галочка направи със себе си и децата, аз реших да не давам гласност на тъмните ви дела, надявайки се, че тази страшна трагедия ще ви вразуми. Но преди няколко месеца случайно ви видях на улицата в компанията на млада майка с очарователно момиченце и разбрах, че отново сте се захванали със старата си дейност. Проследих ви, да, да, проследих ви, не се смейте, макар че си давам сметка колко ли ви е весело да си представите стара дама на моята възраст, дебнеща като ченге. Какво пък, хайде да се посмеем заедно, Валерий Василичевич, на списъка, който направих, докато наблюдавах вашите маневри в продължение на четири месеца. В него има девет адреса с имената на деветте жени, които ощастливихте със своята любов и готовност да отгледате заедно общите ви деца. От тези девет жени седем вече ви направиха баща, а две тепърва се готвят да родят. И след всичко това вие ще ме уверявате, че сте срещнали и обикнали, че сте нормален жив човек? Та вие сте изрод, Валерий Василичевич, вие сте чудовище, за което няма място сред хората.

— Но това са някакви щуротии... За какви експерименти говорите? Какво целите? Добре де, не съм образец за нравственост, права сте, и щом като такава престаряла детективка като вас ме е проследила, няма да отричам. Аз обичам жените, обожавам ги, аз съм един професионален Дон Жуан. Ако щете, дори професионален баща. Обичам, когато моите любовници раждат мои деца. И какво лошо има в това, че не мога да напусна жена си, станала инвалид след автомобилна катастрофа? И защо ми четете тия нравоучения? Аз съм уважаван лекар, доктор на науките, при мен хората си записват час за преглед три месеца предварително, така че можете да си представите какви пари печеля. Никое от моите деца не изпитва лишения, чувате ли? И смея да ви уверя, че майките им са щастливи. Няма за какво да ме упрекувате.

— А децата на Галина? Оставихте ги на произвола на съдбата. Защо? Именно те имат най-голяма нужда от вашата помощ и внимание. Впрочем и от вашите пари. За тези четири месеца отидохте да ги навестите в болницата само два пъти, и то с празни ръце, гълъбче. Видях го със собствените си очи. Дори килограм ябълки не им купихте. Защо е това безсърдечие?

— Нищо не сте разбрали. Аз давам пари на персонала редовно да купува на децата всичко необходимо.

— Да допуснем. Макар че съм склонна да вярвам друго. Вие престанахте да мислите за тях, защото вече не са ви нужни. Те бяха част от зловещите ви експерименти и сега представляват изминат етап. В момента повече ви интересуват новите ви деца, но и тях ще изоставите, пак така безжалостно, още в мига, когато престанат да бъдат обект на научните ви интереси. Настоявам да спрете, Валерий Василич, бъдете разумен. Заклевам ви, спрете. Онова, което правите, противоречи на всички закони, и божии, и човешки. Аз не съм привърженица на крайните мерки, знаете го, и ако ми дадете дума, че ще спрете, на никого няма да разкажа.

— Но какво можете да разкажете вие, Нат Пинкертон с фуста? С какво ме заплашвате? Смятате, че се страхувам от вас? Какво ще постигнете с вашите приказки? Ще разрушите щастието на няколко жени, които ще узнаят, че не са единствени за мен. И толкоз. Това ли искате? Всяка от тях отглежда мое дете и е щастлива. И това ви дразни? Държите непременно всички те да страдат? И иначе няма да мирясате?

— Ще им кажа, че вършите с тях експерименти. Те трябва да знаят какви деца отглеждат.

— Защо? Въпреки всичко няма да ви повярват. И правилно ще постъпят, защото това не е истина. Искате да намразят, да се отвратят от децата си? Не подозирах, че сте толкова жестока, уважаема Екатерина Венедиктовна.

— Чудесно знаете, че говоря самата истина. Донякъде сте прав, действително нищо няма да кажа на вашите любовници, достатъчна ми е грешката, която направих с нещастната Галочка, когато ѝ разказах онова, което научих. А тя ми повярва веднага и безрезервно. Така че до ден-днешен не мога да си го простя. Тя не можеше да понесе ужасната истина и се побърка. Но аз ще кажа онова, което знам, на друго място. Ако не ми дадете дума, че ще спрете. Обещайте ми, че повече няма да произвеждате изключителните си деца и аз ще бъда няма като гроб.

— Слушайте, омръзнаха ми вашите безпочвени обвинения и празни заплахи. За кой ли път ви повтарям вече: зад всичко това се крие само един чисто мъжки интерес към жените, макар и необуздан.

И нищо повече. Впрочем, уважаема стопанке, щом като сте ме поканили на гости, би трябвало да ми предложите поне чашка кафе.

— Добре, ще ви почерпя с кафе. Но настоятелно ви съветвам да си помислите над думите ми...

Когато прослуша този запис, направен в средата на май, Аякс разбра, че работата става опасна. Откъде пък изникна изведнъж тая толкова осведомена и прекалено съобразителна дъртофелница? Интересно от кого и как е научила всичко? Всъщност сега това няма значение, защото го е узнала не току-що, а много по-отдавна, още преди нещастията с Терехини. Нищо, сама ще си каже, ако я поразпитат умело. Ще каже и ще млъкне завинаги. А трябва да потърсят и листчето с адресите. Това е нещо много сериозно. Ще вземе някой опитен следовател да намери тези девет адреса и имената на девет жени, ще проучи каква е тая работа и ще разбере, че всичките си имат един и същ любовник. Общ, така да се каже. И ще стигне до Бащата. А Бащата не бива да бъде закачан. Той трябва да е добре и е желателно да остане на работното си място. С него нищо не бива да се случва. Гениалният Татко, който изпича като пирожки деца с необикновени физически или интелектуални качества, върви към блестящия завършек на своите опити и научни разработки, и до този край те трябва да го опазят непокътнат, за да получат след това добри пари за неговата методика. Вече имат клиент, който търпеливо чака и е готов веднага да плати. Така че проблемът с бабичката трябва да се разреши радикално.

И Аякс го разреши. Радикално. После неговите момчета се позавъртяха край дома ѝ, разучиха как върви следствието и стана ясно, че обръчът около Бащата всеки миг ще се затвори. Ама колко упорито племе са това ченгетата! Добре, че той разполага с първокласна техника, дори във ФСБ няма такава. За него е фасулска работа да разбере за какво си говорят милиционерчетата, стига да не се намират в сградата на „Петровка“, а да са пуснати на свободна паша. За Леночка Романовска узна от самата Анисковец и реши овреме да се застрахова. Момчетата му се отбиха при пропилата се певица още през първата седмица след убийството на бабичката. И както се оказа, Аякс отново бе излязъл много предвидлив. Онези се докопаха и до Романовска, наистина две седмици по-късно от него, ама все пак се докопаха, упоритите му къртици. Както казваше незабравимият

Аркадий Райкин, „да впрегнеш тая енергия за мирни цели, па вода да помпаш в слаборазвитите райони“. Обаче с монахинята и медицинската сестра малко се поиздъниха, не предполагаше, че ченгетата толкова скоро ще се хванат за тях. И отличителните белези на Таткото се озоваха на „Петровка“, преди да се усети Аякс. А когато разбра, че вече и портрет са му изготвили, веднага реши, че незабавно трябва да бъдат отстранени всички, които са го виждали през последните години и могат безпогрешно да го идентифицират. И с това именно да разкрият връзката между Бащата и децата Терехини. Това вече изобщо не трябваше да се допуска.

А Таткото живот си живее, прави се на голям любовник, ходи на работа всеки ден, дори през почивните, и не знае защо упоритата Екатерина Венедиктовна е престанала да му досажда със своите нравоучения. Дори може би е забравил за нея. Намърмори се дъртата вещица и миряса. И слава богу. На тоя книжен червей дори не му минава през гениалната глава колко трупове са натръшкани около него, само и само да не го закача милицията. Но за това трябва да си плати на Аякс. За главоболията, така да се каже. За организацията на безопасността. Нищо, ще си плати. За всичко ще си плати.

Лошото е, че бяха принудени да вземат момичето от болницата. Всъщност Наташа е последната, която може да идентифицира Бащата, но и дума да не става, че ще я убият. Тя е живата реклама на стоката, трябва да я покажат на клиента като доказателство за ефективността на създадената от Бащата методика. Нея и Ира. Пък ако това му се стори недостатъчно, ще трябва да го заведат в болницата и да му демонстрират способностите на Оля, но това не е проблем, лесно може да се уреди. Най-важното е да заставят Бащата да им предаде документацията. Виж, това вече може да се окаже истински проблем. Ами ако откаже? Аякс бе проучил целия живот на Валерий Василиевич още от ученическите години и колкото по-добре го опознаваше, толкова повече се засилваха съмненията му, че лекарят ще предостави на някого забележителната си методика дори срещу баснословни суми пари. Значи ще се наложи отсега да разработят резервни варианти. За това също им трябва Наташа. Утре от Ирак пристига специалист, който неотлъчно ще работи с момичето в специално обзаведена клиника, за да разбере по какъв начин Бащата прави такива забележителни деца.

ГЛАВА 10

Колкото и тъжно да звучи, гибелта на Олег Жестеров не бе изненада за никого от неговите колеги, макар това да не я правеше по-малко трагична. Пък и трябва да си голям оптимист, ако се надяваш да доживееш до спокойни старини, при положение че проучваш група проислямски терористи, а Олег се занимаваше именно с това.

Сътрудниците на ФСБ пристигнаха последни на местопроизшествието, може би защото самоличността на загиналия не бе установена веднага, а чак след четиридесет минути, когато пожарът беше потушен и най-после се изясни кой е собственикът на взривения гараж. Междувременно се бяха струпали маса милиционери, пожарникари и лекари, дори наоколо щъкаха и журналисти. Сън не ги хваща тия тарикати!

Разбира се, след като изясниха самоличността на потърпевшия, оперативните служители от милицията се обадиха на дежурния във ФСБ, той изпрати група и след кратки пререкания колегите на Жестеров поеха разследването на случая. Впрочем пререканията бяха чисто формални, милицията на драго сърце и с видимо облекчение се освободи от трупа.

Майор Александър Ташков дори за секунда не се усъмни, че убийството на Жестеров е работа на „казанците“, действащи под ръководството на неуловимия и невидим Аякс. Имената на някои вече се знаеха, но това бе свършено недостатъчно за тяхното арестуване и за разнищването на делото. Всеки може да посочи имената на какви ли не хора. Онова време мина, сега са необходими доказателства, при това колкото е възможно повече и по-убедителни, защото вече никой не се задоволява с голословни твърдения. Пък и е особено опасно да се започват открити действия, докато не бъде намерен самият Аякс. Да арестуваш „мутрите“ му, значи да хванеш дребните рибки, а сомът ще остане на дъното и ще се зарови в най-дълбоката тиня, откъдето няма начин да бъде изваден.

Известно време загубиха да разпитват живеещите в сградата, за да установят, както обикновено, че никой не е видял кой и как е сложил взривното устройство в гаража. Ами много естествено, било е през нощта, когато всички нормални хора отдавна вече спят. И майор Ташков съвсем резонно си зададе въпроса: а защо именно сега? Не преди три дни и не след седмица, а точно сега убиха старши лейтенант Жестеров? Има почти петдесетпроцентна вероятност убийството да е било провокирано от някакво начинание на Олег. Следователно трябва най-прецизно да бъдат проверени всичките му действия, докато е проучвал групата на Аякс през последните две седмици.

Най-лошото обаче е, че старши лейтенант Жестеров не се отличаваше с добра дисциплина, за което неведнъж бе мъмрен от началството. Беше вироглав и упорит, пък и системно „забравяше“ да докладва на ръководството разни „несъществени подробности“. Тази „разсеяност“ беше в еднаква степен породена както от неговото своеволие и упоритост (колкото повече ти се карат и ти заповядват нещо, толкова по-силно ти се ще да не го свършиш!), така и от честолюбието, което го караше да мечтае за индивидуална и самостоятелно блестящо проведена операция. Проучвайки групата на Аякс, Олег добросъвестно съобщаваше сведенията, които добиваше за членовете ѝ, но упорито избягваше да отговаря на въпроса откъде е получил тези сведения. „Още малко и ще поискаш да ти изброя на пръсти имената на моята агентура“ — насмешливо отговаряше той на Ташков, който ръководеше цялостното проучване на „казанците“. Ето защо никой не знаеше, че Жестеров се е сблизил с Ирина Терехина, а още по-малко, че „казанците“ наемат стая при нея.

Така че минаха не два часа и дори не два дни, докато Ташков успя най-после да се добере до ресторант „Глория“, където напоследък всяка вечер Жестеров е ходил да вечеря. Гардеробиерът добре помнеше Олег и веднага каза, че е идвал не толкова да се храни, колкото да се вижда с Ира, съдомиячка и чистачка в ресторанта. А къде може да я намери? Ами тя сама ще дойде към десет часа.

И тя наистина дойде. Щом я видя, Александър се усъмни, че е тръгнал по вярна следа. Дребничка и слаба девойка, отчайващо грозна, бедно облечена и на всичкото отгоре — чистачка. Какво толкова е искал да научи Олег от тая Пепеляшка? Криминалните структури не допускат в средите си такива като нея, тя просто няма място там. А

може би пък старият му приятел е решил да посъгреши? Ама не, и това не върви. Ташков познаваше жената на Жестеров и прецени, че тази бедна чистачка не може по нищо да съперничи на ярка хубавица като Вера.

Нима е някаква грешка? Но не е, гардеробиерът потвърди, че Олег е идвал всяка вечер да я взема от работа. Или старецът нещо бърка, или е бил някой друг Олег.

Ташков изчака известно време, след което влезе в помещението, където девойката миеше съдовете. Дори не подозираше, че сцената, която ще се разиграе след секунда, досущ ще прилича на онази при запознанството на Олег с Ира.

— Здравейте — учтиво поздрави Ташков, гледайки момичето в гръб.

— Здравсти — промърмори пепеляшката, без да се обръща. — К'во искате?

— Вие ли се казвате Ира? Ира Терехина?

— Да речем аз. Е и?

— Трябва да поговорим.

Девойката се обърна и го погледна с неочаквано внимателен и втренчен поглед.

— За какво?

— За вас.

— Няма нужда — презрително отсече тя и отново се обърна да търка някаква тенджерка.

— Нима не ви е интересно да поговорите за себе си? — престорено се учуди Ташков. — Дори не сте любопитна какво искам да ви кажа?

— За мен нищо интересно няма да ми кажете — подхвърли Ира. — И без вас всичко си знам. Хайде, вървете си, гражданино, не ми пречете, виждате ли колко работа имам?!

— И още исках да си поприказваме за Олег.

Девойката замря, Ташков видя как внезапно се стегна гръбът ѝ. Все пак не се обърна. Ама че самообладание има тая пепеляшка.

— И какво да приказваме за него? — най-послед проговори тя.

— Кога се видяхте за последен път, отдавна ли?

— Вас какво ви засяга? Какъв сте му вие?

— Аз съм му началник.

— Значи вас ви охранява, така ли?

Ташков се обърка. Излиза, че Терехина не знае къде е работил Олег. Какви ли ги й е надрънкарал? И най-важното — защо? Дали да не й каже сега истината, или да се измъкне някак, без тя да се усети?

— Не охранява лично мен, но ми е подчинен — уклончиво отвърна Александър. — Та ще отговорите ли на въпроса ми?

— А защо? — все така равнодушно каза Ира. — От какъв зор трябва да отговарям на вашите въпроси?

— Ще ви обясня. Олег изчезна, вече цяла седмица не можем да го намерим и аз се опитвам да изясня кой, къде и кога го е виждал за последен път. Сега разбрахте ли?

Терехина заряза тенджерите и тиганите и се обърна с цяло тяло към него, като си държеше вдигнати ръцете, мокри до лактите.

— Ама как така е изчезнал? — безпомощно попита тя. — Къде е изчезнал?

— Ако знаех къде, нямаше да дойда при вас — усмихна се Ташков.

— Ми той идва миналия петък и оттогава не съм го виждала. Мислех си, че е зает в работата или нещо се е разболял. Дори не се разтревожих.

— Какво ще рече „идва“? Моля ви, обяснете по-точно. Кога дойде, кога си тръгна и къде отиде.

— Дойде както обикновено след десет и половина, а си тръгна заедно с мен към дванайсет и половина.

— И къде отидохте двамата?

— У дома.

— Всяка вечер ли ви изпращаше и идваше у вас?

— Не, не всяка вечер. Само понякога. Повечето ме изпращаше до вкъщи и си отиваше.

— И колко време продължи това?

— Не много.

— По-точно, моля ви — отново помоли Ташков.

— Ама к'во сте взели да ми вадите душата?! — внезапно избухна Ира. — Като е изчезнал, търсете го къде се е дянал, а не да разпитвате от колко време се познаваме.

— Това е много важно, Ирина, и аз ви моля да ми отговорите — кротко, но твърдо настоя той.

— Я не ме баламосвайте! — повиши глас девойката. — Сякаш ако се познаваме от една година, той ще си тръгне от нас надясно, ако пък половин година — наляво. Тръгна си за вкъщи, разбрахте ли? Знаех си аз, просто усещах, че ще се забърка в нещо. Частна охрана, да му се не види! Като че на честните хора им трябва охрана. Честните хора винаги имат малко пари и живеят без охрана, но ония, дето имат нужда от охрана, са най-големите разбойници, бандити и мръсници. Това е, гражданино, разговорът свърши. Не знам аз къде се крие вашият Олег. И се махайте оттука. А ако го намерите, предайте му да не е посмял да припари насам.

Ташков виждаше, че е готова да се разплаче, но храбро преглъща сълзите си. Гледай ти каква била пепеляшка! Просто да ѝ се неначудиш. Откъде се пръкват такива като нея в нашето смутно време? Да не е посмял да припари. Браво бе! Същински пролетарий, който няма какво да губи, освен оковите си, затова не се страхува от никого и от нищо. Знае, че по-лошо не може да стане. Може би дори гладува, виж каква е бледа в личицето.

Без повече да пророни нито дума, той бавно излезе във фоайето, замени още няколко приказки с гардеробиера, след което отиде и седна в колата си, паркирана пред ресторанта. Нека девойката се поуспокои, да ѝ мине ядът, да си наговори какви ли не лоши работи за Олег, че е охранявал бандит и че се е замесил в някакво престъпление, а сега трябва да се крие от правосъдието. Да си внуши, че е мръсник и не е достоен за съчувствие. А после Ташков ще отиде да ѝ каже, че Олег загина и че всъщност работеше във ФСБ. От опит знаеше, че когато човек несправедливо е обвинявал някого, после започва да изпитва остри угризения и се стреми незабавно някак да заглади грешката си. В това състояние често дава интересни сведения, без да се контролира какво говори.

Предвижданията му бяха точни, но кой знае защо не се осъществиха. В дванайсет и половина момичето излезе от „Глория“ и тръгна по улицата към близкото кръстовище. Ташков я задмина с колата, слезе и я пресрещна.

— Ира, вие трябва да знаете истината — тихо проговори той. — Отначало не исках да ви я казвам, но после реших, че постъпвам неправилно, и се върнах. Не бива да мислите лошо за Олег. Той не беше частна охрана.

— Значи ме е излъгал? — презрително се усмихна тя.

— Не, просто е скрил истината в интерес на работата си. Разбирате ли ме?

— Тогава е от милицията, така ли?

Кой знае защо, Ташков очакваше, че девойката поне ще се учуди и ще реагира на думите му някак по-емоционално. Нищо подобно. Гласът ѝ бе равнодушен и спокоен.

— Не съвсем. Двамата работехме заедно във федералната служба за безопасност. Сама разбирате, че за това не се говори под път и над път, ето защо в нашите среди е прието човек да не казва истината за себе си. Аз също казвам на познатите ми момичета, че работя като частна охрана. Това си е в реда на нещата. Но не то е най-важното. Олег загина, Ира.

— Олег... какво? — не разбра тя. — Как го казахте?

— Загина. Точно в деня, когато си е тръгнал от вас да се прибере вкъщи. Именно затова дойдох да ви попитам какво е правил Олег през тия няколко часа, преди да загине. За какво е говорил и мислил? Вие сте последният човек, който го е видял жив. И трябва да ми помогнете.

— Ми аз нищо не знам — с убит глас отговори девойката. — Добре, че ми казахте, иначе щях да го чакам...

Тя се обърна и продължи по пътя си. Ташков изобщо не очакваше така да приключи разговорът им. Без сълзи и писъци, без горчиви съжаления, нямаше припрян разказ през въздишки и ридания за последните часове на любимия, нито дори въпроси, съвсем естествени при такава ситуация. Абсолютно нищо. Просто се обърна и си тръгна.

Александър реши, че това поведение е по-скоро реакция от шока, получен при трагичната вест. Нищо, до утре ще ѝ мине, а сега той ще се върне на работа и ще се постарее да събере за нея някакви сведения от денонощните справочни служби, а на сутринта отново ще я потърси. Дотогава тя ще се е посъзвела, а той ще разполага с известна информация за нея, така че разговорът им ще бъде по-съществен и плодотворен.

* * *

Още от най-ранна възраст Саша Ташков разбра какво представляват парите. Но не в смисъл че с тези метални кръгчета или шумолящи разноцветни хартийки човек може да си купи сладолед, играчка или билет за кино, а в най-гнусното им и отвратително значение, особено пък за едно дете. Когато майка му ги напусна — него и баща му — и отиде в Ленинград при новия си съпруг, известен писател, чиито книги се издаваха и преиздаваха в огромни тиражи, доброжелатели набързо обясниха на момчето, че заради многото пари човек може да предаде и най-близкото си същество — собствения син. След развода бащата беше принуден да си потърси друга работа. Преди това беше треньор в едно от московските спортни дружества, но вече трябваше да се грижи за сина си сам и не можеше да ходи по спортни лагери и състезания, защото нямаше на кого да го остави. А като треньор изкарваше добри пари, в отбора си имаше немалко победители на международни състезания, така че преди развода семейството му не чувстваше никакви лишения — за всяка победа треньорите получаваха премии или някакво друго поощрение: ту квартира (например за олимпийски шампион), ту възможност да си купят кола с предимство (за победа на световно първенство). Николай Василиевич Ташков трябваше да се раздели с всичко това, за да не расте Саша без родителски контрол. Но се чудеше къде ще намери работа с такава диплома — беше завършил Института за физкултура и спорт, винаги бе мечтал да стане треньор и от малък се готвеше за това. Накрая стана учител по физкултура с доста скромна заплата, но за сметка на това нямаше да ходи по командировки и Сашенка щеше да учи в същото училище, за да е винаги пред очите му.

Николай Ташков беше рядко привлекателен мъж, имаше не само атлетична фигура и красиво мъжествено лице, но и вътрешно обаяние, така че винаги се радваше на особен интерес от страна на жените. В учителския колектив, който се състоеше предимно от жени й, където, освен него имаше само още един мъж, старият учител по физика, Ташков тутакси стана център на внимание, защото беше не само красив и млад (в момента на развода си бе едва на трийсет и четири години), но и най-важното, неженен. С други думи, обект за брачни апетити. Разполагаше с богат избор — в училището имаше много млади и неомъжени учителки — и скоро си позволи да започне връзка с преподавателката по английски език. Въпреки че цял живот се бе

занимавал със спорт и треньорска работа, което, общо взето, не предразполага към сантименталност, той си остана по душа непоправим романтик и вече започваше да мечтае как ще се ожени за красивата млада „англичанка“, как ще си създадат семейство, сутрин заедно ще стават за работа и тримата ще тръгват на училище, а след занятията, пак така заедно, ще се прибират у дома. А понеже и двамата са педагози, работят на едно място, имат общи интереси, общи колеги и приятели, значи темите им за разговор никога нямаше да се изчерпят и никога нямаше да им бъде скучно един с друг. Щяха да бъдат идеална двойка и образцово семейство, заедно щяха да отгледат добър син. Мечтите обаче си останаха само мечти, защото един ден „англичанката“ бързо разясни нещата и слава богу, че го стори преди сватбата, а не след това, когато вече щеше да бъде късно. Тя смяташе, че след като се оженят, Коля веднага трябва да се върне на треньорската си работа и да печели големите пари, от които се е отказал, за да стане учител. Ще подготви още двама олимпийски шампиони и ще получи по-голямо жилище, после пък ще си купят нова кола, защото старата е такава трошка, че да те е страх да се качиш на нея... Въпреки че беше романтик по природа, Николай на секундата се ориентираше в подобни ситуации, затова далновидната „англичанка“ не успя да довърши прочувствения си монолог, който подсилваше с нежни милувки по мускулестия гръб на своя годеник. Прекъсвайки разнежената лейди по средата на изречението, Ташков старши мълчаво скочи от леглото, облече се и излезе. А на другия ден сложи върху бюрото на директора молба за напускане с обяснението, че си е намерил работа в друго училище, по-близо до дома му, в което ще прехвърли и сина си. Саша е само на десет години и е твърде малък, за да прекосява по няколко пъти на ден улици с толкова интензивно движение. Това беше съвсем уважителна причина, но за всички беше пределно ясно защо напуска младият красив физкултурник.

А на десетгодишния Саша Николай Василиевич каза самата истина, не искаше да унижава себе си с лъжа, а сина си — с недоверие, че не е способен да разбере толкова прости житейски неща.

— Мислех си, че Алла Сергеевна ни обича, сине, и затова иска да ми стане жена, а на тебе — майка. Но излиза, че се е надявала да се върна на треньорската работа и да печеля много пари, които тя да

харчи за собствените си прищевки. Аз смятам, че не мога да уважавам, а още по-малко да обичам жена, която е готова да се продаде за пари. Разбираш ли ме, момчето ми?

— Разбирам те — сериозно кимна Саша. — Алла Сергеевна е същата като мама, нали?

— Ами примерно — тъжно се усмихна бащата.

Това беше любимата дума на Ташков старши и обожаващият го Ташков младши възприе заедно с много от качествата му и това негово „ами примерно“.

Когато Саша поотрасна, Николай Василиевич често му повтаряше:

— Парично-стоковите отношения именно затова се наричат така, защото срещу пари трябва и може да се купи стока, с други думи, продукта на нечий труд. А да използваш парите, за да купуваш с тях чувства, е недостойно и срамно. Но още по-недостойно и срамно е да продаваш чувствата си за пари.

Тези уроци Саша усвои за цял живот. След време се случи нещо неочаквано. Двамата с баща му придобиха наведнъж много пари. И не само много, ами просто купища пари. Първо получиха известие, че майка му е загинала заедно с втория си съпруг при железопътна катастрофа. А след няколко месеца дойде и нотариус, който обяви, че Александър Николаевич Ташков е единственият наследник на бележития писател и през следващите петдесет години — съгласно закона за авторското право — ще притежава изключителните права върху неговите произведения. Николай Василиевич се опита да протестира и да обясни на нотариуса, че е станала досадна грешка, защото Саша, който по онова време беше на деветнайсет години, няма кръвна връзка с покойния писател и че навярно този писател има някакви роднини, включително и деца от първия си брак. На което нотариусът съвсем невъзмутимо отговори, че такава е била волята на унаследения. От първия брак той наистина има дъщеря, но се е отрекъл от нея официално по политически причини, била някаква дисидентка, а втората си съпруга, майката на Александър Николаевич Ташков, обичал много и през всичките тези години се измъчвал от угризения на съвестта, задето е направил нещастно едно дете, лишавайки го от майчина ласка. Разбира се, всичко това беше пълна глупост и двамата Ташкови бяха съвсем наясно, че ако този майстор на

перото се е измъчвал от угризения, нямаше да се ожени за жена, изоставила осемгодишното си дете на грижите на бившия си мъж. Ако изобщо е имало някакви угризения на съвестта, то те по-скоро са съществували у майката, която по неизвестно какъв начин е придумала богатия си съпруг да завещае всичко на сина ѝ.

— Е няма как, волята на един покойник е нещо свято — въздъхна Николай Василиевич, — не можем да я погазим.

И те влязоха в правата си на наследници. След като изчакаха ваканцията на Саша, когато и Николай Василиевич можеше да си вземе отпуска, бащата и синът заминаха за Петербург и уредиха всички формалности около имуществото и авторските права на писателя, при което веднага установиха, че са получили наследство далеч по-голямо от предполагаемото. През дългия си живот този плодовит майстор на перото бе написал маса произведения, които непрекъснато са били издавани и преиздавани. С една дума, бил е жив класик. А тъй като по онова време все още съществуваше социалистическият лагер и всяка страна от него смяташе за свой дълг да издава на родния си език литературната класика на по-големия брат — „великия Съветски съюз“, — изданията се оказаха неизчислими по брой. След като приключиха формалностите, Ташкови се върнаха в Москва и няколко дни се чудиха какво да правят, после се състоя първият им, единствен и последен разговор за писателското наследство.

— Ние нямаме право на тези пари — твърдо каза Николай Василиевич. — Но след като покойният е пожелал да бъдат твои, налага се да ги приемем. Говорих с нотариуса дали не можеш да се откажеш от наследството. Каза ми, че можеш, но тогава ще се започнат интриги и скандали между евентуалните му претенденти. И аз си помислих, че със своите действия ние не бива да ставаме причина за подобни разпри. Прав ли съм, сине?

— Прав си, татко — съгласи се Александър.

— И още си помислих, че приемайки това богатство, ще трябва да го оставим непокътнато заради собственото си достойнство. Слава богу, двамата с тебе сме здрави и силни мъже, така че сами ще печелим, за да се издържаме, иначе ще загубим чувството си за самоуважение. А парите на писателя ще ги пазим, нека се трупат, нека му издават произведенията където си искат и колкото искат. А всички

тези пари ще изразходваме само за нещо важно и необходимо, но пак повтарям, не за собствените си интереси.

— За детски домове и болници, нали? — досети се Саша.

— Ами примерно.

Оттогава минаха петнайсет години. Сега Александър Николаевич Ташков беше на трийсет и четири години, точно на колкото беше и баща му, когато двамата останаха сами. Навремето Николай Василиевич така и не се върна на треньорската работа. Причина за това беше продължителното прекъсване — десетте години, прекарани в училище, през които беше безнадеждно изостанал от модерните методи за трениране, пък и вече беше позабравен в тези среди. Сега караше шейсет и първата си година, но фигурата му си беше все така стегната и атлетична и работеше в Института за физкултура и спорт, който някога бе завършил. Единственият признак за напреднала възраст беше съвсем голата му глава, но Ташкови по наследство оплешивяваха рано, Александър също имаше голяма плешивина на темето, която нарастваше прогресивно.

Що се отнася до писателското богатство, през първите осем години, кажи-речи, чак до осемдесет и девета година по сметката на влоговите книжки постоянно постъпваха най-различни суми от преиздания, при което и лихвите нарастваха. Но по време на перестройката класикът на социалистическия реализъм изведнъж се оказа забравен и никому ненужен, а поточето от парични постъпления рязко пресъхна. По онова време Александър вече работеше във ФСБ, така че двамата Ташкови отрано научиха за предстоящите финансови катаклизми и успяха да вземат необходимите мерки, за да не се стопят писателските пари. Разбира се, бащата и синът нямаха нужда от тях, но бяха свикнали да постъпват честно — щом са се заели с нещо, трябва да го вършат както се полага, а не как да е. Изтеглиха парите от всички книжки и ги обърнаха в злато, а след още няколко години, когато положението с валутата и банковите сметки криво-ляво се стабилизира, обърнаха златото в долари и ги вложиха в такава банка, която със сигурност нямаше да фалира. Лихвите в нея бяха доста пониски, но парите щяха да бъдат на безопасно място.

На няколко пъти Александър се опита да им намери достойно приложение. Предлагаше да ги внесат в някой благотворителен фонд

или да ги подарят за нуждите на инвалидите, но всеки път реакцията на баща му го изненадваше.

— Сигурен ли си, че парите ще бъдат използвани по предназначение? И каква ти е гаранцията, че междуременно няма да ги разграбят?

Разбира се, Александър нямаше такава гаранция. Като кадрови офицер от ФСБ, предишното КГБ, той много добре знаеше по колко най-различни прости или сложни пътища могат да бъдат източвани тайно дори най-сигурните и контролирани сметки.

Александър често чуваше призови за помощ от телевизионния екран, че един или друг болен има нужда от средства за лечение, но бащата пресичаше на секундата и тези негови опити да „намести“ наследството.

— Познаваш ли го лично тоя човек? — сурово питаше той. — С какво ще ме увериш, че действително е болен и се нуждае от пари за лечение, че това не е хитра и безнравствена форма да се изнудват доверчивите и жалостиви сънародници?

Да, тъжният опит на Николай Василиевич със съпругата му, а покъсно и с предприемчивата „англичанка“ Алла Сергеевна, бе вкоренил у него патологично недоверие.

— Изчакай случая, когато ще ти трепне сърцето, когато ще осъзнаеш, че няма да намериш покой, докато не бъде решен някой особено сериозен проблем. Когато усетиш, че душата просто те боли, тогава ще знаеш, че си намерил именно онова нещо, за което трябва да изразходваш парите. Изобщо не се знае от какво ще заплаче душата ти — дали от жалост към бездомните кучета и котки, или от страх пред нова вирусна пандемия. В единия случай ще можеш да построиш приют за бездомни животни, в другия — да дадеш парите за откриването на ваксина или за нейното закупуване. Но така или иначе ще почувстваш, че не можеш да не го сториш. Именно това ще бъде случаят, който си очаквал. Но да го търсиш само и само за да вложиш някъде парите е глупаво. И това няма да донесе радост на никого.

До трийсет и четири годишната си възраст Александър остана неженен, защото горчивият му спомен за размяната на любов срещу пари се допълни с още примери. Беше имал връзки с много момичета и жени и въпреки че ранната плешивина беше единственият му недостатък, той проверяваше всичките си приятелки, които смяташе

подходящи за брак, чрез „наследството“ и всеки път съзираше в очите на тези момичета алчен блясък. След подобна информация ласките им ставаха някак по-страстни и префинени, а любовните думи, произнасяни на ухото — по-възторжени и откровени. И тутакси го обземаше досада и отвращение. Защо хората са толкова алчни и се стремят към пари, които не са спечелили със собствен труд? Той беше готов да разбере и добре разбираше онези, които треперят над всяка копейка, спечелена с всекидневен дългогодишен труд, не го дразнеха дори и най-гадните им прояви на скъперничество и алчност, макар че самият той изобщо не беше стиснат, обичаше да прави подаръци и лесно се разделяше с парите. Но не приемаше и не можеше да си обясни как можеш да ламтиш за чужди пари, при това като пренебрегваш всичко най-скъпо на тоя свят — своите близки и собствените си чест и достойнство. Не можеше да си го обясни дори на тази зряла възраст, когато дослужи до чин майор и стана началник-отдел. Всъщност чисто теоретично той си го обясняваше, знаеше, че подобни неща се случват с хората на всяка крачка и буквално с всеки трети човек, обаче не можеше да се постави на тяхно място, нито пък да проумее защо го правят. Просто не можеше, и толкоз.

* * *

Тази нощ тя изобщо не можа да заспи. Разбира се, лежеше, за да си отпочива умореното ѝ от работа тяло, но съзнанието ѝ бодърстваше и постоянно я връщаше към мислите за сестра ѝ и Олег. Защо така изведнъж? Защо я напуснаха едновременно две близки същества? Никой от двамата нямаше вина за това, Наташа бе отвлечена, Олег — убит, но защо съдбата ѝ нанася удар след удар, не ѝ дава да си поеме дъх, да се опомни? Това е несправедливо. Така не бива. Та нали и тя е живо същество, има сърце. Или може би Господ я наблюдава отгоре и си мисли, че щом като работи толкова много, тя не притежава нищо друго, освен мускули и сухожилия? Ира не вярваше в Бога, но се съмняваше и в твърденията, че той изобщо не съществува. Разбира се, че има нещо, но никой не знае точно какво.

Тя не обичаше Олег, дори не беше влюбена в него, но му беше благодарна, задето идваше всяка вечер и така я правеше в очите на

всички работещи в „Глория“ едно нормално момиче, което си има приятел. Задето понякога се качваше с нея в стаята ѝ, карайки я да забрави за бедняшките си дрехи и гадните пъпки по лицето. Задето имаше намерение да я заведе на лекар и дори да плати за лечението, ако се наложи. Задето беше мил и непринуден през кратките разходки по нощните улици. Задето не ѝ даваше никакви обещания и надежди, а просто прекарваше с нея известно време, макар и малко, но всяка вечер. Сърцето ѝ се късаше от жалост към него. Но защо, защо? Толкова млад, красив и добър. И скоро ще му се роди бебенце... Беше ѝ жал и за жена му, макар дори да не знаеше името ѝ.

И неочаквано сякаш нещо я жегна. Какъв беше оня тип, дето идва тая вечер в „Глория“? Дори не си каза името. Ами ако лъже, за всичко? И Олег не е загинал? Просто иска да узнае нещо от нея и затова я заговори за Олег? Може да е от хората, които отвякоха Наташа? Нали я предупреди оня... ее, как се казваше... абе дето идва вчера сутринта... че може да се появят непознати хора, които ще почнат да я подпитват за разни неща. Господи, ама как му беше името на тоя мъж?!

От яд, че не може да си го спомни, Ира едва не се разплака, но по едно време се сети, че той ѝ даде картичка с телефонни номера. Къде ли я пъхна? Трябва да е в джоба, няма къде на друго място, зер не ходи да мете улицата с чанта в ръка. Тя се измъкна изпод тънкото одеяло (навремето, когато беше още малка, майка ѝ го използваше, за да глади на него, а сега, когато даде хубавите одеяла на квартирантите си, Ира е принудена да го използва за завивка), запали лампата и взе якето, с което излизаше сутрин. Слава богу, картичката се намери. Ето — Юрий Викторович Коротков, Анастасия Павловна Каменская. И цели пет телефонни номера. Интересно на кого от тях може да позвъни сега? Защото е просто неудобно да будиш цялото семейство. Всъщност нали той самият ѝ каза да звъни по всяко време на денонощието, да не се стеснява. Лесно да се каже... Пък и на нея не ѝ е много удобно да телефонира посред нощ, телефонът виси на стената в коридора, няма как да го примъкне в стаята си, а не бива да я чуват квартирантите. Не ѝ се ще по много причини. Те си харесват квартирата, защото тук са на спокойствие, така че изобщо не е нужно да разбират, че хазайката им се обажда нощем по милициите. Освен това оня Коротков дебело подчерта, че тя не трябва на никого да казва за отвлечането на Наташа.

Току-виж при разговора се наложило да спомене нещо такова... Дали да не се обади от уличен автомат? Ама какъв ти автомат, за него трябва жетон, откъде ще го купи посред нощ, пък и струва хиляда и петстотин рубли, колкото цяла франзела, в чиято цена са включили и триците. Ще се наложи да чака до сутринта.

Ира се повъртя в леглото още, кажи-речи, цял час, но после пак стана и запали лампата. Не, няма да чака до сутринта. Нали Коротков ѝ каза да се обади незабавно, по всяко време на денонощието. А на него това му е работата, знае какво говори човекът и щом като е заръчал така, значи така трябва, така е редно. За общата им работа. За Наташа. Сам каза, че безопасността на Наташа зависи от тях двамата, от това как ще постъпват и колко бързо ще я открият, за да я спасят. Майната му на благоприличието, тя трябва да се обади.

Ира излезе на пръсти в коридора. Беше четири часът, всичко тънеше в дълбок сън. Без да пали светлината, тя драсна клечка кибрит, за да види телефонния номер на картичката, свали слушалката и опипом набра първия. Почти веднага се обади сънен мъжки глас.

— Юрий Викторович? — едва чуто прошепна Ира в слушалката, прикривайки микрофона с шепа.

Мъжът отсреща изобщо не я чу.

— Алло! — ядосано натърти той.

— Юрий Викторович — каза девойката малко по-високо.

— Да, слушам ви — вече по-спокойно отговори той. Явно чу.

— Аз съм, Ира. Терехина.

— Какво се е случило? Не е ли удобно да говорите? — веднага се досети Коротков.

— Да — прошепна тя.

— От къщи ли се обаждате?

— Да.

— Някой е идвал при вас, така ли?

— Да.

— Кога? Днес ли?

— Да.

— През деня или вечерта?

— Вечерта.

— Нали в пет излизате на работа?

— Да.

— Тогава в пет без петнайсет ще ви чакам на последния етаж на вашата сграда, до вратата за тавана. И вие ще ми разкажете всичко. Разбрахте ли?

— Да — с облекчение отговори девойката.

Ира се върна в стаята и пак си легна, но без да гаси лампата — така и така след половин час трябва да става, няма време за сън. Ето че човекът не се ядоса, задето му се обади в четири сутринта. Значи е постъпила правилно. След четиридесет минути той ще дойде и тя ще му разкаже всичко, а после той ще я посъветва как трябва да постъпи. Тя няма право да върши каквото и да било на своя глава, защото става дума за Натка, Наташенка, нейната сестричка, която е съвсем безпомощна и не може да се защити по никакъв начин. А самата Ира добре си знае мястото, с това никакво образование, седемте класа в нормалното училище все можеш да ги приемеш за нещо, ама годините в интерната изобщо не влизат в сметката, никакво учене не беше онова там, жалка история! Непрекъснати пиянства и скандали, всеки от всекиго крадеше, дори от персонала. Нямаше къде да си приготвиш и домашните. Пък и учителите бяха едни — пълна скръб, сигурно работата в интерната не е престижна, там пращат най-некадърните, мислят си, че щом децата са сираци, нямат нужда от добри знания. Така че тя, Ира Терехина, ясно съзнава, че няма право да се смята за по-умна от другите. А тия хора работят, имат специално образование, набирали са много знания и опит и щом казват кое трябва и кое не трябва да се прави, тя е длъжна да ги слуша. Те няма да ѝ дадат лош съвет.

Точно в пет без петнайсет Ира тичешком се качи на последния етаж. До вратата за тавана стоеше Коротков и пушеше цигара. Като се оплиташе и почти предъвкваше думите от вълнение, тя припряно му разказа за снощното посещение на непознатия мъж в „Глория“.

— Кой е този Олег? — нервно я прекъсна Коротков.

— Мой познат.

— Отдавна ли се познавате?

— Не, близо две седмици.

— Какъв е, с какво се занимава?

— Каза ми, че работи като частна охрана, ама вчерашният тип намекна, че май бил в органите за сигурност. Лъже, нали?

— Как му е фамилното име на Олег?

— Не знам — притеснено отговори тя.

За първи път Ира си даваше сметка, че действително не знае фамилиното име на Олег. Той самият не ѝ го беше казал, а и тя не се сети да го попита. Пък и защо ѝ трябва да го знае? Зер ще му ражда деца, та да ги записва на негово име...

— Знаете ли поне каква кола кара?

— Не — отново поклати тя глава. — Беше червена, някаква чужда марка. Вносните коли не ги различавам.

Олег, с вносна червена кола. Работи в органите за сигурност, но това е под въпрос. Чудесни отличителни белези — хващаш всеки пети срещнат и със сигурност няма да сбъркаш.

— Но все пак би трябвало да знаете поне на каква възраст е?

— Ми... Някъде към трийсетгодишен. Може и да е малко помлад. Да, спомена, че жена му е бременна в шестия месец.

Точно така, Олег Жестеров, старши лейтенант от ФСБ. С червен фолксваген. Двайсет и девет годишен. Жена му е бременна. Ясно защо е идвал вчерашният гост на Ира. Да разследва убийството. Добре, нека, няма нищо страшно в това. Разбира се, не е зле да се презастраховат.

— Тоя мъж не ви е излъгал, Ира. Много съжалявам, но вашият Олег наистина е загинал. Някой е сложил в гаража му взривно устройство. През нощта в петък срещу събота, преди една седмица. Вероятно вчерашният ви посетител ще дойде пак, и то съвсем скоро. Не се страхувайте от него, колегите на Олег се опитват да издирят убийците му и затова искат да проследят къде е ходил и какво е правил през последните дни и най-вече — в часовете, преди да загине. Това е съвсем естествено, ние също действаме така при разследване на убийство. Но за всеки случай ще ви дам няколко съвета. Първо, поискайте този мъж да ви се представи и се помъчете да запомните добре какво пише в служебната му карта. Не се притеснявайте да я вземете и разгледате, не бързайте да му я връщате, гледайте я толкова, колкото е необходимо. Ако това не му харесва, то си е негов проблем, а не ваш. Второ, не бива да го лъжете. Ако искате да премълчите нещо, не го казвайте, само не му говорете измислици, за бога! Най-лесно е да хванеш някого в лъжа, обикновено след това започват неприятностите, дори за онези, които нямат никаква вина, освен че са излъгали. Най-добре е да не усложнявате нещата, щом като разговорът няма да е за сестра ви. В историята с Олег няма какво да криете, той е дошъл с вас,

останал е известно време, после си е отишъл. Разказвайте всичко това така, както си е било наистина. И ако оня мъж действително ви потърси отново, след разговора с него веднага се обадете на мен или на Каменская, имате телефоните ни.

— Ми ако пак се наложи да ви звъня през нощта? Много ми е неудобно, че днес ви събудих толкова рано...

— Обаждайте се спокойно. Постъпихте много правилно. Знаете ли кое е неудобното в нашата работа? Когато пред очите ни плаче някое изнасилено и пребито момиче, а ние не можем да открием мерзавеца, който е извършил това. Тогава вече не е неудобно, дори много неудобно.

Той погледна часовника си и лекичко побутна Ира към стълбището.

— А сега тръгвайте, че ще закъснеете за работа.

* * *

Вчерашният непознат се появи точно в момента, когато Ира прибираше нещата си в портиерската стаичка. Дори в първия миг ѝ се мярна тревожната мисъл, че започва да се побърква. Сякаш съдбата си прави лоши шеги с нея, като я кара да изживява по два пъти едно и също нещо. Загуби Наташа — след нея си отиде и Олег. Вчера тоя човек дойде и я заговори точно както преди време направи това и Олег. А днес идва точно по същото време, както преди два дни дойде и Коротков. Всичко се повтаря. Или наистина вече е взела да откача?

— Добро утро — поздрави весело той. — Ето ме пак.

— Виждам — намръщено отговори девойката. — И к'во ви трябва пак?

— Все същото. Да поговорим.

— Нямам време.

— Но вие приключихте с работата. Отдавна ви наблюдавам, още щом почнахте да чистите. А сега вече изметохте, така че можем да поприказваме.

— Тепърва ще мия стълбището в ей оня блок — упорито каза тя, без да вдига очи.

— Стълбището ще почака. Ние с вас, Ирина Леонидовна, имаме по-сериозна работа.

— Оо, вече станах и Ирина Леонидовна, а? — Лицето ѝ се изкриви в презрителна гримаса. — А към вас как ще благоволите да се обръщам?

— Александър Николаевич. Може да ми казвате просто Саша.

— А документи имате ли си, Александър Николаевич?

— Много естествено — усмихна се той, но дори не понечи да извади картата си и да ѝ я покаже.

— Налага се да ги видя. Много естествено — имитира го тя. — Иначе няма да има никакъв разговор.

Той мълчаливо ѝ подаде служебната си карта и девойката старателно, както я научи Коротков, прочете буква по буква всички данни в нея. Александър Николаевич Ташков. Майор. Началник-отдел. Прочете ги още веднъж, след което върна картата на нейния притежател.

— Е добре, ще приказваме, щом толкова искате — великодушно се съгласи тя. — Само че за малко, щото имам много работа.

— Моля ви, припомнете си дали Олег ви каза къде е ходил през този ден, какво е правил и с кого се е срещал?

— Той не ми даваше отчети.

Беше решила да бъде колкото се може по-сдържана и лаконична. Тоя Ташков засега с нищо не я беше засегнал, дори се държеше много учтиво, но вече ѝ беше станал противен. Дори не можеше да си обясни защо. Може би защото е жив, а Олег — загина.

— А за какво си приказвахте, когато се срещахте?

— Вас какво ви засяга? — вяло се озъби тя. Всъщност повече се тревожеше за Наташа, отколкото за Олег. На него вече с нищо не може да му се помогне. Но виж, на Натка...

— Ирина Леонидовна, моля ви, помогнете ми. Олег ми беше приятел, работехме заедно и сега аз правя всичко възможно, за да открия неговите убийци. А вие се държите така, сякаш съм ви личен враг или съм взел от вас пари назаем и не ви ги връщам.

Ира се почувства неудобно, но смущението ѝ бързо мина.

— Добре де, извинявайте — примирително каза тя.

— И така, за какво разговаряхте?

Наистина, за какво са разговаряли? Нали все си приказваха, докато я изпращаше от „Глория“ до къщи. И ако не се качваше с нея, стояха пред входа още десетина минути. И пак не мълчаха. А сега, като си помислиш, май излиза, че за нищо не са си приказвали. Или... Странно, ами излиза, че са приказвали повечето за нея. За сестрите и брат ѝ, за майка ѝ, за квартирантите. Иначе за нищо друго. Тутакси се сети, че Коротков ѝ заръча да внимава разговорът да не се завърти около Наташа. И затова отговори кратко и възможно най-искрено и честно, съобразявайки се с наставленията на Коротков:

— Разговаряхме за мен. За моите квартиранти.

— За вашите квартиранти ли? — изненадано вдигна вежди Ташков.

— Ми да. Нали давам стаи под наем. Защо, да не е забранено? — предизвикателно попита тя.

— Разбира се, че не. И що за хора са тези квартиранти?

— Най-обикновени наематели.

— И какво разказвахте на Олег за тях?

Отначало Ира не съобрази какво става. Просто най-добросъвестно възпроизвеждаше разговорите с Олег, какво я беше питал, какво му беше отговаряла. С всяка изминала секунда погледът на Ташков ставаше все по-сериозен и остър, лицето — напрегнато, а гласът — отривист, когато от време на време я прекъсваше, за да доуточни някои подробности. И внезапно я прониза страшна догадка. Сякаш в гърдите ѝ се заби желязно острие, което прониква все по-дълбоко и все по-болезнено. Олег и тоя Ташков се интересуваха от нейните квартиранти. И не от Георгий Сергеевич, тихия и скромнен счетоводител, а именно от Муса, Шамил, Иляс и техните приятелчета. Значи тя изобщо не е била нужна на Олег, той е мислел само за тях? А се преструваше и даже лягаше с нея, повтаряше, че не се отвращава от пълчивото ѝ лице, пък всъщност... е работил. Събирал е сведения. Каква гавра! А тя, глупачката, му повярва, разнежи се. Много била приличала на майка му, представи си. Искал бил да стори някакво добро дело. Записа я за лекар. Пълна гнусотия!

— Какво ви е, Ирина Леонидовна? — тревожно я попита Ташков. — Не се ли чувствате добре?

— А, чудесно се чувствам — отговори тя с убит глас. — Във всички случаи съм по-добре от Олег. Нима никога няма да ви омръзне

да използвате за своите цели такива глупачки като мен? Хайде, направете се на лудо влюбен, поискайте да ви поканя на гости и да ви запозная със своите квартиранти. Защото те ви интересуват, нали? Господи, защо кой откъде дойде все гледа да ме използва? Та аз съм човек, разберете го, живо същество, а не кукла, с която да си поиграеш, а после да захвърлиш на боклука. Мълчите, а? — Тя сама не забелязваше, че бе започнала да крещи. — Права съм, нали? Олег е идвал при мен само заради Иляс и неговата компания? Нищо повече няма да ви кажа. Няма да ви помагам да търсите убийците му. Защото отървах светата от още един двуличен мръсник. Голям подвиг извърши, хвана на улицата една жалка нещастница, приласка я, нахрани я и тя се привърза към него. Една нищожна, въшлива отрепка. Един боклук...

— По-тихо, Ира, недейте.

Ташков нежно я прегърна през раменете и извади от джоба си чиста кърпа, за да избърше сълзите, които се ронеха по лицето ѝ.

— Хайде, поплачете си, поплачете, да ви олекне малко. А после ще поговорим.

Ира изхлипа, полагайки всички усилия да се овладее, но не успя и отчаяно се разрида, завряла лице в широкото му рамо.

ГЛАВА 11

Вече втори ден валеше непрестанно и монотонният шум на дъждовната вода по улиците действаше някак успокоително. Той дори отвори прозореца, за да чува дъжда по-ясно и да поеме с пълни гърди влажния прохладен въздух. В тази квартира се чувстваше добре и уютно, беше сигурен, че тук никой никога няма да дойде. Освен него и жените му, разбира се. Неговите донори. Опитните му зайчета. Той държеше на своите жени, както човек държи на автоматичната си писалка, с която е свикнал, на креслото, в което вечер чете книга или гледа телевизия, на любимата чашка, от която кафето най-много му се услажда. Но не защото привикваше към тях, а защото му бяха необходими. Те трябваше да му раждат деца и понеже само жените могат да вършат това, той бе принуден да ги цени. Понякога дори да ги обича. По свой начин, разбира се, според своите представи и възможности.

Кротката и покорна Зоя, вече облечена, мълчаливо седеше на крайчеца на дивана и търпеливо очакваше неговите нареждания. Дали да си тръгва? Да свари кафе? Или да потърси нещо в хладилника, за да приготви лека вечеря? Какво ще предпочете нейният повелител? Не, ама наистина, ако реши някога да се ожени, то ще е само за нея. Поне ще бъде сигурен, че тя ще си знае мястото, няма да му пречи и да го тормози с глупави разговори или излишна инициатива. Да, Зоя е коренно различна от Верочка.

— Иди да се измиеш — ласкаво ѝ каза той. — Тушът ти се е размазал около очите.

Зоя послушно стана и отиде в банята. Чу се шум на течаща вода, а след малко тя отново влезе в стаята. Лицето ѝ беше чисто, но кой знае защо, изглеждаше разстроено.

— Моля да ме извините, Валерий Василиевич...

— Какво има, Зоенка?

— Очевидно нямам вкус и върша глупости. Не ви хареса одеколонът, който ви подарих, нали?

— Как ти хрумна? Подаръкът е чудесен и аз съм много доволен от него, благодаря ти.

— Но не сте го взели вкъщи? Видях, че кутийката с шишето е в шкафчето на банята. Сигурно сте го оставили за подарък на вашия приятел?

Той се сепна. Какъв идиот е! Трябваше да изхвърли кутията, на която Зоя беше закрепил картичка с новогодишни поздравления, и щеше да остане само шишето с одеколон, какъвто се продава във всеки магазин, нека после да докаже, че това е нейният подарък. И кой дявол я е накарал да бърка в шкафчето! Какво е търсила там?

— Зоя, колко пъти съм ти казвал, че не искам да се обръщаш към мен така официално! — раздразнено възкликна той в отчаян опит да отклони разговора и да спаси положението. — Аз съм баща на твоето дете, а ти ми говориш на „вие“ като някаква ученичка.

— Извинете — тихо произнесе тя, — не знаех, че това ви ядосва.

— Да, ядосва ме. И не забравяй, скъпа моя, че все пак аз съм женен човек. Помисли си само как бих могъл да занеса подарък ти у дома! За да го занеса, трябваше да изхвърля кутията с картичката, на която си написала толкова хубави и сърдечни пожелания, а тези топли думи са най-ценното в твоя подарък. Да, оставих го тук, за да мога от време на време да го държа в ръце и отново да прочета онова, което си ми написала. Разбра ли?

— Извинете — отново повтори Зоя. — Не съобразих.

— Нека не говорим повече за това. — Той с облекчение си пое дъх. — И никога недей да ми правиш сцени. Ела в кухнята да свариш по едно кафе.

Маневрата излезе сполучлива. Зоя не отвори повече дума за подарък.

— Кога ще се върне вашият приятел? — попита тя, наливайки в чашките димящото силно кафе.

— Не знам точно. Замина за три години, но сега, както знаеш, предстоят избори. Като минат, тогава ще се разбере. Ако се смени властта, има голяма вероятност да го върнат. Новият президент ще сформира ново правителство, а после ще започне подмяната на дипломатическия корпус. Така че...

Той вдигна ръце, с което искаше да покаже, че не е ясно колко време този апартамент ще остане на негово разположение.

— Това обаче не бива да те тревожи. И бездруго, когато се роди детето, ще бъдеш вързана вкъщи и ще се наложи да прекъснем срещите си. Разбира се, ние ще се виждаме, и то дори много често, но вече — той лукаво се усмихна — не в интимна обстановка. Впрочем как са майка ти и баща ти?

— Не са добре — въздъхна Зоя. — Постоянно боледуват. Остаряха вече, нали аз съм късно дете. Явно, че това при нас е някаква семейна традиция — да се раждат деца към четиридесетгодишна възраст. Мама ме е родила на четиридесет и две. А татко е по-стар от нея. Да ви наля ли още кафе?

— Налей.

Той подаде чашката си, при което с удоволствие погледна добре поддържаните ръце на Зоя с изискан маникюр. Просто да се чуди човек на какво се дължи това нейно ниско самочувствие и смирение? А иначе е хубава и спретната жена, с великолепен вкус, коренно различна е от Вера. Оная вятърничава хубавица си лакира ноктите не само със зелен, но и с черен лак, и се кичи с толкова много дрънкулки, че да ти се замрежат очите. Същинска коледна елха. Разбира се, тя има ослепителна и екстравагантна красота и всичко това ѝ отива, но строго погледнато, е пълна простащина. Проява на лош вкус. Зоя никога не би си го позволила. Лакът на ноктите ѝ е с тъмнотелесен цвят, матов, нищо лъскаво и крецящо. За украшение носи само една верижка на шията, без никакъв медальон или висулка. Странно, как е останала до трийсет и шест години стара мома. Тия мъже очи нямат ли? Или нейното смирение и стеснителност засенчват всичко, дори външните ѝ данни? Впрочем и той самият отначало не ѝ обърна нужното внимание. Възприе я като възгрозна и нещастна самотница, която отдавна се е отказала от мечтите за пълноценен личен живот, и чак след доста време откри, че у нея няма нищо некрасиво. Е, не е супермодел, но не е и грозница.

Интересно какво ли ще излезе бебето им? Трябва да се получи най-хубавото. Сигурен е, че е шлифовал методиката до пълно съвършенство. Интелект, памет, физическа издръжливост — всичко ще има в това елитно бебе. Първите опити не бяха съвсем успешни, децата се раждаха болнави, със слабо сърце и остра алергия. Нещо с кръвта не му излизаше. И комбинацията на качествата трябваше да се подобри. При първото дете, Ира, има едно, при Наташка — друго, при

Олга — трето... И тия неща не можеха да се съчетаят на едно място. А сега е сигурен, че ще стане. Добре би било, ако се роди момче.

— Ти какво искаш, момче или момиче? — попита той.

— Момче — срамежливо се усмихна Зоя. — Във ваша чест. Ако е момче, ще го кръста Валерик.

— Ами ако се роди момиче?

— Момиче... Не знам. Не съм си мислила за име. Може би Валерия, за да е пак на вас.

— Е, благодаря — усмихна се той. — Хайде, миличка, вече да ставаме, трябва да се прибираме по домовете си.

Той изчака, докато Зоя измие чашите и джезвето и ги остави на местата им, после излезе с нея и я изпрати до метрото. Тук пътищата им се разделяха.

* * *

Настя бе хванала отнякъде грип, което доста я учудваше. Въпреки крехката си физика и проблемите с болките в гърба тя беше поразително устойчива към вирусни инфекции и когато всички наоколо лягаха болни при поредната епидемия, тя най-спокойно си ходеше на работа, без дори да взема каквито и да било профилактични мерки. Беше забелязала, че вирусът, способен да я събори на легло, се появява веднъж на осем години и е някак особено хитър. Всички останали разновидности на грипната инфекция не можеха да й подействат. А сега се разболя — точно осем години след последния си грип, от който тогава се мяташе в леглото с висока температура и страхотни болки в краката.

Ето защо Юрий Коротков отиде сам на срещата с Ташков. Настя беснееше, че не може лично да си поприказва със служителя от ФСБ и да чуе всичко със собствените си уши, но разбираше, че просто няма сили да излезе от къщи.

— Поне на връщане се отбий у дома, Юра — помоли тя Коротков, — да ми разкажеш как е минало всичко.

— Добре, ще дойда — обеща той.

След като отново му се обади Ира Терехина и му каза името на мъжа, който е ходил при нея да разговарят за Олег, Юра Коротков

уведоми полковник Гордеев за изникналия неприятен проблем: сестрата на отвличената Наташа Терехина е попаднала по някакъв начин в оперативна акция на ФСБ, което създава определени трудности както за милицията, така и за контраразузнаването. А е невъзможно да се изолира Ирина от милицията просто по силата на създалата се ситуация, трябва да се поддържат контакти с нея във връзка с изчезването на сестра ѝ, но пък именно тези контакти може да объркат работата на Ташков, да подплашат квартирантите на Терехина и да провалят старателно подготвяната операция. После Виктор Алексеевич Гордеев, както е редно при такива случаи, отиде да докладва „по-горе“, състояха се срещи на високо равнище между ръководителите на двете ведомства, после срещи на по-ниско, след тях — на още по-ниско и накрая се стигна до конкретните изпълнители. От ФСБ — майор Александър Николаевич Ташков, а от МВР — майор Юрий Викторович Коротков. Беше им предложено да се срещнат и да разработят план за действия ако не съвместни, то поне такива, че да не си пречат взаимно.

Коротков отиде на срещата с колегата от братското ведомство, а Настя безцелно закрачи из къщи, борейки се с непреодолимото желание да полегне.

— Защо се изтезаваш така? — недоумяващо я попита Алексей.
— Да беше си легнала.

Той отдавна вече се бе справил със своя бронхит и сега съвсем рядко покашляше. Иначе боледуваше с удоволствие и с кеф, почти без да става от дивана, като от време на време се унасяше в сладка дрямка и дори си позволяваше да се поглези, впрочем без да прекалявала само за фасон — все пак е болен, всичко му е разрешено. Но с мярка. Сега, когато се разболя Настя, искрено му се искаше тя поне малко да си отпочине, да се наспи и належи. При това да се храни редовно като всички нормални хора по три пъти на ден. Рано сутринта прескочи до пазара и купи плодове с плахата надежда, че използвайки болестта ѝ, ще успее да я подсили с някакви витамини. А нейното упорито нежелание да легне и да се успокои будеше у него удивление, граничещо с негодувание.

— Пий някакво лекарство и си легни — настоя той.

— Не искам — вироглаво отказа Настя. — Ако легна, ще заспя. А не бива.

— И защо да не бива?

— Защото трябва да мисля.

— Мислите ще почакат, няма къде да избягат. Вземи да се напиш, после ще мислиш. На свежа глава най-добре се мисли.

— Не, не искам. Ще поседя с тебе в кухнята.

— Много си ми притрябвала — изпухтя Алексей. — Сигурно си мислиш, че ще пържа шницелите, а ти ще ми ги грабиш от тигана, щом се обърна? Хич не се надявай. Сядам да чета поредното гениално произведение на поредния ми аспирант.

— А шницелите? — огорчено попита Настя.

Телешките шницели бяха един от специалитетите на Льоша и по случай оставането на жена му вкъщи в делничен ден беше решил да я поглези. Настя с очите си бе видяла как той извади от чантата телешкото, когато се върна от пазара.

— Те са за вечеря. Доколкото си спомням, покани Коротков на гости. Е, тогава заедно ще ги ядем.

— Колко си жесток — въздъхна Настя и тежко се отпусна на кухненската табуретка: от температурата ѝ се виеше свят, чувстваше се отпаднала, а краката много я боляха. — Повече милееш за моите приятели. Ще видиш, като умра от глад, колко ще ти е мъчно, защото ще знаеш, че ти си виновен.

— Как не те е срам — възмути се Льоша. — Пред очите ти има цяла купа с праскови и кайсии, в хладилника е пълно с череша, яж, колкото искаш. Пък и въобще, бабче, върви да си лягаш, няма защо да ръсиш микроби в заведението за хранене. Хайде, омитай се оттука, не ме разсейвай. След два дни човекът е на защита и трябва да му редактирам експозето.

Настя унило отиде в стаята. Прав е Льошка, не е зле да си полегне. Но от опит знаеше, че ако легне, съвсем ще се разкисне, ще заспи и вече няма да си „концентрира мозъка“, както обичаше да казва. Като се оглеждаше крадешком, тя тихо влезе в банята, измъкна от джоба на халата ри опаковка с американски прахчета за понижаване на температурата, разтвори едно в чашката за плакнене на зъби и го изпи на един дъх. Льошка ще я убие, ако разбере, че пак е пила от тия прахчета. Защото те се вземат не повече от два пъти на ден, сутрин и вечер, иначе може да настъпят всякакви усложнения. Според създателя на това чудодейно лекарство температурата трябва да се понижи

веднага и да остане нормална в продължение на осем-десет часа. И какво е виновна Настя, че ефектът им при нея е толкова слаб. Наистина температурата ѝ тутакси спадаше и за три часа се чувстваше почти прекрасно, но после отново започваше да я тресе, да я болят краката, а термометърът показваше нещо невъобразимо, направо неприлично.

Настя отново надникна в кухнята. Мъжът ѝ седеше до масата, сведен над листа с машинописен текст, и нанасяше корекции с черна химикалка. На лицето му бе изписано недоволство, дори отвращение.

— Льошик — шепнешком го повика тя, — може ли да си направя кафе? Съвсем тихичко, няма да ти преча.

Той вдигна глава и присмехулно ѝ се ухили. Лицето му отново възприе обичайния си израз на снизходителност и грижовна ласка, така познати на Настя от двайсет години.

— Не може. Но знам, че си вироглава и няма да ме послушаш. Какво кафе ще пиеш бе, Ася, с температура трийсет и девет градуса? Пощади поне твоето сърце, щом не ти е жал за моето. Уж си умно момиче, а не разбираш елементарни неща.

— Разбирам ги — засегна се тя. — Слабичко ще го направя, Льоша, честна дума. Стига си ми ръмжал.

— Абе прави каквото искаш — ядоса се Алексей, — с теб не може да се разговаря човешки. И ако си въобразяваш, че не съм видял какво направи току-що в банята, много се лъжеш. Я дай тука прахчетата, аз ще ти ги отпускам строго по предписанията.

Тя покорно извади опаковката и му я подаде.

— Льоша, ама защо си толкова вкиснат? Случило ли се е нещо? Не мога да повярвам, че ми се зъбиш такъв.

— Ех, Настя, нямам думи за подобно безобразие, честен кръст! Как е възможно да се пишат подобни дивотии. Направо да седнеш и да го пренапишеш от край до край. А по принцип би трябвало да се срещна с него, да му натрия носа за всяка глупост, която е писал, и да го накарам да преработи всичко отново. Веднъж, втори, трети път, докато се получи както трябва. Само така аспирантите може да се научат на нещо. Но за преработка няма време, до защитата остават само два дни. Толкова, колкото аз сам да му напиша експозето. И най-важното, едно не мога да разбера: разполага с автореферата си, който коригирах основно, там всяка дума, всяка формула е на мястото си. А

той не може да компилира от него текст за десетминутно встъпително изложение. Откъде му е хрумнал тоя кошмар тук?

— Льошка, слънчице, не се ядосвай, чуваш ли? Щом като остават само два дни, нямаш друг изход, освен да седнеш и да го напишеш сам. Вземи и го напиши. След защитата ще се разправяш с аспиранта. Ама наистина си като децата! Не знаеш ли как стават тия неща?

— Не знам — сърдито каза Алексей. — И хич не искам и да знам.

— А така не бива — засмя се Настя.

Прахчето започваше да ѝ действа и с всяка изминала секунда тя се чувстваше все по-добре, дори взе да се поти, както обикновено става при рязко спадане на температурата. Използвайки момента, че Льоша е погълнат от гнева си, тя включи електрическия чайник на масата и си сипа лъжичка нескафе в една чаша.

— Щом като редовно ставаш научен ръководител за дисертациите на твоите аспиранти, трябва да си наясно откъде се вземат у тях тия неграмотни текстове. Кога ти донесе експозето?

— В понеделник, на седемнайсети.

— А кога трябваше да ти го предаде?

— Някъде към десети, но не можа, защото бил ангажиран с нещо.

— С какво?

— Откъде да знам бе, Ася. Човек може да е възпрепятстван от какво ли не. По принцип и на седемнайсети не беше късно, ако текстът беше написан като хората, а не в тоя кошмарен вид.

— Льошенка, има ли си жена твоят аспирант?

— Не помня. Май че е женен — сви той рамене. — Да не мислиш, че е бил в меден месец и от възторг си е загубил ума, разпилявайки в леглото и последните му частици?!

— Аа, не, далеч съм от подобни романтични предположения.

Чайникът завря и автоматично се изключи. Настя си наля вода в чашата и взе да разбърква с лъжичка захарта и кафето.

— Обзалагам се, че ако е женен, съпругата му има нещо общо с математиката, макар че е учила отдавна и не я знае добре. А твоят аспирант, вместо да движи науката напред, се е занимавал с политика.

— И от какво направи тия изводи?

— Ами от изборите, слънчице. Той е бил зает с предизборна агитация за своя кандидат, ходил е на заседания в щаба, вършил е маса неща, виж, не знам само дали е било за пари или от идейни пристрастия. Във всеки случай до заранта на седемнайсети не е имал никакво свободно време, за да седне и да си напише експозето за защитата. Протакал е до последния момент, а когато се е видяло, че няма да се вмести в срока, помолил е жена си да му напише встъпителното изложение, като ползва дисертацията и автореферата му. И тя го е написала, доколкото е успяла да схване нещата. И по всяка вероятност сама го е напечатала на машина. Дори се обзалагам, че той не ти го е предал лично, а го е изпратил по човек. Нали така?

— Как разбра? — смая се Алексей.

— Даже не е намерил време да провери какво са му съчинили. Бил е сигурен, че щом жена му е имала подръка един безупречно коригиран автореферат, вече няма какво да оплеска. Нали разбираш, че в нощта на шестнайсети срещу седемнайсети той не е мигнал, а когато резултатите от изборите са били вече горе-долу ясни, веднага е легнал да спи. Това е цялата история. Ако искаш, провери я.

— Голяма си фантазьорка — отбеляза Алексей. — Но имаш логика, не може да ти се отрече. От чисто любопитство наистина ще взема да проверя.

Той посегна към телефона, но Настя ловко дръпна слушалката изпод ръката му.

— Нее, приятел, така не става. Ще се обзаложим ли?

— Аз лично не. Защо да се обзалагам с тебе, глупаче?

— Ами недей тогава. Но аз ще се обзаложа с теб. Дай да видим каква е мизата? Какво ще получи, ако съм права?

— Шамар по носа, това ще получиш. А ти какво искаш?

— Шницел. И не за вечеря, а още сега.

— Асенка, имай съвест — примоли се Льоша, — кога ще преписвам текста?

— Е добре де, не ща шницел. Ще почакам. Но ако спечеля облога, ще ми дадеш извънредно прахче.

— Да речем, че ще минеш и без него. Абе, мила моя интересчийке, не можеш ли да мислиш за друго, освен за ядене и наркотици? Да се наплюскаш, да се надрусаш и да изпаднеш в захлас? — подбра я Льоша. — Дай да се разберем така: ако не си познала, ти

незабавно изливаш това кафе в умивалника и отиваш право в леглото. Ако пък онова, което каза, излезе вярно, ще ти разреша да го допиеш и да не си лягаш. Хайде, от мен да мине, виж колко съм добър и милостив.

— Да бе, милостта на палача — въздъхна Настя. — Давай, обади се. Така и така нищо не можах да изкопча.

Няколко минути по-късно, след като поговори с някого от своя институт, Алексей Чистяков одобрително погледна жена си, седнала на масата срещу него.

— Браво, бабче, пипето ти сече дори при високи градуси. Далече ще стигнеш. Само гледай да не объркаш пътя.

Настя допи кафето, изплакна чашата и бавно отиде в стаята. Мислите ѝ отново се върнаха към неразкритите убийства и Наташа. Защо я отвлякоха от болницата? Ако това е стандартното вземане на заложник като средство за постигане на някаква цел, то похитителите вече трябваше да са се обадили. Да поискат пари, да речем, или пък някакви конкретни действия от страна на някого. Е, наистина в Русия всичко се прави бамбашка. В другите страни например, ако бъде извършен терористичен акт, тутакси някоя политическа групировка от терористи поемат отговорността за него. Сиреч направихме това и това и искаме от властите еди-какво си, а ако нашите искания не бъдат изпълнени, ще убием заложниците или ще взривим метрото. А у нас? В метрото избухна бомба, но кой знае защо, никой не се юрна да поема отговорност. Че защо тогава я взривиха, защо осакатиха толкова хора? От злобно хулиганство? И все пак, защо е отвлечена Наташа Терехина? При това така грижовно: похитителите са се постарали да не убиват човек пред очите ѝ, макар че са имали чудесната възможност. Значи Наташа не е заложница, засега никой не иска нищо и не я заплашва смърт. Дотук добре. Наташа им трябва жива, иначе щяха да я убият в същия храсталак, където повалиха Миша. Това също е някаква надежда все пак. Но защо я отвлякоха? Не може да няма никакво обяснение. Четири трупа, е, наистина убийството на Романовска е под въпрос, но другите три жени не са убити случайно, а защото могат да разпознаят човека, посещаващ Наташа в болницата. А по-късно изчезва и самата Наташа, при това така майсторски отвлечена! Въпреки възмущението си, че тия хора са посегнали на едно сакато и

беззащитно момиче, Настя не можеше да не признае изящната простота, с която беше организирано това похищение.

Коротков пристигна точно за вечеря, когато ароматът на шницелите, изпържени по специална рецепта на професор Чистяков, се носеше из скромното едностайно жилище и караше болната Настя да обикаля като гладен вълк в клетка.

— Гледай да боледуваш по-често, маме — въодушевено ѝ каза Юра още от вратата. — Тогава професорът ще ти готви по-вкусни манджи, а аз всеки ден ще ти се явявам на доклад.

— Да бе, надай се коньо на зелена трева — посрещна го Алексей и му стисна ръка. — Побърканата ти дружка не може дори три дни да полежи, направо не я свърта на едно място.

— Това вече е вярно — съгласи се оперативникът, — аз наистина си имам побъркана приятелка, но затова пък, професоре, ти имаш умна жена. И тепърва ще се разбере кой от нас двамата е в по-незавидно положение.

От стаята се измъкна Настя, която в чест на госта се беше преоблякла и бе заменила удобния домашен халат с дънки и спортна ризка на червено-кафяви каренца. Млясна Коротков по бузата и укорително отбеляза:

— Мъжете станяхте по-големи клюкарки от жените, честна дума. Стига само горката Настенка да се разболе и да им отпусне юздите, те тутакси почват да я одумват зад гърба ѝ. Джентълмени!

Вечерята беше вкусна, впрочем както винаги, когато Алексей се заемаше да я приготви. Но те приключиха бързо с яденето, защото той трябваше все пак да напише експозето на своя аспирант, а Настя нямаше търпение да поговори с Коротков.

— Та ето какво ще ти кажа — започна Юра, когато отидоха в стаята, за да оставят Чистяков да пише в кухнята на спокойствие, — предстои ни да работим с един много свестен мъж, казва се Александър Ташков. А нещата стоят така: те проучват една банда, изпълняваща посреднически функции в интерес на най-различни мюсюлмански организации, предимно терористични. Фактически цялата група се състои от мюсюлмани, но с известни изключения. Едно от тях е нейният ръководител, който по сведения на колегите е руснак. Апартаментът на Терехина е мястото, където отделни членове на групата наемат стая и периодично се събират. Подобни квартири

имат из цяла Москва, около девет-десет са, но засега са открити само три от тях, включително тази на Ира. Олег Жестеров се е сближил с девойката, очевидно с намерение да се запознае с квартирантите ѝ. Но не е успял. Ташков ми каза, че е с отлични впечатления от Ира, но тя се чувства оскърбена. Съвсем естествено — на кое момиче ще му е приятно да узнае, че мъжът, с когото се люби, го е правил по задължение. Та при разговора с Ташков Ира споменала между другото и нещо любопитно за нас. Олег ѝ обещал да я води на някакъв особено добър лекар, дори имали записан час при него за понеделник. Това да ти подсказва нещо?

— Подсказва ми, Юра, но ме е страх, че ще го припишеш на болестта ми и на високата температура. Аз вече се стряскам от думата „лекар“.

— Е, добре, значи ще трябва да намерим този лекар и да го проверим, за да сме спокойни. Сигурен съм, че зад всичко това не се крие кой знае какво, но... Има една подробност. Всъщност от нас двамата само ти си с температура, аз лично нямам причини да бълнувам и все пак. По думите на Терехина този преглед отначало е бил насрочен за петък, но в четвъртък сутринта лекарят се е обадил да отложи часа, защото имал някакъв ангажимент. И точно в интервала от петък до понеделник Олег загива. И няма кой да заведе Ира при този забележителен лекар.

— Тоест искаш да кажеш, че въпросният доктор по неизвестни причини не е имал желание Жестеров да му води Ира Терехина?

— Точно това искам да кажа, скъпа ми приятелко. Я ми пипни челото дали не ме е хванал и мен грипът. От делото Анисковец получих интелектуална деформация, твърде много е замесена в него медицината. Лекари, инвалиди, болници. Господи, Аска, а колко добре започна всичко, нали? Спомни си само — убийството на старата лихварка. Убийство за грабеж. Убийство с цел подмяна на колекционни вещи. Версии коя от коя по-хубави, да ти е драго да работиш. И каква стана тя? Някакъв неуловим лекар, към петдесетгодишен, с приятна външност и тъмна, леко прошарена коса, навестява в болницата сакатите деца, а в приюта за инвалиди — майка им, като пътьом трепе медицинския персонал. Къде го чукаш, къде се пука, а? Всичко се разлетя в различни посоки.

— Хайде, горе главата. — Настя ласкаво му разроши косата. — Нека си признаем, че и двамата се пообъркахме с това прокълнато следствие, но това не е повод да се оплакваме и да подаваме оставка. Щом като сред ръководителите на нашата страна попадат пълни идиоти, значи и ние с тебе можем още да поработим. А с Ташков какво се разбрахте?

— Ще се опита да научи от вдовицата на Жестеров при какъв лекар е мислел Олег да заведе Терехина. Може да е някой техен познат.

— А тоя Ташков как ти се стори? Може ли да се работи с него?

— Напълно. Разбирам какво те безпокои. Мислиш за Ира, нали?

— Точно така, Юрик, жал ми е за нея. Просто сърцето ми се къса. Пък и тоя удар, който е понесла — първо да загуби любимия си, а после да узнае, че е имал към нея само служебен интерес. Поне да беше друго момиче, което няма проблеми в живота, нито с избора на партньори. А тя, с тая горчива и тежка съдба, тъкмо е видяла пред себе си някаква светлинка и изведнъж я сполетява подобно разочарование и унижение. Но аз, Юра, добре знам как стават тия неща. Ако феесбейците са си нарочили жилището на Терехина и нейните квартиранти, нищо не е в състояние да ги спре. Дори биха повторили комбинацията, която Жестеров не е могъл да осъществи докрай. И затова те питам дали и Ташков няма да избере този банален, но за съжаление — ефективен начин? Сигурен ли си, че няма да нанесе още една травма на момичето?

— В нищо не мога да бъда сигурен. Но виждам, че и на него му е жал за Ира. Освен това не ми прави впечатление на студен и бездушен тип. Просто един нормален мъж. Впрочем животът ще покаже.

Поговориха си още един час и Коротков си тръгна. Действието на чудотворното прахче бе изтекло и Настя отново усети студени тръпки, главата ѝ натежа, очите започнаха да я болят от светлината. Тя тихо влезе в кухнята и жално се примоли:

— Льошик, ще ми дадеш ли от задокеанската отрова, а?

* * *

Ташков се виждаше с Вера Жестерова почти всеки ден след гибелта на Олег, отначало по служба, за да ѝ задава въпроси, а после ѝ

помагаше да уреди погребението и помена. Учудваше се колко мъжествено се държи тази лекомислена, капризна, а по-рано дори истерична млада жена. Тя не припадеше, не избухваше в ридания по средата на изречението, не се мяташе отчаяно върху капака на ковчег — след експлозията и пожара Олег трябваше да бъде погребан в пломбиран ковчег. По-късно Ташков съобрази, че тя мисли за бъдещото си дете и очевидно това донякъде ѝ помага да понесе сполетялото я нещастие.

След срещата с Коротков той отново отиде при вдовицата на своя колега. Вера беше спокойна, сякаш от гибелта на мъжа ѝ бяха минали няколко месеца, а не няколко дни.

— Здравей, Саша — скръбно му се усмихна тя. — Заповядай. Добре, че си се сетил да се отбиеш.

Апартаментът беше необичайно пуст и в първия момент това се стори странно на Ташков. Преди нещастията с Олег той бе идвал тук три или четири пъти — когато се събираха колеги и приятели да празнуват рождения ден на Олег и още, когато го произведоха старши лейтенант. А и през последните няколко дни Ташков винаги заварваше тук много хора — роднини, приятели, дори съседи, които познаваха Олег и се смятаха задължени да не оставят вдовицата му сама в този тежък момент. А сега жилището беше празно. И това най-красноречиво показваше, че се е случило нещо лошо и тук вече никога няма да бъде така, както е било.

— По работа ли си дошъл, или просто да ме видиш?

Кой знае защо, Ташков нямаше желание да лъже. По принцип той не беше от най-близките приятели на Олег Жестеров и жена му, така че тя имаше от кого друг да очаква помощ и подкрепа.

— И едното, и другото...

В същия миг забеляза, че Вера е облечена сякаш за излизане. В елегантен костюм, прикриващ напредналата ѝ бременност, с обувки на висок ток и ярък грим. И още — напарфюмирана. Това беше най-поразителната подробност. Наистина има жени, които не ходят из къщи като повлекани ѝ мърли, стараят се да изглеждат добре дори никой да не ги вижда. Но Ташков още не бе срещал жена, която да се парфюмира, ако няма кой да вдъхне приятния аромат.

— Сигурно чакаш някого? — с разбиране попита той.

— Не, но скоро трябва да излизам.

— Няма да ти отнемам много време. Ще ти задам само няколко въпроса.

— Във връзка с Олег ли?

— Да. Опитвам се да установя с кого се е срещал и разговарял в дните, преди да загине. И Открих една подробност. Оказва се, че той се е уговорил с някакъв лекар да приеме за консултация една негова позната. Наясно ли си за какво е ставало въпрос? И каква е тая позната?

— Ами тя е сестра на един от вашите — възкликна Вера. — Ти не знаеше ли?

— Искаш да кажеш, че е сестра на колега от нашия отдел? — уточни Ташков, като се стараеше да прикрие недоумението си.

Излиза, че Жестеров е представил Ира за сестра на свой колега. Много мило. Впрочем напълно обяснимо, като се вземе предвид, че Вера все пак му е съпруга, а не някоя случайна жена от улицата.

— Не знам дали от вашия отдел или не. Олег така и не ми каза.

— Но тя може да е сестра на кого ли не. В нашето ведомство има хиляди сътрудници. А аз трябва непременно да знам с точност. Казвал ли ти е какво е заболяването ѝ?

— Не. Просто...

Тя замълча и впери очи през прозореца. На Александър му се стори, че Вера полага всички усилия да не заплаче, и му стана неудобно. Деликатно изчака известно време, после внимателно попита:

— Какво искаше да кажеш?

— Кога? — тя се обърна и спокойно го погледна в очите.

— Когато заговорихме за сестрата на нашия колега. Започна да ми казваш нещо, но не се доизказа.

— Така ли?

— Верочка, припомни си, ако обичаш, какво ти е говорил Олег за нея. Всичко, до най-малките подробности.

— Нищо особено не ми е казал.

— А за какъв лекар е ставало дума?

— Откъде да знам.

— Вера, не бива сама да се поставяш натясно. Добре ми е известно, че ти знаеш за кой лекар те питам. Недей сега да отричаш.

— Е добре. Това е моят наблюдаващ лекар, който следи бременността ми. Олег ме беше помолил да запиша неговата позната

за преглед. Нищо повече не знам.

— А ти изпълни ли молбата му?

— Естествено.

— Прегледът състоя ли се?

— Не. Валерий Василиевич им записа час, после обаче се наложи да го отмени за друг ден, а Олег така и не успя да отиде.

— Надявам се, че Валерий Василиевич си има фамилно име? — попита Ташков, без да може да скрие иронията си.

— Да. Волохов.

Вера взе нетърпеливо да потропва с обувка по килима, с който бе застлан паркетът, и Ташков разбра, че тя нервничи. Дали защото бързаше да излиза, а той я задържаше, или пък имаше нещо друго...

— Къде мога да намеря твоя лекар?

— На работата му — неочаквано троснато отговори младата жена. — Вероятно и вкъщи можеш да го намериш, но за съжаление не му знам адреса.

— Но защо ти е толкова неприятен този разговор, Вера? Защо не ми каза веднага, че става дума за доктор Волохов?

— Нищо не разбираш! — избухна тя. — Валерий Василиевич не е кой да е лекар, при него ходи елитът на Москва. А вие ще почнете да му досаждате с вашите глупашки разпити, и то се знае, аз ще съм виновната. Едва успях да го кандърдисам за онова момиче, той все отказваше да го приеме, защото е много зает, а аз, глупачката, настоявах и го молих. Вече виждам колко е бил прав човекът. Ако ми беше отказал категорично, сега нямаше да му виснете на главата. Ще вземе да ми отреже и на мен квитанцията, защо му е пациентка, заради която го безпокои милиция.

— Говориш глупости, Верочка — меко се опита да я спре Ташков. — Никой няма да висне на главата на твоя доктор. Дори ще му отнемем съвсем малко време. Трябва само да уточним дали е разговарял с Олег и ако е разговарял, то кога и за какво. Това е всичко.

Гневният изблик на Вера угасна. Тя отново доби спокойния си безгрижен вид. Ташков поговори с нея още няколко минути и си тръгна. Още щом затвори вратата, Вера стана и се втурна към телефона.

— Аз съм — припряно каза тя в слушалката.

* * *

— Аз съм — чу той в слушалката възбудения глас на Вера. — Случи се нещо ужасно. Те скоро ще дойдат при теб.

— Кои „те“?

— Ами ония... От ФСБ и от милицията.

— Всички наведнъж ли? — невъзмутимо се подсмихна той. — Няма ли да ми станат малко множко?

— Извинявай — забърбори Вера, — аз съм виновна за всичко. Нали помниш, че те помолих да прегледаш едно момиче?

— Да, разбира се, покойният ти съпруг трябваше да го доведе преди една седмица.

— Те взеха да ме разпитват какво е това момиче и при кой лекар е имал намерение Олег да го води. Не исках да им казвам за тебе, честна дума, но излезе, че Олег е съобщил на момичето, че ще го води при лекаря на жена си. Беше безсмислено да отричам, наложи се да им кажа. И сега те ще дойдат при тебе. Това е ужасно! И всичко е заради мен! Прости ми.

— Ама, Вера, моля ти се — снизходително се позасмя той, — недей да изпадаш в паника. Тези хора си вършат работата, искат да издирят убиеца на мъжа ти. Нека дойдат, с удоволствие ще отговоря на всичките им въпроси. Пък и нямам какво толкова да им разказвам. Аз не познавам съпруга ти, нито пък неговото протеже. Дори не знам коя е тя и от каква болест страда. Така че няма да им бъда особено полезен. Но нека дойдат, за бога. Не бива да се вълнуваш така, момичето ми. Това е вредно за тебе. Трябва да се пазиш.

— Ти... — Стори му се, че Вера изхлипа. — Наистина ли не ми се сърдиш?

— Но боже мой, естествено, че не ти се сърдя: Защо трябва да ти се сърдя? Жалко само, че тия хора напразно ще си загубят времето. Впрочем това си е тяхна работа. Нали не си забравила, че вдругиден трябва да дойдеш на преглед?

— Не, разбира се, как мога да забравя. Но повтори, моля те, че не ми се сърдиш, и да тръгвам вече, че закъснях.

— Не ти се сърдя, Верочка, избий си тия глупости от хубавата главица и мисли само за нашето бебенце. Целувам те.

— И аз — изгука тя в слушалката.

Той беше съвсем искрен. Наистина не се страхува от посещението на оперативниците, независимо дали са от милицията или от ФСБ. Няма какво да крие. Нищо общо няма с убийството на съпруга на своята любовница. Нека дойдат и да задават въпросите си. Нека опитат да се хванат за нещо. А той ще се забавлява, наблюдавайки безплодните им напъни. Моля, готов е да ги приеме всеки момент.

ГЛАВА 12

Трети ден вече утрините за Наташа бяха коренно различни от тези през шестте години, прекарани в болницата. Нямахме я лекарската визитация, а преди това — обичайната блудкава закуска от рядък грис и чай. Трети ден поред тя се събуждаше в просторното помещение, наподобяващо болнична стая, изяждаше закуската, която ѝ донасяха, а след това започваха заниманията. Яденето ѝ харесваше, но имаше някакъв особен, необикновен вкус. Наташа дори не знаеше как се нарича онова, с което я хранеха.

Последното, което си спомняше от предишния живот, беше разходката из болничния парк с Михаил Александрович, новия лекар. Двата придружаваха някакъв много смешен дебел чичко до административната сграда, защото ужасно бързаше и се боеше, че ще обърка пътя. А после изведнъж започна този живот, и той ѝ харесваше много повече от онзи. Ако нямаше едно „но“. Сестра ѝ Ира. Сигурно се е побъркала от тревога къде е тя. А и хлапетата сигурно са се затъжили за нея. Иначе този живот напълно я задоволяваше.

Първия път Наташа се свести в някаква кола и разбра, че лежи в количката си. Мъжът, който седеше до нея, веднага забеляза, че е отворила очи, каза ѝ нещо мило и успокоително и бързо ѝ направи инжекция, след което тя отново се унесе. За втори път дойде на себе си в самолета. До нея седеше същият мъж и веднага извади спринцовката. А после непрекъснато виждаше наоколо си тази стая и учтивите мълчаливи хора, които я обслужваха. Кой знае защо, никой от тях не ѝ проговаряше. Приказваха ѝ само двама души — мъжът, който беше с нея в колата и самолета, и Мирон. Но онова, което ѝ казваха, съвсем не задоволяваше седемнайсетгодишната Наташа Терехина.

— Сега всичко зависи само от теб, момиче. Покажи ни на какво си способна и ние обещаваме да ти осигурим най-хубавия живот, който изобщо е възможен при твоето състояние.

— Трябва да ви покажа на какво съм способна ли? Но аз съм инвалид.

— Ти си вундеркинд, макар че едва ли някой го съзнава. Хората в болницата просто не можеха да оценят твоите способности. Не мога и не искам да ти обяснявам с подробности, но колкото по-добре се представиш, толкова по-хубав ще бъде по-нататъшният ти живот. Запомни това.

— Вие сте ме отвлекли? — попита тя тогава, още първия ден.

— Много естествено. Но защо са тия груби думи, Наташенка? Казано по друг начин, ние те отведохме и настанихме в по-комфортни условия, каквито заслужава необикновената ти главица. Но за едно си права: никого не сме уведомявали, нито пък сме искали разрешение.

— Защо ме отвлякохте? Искате да вземете откуп ли?

— Ама моля ти се! — избухна в смях мъжът. Наташа вече знаеше, че името му е Василий. — За какъв откуп говориш? Какво можем да вземем от сестра ти? Старата метла или лопатата?

— Но няма ли да ме търсят? — обърка се Наташа.

— Това също зависи само от теб. Както решиш, така ще стане. Сега наистина те търсят, но може всеки момент да престанат, стига ти да пожелаеш това. Впрочем за мен няма никакво значение. Нека те търсят. Така или иначе тук никой няма да те открие.

— Къде съм сега? — едва чуто попита тя. — Къде сте ме докарали?

— Ех, и ти — въздъхна Василий, — а ми бяха казали, че си толкова умно момиче. Има ли смисъл да задаваш въпроси, на който няма да получиш отговор? Няма, разбира се — сам направи той заключението. — Значи изобщо не бива да питаш. Помисли си и реши кое предпочиташ: да те търсят или не. Веднага те предупреждавам, че това няма да промени нещата. Няма да те намерят. Но можем да направим поне така, че сестра ти да не се тревожи и да не си въобразява разни страхотии. А и ти се безпокоиш за нея, нали?

Наташа мълчаливо кимна. Засега не се боеше от нищо, защото не можеше да си представи защо, с каква цел някой би ѝ причинил зло. Тоя Василий току-що сам каза, че от Ира няма какво да се вземе, освен старата метла, значи не става дума за откуп, за пари, сиреч никой няма да я убие или да ѝ реже пръстите и ушите, за да ги изпраца като заплахи на сестра ѝ. От разговорите в болницата, от телевизионните филми и книгите, тя знаеше, че понякога крадат момичета, за да ги продават на публични домове в чужбина, но тя не ставаше за тая

работа. Няма да я убият и заради някой орган за трансплантация, защото, буквално казано, в тялото ѝ няма едно здраво място. С други думи, след като премисли всички евентуални причини да ѝ навредят или да я убият, седемнайсетгодишната Наташа Терехина стигна до извода, че не я заплашва кой знае какво. След шестте години, прекарани в една и съща болница, тази промяна на обстановката ѝ се струваше дори интересна. Някакво приключение в безнадеждния ѝ живот на инвалид, окован в корсет. Все пак имаше две неща, за които се безпокоеше. Преди всичко за Ира. Как ли е тя сега? Сигурно се побърква от тревога. И второ: какво ще стане със самата нея, ако ѝ се наложи медицинска помощ? При всеки пристъп на силни болки или поредната сърдечна криза в болницата всички лекари и сестри знаеха какви лекарства може и трябва да ѝ се дават и кои са категорично забранени. А тук? Знае ли го някой? Дали няма още от първото лекарство, което ѝ дадат, да получи алергичен шок, да се подуе и задуши?

Ето защо първото решение, което взе Наташа след отвличането си, беше да не приема никакви лекарства. Каквото и да ѝ струва това. Ще търпи всякакви болки. През последните шест години беше разбрала, че нито една болка, дори най-нетърпимата, не трае безконечно. Рано или късно всяка болка спира, просто трябва да се изтърпи. Наистина има опасност сърцето ѝ да не издържи. Но тя трябва да се стегне и да устоява на всичко, защото оттук нататък от това ще зависи животът ѝ.

Още първия ден човекът на име Василий доведе при Наташа някаква слаба и мургава черноока жена.

— Това е Надя. Тя ще се грижи за тебе. Надя е медицинска сестра, така че всичко ще бъде наред.

Наташа веднага не хареса сестрата. Заради онзи поглед, с който черната Надя огледа нея и леглото ѝ. В него имаше нещо, което накара момичето да настръхне. Презрение, неприязън или още нещо...

Всъщност Наташа нямаше причини да се оплаква от Надя, тя действительно се оказа опитна медицинска сестра и вършеше всичко бързо и сръчно, но същевременно от плътно стиснатите ѝ устни и от пронизващите ѝ черни очи се излъчваше такава злоба, че момичето потръпваше от ужас. Веднъж то се опита да я заприказва, да я предразположи или може би поне да разбере защо се държи така, но

този опит излезе безуспешен. Надя промърмори нещо неясно, във всеки случай Наташа нищо не ѝ разбра.

— Шчо за питаня... Заборонено...

Колко странно говори, помисли си девойката. Май не е на руски? Но къде са ме докарали?

Към края на първия ден Василий доведе в стаята ѝ млад мъж. Когато го видя, девойката усети, че ѝ прималява. Това беше той, прекрасният принц от сънищата ѝ. Строен, чернокос, тъмноок, с тънички мустаци над волевите устни — тъкмо такъв си бе представляла мъжа, когото ще обича цял живот безнадеждно, защото е саката и не ѝ е съдено да се събере с него. Идването му така потресе Наташа, че отначало тя не разбра какво ѝ казва Василий.

— Запознайте се, Наташенка. Това е Мирон. Той ще се занимава с теб по математика.

— Здравей, Наташа — поздрави Мирон с мек и приятен глас, който ѝ прозвуча като най-красивата музика на света.

Тя дори не намери сили да отговори на поздрава му, само мълчаливо кимна и смутено облиза устни.

— Сега е моментът да ти обясня какво е положението — продължи междувременно Василий. — Както вече казах, ти си вундеркинд с необикновени способности в математиката. Има едни хора, които проявяват сериозен интерес към възможността при тях да работи талантлив математик. След известно време ще дойде техен представител, който ще прецени твоите способности и възможности, и ако резултатите от тестовете го задоволят, животът ти коренно ще се промени. Ще живееш в чудесни условия и ще получаващ много пари. Дори ще можеш да помагаш на кака си. Съществува обаче една допълнителна подробност. Тези хора знаят, че си много болна, и затова биха искали да се уверят, че ще можеш да работиш за тях достатъчно дълго и да им бъдеш полезна. Колкото и грозно да звучи това, но те не биха желали, да плащат толкова много пари за един великолепен мозък, който няма да преживее дори три месеца. Ето защо, преди да бъдеш изпитана по математика, ще бъдеш подложена на основен преглед от лекар, изпратен от същите хора, който ще даде заключението си за твоето здравословно състояние. Той ще ти направи цялостни лабораторни изследвания. Това не бива да те смущава, просто прави всичко, което ти каже. Разбра ли ме?

— Не. — Вече се бе съвзела от дълбокото си вълнение. И за нищо на света не искаше да се покаже пред този красив младеж като покорна овчица, на която всеки може да заповядва, използвайки нейната беззащитност.

— И какво точно не разбра? — с търпелива снизходителност попита Василий.

— Ами ако не искам? Аз не желая да ме купуват никакви си чужди хора, да живея тук, да ме изследва някакъв си лекар. Искам да си отида вкъщи.

Василий тежко въздъхна и приседна в креслото, сложено в единия ъгъл на стаята.

— Къде искаш значи? Вкъщи? — уморено попита той. — А къде е твоят дом? Оная ужасна болница, в която бельото се сменя веднъж седмично, а не всеки ден, където те хранят дявол знае с какво, където не виждаш външния свят и нямаш никакви перспективи в живота? Ти си вече голямо момиче, няма как да не съзнаваш цялата абсурдност на онова, което казваш. Тежиш на нещастната си сестра като воденичен камък на шията. Ти, пък и другите двама — Олга и Павел. Плюс майка ви. Да не смяташ, че на Ира ѝ е лесно да се оправя с вас. Някога замисляла ли си се над въпроса какъв живот води тя, за да ви носи два пъти в седмицата плодове, продукти, дрехи и книги? Имаш ли поне някаква представа откъде идват парите за всичко това? Или може би си въобразяваш, че струва евтино и го взема даром? Нищо подобно. Сестра ти блъска от тъмно до тъмно на най-черната работа, която можеш да си представиш. И аз ти казвам, че пред теб се открива възможност да облекчиш живота ѝ. Тя вече няма да те издържа, нещо повече, ти ще можеш да ѝ помагаш с пари. А какъв е твоят отговор на предложението ми? Нима искаш всички, включително и сестра ти, да те сметнат за неблагодарница?

Наташа сведе очи. Всъщност никога не се беше замисляла над всичко това. Струваше ѝ се съвсем естествено, че Ира идва два пъти седмично с пълни чанти и носи всички книги и учебници, които ѝ заръча. Лицето ѝ пламна от срам. Василий има право, тя е вече голяма и не бива да бъде в тежест на горката Ирка. Нима е някаква хлапачка? Не, в присъствието на този приказен черноок принц Наташа Терехина за нищо на света не би желала да изглежда малка и глупава.

— Ще правя всичко, което трябва — тихо измънка тя, без да вдига очи.

— Браво, точно така — оживи се Василий. — Тогава аз да тръгвам, пък Мирон ще остане при теб. Днес ще проведете първото си занимание. А, да, нали помниш, че когато — той се запъна, за да намери подходящата дума, — когато те взехме от болницата, ти държеше някаква книга? Не се тревожи за нея, не е загубена. Утре ще ти я върнат.

И тази добра, беше го забравила след всички приключения. А така му трепереше на този учебник от Голдман. Ира обиколи цяла Москва, но така и не го намери, защото е издаден много отдавна, сега го няма дори при букинистите. Мечтания учебник ѝ донесе оная жена от милицията, дето идва в отделението, когато убиха сестра Аля. От този момент нататък Наташа не се разделяше с него. Вземаше го със себе си дори на разходките. Отваряше го на някоя страница и решаваше задачите наум. А задачите на Голдман са забележителни! Великолепни задачи. В никой друг учебник няма такива. Кратки, лаконични, изящни. Наташа особено ценеше това тяхно качество, защото се запомняха лесно и можеха да се решават без лист и химикалка.

Вратата след Василий се затвори и девойката с необикновена острота усети, че е останала насаме с принца на своите мечти. Не знаеше какво да му каже и изобщо как да се държи при тази ситуация. Първа ли да подхване разговор, или да изчака да я заговори?

— Как се чувстваш? — неочаквано попита Мирон.

— Благодаря, добре съм — учтиво отговори тя.

— Можеш ли да се занимаваш, или да отложим за утре?

— Нее — побърза да каже Наташа, уплашена, че принцът ще си отиде и никога няма вече да го види. — Много съм добре. А какво точно ще правим?

— Най-напред трябва да установя равнището на твоите знания. Може изобщо да не си вундеркинд, а най-обикновено момиче с най-обикновени способности.

Това вече я уплаши. Всъщност какво им дава основание да мислят, че тя притежава някакви необикновени способности? Да, обича математиката още от дете, дори майка ѝ настояваше да взема частни уроци извън училищната програма. Да, вярно е също, че в училище имаше по всичко само отлични бележки, но това все още

нищо не доказва, защото учи там само до пети клас. А после се озова в болницата. Петиците в пети клас са нищо, това там не ти е математика, а същинско развлечение. С любимия си предмет започна да се занимава усилено в болницата и чичо Саша, татковият приятел, винаги проверяваше как си е решила задачите и много я хвалеше. Той обаче нито веднъж не ѝ каза, че е вундеркинд. Само дето много я хвалеше и казваше, че ѝ сече главицата и че трябва непременно да продължи учението си, че има всички данни за това.

Но ако сега още от първия ден се окаже, че способностите ѝ са най-обикновени, Мирон вече няма да дойде. Значи трябва да положи особени старания. Защото... Защото, ако похитителите се разочароват от нейните способности, тя вече няма да им е необходима. И какво ще направят тогава? Ще я върнат в болницата? Или ще я оставят тук завинаги? Надали, защо им е да се занимават с нея, да я хранят и поят, да я обслужват. Или да харчат пари за връщането ѝ в Москва. Наташа много добре знаеше какво правят с хората, които са станали излишни. Разбира се, не от собствен опит, а от книгите и от филмите по телевизията.

Все пак интересно — къде ли са я довели? Колко особено говори оная Надя. А и това име Мирон е доста странно. Звучи някак архаично.

— Защо се казваш Мирон? — попита тя.

— Как защо? Просто така се казвам. Какво толкова те учудва?

— Никога не съм чувала това име. Старинно ли е?

— Не, съвсем обикновено е. У нас много често се среща.

— Къде у вас?

— У нас — твърдо повтори Мирон. — А къде точно, не бива да знаеш. Сега ще се занимаваме или ще обсъждаме името ми?

Тя реши да не настоява повече. Ако бъде непослушна, Мирон всеки миг може да се обърне и да си тръгне. Следователно трябва да е учтива и разбрана, за да не си отиде. Поне ще прекара с него още известно време.

* * *

— Е?

Василий стана от дивана, на който се излежаваше с вестник в ръце.

— Какво ще кажеш?

— Момичето е цяло съкровище — отговори Мирон с възхищение. — Същинско самородно злато. Не ми побира умът как е могла да постигне такива знания прикована на легло и без учители. Разбира се, те трябва да бъдат усъвършенствани, но заложите й са поразителни.

— Заемай се тогава — със задоволство каза Василий. — Усъвършенствай стоката, за да добие по-привлекателен търговски вид. Имаш време, лекарят ще пристигне чак след четири дни, пък и ще се занимава с нея не по-малко от две седмици, а може и повече. Ще живееш тук, в съседната стая. И без глупости, Аслан, охраната ни е от сигурни хора, пиле не може да прехвъркне. Така че по-добре е да си кротуваш.

— Какво говорите, Василий Игнatieвич, моля ви. Впрочем момичето много иска да знае къде се намира. Може ли да му кажа?

— Абе ти луд ли си?! — възкликна Василий. — Хич да не си го помислил!

— Но Наташа обърна внимание на името ми.

— И какво от това?

— Тя е права, то отдавна е забравено в Русия, среща се само по книгите. А у нас го чуваш на всяка крачка.

— Е, майната му — махна с ръка Василий. — Нека разбере, че не е в Русия. Важното е да не знае къде точно сме я довели. Но грешката си е наша, разбира се. Трябваше веднага да й кажа истинското ти име. Вие, кавказците, сте плъзнали навсякъде, човек може да ви срещне във всяка смрадлива дупка. Къде ти беше умът? Длъжен беше да съобразиш.

— Нищо не съм бил длъжен — озъби се Мирон. — Моята работа е математиката, а конспирацията си е ваше задължение. Аз съм свикнал със собственото си име, тук то на никого не прави впечатление.

— Добре де, няма да се караме — примирително каза Василий. — Не се е случило нищо чак толкова страшно и дай боже да не се случи. Впрочем уникалните способности на момичето само за математиката ли се отнасят, или за всичко, което изисква интелект?

— Не знам — сви рамене Мирон. — Друго не съм проверявал.

— Провери де! Нали вече си наш човек, трябва да си по-заинтересован. Още преди векове хората са забелязали, че няма нищо по-непродуктивно от робския труд, знаеш, че робът не участва в печалбите и затова благосъстоянието на господаря му е безразлично. А ти не си роб и трябва да съзнаваш, че колкото по-добра работа свършиш, толкова по-скъпо ще продадем стоката и съответно твоят дял ще бъде по-голям. Загриваш ли, Асланбек?

— Да, Василий Игнatieвич, загривам.

Мирон отиде в стаята, където щеше да живее през следващите седмици. Нищо тук не му харесваше — и самата сграда, и Василий, и тази стая, и многобройните мълчаливи пазачи, изобщо цялата история. Да отвлечат едно сакато момиче! Трябва да си изключително безсърдечен, за да се решиш на подобно нещо. Та Наташа е още дете, тя е съвсем безпомощна и беззащитна. Мирон обаче не можеше да престъпи волята на баща си. А и не можеше да се откаже от парите, които му бяха обещали за тая работа. Всъщност би я свършил дори безплатно, ако баща му го беше накарал. Защото през целия си съзнателен живот му се подчиняваше непрекословно и се страхуваше от него.

Родителите на Мирон бяха ингуши, но той бе роден в Западна Украйна, недалеч от крайграничния Ужгород. Баща му беше офицер и служеше в Прикарпатския военен окръг. Антируските настроения тук открай време си бяха силни, „кацапите“ бяха мразени и презирани. Така че офицерът-ингуш, чиито родители бяха пострадали от принудителното сталинско преселение, бързо намери тук своята психологическа „екологична“ ниша. Той нарече сина си Асланбек въпреки нежеланието на жена си, която смяташе, че щом момчето ще ходи в местно училище и ще дружи с местните деца, не бива много да се отличава от тях. Майката смяташе, че след като живеят в Украйна, може да дадат на детето си славянско име, но бащата остана непреклонен. Проблемът обаче се разреши от само себе си: в детския дом и в училище никой не наричаше Асланбек с пълното му име, обръщаха се към него с разни прякори, производни от малкото или фамилното му име, а понякога и кой знае от какво измислени. Отначало „Асланбек“ бе съкратено на „Аслан“, после бе преведено на по-обичайното „Слава“, а по-късно съвсем естествено възникна

въпросът: „А «Слава» от какво е съкращение?“ Изборът, беше между Вячеслав, Станислав, Владислав, Ярослав, Бронислав и Мирослав. Момчето избра последния вариант, това име най-много му хареса. И тутакси се появиха „Славко“, „Мирко“, „Мирча“ и прочие. Накрая Асланбек започна да се представя с името Мирон и понеже свободно говореше украински, тутакси отпаднаха всички въпроси. Никой вече не го закачаше и не изопачаваше истинското му име. От ингуша Асланбек той се превърна в украинеца Мирон и за неговата националност се сещаха само когато отваряха паспорта му. А и по външност почти не се различаваше от истинските украинци, защото, ако се вярва на народния фолклор, „черновеждите и чернооките“ тук винаги са били образец за красота.

За избора на професия се наложи да води с баща си истинска война. Той държеше синът му да стане офицер, и при това настояваше непременно да получи военно образование някъде в Кавказ.

— Ти си длъжен да станеш ингушки офицер и да служиш на нашата родина. Ако идеш да следваш в Киев, ще те вземат войник в украинската армия.

Обаче Аслан-Мирон нямаше желание да става военен, искаше да кандидатства във Физико-техническия институт. Майка му беше на негова страна, тя не споделяше възгледите на прекалено политизирания си съпруг ислямист и като всяка майка, не искаше синът ѝ да участва във военни действия. Но бащата не отстъпи. И Аслан замина за Владикавказ да кандидатства във военното училище. Извади късмет. За това спомогна тамошният стремеж към национално самоопределение, който се изразяваше с цялата си острота във факта, че приемните изпити бяха на осетински език, не на руски, а още по-малко пък на украински. Бащата с голямо неудоволствие и яд реши да го прати във Военната академия в Киев, но и тук не беше толкова лесно, както си представяше кадровият офицер, изградил цялата си кариера в Западна Украйна. Оказа се, че е напълно допустимо да се използват здравето и силите на офицера-ингуш, но да се позволи на сина му, в чиито жили не тече украинска кръв, да получи висше образование, и то в такава престижна академия, е нещо съвсем различно. Дори коренно различно. За това трябваше да има украинско гражданство, а Асланбек не се беше погрижил своевременно. Не помогнаха дори връзките на баща му в Министерството на отбраната,

за което лично Аслан-Мирон безкрайно много се радваше. Налагаше се да търсят изход от положението, защото момъкът беше донаторник, през пролетта щяха да го взимат войник, и то в украинската армия, което бащата за нищо на света не искаше да допусне. Синът му трябваше да служи на исляма, а не на православната църква. И пак така с голямо неудоволствие разреши на Аслан да кандидатства, но само в такъв институт, където има военна катедра и студентите са освободени от военна служба. Междувременно обаче изборът беше станал доста ограничен, тъй като двата опита за влизане във военните висши учебни заведения бяха отнели почти месец и половина и трябваше да се търси институт, където приемните изпити се провеждат през август. Именно така се получи, че Асланбек-Мирон успя да влезе точно в института, за който си бе мечтал — Физико-техническият.

Дълго време момъкът си затваряше очите за онова, което вършеше баща му извън офицерската служба. Стараеше се да не забелязва и да не мисли за това, като си казваше, че само си внушава, че просто е прекалено мнителен. Той не споделяше омразата на баща си към руснаците и не можеше да го разбере, макар че вече знаеше наизуст тъжната история на насилственото изселване на семейството. Толкова често му я бе разказвал. От Ужгород отдавна се бяха преместили в Лвов, където Аслан завърши училище. В дома им често се появяваха брадати мъже, които говореха на непонятен за него език. Те слизаха с баща му в мазето, където всеки наемател от сградата си имаше свое помещение, затварящо се с ключ. После отново се качваха горе и дълго обсъждаха нещо. В пощенската кутия периодично се появяваха огромни сметки за междуградски телефонни разговори и по записаните в тях кодове на градовете Аслан без усилие определяше, че баща му най-често се обажда в Москва, Грозни, Налчик и Махачкала. Но най-лошото беше, че нито веднъж не беше виждал баща си да води междуградски разговори. Това означаваше, че се е старал да се обажда в негово отсъствие. И го е направил скришом. А щом като има нещо за криене, значи е противозаконно. Аслан обаче избягваше да се замисля много за това.

Тъкмо бе взел всичките си изпити за четвърти курс и се готвеше да замине с приятели за Крим, в околностите на Симферопол, когато един ден баща му неочаквано каза:

— Трябва да отложиш пътуването, Асланбек. Нужен си ми тука.

Оказа се, че трябва да замине за Карпатите, някъде между Кути и Косов, за да упражнява по математика някакво момиче. Аслан реши, че баща му просто го е препоръчал за частен учител и трябва да подготви момичето за приемни изпити в някой институт, при което ще спечели малко пари за лични разходи. Това не предизвика у него отрицателна реакция, дори напротив, той обичаше Карпатите и често ходеше там с приятели да карат ски през зимата, а лете да събират гъби, с каквито бяха пълни тамошните гори. Наистина в Крим беше уговорено да заминат заедно с приятелката му, но за това не каза нито дума на баща си. Да се откаже от работа и от пари заради някаква жена? Това е позор за мъжа. Някоя жена не е в състояние да накара един мъж да промени плановете си.

И така, Асланбек замина за Карпатите. На малкото летище в Косов го посрещна едър мъж с буйна вълниста коса и засмяно лице, който му се представи като Василий Игнatieвич.

— Знаеш ли какво ще трябва да правиш? — попита Василий, когато се качиха в колата и потеглиха към планините.

— Баща ми каза, че трябва да упражнявам по математика някакво момиче — неуверено отговори Аслан.

— Не е точно така — позасмя се Василий, — но в общи линии е вярно. Именно едно момиче и именно по математика. Но това няма да са частни уроци. И момичето не е обикновена ученичка. Тя е тежко болна и от шест години е в болница, по-скоро беше, докато не я прибрахме оттам. Разправят, че имала изключителни способности за математиката, но онези, които го твърдят, не са, така да се каже, експерти по въпроса. Ето защо трябва да провериш доколко е подготвена и на какво равнище са знанията ѝ. Веднага искам да поясня, че за мен не е от особено значение какви са знанията ѝ по математика, много повече ме интересуват потенциалните ѝ възможности. Ум, интелект. Аз гледам трезво на нещата и разбирам, че в болницата без учители и учебни занимания не може да се научи кой знае колко, така че за обема на знанията ѝ не си правя илюзии. Но трябва да знам със сигурност дали наистина има някакви изключителни дарби, или всичко е просто блъф, измислица, самоизмама. Разбираш разликата между знания и способности, нали?

— Да, естествено — разсеяно кимна Аслан, като гледаше през стъклото към къщите покрай пътя, тънещи в зеленината на ябълкови и

крушови дървета.

Как го затрогваше този пейзаж! Колко обичаше Украйна, която беше истинската му родина... Никога не бе разбирал страстните монолози на баща си за историческата му родина Ингушетия-Алания, за многострадалната Ичкерия-Чечня, за зеленото знаме на исляма и свещената война против неверниците — джихад. Всичко онова му беше толкова чуждо и ненужно. Тук, в Западна Украйна, бяха неговите приятели, неговият дом, тук се говореше езикът, който добре знаеше от дете, тук се пееха песните, които чуваше от дете, и тъжните им мелодии пълнеха очите му със сълзи. А когато понякога слушаше по радиото или телевизията песни и танци на кавказките народи, той не усещаше никакво вълнение, тази музика не му харесваше, не я разбираше, в нея нямаше обичайната за слуха му мелодичност и хармония.

Колата спря пред висока чугунена врата. Василий даде сигнал с клаксона. До високата врата се отвори една по-малка, през която излезе въоръжен мъж с камуфлажна полева униформа и дойде при колата. Когато видя Василий, приветливо кимна, после премести въпросителен поглед към Аслан.

— Това е...

Василий се запъна, очевидно бе забравил сложното за славянското му ухо име на Асланбек.

— Мирон — подсказа му Аслан. — Името ми е Мирон, така е по-лесно.

— Да — кимна Василий, — той се казва Мирон. Ще поживее тук известно време. Наш човек е.

Вратата се отвори, колата плавно влезе и спря пред входната площадка на голяма триетажна сграда. Наоколо цареше пълна тишина, нарушавана само от стъпките на още десетина въоръжени мъже, които се разхождаха около сградата и напред-назад по дългите празни коридори.

— Това да не е нечия вила? — попита Мирон.

— Почти — отговори Василий. — Да го наречем просто рехабилитационен център. Място, където се възстановява здравето.

— Има и лекари, така ли?

— Че как иначе. Разбира се, не стоят през цялото време, но когато се налага — има. Всякакви. И най-добрите.

Ясно, помисли си Мирон-Аслан, тук се лекуват разни ми ти баровци и главатарии, а когато ги няма, няма и медицински персонал. Василий каза, всякакви лекари, и то най-добрите. Явно ги викат като консултанти в зависимост от болестта на съответния големец. И срещу съответния хонорар.

Кой знае защо, обзе го неприятно чувство. Странно, как се е озовало тук това тежко болно момиче. Какво ли може да прави тук? Малко момиче, заобиколено от цял отряд въоръжени до зъби мъже.

Сега, късно вечерта, когато вече лежеше в стаята, която му определиха, Мирон за пръв път си даде сметка, че се е забъркал в някаква лоша история. Защо момичето не знаеше къде се намира? Нима не са го докарали тук за лечение? И защо не бива да му се казва, че е в Карпатите? Съдейки по онова, което си говориха с Василий очевидно Наташа е била доведена тук не по своя воля. С други думи, е била отвлечена. Впрочем защо само да гадае, може да я попита лично. Да, точно така ще направи. Още утре, по време на заниманията.

* * *

В института по медицинска радиология Ташков отиде заедно с Юра Коротков. Двамата решиха да не се уговарят предварително с Валерий Василиевич, тъй като знаеха, че Вера и без това със сигурност ще го предупреди. Кабинетът на Волохов беше заключен и се наложи да чакат цял час пред вратата в коридора, докато се появи неговият стопанин. Още щом погледна приятното, открито лице на Валерий Василиевич, Коротков си даде сметка, че тепърва ги чакат доста сюрпризи. Портретът, изготвен под нещото ръководство на Миша Доценко, беше, кажи-речи, пълно копие на оригинала. След внезапен успех обикновено следват провали, при това колкото по-голям и значителен е успехът, толкова по-главоломни и болезнени са провалите. Коротков го знаеше съвсем точно от детективската си практика.

Волохов мина покрай тях, без да им обърне никакво внимание, отключи кабинета, влезе и затвори вратата. Александър и Юрий се спогледаха, изчакаха една-две минути и влязоха при него.

— Добър ден, Валерий Василиевич — учтиво поздравиха те.

Волохов вдигна глава към тях и с недоумение присви очи.

— Добър да е. Какво обичате?

Двамата се представиха и накратко изложиха причините за посещението си. Волохов ги изслуша с най-невъзмутим вид.

— За съжаление едва ли ще мога да ви бъда полезен. Никога не съм се срещал с мъжа на Вера Николаевна и фактически не зная нищо за него, освен че е съпруг на моята пациентка.

— Виждате ли, повече ни интересува неговата позната, която е искал да доведе при вас на преглед — въодушевено взе да съчинява Коротков. — Трябва непременно да си изясним коя е тя. Възможно е да има някаква връзка с неговата смърт или да ни каже нещо важно.

— Да, но аз изобщо нямам представа за каква позната е ставало дума — сви рамене Волохов. — Вера Николаевна спомена, че според думите на мъжа ѝ тя е сестра на негов колега. Всъщност това е всичко, което ми е известно.

— Може би ще си припомните още някои подробности? — жално помоли Коротков. — Нали разбирате, че колегите на покойния са много и половината от тях имат сестри. Кажете ни поне от какво е била болна?

— Откъде да знам? — разпери, ръце Волохов. — Аз изобщо не съм я преглеждал. Всъщност, доколкото разбрах, въпросът беше именно аз да установя болестта ѝ.

— Вера Николаевна каза, че първо сте записали час за един ден, а после сте го отложили за друг, защото е изникнал някакъв проблем. Така ли е?

— Да, точно така.

— Вие предупредихте ли съпруга на Вера Николаевна за това?

— Много естествено. Направих го един ден преди първоначално определената дата за преглед.

— Как го направихте? Чрез Вера Николаевна?

— Не, лично му се обадох по телефона.

— Кога?

— Сутринта, още щом дойдох на работа. А какво значение има това?

— Разбирате ли, важно е да проследим къде, кога и какво е правил Олег в последните дни преди гибелта си, така че за нас е ценна

всяка информация в кой час и къде конкретно се е намирал. Вкъщи ли му се обадохте?

— Естествено. Не разполагам с друг номер.

— В колко часа?

— Ами да речем... Някъде след осем. Между осем и осем и петнайсет, така ще бъде по-точно.

— Дълго ли разговаряхте?

— Не. Обясних му какъв е проблемът и го помолих да отложим прегледа от петък за понеделник. Той се съгласи. Това беше.

— Кажете, ако обичате, отдавна ли се познавате с Вера Николаевна? — пое инициативата Ташков, който до този момент скришом го бе наблюдавал.

— Откакто започнах да следя здравословното ѝ състояние — отговори Волохов. — Познаваме се като лекар и пациентка.

— А по-конкретно — откога?

— Близо две години.

— Това е достатъчно дълго време — отбеляза Ташков. — Вера Николаевна никога ли не е споделяла с вас някакви семейни проблеми? Например че съпругът ѝ има врагове?

— Смесвате нещата, драги — снизходително се усмихна Валерий Василиевич. — Враговете на съпруга не са семеен проблем, а негов личен и служебен. А колкото до семейството, аз, естествено, всеки път разпитвам Вера Николаевна как вървят нещата, понеже съвременната медицина установи със сигурност, че огромна част от болестите, най-вече при жените, се развиват като последица от семейни неблагоприятия. Можеш с години да лекуваш дадена пациентка например от екзема и да се чудиш защо дори най-добрите лекарства не ѝ помагат, докато всъщност тя си има вкъщи дявол знае какви неприятности и от сутрин до вечер е на нокти от напрежение. И много естествено, че екземата няма да мине при такъв начин на живот, колкото и да се лекува.

— Значи нищо интересно не можете да ни разкажете за мъжа ѝ, така ли?

— Уви — въздъхна Волохов. — Съжалявам, че напразно си загубихте времето с мен.

— Е, извинете за безпокойството — станаха посетителите. — Всичко най-хубаво.

Мълчаливо, без да разменят нито дума, двамата минаха по дългия коридор и тръгнаха по стълбите надолу. На площадката между втория и третия етаж имаше пепелник на стойка, над която висеше голям надпис: „Пушенето забранено!“ Въпреки това пепелникът беше пълен с угарки. Коротков се спря и извади цигарите си.

— Какво ще кажеш? — обърна се той към Ташков.

— Нищо. С какво не ти хареса докторът?

— С всичко. Например с това, че досущ прилича на мъжа, когото подозираме за извършването на четири убийства плюс отвлечането на едно момиче.

— Хайде бе — ококори се срещу него Саша. — Сериозно?

— Абсолютно. И според предварителните сведения нашият заподозрян също е лекар.

— Ами тогава защо...

— Какво трябваше да направя според тебе? Да му надяна гривните и да го отмъкна на „Петровка“? Нямам заповед за арест, а да го задържам по смисъла на сто двайсет и втори никак не върви, нали? Не съм го заловил на местопрестъплението, нали така? Малко ли лекари има в Москва? И навярно всеки десети от тях прилича на словесното описание, с което разполагаме. Няма къде да мърда Волохов, знаем му името, трябва само да установим адреса. Така че ще го държим под око и ще проверяваме дали има алиби за часовете, когато са извършени убийствата.

Отдолу се чуха стъпки, някой се качваше по стълбите и Юра млъкна. Само това оставаше, служителите в института да чуят как обсъжда на глас планове във връзка с уважавания доктор на науките. Стъпките приближаваха, отначало иззад парапета се показва женска глава, после изящен гръб в кремаво сако от коприна. Жената мина през площадката на втория етаж и се заизкачва с лице към тях. В същия миг Ташков хвърли припряно недопушената си цигара в пепелника и се втренчи с недоумение в жената.

— Господи! Зоя? Ти?

Жената замря, после на устните ѝ трепна учудена стеснителна усмивка.

— Саша! Ташков! Каква неочаквана среща.

— Да, наистина. Тук ли работиш?

— Ами, какво говориш! Идвам само на лекар.

— Болна ли си? — разтревожи се Ташков.
— Не, просто на профилактичен преглед...

ГЛАВА 13

Той беше влюбен в Зоя Смирягина още в училище. Тя беше с три години по-голяма и изобщо не забелязваше смешния петокласник Саша, тъй като беше вече в осми клас и всепризната хубавица. Въпреки че беше добра и дисциплинирана ученичка, учителите я ненавиждаха, и то с особено люта омраза. И за това знаеше цялото училище. Наред с безспорните си достойнства ученичката Смирягина имаше един огромен недостатък — така да се каже, „вродената грамотност“. И ако този недостатък се проявяваше само в безупречния правопис, това все някак можеше да се изтърпи. Но Зоя имаше нахалството да спори с учителите и да им посочва собствените им граматични грешки, които, уви, се срещаха дори по-често, отколкото го допускаше приличието. Първият инцидент се случи, когато Зоя беше в шести клас. Тя разлистваше писмената си работа по руски език и видя, че в глагола „пише се“ буквата „е“ е задраскана с червен химикал, а отгоре се перчи едно тлъсто „и“. Момичето се стъписа, отвори учебника, после провери в разни речници, но никъде не намери странния глагол „пиши се“. И с детска непринуденост заяви това на учителката точно в часа по руски, и то пред целия клас. Естествено, учителката не призна грешката си и надменно я посъветва да учи правилата по-прилежно. Зоя ги знаеше, но освен това можеше „да хване“ всяка грешка просто визуално, дори и да не помни какво точно пише по този повод в учебника. Ако думата дразнеше окото ѝ, значи бе написана неправилно. И този подход никога не я лъжеше. Дори с висока температура или под хипноза Зоя Смирягина не можеше да направи правописна грешка или да постави не на място препинателен знак.

Ето защо реакцията на учителката не я смути или разстрои. Тя взе тетрадката си с поправената „грешка“, един-два учебника и речници, след което отиде право в учителската стая, където призова за арбитри целия наличен педагогически състав на училището. Старият физик потвърди с оглушителен смях, че Зоя, разбира се, е права, обаче

реакцията на останалите педагози беше съвсем различна. Помолиха Зоя да излезе от учителската, без да отговорят нищо конкретно, под предлог, че до края на междучасието трябва спешно да решат някакви „служебни“ въпроси. Когато вратата след момичето се затвори, дамите преподавателки в единодушен гняв се нахвърлиха върху физика:

— Вие сте полудели, Александър Наумович! Как допускате една хлапачка да критикува учител? Нина Степановна е опитен педагог, а вие позволявате на някаква си шестокласничка да се съмнява в нея! Как не ви е срам!

— Бе аз какво съм виновен, че Нина Степановна не знае руски език? Тя трябва да се срамува всъщност, а не аз, и още по-малко Зоя. Ще ви огорча, колежки, но в днешно време е изключително рядко да срещнеш човек, който да знае безупречно родния си език. Всички вие пишете с грешки. Разбира се, те не са в катастрофално количество, но все пак ги има. Така че бъдете готови, случаят може да се повтори. За вас той трябва да стане предупредително звънче за влизане в час.

Но учителките за нищо на света не можеха да приемат Зоя Смирягина за „звънче“ на собствената си неграмотност. След кратко съвещание те решиха да ѝ дадат поучителен урок.

Още същия ден в часа по география я извикаха на дъската и в бележника ѝ цъфна тлъста „цафара“, макар че тя си разказа урока повече от добре, точно по учебника, като нито веднъж не сбърка, когато сочеше на картата нужните места. Разбира се, учителката ѝ зададе няколко допълнителни въпроса за неща, които изобщо не влизаха в учебната програма. И тъй като Зоя не можа да отговори на нито един от тях, в дневника бе записана първата двойка в живота ѝ.

— Срамота, Смирягина — злорадо подхвърли учителката по география. — Много лошо си подготвяш уроците. И по-рано съм го забелязвала, но проявявах снизхождение. Това вече няма да се повтори. Отсега нататък ще те изпитвам всеки час, така че учи както подобава.

До края на седмицата Зоя получи съответната двойка по всички предмети, освен по физика, английски и физкултура. Старият физик не нарушаваше принципите си, още повече че като възпитаник на старата школа беше спокоен за своя правопис. Англичанката Алла Сергеевна реши, че този проблем не я засяга, тъй като се занимава само с английския правопис. А колкото до новодошлия в училището Николай Василиевич Ташков, преподавателя по физкултура, той не можеше да

пише „цафара“ на Зоя дори и да беше поискал: тя имаше чудесна спортна подготовка и още от първи клас тренираше в секцията по лека атлетика. Но за чест на учителя Ташков трябва да се отбележи, че той изобщо не изпита желание да се включи в колективния тормоз над шестокласничката Смирягина.

Но педагогическите дами се стараеха с всички сили. Двойките и тройките се сипеха в бележника на Зоя от всички страни, под акомпанимента на презрителни упреци, че е тъпа и не учи уроците си. Към края на годината обаче се наложи да „ударят спирачките“. Според вписаните оценки Зоя трябваше да бъде оставена да повтаря годината, а по онова време подобно нещо се смяташе за брак в преподавателската работа. Трябваше да се спасява положението. Двойките излязоха от употреба, заместиха ги тройки и дори тук-таме по някоя четворка. С една дума, Зоя бе избутана в седми клас.

През лятната ваканция страстите някак поутихнаха и когато дойде септември, учителките бяха готови, както преди, да пишат на Зоя заслужените оценки. Но не мина и месец, когато вироглавото момиче отново си показа рогата. Този път жертва стана учителката по история, решила да използва в часа си един изискан дидактичен метод. Тя предложи на учениците да проведат диспут на тема „Реформите на Петър Първи“.

— Ще посочвате аргументи „за“ и „против“ реформите — обясни историчката, — а аз ще записвам на дъската вашите съждения. После ще направим заключенията.

След тези думи тя раздели с тебешир дъската на две и в едната половина написа „Привърженици“, а в другата — „Апоненти“. Именно така, с буквата „а“.

Учениците взеха да вдигат ръце. Вдигна ръка и Зоя.

— Хайде, Смирягина, да чуем какво ще кажеш.

— Думата „опонент“ се пише с „о“ — спокойно заяви Зоя. Учителката се обърна и погледна дъската.

— При мен е написано с „о“. Ти май недовиждаш, а? Значи трябва да носиш очила, а не да правиш забележки на учителите.

— Аз имам предвид не третата, а първата буква, която също трябва да бъде „о“, а не „а“ — тихо, но твърдо настоя Зоя.

Учителката стана моравочервена и, разбира се, изгони нахалничката от час. След това преследването се започна с нова сила и

с още по-голямо ожесточение. Всичко, което правеше ученичката Смирягина, беше лошо, дори ако всъщност бе извършено превъзходно. Чак до последния десети клас във всичките ѝ писмени работи темата се оказваше „неразработена“, а в устните отговори по всеки предмет тя не можеше да отговори на нито един допълнителен въпрос. На никого вече не минаваше мисълта, че Зоя е хубаво и умно момиче, при това — великолепа спортистка. На лицето ѝ завинаги застина израз на уплаха и смирение, а излизането на дъската се превръщаше в кошмар, който тя сякаш нямаше сили да изживее. Учителките планомерно я подготвяха за „кръгла тройкаджийка“ и постигнаха целта си. В зрелостното свидетелство на Зоя Смирягина имаше само две четворки — по физика и по английски. За съжаление оценката по физкултура не се включваше в дипломата.

Синът на учителя по физкултура Саша Ташков беше в трети клас, когато започна всичко това, и две години, преди баща му да се премести в друго училище и да го вземе със себе си, момчето безмълвно обожаваше Зоя. След часовете отиваше в гимнастическия салон и търпеливо чакаше баща му да приключи с тренировките, като междувременно си учеше уроците и пишеше домашните в малката стаичка отзад, така да се каже, кабинетът на Николай Василиевич, където той се преобличаше и държеше спортния инвентар. Саша често виждаше стройното красиво момиче от шести (после седми и осми) клас, което бе за него идол — прекрасен и непостижим. Още повече че Зоя тренираше лека атлетика под ръководството на Ташков три пъти седмично след часовете и Саша често чуваше от баща си доста похвални отзиви за нея.

— Чудесна девойка — говореше Ташков старши. — Има превъзходни физически данни, съчетани с постоянство и целеустременост. Ако беше малко по-амбициозна и уверена в силите си, бих я направил шампионка, стига да ми разрешат.

Преместването в друго училище се превърна за Саша, кажи-речи, в трагедия — повече нямаше да види своя идол, своя кумир. И каква беше радостта му, когато неочаквано един ден съгледа Зоя в гимнастическия салон на новото училище. Баща му и тук създаде секция по лека атлетика ѝ беше поканил момчето да идва на тренировки. Саша сметна това за добра поличба. Значи съдбата бе благосклонна към него. Откъде можеше да знае, че Зоя търси в спорта

отдушник, че само когато спортува, тя не се бои от подигравки и презрителни забележки за своята некадърност. Така или иначе чак до седми клас Саша имаше възможност три пъти в седмицата да се вижда със Зоя, дори да разговаря с нея, за повече не смееше да мечтае.

Зоя не постъпи в институт, макар че подаде документи и дори отиде за първия приеман изпит подготвена както следва. Но така и не се яви пред изпитната комисия — изпадна в ужас, като си представи, че отново ще се озове в същия кошмар, в който доскоро бе живяла — да бъде най-лошата, най-некадърната, най-слабата, обект на постоянни подигравки и ирония. До този момент тя изобщо не бе разбрала какво всъщност бяха направили с нея. Не беше разбрала, че с профилактична цел системно я бяха тормозили, задето има наглостта да посочи грешките на своите учители. И беше съвсем сигурна, че наистина е некадърна и не знае нищо, освен да пише грамотно.

С това убеждение тя можеше да си избере само един път — да работи като коректорка. И Зоя избра тази професия. За нея не се искаше висше образование, трябваше само да е достатъчно грамотна, а Бог щедро я бе дарил с такива качества. И така, тя от двайсет години работеше като коректорка, отначало в голямо московско издателство, после в дебело научно списание, където особено ценяха способността ѝ бързо да запаметява правописа на специалните термини. Неотдавна това научно издание бе закрито и в момента Зоя изчиташе коректурите на един популярен седмичен вестник. Тя се отказа от спорта веднага след като завърши училище, тъй като не смяташе да става шампионка, а потребността ѝ от отдушник бе изчезнала: в издателството се държаха с нея особено добре и постоянно я хвалеха, високо оценявайки качеството и експедитивността на работата ѝ. Но травмата, получена в училище, по-точно през последните четири години и половина от нейния ученически живот, бе дала сериозно отражение върху Зоя Смирягина. Невръстната спортистка се превърна в свита и плаха млада жена, която приемаше всяка добра дума по свой адрес като незаслужена милост от страна на околните.

Дори мъжете не правеха опити да я ухахват, до такава степен бе затворена Зоя. Тя не смееше да гледа хората в очите и да се усмихва излишно, а да поддържа разговор или да се пошегува беше направо изключено. И по този начин тя сама се обрече на самота. И може би щеше да доживее така до дълбока старост, ако един прекрасен ден не

се появи Валерий Василиевич Волохов, чиято статия за проблемите на лазерната терапия при заболявания на кръвта трябваше да излезе в същото дебело списание, където по това време още работеше Зоя.

Но нито свитостта, нито ниското самочувствие виждаше Александър Ташков в младата жена. Той виждаше в нея предишната Зоя, в която някога по детски беше влюбен — стройна, красива и нежна. Чертите на лицето ѝ си бяха същите, каквито ги помнеше, само бяха станали някак по-изтънчени и зрели. Когато се срещнаха в института, където работеше Волохов, Ташков си записа телефонния ѝ номер и се уговори с нея да се видят същата вечер. Естествено, той вече знаеше, че Зоя идва на преглед точно при доктор Волохов, и се мъчеше да си внуши, че срещата им ще има чисто делови, макар и привидно приятелски характер. Но дълбоко в себе си чувстваше, че не е така. Може би неслучайно остана неженен до тази възраст. И не алчността на жените или по-точно не само тя бе причината за това. Всъщност, без сам да го съзнава, той бе търсил жена като Зоя.

И на път за срещата в осем часа при станцията на метрото „Цветной булвар“ той купи огромен букет от някакви особено красиви, изящно опаковани цветя, чието название не знаеше. Купи ги, защото му се сториха много изискани и необикновени. Зоя дойде точно на минутата, което особено го трогна. Ташков я хвана под ръка и я поведе по булеварда.

— Не можеш да си представиш колко се радвам, че отново се видяхме — искрено каза той, вдъхвайки крадешком аромата на парфюма ѝ. Хубав и скъп парфюм, веднага го разбра.

— И аз — тихо отвърна Зоя. — Разкажи ми за себе си, как живееш, с какво се занимаваш?

— Животът ми е скучен, Зоенка, защото съм се отдал главно на работата, за всичко друго просто не остава време.

— Семееен ли си?

— Уви, не — шеговито разпери той ръце. — Не ми се усмихна късметът. А ти? Омъжена ли си?

— И на мен не ми се усмихна. Как е Николай Василиевич?

— Много добре, пу-пу, да не чуе дяволът. Здрав, бодър, весел, върти любов с младите стажантки. Слушай, що не взема, да ви сватосам, а? Би било чудесно.

— Какво говориш, Саша, аз вече съм стара за баща ти, не ставам за стажантка. А ти какво работиш? Какъв вятър те довя в института?

— Ох, Зоенка, работата ми е гнусна и противна. Един вид, ченге съм, само че в съседното ведомство.

— Контраразузнаването? — досети се Зоя.

— Ами примерно. А ти? Къде и какво работиш?

— Коректорка съм. Нищо друго не умея да правя. Вече двайсет години само с това се занимавам. Саша, днес ти каза, че сте ходили при Волохов...

— Да. А това безпокои ли те?

— Ами... Някак... Нали ми е лекар все пак.

Тя смутено млъкна и Ташков ясно виждаше, че нещо премълчава. Или пък иска да го скрие?

— Е, тъкмо защото е твой лекар, разкажи ми по-подробно за него — подхвърли той, колкото се може по-нехайно. — Засега човекът нищо не е направил, можеш да не се тревожиш, но аз бих искал да знам дали може да му се вярва за онова, което казва. С други думи, дали е надежден като свидетел.

— Ох, Саша, той е прекрасен човек — разпалено заговори Зоя. — Трябва да му вярваш. Изключително е добър и умен...

Тя продължи да говори, но Ташков я слушаше разсеяно. Сърцето му болезнено се сви. Боже мой, та тя е влюбена във Волохов! И то безумно, хлътнала е до ушите. Каква гнусотия: лекар с пациентката си. Като в някой лош роман. А той, глупакът му с глупак, беше взел да се надява в мечтите си.

Известно време двамата приказваха за разни дреболии, но Ташков все гледеше да завърти разговора около Волохов, а Зоя на драго сърце откликваше на желанието му. Личеше, че всяка дума за Валерий Василиевич ѝ доставя удоволствие.

— Имаш роман с него, нали? — внезапно попита Александър Ташков.

Зоя се изчерви силно и сведе глава, без да му отговори.

— Защо млъкна? Ако е така, кажи. Какво лошо има в това? Та ти си свободна жена.

— Но той не е свободен — поклати глава Зоя.

— Разводите у нас да не са забранени? — иронично подметна Ташков. — Или вашият роман не е чак толкова сериозен?

Дори и сам не повярва на думите си. При Зоя не можеше да има нищо несериозно, никаква „мимолетна“ любов. Просто го усещаше.

— Не бива да говориш така, Саша. Валерий Василиевич е много добър и благороден човек. Жена му от дълги години е инвалид, прикована е на легло, а той не може да я изостави.

— Щом е така, разбира се — съгласи се Александър. — И често ли се срещате?

— Да. Първо, всяка седмица ходя при него на преглед.

— И второ?

— Ами... Срещаме се, но не в института.

— А къде?

— Саша — укорително го погледна тя. — Как не ти е неудобно?

— Зоенка, далеч съм от мисълта да те разпитвам за интимни подробности. Но тъй като Валерий Василиевич ме интересува като свидетел, просто искам да разбера дали наистина е могъл да бъде на определени места и да е видял конкретни неща. Например в района на Кропоткинска, на Остоженка.

— Не знам — сви рамене Зоя.

— А на „Бауманска“?

— И това не знам. Виж, при „Електрозаводска“ наминава често, сигурна съм. Да не би да те интересува точно това място?

— Ами примерно — кимна Ташков. — А какво прави на „Електрозаводска“? Там ли живее?

— Не, всъщност не знам къде живее, но при „Електрозаводска“ е жилището на един негов приятел, дипломат. Заминал е за три години в чужбина и е оставил ключа от апартамента на Валерий Василиевич.

— Тъхъ, и вие се срещате именно там, нали? — съобрази Ташков.

— Ее, Саша...

— Но, боже господи, защо трябва да се стесняваш, Зоенка? Такъв е животът, вие двамата сте зрели хора. Престани с тия комплекси. Я по-добре кажи там ли бяхте през първата десетдневка на юни?

— Имаш предвид до десети? Не, не сме ходили.

— А кога сте ходили?

— Миналата седмица...

— Кой ден точно?

— В петък...

Тя отново млъкна смутено.

— Ех, Зоенка, разкажи ми де, не се стеснявай — подкани я Ташков. — Какво те смуцава?

— И в събота бяхме. Също и събота.

— Охо, бая честичко, Жулиета, два дни поред тичате на срещи.

— Тогава пренощувахме там.

— А, ясно. Ами болната му съпруга?

— Но, Саша, защо си такъв? Аз не го питам за подобни неща, неудобно ми е. Ако Валерий Василиевич ми каже, че има възможност да остане, аз просто се радвам, това е всичко. Коя съм аз, че да му задавам въпроси?

— Зоя, ти си млада и красива жена, която има право на законен съпруг и нормално семейство. И имаш право да му задаваш всякакви въпроси, да го питаш всичко, което те интересува.

— Ами ако нямам желание да го питам?

— Е, разбира се, това вече е друга работа — въздъхна Ташков.

В крайна сметка поне се изясни, че през нощта, когато загина Олег Жестеров, доктор Волохов е бил със Зоя в апартамента на своя приятел. Едва ли взривното устройство е било сложено по светло, наоколо е пълно с хора, пък и прозорците на Жестерови гледат към гаража. Коротков му беше казал дните и часовете, когато са били извършени и другите убийства, Александър ги помнеше добре и сега се готвеше методично да построи разговора със Зоя така, че да узнае дали Волохов има алиби и за тези убийства.

* * *

Предчувствията рядко лъжеха Коротков. Всичко се разви приблизително така, както го очакваше, и това отчайваше не само него, но и Настя Каменская, дори Миша Доценко, който вече се беше включил в работата, след като полежа два дни, докато се оправи от нагълтания отровен газ.

Най-напред установиха адреса на доктор Волохов. Той живееше в района на „Електрозаводска“, на улица „Семьоновска“.

— Я виж ти — завистливо възкликна Коротков, — как им върви на някои хора. Нашият доктор се е уредил добре. Разполага с празния

апартамент на свой приятел съвсем недалече от дома си. Тук живее, а там си води жени, фактически без да губи време за пътуване. Що не можах и аз да се уредя така?

— Чакай, Юрик — намръщено го прекъсна Настя, — това още не е най-лошото. Аз пък все още не мога да си обясня друго нещо — защо му е на нашия доктор Волохов апартаментът на приятеля.

— Как защо? Че то си е очевидно.

— Там е работата, че не е очевидно. Според данните от паспортния отдел и районното управление нашият доктор изобщо не е женен. С други думи, е стар ерген.

— Какви ги приказваш? — Коротков дори се задъха от възмущение. — Как може да е стар ерген, като си има жена — пълен инвалид, и то от много години насам. Да не би да е умряла?

— Твоята доверчивост някой ден ще ти затрие главата — отбеляза Настя. — Впрочем заедно с твоята ще отиде и моята. Откъде решихме, че той има жена? Ами от думите на Романовска, която била казала това на Анисковец, която пък го преразказала на стария си любовник и приятел Родченко, нали? Информация, минала през няколко души, можеш да си представиш как е изопачена.

— Добре де, ами Зоя Смирягина? Нали и тя е казала същото на Ташков.

— Ох, Юра, понякога направо ще ми стопиш сърцето. Веднага се разбира, че си се оженил твърде рано. Старите ергени постоянно лъжат своите приятелки, като им разказват за съпругите си. И го правят, за да осуетят навреме всякакви надежди и намеци за брак. Представяш ли си какво удобство е да си измислиш една саката съпруга? Хем няма да ти досаждат, хем пък изглеждаш благороден великомъченик.

— Не, Ася, нещо не ми се вярва — поклати глава Коротков. — Може пък да не е сключвал официален брак с жена си, а? Заживели са заедно навремето и докато успеят да се оженят, с жената се случва нещастиято, така че двамата остават в едно и също жилище и той се грижи за нея. Не може да я изгони. Или не иска. Тя дори може да няма при него адресна регистрация, та затова в районното управление нямат сведения.

— Добре, ще проверим — съгласи се Настя. — Ще изпратим нашия обаятелен Миша да провери как стоят нещата в това жилище. А

успяхте ли да установите дали докторът има някакво алиби за убийствата?

— Отчасти. Смирягина твърди, че през нощта, когато е загинал Жестеров, Валерий Василиевич е бил с нея в апартамента на приятеля си от седем вечерта до десет на другия ден. Останалите дати засега се проверяват. Между другото, доктор Волохов е доста любезен човек и още при първото ни запитване веднага ни даде своя календар-бележник, където записва всичките си прегледи, срещи, посещения и тем подобни. Твърде организиран другар, всичко е записано по час, разпределено и планирано, кажи-речи, за един месец напред. Вчера, се мотях с тоя календар, а днес изпратих Селуянов да поприказва с хората. Маса работа ми се е струпала и реших да си поразчистя бумагите, затова помолих Колка да ме замести.

Юра замислено допи чая си от високата чаша с отчупена дръжка, после упорито завъртя глава.

— И все пак не е така, Ася — заяви той. — Ако Волохов няма саката съпруга, защо му е да се вижда с любовниците си по хорските къщи? Щеше да си ги води у дома. Спомни си колко години се е срещал с Галина Терехина в апартамента на Анисковец. Защо?

— Ами може да има всякакви причини. Например родителите му са живи и държат на строгите нрави в семейството. Всъщност той хич не е стар, само на петдесет и една години е, така че е напълно възможно да си има още майка и баща. Наистина те не фигурират на неговия адрес, но сам разбираш, че това не доказва нищо. Може и да живеят заедно с него. С една дума, тоя Волохов е странен човек. Никак не ми харесва.

Останалата част от деня мина в текуща работа и докато Настя се усети, вече минаваше осем часът. Тъкмо взе да се колебае дали да си тръгва, или все пак да си допише информацията, когато на вратата деликатно се почука. Влезе Миша Доценко.

— Е, Мишенка? С какво ще ме зарадвате?

— Ами не знам дали това ще ви зарадва, но Валерий Василиевич живее съвсем сам. Без жена, без родители. Съседите го твърдят със сигурност, защото често наминават при него с проблемите си, нали така става с всеки лекар. А и родителите на Волохов живеят в друг град, да са по-близо до дъщерята. Тя е по-малка от него, омъжена е и има три деца, така че старите се занимават с внуците.

— А може би по-рано все пак е имал съпруга? — с надежда попита тя.

Искаше ѝ се да намери някакво просто и логично обяснение за странното поведение на Волохов, но колкото повече информация набираха за него, толкова по-непонятни изглеждаха постъпките му.

— Съседите твърдят, че никога не е имал съпруга. Дори няма постоянна любовница. Наистина, те често са виждали да го посещават разни жени, но никоя не е живяла с него. Най-многого да остане за една нощ.

— Доколко може да се вярва на тия съседни? — попита Настя. Тъй като беше израснала в Москва и винаги бе живяла в многоетажни блокове с много апартаменти, у нея винаги се пораждаха съмнения, когато някой твърдеше, че добре познава съседите си. Московчани отдавна си бяха станали безразлични, никой от никого не се интересуваше и най-често хората дори не знаеха имената на съседите, с които живеят на една площадка.

— Обиждате ме, Анастасия Павловна — усмихна се Доценко. — Аз не разговарях с когото и да е, ами намерих жената, която срещу добро заплащане ходи да чисти на Волохов и да го пере.

— И която, разбира се, веднага ще отиде да му разкаже, че са идвали от милицията да питат за неговите връзки с дамите?

— Надали. Аз се представих за журналист, който ще пише материал за самотните хора. И понеже тази жена е самотна, отидох при нея, така да се каже, за интервю. А и никак не ми беше трудно да насоча разговора към самотните мъже. Тя сама ми разказа за Волохов. При това нито веднъж не спомена името му. Просто един съсед, толкова симпатичен човек, доктор на науките, а виж как се е случило, че и той... И така нататък. Ще ви оставя касетофона да прослушате записа.

След като прибра книгата в касата и се приготви да си тръгва, Настя изведнъж разбра, че явно е надценила силите си. Твърде рано дойде на работа, зарадва се, че вчера не вдигна температура повече от трийсет и седем ѝ пет. Докато седеше и пишеше на бюрото, се чувстваше добре, но още щом стана и извървя по коридора двайсетина крачки, внезапно ѝ премалая, причерня ѝ пред очите, коленете ѝ взеха да се подгъват. „Така май няма да стигна до вкъщи“, помисли си тя с

огорчение и тръгна обратно към кабинета си. И точно в този момент, сякаш нарочно, в коридора се появи Гордеев.

— Къде си тръгнала? — с недоумение попита той. — Защо се връщаш?

— Забравих нещо — опита се да се измъкне Настя.

— Така ли? Я ме погледни — заповяда полковникът.

Тя покорно се обърна към него и се помъчи да си придаде безгрижен вид.

— Бива те за лъжкия, Настя — констатира Виктор Алексеевич, — може някъде да ти минават лъжите, но не и при мен. — Та ти не приличаш на себе си.

— Какво говорите, много, съм си добре.

— Ъхъ. Я отключвай кабинета да видим дали наистина не си забравила там ума си. Хайде, хайде, отключвай, не се помайвай.

Настя отключи и влезе, Гордеев я последва.

— Сядай и кротувай — изкомандва той. — Ще потърся някой да те откара. И ако още веднъж, калпазанке една, ми дойдеш на работа с температура, ще взема да те пратя по дяволите да си търсиш нов началник. И без тебе си имам достатъчно главоболия. Като не можеш да боледуваш на крак, налягай си парцалите и недей да нервираш хората.

— Мога — взе да се оправдава Настя. — Винаги съм боледувала на крак, сякаш не го знаете. Просто тоя път така се случи... Вирусът излезе много гаден.

— Да бе, да, вирусът ти виновен — изръмжа Гордеев. — Нали знаеш, на калпавия...

Той вдигна слушалката, обади се на някого и се уговори с него след половин час да вземе Настя и да я откара у дома й.

— Поне свърши ли нещо полезно днес? — попита полковникът. — Или само се преструваше, че водиш борба с престъпността?

— Ами повечето се преструвах — усмихна се Настя. — С убийството на Анисковец направихме огромна крачка напред и бяхме вече, кажи-речи, на сантиметър да разкрием убиеца и да го арестуваме.

— Какво ще рече „бяхме“? — намръщи се Гордеев. — И къде се отплеснахте от този сантиметър?

— Върнахме се цял километър назад. Намерихме нашия човек, и то съвсем случайно, но той май си има желязно алиби за всички

случаи. Днес го разпитва Олшански, засега, естествено, само като свидетел. Той не отрича факта, че се познава с Анисковец и между другото е страшно изненадан, че е била убита. Преструва се, че изобщо не е знаел за това. Представи на следствието бележника с всекидневните си ангажменти, с други думи, проверявайте ме колкото си искате. С, Олшански се разбрахме засега да не го пита за семейство Терехини. Първо ще проучим къде и с кого е бил по времето, когато са извършени убийствата на монахинята сестра Марфа и медицинската сестра Миркова, ще го проверим и за убийството на алкохоличката Романовска, пък после вече ще го разпитваме за Галина и децата ѝ. Все още не съм го виждала той лекар, но и Коротков, и Олшански ме уверяват, че се държи много спокойно и на всичко реагира съвсем непринудено. Като невинен, който за много неща е бил в неведение. С една дума, руският Лоурънс Оливие.

— Настя, не се увличай в оперативна комбинаторика. Разбирам, че ти се иска да изпишаш всичко най-прецизно, за да строшиш този костелив орех красиво и с един удар. Обаче не забравяй за отвлеченото момиче. Щом като досега похитителите не са се обадили, значи не са взели Наташа за заложница. И само той доктор би могъл да ни каже кой и защо е отвлякъл едно болно дете.

— Разбирам, Виктор Алексеевич, но ако не го притиснем както трябва, докторът изобщо няма да проговори. На пръв поглед той е чист във всяко отношение и ако избързаме, ще оплескаме нещата. Ще ни се измъкне като мокра връв. Всъщност не разполагаме с нищо конкретно срещу него. Пък и нали помните, че ви казах какви съмнения имам във връзка с това колко чисто са извършени всички убийства и отвлечането. Той има помощници. Например оня тип, който така майсторски подмами нашия Миша. Впрочем пропуснах да ви кажа, че Миша ходи да види Волохов отдалече и сега със сигурност твърди, че той не е мъжът, когото е помислил за „чичо Саша“ в болницата. С подобна външност е и дори има огромна прилика с портрета, обаче не е бил той. А Миша има страшно набито око и в това отношение не може да се излъже. Така че ако престъпникът е доктор Волохов, значи има най-малкото двама помощници. А това вече представлява престъпна група. И ако ние сега го подплашим с някое непредпазливо действие, групата ще се покрие, след което ще бъдем принудени да освободим и доктора. По липса на доказателства.

— Всичко това е точно така, Настася. Няма какво да ти се възрази. Но съществува един аргумент, който е най-важен в момента: Наташа Терехина. Не бива да протакаме нещата. Това е, моето момиче, времето изтече, а сега, полека-лека, слизай надолу. Ще гледаш за синьо жигули, на волана е твоят приятел Зубов. Не се стряскай, днес е в добро настроение.

Експертът криминолог Зубов беше прословут с това, че постоянно мърмореше за нещо. Ту не беше добре със здравето, ту началството се държеше некоректно, оплакваше се дори от държавната политика по цените и приватизацията. Иначе беше превъзходен специалист, но общуването с него изискваше неограничено търпение и биволски нерви. Той можеше да вкара в отчаяние и най-големия оптимист. „Е, какво да се прави, щом като е Зубов, ще трябва да се изтърпи“, помисли си Настя.

ГЛАВА 14

Въпреки притесненията от вчерашния ден Мирон, както винаги, спа добре и се събуди отпочинал и в чудесно настроение. Чистият, наситен с горски аромати карпатски въздух направо го опияняваше. След като се избърсна и взе душ, той надникна в коридора и почти се сблъска с разхождащия се въоръжен мъж. Чул вратата да се отваря, пазачът рязко се обърна към Мирон, но нищо не каза, само го изгледа въпросително.

— Тука дават ли закуска? — весело попита Мирон.

Мъжът мълчаливо отиде до закачения на стената телефон и взе слушалката. След няколко минути на вратата се почука и същият пазач вкара в стаята на Мирон сервизна масичка на колелца, върху която имаше кана с кафе, панерче с пресни хлебчета, масло, конфитюр, сирене и шунка. На долния плот Мирон съгледа малки чинии, захлупени с блестящи похлупаци. В едната имаше черен хайвер, в другата — червен, в третата — тънко нарязано филе от топло пушена риба. Той не беше свикнал на подобни закуски. Обикновено майка му им даваше сутрин нещо горещо, обилно и засищащо, защото смяташе, че щом като има възможност да нахрани мъжете си добре, трябва да го направи — не се знае къде ще ходят през деня и дали ще имат възможност да се наобядват като хората. Хлебчетата се оказаха вкусни, маслото — прясно и меко, а след два сандвича с хайвер и два с конфитюр Мирон се почувства доста доволен от живота. Тази хубава и сита закуска по нищо не отстъпваше на закуските на майка му.

Той отново отвори вратата и като изкара масичката в коридора, високо попита:

— Кога да започвам заниманията?

Мъжът го повика с ръка и го заведе до стаята на Наташа, която се намираше на горния етаж. Мирон деликатно почука на вратата, при което забеляза, че застаналият до него пазач го стрелна с неодобрителен поглед. Ама разбира се, щом като е от хората, с които дружи баща му. Те не смятат жената за човек, а за бездушна вещ и

затова според тях такива обноси са излишни. Що за глупости, да й чука на вратата.

— Добро утро — весело поздрави Мирон, когато влезе в стаята на момичето. — Как спа?

— Чудесно — усмихна се Наташа. — А ти?

— И аз. Е, какво, започваме ли?

— Да — с готовност отговори тя.

Мирон отвори сборника, който беше донесъл, посочи й една задача и каза да я реши. Девойката набързо написа формулите на листа, а през това време той внимателно я наблюдаваше. Вчера дори не бе забелязал колко е красива. Как може понякога съдбата да е толкова несправедлива! Такава хубавица и да остане инвалид за цял живот. Впрочем не бива да се разсъждава така, всеки човек заслужава пълноценен живот, независимо дали е грозен или красив.

— От какво боледуваш? — внезапно попита той.

— От всичко — отговори Наташа, без да вдига глава. — Не виждаш ли сам?

— Искам да кажа, как си стигнала до това състояние?

— Мама се постара. Хвърли ме през прозореца от деветия етаж.

— Шегуваш се, нали?

Тя вдигна глава и му подаде листа с решената задача.

— Не се шегувам. Точно така беше. Изхвърли мен, сестра ми и братчето ми. Аз бях на единайсет, сестра ми на седем, а брат ми на половин годинка. Наистина и мама се хвърли след нас. И всички оцеляхме. Представяш ли си? И четиримата. Но останахме инвалиди. А освен това мама загуби и паметта си. Така че никой не можа да разбере защо го е направила. Нищо не си спомня.

— Василий спомена за ваша сестра, която ви издържа...

— Да, това е Ира, тя е най-голямата. Тогава беше на четиринайсет години и успя да се отскубне от мама и да избяга. Скрила се у съседите. Виж решението. Вярно ли е?

— Чакай малко де — с досада възкликна Мирон. — Има време, ще го проверя. Нека да си поприказваме.

Той забеляза, че момичето се зарадва, и тъкмо понечи да зададе следващия си въпрос, когато вратата се разтвори и в стаята влезе Василий.

— Започва междучасието! — високо обяви той. — Наташенка, ти почивай, а Мирон ще дойде с мен за една-две минути.

Той сграбчи Мирон за ръка и буквално насила го издърпа в коридора.

— Да излезем малко на чист въздух — подхвърли в крачка Василий с тон, нетърпящ възражение.

Двамата мълчаливо слязоха на партера и излязоха от сградата.

— Така значи, драги мой — сухо каза Василий. — Откажи се от тия мераци. Наехме те да се занимаваш с интелекта ѝ, а не с нейната биография. Стаята се подслушва, просто съм изумен как може да не ти е минало това през ум. Та ние сме сериозни хора, не си играем на шикалки. Понеже баща ти те препоръча, за мен това означаваше, че и ти си сериозен мъж. Но си още твърде млад, драги, и никак не ми се ще да умреш, без да си изпитал радостите на живота. Дръж се както подобава, не ме принуждавай да прибъгвам до крайни мерки, ако обичаш. А това ще стане, ако разбере, че си несериозен и на теб не може да се разчита. Имаш ли въпроси?

„Да“ — понечи да отговори Мирон, но се усети навреме. Сериозните мъже би трябвало да са наясно за всяко нещо.

— Не — отсеке той.

— Чудесно. — Тонът на Василий поомекна, прозвучаха по-топли нотки. — Ще смятаме случилото се за малко недоразумение, което няма да се повтори. Нали така?

— Да.

— Добре. Връщай се при момичето и продължавай с упражненията. И не забравяй какво те помолих вчера. Провери дали има способности и за други науки.

Мирон се върна в стаята на Наташа, като едва сдържаше гнева си. В каква гнусотия го беше забъркал баща му? И защо го третират като добиче? Бил го препоръчал, представи си. Сериозен мъж. Великото дело на исляма, дяволите го взели! Но изведнъж се засрами от тези свои мисли. Не бива да мисли така за баща си, грехота е. Баща му най-добре знае какво е редно и необходимо. А негов синовен дълг е да му се подчинява безпрекословно.

Изглежда, Наташа не забеляза промяната в настроението му и го посрещна с приветлива усмивка. Мирон взе другия сборник, прелисти го и намери една по-сложна задача.

— Ето, ще я решиш по три различни начина.

— Но нали искаше да си приказваме — плахо забеляза момичето.

— Вече не искам — отсече той. — Трябва да се упражняваме, а не да си чешем езиците.

Огромните бадемови очи на Наташа се наляха със сълзи, устните ѝ затрепериха, но без да каже нищо, тя мълчешком взе разтворената книга и се зае да решава задачата. Мирон се почувства като пълен мръсник. Защо я огорчава? Че тя и бездруго е толкова оцетена и огорчена от живота. Ето, всеки миг ще се разплаче. Но не бива да ѝ обяснява с какво го е заплашил Василий. Стаята се подслушва. Ами ако ѝ напише бележка? Тъкмо реши да вземе лист и химикалка, но навреме се спря. Щом стаята се подслушваше, нищо чудно да има и камери за наблюдение. Дори със сигурност е така. Има. Нали Василий каза, че са сериозни хора. Впрочем майната му на всичко. Ще върши онова, което трябва, както иска Василий Игнatieвич, както иска баща му. Каква му е на него тая хлапачка? Родна сестра или що? Без значение е какво ѝ се е случило като малка. Само това оставаше, да си изпроси някой куршум заради своето любопитство и състрадание.

Занимаваха се чак до обяд и през цялото време Мирон говореше на Наташа през зъби, избягвайки да я поглежда в очите. Отначало тя го поразяваше с оригиналните си и остроумни решения, но после нещата тръгнаха зле. Тя видимо губеше форма.

— Умори ли се? — хладно попита Мирон.

Девојката поклати глава и прехапа устни.

— Тогава защо работиш толкова лошо? Решенията ти са под всякаква критика, те са абсолютно тъпашки. Избираш най-дългия път до отговора, макар че можеш да намериш три пъти по-кратко и хубаво решение.

Наташа сведе глава и за свой ужас Мирон видя как върху лежащия на коленете ѝ сборник покапаха едри сълзи.

— Хайде, успокой се, стегни се — каза той малко по-меко, но все така строго, — а след обяда ще продължим.

Мирон се нахрани пак така в стаята си, макар че сега това вече не му харесваше. Сигурно има някакво помещение — трапезария например или кухня, — където обядват всичките тия пазачи и обслужващият персонал, защо и той да не се присъедини към тях? Все

пак би било малко по-весело. При първа възможност трябва да говори за това с Василий. Настроението му беше паднало направо под нулата. Фактът, че стаята на Наташа се подслушва, говори сам по себе си — тук нямат доверие на никого и въобще се върши нещо незаконно. Какви са връзките на баща му с тези хора? Какво общо има с тях? Военен офицер и някакви подозрителни типове, които се мъчат да продадат интелекта на едно неизлечимо болно момиче. Кошмарна история. Да ти се скъса сърцето от жал. Но човек все пак милее повече за собствената си кожа, спор няма. А че Василий ще му тегли куршума като на бясно куче — няма защо да се съмнява, достатъчно беше да му видиш очите, когато се заканваше за крайните мерки. Излиза, че дори баща му е негов слуга, щом като Василий толкова спокойно го заплашва.

Следобед Мирон отново отиде при Наташа. Този път вече без придружител. Пазачът го изпрати само с поглед. Сега момичето показваше още по-лоши резултати и Мирон дори взе да се съмнява, че се е излъгал в блестящите решения, които така го бяха възхитили вчера и тази сутрин.

— Какво ти е? — загрижено попита той. — Зле ли се чувстваш? Да приключваме за днес, а?

Видя, че момичето с усилие се сдържа да не се разплаче.

„Дяволите да ви вземат всички — с внезапна злоба си помисли Мирон. — Не мога така да изтезвам едно дете. Какво е виновно?“

Той се приближи до Наташа и нежно я погали по главата. Косата ѝ беше остра, сплъстена и отдавна немита.

— Защо се разстройваш така — тихо ѝ каза Мирон. — Не бива, Наташенка. Изключително умна си, правиш всичко отлично, просто не можеш да се съсредоточиш. Ти си едно необикновено момиче, никога нямаше да повярвам, че е възможно само по учебниците, без помощта на учители, да се навлезе във висшата математика и да се решават задачите с лекотата, с която ги решаваш ти. Направо си един малък гений и когато ти се карам, това не означава, че си глупава. То е, за да се стараеш повече. Я си вдигни главичката и ме погледни в очите.

Наташа покорно вдигна глава и Мирон потъна в огромните ѝ светли очи.

— Ти си не само умна — продължи той, — но и красива. А красавиците не бива да плачат, защото от сълзи очите и кожата

погрозняват. Нали няма да плачеш?

На устните ѝ трепна слаба усмивка.

— Наистина ли ме смяташ за красавица?

— Да, много си красива.

— А защо не искаш да разговаряш с мен?

Мирон се смути. Какво можеше да ѝ отговори? Че сутринта Василий е подслушал техния разговор и му е забранил да приказва с нея за друго, освен за математика?

— И аз бих искал да си приказваме, обаче имаме работа, много работа. Трябва да се занимаваме. Нали чу какво каза Василий Игнatieвич? Ако направиш добро впечатление, ще получиш възможността да се заемеш с интересна и високоплатена дейност, ще можеш да помагаш финансово на сестра си, да издържаш малките и майка си. Ето защо за момента това е най-важното, а всичко друго може и трябва да се отложи. Съгласна ли си?

— А после, когато всичко се реши, ще искаш ли да си приказваме?

— Естествено.

— Мирон...

— Да?

— Ами ако не им харесам на ония хора? Ако не пожелаят да ми дадат работата? Какво ще стане тогава?

— Не знам. Вероятно ще те върнат вкъщи.

— Сигурен ли си?

— Разбира се, че съм сигурен. Иначе не може. Със сигурност ще те върнат.

Той изобщо не беше сигурен в това. Нещо повече, дори беше сигурен в обратното. Приказките за работодателя, който иска да си има талантлив математик, са приемливи за едно седемнайсетгодишно момиче, което години наред е живяло откъснато от реалния свят и е доверчиво и простодушно колкото десетгодишно дете. За него обаче това си беше пълна измислица. Тук има нещо друго. Но какво точно? Какво са замислили? Защо са отвлекли тази нещастна девойка? И най-важното: какво ще стане, ако тя не оправдае надеждите им? Каква участ я очаква?

Потънал в мисли, Мирон не чу как вратата зад гърба му се отваря и се стресна, когато Василий заговори едва ли не до ухото му.

— Почивка, деца мои. Наташа, вземи тоя лист и пиши на него онова, което ще ти продиктувам.

Мирон видя, че Василий ѝ подава бланка за телеграма.

— Отгоре пишеш домашния си адрес — подробно, първо кода, после града, улицата и така нататък. До Ирина Леонидовна Терехина. Сега — текста. Ще пишеш само думите, без препинателни знаци, а където трябва точка или запетая, ще ти кажа как да ги напишеш.

Ирочка прости ми много те обичам тчк исках да те предупредя за това че заминавам с него зпт но не успях тчк не се тревожи зпт за мен полагат добри грижи тчк целувам тебе Оля и Павлик тчк на долния ред ще поставиш подпис — Наташа.

Сега най-долу пишеш обратния адрес: Мурманск, улица „Полярна“, номер двайсет, блок три, апартамент девет. Н. Л. Терехина.

Наташа учудено вдигна очи към Василий.

— Ние в Мурманск ли сме?

— Разбира се, че не — с раздражение отговори той. — Недей да задаваш глупави въпроси, бъди добро момиче. Като получи тая телеграма, сестра ти повече няма да се тревожи за теб. Ще реши, че си избягала с любимия си. Затова пък, когато почнеш да ѝ пращаш пари, ще спре да ти се сърди, че си заминала, без да предупредиш никого. И всичко ще се уреди от само себе си.

Мирон наблюдаваше всичко това със свито сърце, виждайки, че Наташа вярва на всяка негова дума. Колко нагло я лъже тоя мръсник, а тя му вярва. Господи, та тя си е още дете! Едно малко, наивно момиче, което познава живота от книгите и телевизионния екран, готово е да повярва на всичко, стига само то да не се различава от познатите художествени измислици. И подлецът му с подлец Василий се възползва именно от това. А той няма начин да я предупреди, ще го чуят. Все пак трябва да направи опит да разбере дали в стаята има скрита камера. Или да напише на Наташа бележка? Но защо? Защо да поема такъв риск и да си навлича неприятности? Всъщност заради какво? Нали все пак собствената кожа е по-скъпа.

* * *

Ира никога не си беше представяла, че сърцето може така да боли. Тя все така усърдно вършеше всекидневната си работа — метеше, миеше, чистеше, провираше се между хората на битата да разнася храни и напитки, вечер стържеше тавите и тиганите в ресторанта, но от съзнанието ѝ не излизаше мисълта за Наташа. Къде е? Какво става с нея? Защо я отвлякоха? Кога ще я върнат? И ще я върнат ли изобщо...

Коротков настойчиво я помоли да не обсъжда с никого отвличането на сестра си, освен, разбира се, с оперативните служители от милицията, които се занимават с разследването на случая. И затова на всекиго, който забележи, че е така посърнала, Ира бе принудена да отговаря колкото се може по-равнодушно:

— Всичко е наред. Просто изкарвах една настинка и още не се чувствам добре.

Георгий Сергеевич, квартирантът, не обръщаше внимание на нищо около себе си, бе навлязъл в нова фаза на преговори с всеки ден го чуваше да разговаря с нея по телефона с огорчен и сърдит глас. Потънал в собствените си проблеми, той сякаш не забелязваше нещастния разстроен вид на хазайката си. Но, виж, Иляс, напротив, проявяваше особена загриженост и все предлагаше да ѝ даде от продуктите, които е купил от пазара, постоянно ѝ досаждаше с въпроси какво се е случило, защо има толкова уморен вид, да не би да е болна. Много ѝ съчувства, няма що...

Понякога желанието на Ира да сподели мъката си, да разкаже на някого за гибелта на Олег и за отвличането на сестра си ставаше толкова силна, че просто се налагаше да стиска зъби, за да се удържи. Щом като не бива да говори, значи ще мълчи. Дори през ум не ѝ минаваше възможността да не се подчини. Коротков знае какво и как е най-добре за Наташенка и тя ще го слуша безпрекословно. Не дай Боже да навреди на сестричката си с някоя непредпазлива постъпка, после цял живот няма да си го прости.

Днес настъпи денят, когато вече трябваше да посети майка си. Ира и без това бе отлагала този момент доста време, посещенията в приюта ѝ действаха много тягостно. Тя все още продължаваше да се

пита защо майка ѝ бе извършила онова и не можеше да ѝ го прости. Не можеше да ѝ го прости и защото смяташе, че сега тя живее в един прекрасен свят, където няма спомени за оня ужас, където няма проблемите, с които воюва двайсетгодишната ѝ дъщеря от сутрин до вечер в продължение на шест години. Но все пак трябва да отиде и да я види. Както обикновено, накупи някои неща за ядене и всичко, което ѝ бе заръчала капризната Галина при миналото посещение, и тръгна. Майка ѝ не беше в стаята си. Докато Ира се чудеше какво да прави, покрай нея мина, тътрейки крака, старецът от съседната стая.

— Майка ти е в градината — пискливо изхърка той, борейки се с астмата.

Майка ѝ наистина седеше в количката си под един широк клонест дъб. Ира с изненада забеляза, че сестра Марфа я няма до нея.

— А къде е сестра Марфа? — отдалече попита тя, пропускайки, както винаги, да поздрави.

Реакцията на Галина я стъписа. Лицето ѝ се разкриви в нервни тикове, от очите ѝ потекоха сълзи, тя заломоти нещо неясно.

— Изрод... Звяр... Чудовище...

Нищо повече не молеше да ѝ се разбере.

— Какви ги приказваш? — спокойно я попита Ира. — Кой е чудовище? Сестра Марфа ли?

При тези думи с майка ѝ се случи нещо невъобразимо. Тя закри лицето си с треперещи ръце и взе да се поклаща наляво-надясно. Ира се изплаши не на шега. Никога не бе виждала майка си в такова състояние, напротив, след нещастията преди шест години, когато загуби паметта си, тя стана удивително спокойна и безразлична към всичко и изобщо не приличаше на онази мама, която Ира помнеше и обичаше от малка. Онази мама беше любеща и грижовна, ласкава и внимателна към тях, никога не им повишаваше тон. А сегашната беше капризна, зла и досадна. Разбира се, често плачеше в нейно присъствие, но това винаги беше реакция от обичайните им кавги, а не от жалост към децата ѝ. Но чак така да...

— Какво се е случило, мамо?

Но тя не ѝ отговори, поклащайки се все по-бързо и по-бързо. Вече цялата се тресеше. Обзета от ужас, Ира хукна към сградата, като търсеше с очи някой лекар или поне медицинска сестра. Неочаквано между дърветата съгледа фигура с бяла престилка.

— Помощ! — закрепця тя колкото ѝ глас държи.

Мъжът се обърна и бързо тръгна към нея.

— Какво се е случило, девойко?

— Там майка ми... — задъхано взе да обяснява Ира, сочейки към мястото, където бе оставила майка си. — Много е зле... Помогнете ѝ, моля ви.

Лекарят бързо закричи след нея. Но когато съгледа Галина, въздъхна с облекчение.

— Терехина... Вие сте дъщеря ѝ, нали? Няма нищо страшно, напоследък изпада в такива състояния. Сама ще се оправи след известно време.

— Но какво ѝ е, докторе? По-рано с нея никога не се е случвало подобно нещо. Да не я боли някъде?

— Не се тревожете, нищо не я боли. От нерви е.

— И защо са тия нерви? — вече по-спокойно попита Ира.

— Нима не знаете? — изненада се лекарят. — Не сте ли чули за ужасното нещастие с нашата сестра Марфа?

— Не. Какво е станало?

— Сестра Марфа бе убита в стаята на майка ви. А вашата майка първа откри трупа ѝ. Естествено, за нея това беше ужасен шок и сега, щом си спомни за тоя случай, започва да плаче. Така че не бива да се плашите.

— Що не ѝ сложите някаква инжекция?

— Нали ви казах, сама ще се успокои. Ето, виждате ли, скоро ще ѝ мине. Няма нужда от инжекции, и бездруго я тъпчем с толкова много лекарства.

— Но тя така се тресе... — Ира погледна майка си със състрадание, примесено с голяма доза отвращение.

— Какво да се прави, миличка — сви рамене лекарят, — ще трябва да свикнете с тези кризи. Майка ви е тежко болен човек. Засега още е сравнително млада, но с напредването на възрастта проявите на болестта ѝ ще стават все по-отблъскващи. Такъв е естественият ход на нещата и вие трябва да се подготвите за този момент. Още повече че и самата ѝ болест не е от най-приятните. Впрочем никоя болест не може да е приятна.

— И какво да правя сега? Да чакам, докато спре да плаче, така ли?

— Е, ако разполагате със свободно време, може да се поразходите из парка. Но всъщност бих ви посъветвал да си ходите. Какви са тия торбички? Ваши ли са?

— Да, донесох на мама малко ядене и някои неща, които ми беше заръчала.

— Закачете ги отзад на количката. Не се бойте, никой няма да ги вземе. При нас не се краде. Елате, ще ви изпратя до изхода.

Ира закачи торбичките върху дръжката на облегалката, хвърли прощален поглед към майка си и с изненада разбра, че изпитва неочаквано облекчение. Посещението ѝ се оказа толкова кратко, че не остана време да се скарат както винаги и да си развали настроението. Миналия път си тръгна оттук разплакана. Симпатичният руменобузест доктор тръгна да я изпрати до изхода на градината.

— И какво точно се е случило с монахинята? — попита девойката. — Кой я уби?

— Е, миличка, това не се знае — разпери ръце той. — Милицията издирва убиеца, но засега безуспешно.

— Много жалко — въздъхна Ира, — толкова добра жена беше. Според мен сестра Марфа беше единствената, с която мама се погаждаше. По-скоро единствената, която можеше да се погажда с майка ми. Толкова мила и търпелива. Например аз сто пъти да съм се развикала за нещо на мама, а сестра Марфа всичко ѝ понасяше, дори се усмихваше. Кажете, хората винаги ли стават толкова капризни, когато се разболеят?

— Почти винаги — кимна лекарят. — И колкото по-тежка е болестта, толкова по-непоносим става характерът им. Човек трябва да го приеме като нещо неизбежно. Това е положението. Навярно вие не посещавате често майка си?

— Кажете-речи, веднъж на месец. Как разбрахте?

— Ако бяхте идвали по-често, ние с вас щяхме да се запознаем много по-рано. Майка ви е тук вече от няколко години.

— От шест години — уточни Ира с известно неудобство, че така рядко навещава майка си.

— Наистина са шест — потвърди той, — а ние с вас разговаряме за първи път. Обикновено аз познавам близките на всички болни, които лежат от дълго време при нас. Те постоянно ме търсят, за да

питат за състоянието им. А вие, кой знае защо, нито веднъж не благоволихте да дойдете.

— Че вие кой сте? — безцеремонно попита Ира.

— Аз съм главният лекар. Сергей Лвович Гуланов — представи се той. — А вашето име, струва ми се, беше Ира, нали?

— Да. Откъде знаете?

— Е, миличка — засмя се Сергей Лвович, — забравяте какъв е животът ни в приюта. За вас е открит целият свят, а ние тук живеем затворено, нашите инвалиди са откъснати от реалния свят и живеят само в кръга на своите интереси, така че всеки за всекиго знае всичко. Но тъй като майка ви е загубила паметта си, за вашето семейство не ни е известно кой знае колко. Впрочем знаем, че имате две сестри и един брат, които също лежат в болница. За съжаление за нас си остана тайна какво всъщност се е случило на майка ви и защо се е решила на тази ужасна постъпка. Ако знаехме причините за това, вероятно бихме могли да възвърнем паметта ѝ.

— Аз също не знам — призна Ира.

— И никой друг ли не знае? Може би имате близки или познати, които бихте могли да попитате?

— Не — поклати глава тя. — Нямам кого да питам. Никой не знае какво я е прихванало тогава. Може би татко е знаел, но той умря на следващия ден.

— И вие сте съвсем сама? — съчувствено попита Гуланов.

— Да, но се справям, не мислете, че не мога.

— Не се и съмнявам — усмихна се той. — Въпросът ми е продиктуван от други съображения. Навярно знаете, че приютът се финансира от бюджета, по-просто казано — от държавния джоб. А напоследък този джоб започна все повече да се прокъсва. Парите в него не се задържат, изтичат дявол знае през какви дупки. Сама виждате с какво сме принудени да храним нашите инвалиди. Отпускат ни се малко пари, а за нас особено важно е първо да осигурим лекарствата, затова гледаме най-вече за тях, като се надяваме, че близките ще подсилват с храна нашите пациенти. Но идва денят, когато ще бъдем принудени да въведем и такса за престоя в нашия приют. Вие ще имате ли възможност да плащате?

— Аз? — уплаши се Ира. — А скъпо ли ще струва?

Само това липсваше. Нима от жалките пари, които успява да спести за Павлик, ще се наложи да отдели и за таксите на майка си?

— Засега не знам, но струва ми се, че не по-малко от петстотин хиляди на месец.

— Колко? — ужасено възкликна девойката. — Петстотин хиляди? Божичко, ми откъде ще ги взимам толкова пари?

— Чакайте, миличка, не бива да се паникьосвате предварително. Първо, това все още не е станало. Второ, има голяма вероятност таксата да не е чак толкова висока. И трето, ще се предвидят най-различни облекчения за социално слабите. Вашето материално положение ще бъде взето предвид и таксата на майка ви ще бъде значително по-ниска. Дори тя може да попадне в категорията на онези, които ще живеят тук безплатно. Ето че пристигнахме. Хайде, побързайте, автобусът ви идва.

Гуланов окуражаващо се усмихна на Ира и я докосна по рамото, сякаш да я побутне към приближаващия автобус. Тя мълчаливо кимна и хукна към спирката, забравяйки, както винаги, да се сбогува учтиво.

* * *

Тези преговори вървяха изключително трудно. Аякс съзнаваше, че бе допуснал грешка, неговият човек наистина не свърши работата чисто, но все пак се надяваше, че след множеството безупречно проведени акции партньорите ще бъдат снисходителни и няма да предявяват претенции.

И все той Иляс. Колко пъти си бе повтарял, че не бива да взима неподготвени хора, които не са минали през всички етапи на проверката. При нея обикновено изпращаха дадения кандидат в пустинята, някъде из Средна Азия, За да се уверят, че той ще понесе добре жегата, глада, жаждата, продължителната самота и мълчанието. Ако резултатите от тази проверка се окажат незадоволителни, но кандидатът упорито настоява да работи, даваха му възможност да тренира себе си, докато не започне да чувства пустинята като роден дом. Иляс не издържа тази проверка с пустинята, но прояви горещо желание да работи за него и той го прие без допълнителните тренировки, още повече че момъкът му обеща да се тренира и да

постигне необходимата физическа и психическа издръжливост преди изпълнението на първата си задача. Повярва му. А какво излезе?...

Първата част на операцията беше проведена блестящо, срещу огромна сума успяха да купят секретните документи за ядрената технология и задачата на Иляс беше да ги достави в Либия. Както всички хора на Аякс при подобни случаи, и той се записа за индивидуална екскурзия до Египет, там взе кола под наем, като заяви в представителството на туристическата агенция, че ще има нужда от гид чак след три-четири дни, а междувременно би искал да се поразходи, да се попече на плажа, да поплува. И потегли към либийската граница. Всъщност тя се нарича граница съвсем формално, тъй като минава през пустинята и никой не я контролира. На уговореното място Иляс се срещна с посредника-придружител и заедно с него тръгна през пустинята към оазиса, в който бе определена срещата от либийска страна. И макар че при възлагането на задачата Иляс бе десетки пъти предупреден, че среща в пустинята съвсем не означава среща на ъгъла на „Тверска“ и „Огарьов“, където пред Централната телеграфна палата хората се срещат в точно определеното време, и че в пустинята се чака за уговорена среща с часове, понякога и с денонощия — това се оказа непосилно изпитание за него. Той бързо загуби самообладание, взе да нервничи, да се ядосва, да крещи на придружителя, който не можеше нито да му обясни, нито да го успокои или ободри. Арабинът говореше само на родния си диалект и класически арабски, а на английски знаеше само няколко думи, необходими за функциите му: „Ела с мен“, „Чакай тук“.

В момента, когато се появи либиецът, Иляс бе, кажи-речи, на крачка от истерията, а може и вече да я беше минал тази крачка, тъй като се нахвърли с гневни крясъци върху него. Либиецът, който също говореше слабо английски, не разбра почти нищо, взе материалите и побърза да си отиде. Но все пак доложи на своите шефове, че човекът, на когото са поверили такива важни и секретни документи, се е оказал слаб и несигурен. Именно затова сега Аякс трябваше да тегли последствията. Мъжът, с когото преговаряше в момента, беше доверен човек на Кадафи. Бе доста образован, свободно говореше няколко европейски езика и влизаше в групата, на която беше възложено да осигурява научния потенциал на „страната с мюсюлмански

социализъм“. Аякс не знаеше истинското му име, а само псевдонима — Кастор.

— Вашата страна ни предаде — гнусливо кривейки устни, говореше Кастор. — Вие се разочаровахте от социализма и оставихте на произвола на съдбата онези, които навремето заражихте с тази идея. Давахте ни обещания, блазнехте ни с перспективата да ни снабдите с ядрено оръжие, а сега избягахте. Но великата идея на ислямския социализъм е жива, а „Зелената книга“ на нашия вожд Кадафи е настолно четиво за всеки либиец. И ще поставим на колене всекиго, който не споделя нашите убеждения. Величието на идеята ни е безгранично, а вие, Аякс, си позволихте да изложите на опасност нашата обща дейност, като изпратихте документите по един слаб и неразумен човек.

— Признавам, че сте абсолютно прав — покорно сведе глава Аякс, — но ви давам дума, че това повече няма да се повтори. Предлагам да обсъдим условията на следващата ни операция.

Следващата операция предвиждаше да се набавят легенди за терористите, обучавани в либийските лагери. Кандидатите се набираха в Ливан из лагерите за бежанци, а след ускорен курс на обучение ги „пръскаха“ из целия свят. На новоизпечените терористи бяха необходими документи, а желателно и легенди, които ще им помогнат да избягнат неприятностите в случай на проверка. Аякс с групата си оказваше голяма помощ и за това. Отново на среща в пустинята негов човек получаваше снимки на завършилите обучението. Под прикритието на обикновена „куфарна“ търговия тези снимки бяха доставяни в Турция, Италия или Кипър и се предаваха на доверени специалисти, които за кратко време изготвяха съответните документи. После процедурата се повтаряше. Човекът на Аякс вземаше документите, заминаваше за Египет, отиваше в пустинята и чакаше в оазиса либийския представител, на когото ги предаваше. По такъв начин подготвените в лагера терористи тръгваха по света с що-годе сигурни документи, потвърждаващи тяхната самоличност и професия. При това за всеки човек се подготвяха по няколко комплекта, разбира се, с различни имена. Практиката показваше, че подобна предварителна подготовка значително повишава мобилността и безопасността, давайки възможност на дадена терористична група да действа не само по-успешно, но и по-продължително време.

В актива на Аякс имаше вече четири подобни операции и сега предстоеше да се уговорят условията за петата. Кастор обаче не бързаше, постоянно връщаше разговора на въпроса дали може да се има безусловно доверие на Аякс и хората му, няма ли да допуснат провал като Иляс. Аякс добре разбираше, че така или иначе Кастор няма друг изход, че операцията може да се осъществи само от неговите хора, за търсенето на други изпълнители щеше да му трябва време, и то доста, така че сделката при всички случаи ще бъде сключена. Кастор обаче го увърташе и протакаше нещата с единствената цел да смъкне цената. С други думи, щом вече не сме толкова сигурни във вашите услуги, цената им трябва да бъде пониска. Аякс съзнаваше, че трудно би оспорил този аргумент, защото сигурността и безопасността винаги са били оценявани високо, а когато стоят под въпрос, следва да се смъкне и цената на услугата.

Накрая все пак се договориха за условията и Аякс мина към следващия въпрос, който в момента го интересуваше повече от всичко.

— Готови сме да започнем работа върху подготовката на една методика за вас, която ще даде на страната ви възможността не само да повиши научния си потенциал, но и да създаде съвършени бойци и изобщо съвършени изпълнители. Ние вече водихме предварителен разговор за това с вашия колега Полукс, който много се интересува от предложението ни и е готов да го финансира.

Кастор мълчаливо очакваше продължението, без да задава въпроси и да го прекъсва. Аякс подозираше, че баснословно богатият милиардер с иранско поданство и псевдоним Полукс е ако не брат на Кастор, то поне някакъв роднина. Неслучайно двамата си бяха избрали за псевдоними имената на братята-близнаци от гръцката митология. Кастор явно е по-образованиет от двамата, очевидно навремето бе следвал в Европа или в Америка, където беше получил знания за културата на древна Гърция. Всъщност и псевдонимът на Аякс бе предложен от него. Полукс, който пътуваше свободно из целия свят и имаше достъп до всички банки, плащаше на Аякс за всички акции, възлагани от брат му Кастор. Навярно и той се бореше за ислямския социализъм. Аякс подозираше, че от неговите услуги се ползва не само Либия, но и Иран, във всеки случай поне що се отнася до ядрените технологии и въоръжения. Иран също заплашва световната общност, че всеки миг ще се сдобие с ядрено оръжие, но до тази страна все пак

съществува някакъв достъп и се осъществява известен контрол. А до Либия фактически никой няма достъп. Какъв контрол може да се упражнява в една пустиня. А както е известно, в пустинята може да бъде укрито какво ли не. Било лагер за обучение на терористи, било ядрен център. Никой не може да ги открие. Така че ако на заплахите от Иран световната общност гледа в известен смисъл през пръсти, то Либия не бива да се пренебрегва. От една страна, Иран и Либия като че ли не разполагат с нищо. Но от друга — кой знае. Напълно възможно е документите, които добива Аякс, да не остават само при Кадафи, а да се предават и на Иран. Разбира се, срещу добро заплащане. Иран е доста по-богата страна. Така че това е взаимноизгодна сделка.

За Аякс беше много по-лесно да се среща с Полукс, затова голяма част от деловите въпроси решаваше именно с него, а не с либиеца Кастор. И за методиката на доктор Волохов бе разговарял с него, при което той веднага се запали, като обеща да плати за нея добри пари. Много добри. Дори заяви, че ще изпрати свой лекар да прегледа „стоката“.

— Господин Полукс ще изпрати свой експерт да прегледа експерименталните образци и да даде заключение. Но аз бих искал да знам дали вашата страна е заинтересована от тази методика. Защото от експерименталния образец до окончателната разработка пътят, уви, е доста дълъг, а изминаването му ще изисква значителни разходи. За мен е важно да съм наясно дали да поема тези разходи, или вие нямате нужда от подобна методика.

— Имам пълно доверие на господин Полукс — невъзмутимо отбеляза Кастор, като го гледаше от упор с блестящите си изпъкнали очи. — Ако той сметне, че работата си заслужава парите, които е готов да плати, значи така ще стане. Разбира се, трябва отсега да сте наясно, че ако продадената ни методика се окаже неефективна при нашите условия, ще се наложи да върнете част от парите.

Това беше коренен обрат. Аякс не го очакваше. Купувачът винаги поема известен риск при дадена сделка, но никога не е било продавачът да плаща за неговия риск и неблагоприятие. Веднъж купената стока не може да се разменя или връща, при тази търговия си има строги закони. При измама можеш например да убиеш недобросъвестния продавач или да го накажеш по друг начин, това се

случва толкова често, не е изключено, но купувачът няма право да си иска обратно парите. Тоест има, разбира се, но това просто не е прието. По-рано Кастор не се държеше така. Аякс вече му бе изпращал множество материали, добити за огромни суми, с хитрост, подкупи и шантаж, и нито веднъж не беше ставало дума да се връщат пари, в случай че либийските специалисти не успеят въз основа на получените технологии да конструират ракета или някакъв апарат. Щом не могат, това са си техни проблеми, значи не знаят физиката, все още са неграмотни. Но Кастор никога не е изказвал съмнения относно честността на Аякс и не е подозирал, че му се пробутват боклуци. Или пък е подозирал, но по някакви съображения си е мълчал? А ето че сега изплюва камъчето...

— Какво точно имате предвиди като казвате, че във вашите условия методиката може да се окаже неефективна? Вероятно смятате, че ще попадне в некадърни ръце? — саркастично полюбопитства Аякс.

— Имам предвид, че в моята страна и климатът, и генофондът съществено се различават от онези, в които е разработена вашата методика. Разбира се, ако тя действително е разработена — не се съдържа и го клъвна Кастор. — И ето защо тя може да се окаже безполезна за нас. Нима не ви е минавала през главата подобна мисъл?

— Методиката се базира върху радиоактивно облъчване на плода още в утробата на майката — поясни Аякс. — Доколкото ми е известно, радиационното въздействие няма особени различия в различните климатични пояси и не зависи от расовата, още по-малко от националната принадлежност на облъчвания обект.

— Добре де, ще видим — равнодушно отбеляза Кастор. — Ще изчакаме мнението на Полукс.

По непроницаемото лице на либиеца Аякс не можа да разбере дали е заинтересован от предложението. Впрочем Кастор винаги се държеше точно така — невъзмутимо, спокойно, с известна надменност, сякаш правеше на Аякс кой знае каква добрина, като приема неговите услуги. Аякс търпеше това, без да се дразни и обижда. От много отдавна си сътрудничеше с различни ислямски организации. Всъщност това сътрудничество му остана в известен смисъл като наследство от баща му, който, макар и по произход да беше руснак, прие мюсюлманството изключително в знак на протест срещу омразната му съветска действителност. Дълги години работи в Средна Азия и в

периода на афганистанската кампания активно се занимаваше с контрабанда на оръжие за близкоизточните страни. Имаше огромни и всестранни връзки и всичко това предаде на единствения си горещо любим син с думите: „Помни, сине, че докато съществува ислямският тероризъм, винаги ще има възможност да се правят големи пари. И е глупаво човек да не се възползва от това.“

В края на юни в Рим бе ужасно задушно и горещо. Те седяха в открития бар „Коломбо“ на „Пияца Навона“, място, където винаги е пълно с туристи и където двамата можеха спокойно да се срещат, без да се опасяват, че ще привлекат нечие внимание. Аякс бе пристигнал в Рим със самолет два дни преди тази среща с Кастор и днес вечерта трябваше да си замине. Никога не бе проявявал желание да остане за по-дълго, кой знае защо Рим не му харесваше и у него нито веднъж не бе възникнало поне любопитство да разгледа вечния град. Изобщо той не обичаше пътешествията.

Преговорите приключиха, време беше да стават. Аякс бавно измъкна портфейла си, извади от него няколко банкноти и ги пъкна под кръглата картонена табличка, на която келнерът му бе сервираше кафето. Всеки плащаше своята сметка, така бе прието сред туристите, ето защо не биваше да се различават от тях.

* * *

Колкото повече сведения набираха за доктор Волохов, толкова по-странна изглеждаше личността му. Съдейки по бележките в неговия календар, в часовете, когато бяха убити Екатерина Венедиктовна Анисковец, монахинята сестра Марфа и медицинската сестра от детското отделение Алевтина Миркова, доктор Волохов се бе занимавал с всичко друго, само не и с убийствата. А в деня, когато бившата певица Елена Романовска злополучно паднала по стълбите, Волохов беше присъствал на конференция далече от Москва, в град Обнинск, Калужска област, където се намираще най-големият в Русия институт за медицинска радиология. Дори беше изнесъл доклад там. Всичките му записи в календар-бележника бяха най-щателно проверени и препроверени, при което се оказа, че и за четирите престъпления доктор Волохов си има желязно, неопровержимо алиби.

— Значи действия с помощници, както всъщност подозирахме — заключи Настя Каменская. — Ще трябва да изчакаме, да вървим по петите му, докато се срещне с някого от тях.

Обаче полковник Гордеев не одобри това предложение. След експлозиите в метрото в Москва бяха открити още няколко взривни устройства, оставени на оживени и многолюдни места, така че основната маса от личния състав бе хвърлена за осигуряване на обществената безопасност. Униформени милиционери демонстративно проверяваха вагоните на метрото, тролейбусите, автобусите, трамваите, както и крайградските електрички, а цивилни ченгета наблюдаваха пътниците и минувачите, работеха с осведомителите си и се опитваха да открият „атентаторите“, преди да се е случило поредното нещастие. Така че бе изключително трудно да се намерят хора за наблюдение на Волохов. В условията на толкова напрегната работа „опашки“ можеха да се пускат само подир някой особено опасен престъпник, терорист или, да речем, сериен маниак, но в никакъв случай подир един толкова благообразен доктор на науките. Друг е въпросът, ако в навечерието на втория тур на изборите той подготвя например покушение срещу някого от кандидатите за президент. Но така...

— Я нека, деца мои, да разчитаме на собствените си сили — каза Виктор Алексеевич. — Колкото можем, толкова.

— Че с какви сили разполагаме ние? — възмутено възкликна Селуянов. — Коротков ходи при него в института, значи един човек вече отпада, докторът го знае по физиономия. Нашата Аска не е мобилна, тя не работи с краката, а с главата. Оставаме двамата с Миша. Ако вземем денонощно да му се влачим по петите, той още на третия ден ще ни „засече“. И какво ще правим тогава?

— Значи няма да е денонощно — отговори Гордеев. — Нали затова сте ченгета, инстинктивно да отгатвате кога има смисъл да го наблюдавате и кога няма да се случи нищо интересно. Нали трябва да имате усет, многократно изострен от практическия опит, прав ли съм? Впрочем установете точния адрес на квартирата, където води дамите си. Не е изключено именно там да се среща със своите помощници. А след два-три дни, ако не се случи нищо особено, ще помолим Олшански да побеседва с него. Нека докторът му разкаже от какво е предизвикан интересът му към семейство Терехини.

— Мислите, че вече е време? — с известно съмнение попита Настя.

— Не мисля — рязко отговори Самуна. — Но друг изход нямаме. Момичето е в ръцете на похитителите, които все още не са се обадили. Трябва да форсираме нещата, за да не стане късно.

Настя се прибра в кабинета си и тъкмо взе да преглежда натрупалата се информация, която трябваше да разпредели по значение и да анализира, когато нахълта разрошеният Коротков:

— Ира Терехина е получила телеграма от сестра си!

— Какво?!

— Телеграма. Току-що ми я прочете по телефона. Сиреч, прости ми, аз съм влюбена, той ме взе и се грижи за мен. Исках да те предупредя, но не успях.

— Глупости! — ядно възкликна Настя.

— Разбира се — вече по-спокойно се съгласи Коротков. — Абсолютни врели-некипели. Но това е положението! А телеграмата уж е от Мурманск. Вече се обадох на колегите там, обещаха да намерят пощенския клон, където е подадена, да вземат бланката и да проверят адреса. Но със сигурност ще се окаже, че е фалшив.

— Да, така е. Но все пак ние трябва да действаме по-експедитивно, Юрик, да подготвим материали за експертиза. Ако намерят бланка, Олшански ще я изиска, така че ще имаме нужда от образци за сравнение. В болницата навярно са останали тетрадки на Наташа, ще трябва да ги вземем.

— Доколкото разбирам, искаш това да го свърша аз — уточни Коротков. — Ти, естествено, няма да се помръднеш от стола.

— Няма — честно си призна Настя. — Извинявай, скъпи.

Юра излезе, а Настя се замисли за странната телеграма. Защо са я изпратили? Съвсем очевидно е, че никой няма да повярва на подобни глупости. Впрочем всичко се случва на този свят. Или пък това е начин да им съобщят, че Наташа е жива и здрава и засега с нея не се е случило нищо лошо? С други думи, спрете да я търсите, с пръст няма да я пипнем. Не, не върви. Онзи, който е измислил тая телеграма, не може да е разчитал, че милиционерите ще бъдат толкова глупави и наивни. А на какво е разчитал?

В момента нещата донякъде са ясни. Остроумният автор на телеграмата, най-вероятно самият похитител, добре се ориентира в

сегашната ситуация. Милицията е под пара, работи пряко сили, защото се провеждат избори, вършат се покушения срещу политици и административни функционери, а и по транспортните средства гърмят бомби. Никой няма да търчи и да се трепе заради едно изчезнало момиче. Първоначалните опити да го намерят не са дали резултати и малко по малко случаят почва да се забравя. Но най-важното е роднините на момичето да не безпокоят ченгетата. Докато няма труп, никой няма да си дава зор. Тази телеграма е изпратена не за да ѝ повярват оперативниците и следователят. Тя е нужна, за да не търсят Наташа, ако нямат особено желание за това. А според представите на похитителя те не би трябвало да имат такова желание. Малко ли са им другите главоболия?

Явно сметката е била приблизително такава. Ира получава телеграмата от сестра си и разбира, че при този недостиг на пари ще се грижи за едно гърло по-малко. Това вече не е зле. И ако достатъчно се е изтормозила при издръжката на четиримата инвалиди, непременно ще повярва на полученото известие, защото ще се почувства облекчена. В такъв случай за нищо на света не би досаждала на милицията. Всичко е уредено, изяснено, Наташа си е устроила живота и слава богу. Дори да я загриже известно съмнение, има голяма вероятност дългогодишната умора, отчаянието и постоянното безпаричие бързо да надделеят и да го заглушат за дълго, ако не и завинаги.

Има и друг един аспект. Възможно е телеграмата да е била предназначена не само за Ира, но и за самата Наташа. Това напълно съответства на факта, че самото отвличане беше организирано старателно, без грубо насилие пред очите на седемнайсетгодишното момиче. Това грижовно отношение към Наташа веднага бе направило впечатление на Настя и на Коротков. А сега похитителите отново искат да я успокоят, тоест дават ѝ възможност да съобщи на сестра си, че всичко е наред и няма нужда да се тревожи. В такъв случай телеграмата, по-точно самата бланка, със сигурност е била написана от Наташа. Защо да я уверяват, че ще пратят телеграма на сестра ѝ, след като тя саморъчно може да напише текста? И така с един куршум да убият два заека: от една страна, да успокоят Наташа, а от друга — в случай че някои особено старателни ченгета решат да проверят телеграмата, да им дадат още едно доказателство, че няма нужда да

търсят девойката, защото тя лично съобщава, че всичко е наред. А колкото до фалшивия адрес, това е лесно обяснимо. Наташа не иска сестра ѝ да я открие в жилището, където вече е заживяла с любимия си...

Значи няма нужда да се бърза с експертизата, защото със сигурност ще се окаже, че бланката е писана от Наташа Терехина.

Единственото, което има смисъл при тези обстоятелства, е да потърсят човека, подал телеграмата в мурманския пощенски клон. Почти е изключено това да е била самата Наташа. Едва ли похитителят би рискувал да я заведе до пощата, все пак момиче в инвалидна количка прави впечатление и се запомня. Още повече едно толкова красиво момиче. Не можеш да го отминеш, без да привлече вниманието ти. Така че най-вероятно е бил някой друг. Но през гишето на ден минават толкова хора... Ех, ако можеше да пратят там Миша Доценко!

ГЛАВА 15

След вечеря Мирон слезе долу, реши да се поразходи из гората, която заобикаляше сградата от всички страни.

— Къде е Василий Игнatieвич? — попита той стоящия на входната площадка въоръжен мъж.

Пазачът не благоволи да отговори, само внимателно го измери с поглед.

— Предай му, че трябва да поприказвам с него. Ще бъда наблизко, искам да се поразтъпча малко.

Младежът бавно тръгна покрай къщата. Всъщност заградената територия не беше особено голяма, бетонната ограда се виждаше отвсякъде. И всеки път се набиваха на очи мълчаливите пазачи. Да, оттук не само че не можеш да избягаш, но и по главата не можеш да се почешеш, без да те види някой. Дебнат те сто очи и сто уши. Но защо е всичко това? Какви толкова големи тайни охраняват? И каква връзка може да има с тях едно сакато седемнайсетгодишно момиче?

И този път не усети кога се е приближил Василий до него. Дали пък чак толкова е бил унесен в мислите си, или този едър мъжага наистина стъпва необикновено леко и безшумно?

— Искал си да ме видиш? Какво има?

— Исках да поговорим за Наташа. Знаете ли, забелязах една любопитна подробност. Тя изобщо не бива да се нервира и огорчава, защото съзнанието ѝ моментално се затормозява.

— Така ли? Интересно. Я ми обясни по-подробно.

— Тази сутрин, след като ни прекъснахте, започнах да се държа с нея по-строго и резервирано и тя дотолкова се разстрои, че взе да работи забележимо по-зле. Но следобеда, когато бях по-мил и ѝ направих комплимент, че е красива, Наташа отново показва блестящи резултати. Дори ще ви призная, че тя решава задачи, с каквито аз лично не бих се справил, а иначе минавам за най-добрия студент в курса. Не искам да се хваля, но когато предадох през пролетта

курсoвата си работа, моят научен ръководител заяви, че има качествата на кандидатска дисертация.

— Искаш да кажеш, че малката проявява способности на същото равнище? — недоверчиво попита Василий.

— Дори на по-високо. Но само когато е предразположена и спокойна. Щом обаче се разстрои, ядоса или изнерви, нищо не е в състояние да направи. Вие знаехте ли за тази нейна особеност?

— Не. Но добре, че ми каза, сега вече ще знам. Много е важно. Това ли е всичко, за което искаше да говорим?

— Ами... — Мирон се смути, не очакваше, че Василий ще реши така бързо да приключи разговора. — Помислете, моля ви, как да не я разстройвате, ако искате да показва добри резултати. Не бива никой да я огорчава и ядосва.

— Нима аз я огорчавам? Струва ми се, че именно ти си го направил — ехидно се усмихна Василий. — Или имаш предвид нещо конкретно?

— Да — решително каза Мирон. — Трябва да смените медицинската сестра.

— За Надя ли говориш?

— За нея. Тя е зла и Наташа го чувства. Всеки път, когато вашата Надя влезе в стаята, момичето се стяга и започва да нервничи. Пък и откровено казано, на мен също така ми действа. Особено неприятна жена е Надя, крайно неприятна. Когато има нужда от нейната помощ, Наташа винаги гледа сама да се справи и търпи колкото се може по-дълго, само и само да не я извика. А това няма да доведе до нищо добро. Например днес Наташа случайно бутна чашата с горещия чай и той се изля върху нея. Трябваше да се преоблече, но не можеше да ме помоли за помощ, защото вече не е малко момиче, а голяма и развита девойка. А пък не ѝ се искаше да вика Надя. И се измъчи с мокрите дънки, но търпя, докато приключим заниманията и аз си тръгна. Не е хубаво това, Василий Игнatieвич, така не бива. Това вади Наташа от душевно равновесие. Пък и може да се е попарила с чая, той беше врял, изгореното място може да е трябвало да се намаже с някакъв мехлем, но тя мълчаливо търпеше.

— Глупости — отсече Василий. — Глупости и капризи. Тя ще ми командва какъв персонал да подбирам. Надя е добра и опитна медицинска сестра, но най-важното, е абсолютно надеждна. Надеждна

Надежда — подсмихна се той. — Нямам с кого да я сменя. Така че заеми се ти с тоя въпрос, убеди момичето, че не бива да обръща внимание на глупави дреболии. Грижата на една медицинска сестра е здравословното, а не душевното състояние на болния и с преките си задължения Надежда се справя превъзходно, ние нямаме право да искаме повече от нея. И никой друг няма това право. Включително и Наташа, колкото и гениален вундеркинд да е. Всеки човек би се разстроил, ако някой от околните не го обича, и, естествено, би предпочел да си има работа само с хора, които се отнасят към него добре, но, уви, животът невинаги ни дава възможност да избираме с кого да общуваме. И ако малката не го разбира, трябва да ѝ бъде обяснено. Нека се учи да живее в света на възрастните.

В света на възрастните. Всъщност сега бе моментът да отвори дума за света на възрастните, в който ще попадне момичето.

— Василий Игнatieвич, вярно ли е, че някой иска да наеме Наташа на работа?

Василий рязко се спря и се извърна с цяло тяло към Мирон.

— Ти имал ли си някога работа с милицията?

— Не — учудено отговори момъкът. — Само когато си вадех паспорта. Защо?

— Знаеш ли какво обичат да казват ченгетата?

— Не знам.

— „Тук въпросите задаваме ние. А вие само ще отговаряте на тях.“ Не ти се е случвало да го чуеш май.

— Само по филмите — пряко сили се усмихна Мирон с ясното съзнание, че току-що веднъж завинаги са му посочили къде трябва да му е мястото.

— Сега вече смятай, че си го чул и в живота. И запомни, Мирон, или както там ти беше името — твоята единствена работа тук е да занимаваш момичето с наука. Само една крачка встрани, и си мъртъв. Само една излишна дума, излишен жест или най-незначителен въпрос извън рамките на твоята работа именно това ще бъде крачката встрани. А за да го разбереш по-добре, ще ти кажа още нещо. Баща ти ми е много задължен. Не с пари, а за делото на своя живот и дори за живота си. Ето защо, ако аз остана недоволен от твоето поведение, баща ти пръв ще ти тегли куршума и ще го смята за голяма чест. Така че не се надявай да те защити. Това е, разговорът ни приключи, прибираме се.

И в същия миг Асланбек-Мирон си даде сметка, че вече е обречен. Всъщност за това нямаше никакви конкретни и логични основания, той дори нямаше представа какво се върши тук, но интуитивно усещаше, че му се разрешава да ходи по тая грешна земя само докато се занимава с момичето. Защото оттука не бива да излиза жив. Не е техен човек, не е член на тяхната организация и щом като вече е посветен в тайната на местонахождението на Наташа, никой няма да му разреши впоследствие да я разгласи. А това може да бъде осъществено само по един начин. И баща му, както спомена Василий, няма да го защити. Следователно дали ще се държи „правилно“ или не, краят му ще бъде един и същ, разликата е само кога ще настъпи — дали по-рано, или по-късно. Ето защо единствената му надежда е в безнадеждно болната Наташа Терехина. Само в нея му е спасението. И трябва да направи всичко възможно милицията да я намери, преди да са приключили заниманията и Мирон да е станал ненужен на тия бандити.

* * *

Асланбек-Мирон се бе ориентирал правилно в своеобразната душевност на девойката. Нейният богат и силен интелект се съчетаваше с пълна липса на житейски опит и необикновена наивност, които я караха да приема на доверие дори най-нелепите и прозрачни лъжи. Наред с учебниците прикованата към болничното легло Наташа бе прочела толкова много романи, че си представяше живота точно такъв, какъвто се описва в тях. Съществуват пепеляшки и добри феи, съществуват прекрасни принцове, необикновени случайности и благородни безкористни богаташи. Разбира се, тя не вярваше във вълшебните превъплъщения — тиквата да става на карета, а плъховете — на кочияши. Твърде добре познаваше физиката и химията. Но във вълшебните обрати на съдбата вярваше. И тази упоритост и постоянство, с които овладяваше училищната програма, бяха породени именно от сляпата ѝ вяра, че са възможни чудеса. Чудото непременно ще стане, но то не идва при онзи, който седи със скръстени ръце и не прави нищо, за да го постигне. Многобройните истории за пепеляшките на двайсетия век красноречиво доказваха, че щастieto и

успехът спхождат само хората, които упорито се трудят, трудят се неуморно, без да жалят сили. И Наташа Терехина се трудеше. Ето защо онова, което се бе случило с нея, не ѝ се струваше невероятно. Нейните способности наистина са били забелязани и съществуваша хора, които искат да я вземат на работа, въпреки че е болна и на инвалидна количка. Разбира се, тя именно към това се бе стремилa, докато зубреше материала от учебниците и пособията, докато решаваше задачите по физика, химия и математика, превъзможвайки болките в гърба и краката, борейки се с приливите на отчаяние при мисълта, че никога вече няма да живее като другите хора. До тринайсетата си година се справи с училищната математика, още година и половина задълбочено се занимава с елементарната математика, а от петнайсетгодишната си възраст се посвети изцяло на висшата математика, защото това бе продиктувано именно от характера на болестта ѝ. Всъщност много повече ѝ допадаха химията и биологията, но тя си даваше сметка, че както физиците, така и химиците и биолозите не могат да работят вкъщи, извън лабораторията, без апаратура и реактиви. Докато един математик може, в някои случаи се оправя дори без компютър.

Отвлечането не я уплаши много, още повече че тук никой с нищо не я заплашваше, напротив, Василий беше много мил с нея и дори се погрижи Ирка да не се тревожи и да се побърква от страх какво ли е станало с изчезналата ѝ сестричка. А за Мирон изобщо няма какво да се говори. Наистина на втория ден я поразплака със своята суровост и студенина, но после това мина и повече не се повтори. Всичките ѝ мисли се въртяха все около тоя красив момък, за нея той беше жив пример за онова, което бе чела по романите. И тъй като в тях често се разказваше как млади и красиви богаташи се влюбват в тежко болни момичета заради душевните им качества, всекидневното ѝ продължително общуване с Мирон бе изпълнено с радостно вълнение и мечти, които ни най-малко не ѝ се струваха безплодни и неоснователни.

По време на заниманията често засичаше погледа му и имаше чувството, че иска да ѝ каже нещо, но не се осмелява. Тълкуваше това съвсем еднозначно, с радостен трепет в сърцето, което започваше лудо да бие. Много ѝ се щеше Мирон да не се разочарова от нея, затова се стремеше да му се представи в най-добрата светлина и въодушевено се

занимаваше с него по математика и физика, без да се оплаква от болки и умора. Всяка негова похвала звучеше за нея като божествена музика, а ако той кажеше, че е красива, тя се чувстваше направо окрилена от щастие.

На петия ден в стаята ѝ донесоха компютър. Мирон каза, че е време да минат към програмиране. Наташа буквално от пръв поглед схвана първоначалните обяснения и помоли Мирон да ѝ даде самостоятелно задание. Справи се с удивителна лекота, дори ѝ се стори, че той нарочно е избрал толкова лесно упражнение.

— Дай ми нещо по-сложно — помоли тя.

— Сигурна ли си, че ще се справиш?

— Сигурна съм — кимна Наташа. — Разбрах всичко, което ми каза.

И действително се справи, при това уверено и бързо. На самия Мирон създаването на подобна програма щеше да отнеме минимум два часа, а Наташа бе свършила цялата работа за не повече от дваайсет минути.

— Да не си се занимавала с програмиране? — усъмни се той.

— Фактически не съм, само четох книги и се опитвах да разбера кое как става, дори се помъчих сама да направя нещо, но няхах компютър.

— Страхотна си — възкликна младежът възхитено. — Дори не съм предполагал, че на света може да има толкова таланти хора като теб. Ако някой ми беше казал, никога не бих повярвал.

— Наистина ли?

Наташа пламна, огромните ѝ очи заблестяха, по бледите ѝ бузи изби руменина.

— Честна дума — искрено потвърди Мирон. — Няма да повярваш, но сега вече не аз, а ти се занимаваш с мене. Фактически аз се уча от теб.

— Какво говориш, Мирон...

— Говоря самата истина. Смятам, че като пристигнат твоите работодатели, няма да останат разочаровани.

— Мислиш, че имам шанс да получа тази работа?

— Разбира се, и то голям. Впрочем Василий спомена, че ще дойде и някакъв лекар да те прегледа.

— Да. — Наташа тутакси помръкна. — Не помислих за това. Може да им се сторя неподходяща заради здравословното си състояние. Мирон, а ти не можеш ли да разбереш какви са техните изисквания?

— Ще поговоря с Василий — обеща той.

Сега повече от всичко на света ѝ се искаше да хареса на ония, от които зависи нейното бъдеще, защото в представите ѝ то беше неразривно свързано с Мирон. Мирон работи за Василий, това се подразбира от само себе си, но той е толкова умен, добър и внимателен, просто чудесен, което означава, че и Василий не може да е лош човек. Защото е невъзможно човек като Мирон да работи за престъпници. Фактът, че я бяха взели не по нейна воля от болницата, при това тайно от лекарите и близките ѝ, вече не смущаваше Наташа. Тези хора ѝ желяеха доброто, а лекарите и сестра ѝ Ира при всички случаи нямаше да позволят тя да напусне болницата и да започне работа. Щом като Мирон работи за Василий, а Василий е свързан с хората, които искат да я вземат на работа, значи имаше голяма вероятност тя да остане с Мирон. Или поне да е близо до него. Двамата ще прекарват много време заедно и кой знае... Във всеки случай в романите всичко това звучи повече от убедително и достоверно.

Наташа почти не се сецаше за Оля и Павлик и не тъгуваше за тях. Животът ѝ внезапно беше добил смисъл и всичките ѝ планове и мечти бяха свързани с Мирон. Докато беше здрава и ходеше на училище, в никого не се беше влюбвала. А по-късно, когато се оказа прикована към леглото, не бе видяла в болничното си обкръжение никого, който би я накарал да се буди нощем с разтуптяно сърце. Но ето че това най-последно се случи.

Първата любов я погълна изцяло, преизпълни сърцето ѝ, като не остави място за тревоги и съмнения.

* * *

През нощта Мирон се събуди от шум на кола. После чу стъпки на входната площадка и тих разговор, от който обаче не успя да разбере нито дума. Говореха някакви мъже, но не на руски и не на езика, на който обикновено приказваха брадатите посетители на баща му. Речта,

която чуваше, бе гърлена и някак въздушна, без обичайните за ухото твърдо произносими съгласни.

Мирон надникна през прозореца и успя да види само задните светлини на колата, която излизаше на пътя, и да чуе лекото проскърцване на затварящата се чугунена врата. Очевидно някой бе пристигнал. Именно пристигнал, а не заминал, защото непознатият говор се чу, след като колата потегли от площадката към вратата. Обзе го неприятно и тревожно чувство, макар да разбираше, че пристигналият няма нищо общо с него.

Повече не можа да заспи и до разсъмване се въртя в леглото, като напразно се опитваше да измисли някакъв изход от безнадеждното си положение. Как да се свърже с хората, които търсят Наташа? Защото няма начин никой да не я търси. И тая глупашка телеграма... Защо им трябваше да я изпращат? Сестрата на Наташа може да е пълна идиотка и да повярва на измислиците за страстната любов, но в милицията такива идиоти няма. Дори ако тази Ира повече не се тревожи за сестра си, милицията ще продължи издирването. Или няма да го продължи? На какво разчиташе Василий, като накара момичето да напише телеграмата? Ира ще я получи, ще я занесе в милицията, оттам ще направят запитване до Мурманск и за два часа ще се разбере, че на улица „Полярна“ номер двайсет, блок трети, апартамент девети няма и никога не е имало Наташа Терехина. И какво ще стане после? Мирон се помъчи да си спомни прочетените някога криминалета. Какво прави милицията при подобни случаи? Ах, да, откриват от кой пощенски клон е изпратена телеграмата и вземат бланката, за да проверят почерка на подателя. Ще направят експертиза и ще се уверят, че текстът на бланката е написан от Наташа. Май ще проверят и пръстовите отпечатъци, ще намерят Наташините и този факт допълнително ще потвърди, че тя действително е написала тази телеграма. Всичко това ще им отнеме известно време... После ще вземат да се чудят и разсъждават какво означава всичко това. Щом Наташа е писала телеграмата, значи е жива. Щом успокоява сестра си, значи не иска да я търсят. Щом е посочила фалшив адрес, значи не иска да я намерят. Може след всичко това ченгетата наистина да се успокоят и да прекратят издирването ѝ. Нали никой не иска откуп за нея, нищо не я застрашава. Заминала е по собствено желание с любимия си.

Ако имаше някакъв начин да се свърже със сестрата на Наташа... В същия миг му хрумна крайно неприятната мисъл, че сестрата може да е съучастничка на Василий. И телеграмата да е била изпратена само за прикритие, да може Ира да обяснява на всички защо не се тревожи вече и не досажда на милицията. Същевременно телеграмата да е имала за цел и да отклони евентуалните подозрения, че получателката е знаела за предстоящото отвлечане. Изглежда доста правдоподобно. В такъв случай обаче излиза, че няма смисъл да се търси връзка с нея, тя с нищо няма да помогне, а Василий незабавно ще узнае за „неправилното“ поведение на Мирон. И ще дойде краят.

Все пак трябва да се изясни този въпрос. Да разбере от Наташа що за човек е сестра ѝ.

* * *

Утрото започна с изненади. Пазачът, който донесе закуската на Мирон, каза, че до обяд няма да имат занимания с Наташа. Малко по-късно, преди Мирон да си е допил кафето, в стаята му влезе Василий.

— Днес можеш да почиваш целия ден — каза той.

— Защо? Няма ли да се занимаваме повече?

— Ще се занимавате, но не днес. Пристигна лекарят и трябва да направи първите изследвания.

— Добре. — Мирон сви рамене колкото се може по-равнодушно.

— И какво да правя цял ден? Да се поразходя до селото, а?

Василий вдигна вежди, сякаш в недоумение.

— До кое село? Та наоколо е само гора.

— Недейте така, Василий Игнatieвич — примирително се усмихна Мирон, — нали помня пътя, по който пристигнахме. На петнайсетина километра оттук има село. А вие разполагате с кола. Защо да не се поразходя? Свиди ви се да ми я дадете, така ли?

— Откажи се от тия мераци — сухо го сръза Василий. — Оттук няма да излизаш, докато не приключи всичко. Какво ще правиш в селото?

— Трябва да си купя някои неща.

— Например?

— Ами пяна за бърснене, нещо за хапване, книги. Иначе ще се пръсна от скука, тук общувам само с момичето, а вие не ми разрешавате един малко по-човешки разговор, трябва да приказваме само за наука.

— И какво не ти харесва в яденето? — озадачено попита Василий. — Да не би да ти е малко? Гладуваш ли?

— Не, не ми е малко, но съм свикнал с друга храна. Борщ, супа с кнедли, палачинки, пирожки с месо — мама ги прави чудесно. А тука ме хранят с дявол знае какво.

— Я не си измисляй — строго каза Василий. — Ще ядеш каквото ти се дава. Храната е качествена и калорична. Ако ти трябва книги, напиши един списък и ще пратя човек да ги купи. Но отсега те предупреждавам, че изборът в тукашните книжарници е крайно беден, едва ли ще се намери онова, което търсиш.

Мирон реши да отстъпи. Беше забелязал вече, че Василий се дразни, когато почне да настоява за нещо. А трябва да е покорен и послушен, както подобава на един добър син, възпитан в мюсюлманско семейство. Е, ще си намери някакво занимание за днешния ден.

Първо реши да поброди из сградата, за да види къде какво има, но този порив беше пресечен още в началото. Щом стигна до коридора на третия етаж, където беше стаята на Наташа, на пътя му се изпречи един пазач. Мирон така и не се научи да ги различава, всички мъже от охраната му изглеждаха еднакви по физиономия, сякаш бяха близнаци.

— Днес няма да има занятия.

— Знам — спокойно отговори Мирон. — Не отивам при момичето.

— А къде тогава?

— Ами... просто обикалям, разхождам се.

— Не може.

— Защо?

— Забранено е — лаконично отговори пазачът и по израза на лицето му младежът разбра, че други обяснения няма да има.

— Само на този етаж ли не мога да идвам? — съвсем кротко се поинтересува той. — По другите може ли да се разхождам?

— Може да се разхождаш около къщата — също така кротко му отговори пазачът, но в очите му Мирон съзря нещо, което му подсказа,

че не бива да задава повече въпроси. Мъжът бе готов всеки миг да избухне.

— Добре.

Той нехайно махна с ръка и бързо се затича по стълбите надолу. Времето навън беше чудесно, слънчево, но не горещо, някъде към двайсет и два, двайсет и три градуса. Въздухът в планините винаги е свеж и прохладен и през първите петнайсетина минути Мирон просто се наслаждаваше на разходката, крачейки бавно по периметъра на оградената територия, покрай високата ограда. Но удоволствието от тази разходка бързо изчезна. Твърде често долавяше с крайчеца на окото едва забележимо движение между дърветата и разбираше, че невидимата многобройна охрана не откъсва очи от него. Интересно какво пазят толкова строго? Защото освен Василий, Наташа и него самия тук няма друг. Да, и оная злобарка Надя, медицинската сестра. Или все пак има още някой, та затова му се забранява да се движи свободно из сградата?

Правеше вече петата или шестата си обиколка покрай оградата, когато за първи път забеляза, че страничната стена на зданието е някак неестествено дълга. Вдигна очи и се увери, че прозорецът на неговата стая гледа именно отсам, ето го и старото дърво с огромна кичеста корона, чиито клони почти докосват стъклата. Но когато върви по коридора към стаята си, пътят му изглежда доста по-къс, а неговата стая е последната в този коридор. Нима е някаква зрителна измама? Ами, нищо подобно, ето го неговият прозорец, а по-нататък има още два, макар че фактически до вратата на неговата стая коридорът свършва и има стена. Излиза, че сградата е разделена на две части, които нямат връзка помежду си. Но в такъв случай за другата част също би трябвало да има някъде вход. А къде е той?

Мирон се отдалечи от оградата и продължи разходката си по-близо до къщата, като сега вече не зяпаше настрани, а се взираше внимателно в стените ѝ. След две обиколки констатира, че друг вход няма. Или вратата беше замаскирана много добре, или наистина няма друг вход. Но минаването в другата част на сградата може да става и през вътрешни врати. Вероятно коридорът е преграден само на втория етаж, където е неговата стая, а на първия или на третия етаж коридорите са проходими. Но защо? Защо е трябвало да се прегражда цял етаж? Може би крият нещо или някого и именно за охраната на

това нещо или някого са докарали толкова пазачи, мълчаливи и сурови, с непроницаеми лица и студени очи. В такъв случай този човек или това нещо трябва да са особено ценни. Дявол да го вземе, в какво го е въвлякъл баща му? Човек би си казал, че тук съхраняват диамантения фонд? Или някакви зложници? Може би да крият стратегическо оръжие? Какво става тук в края на краищата?

Настроението на Мирон окончателно се развали, омръзна му да се разхожда и се върна в сградата. Мина покрай пазача на втория етаж и продължи по коридора към стаята си, като внимателно се взираше в сляпата стена, но не откри дори най-малката следа от съществуването на врата. Стената беше абсолютно гладка, с дървена лакирана ламперия. Когато се прибра в стаята си, момъкът седна до прозореца и тъпо впери поглед в кичестите клони на голямото дърво. Отначало всичко му се струваше донякъде приятно приключение, после — принудителна, но все пак приятна работа, а сега вече имаше усещането, че се е забъркал в нещо изключително опасно и престъпно. Нима баща му не е знаел къде изпраща единствения си син? Ами ако е знаел и въпреки това го е изпратил?

Израснал в мюсюлманско семейство, Мирон знаеше, че борците за ислямската вяра твърде често не се съобразяват с онова, което хората, възпитани в християнски дух, никога не пренебрегват. Християните изключително рядко поставят престъпните си интереси над интересите на собствените си деца. Но очевидно баща му е правоверен мюсюлманин. И ако се окаже, че именно по негова воля и препоръка е бил забъркан в някакво престъпление, значи баща му е фанатичен борец за исляма и никого няма да пощади, с нищо няма да се съобрази.

Но от друга страна, какво общо има с всичко това неизлечимо болната Наташа? Каква връзка може да има с ислямската вяра? Защо въобще я държат тук и защо заплашват него самия с най-страшните наказания, ако се опита да узнае нещо? Всъщност всичко това може би са глупости. Приумици на болното му въображение.

Но така или иначе трябва да намери начин да общува с Наташа без строгия надзор на Василий и неговите копои. Не може да разговарят на глас, това вече се знае. Въпросът с телевизионната камера засега още не е изяснен, така че не бива да рискува. Какво да прави?

Остава само един начин, но той изисква изключителна изобретателност, за да не събудят подозрението на надзирателите. Тфу, каква дума! Сякаш са в затвор. Всъщност то си е така, защо да си затваря очите за очевидното. Бързо изчезна приятното усещане за едно ваканционно преживяване, при което без особени усилия ще припечели малко джобни пари. Остана голата и твърде неприятна истина, де се намира в затвор, от който не му е съдено да излезе.

* * *

Стори му се, че днес Наташа изглежда доста по-зле, откакто я видя за последен път. Явно вчерашното изследване, което продължи цял ден, е било много мъчително за нея.

— Как е? — с пресилена жизнерадостност я попита Мирон, когато влезе в стаята ѝ.

Наташа вдигна към него огромните си светли очи, в които бе застинало непоносимо страдание.

— Всичко е наред — тихо отговори тя, но момъкът усети, че говори с голямо усилие.

— Да не те боли нещо?

— Не-не, нищо не ме боли. Хайде да почваме заниманията.

— Добре, щом нищо не те боли. Прочете ли целия раздел от книгата, която ти оставих?

— Да.

— Разбра ли всичко?

— Естествено, то е толкова просто и лесно.

Просто и лесно значи. За него навремето изобщо не беше лесно. Тогава си блъска главата почти два месеца над тоя раздел, докато усвои всички определения, понятия и теореми. А на нея ѝ стигна само един ден, при това не целият, защото фактически през по-голямата част от времето с нея се занимава лекарят.

— Знаеш ли, някак не ми изглеждаш добре — решително отбеляза Мирон. — Навярно си преуморена. Хайде днес да се заемем с нещо по-лесно.

— Не — упорито поклати глава девойката, — нека се занимаваме както обикновено. Аз трябва да съм в добра форма, когато пристигнат

ония хора.

— Но това, което искам да ти предложа, също е особено важно. В наши дни никой вече не може да работи без него. И ако твоите работодатели видят, че си свикнала да правиш и това, ще оценят високо уменията ти.

Мирон имаше намерение да научи Наташа как да борави с текстообработващата програма. И то не защото смяташе, че тези умения са необходими при нейното положение. Той не вярваше на красивите приказки за добрите работодатели, случайно узнали за талантливото момиче. Многобройните мълчаливи пазачи със студени очи съвсем не се вписваха в тази сантиментална измислица. Целта му беше съвсем друга. Все пак се надяваше, ако в стаята има скрита камера, екранът на компютъра да не попада в обсега ѝ.

Текстообработващата програма заинтригува Наташа и след петнайсет минути тя вече с лекота извършваше нужните манипулации, откриваше и закриваше „прозорци“, определяше положението и размерите им, разместваше пасажи, подреждаше страници. Налагаше се да работят с предварително въведения в компютъра текст. Наташа не можеше да набира и твърде трудно свикваше с разположението на буквите върху клавиатурата.

— Непременно трябва да се научиш да набираш. Това е необходимо за всякакъв вид работа. Хайде да се поупражняваме заедно. Сега ще ти определя размера на „прозореца“.

Мирон сложи ръце на клавиатурата, пръстите му бързо се заплъзгаха по клавишите.

„Не повтаряй на глас онова, което пиша. Стаята се подслушва.“

— А сега пиши онова, което ще ти продиктувам. Ще произнасям думите бавно, а ти внимателно гледай клавишите и се старай да запомниш разположението на буквите. „При извеждането на основния принцип на статиката Лагранж заменя произволната система от сили с подходяща система от диференциални уравнения...“ Какво има? — строго попита Мирон, виждайки, че момичето дори не е поставило ръце на клавиатурата. — Защо не пишеш?

Наташа седеше като вцепенена и го гледаше втренчено.

— Какво, не ме ли разбра? — вече по-меко продължи той. — Аз диктувам, а ти набираш. И се стараеш да запомниш къде коя буква се

намира. Хайде, започваме отначало. „При извеждането на основния принцип на статиката Лагранж...“

Той диктуваше вече по-бавно и с удовлетворение забеляза, че Наташа го е разбрала. На екрана една след друга се появиха думите:

„Откъде знаеш?“

— Браво, много хубаво — похвали я Мирон. — Продължаваме. Сега ще ти покажа как да разполагаш текста така, че да изглежда пригледен.

„Ние сме в голяма опасност. Трябва да измислим как да се спасим. Помъчи се да запазиш спокойствие... Аз ще ти задавам въпроси, а ти ще ми отговаряш.“

— Разбра ли?

— Да — неуверено отговори Наташа и Мирон долови в гласа ѝ страх.

— Сега ще ти покажа още нещо, което ще ти бъде от полза.

Той бързо набра кратко, изречение и ѝ показа как да изчисти текста от екрана.

— Научи се да вършиш това бързо и без да се замисляш. Разбра ли?

— Да.

— А сега ще го направим още веднъж. Аз ще набера някакъв текст, а ти ще го изчистиш.

„Трябва да помислим как да се свържем с онези, които могат да ни помогнат. Помисли си за това до утре сутринта. Има ли сред твоите познати и роднини сигурни хора? Как да ги осведомим, че сме тук? Помисли и ми напиши всичко подробно. А сега ще се упражняваш.“

Наташа плъзна поглед по написаното и раздвижи „мишката“ по гладката повърхност на бюрото, за да постави курсора на нужното място. Леко щракване и екранът отново бе празен.

— Браво. А сега ще ти диктувам, за да си потренираш пръстите и да се научиш да пишеш по-бързо. „За да се илюстрира ролята на случайното масово явление, ще разгледаме скоростта на химическите реакции. Достатъчно е само едно повърхностно наблюдение, за да стигнем до извода, че скоростта на химическото изменение зависи от концентрацията на реагиращите вещества...“

Бавно, с равен глас Мирон диктуваше откъси от разтворената напосоки монография по математика, при което с крайчеца на окото

следеше доколко успява Наташа да се справи. Засега набираше твърде бавно, пръстите не я слушаха и току се насочваха към неподходящия клавиш, след което тя бе принудена да спира и да поправя грешките си. Той виждаше, че тя особено много се старее, но това ѝ коства големи усилия. Очевидно нещо я болеше, а тя се стесняваше да каже.

— Да извикам ли Надя? — предложи Мирон и остави книгата настрана.

— Защо? Няма нужда.

— Струва ми се, че нещо те боли.

— Нищо не ме боли. Диктувай нататък.

— Е, както искаш.

След близо час гласът на Мирон забележимо пресипна. Той затвори книгата, стана от бюрото и с удоволствие се протегна.

— Прекъсваме. Почини си малко. Впрочем какво ти каза вчера лекарят?

— Нищо особено. Прегледа ме, направи ми изследвания.

— Какви изследвания?

— Ами енцефалограма, кардиограма, взе ми кръв за анализ. Преслуша ме, почука ме тук-таме. Всичко, както обикновено. Би ми някаква инжекция, след която не се чувствам на себе си. Не знам какво точно ми е бил.

— А кога ще има резултат?

— Няма да е скоро. Каза, че изследванията трябва да се повторят още няколко пъти. Моят случай бил много сложен. Мирон, може ли да поговориш с Василий Игнatieвич да не ми правят повече инжекции? Страх ме е.

— Страх ли те е? — учудено се разсмя Мирон. — Я виж, дори не бих си го помислил. Та ти от толкова години боледуваш, че би трябвало вече да си свикнала с тях.

— Не ме разбра. Аз имам алергия към много лекарства. В болницата всички лекари знаеха какво може или не може да ми се дава. А тук никой не знае това. Тоя чуждестранен лекар също не знае.

— Как чуждестранен? Защо?

— Той не говори руски език.

— Ами ти как се разбираше с него?

— Василий Игнatieвич превеждаше.

— Защо не им каза веднага, че не бива да ти се правят инжекции?

— Не ми беше удобно — призна Наташа. — Моля те, Мирон, нали ще поговориш с него, а?

— Разбира се.

* * *

Мирон бе почти сигурен, че Василий сам ще отвори дума за лекарствата, които не бива да се дават на Наташа. Нали беше казал, че стаята на девойката се подслушва. Но Василий не се появяваше и не го викаше при себе си на разговор.

На следващата сутрин Мирон едва дочака часа, когато можеше да отиде при Наташа. Дали го е разбрала? И ако го е разбрала, дали е успяла да направи всичко, което трябва? И дори ако е успяла да го направи, дали ще има полза от това? Трябва да се спасяват, докато не е станало късно. В Наташа му беше цялата надежда. Защото все пак някой може би я търси. А него никой няма да го търси. Баща му знае къде се намира и ако се случи нещо, няма да вдига шум, нали Василий го предупреди за това.

Днес Наташа изглеждаше още по-зле. И без това бледото ѝ лице бе станало, кажи-речи, прозрачно, на него сякаш бяха живи само очите. Но бяха живи. И още как. Те грееха с някаква необикновена синьо-сива светлина и това зарадва Мирон.

— Защо имаш толкова уморен вид? — осведоми се той, сядайки до нея на компютъра. — Лошо ли спа?

— Изобщо не спях — отговори тя. — Цяла нощ се упражнявах, както ми нареди.

— Цяла нощ? — недоверчиво попита момъкът. — Учила си се да набираш цяла нощ?

— Разбира се. Пръстите ми не са свикнали и са като дървени. Трябва да ги поразчупя. Затова набрах цели десет страници от твоята книга. Само че ти не ми каза как се пишат формулите. Нали за тях трябва специални знаци.

— Я да видим какво си набрала. Покажи ми произведението си.

Бързо боравейки с „мишката“, Наташа изведе текста на екрана. Наистина, беше цял раздел от монографията по математика. Туктаки, без да каже нито дума, момичето отвори друг „прозорец“ и Мирон видя съвсем различен текст.

Голямата ми сестра Ирина. Адрес... Телефон... Много е добра и отзивчива. Ще направи всичко, каквото трябва.

Александър Иванович Николаев, приятел на баща ни. Адреса не знам. Много добре се отнася към нас, през всичките шест години идваше да ни вижда в болницата, занимаваше ме по химия, физика и математика. Мисля, че ще помогне, ако узнае за мен.

Михаил Александрович, лекар в нашата болница. Специалист по възвръщане на паметта при деца с черепно-мозъчни травми. Беше с мен, когато ме отвялякоха. За съжаление не знам фамилното му име. Висок красив брюнет. Съветвах се с него как да получа диплома за средно образование. Ако му се напомни това, непременно ще разбере, че става дума за мен. Всъщност не знам дали е жив. Когато ме откарваха от болницата, нещо му направиха.

Неотдавна в нашето отделение убиха медицинската сестра Аля Миркова. И дойде милиция. Ако не са открили убиеца, може би все още се навъртат в отделението.

Мирон щракна един клавиш и бързо изчисти текста от „прозореца“. Сега екранът беше разделен на две, в едната половина отново се появи математическият текст, а другата остана празна. На нея Мирон имаше намерение да „разговаря“ с Наташа. Браво на това момиче, то е храбро и съобразително, има способности не само за точните науки.

Лекарят Михаил Александрович. Това звучи добре като се вземат предвид вчерашните думи на Наташа, че има алергия към повечето лекарства и само в болницата знаят какво точно може и какво не бива да ѝ се дава. Господи, какъв късмет извади, че вчера не успя да говори

с Василий! А беше решил твърдо... Види се, Бог го е отклонил. Съдбата е благосклонна към него. Трябва да положи всички усилия, и то съвсем непринудено, да извлече максимална полза от това обстоятелство.

„Казах на Василий, че ти не бива да се вълнуваш и разстройваш, защото се затормозяваш от това психически и не можеш да работиш. Навярно в медицинския ти картон е отбелязано всичко във връзка с лекарствата. Разбираш ли какво искам от теб?“

— Сега ще те науча как се изваждат математическите знаци — междувременно говореше той. — Гледай внимателно и запомняй кой знак как трябва да се изведе на екрана. За тази цел установяваме специален режим на работа и използваме клавиша Alt...

Известно време действително се занимаваха с това, после Наташа започна все по-често да греши и да забравя какво ѝ е показал Мирон.

— Ама какво ти става? — с досада попита той. — Защо си толкова разсеяна и тъпа днес? Да не е от безсънната нощ?

Девојката извърна очи, устните ѝ затрепериха.

Тфу, дръвник такъв, наруга се мислено Мирон. Защо ѝ говоря с такъв тон? Малката е в толкова сложно положение, а аз искам от нея бог знае какво. Друга на нейно място ще загуби ума и дума от ужас, а тя се държи храбро, държи се великолепно.

— Страх ме е — едва чуто проговори Наташа.

— И от какво те е страх? — попита той колкото се може по-невъзмутимо.

Целият изтръпна, обля го студена пот. Край, сега тя ще се изтърве и ще почне да говори за неща, които са предназначени само за мълчаливия и безгласен монитор. Всичко пропадна. А каква идея имаше!

— Страх ме е, че ще умра тук. Ти каза ли на Василий Игнатиевич за лекарствата?

— Не.

— Но нали обеща? Така разчитах на тебе. А днес пак идва оня чужденец и ми би инжекция. Дойде сам, без Василий Игнatieвич, и нищо не можах да му обясня, нали не разбира руски. Ами ако сега изведнъж ми прилошее? Тук никой не знае как да ми помогне. И аз мисля само за това, разбираш ли? Сърдиш се, че съм разсеяна и тъпа, но как да не се разсейвам, след като през цялото време, се ослушвам в себе си дали няма да усетя сърбежи, да ме разтресе и да взема да се подувам. Не можеш да си представиш какво значи алергия! Не знаеш колко е страшно, когато изведнъж започне да не ти достига въздухът, в гърлото ти се появява буца, която все повече и повече расте, ти вече не можеш да преглъщаш, а после започваш да се задушаваш.

Тя не говореше вече шепнешком, а почти крещеше, по лицето ѝ се стичаха огромни сълзи, устните ѝ трепереха. Мирон я гледаше и едва се съдържаше да не се усмихне победоносно. Тя беше разбрала. И вършеше всичко както трябва.

— Добре — сухо произнесе той, — веднага ще поговоря с Василий, щом толкова настояваш. Но, за бога, спри да плачеш, женските сълзи ме изнервят.

Той рязко стана и излезе от стаята. И тутакси срещна недоумяващия поглед на пазача, който сякаш го питаше защо излиза без разрешение. Нали трябва да се занимава с момичето, докато не донесат обяда. Чак тогава може да се прибира в стаята си.

— Спешно ми трябва Василий — твърдо заяви Мирон. — Много спешно. Няма да се върна при малката, преди да съм говорил с него.

Без да пророни дума, мъжът свали слушалката от телефона на стената. След две минути Мирон вече седеше в стаята на Василий.

— Чух, чух — загрижено го прекъсна Василий. — И какво предлагаш?

— Бях длъжен да ви предупредя. Тя е толкова изплашена, че не може да се занимава. Ако наистина ще идват някакви хора да преценяват интелектуалното ѝ равнище и знанията по математика, гарантирам ви, че ще бъдат ужасно разочаровани. Аз и по-рано ви обърнах внимание, че Наташа показва съвсем променливи резултати ту блестящи, ту абсолютно посредствени, но не можех да си обясня на какво се дължи това. Сега разбирам, че може би понякога нещо я боли или просто се чувства зле, но е принудена да търпи, защото се страхува, че ще ѝ дадете някакво противопоказно лекарство. Смятам,

че трябва да сте наясно с това положение. При стрес, а още повече при болки Наташа не е в състояние да работи. Ако ѝ дадете някакво лекарство, може да има фатални последици. Вие какво, не знаехте ли това, преди да я доведете тук?

— Не е твоя работа — намръщено промърмори Василий. — А тя самата не знае ли какво не бива да ѝ се дава?

— Там е въпросът, че не знае. Лекарите са имали грижата. Това е било достатъчно. От собствен опит знам, че лекарите обикновено не казват нищо на болния, само записват в картоната му. И на мен веднъж ми се случи. Изрязаха ми апандисита, а след операцията докторът каза, че съм проявил алергия към едно лекарство. Точно така се изрази: „едно лекарство“. А към кое именно, изобщо не благоволи да ме осведоми. Имате представа как се отнасят лекарите с пациентите. Като с опитни зайчета, които няма нужда да знаят какво ще правят с тях.

— В картоната записват, така ли? — замислено повтори Василий. — Добре, ще видя какво може да се направи. Връщай се при малката и работете. Впрочем каква е тая текстова програма, на която я учиш? По-добре я занимавай с химия.

— Аа, не е така — горещо възрази Мирон. — Сега навсякъде се използват компютри. И умението да се работи с тях винаги се приема за плюс, когато кандидатстваш за работа. Разбира се, ако вие нещо премълчавате и въпросът не е да се даде на момичето работа...

— Точно за това е въпросът — нетърпеливо го прекъсна Василий. — Много си бил грижовен бе, човек ще рече, че си ѝ роден брат.

— Ами то е от скука — подсмихна се Мирон. — Нали трябва да си намеря някаква занимавка, щом не ме пускате да излизам. Ако ме бяхте пуснали до селото, може пък да ми беше излязъл късметът.

— Ще изтраеш. Я гледай какво му се приискало... Върви да работиш.

Мирон се върна в стаята на Наташа. Лицето ѝ беше разплакано, но в очите ѝ се четеше ням въпрос. Мирон мълчаливо седна до нея пред компютъра. На свободната половина бяха изписани математически формули, а под тях въпросът:

„Добре ли направих?“

Момъкът се престори, че проверява формулите, после одобрително кимна:

— Умница, всичко си направила много добре. Виждаш ли, че можеш, когато се стегнеш. Ти изобщо не бива да се вълнуваш и разстройваш...

— Да, знам — кимна Наташа.

Очите ѝ ликуващо блестяха.

ГЛАВА 16

Николай Василиевич Ташков много добре помнеше своята ученичка Смирягина.

— Жалко, че заряза спорта — отбеляза той, когато Александър му разказа за срещата си със Зоя. — Беше много способно момиче. Сега какво прави, как е?

— Не особено добре. Живее с родителите си, работи като коректорка. Има любов с един мъж, който я баламосва, че уж е женен и не може да напусне жена си. А тя най-наивно му вярва.

— Странно — поклати глава Николай Василиевич, — а нали беше красиво момиче, да не е погрозняла?

— Какво говориш, татко, станала е още по-красива.

— Ти май беше влюбен в нея, нали? Не извъръщай очи — усмихна се Ташков старши, — не мисли, че нищо не съм забелязал.

— Поканих я да ни дойде на гости — избягна отговора Александър. — Имаш ли нещо против?

Разбира се, че Николай Василиевич нямаше нищо против. Упоритото нежелание на сина му да се ожени го тревожеше и дори донякъде го плашеше. И затова най-горещо приветстваше всяко негово ново познанство с жена, надявайки се, че този път „тестът с наследството“ вече ще мине успешно. Искаше му се в дома им най-после да се появи стопанка и по стаите да затопуркат мечтаните внуци. Той самият така и не се ожени повторно. Докато беше още достатъчно млад — не се реши. А когато мина петдесетте, разбра, че тепърва не може да свиква с чужд характер и да се нагажда към съвместен живот, вече е стар да си променя навиците. Иначе имаше доста интимни връзки, но не проявяваше желание да ги вкарва в семейни релси.

— Не повтаряй моите грешки, Саня — често казваше той на сина си, — не протакай с женитбата. Защото ще стигнеш до такава възраст, когато и дяволът вече няма да те ожени.

— Не искам да взимам жена, която се омъжва за пари.

— Абе майната им на тия пари — съветваше го Николай Василиевич, — забрави ги. Мисли си, че изобщо ги няма. Ако знаех, че заради проклетото писателско наследство няма да видя внуци, веднага щях да го откажа.

Идването на Зоя Смирягина дори като гостенка в дома им въодушеви Ташков старши. Той беше сигурен, че ако през изминалите години неговата ученичка не се е променила, непременно ще издържи теста блестящо. Навремето никога не бе забелязвал у нея нищо, което да подсказва, че е хитра и користолюбива.

Прекараха чудесна вечер, мъжете един през друг се надпреварваха да ухажват Зоя, току добавяха в чинията ѝ най-хубавото от трапезата и увлечено разказваха спомени от годините в училището. Но въпреки всичките старания на бащата и сина да развеселят и предразположат младата жена, от лицето ѝ не изчезна отпечатъкът на угнетеност и смирение. След вечерята Саша излезе да я изпрати.

— Нали не бързаш? — попита той, когато слязоха в метрото.

— Не, разбира се. Утре е събота, не съм на работа, мога да си легна и по-късно.

— Искам да те помоля за нещо. Нека идем до квартирата, където се срещате с твоя доктор.

— Защо? — изненада се Зоя.

— Нали каза, че е много зает, затова не бих искал да му губя времето за дреболии. Само ще ми покажеш сградата, където е апартаментът на неговия приятел дипломата, за да преценя дали има вероятност Волохов да е станал очевидец на събитията, които ме интересуват. Ако сградата и входът са разположени така, че той не е могъл да види нищо, тогава изобщо няма да го закачам.

— Добре — тутакси се съгласи тя, — ще ти я покажа.

На два пъти се прекачваха, за да попаднат на Арбатско-Покровската линия на метрото и слязоха на станция „Електрозаводска“. Зоя уверено заведе Ташков до ъгъла на улиците „Електрозаводска“ и „Семьоновска“.

— Почти стигнахме. Ето я сградата, третата от ъгъла.

— Нека идем по-близо — помоли той.

Бавно тръгнаха по улицата. Междувременно младият мъж се преструваше, че преценява разстоянието от входа на сградата, която му посочи Зоя, до някаква точка, известна само на него.

— На кой етаж е апартаментът на дипломата?

— На петия.

— Накъде гледат прозорците?

— Към улицата.

Пак така бавно те се върнаха обратно в метрото и Александър изпрати Зоя до дома ѝ. Не му се искаше да се разделят и трескаво се мъчеше да измисли някакъв предлог, за да я задържи.

— Каква приятна вечер, хайде да се поразходим още малко — предложи той.

— Саша... — Зоя срамежливо го докосна по ръката. — Навярно не би трябвало да го казвам, глупаво е от моя страна... И самонадеяно... Дори не знам как да ти го кажа.

— Казвай, Зоенка — окуражи я Саша, — не се стеснявай, нали сме приятели от деца.

Всъщност той знаеше какво иска да му каже, но нямаше желание да го чуе. Беше сигурен, че Волохов не изпитва никакви чувства към нея и затова така я мами. Тя напразно се надява и чака. Но той ще я напусне при първата появила се възможност веднага щом му стане неудобна.

Зоя мълчеше и Ташков разбираше, че тя се опитва да бъде честна към него и да не му дава напразни надежди, но се стеснява да го каже.

— Искаш да ми кажеш, че много обичаш твоя доктор и аз няма на какво да се надявам, нали? — тъжно попита той.

— А ти би ли искал да се надяваш?

— Да.

— Саша, много съж...

— Ех, Зоенка, не се извинявай. Аз трябва да те помоля за извинение, задето те поставих в такова неловко положение и те принудих да ми даваш обяснения, голям глупак съм. По-добре да оставим тая тъжна тема и да си продължим разходката.

Поразходиха се още половин час, след което Ташков си тръгна. Когато се прибра, беше вече доста късно, но баща му все още не си беше легнал, чакаше го.

— Александър — решително го подхвана Николай Василиевич още от вратата, — настоятелно те съветвам да си помислиш за Зоя. Тя е прекрасна жена, личи си от пръв поглед. И до немай-къде ти

подхожда. Струва ми се, че е време да спреш с твоята приумица за парите и да направиш всичко възможно Зоя да се омъжи за тебе.

— Тя чака дете, татко — тихо отговори Саша. — И както разбираш, не от мен.

— От оня ли, дето ѝ мъти главата?

— Да.

— И какво от това? Имаш намерение да оставиш нещата така? Не мога да те позная, сине. Нима вече нямаш смелост да се бориш? Така ли? Зоя е жената, която ти трябва. Нали ги знам ония девици и дамички, с които въртя любов. Нито една не струваше колкото малкото ѝ пръстче. Зоя е жената, създадена за тебе от самата природа. Ненаправно ти се влюби в нея от дете, още тогава си почувствал, че ти е лика-прилика, че е предопределена за тебе. Нима сега си готов да отстъпиш?

— Не знам, татко — още по-тихо отговори Александър. — Нищо не знам. Повярвай ми, не съм решил още какво да правя. Струва ми се, че аз просто не съм ѝ нужен. Тя много обича оня мъж.

— Е, ти си знаеш — сърдито отговори Николай Василиевич и се прибра в стаята си.

Александър дълго се въртя в леглото. Не го напускаше мисълта за Зоя, спомняше си гласа и очите ѝ, косата и устните ѝ, разтварящи се в плаха усмивка. Господи, трябва да си голям мръсник, за да мамиш едно толкова доверчиво и нежно създание като нея! Да я води в дома си, в собствената си ергенска квартира, и да я лъже, че имал саката жена, та затова я водел в жилището на своя приятел, заминал в командировка в чужбина. А Зоенка безрезервно му вярва. И го обича. Не, направо го боготвори.

В същия миг Саша Ташков съвсем ясно си даде сметка, че трябва на всяка цена да се ожени за Зоя Смирягина.

* * *

Настя беше вече почти заспала, когато над главата ѝ силно зазвъня телефонът, поставен на масичката до дивана. Реши да изчака, докато Льоша вдигне, но внезапно се сети, че го няма вкъщи. И през следващите дни нямаше да го има. Бе заминал за Жуковски при

родителите си. Там беше институтът, в който работеше и където трябваше да защити дисертация неговият политиканстващ аспирант.

— Аска, докога ще вися на телефона, а?! — чу се възмутеният глас на Юра Коротков. — Два часа вече не мога да се свържа с тебе.

— С никого не съм разговаряла. Сигурно е било заето някъде по линията. А защо е тоя пожар?

— Пожар ли? — презрително изпръхтя Коротков. — Не е тая думата. Наводнение и земетресение едновременно. От болницата е изчезнал картонът на Наташа Терехина.

— Как така изчезнал? — глупаво попита Настя, отърсвайки се от дрямката.

— Че аз откъде да знам? — отговори той с въпрос. — Както изчезва всичко в наши дни. Откраднат е, предполагам. И би трябвало да се поразтърсим. Може някой да го е дал срещу съответното възнаграждение. А сега ти затварям, приятелко, щото се завалям от умора. Утре ще приказваме, междувременно ти вземи да се поразмислиш върху случая.

Това вече бе станало традиция. Всяка нова информация за съответното следствие, дори да е съвсем незначителен факт, служителите от отдела на Гордеев най-напред „стovarвахa“ на Настя и настойчиво, макар и учтиво, ѝ предлагаша да я обмисли, след което да им каже изводите си. Тя нямаше нищо против да го прави, защото разбираше, че всъщност това е основната ѝ работа в отдела. Задължения на аналитик, който да обработва сведенията, като се започне от огромните статистически масиви и се стигне до конкретни, най-незначителни факти.

Стига вече щуротии, каза си Настя, загръщайки се в дългия хавлиен халат, и тръгна към кухнята, където, кой знае защо, ѝ беше по-лесно да мисли и изобщо се чувстваше много по-уютно и комфортно. Най-сетне трябва да се заемат сериозно с доктор Волохов. Нека обясни каква връзка има със семейство Терехини, както и защо е притрябвал на похитителите медицинският картон на Наташа. Това би могло да хвърли известна светлина що за хора са те. Дявол да го вземе, колко досадно, че се случи това! Ако знаеха отрано или поне да бяха предположили, че картонът може да потрябва на престъпниците, нямаше да го изпускат от очи, щяха да сложат засада. Дори ако трябваше да се карат с началството, пак щяха да намерят хора за тая

работа. И можеха да сгацият мераклиите за картона още топли и пресни, готови за употреба.

Настя знаеше, че на другата сутрин я чака крайно неприятно обяснение с шефа, защото всъщност тя настояваше да не притискат засега Волохов, а да го наблюдават известно време, с надеждата, че ще влезе във връзка с хората, които са му помогнали за трите, дори четирите убийства. Ако не беше се заинатила тогава, щяха да го разпитат и момчетата да посрещнат крадците с отворени прегръдки. Волохов е лекар и непременно би трябвало да знае какво точно е записано в тоя картон, което да представлява интерес за похитителите.

Тя беше допуснала поредната си грешка и дай боже никой друг да не пострада от нея, освен тя самата.

* * *

След като най-учтиво покани в кабинета си доктора на медицинските науки, следователят Олшански с удовлетворение забеляза, че той не проявява никакви признаци на неудоволствие или раздражение. Всъщност Валерий Василиевич Волохов бе извикан на разпит като свидетел.

— Това по повод гибелта на съпруга на моята пациентка ли е? — попита той още от вратата.

— Да, и по този повод — уклончиво отговори Константин Михайлович Олшански. — Най-напред бих искал да уточня къде сте били в нощта на четиринайсети срещу петнайсети юни.

— Вашите колеги ме питаха вече за това — с недоумение сви рамене Волохов, — дадох им на разположение своя календар-бележник, където си записвам всичко по дати и по часове. Без него не си спомням нищо, така плътно са заети дните ми.

— Нима не са ви го върнали?

— Още не.

— Добре, към тоя въпрос ще се зърнем по-късно. Сега ме интересува повече познанството ви с Екатерина Венедиктовна Анисковец, която беше убита преди един месец. Кога се запознахте с нея?

— Преди много години.

— По-конкретно, моля ви.

— Много отдавна... Преди около двайсетина години.

— Още по-точно, бъдете така добър. При какви обстоятелства се запознахте?

— Имах една пациентка, популярна певица, не бих искал сега да споменавам името ѝ, но много известна. Именно тя ме запозна с Екатерина Венедиктовна.

— По какъв повод?

— Моля?

— Защо ви запозна? С каква цел? Може би е искала да ви препоръча, за да стане и Анисковец ваша пациентка?

— О, нищо подобно! Екатерина Венедиктовна имаше великолепно здраве и нямаше нужда от моите прегледи.

— В такъв случай защо ви е запознала певицата?

— Виждате ли... По това време имах проблеми във връзка с една жена. Нямаше къде да се срещаме. А и не разполагах с пари, за да наема квартира, бях още млад лекар, заплата ми беше ниска, а частната практика не беше позволена. И когато пациентката ми разбра за това мое положение, поприказва с Екатерина Венедиктовна и тя се съгласи да ми предоставя апартамента си за редките срещи, които можехме да си позволим с моята любима. Това е всичко.

— Интересно — усмихна се следователят. — Защо ви е трябвал апартаментът на Анисковец, след като сте си имали жилище? Или бяхте женен?

Волохов го стрелна с гневен унищожаваш поглед, но въпреки това отговори съвсем кротко:

— Не, не бях женен. Но и не бях свободен. При мен живееше една жена, с която имахме, така да се каже, свободен брак. По редица причини не можех да се разделя с нея.

— Добре. Кажете ми, ако обичате, името на жената, с която сте се срещали в апартамента на Анисковец.

— Не бих искал да ви го казвам.

— Защо?

— Ама, Константин Михайлович, в края на краищата знаете, че съществува понятието мъжка чест — възмути се Волохов.

— Тази дама омъжена ли е?

— Д-да... Беше.

— А сега е свободна, така ли? Тогава защо криете името ѝ?

— Но разберете, че няма смисъл да ви го казвам. С нея се случи ужасно нещастие, остана инвалид за цял живот и загуби паметта си. Тя изобщо не помни онова, за което ме питате, и дори не можете да проверите думите ми.

— А не намирате ли, Валерий Василиевич, че това е доста изгодна позиция? Посочвате ми човек, за когото знаете, че по обективни причини със сигурност не може да потвърди показанията ви. И започвам да подозирам, че за някои неща не ми казвате истината.

— Какви основания имате да ме подозирате? — кипна Волохов.
— И изобщо какво обсъждаме с вас сега? Нима е престъпление да се обича омъжена жена? И откога?

Разговорът се бе отклонил от основния проблем и Олшански беше доста доволен от това. Още петнайсетина минути той умело продължи безсмислените пререкания за отдавнашния роман на Волохов с жената, с която се бе срещал в апартамента на Екатерина Венедиктовна Анисковец. После, когато реши, че докторът вече достатъчно се е разсеял и ядосал, каза:

— Валерий Василиевич, отвлякоха дъщеря ви.

Очите на Волохов зашариха из кабинета, сякаш той търсеше отговор на някакъв въпрос, който не може да зададе на следователя. Олшански мълчеше и търпеливо чакаше събеседникът му да реагира на това съобщение. Но Волохов не проговаряше, макар че по лицето му личеше, че думите на следователя не са го оставили равнодушен.

— Разбрахте ли какво ви казах? — попита накрая Константин Михайлович. — Вашата дъщеря е отвлечена.

— Коя дъщеря? — едва изрече Волохов.

— Тоест как „коя“? — с добре изиграно недоумение вдигна вежди Олшански. — Вие колко дъщери имате? Десет? Двайсет? Дъщеря ви Наташа.

И отново по лицето на Волохов се мярна ужасът, че не разбира и че не може да попита. Но какъв беше този толкова мъчителен въпрос, който той не смееше да зададе?

— Не ви разбирам за коя Наташа говорите.

— Извинете, Валерий Василиевич, но колко дъщери имате с това име? Или пък искате да кажете, че изобщо нямате деца?

— Вижте сега... Сварихте ме неподготвен... Много ми е трудно да говоря за това, но надявам се, че вие като мъж ще ме разберете. Аз никога не съм се женил. Но имах връзки с жени, които обичах и които ме обичаха. Някои от тях ми раждаха деца. Нито едно от децата си не изоставих на произвола на съдбата, помагам на всяко, доколкото мога и както мога, дори когато прекъсвах връзките си с майките. И не можех да повлияя за избора на имената на моите деца. Разбирате ли?

— Искате да кажете, че имате две дъщери на име Наташа?

— Три. И искам да знам коя от тях е отвлечена.

— Наташа Терехина.

— О, господи, не!

По лицето му се изписа истински ужас и отчаяние.

— Това момиче ви е особено скъпо, така ли? — невинно се осведоми Олшански.

— Аз се отнасям към всички еднакво — отговори Волохов вече по-спокойно, но личеше, че ни най-малко не е превъзмогнал тревогата си. Беше в паника. — Кой я отвлече? Защо?

— Валерий Василичевич, ако знаех отговорите на тези въпроси, нямаше да ви каня тук. Похитителите не са поискали откуп и до този момент изобщо не са се обаждали. И аз бих искал да ви попитам, кой и защо е могъл да я отвлече? Като баща на Наташа само вие можете да ми дадете отговор на този въпрос. И ще трябва да ми го дадете.

— Аз не знам. Не мога.

— Не ви вярвам.

— Но аз наистина не знам. Наташа Терехина е най-обикновено момиче, при това е тежко болна и цял живот ще бъде прикована на инвалидна количка.

— С нейната майка ли се срещахте?

— Д-да. Как узнахте, че Наташа е моя дъщеря?

— Вие сте я посещавали в болницата. Нали?

— Да. Как го узнахте?

— Е, това вече са си наши проблеми. Вие сте се представяли за приятел на семейството, но сте проявявали интерес само към Наташа и това ни накара да помислим с какво се отличава тя от другите деца Терехини, и то не обективно, а именно лично за вас. Ако сте имали желание да помогнете на семейството на починалия си приятел Леонид Терехин, бихте помагали преди всичко на голямата му дъщеря

Ирина, която се е нагърбила с издръжката на четиримата инвалиди. Но Ирина не е получила никаква помощ от вас, дори изобщо не ви познава. Освен това при малките деца също се отбивате твърде рядко. И нещо повече, представяте се с измислено име и това за пореден път ни увери, че не сте били приятел на семейството. Така че, както виждате, всичко е просто.

— Да, всичко е просто... — разсеяно повтори Волохов. — Но Наташа... Какво става с нея? Вие търсите ли я?

— Да, правим всичко възможно да я намерим. Но за съжаление все още безуспешно. Тези дни някой открадна от болницата медицинския картон на Наташа. Можете ли да дадете някакво обяснение на това?

— Тя има силна алергия към лекарствата и в картоната ѝ би трябвало да пише какво може и какво не може да ѝ се дава. Вероятно ги интересува именно това. Но всъщност този факт означава, че те искат да ѝ запазят живота! Грижат се за нея. Нали така?

Той умолително погледна следователя, сякаш чакаше от него подкрепа и утеха. И за част от секундата Олшански дори изпита просто човешка жалост към този многодетен баща.

* * *

През следващите няколко дни се занимаваха само пр половин ден, следобед. Иначе цяла сутрин Наташа бе окупирана от лекаря-чужденец. Мирон нито веднъж не успя да го види. Бдителната охрана строго следеше пътищата на младежа никога да не се засичат с другите обитатели на триетажната сграда.

Не му се разрешаваше да излиза по тъмно и Мирон си обясни каква е причината. Вечер в стаите се пали осветление и по броя на осветените прозорци може да се разбере колко хора живеят тук. Значи освен пазачите, Василий, лекаря и медицинската сестра Нада в сградата има още някой. Все пак интересно кой ли обитава преградената част? И защо е тая сляпа стена? Кого крият оттатък?

Той обаче реши да не се разсейва и да не тъпче главата си с неща, които нямат пряко отношение към основната му задача — да се

измъкне оттук. Трябваше да мисли само за това, защото няма и не може да има нищо по-важно от собствения живот.

Всяка минута през тези дни се струваше на Мирон цяла вечност. Той направи всичко, което зависеше от него, за да наведе Василий на мисълта, че трябва да намерят медицинския картон на Наташа Терехина. Ако девойката не е объркала нещо и ако в отделението наистина неотдавна е била убита някаква медицинска сестра, значи милицията постоянно се навърта там. Трябва да разпитат ту един, ту друг от персонала или да търсят някакви следи. Та по какъв начин Василий ще се опита да вземе картона на Наташа? Или ще подкупи някого, или ще го открадне. И има голяма вероятност изпратеният за тази цел човек да бъде заловен от милицията. Именно на това разчиташе Мирон. В това бе цялата му надежда.

Колкото повече време не донасяха картона, толкова повече се засилваше надеждата, че замисълът е излязъл сполучлив. Пратеникът е бил арестуван, подложили са го на разпит, научили са цялата истина и всеки миг тук ще нахълтат спасителите. Може би ще пристигнат с коли или с хеликоптери, а може да бъдат изпратени и бойци от специалните части, които през планините и горите пеша ще се доберат до това престъпно леговище и сварят обитателите му неподготвени. Мирон постоянно се улавяше, че неволно се разсейва от онова, което върши в момента, и напрегнато се ослушва дали не се чува шум от коли и хеликоптери, дали не пращят съчки под краката на промъкващите се барети. Но не се чуваше нищо, нищо не бучеше и не пращеше. Наоколо цареше пълна тишина, само от време на време прошумоляваха от вятъра листата на дърветата.

Надеждата на Мирон се засилваше с всяка изминала минута и когато той видя Василий с картона на Наташа в ръка, едва не застена от яд и отчаяние.

— Ето, всичко е наред — весело му каза Василий. — Можеш да предадеш на малката, че се сдобихме с картона ѝ, там наистина е записано всичко, така че притесненията ѝ стават излишни вече. Няма да ѝ дадат нищо опасно за нейното здраве.

„Спокойно — каза си Мирон, — не се паникьосвай, може да са засекли пратеника в болницата и да са го проследили дотук. Без той да забележи.“ Разбира се, че е станало именно така. Оставили са го нарочно да избяга, за да видят къде ще занесе картона. Така че ще

мине още известно време, докато разработят план за действие. Нищо не се прави набързо и необмислено. Търпение и пак търпение. Търпение и самообладание. Замисълът трябва да успее.

Но минаха още два дни, без да се случи нищо. Младежът разбра, че вече няма на какво да се надява. Замисълът му не бе успял.

* * *

Мирон обаче не губеше надежда. Отчаянието, което го обзе при донасянето на картоната, бързо отзвуча и той започна да търси друг начин за спасение. След като поразмисли, разбра каква грешка бе допуснал. Глупаво е било да разчита, че когато пратеникът отиде за картоната, милицията ще се окаже по същото време и на същото място. Разбира се, че са се разминали. Не е изключено ченгетата все още да не знаят за изчезването на картоната. Как можа да действа така примитивно, без да обмисли нещата? Трябваше по някакъв начин да даде знак на милицията, че картонът ще бъде откраднат.

В главата му съзряваше нов план. По-дълъг и сложен, но както му се струваше, доста по-сигурен. Дано само не настъпи краят, преди да е успял да осъществи този замисъл.

Днес, когато дойде при Наташа, отново я накара да започнат някакви съвсем ненужни занимания на компютъра, които обаче им даваха благовиден предлог да водят разговор чрез екрана.

„Откъде имаш книгата на Голдман? Тя е издадена много отдавна и сега е изключено да се намери.“

„Една жена от милицията ми я донесе. Тя се занимаваше с убийството на сестрата в нашето отделение.“

„Дали те помни?“

„Не знам.“

„Кога са родени твоите близки?“

„Ира е родена през септември, Оля — през май, Павлик — през януари, мама — през ноември.“

„Случвало ли ти се е да сбъркаш датите, или да забравиш да ги поздравиш?“

„Не! Не!“

Това двукратно повторено „Не“ беше толкова изразително, че Мирон неволно се усмихна.

„А ако поздравиш някого от тях не когато трябва, много ли ще се учуди?“

„Да Да! Да!“

„Разбра ли какво трябва да направиш?“

„Да“

„Какъв език си изучавала?“

„Френски и английски.“

„Да не забравиш за Златния човек. Разбираш ме, нали?“

„Да“

След половин час Мирон високо възкликна с престошена досада и раздразнение:

— Ама какво ти става днес, Наташа? Направо не мога да те позная, не успяваш да свършиш нещо толкова елементарно. Нали ти донесоха картон и вече няма от какво да се страхуваш, тия задачки трябва да ги хрускаш като лешници. Ако те боли нещо, извикай Надя.

— Сърцето ме боли — тъжно отговори девойката. — Скоро е рожденият ден на Павлик, а аз не мога да го поздравя.

— Глупости — скастри я Мирон. — Детски глезотии. Голяма работа, че веднъж няма да го поздравиш. И без поздрави ще мине твоят Павлик.

— Не, няма да мине. — Гласът ѝ се изтъни, бе готова всеки миг да се разплаче. — Как можеш да говориш така? Сигурно си нямаш братче, затова не можеш да ме разбереш. И аз, и Олечка все пак поживяхме известно време в дом, в семейство, водихме нормален живот. А Павлик попадна в болницата, когато нямаше още и годинка, нищо не е видял от живота, освен болничните стаи. Какви радости има? Ще дойде Ира да го навести два пъти в седмицата, ще му донесе нещо вкусничко и това са му всичките радости. А рожденият му ден е веднъж в годината. Само един път в годината, представяш ли си какво значи това? И ние винаги се стараем да го изненадаме с нещо приятно. Ирка си дава всичките пари до копейка, за да му купи подарък, и за почерпка на децата от стаята, аз пък му съчинявам някакви смешни стихчета, Олечка ги научава наизуст и му рисува поздравителна картичка. Събираме се всички заедно и му поднасяме подаръка. Оля казва стихчетата. И цялата стая празнува заедно с него, радват се

децата и се веселят. Как може момченцето да се лиши от такъв празник?

— Какво си ми се разкрещяла? — неочаквано грубо я прекъсна Мирон. — Да не съм го лишил аз от тая радост? Мен какво ме засяга, поздравявай си го, щом толкова искаш, само че не аз командвам тук, добре го знаеш.

— Знам — тихо каза тя, — извинявай, че избухнах. Вярно е, не си виновен ти. Но просто ми е много мъчно. Като си помисля, че за рождения си ден Павлушенка нищо няма да получи от мене, направо ми се къса сърцето. Защото не можеш да му обясниш, още е мъничък, само на шест годинки. Той ще чака поздравления от мене, а после, като не ги получи, знаеш ли как ще плаче... Все за това си мисля.

— Добре де — внезапно омекна Мирон. — Ще кажа на Василий Игнatieвич. Може би ще се съгласи да изпратиш телеграма на брат си. За всеки случай вземи да си съчиниш стихчетата.

— Благодаря ти — радостно възкликна девойката.

— Рано е да ми благодариш. Засега още нищо не се знае. Василий Игнatieвич може и да не разреши.

Василий обаче разреши. При това, за немалка изненада на Мирон, не се наложи да го кандърдисват. Дали защото наистина се бе изплашил, че разстроената и възбудена Наташа няма да се представи добре, или от някакви други съображения, обаче той съвсем лесно се съгласи да пратят телеграма на братчето, дори като че ли бе доволен от това. „Ама разбира се — внезапно се досети Мирон, — щом като Наташа не е забравила за рождения ден на брат си и дори му е написала обичайните стихчета, значи с нея всичко е наред и няма причини за безпокойство.“ Всичко е точно, Василий трябваше да налага тая въдица.

На следващия ден донесоха на Наташа чиста бланка за фототелеграма, на която тя старателно написа с дребни букви дълго стихотворение и отстрани нарисова едно смешно кученце с голяма панделка на шията. Лицето ѝ видимо се разведри, когато взеха бланката да изпратят телеграмата. И сякаш дори не обърна внимание, че този път адресът на подателя, който ѝ бе продиктуван, е съвсем различен. Тази телеграма щеше да бъде изпратена не от Мурманск, а от Оренбург.

* * *

А вечерта Мирон го чакаше неприятна изненада. Когато се прибра след заниманията с Наташа, завари в стаята баща си.

— Здравей, Асланбек — сурово го посрещна бащата.

— Добър вечер, татко — предпазливо поздрави Мирон и сърцето му се сви. Недоумяваше какво би трябвало да очаква от тази среща.

— Май не се радваш да ме видиш.

— Какво говориш, татко, просто се изненадах, че те заварвам тук, и се пообърках. Какво те води насам?

— Дойдох по работа. И същевременно да разбера как изпълнява синът ми молбата на своя баща.

— И как? — колкото се може по-невъзмутимо попита Мирон. — Да не би Василий да се оплаква от мен?

— Да, и това страшно ме огорчава.

— И с какво толкова не съм му угодил? Аз съм покорен, изпълнявам всичките му нареждания и дори спазвам всички глупави забрани, които ми налага. Ти къде си ме изпратил, татко? На ваканция или на каторга? Тук не ти дават една крачка да направиш без разрешение. В селото да ида — не може. Да излизам от двора на сградата — не може. Да се разхождам вечер — не може. Да обикалям по етажите — не може. Не ми разрешават да общувам с друг, освен с момичето. Защо съм наказан така? С какво се провиних пред тебе, за да ме изпратиш в този затвор?

— Огорчаваш ме, сине. Щеше ми се да вярвам, че Василий не е прав, но сега виждам, че нищо не е преувеличил. Ти си непокорен и вироглав, за теб думата на баща ти не е закон. Това е лошо. Противоречи на обичая. Да си непокорен син е голям грях, огромен. Но още по-голям грях, още по-голямо нарушение на обичая е да проявяваш жалост към една жена. А ти си уличен в този грях, и то нееднократно.

— Татко, та тя е още дете, момиче, при това е неизлечимо болна. Нима нямам право на най-обикновено съчувствие към нея?

— Не — отсеке бащата. — Ти си длъжен да вършиш онова, което ти заповядва Василий. Длъжен си да служиш на делото, на което служи и аз. И у тебе не бива да има никаква жалост. Такава е моята воля. И

ако в греховната ти душа се породи съмнение, помни, че в жилите ти тече моята кръв, а не кръвта на това момиче. То е чуждо за нас. А това значи, че и на теб е чуждо. Майка ти много ще се разстрои, когато разбере, че нарушаваш обичая и проявяваш непослушание към баща си. Това също трябва да го помниш. Ти си ингуш. Мюсюлманин си, Асланбек. И ако аз толкова време съм се преструвал, че не забелязвам твоите немюсюлмански постъпки, ако досега не съм възразил, че се наричаш не с името, което съм ти дал от рождение, това не означава, че съм се примирил и съм готов да те пусна в лоното на православната цивилизация. Ти се роди мюсюлманин и мюсюлманин ще умреш. Такава е волята ми.

С тези думи бащата стана и излезе от стаята. След известно време Мирон чу, че баща му и Василий разговарят на двора, но не успя да долови нито дума. Неочаквано го обзе злоба срещу Василий, който се оказа много по-проницателен и досетлив, отколкото бе предполагал. Този престъпник беше забелязал, че той само се преструва на равнодушен, а всъщност изпитва жалост към момичето. Мръсен шпионин. Гаден доносник. Как го накисна пред баща му.

Така или иначе властта на бащата беше много силна. През двайсет и две годишния живот на Асланбек-Мирон той бе единственият му повелител, през тези двайсет и две години той изискваше от него непрекословно послушание и му внушаваше, че синовното непокорство и неуважение към бащата са голям грях. И Мирон му вярваше. Вярваше му до ден-днешен. Въпреки че баща му се занимаваше с нещо нередно. Въпреки думите на Василий, че баща му ще бъде първият, който ще му тегли куршума, ако съгреша с нещо, и дори ще го сметне за голяма чест. Баща му винаги и за всичко имаше право. И това дори не подлежеше на обсъждане.

Същата вечер Мирон си легна с чувството, че е най-големият грешник на земята. Ако му е съдено да загине по волята на баща си, той трябва да приеме това като дар от съдбата, без да си позволи да се съпротивлява или да търси начин за спасение. Щом като баща му е решил, че той трябва да умре, значи ще умре. И няма какво повече да се обсъжда. Той е длъжен да се покори на волята на баща си. Такъв е обичаят.

* * *

На сутринта в главата на Мирон се въртяха същите мисли, с които заспа. Но после изведнъж се сети за Наташа. Добре де, той наистина трябва да бъде покорен син и да приеме смъртта, щом такава е волята на баща му. Бащата има право да се разпорежда с живота на сина си както сметне за най-добре, но кой му дава правото да се разпорежда и с живота на едно руско момиче? А Натали се довери на Мирон, осланя се на него, чака от него спасение. Нима ще я остави на произвола на съдбата само защото баща му го е накарал да се почувства виновен и грешен? Да върви по дяволите, той е готов да умре, щом се налага, но е длъжен да спаси момичето. И няма право да се отказва от това решение. Баща му смята, че е грях да съчувстваш на едно руско момиче, на немюсюлманка, дъщеря на неверници. Няма значение, така да е. Той, Асланбек, е грешник... Но в края на краищата той е и мъж! И е длъжен да защити това дете, дори да е дете на неверници.

А при това положение трябва да се обмисли следващата крачка. Интересно, кога ли ще получат в Москва телеграмата на Наташа? Оренбург е ужасно далече от Карпатите, ако човекът с телеграмата се качи на самолет от Лвов, това ще стане не по-рано от утре. Пък и оттук до Лвов също има доста път. Отначало с кола до летището на местните аеролинии, после близо четиридесетминутен полет с някоя стара „щайга“. А и полетите до Оренбург сигурно не са всеки ден. Да допуснем, че телеграмата бъде получена в Москва вдругиден. Значи полека-лека трябва да се премине към изпълнението и следващия етап на плана. След получаването на телеграмата в Москва ще минат още няколко дни, за да имат възможност да се ориентират в положението ония, които издирват Наташа. Ако изобщо някой я издирва. И ако се сетят за онова, което е замислил Мирон. Ако... Ако...

ГЛАВА 17

Валерий Василиевич винаги се бе смятал за особено здрав човек както физически, така и психически. Като основен белег за физическото си здраве той смяташе невероятно силната си способност да изхвърля от своето съзнание всяка неприятна или тревожна мисъл. Умееше да се абстрахира от онова, което не му харесва и за което не желае да мисли, както и от онова, за което не иска да се тревожи. През двайсетте години на постоянни експерименти с жените и с родените от тях деца той успя нито веднъж да не се ужаси от факта, че онова, което върши, е безнравствено и чудовищно. Поставил си беше определена цел и само тя го интересуваше. Дълбоко в съзнанието му бе заседнала изживяната навремето обида, когато предложената от него теория тутакси беше отхвърлена от колегите му със смях и подигравки като безперспективна и антинаучна. Волохов искаше да докаже на себе си, че е прав, дори никой никога да не узнае за това. Напълно достатъчно му беше и само той да си го знае. През тези двайсет години никога не му бе хрумвала мисълта, че ако теорията му се потвърди, ще може да спечели от нея големи пари. Той си имаше достатъчно пари, минаваше за великолепен диагностик и водещ специалист по приложението на радиологичните методи при лечение на заболяванията на кръвта, всичко това му носеше слава и високи доходи. И нямаше никакво намерение да извлича печалби от незаконните си частни експерименти. За него те бяха чиста наука за науката и утвърждаване на собствената му идея.

Срещата със старата Анисковец в средата на май беше неприятна изненада за Волохов. И още по-неприятното беше, както после се разбра, че тази среща не е била случайна. Оказа се, че старицата го е следила в продължение на няколко месеца и е потърсила тази среща, за да му чете нравоучения. Към разговора с Екатерина Волохов се отнесе спокойно, не го замъчиха угризения на съвестта, а фактът, че Анисковец никога повече не го потърси, прецени като нещо съвсем естествено. Изля си бабичката яда, скарра му се, заплаши го, и толкоз,

зае се с нейните си работи. Но скоро след срещата с Екатерина Венедиктовна го потърсиха по телефона и мъжки глас му заяви:

— Валерий Василиевич, ние знаем за вашите експерименти. И сме заинтересувани от тях. Помислете си за вашите условия и имайте готовност да ни посочите цена. Пак ще ви се обадим.

От изненада той така се уплаши и смути, че не можа да пророни и думичка за отговор. Но и мъжът, който се обади, не чакаше отговор от него, просто изложи предложението си и затвори. На няколко пъти Волохов мислено се връщаше към този разговор, като се опитваше да измисли какво да каже, ако отново го потърсят.

„Не разбирам за какво говорите...“

„Аз не правя никакви експерименти...“

После разбра, че това е глупаво. Щом му се обаждат, значи знаят. Какъв смисъл има да отрича?

„Резултатите от моите експерименти не се продават...“

„Не ми трябват вашите пари...“

„Аз не търгувам с научни знания...“

Всички тези фрази му изглеждаха глупави и безпомощни, неубедителни и провинциално надути. Съзнаваше, че ще го заплашат с разгласяване, но това не можеше да го стресне. Ще се защитава, ще докаже, че обвиненията им са празни нападки. Жени? Да, имал е връзки. Защо, да не е забранено? Деца? Да, имаше деца от тези връзки. Да не е престъпление? Експерименти? С бременни? Но какво говорите! Аз съм диагностик, използвах радиологични методи за изследване на здравословното състояние на бременните и плода, тези методики са патентовани отдавна и са всепризнати. Нищо повече от това не съм вършил. Ако жената имаше нужда от някакво лечение по моя профил, аз я лекувах, естествено. Да, използвах лабораторията на института за изследването на собствените си любовници, накажете ме, виновен съм. Но никакъв уцърб не съм причинил на държавата. Не съм крал. Нищо не съм повредил. Да, но децата не са се раждали здрави и често са боледували? Е, какво да се прави. Първо, в наши дни всички деца са такива, екологичната обстановка е крайно неблагоприятна, а, второ, това е и в резултат на собственото ми здраве. Уви, то можеше да бъде и в по-добро състояние, пък законите на наследствеността все още не са отменени от никого. Все пак това са мои деца, а не на някого си.

С една дума, той не се боеше от разобличение. В края на краищата никой не е в състояние да установи колко са на брой неговите жени и деца. Освен Екатерина, която твърдеше, че го е следила и е направила списък. Съдейки по цифрите, които му назова, списъкът ѝ действително беше пълен. Но Катерина умря, и то доста навреме. Така че доктор Волохов нямаше никакво намерение да дава методиката си в чужди ръце. Достатъчно добре си даваше сметка на кого и за какво може да послужи тя. Сега, когато вече работата му беше почти на приключване и оставаше само да чака децата на Вера и Зоя, той беше сигурен, че е постигнал успех. Беше се научил да създава хора със силен интелект и превъзходни физически данни за издръжливост и устойчивост към наговарвания. При това те бяха абсолютно послушни и контролируеми. Идеалните изпълнители, които в престъпни ръце можеха да се превърнат както в супернадеждни телохранители и безстрашни, силни бойци, така и в хитри престъпници и неуловими наемни убийци.

Волохов не искаше да дава методиката си на никого, защото ясно виждаше възможните последици от масовото ѝ прилагане. И затова, когато непознатият се обади отново, той без колебание отговори:

— Не. Не разбирам за какво говорите и нямам намерение да ви продавам нищо.

— Е добре — отговориха му, — ще съжалявате за това. Сами ще си вземем методиката от вас.

След този разговор в продължение на няколко дни Волохов ходеше напрегнат и настръхнал, защото очакваше всеки миг да го сграбчат, овържат и откарат нанякъде, където ще го подложат на изтезания. Или ще влязат с взлом в жилището му и ще откраднат всичките му записки. Или още нещо от този род...

Но не се случи нищо такова. Нито го нападна някой, нито пък записките му бяха откраднати. И малко по малко той взе да се успокоява. Съумя да се застави да не мисли за това. Точно както и при случая с Анисковец си повтаряше: „Няма нищо страшно. Просто са ме заплашили. Видяха, че не се страхувам, и се отказаха.“ Беше му по-леко и по-удобно да мисли така. Механизмът за изместване на неприятните и тревожни мисли работеше безотказно у доктор Волохов.

А днес следователят в прокуратурата му каза, че някой е отвлякъл Наташа Терехина, единствената от порасналите му дъщери,

която проявяваше блестящ интелект. И Оля би била същата, ако не беше черепната травма. Но при Оля интелектуалното развитие спря, остана само феноменалната памет. Останалите деца, при които усъвършенстваше тази част от методиката, бяха още твърде малки. А Наташа е вече на седемнайсет години. Значи заплахите по телефона излязоха сериозни. Отвлякоха момичето, за да го изследват най-подробно и да потърсят начин да разберат какво е правил с него доктор Волохов. Ще вземат от Наташа всевъзможен материал за анализ, ще я подлагат на мъчителни процедури, включително и на пункции за гръбначномозъчна течност. Ще се опитат да стигнат до корените на методиката му.

А после ще се доберат до Ира. Разбира се, нея трудно биха могли да отвлекат, тя не е така беззащитна като полупарализираната си сестра. Но можеше да я подлъжат да замине с тях съвсем доброволно и без скандали, така че никой да не я търси. Ира също им е нужна, защото вече показва способността си да работи непрекъснато, без необходимата за всеки жив организъм почивка и дори, ако се наложи, без да спи. Само с Наташа няма да стигнат доникъде, единственото, което щяха да постигнат, бе да я измъчат с процедури и изследвания. Но ако едновременно с нея изследват основно и Ира, ще постигнат резултат, съвсем годен за приложение.

А това не бива да се допуска.

* * *

Служителите от криминалната милиция в Мурманск не бързаха особено много да изпълнят поръчката на следователя от Московската градска прокуратура, но все пак свършиха работата, макар и не за един ден. Посоченият на телеграмата обратен адрес на подателя на улица „Полярна“ номер двайсет съществуваше, но там се намираще администрацията на голям завод. И нямаше никакъв блок номер трети. И още по-малко апартамент девети. Откриха бланката на телеграмата и я изпратиха в Москва. Оставаше само да се чака какво ще кажат експертите, на които заедно с тази бланка бяха предоставени за сравнение тетрадките на Наташа Терехина. На пръв поглед почеркът

изглеждаше един и същ, но не беше изключена вероятността това да е добър фалшификат.

Когато постъпи съобщението от Миша Доценко, че след работа доктор Волохов от института се е отправил към района на Соколники, Юра Коротков незабавно отиде в съседния кабинет при Настя.

— Слушай, нашият доктор е решил най-сетне да се запознае с Ира Терехина. И от какъв зор?

— Точно така — бавно произнесе Настя, като вдигна към Юра внезапно блесналите си очи. — Сега вече разбрах. Ама каква тъпачка съм, Юрик! Как не се сетих веднага! Хайде да тръгваме.

— Къде? — изуми се Коротков.

— При Ира Терехина. Давай, Юра, по пътя ще ти обясня.

Колата на Коротков беше толкова стара, че при всяко вдигане на скоростта над петдесет километра в час гърмеше и се тресеше, така че двамата бяха принудени да избират дали да пътуват по-бързо, или да разговарят. Настя реши, че в дадения случай скоростта може да бъде жертвана.

— Ако греша, така или иначе няма да постигнем нищо. Ако пък, наистина изляза права, няма защо да бързаме.

— Стига си ми говорила със загадки — взмути се Коротков. — Обясни ми, както обеща.

— Помниш ли как в началото ние с тебе се чудехме защо неуловимият чичо Саша Николаев проявява най-голям интерес към Наташа, при малките Терехини се отбива само от дъжд на вятър, а на Ира изобщо не обръща внимание, макар че всъщност тя има най-голяма нужда от помощ. После, когато се разбра, че чичо Саша е доктор Волохов, ние някак позабравихме своето учудване. А сигурно помниш също как веднага заподозряхме, че митичният Николаев е баща на Наташа, вероятно и на по-малките деца. Затова Костя Олшански така смело заяви на Волохов, че дъщеря му Наташа е отвлечена. И уцели десетката. А сега виж какво се получава. Волохов мами своята любовница Смирягина и я води в дома си, при което я уверява, че това е жилището на негов приятел, заминал в задгранична командировка. Да оставим настрана въпроса защо го прави. Много ясно, че щом изобщо не иска да се жени и за тази цел измисля дори неизлечимо болна съпруга, то той е принуден да лъже и за жилището. Но нашият приятел Ташков твърди, че Зоя Смирягина съвсем не е

някоя наивница. Тя е тиха, покорна и с ниско самочувствие, но не и глупава. Схващаш ли мисълта ми?

— Засега не, много е тъничка. Какво точно трябва да схвана?

— Ами това, че един апартамент, който се обитава постоянно, и друг апартамент, където се ходи от време на време, изобщо не си приличат. Различават се един от друг, разбираш ли? Миризма на застояло, прах по пода и по мебелите, продуктите в кухнята — изобщо има маса признаци, по които може да се определи как се ползва жилището. И те уверявам, Юрик, че още не се е родила жената, която да не усети подобна разлика. Това е в природата на всяка жена, свързано е с домакинството и с чистенето. Мъжете забелязват тези неща в един от двеста случаи, а жените — винаги. Така че, отговори ми, възможно ли е Смирягина да не го е забелязала?

— Излиза, че е невъзможно.

— Е тогава защо не е забелязала?

— Ама стига де, Аска! — ядоса се Коротков. — Защо ме мъчиш? Като си задаваш въпроси, сама си отговаряй на тях. Аз да не съм ти опитно зайче?

— У, какво си се разпенявил — засмя се Настя. — Задръж малко. Ще ти обясня. Тя не е забелязала разликата, защото изобщо няма такава.

— Как така да я няма? Нали каза, че Волохов я води у дома си. Ташков съвсем точно го е установил. Или се съмняваш?

— Не, Юрик, не се съмнявам. Квартирата на „Семьоновска“, където е записан Волохов, и квартирата на неговия приятел-дипломат е една и съща. Само че Волохов не живее там.

— Ново двайсе. И къде живее според теб?

— У Ира Терехина.

* * *

Наближаваше девет вечерта и Ира си беше у дома, за работата в „Глория“ тръгваше към десет.

— Ох — уплашено възкликна тя, когато видя на вратата Настя и Коротков. — При мен ли идвате?

— Не съвсем. Твоят квартирант вкъщи ли е?

— Кой? Иляс? Няма го, той се прибира късно.

— А другият? Май се казваше Георгий Сергеевич?

— Тука е. Да го извикам ли?

— Недей, ние ще отидем при него. Коя е неговата стая?

— Ей тая — посочи Ира. — А защо го търсите?

— Помниш, че говорихме с тебе за Олег, нали? — обади се Коротков. — Тогава ти ми каза, че един ден, когато си била на работа, Олег е идвал да те търси и е разговарял с твоя квартирант.

— Помня. Но не зная за какво са разговаряли.

— Точно за това искаме да попитаме Георгий Сергеевич.

Почукаха на вратата, която им посочи Ира.

— Да! — чу се мъжки глас.

Настя хвърли бегъл поглед към Юра и видя как устните му се стиснаха в тънка линия. Явно беше познал чий е този глас.

Когато съгледа Коротков на вратата, Волохов дори не помръдна от мястото си, сякаш изведнъж се бе сраснал с дивана, където седеше с книга в ръце. Юра влезе пръв, Настя — след него и затвори вратата.

— Добър вечер, Валерий Василиевич — тихо поздрави тя, надявайки се Ира да не чуе разговора им. — Не ви ли омръзнаха всички тези лъжи? Може би най-сетне ще поговорим нормално?

— Какво искате от мен? Вече казах всичко на следователя в прокуратурата. Да, Ира също е моя дъщеря и искам да съм близо до нея. Какво престъпно има в това? Или според вас трябваше да й разкажа, че майка й е родила децата си от чужд мъж и че аз съм нейният истински баща? Не разбирам защо не ме оставите на мира.

— Престанете, Валерий Василиевич. Поканете ме да седна, проявете малко възпитание, каквото, кой знае защо, не сте намерили за нужно да дадете на дъщеря си. Впрочем грехота е да хвърляме вината върху нея, при този начин на живот никак не ѝ е до любезности. Но вие не можете да се оплачете от живота, така че, струва ми се, е по силите ви да се държите като джентълмен.

Волохов стана, и демонстративно тръшна книгата върху библиотечката.

— Моля, седнете — сухо произнесе той. — Но преди да говорим, искам да ми дадете дума.

— Вие май ни поставяте условия? — прекъсна го Коротков със скептична усмивка. — Валерий Василиевич, вероятно нещо не сте

доразбрали относно положението, в което сте.

— Аз настоявам Ира нищо да не научи — упорито довърши мисълта си Волохов. — В противен случай отказвам да разговаряме вас.

— Сериозна заплаха — иронично се усмихна Настя. — Явно не си давате сметка в каква ситуация се намирате, Валерий Василиевич. Вие можете да се пазарите с нас колкото си искате, защото не сме процесуални лица, ако разбирате какво значи това. Дошли сме да поговорим с вас, вие ни отказвате, натрапвайки ни свои условия, с които ние не се съгласяваме и кротко напускаме стаята ви. И знаете ли какво правим след това? Отиваме при най-голямата ви дъщеря Ирина и ѝ разказваме онова, което се опитвате така упорито да скриете. А утре ви извиква следователят, който, за разлика от нас с Юрий Викторович се явява процесуално лице и има правото да изисква от вас показания, без да се съобразява с желанията ви, а още по-малко с несръчните ви опити да му натрапвате някакви смехотворни условия. Ако подобно развитие на нещата ви харесва повече, няма защо да губим както вашето, така и своето време. Сега можете да решавате.

— Моля ви, не казвайте на Ира — поомекна Волохов.

— Разбира се — веднага се съгласи Настя. — Ако това няма да попречи на следствието, нищо няма да ѝ кажем. И така, Валерий Василиевич, ще ви обрисувам ситуацията, за да се ориентирате по-добре. Преди много години вашата пациентка Елена Романовска ви е запознала с Екатерина Венедиктовна Анисковец. У Анисковец вие сте се срещали с Галина Терехина в продължение на един дълъг, доста дълъг период. И най-малкото две от четирите деца на Терехина са ваши. С Терехина се случва нещо, в резултат на което тя се решава на една чудовищна постъпка да лиши от живот всичките си деца и самата себе си. За щастие всички остават живи. През следващите шест години вие редовно, макар и не често, навещавате в болницата децата — Наташа, Оля и Павлик. При това се представяте за приятел на семейството — чичо Саша Николаев — и ходите в отделението само по време на дежурствата на една и съща сестра, Алевтина Миркова. Освен това вие периодично наминавате и към приюта за инвалиди, където е настанена Галина Терехина, но там общувате само с монахинята сестра Марфа, която се грижи за нея, и искате най-подробни сведения за здравословното състояние на Галина. През

последната година сте станали и квартирант на дъщеря си Ирина, пак така под измислено име. Дотук всичко ли е вярно?

Волохов мълчаливо кимна.

— По-нататък. През май тази година след продължително прекъсване вие се срещате с Екатерина Венедиктовна Анисковец. Малко по-късно започва поредица от странни нещастия. Убита е Анисковец. След нея при нещастен случай загива Елена Романовска. После — сестра Марфа и медицинската сестра Миркова. Загиват хора, които ви познават по физиономия и които знаят, че по някакъв начин сте свързани с Терехини. Освен загиналите единствено Наташа е била в състояние да ви идентифицира като чичо Саша, приятеля на семейството, който я посещава в болницата. И Наташа е отвлечена. Ще ми се да се надявам, че тя все още е жива. Гледате ме учудено, Валерий Василиевич, защо така? Да не би да искате да кажете, че сега чувате за всички тези убийства?

— Господи, ама разбира се... Откъде бих могъл да зная? За Анисковец вече ми казаха, но за другите не знаех. Кой ги е убил?

— Интересен въпрос — обади се Коротков. — Добре би било да чуем и отговора му. От вас — тутакси допълни той.

— От мен? Но защо от мен? Да не мислите...

— Точно така, Валерий Василиевич. Патологичната ви страст към фалшивите имена, постоянните ви лъжи за някаква си болна съпруга и невръстни дечица, маневрите с апартамента на приятеля ви дипломат — именно това ни кара да си мислим, че не всичко при вас е законно. С твърде много лъжи се ограждате, за да ви смятаме за почтен човек.

— Но аз нямам нищо общо с тези убийства. Откъде ви хрумна? Та това са глупости!

— Не бързайте с оценките — спокойно отбеляза Настя, — все още не съм ви разказала всичко докрай. Преди известно време вашата пациентка Вера Николаевна Жестерова ви е помолила от името на мъжа си Олег Жестеров да прегледате негова позната. Вие сте се съгласили, записали сте час за прегледа, после сте го отложили за след три дни. През тези три дни е загинал и Олег Жестеров. Вие знаехте ли, че за прегледа щяха да доведат при вас Ира?

— Не. Откъде можех да знам, че съпругът на моята пациентка я познава? Нямах представа за кого става дума.

— И какво щеше да стане, ако Олег Жестеров бе въвел в кабинета ви вашата дъщеря? Как си представяте по-нататъшното развитие на събитията?

— Ами... — вдигна рамене Волохов. — Не знам. Трудно ми е да си го представя. Навярно щеше да стане неприятен гаф.

— Ира знае ли каква е професията ви и къде работите?

— Не. За нея съм скромнен счетоводител в предприятие.

— Е, и как щеше да се почувства тя, когато види скромния счетоводител в ролята на доктор на науките, светило на медицината?

— Слушайте, недейте да ми четете нравоучения. Сигурно сте дошли да ми обясните колко лошо е да се лъже, така ли? Тоя урок съм го минал още в училище. Аз съм вече възрастен човек, на петдесет и една години, и ако не говоря истината, значи имам основателни причини за това и за мен тези причини са много по-важно от детската убеденост, че не бива да се лъже.

— А не смятате ли, че Олег загина доста навреме? Точно в момента, когато трябваше да изчезне, за да не бъде разкрита вашата мъничка измама. Ние най-задълбочено и подробно проверихме записите във вашия календар-бележник, Валерий Василиевич, и не успяхме да открием там нищо, което да наложи отлагането на прегледа и идването на Олег с неговото протеже. Въпреки това вие сте го отложили, с което сте спечелили цели три денонощия. И тогава именно загива Олег. Опитайте се да възразите на това.

— Но вашите сътрудници провериха алибито ми! Юрий Викторович, нали вие сам...

— Съвършено вярно — отново се намеси Коротков. — Дори проверихме дали имате алиби за другите убийства, за които току-що ви разказахме. И стигнахме до извода, че не сте ги извършили лично вие.

— Ето на, виждате ли?! — с облекчение въздъхна Волохов. — В такъв случай защо...

— Сега ще ви обясня — пое инициативата Настя. — Дори да не сте участвали лично в тези престъпления, това не значи, че не можете да имате помощници.

— Но какво говорите?! Какви помощници? — възмути се Волохов. — Аз нямам нищо общо с тези убийства, никого не съм убил. Абсолютно никого. Престанете да си измисляте.

— Добре, ще престана. Ще престанем с фантазиите и ще минем към грубата действителност. Валерий Василиевич, вашите трогателни мъжки признания за жените, които сте обичали и които са ви раждали деца, по никакъв начин не обясняват и не оправдават смъртта на толкова хора. Вашите любовни приключения не заслужават тази камара от трупове, разбирате ли?

— Боже мой, но нали цял час се опитвам да ви внуша точно това! Разбира се, че не заслужават. И затова нямате никакви основания да ме подозирате за тези убийства. Какво имам да крия аз? Свободен мъж съм и разгласяването на моите, както благоволихте да се изразите, любовни приключения ни най-малко няма да ми навреди. Така че изобщо няма за какво да говорим.

— Има за какво да говорим, и то е нещо сериозно. Нещо, заради което са извършени всички тези убийства. И труповете са натръшкани около вас, Валерий Василиевич. Може би вие сте вдъхновителят и някой ви е помагал. А може наистина да нямате нищо общо с тях. Но че убийствата са пряко свързани с вас — това не подлежи на съмнение. Вие сте разсъдлив човек, не ви е чуждо аналитичното мислене, след като сте защитили две дисертации, и не можете да не се съгласите с мен. Така че кажете ми каква е тайната, която така старателно се опитват да запазят тези трупове? Защо са убити всички тези хора? Ако разбере причината за убийството им, ще науча и кой ги е убил. А дали вие сте техен извършител или не, това е вече друг въпрос. Все някак ще намеря неговия отговор.

— Не ви разбирам — високомерно отбеляза Волохов. — Аз нямам тайни, заради чието запазване трябва да се убиват хора.

— Добре, щом смятате така — съгласи се Настя. — Но може би има хора, които са на обратното мнение. Не можете да оспорите очевидното. Пред нас има две възможности, между които трябва да избираме, Валерий Василиевич. Първата е: да отречете всичко и подозренията ни, че тъкмо вие сте организатор на петте престъпления, да се задълбочат. Разполагаме с показанията на свидетели, които са ви видели при апартамента на Анисковец през май тази година. Вътре са открити ваши следи.

— Разполагаме с показанията на сестра Марфа, че сте ходили в приюта за инвалиди. Също така разполагаме с показания, че сте избирали такова време за посещения в болницата, когато там е имало

възможно най-малък брой от хора, които ви познават по физиономия. И е убита само медицинската сестра, която със сигурност би могла да ви идентифицира. Всички останали сестри и лекарите знаят за вас само от думите на Миркова, Не можем да вземем показания от малките Терехини — Оля е със забавено развитие, а Павлик — шестгодишно дете. Наташа, която също добре ви познава, благополучно и доста навреме изчезна. Както виждате, имаме твърде много основания да ви подозираме и дори да ви обвиним за престъпленията. Втората възможност: ако искате да не ви смятаме за убиец, разкажете ни всичко, което знаете. Трета възможност няма, разберете го.

— За съжаление с нищо не мога да ви помогна. Нямам представа за каква тайна говорите. Според мен тя е плод на вашето въображение.

Настя вече се готвеше да отговори, когато се позвъни.

— Това другият квартирант ли е? — попита Коротков.

— Едва ли — отговори Волохов, — той си има ключ. Сигурно е някой външен човек.

Юра скочи от мястото си и лекичко откряна вратата. Чуха се бързите стъпки на Ира, изщрака ключалката. Коротков безшумно се измъкна в коридора, като внимаваше да не се вижда откъм входната врата. Настя мълчаливо разглеждаше Волохов, опитвайки се да използва неочакваната почивка, за да обмисли и промени стратегията на разговора, защото планът, който си бе съставила в колата, не донесе никакви видими успехи. Волохов от нищо не се плашеше, във всеки случай не от онова, което му беше подготвила. Вероятно нямаше нищо общо с убийствата. Но би трябвало все от нещо да се плаши! Не може да не знае с каква цел са убити четирима души. Трябва само да бъде открит ключът, който би му отворил устата.

Вратата се разтвори, в стаята нахълта Коротков и без да каже нито дума, даде на Настя някакъв лист. Беше фототелеграма. Поздравления за Павлик Терехин от Наташа Терехина.

— Погледнете, Валерий Василиевич — подаде я Настя на Волохов. — Това почеркът на вашата дъщеря ли е?

Той само се вторачи в телеграмата, сякаш се страхуваше да я докосне.

— Какво е това?

— Не бойте се, няма да ви ухапе — подсмихна се Настя. — Вземете и го прочетете.

Волохов предпазливо пое телеграмата и плъзна поглед по равните, дребно изписани редове.

— Да, нейният почерк е. Слава богу, значи е добре.

— И по какво разбрахте това?

— Редовете са равни, буквите — четливи. Следователно не взема силни лекарства. Когато има болки, ѝ дават транквиланти, които по своето въздействие са равносилни на наркотиците. Тогава ѝ се нарушава координацията и тя не може да пише така равно и четливо. Пък и текстът показва, че съзнанието ѝ е ясно. Чакайте, но защо?!

— Какво „защо“? — настръхна Настя.

— Защо е това поздравление за Павлик? Та неговият рожден ден е през януари. Господи, все пак са я съсипали! Започнала е да бърка датите. Явно има нарушения в паметта.

— Сигурен ли сте? Откъде знаете кога е рожденият ден на Павлик Терехин? И той ли е ваш син?

— Да, да, да! Доволна ли сте? Да, той е мой син. И той, и Оля, както Ира и Наташа — всички те са мои деца. И четирите си деца Галина роди от мен, въпреки че бе омъжена за Леонид, царство му небесно. Сега ще ме застреляте ли, че сме се обичали с нея?

— Бъдете така добър, понамалете патоса — студено каза Настя. — Дъщеря ви е в опасност и сега трябва да мислите само за това, а вие си позволявате да ни разигравате глупави и безсмислени сцени. Нима не разбирате, че никой не е съсипал Наташа? Напротив, тя добре съзнава, че е в опасност, и се опитва да ни се обади, да се свърже с нас. И щом като вие сте неин баща, а не някой си чичо Саша, длъжен сте да помогнете както на нея, така и на нас. Казали сте на следователя Олшански, че нито едно от децата ви не е зарязано от вас на произвола на съдбата. Наташа да не е по-лоша от другите? В момента тя има най-голяма нужда от вашата помощ, а вие гледате да се измъкнете. Докажете ни, че сте истински мъж, който не изоставя децата си в нещастие. В противен случай още утре сутринта ще ви връчат заповед за арест и не си правете илюзии, че междувременно ще успеете да се покриете нанякъде. Двамата с Юрий Викторович ще останем да ноцуваме на стълбището пред вратата и никъде няма да отидете, докато не дойдат да ви приберат.

— Е, Валерий Василиевич, ще разговаряме ли, или ще изчакаме сутрешното мероприятие със заповед, белезници и прочие прелести?

Волохов отиде до прозореца и известно време мълча с едно стиснати устни. После бавно се обърна към Настя:

— Ще разговаряме...

* * *

Аякс току-що бе получил съобщение от Иляс, че милицията е открила доктор Волохов. Как можа да се случи това? Та нали той направи всичко възможно, за да го предотврати. Планомерно премахна всички, които можеха да заведат ченгетата до доктора и да го свържат със семейство Терехини. Абсолютно всички. Старата Анисковец, алкохоличката Романовска, сестрата от болницата, монахинята. И дори онзи младеж, който от добро сърце се готвеше да заведе Ира на преглед при Волохов. Никой не остана жив. А те все пак се докопаха до доктора. Как стана така?

Няма какво да се прави, ще трябва да се простят с надеждата да купят, от него методиката, сега вече не бива да го търсят, щом като милицията го държи под око. Василий се обажда всеки ден, ала новините не са много обнадеждаващи. Тоя ирански лекар нищо не може да разбере. Налучкал е някои неща, но цялостната картина му се губи. Казва, че не му е достатъчен само един образец, трябвал му минимум още един, а най-добре — два-три. Е, ще мине и без тия два-три, но един трябва да му се намери. Най-лесната работа — голямата дъщеря Ира. И двамата в болницата. Но там след кражбата на Наташиния картон сигурно е тъпкано с ченгета и няма начин да се влезе незабелязано. Останалите деца са такива дребосъци, че майките им не ги пускат и на сантиметър от себе си, а дори да се появи някаква възможност едно от тях да бъде отвлечено, мамчето вероятно ще хване ченгетата за гушите. А Ира е на двайсет години и спокойно може да замине някъде, на никого не дава сметка за постъпките си. Още повече че няма и на кого. Да, изглежда, нея трябва да вземат, дори да се окаже излишна на иранския лекар. Експертите ще пристигнат след десетина дни и ако им демонстрират само Наташа, няма да им направят особено впечатление. Иди доказвай, че тя е вундеркинд не по природа, а в резултат на целенасочено външно въздействие. А заедно с Ира, която е съвсем друга, ефектът ще бъде много по-силен. Ето, вижте, две сестри,

родени от една майка и един баща, но подложени на различно въздействие. Това са първите образци, създадени, когато методиката не е била още усъвършенствана. А сега може да се правят хора, съчетаващи в себе си качествата и на двете сестри. Впрочем зависи от желанието на клиента, качествата може и да не се съчетават, а да се създават отделно умствени гении или пък — само физически силни бачкатори. По избор. И медицинският картон ще свърши добра работа. Той е безспорно доказателство, че в продължение на шест години Наташа не е излизала от болницата, не е ходила на училище, а всичките си знания и умения е постигнала сама, без помощта на учители. И дори постоянните болки и системно изострящите се проблеми със сърцето не са притъпили блестящия интелект на девойката. А какво можеше да излезе от нея, ако беше здрава, ако живееше в семейна среда и имаше достъп до опитни преподаватели! И тутакси наред с нея показват Ира. Дребничка, слаба, бледа, с болнав вид, а на какви физически натоварвания издържа. В онази сграда, скрита в карпатските гори, има чудесен гимнастически салон, където може съвсем ефектно да се демонстрират способностите на Ира. А ако беше по-здрава и се хранеше нормално, представяте ли си на какво би била способна?

Да, много е привлекателна идеята да покажат Ира заедно със сестра ѝ. Но... Не, все пак ще трябва да се откажат от нея. Не бива да я закачат. Тя беше позната на убития Олег. И е сестра на отвличената Наташа. Тоест се намира във фокуса на милицията във връзка с две дела. И нейното заминаване, макар и доброволно, ще събуди подозрения. Ще се наложи да минат и без този образец. Нека иранският доктор поразвърти Наташа както трябва, да изстиска от нея всички възможни данни. Това е цялата им надежда. Ах, колко ненавреме им се изпречи на пътя старата Анисковец! Ако не беше тя, можеха спокойно да изчакат последните произведения на доктор Волохов, най-съвършените, най-сполучливите, а после прецизно да разработят и проведат една комбинация, в резултат на която вироглавият Баща доброволно щеше да си даде методиката. Дори не на висока цена. Аякс почти си представяше тази комбинация в най-общи линии...

Но се наложиха промени и всичко трябваше да се върши на юруш заради оная гадна и хитра бабичка.

* * *

Втори ден вече Мирон по всевъзможни начини изказваше недоволството си от Наташа. Основното му неодобрение беше, че тя, както се изясни, не е вникнала в цял раздел от математическия анализ.

— Без него не можем да продължим нататък — повтаряше той сърдито. — Това са „а“-то и „бе“-то, основите на висшата математика, и докато не ги разбереш, нищо няма да постигнеш.

— Но нали решавам задачите, и ги решавам правилно — оправдаваше се Наташа. — Какво не ти харесва?

— Ти просто си назубрила всичко като папагал. А аз искам да го разбираш.

Наташа току плачеше от досада и отчаяние, но опитите на младежа да ѝ обясни зле усвоения материал „на пръсти“ оставаха безуспешни. Към края на деня той помоли пазача да извика Василий.

— Василий Игнatieвич, работата ни се застопори — с убит глас го посрещна Мирон. — Колко време ни остава до идването на специалистите?

— Ами десетина дни. Защо?

— Ако съм разбрал правилно, ние трябва да им представим Наташа в целия блясък на един талантлив вундеркинд математик. Страхувам се обаче, че нищо няма да излезе.

— Как така няма, защо? — разтревожи се Василий. — Нали още първия ден ти сам каза, че момичето е цяло съкровище. Така ли беше или не?

— Така беше — кимна Мирон. — Но ако не сте забравили, ви казах още, че тя има огромни заложи, които трябва да се усъвършенстват най-прецизно. Именно с това се занимавах през цялото време. А сега се оказа, че в знанията ѝ има големи празноти във връзка с основите на висшата математика. Всъщност тя е научила всички теореми, но явно не ги разбира. И това може да провали всичко.

— И какво да правим? Имаш ли някакви предложения?

— Имам, но... Дори не знам как...

— Казвай, казвай — окуражи го Василий, — ако все още може да се поправи нещо, ние непременно ще го направим. Не бива да

допуснем всички тези усилия да отидат на вятъра. Може би ти трябва още време да се занимаваш с нея? Мога да се споразумея с експертите да дойдат по-късно, не след десет дни, а, да речем, след три седмици. Това време ще ти стигне ли?

— Проблемът не е във времето, Василий Игнatieвич, а в невъзможността да ѝ обясня този раздел. Аз съм обикновен студент, макар и способен, но не съм гениален математик. А само един гений може да обясни толкова сложни неща на едно дете, па било то и надарено, и при това за няколко дни. Само гений е в състояние да открие нетрадиционен подход към тях, да намери друга логика, понятна и проста.

— Искаш да кажеш, че трябва да изнамерим отнякъде такъв гений и да го докараме тук? Ее, ти вече прекаляваш. Тая няма да я бъде. Търси друг изход.

— Има изход, и то много по-лесен. Трябва да се намери една книга, написана точно от такъв гений.

— Няма проблеми — тутакси се съгласи Василий с видимо облекчение. — Напиши заглавието и ще я имаш тая дяволска книга, щом като толкова не може без нея.

— Не може, повярвайте ми — горещо възкликна Мирон. — Наташа ще се издъни на този раздел, ако вашите експерти решат да проверят способностите ѝ по висша математика. С химията и физиката всичко е наред, обаче това...

Той тъжно въздъхна и красноречиво сви рамене.

* * *

Стихотворението на Наташа Терехина за малкото ѝ братче по случай рождения му ден беше разпечатано в няколко екземпляра и на бюрото си го държаха полковник Гордеев, следователят Олшански, Настя Каменская и Юрий Коротков. Те ту се събираха на съвещание, ту се разотиваха по кабинетите и домовете си, четяха и се взираха във всеки ред, във всяка дума и буква, като се опитваха да проумеят какво всъщност иска да им съобщи отвлеченото момиче. Вниманието им веднага бе привлечено от словосъчетанието „Златния човек“, защото се срещаше на три места в стихотворението, но то не означаваше нищо

както за малкия Павлик, така и за Оля и Ирина. Те не можеха да се сетят Наташа някога да им е разказвала или споменавала за някакъв Златен човек. Значи тези думи бяха адресирани към тях, служителите на милицията. Но какво означаваша те?

— Да не е бронзов паметник? — предложи версията Гордеев. — Може би крият момичето в къща, до която има такъв паметник.

— Да-да, бронзов паметник на някой Герой на Съветския съюз, издигнат в родното му място — подхвана Коротков. — Не е трудно да се установи в кои градове има подобни бюстове.

— Ами търси — разпореди се Гордеев. — А ние ще продължим да умуваме. Какво още?

— Има един роман със заглавие „Златният човек“ — сети, се Настя. — От Мор Йокай.

— И за какво се разказва в него?

— За Унгария през деветнайсети век.

— Не ми вдъхва надежди. Но романът бързо трябва да се намери и изчете, може в текста да има някакво внушение. Още?

— Градове, на чийто герб има изобразен човек...

— Златните находища... Златотърсачи...

— Герой от детските приказки...

— Златния човек — златното човече...

Версии имаше много, но нито една от тях не им се стори най-достоверна. Всички бяха еднакво сложни и еднакво съмнителни. За проверката на всяка версия се изискваше много време. А Гордеев и неговите подчинени не бяха сигурни, че разполагат с достатъчно време. Коротков намери списък на бронзовите бюстове, поставени навремето в родните градове на Героите на Съветския съюз, и към тези градове незабавно полетяха спецсъобщения да се изпрати в Москва оперативна информация за сградите, разположени в близост с посочените скулптурни шедьоври. За една нощ Настя прочете романа на Йокай „Златният човек“, Миша Доценко се зае с хералдика и проучи гербовете на градовете в Русия и ОНД. И нито веднъж оперативниците не бяха споходени от познатото усещане, при което ти спира дъхът: Ето, това е! Настя се прибра у дома късно. Когато излезе от асансьора, тя усети апетитната миризма на печено месо. Без съмнение миризмата се разнасяше откъм техния апартамент, значи

Алексей се беше върнал от командировката. Настя радостно се втурна вътре и увисна на врата му.

— Льошик, слънчице, толкова се радвам!

— И защо е тая радост? — учуди се Алексей, тъй като рядко му се случваше да види такава бурна проява на емоции у съпругата си.

— Затъжих се.

— Я не лъжи. Направила си някоя пакост, а сега ми се подмазваш.

— Що говориш така? — засегна се Настя. — Нищо не съм направила. Не съм подпалила къщата, не съм направила наводнение, дори една ваза не съм счупила. Престани с твоите инсинуации. По-добре, ми разкажи как се представи на защитата твой политизиран аспирант.

— Ами защити — лаконично отговори Льоша. — Едва-едва. От всичките ми ученици той излезе най-калпавият. Голям срам брах на съвета заради него.

— Толкова ли слабо се представи? — съчувствено попита Настя.

— Много. Хайде да не приказваме за това. А при тебе какво ново?

— Ох, Льошка, какво ново може да има при мен? Само трупове. И неприятности. Впрочем съзнанието ти не е затормозено като моето, кажи ми, моля те, какви асоциации буди у тебе словосъчетанието „Златен човек“?

— Добър, отзивчив, едър. По аналогия със „златно сърце“.

— Не, не става. Това не е характеристика, а указание за нещо конкретно.

— Тогава не знам. Никакви асоциации нямам.

— Помисли си де.

— Ъхъ, а може ли да похапна, докато си мисля? Пък и трябва да ти напомня, че се намиращ въкъщи, а не на работа. Аз съм гладувал цял ден и не сядам да ям, чакам те да вечеряме заедно.

— Ей сега, извинявай. Само да си измия ръцете.

Настя бързо се преоблече, изми си ръцете и седна на масата. Мисълта за „Златния човек“ не напускаше главата ѝ и тя несъзнателно изпробваше загадъчното словосъчетание към всичко, което ѝ попаднеше пред очите. Красивата опаковка на английски чай, върху която е нарисувана карета с пътници на фона на равнинен ландшафт.

Ярките цветя по големия китайски термос. Белият електрически чайник от фирма „Гефал“. Червената пластмасова бутилка с кетчуп. Сивите и розовите цветчета по щорите на прозореца. Златокосият мъж, седнал срещу нея на трапезата, любимия ѝ Льошка. Впрочем дали не става дума за някой риж човек? Тя трескаво започна да си припомня дали сред хората, въввлечени в делото за петте убийства и отвличането, няма някой с рижа коса. Но не можа да се сети.

Отрязвайки си малки парченца от печеното, тя се опитваше мислено да се постави на мястото на Наташа Терехина. При този начин на живот, който е водила, кръгзорът ѝ би трябвало да е по-тесен и специфичен. Щом е писала за „Златния човек“, значи смисълът на тези думи няма нужда да се търси в толкова широка сфера като градските гербове и златните находища. А в неща, които са ѝ били достъпни през тези шест години.

А какво ѝ е било достъпно? Опита се да си спомни какви книги бе видяла на нощното ѝ шкафче. Със сигурност имаше любовни романи. И то много. После — учебници. От училищните — география, история, руска литература, биология. От по-сложните на академично ниво — физика, химия, математика. По математика не бяха само учебници и помагала, но и монографии, това си го спомня добре, това ѝ направи впечатление, защото навремето и тя завърши физико-математическото училище, макар че сега от целия курс по математика помнеше добре само програмирането, и то, защото постоянно използваше компютър за обработка на различни сведения. Всичко останало бе успяла да забрави.

— Ася! — неочаквано стигна до съзнанието ѝ.

Тя трепна и разбра, че Льоша ѝ говори нещо, а тя не го чува. Интересно от колко ли време седеше така?

— Извинявай, скъпи — виновно се усмихна Настя. — Каза ли нещо?

— Как „нещо“, цяла реч ти изнесох като селски идиот пред някой паметник. Къде си се отнесла?

— При „Златния човек“. Опитвам се да разбера какво значи.

— Абе знаеш ли, хрумна ми още нещо. Всъщност обаче то е за златно момче. Не става, нали?

— И какво по-точно?

— Нали помниш, че едно време в нашето училище всички си имаха „Детска енциклопедия“. И ти, и аз също си имахме.

— Помня.

— В тома за биология и анатомия имаше една приказка за златното момче. Някакъв владетел си купил за роб едно момче и го боядисал от главата до краката със златна боя. И момчето скоро след това умряло, защото кожата му не могла да диша. Тази приказка беше нещо като илюстрация за кислородния обмен в тъканите.

— Да, имаше нещо подобно — кимна Настя. — Виж ти, как не ми е хрумвало.

Но „Златното момче“ не можеше да им свърши работа. Все пак мислите ѝ, добили нов тласък, продължиха в тази посока.

Имаше и роман от Флеминг за един човек, когото наричат „Златният пръст“. Дори някои издания излязоха с това заглавие. А в други романът бе озаглавен „Голд фингър“. Всичко зависи от преводача. На английски gold finger значи „златен пръст“. А „златен човек“ ще бъде Gold mark Голдман. Голдман...

О, Господи, ами разбира се, книгата на Голдман „Задачи и теореми от анализа“. Нали самата тя занесе тази книга на Наташа Терехина. И след отвличането не я намериша сред вещите ѝ. Значи е успяла да я вземе със себе си. И явно ключът е в книгата на Голдман.

— Льоша, спешно трябва да ми намериш „Задачи и теореми от анализа“.

— Ей сега. — Той с недоумение вдигна рамене и излезе от кухнята.

След няколко минути се върна.

— Но къде се е дянала? Нали беше в библиотеката, постоянно я гледах на рафта. А сега я няма. Да не си я преместила някъде?

— Да... Тоест не... Подарих я.

— Но, Ася, какво става с тебе? — загрижено я попита Льоша.

— Да не ти е зле?

— Нищо ми няма.

— Но поне усещаш ли се какво приказваш? Защо ме молиш да ти нося от стаята книга, която вече си подарила? И изобщо на кого можа да подариш Голдман? На кого е притрябвал?

Тя поклати глава, опитвайки се да се отърси от вцепенението.

— Льошик, просто не си ме разбрал. Аз наистина подарих Голдман на Наташа, защото момичето усилено се занимава с математика. Но сега книгата спешно ми трябва. Можеш ли да ми я намериш?

— Колко спешно?

— Много спешно, като на пожар.

— Асенка, разбирам те, но часът вече е единайсет и половина. Имам един Голдман, обаче той е в Жуковски. Да не искаш сега да се кача на колата и да „прескоча“ дотам, за да го взема?

— Искам. Извини ме, Льошенка, знам, че се държа отвратително и че всеки друг мъж на твое място би ме погнал с гадната метла заради всичките ми среднощни капризи и пожари. Но друг мъж аз не бих могла да имам, защото можех да се омъжа само за тебе и за никой друг. Разбираш ли?

Алексей Чистяков разбираше. Той добре познаваше жена си още от ученичка и също така добре знаеше, че когато става дума за човешки живот, тя не се спира пред нищо. Не се интересува дали е прилично или удобно както за нея, така и за останалите, не я задържат късното време и почивните дни, болестите, заетостта и всякакви други пречки. Те просто престават да съществуват за нея. Защото за неговата съпруга Анастасия Каменская няма и не може да има нищо по-скъпо и по-важно от човешкия живот, независимо дали става въпрос за виден политик, бележит артист или за едно никому неизвестно сакато момиче. Да, жена му има тежък характер, вироглава е, обидчива, независима и рязка, но той си я обича с всичките ѝ недостатъци, с патологичния мързел и пренебрежение към домакинската работа, заедно с нейната всеотдайност към професията и непримиримостта ѝ, когато някой по свой каприз отнема живота на други хора. Действително Настя не би могла да има друг съпруг, защото никой друг мъж не би изтърпял такъв очарователен комплекс от личностни особености.

Той тежко въздъхна и взе да се облича. За негова изненада Настя махна халата и също започна да навлича дънките и фланелката си.

— Закъде се стягаш?

— Идвам с тебе.

— Защо? Я лягай да спиш, утре си на работа.

— Льошенка, не мога да не дойда. Цяла седмица не сме се виждали, поне да си поприказваме по пътя.

— Ясно — подсмихна се Алексей, — твоята деликатност е безгранична. По-добре си признай честно, че умираш от нетърпение да надникнеш в книгата. Не знам само какво толкова полезно очакваш да намериш в нея за твоите тайнствени трупове.

— И аз самата не знам — призна Настя, като напъхваше фланелката в дънките. — Давай да тръгваме по-скоро.

По празните нощни улици пътят до Жуковски не им отне много време. Родителите на Алексей бяха на вилата, така че никого не обезпокоиха с късното си пристигане. Льоша бързо откри книгата и Настя буквално я измъкна от ръцете му.

— Имаш ли фенерче? — попита тя.

— Какво фенерче?

— Най-обикновено, джобно.

— Ще намеря, щом се налага. А налага ли се?

— Намери де, моля те.

Льоша скептично я погледна.

— Да не смяташ да четеш в колата? Побъркана фанатичка. Толкова ли не можеш да изтраеш до Москва?

— Не мога. Нали знаеш, шило в торба не стои.

— Да, бабче, шилото е опасно оръжие. Не можеш да му се опреш. На, дръж си фенерчето и да потегляме.

* * *

На другата сутрин Настя дотича на работа още преда осем часа. Надяваше се, че шефът ѝ също е дошъл и ще го завари. Гордеев наистина беше в своя кабинет и подреждаше книжката по бюрото си.

— Виктор Алексеевич, мисля, че открих. Твърде сложно е, но почти стопроцентово съм сигурна, че е това. А ако изляза права, значи Наташа Терехина наистина е необикновено, изключително умно момиче. Волохов не ни е излъгал.

ГЛАВА 18

Всички монографии, учебници, помагала, сборници и друга литература, за която имаше отправки в книгата на Голдман „Задачи и теореми от анализа“, бяха записани на отделни картончета. Получи се доста голяма купчинка. Настя отдавна вече не се занимаваше с математика, затова се наложи да потърси помощта на Алексей.

— Моля те, извади от тая купчинка картончетата, на които са записани по-популярните учебници.

— Какво разбираш под популярни? — уточни Алексей.

— Ами онези, които може да се вземат от всяка библиотека или да се купят по книжарниците.

— Ясно.

След двайсетина минути купчинката намаля наполовина.

— А сега какво?

— А сега ще прегледаме какво е останало — въздъхна Настя. — Трябва да открия най-рядката книга. Която да може да се намери само на две-три места, не повече.

— Тогава търси сред по-старите издания — посъветва я Льоша. — Книгите по математика обикновено не се преиздават, особено пък онези, които са написани през четиридесетте и петдесетте години.

Но отпратките към такива книги в „Задачи у теореми от анализа“ се оказаха доста. Коя ли от тях е имала предвид Наташа Терехина? Вероятно знае със сигурност, че точно определена книга действително е особено рядка, но коя именно? Всъщност откъде би могла девойката да знае за това? Та тя е прикована към леглото от толкова години, не е обикаляла по библиотеките. Значи трябва да е книга, за чиято разпространеност би могло да се съди само от библиографските данни.

Настя нареди пред себе си картончетата и започна старателно да ги изчита. Автор... Заглавие... Издателство... Година на издаване... Не, няма нищо, което да послужи за ориентир. А това какво е?

— Льоша, какво значи ВЦП?

— Всесъюзен център за преводи. През съветско време имаше такова учреждение.

— Нима там са издавали нещо?

— Не, само превеждаха. Главно по поръчка на разни институти и организации.

— И тези преводи после къде са отивали?

— При възложителя. Но донякъде си права, в центъра за преводи материалите се оформяха като брошури. Печатаха текста на пишеща машина, тъй като по онова време още не разполагаха с компютри, правеха по няколко ксерокопия, съшиваха, листата на коли и ги подвързваха със специална фирмена обложка. Чакай, сега ще ти покажа, май имам един такъв превод.

Алексей отиде в стаята и след няколко минути се върна с брошурата.

— Ето така изглеждаха.

Настя я прелисти и погледна последната страница. Да, точно така, Льошка е прав, в долната част на страницата са отпечатани библиографските данни — дата, номер на поръчката, тираж. А тиражът е нищожен, само пет екземпляра. Очевидно заглавията, при които е отбелязано ВЦП, са именно онова, което ѝ трябва. А в цялата книга на Голдман има само едно заглавие, означено със заветните букви. Дюроа, „Логически основи на съвременния анализ“. Именно него трябва да търсят.

Наложи се да чакат маса време, докато получат справка от архивите на някогашния Всесъюзен център за преводи. Настя съвсем се изнерви, страхуваше се, че ще закъснеят, но нещата нямаше как да се ускорят. Най-после справката пристигна:

„Дюроа, Ж. Ф. Логически основи на съвременния анализ. Превод от френски. Възложител: Академия на науките на СССР. Поръчка: възложена на 12.05.1967, изпълнена на 26.09.1967. Обем на оригинала — 26,5 печ. коли, обем на превода — 27,3 печ. коли. Отпечатано в 5 екз.: 2 екз. за възложителя, 1 екз. — ГБЛ,^[1] 1 екз. — МГХ^[2] 1 екз. — ВЦП.“

Значи от петте съществуващи екземпляра на превода се оказват достъпни само три. В Ленинската библиотека не пускат свободно, трябва да имаш пропуск. Разбира се, можеш да си извадиш, но това изисква време и ако по молба на Наташа ще търсят превода в Москва, то надали ще се решат да вадят такъв пропуск. С други думи, „Ленинката“ отпада засега. В архива на ВПЦ също няма да го търсят, първо, свързано е с много формалности, второ, трябва да се досетят, че там има екземпляр. Остават двата екземпляра в някой от институтите при Академия на науките, и един екземпляр в Московския държавен университет в библиотеката на Физико-математическия факултет. Това са най-лесно достъпните екземпляри.

Минаха още два дни, докато се разбере в кой институт при Академията на науките се намира преводът. За ужас на Настя се оказа, че екземплярите са разпределени в два института. А тя толкова се надяваше, че ще бъдат на едно място! Излизаше, че ще трябва „да бъдат под контрол“ едновременно три точки — двата института и университетът. А още по-лошото беше, че и трите библиотеки бяха открити за широк кръг читатели — научни работници и студенти, — в сградите се влиза свободно, без пропуска, така че проникването в тези три точки никого не би затруднило. Налагаше се да организират наблюдение и на трите места.

Вземането на книги в тези библиотеки ставаше срещу абонаментна читателска карта. Такава карта можеше да си извади всеки сътрудник на дадения институт или пък сътрудник от всяко друго учреждение, който носи препоръчително писмо от своя ръководител, парафирано от съответните ръководители на института, под чието ведомство е библиотеката. Доста трудно е да получиш такава писмо, ако нямаш връзки в научни учреждения. Ето защо се очакваше, че пратеникът ще действа по друг начин. Вариант първи: да се открадне преводът. Вариант втори: да помоли някого от студентите или научните сътрудници да го вземе със своята читателска карта. Срещу възнаграждение, разбира се.

От тези два варианта следваше, че пратеникът може да дойде не само през деня, в работно време, но и през нощта. Да влезе в сградата през деня и да остане незабелязан няма да му коства никакви усилия. Да се скрие и изчака, докато всички си отидат, също е фасулска работа. Да отвори през нощта вратата на библиотеката и спокойно да потърси

необходимата книга е проблем само за едно дете. Особено ако предварително разучи къде се намира тя. Откъде ще я донесат и къде ще я отнесат после. Може например да се престори на отчаян и да помоли някоя жалостива студентка да му вземе книгата за пет минути, само да прегледа една-две формули или определения. Да каже, че ще ѝ бъде ужасно благодарен, защото е награбил вече маса книги и библиотекарите не му дават нищо, преди да ги е върнал. А сега е ужасно притеснен и на всяка цена трябва да направи тази справка. Нима при това положение жалостивата студентка ще вземе да му откаже? Никога. Още повече че той нещастник няма да вземе книгата със себе си, та после да се чуди къде да го търси, ами само ще погледне вътре онова, което му трябва, и веднага ще я върне. Това е всичко.

От опит Настя знаеше, че книгите, които се заемат съвсем рядко, обикновено не стоят по стелажите, а се държат в книгохранилището. И не е лесно за външен човек да намери там онова, което търси. И ако монографията на Дюроа спада именно към рядко заеманите книги, то може със същата простичка маневра тя да бъде изкарана в читалнята. Няма да я приберат веднага, а след два-три дни, дори може и след седмица. Служителката ще изчака да се насъберат повече книги, за да ги върне в книгохранилището наведнъж. И през тези няколко дни преводът може съвсем лесно да изчезне.

Оперативниците се разделиха. Миша Доценко отиде в университета, Коля Селуянов пое библиотеката на единия институт, а библиотеката на другия остана за Настя.

Директорът на института, известен академик, дълго не можа да разбере какво се иска от него и защо трябва някаква служителка от криминалната милиция да се мотае из библиотеката.

— Ако смятате, че някой злосторник се готви да открадне нещо от нашата библиотека възрази той, — ще наредя на домакина да укрепя вратите и да им сложи по-масивни брави. В края на краищата мога да задължа нощния пазач на всеки половин час да проверява библиотеката. Не разбирам защо е нужно да работите там. Това не е толкова просто, както си го мислите.

— Да, не е толкова просто — търпеливо продължи с увещанията Настя. — Но аз трябва да предотвратя тази кражба. Трябва да

причакам крадеца, разбирате ли? Трябва да го видя и да го проследя къде ще отнесе монографията на Дюроа.

— Интересно разсъждавате — сърдито възкликна директорът. — Да не искате да кажете, че заради арестуването на някакъв си крадец нашата библиотека трябва да се лиши от такава ценна и рядка книга? Никога няма да дам съгласието си за подобно нещо.

— Виктор Иванович, вашата библиотека при всички случаи ще се лиши от тази книга, ако злосторникът реши да я вземе именно оттук. Вие ще заздравите вратите и бравите, ще наемете десет пазачи вместо един, но въпреки това книгата ще изчезне, защото ще я вземе например някой сътрудник със своята читателска карта. Срещу пари или просто от съчувствие към човека, който го е помолил. Уверявам ви, че е въпрос на една-две минути да се измисли някоя трогателна и правдоподобна история.

— Ще предупредя библиотекарите на никого да не я дават. И да ми докладват, че тя е налице.

— Но защо? В такъв случай ние не можем да хванем престъпника.

— Не си решавайте проблемите за сметка на моя институт, ако обичате. Вашата задача е да ловите престъпници, а моята — да осигуря нормална работа в института, включително и условие за научната дейност на моите сътрудници. И едно от тях е да се съхранява и увеличава библиотечният фонд. Търсете други начини да си хванете престъпника. Нали знаете какво казва народът? Не търси брадва в чуждата барака.

— Много жалко, че разсъждавате така. Помислете поне, че утре тази брадва може да се стовари върху вашата глава, ако не я намерим във вашата барака. Ясна ли ви е моята алегория?

—милиционерският ви хумор е толкова тънък, че не мога да го доловя — високомерно отвърна академикът.

— Жалко — повтори Настя. — А професор Чистяков ми беше казал, че сте интелигентен мъж, с добре развито чувство за хумор. Очевидно се лъже.

— Вие се познавате с професор Чистяков? — оживи се директорът. — И позволете да попитам, откъде?

— Аз съм негова съпруга — бавно натърти Настя, гледайки го в очите невъзмутимо и нахално.

— Вие сте съпруга на Алексей Михайлович Чистяков? — отново попита академикът.

Настя кипна и даде воля на яда си. Вече беше сигурна, че директорът ще изпълни всичките ѝ молби и указания, но въпреки това не можа да се сдържи. Винаги я вбесяваха началниците, които обичат да се разпореждат като господари в службата, сякаш им е бащиния, и смятат всичко и всички в тая бащиния за своя лична собственост. Навярно академикът не би се споминал от скръб, ако монографията на Дюроа изчезне от библиотеката, но той се възмуцава от самия факт, че някаква си там милиционерка смята за възможно да рискува неговата собственост. При това началник като него може да гледа през пръсти, че библиотечният фонд най-безсъвестно се разграбва от сътрудниците на самия институт. По принципа: „Ти си стопанин тук, и твой закон е да мъкнеш вкъщи от завода, та ако ще пирон да е.“

Обаче ако някой друг дръзне да отмъкне тоя пирон, ще се вдигне скандал до Бога. Как смее да посяга на народното богатство!

— Сигурно предполагате, че служителките от милицията трябва да имат за съпрузи само постови милиционери, а? — едва сдържайки яростта си попита тя. — И съответно професорите по математика да са женени най-малко за доцентки? Какво толкова ви изненадва, Виктор Иванович? Очевидно са ви внушавали, че в милицията работят само безмозъчни идиоти, нагли рушветчии и невежи тъпанари, които нямат място сред докторите на науките? Четиридесет минути седя вече в кабинета ви и не мога да ви накарам да проумеете нещо, което би разбрало и едно дете. Да, има риск, и то твърде голям риск, че монографията на Дюроа ще излезе от вашия институт завинаги. Че библиотеката ви повече няма да разполага с тази чудесна научна творба. И какво от това? Ще се свърши светът ли? Екземпляр от превода ѝ има в Московския държавен университет, още един — в института, чийто ръководител е вашият колега академик Виников, има по един екземпляр и в „Ленинката“, и в архива на ВЦП, където е направен преводът, така че при известно усилие, уверявам ви, твърде нищожно усилие от ваша страна ще можете да компенсирате загубата си. А престъпниците, които на всяка цена искат сега тази книга, държат в ръцете си един човешки живот, дори може би не само един. Ако бъде отнет животът на тези хора кой и как би компенсирал подобна загуба? Знаете ли, случвало ми се е да се сблъсквам с учени,

които са се отдали на своята наука до такава степен, че забравят за живите хора. Тази всеотдайност към науката е нещо прекрасно и достойно за голямо уважение, защото хората са смъртни, а научните открития остават за векове и служат на цялото човечество. Но човечеството, заради което вие полагате такива старания, се състои от отделни хора. А вас те изобщо не ви интересуват. Навярно сте чували тъжната история на професор Бороздин, който изобрети апарат за стимулация на агресивен психологически фон във войските и го изпробва върху населението на Москва. Не ме карайте да си мисля, че и вие сте като него.

— Чувал съм, че съпругата на професор Чистяков е доста ексцентрична особа — сухо отбеляза директорът. — Сега се уверих в това със собствените си очи. Какво трябва да кажа на библиотекарите?

— Кажете им, че сте ме назначили на някаква проста длъжност, например лаборантка, но временно ще поработя в библиотеката, защото сега е периодът на летните отпуски. За по-голяма убедителност пуснете в отпуск някоя служителка от библиотеката.

— Добре де, да речем, че пусна един човек в отпуската, а утре вие си свършвате работата и си тръгвате оттук. И ние с какво оставаме? Вие сте си отишли, но човекът няма скоро да се върне на работа. Разбира се, не сте и помислили за това, нали?

— Разбира се — съгласи се Настя, — не съм помислила. За това би трябвало да помислите вие, защото сте директор. Аз съм милиционер и имам да мисля върху факта, че човекът, който може би ще дойде в библиотеката ви за монографията на Дюроа, отвлече една беззащитна седемнадесетгодишна девойка и я крие неизвестно къде. И аз искам да я намеря и освободя. Двамата с вас имаме различни професии и различни задължения. Може би ще ми предложите сега да открием дискусия на тема чия задача е по-важна?

Но кой знае защо, директорът се отказа от всякакви дискусии.

Библиотеката беше огромна и работата там беше някак неорганизирана. Най-напред Настя се увери, че монографията на Дюроа наистина е тук, но не се намира в книгохранилището, а на стелаж в читалнята.

— Често я търсят — поясни Ниночка, библиотекарката, която бе поела шефството над новата служителка, — затова не я даваме за вкъщи, разполагаме само с един екземпляр.

За да вземат книга от читалнята, сътрудниците на института трябваше да представят служебната си карта, но не само да я покажат, а и да я оставят на библиотекаря.

— А какво е положението с външните хора, които ползват библиотечния ви фонд с препоръчителни писма от други институти? — поинтересува се Настя.

— Дават ни писмото, откриваме им читателски картон и даваме книгата срещу паспорта.

— И всеки ли, който вземе книги за читалнята, остава да ги чете тук?

— Ами — махна с ръка Ниночка, — в читалнята остават само приходящите, нашите сътрудници си носят книгите в кабинета. А някои дори у дома. Вечерта ги връщат. Понякога и след един-два дни.

— Нима служебните карти не им трябват?

— Че за какво им са? Пазачът ги познава и без тях ги пуска да влизат в института. Друг е въпросът, че без тази карта не можеш да получиш никъде нищо, не те пускат да работиш в лабораторията, но ако, да речем, три дни лабораторната база не ти е необходима, през тия три дни можеш да задържиш книгите от читалнята. Ние непрекъснато се борим с тая практика, но всичко е напразно.

— Може ли аз да поработя в читалнята? — помоли Настя.

— Разбира се — тутакси се съгласи Нина. — Ти ще останеш в читалнята, а аз ще поема заемната служба. Ако нещо не ти е ясно, не се стеснявай да ме попиташ. А, искам да ти кажа и друго, един вид да споделя горчивия си опит. Когато ме назначиха и започнах да работя в читалнята, ужасно се стараех да открия поръчаната книга колкото се може по-бързо. Тичах като луда между стелажите, мъчех се да запомня къде какво стои и направо каталясвах от умора. Мислех си, че научните работници са сериозни хора, веднага ще оценят, че ги обслужвам бързо. Нищо подобно. Дори не забелязват за колко време си им донесла книгата — за половин минута или за половин час. Стоят си и си разправят вицове. Или сядат на ей оная маса да прелистват теченията на вестниците. Така че не си давай много зор и не си прави мазоли на краката, разбра ли? Ще те почакаат, нищо няма да им стане. И те са в служебно време като нас. Впрочем ти защо пита за превода на Дюроа?

— От любопитство — неопределено отговори Настя. — Навремето се занимавах сериозно с математика и помня, че учителят най-настоятелно ни препоръчваше да намерим тази монография. Казваше, че в нея най-сложните неща са обяснени просто и разбираемо. Но тогава така и не можахме да я намерим. А сега се сетих и затова те попитах.

— Учила си математика? — учуди се Нина. — И после? Заряза ли я?

— Ами така се стекоха обстоятелствата. На приемните изпити се издъних, после се занимавах с най-различни глупости, а накрая се омъжих.

— Имаш ли деца?

— Засега още нямам.

— Е, нищо — окуражи я Нина. — Млада си още, ще родиш.

— Естествено — съгласи се Настя.

Това беше един от редките случаи, когато младоликата ѝ външност се оказа в нейна полза. Слабичка, стройна, с дълга светла коса, вързана на „конска опашка“, без никакъв грим на бледото си и невзрачно лице, Настя винаги изглеждаше по-млада от годините си. Този месец бе навършила трийсет и шест, но никой не ѝ даваше повече от двайсет и пет, двайсет и седем години. Ако Ниночка знаеше възрастта ѝ, едва ли би я утешавала така уверено, че ще има деца. Пък и когато си на двайсет и седем години и разкажеш, че не си могла да следваш, а си се омъжила, никой не те пита с какво изобщо се занимаваш. Но когато си на трийсет и шест, разговорът се развива другояче. Трябва ти приемлива легенда най-малко за петнайсет години. Къде си била, какво си правила, какво работиш. И макар че Настя Каменская никога не се стесняваше и не криеше възрастта си, сега бе принудена да признае, че понякога е много по-полезно и удобно да бъдеш млада.

Първият ѝ работен ден мина някак бързо и неусетно. Даваше книги и списания с мила усмивка, кратко и приветливо отговаряше на забележките от рода на: „О, имаме си нова колежка“, или: „Девойко, нали ще ме запомните, аз постоянно ползвам тази книга, не я давайте на друг, моля ви.“ Засега никой не търсеше монографията на Дюроа. Към края на работното време Настя усети известно безпокойство. Очевидно трябваше да остане и през нощта, защото вариантът за

кражба все пак не беше изключен. За щастие заемната служба работеше само до пет часа, а читалнята — до шест, затова жизнерадостната Ниночке хукна по свои лични ангажименти, като заръча на Настя да прибере всичко и да заключи вратите, след което да предаде ключовете на нощния пазач. Разбира се, Настя предаде ключовете, защото директорът ѝ беше осигурил по нейна молба дубликати, с които влезе и се заключи в библиотеката, за да чака търпеливо какво ще дойде по-напред — зората, или крадецът.

Нощта прекара спокойно, не я обезпокоиха никакви съмнителни шумове и дори успя да поспи върху няколко подредени стола, а на заранта, когато чу чистачката да дрънчи с кофата съумя доста сполучливо да се размине с нея и да се престори, че току-що е дошла на работа.

Вторият ден мина пак така безрезултатно, макар че ѝ беше много по-лесно да работи, защото вече бе успяла да запомня къде и в какъв ред се намират книгите и списанията. През обедната почивка изтича до близкия магазин да си купи плодови кисели млека и някакво сирене, макар че без обичайната чаша кафе на всеки два часа се чувстваше като замаяна, пък и очевидно бе спала твърде малко. В библиотеката имаше електрическият чайник и тя предвидливо си беше донесла кутийка нескафе, но все не намираше време да си направи. Към края на работния ден очите ѝ вече просто се затваряха за сън и Настя се уплаши, че през нощта неусетно ще вземе да заспи и ще пропусне крадеца Погледна часовника си и отиде на телефона.

— Имам нужда от помощта ти — каза тя на Ира, когато ѝ се обади. — Може ли да не отидеш днес на работа в ресторанта.

— Ама как така? — обърка се Ира. — Изобщо ли да не ходя.

— Изобщо.

— Ми не знам... ще прескоча да предупредя. Досега нито веднъж не съм отсъствала. А какво трябва да направя?

— Ще трябва да прекараш нощта с мен на едно място. А без тебе, Ирочка, няма да се справя. Честна дума.

— Цяла нощ? Чак до сутринта?

— Да, докъм седем часа. Или поне до шест.

— Ох, ами тротоарът? Нищо, ще го измета и в шест, няма да е късно. А сега ще изтичам до „Глория“ да кажа, че утре сутринта ще

ида да почистя и да се разбера с тях как да взема ключовете. А после къде да дойда?

Настя ѝ обясни как да стигне до института и къде се намира библиотеката.

— Помъчи се да дойдеш преди седем. Защото след седем никой не идва, излизат само закъснелите читатели. Ще успееш ли?

Ира действително успя. Беше още шест и половина, когато влезе в читалнята.

— А сега се огледай какво има наоколо, да свикнеш с обстановката — каза ѝ Настя. — Защото тук ще прекараме нощта.

— А защо ви трябва аз?

— Страхувам се, че ще заспя — честно си призна Настя. — Миналата нощ прекарах тук сама, поспах малко, но общо взето, не мога да издържам без сън.

— Добре сте направили, че ме извикахте — делово кимна Ира. — Аз издържам, без да спя, ако ще и цяла седмица. И се чувствам добре. Дори не се уморявам.

Разтребиха читалнята, сложиха по местата им всички книги и списания. Настя занесе ключовете на пазача, престори се, че си отива и по другото стълбище отново се качи на третия етаж, където беше библиотеката.

— Кога ще намерите Наташа? — плахо попита Ира.

Бяха кипнали вода, Настя най-после си направи кафе, а за Ира запари чай.

— Откровено да ти кажа, не знам. Но правим всичко възможно да я намерим час по-скоро. Виж какво, сестра ти ни даде знак, макар че аз не съм много сигурна дали съм го разбрала правилно. Двете с тебе ще чакаме сега да дойде някакъв човек да вземе една книга. Този човек трябва да ни отведе при Наташа. Ако не излезе нищо, просто не знам какво ще правим по-нататък. Но ти не се отчайвай, Иришка, ние ще се борим докрай за твоята сестричка. Тя е необикновено, изключително умно момиче, щом като е успяла да ни се обади по тоя начин. И много се надявам, че ако сега не успеем да направим нищо, тя при всички случаи ще измисли начин да ни съобщи къде е и как да я намерим. Можеш да се гордееш със сестра си.

— Наистина ли? Ама честно, така ли мислите?

— Абсолютно. Ти и със себе си можеш да се гордееш. Не всяка девойка е в състояние да понесе такъв товар, с какъвто ти си се нагърбила. Ира, трябва да поговоря с тебе сериозно. Сега разполагаме с много време, няма закъде да бързаме и си помислих, че може би е по-добре да поговорим тук и сега, отколкото по-късно, набързо и в официална обстановка.

Очите на Ира загледаха уплашено, цялата кръв се оттегли от лицето ѝ и тя пребледня, при което пъпките ѝ станаха още по-ярки и забележими. Твърде много лоши новини ѝ се бяха насъбрали през последните седмици и от сериозния разговор със служителката на криминалната милиция тя вече не очакваше нищо добро.

Сърцето на Настя се свиваше от жалост към момичето, останало сам-само да се бори в този огромен свят сред самодоволни и благоденстващи хора, но съзнаваше, че не бива да крие от нея истината, която призна доктор Волохов. Ира има право да знае кой е истинският ѝ баща и какво е направил с нея, с майка ѝ, сестрите и братчето ѝ.

Настя започна бавно да разказва, като старателно подбираше думите си, за да не изплаши Ира още повече и да събуди у нея отвращение към самата себе си и към своите близки. Защото именно това беше станало с майка ѝ — когато е узнала за експериментите на Волохов, тя си е помислила, че е родила и отглеждала не деца, а изроди, чудовища, някакви изкуствени хора. А всъщност не е така, те са си нормални деца, макар и донякъде болнави от облъчването, но не са нито изроди, нито чудовища. Единственото, което Настя реши да премълчи засега, бе, че Ира вече почти цяла година живее стая до стая с баща си.

Ира я слушаше напрегнато с леко разтворени устни, но не ужас виждаше Настя на болезненото ѝ лице, а някакъв странен израз на разбиране или неопределено презрение.

— Значи това е благодарение на него, така ли? — попита девойката, когато Настя завърши разказа си.

— Кое?

— Това, че съм в състояние да работя по толкова много и да издържам семейството ни. Ако не са били тия негови експерименти, аз нямаше да мога нищо да направя, нали така?

— Ирочка, ако не беше той, нямаше да се налага да работиш толкова много. Твоята майка, твоите сестри и братчето ти щяха да бъдат здрави, баща ти нямаше да умре и ти щеше да живееш съвсем различно.

— Не е сигурно — поклати глава девойката. — Всичко се случва и не се знае как щеше да ни продължи животът. Значи мама за нищо не е виновна?

— Разбира се, че не е виновна. Тя просто се е побъркала от ужас и мъка, когато е узнала какво са ви сторили.

— Не — отново поклати Ира глава, — въпреки всичко той е имал добри намерения. Искал е да ни направи двамата с Павлик силни и издръжливи, а Натка и Олечка — способни и талантливи. Искал ни е доброто. А мама не е оценила това. И е постъпила така, че всичко да стане само лошо. Трябвало е да му вярва, щом го е обичала и му е раждала деца. На нейно място аз нямаше да постъпя така. А може ли да се запозная с него?

— Защо?

— Ми нали ми е баща. Тоест наш баща.

— През тези шест години той с нищо не ви е помогнал, Ира. И за жалост може би не сте му нужни.

— Не е така, аз знам, че сме му нужни. Просто се е чувствал много виновен, задето е станало така, и затова не е признал, че е наш баща. Нали сама казахте, че е ходил при хлапетата в болницата и при мама в приюта. Значи не сме му безразлични. Аз мисля, че непременно трябва да се запозная с него и да му кажа, че за нищо не го смятам виновен и че той не е длъжен да отговаря за постъпките на мама.

Настя не очакваше подобна реакция. Разбира се, през тези шест години Ира се е уморила от постоянно разяждащата я омраза към майката и не иска повече да, мрази, иска ѝ се да прости на всички и всички да обича. Защото изпитва голяма необходимост от любов. Не разбира очевидното, защото не иска да го разбере и е готова да измисля оправдания за Волохов, пренебрегвайки всичко, което противоречи на тези оправдания. Уморена е да се бори сама, никому ненужна, освен на осакатените си близки, изоставена от всички без помощ и подкрепа. Всъщност единственият, от когото е чувала по някоя дума на загриженост и внимание е бил именно баща ѝ, нейният квартирант — Георгий Сергеевич. Тя е изпитвала още отначало такава симпатия към

него, още от пръв поглед, че дори е пренебрегнала строгата заръка на Стасов. А в милицията бяха проверили всичките ѝ квартиранти. Освен Георгий Сергеевич, на когото Ира дори не е надникнала в паспорта, до такава степен се е преизпълнила с доверие към него. Тих, скромен счетоводител, принуден да живее в едно жилище с бившата си съпруга, която е мръсница. Нима от такъв човек може да се очакват неприятности?

Така. И по всяка вероятност не би трябвало да я уверява, че Волохов, баща ѝ, всъщност е негодник, нали? Тя вече е готова ако не да го обикне, то поне да чака от него грижа и топлина. Но ако не ги получи, я очаква болезнено разочарование.

— Ира, може би ще ти е неприятно да го чуеш, но трябва да ти кажа, че твоята майка не е била единствената жена в живота на Волохов. Той има и други деца. Едва ли ще е в състояние да ти отделя особено внимание, ти си най-голямата му дъщеря, а другите му деца са съвсем малки. Не бива да чакаш кой знае какво от него — предпазливо каза Настя.

Ира помръкна, но само за няколко секунди.

— Нищо не ми трябва от него, както съм се справяла досега, така ще бъде и занапред. Мислите, че той няма да ми помага? И не е необходимо. Нека да не ми помага. Но да го има, съгласна ли сте?

Настя не намери какво да ѝ отговори. В действащия наказателен кодекс нямаше член, който директно да предвижда отговорност за онова, което е вършил Волохов. Алинеята за упражняване на незаконна лекарска практика отпада, защото той си има диплома за лекар, а по тази алинея може да се търси отговорност само от знахари без съответното образование. Телесни повреди, довели до разстройство на здравето? Това е много сложно за доказване. На радиологично облъчване са били подложени майките, а при тях не се наблюдават никакви увреждания на здравето. Дори да се установи със сигурност, че здравословните проблеми при децата са резултат именно от тези експерименти на Волохов с бременните жени, от юридическа гледна точка той едва ли ще може да бъде обвинен. Нероденото дете не се приема за човек според руското законодателство, защото абортите не се смятат за убийство, а телесни повреди, довели до разстройство на здравето, могат да бъдат причинени само на човек. Така че докторът не може да бъде подведен под наказателна отговорност. Позор, презрение

от страна на колегите му, скандал в медиите, възмущение сред медицинската общност — това е единственото, което може да му се случи. Нищо повече. И кой знае дали след всичко това, най-голямата му дъщеря Ира Терехина няма да се окаже единственият човек, на когото ще е нужен отрицателният от всички Валерий Василиевич Волохов. Майките на децата му, неговите бивши и настоящи любовници, надали ще му простят. А Ира ще му прости, вече му е простила.

Разговорът им продължи до късно след полунощ. Настя вече не издържаше, очите ѝ се затваряха за сън и тя реши да полегне върху наредените столове.

— Може ли да подремна малко, Ира? — виновно попита Настя.

— Може, разбира се — закима девойката, — спете си спокойно. Аз ще поседя. Не се тревожете, няма да заспя и нищо няма да пропусна. Ако чуя нещо подозрително, веднага ще ви събудя. Не се безпокойте.

Настя се събуди чак на сутринта, когато вече се съмваше. Изправи се с усилие, като се опитваше да раздвижи ръцете и краката си, изтръпнали от неудобната поза върху тясното и твърдо „легло“. Ира седеше до масата със запалена настолна лампа и четеше нещо.

— Какво четеш? — любопитства Настя.

— Взех тая книжка от полицата. Не биваше ли? — уплаши се Ира.

— Бива, разбира се. Чети си спокойно. А каква е книжката? Ира обърна корицата — наръчник по математически анализ.

— Господи, но какво можеш да разбереш от това? — изуми се Настя.

— Нищо не разбирам, дори една думичка. Толкова е странно — стеснително отговори Ира, като се усмихваше. — Уж всички думи са ми познати, прости, пък нищо не мога да схвана. Нима Натка знае всичко това?

— Дори повече. Съдейки от онова, което ми разказа Волохов, тя се е справяла много добре с математиката, доколкото изобщо е възможно при нейното състояние. Сестра ти действително е необикновено талантива.

— А... тоя... Волохов де, той занимавал ли се е с нея?

— Тя така каза.

— Ето на, виждате ли, все пак той се е грижел за нея. Не, няма начин да сме му безразлични. Анастасия Павловна, а той защо не иска и да знае за мене? Ходи при малките в болницата, а при мене нито веднъж не е дошъл. Сигурно защото видът ми е толкова страшен, а?

— Господи, Ириша, ама какви ги приказваш! — възмути се Настя. — Кой ти каза, че си страшна? Глупости!

— Не, така си е, цялото ми лице е в пъпки, гърбът също. И сигурно му е неприятно, нали?

Дяволите да го вземат, внезапно си помисли Настя, щом момичето иска приказка, ще си я получи. Независимо от всичко, то е заслужило тази приказка с целия си нещастен живот.

— Чуй ме, Ирочка, вчера не ти разказах всичко. Дори не знам защо реших отначало да скрия от тебе истината, но сега вече мисля, че трябва да ти я кажа. Волохов те познава много добре.

— Откъде?

— Той живее близо до тебе.

— Ама в нашия блок ли? — подскочи Ира.

— Да.

— Ив кой апартамент?

— В твоя.

Увисна мълчание. Ира напрегнато обмисляше чутото, без да откъсва от Настя втренчения си поглед. После тихо каза:

— Георгий Сергеевич. Той веднага толкова ми хареса. Още първия ден. Сякаш че съм усетила... Сякаш че съм усетила... Той винаги се грижеше за мен, все гледаше да ме нахрани, да ми помогне с каквото може. Сега вече съм сигурна, че той има нужда от нас и не сме му безразлични. Просто се е страхувал, че няма да му простим. Колко хубаво е, че ми казахте.

Настя нямаше сили да ѝ обясни, че Волохов е живял с нея не защото се е опитвал да ѝ помогне, а само за да наблюдава отблизо един от най-сполучливите обективна своите чудовищни експерименти. И въпросът дали ще му простят децата и техните майки вълнува доктор Волохов на последно място, ако изобщо го вълнува.

Навън стана съвсем светло, крадецът едва ли би се появил, на него му трябваше тъмнина. Настя изпрати Ира на работа, изпи още една чаша кафе и започна да се готви за следващия си работен ден в библиотеката.

* * *

Жизнерадостната Ниночка се появи в читалнята веднага след обедната почивка. Отначало Настя не ѝ обърна внимание и продължи да подбира поръчаните от читателите заглавия, като същевременно оставяше по стелажите върнатите книги.

— Настя — повика я Ниночка, — на кого си дала превода на Дюроа?

— На никого — машинално отговори Настя, но след секунда се сепна. — Защо?

— Не мога да го открия. Да не си го преместила на друго място?

Я виж ти. Нито ще го краде, нито ще моли някой да го вземе с читателската си карта. Просто е решил да действа чрез библиотекарката. Млада, симпатична жена с неуреден личен живот, отчаяна, че едва ли ще може да се омъжи сполучливо, лесно би се съгласила на евентуална любовна връзка, особено ако той не се скъпи на мъжко обаяние и комплименти. Настя не беше помислила за този вариант. Имаше си вече подготвен алгоритъм за действия, в случай че някой сътрудник от института поиска превода. Тогава щеше да отговори, че книгата е вече дадена, но са ѝ обещали да я върнат към пет часа и най-тържествено би се заклела на читателя, че ще му я запази, нека дойде към пет. Междувременно тя щеше да се свърже по телефона с Гордеев, след което неслучилият благодетел ще бъде поет от момчетата. А вариантът с библиотекарката изискваше друго решение, защото, ако сега каже на Нина, че книгата е дадена, тя ще прегледа бележките, за да види кой я е взел и лично ще го помоли да я върне по-скоро. Пак добре, че Настя интуитивно се бе сетила да я премести на друга полица. Как само щеше да се накисне, ако сега Нина, без да ѝ каже нито дума, най-спокойно беше взела книгата от стелаж. Дори нямаше да я забележи, тъй като бе заета да обслужва читателите.

— Ох, Нина, много съм виновна... Извини ме, моля ти се — забърбори Настя. — Снощи я занесох вкъщи. Искях да почета, но сутринта забравих да я сложа в чантата си.

— Ти луда ли си?! — подскочи Нина. — Как така „утре“? Трябва да дам книгата днес. Кой ти е разрешил да си я носиш вкъщи?! Нали те

предупредих, че Дюроа е много търсен, а това ни е единственият екземпляр. И какво да правя сега? Кажете ми, какво да обяснявам на читателя? Че си имаме една новачка, която не знае реда?

Настя реши да не се заяжда с въпроси от сорта защо всъщност Нина е решила да дава книгата някому, след като тя е само за читалнята, и дали това не е също така нарушение на реда, но отговорът ѝ беше вече известен, а излишните въпроси само биха заострили вниманието на библиотекарката.

— Ниночка, душице — примоли се Настя, — недей да ми се караш, моля те. Утре непременно ще я донеса.

— Книгата е нужна днес — хладно отговори Нина.

— Ми добре тогава, искаш ли да прескоча до нас и да я донеса? Само че ще трябва да затворя читалнята.

Нина погледна часовника си и кимна:

— Иди, но побързай. Аз ще затворя заемната уж по технически причини, и ще поседя в читалнята. Колко време ти трябва да идеш и да се върнеш?

— Към час и половина.

— Хайде, тръгвай, и да се връщаш по-бързичко.

Настя отиде в най-далечния ъгъл, където беше оставила сака си, огледа се набързо и пъкна вътре незабелязано взетия път по превод, след което хукна към изхода. Разбира се, отпрати се директно към дома си, макар че нямаше какво да прави там. Искаше ѝ се да прескочи до службата, да поговори със Самуна, да се посъветва. Но не биваше да го прави. Кой знае какво е обяснила добрата Ниночка на човека, който я е помолил за Дюроа. Може да му е казала самата истина, че уж новата им служителка най-нахално е откъснала превода вкъщи, забравила е да го донесе обратно и сега ще отиде да го вземе, така че той трябва да я изчака около час и половина — два. В такъв случай има голяма вероятност любителят на редки книги по математика да тръгне след немарливата нова служителка — дали от любопитство, или от желание да се увери лично в обясненията и да се презастрахова за пореден път. А може и с някои други недобри намерения, например на връщане да ѝ задигне книгата чрез леко физическо насилие. И ето защо Настя в никакъв случай не биваше да ходи на „Петровка“.

Тя влезе вкъщи, при което доста изненада Льоша с това свое връщане от работа посред бял ден, и тутакси се втурна към телефона.

— Виктор Алексеевич, той дойде. Действа чрез библиотекарката Нина Камъшова. След петдесет минути книгата ще е у него.

— Ясно — лаконично отговори Гордеев. — Недей да нервничиш, всичко ще изпипаме.

— Аз не нервнича, откъде ви хрумна?

— Че да не съм глух! — чу се в слушалката лекият смях на полковника.

След четиридесет минути Настя нахълта като фурия в читалнята.

— Ето — задъхано каза тя, като разтвори ципа на сака още в движение и извади отвътре превода, — заповядай. Извинявай, че стана така.

Тя сложи върху бариерата пред Нина три дебели брошури с фирмената обложка на Всесъюзния център за преводи. Нина мълчаливо ги взе и отиде в заемната служба, която се намираще на същия етаж в другия край на коридора. Настя изгаряше от любопитство, но продължаваше търпеливо да доработва до края на деня. За щастие не ѝ оставаше да чака много време.

* * *

С Нина Камъшова се зае Коротков. Той успя да пристигне в института преди Настя още да се е върнала с превода на монографията и зае такава позиция, че да вижда библиотекарката и всеки, с когото тя разговаря. До затварянето на заемната служба Камъшова не даде превода на никого, а в пет часа заключи помещението и излезе от института. Юра предпазливо я „заведе“ до къщи, качи се на по-горната площадка на стълбището и зачака. В седем и половина Камъшова излезе от апартамента си. Съдейки по тоалета и украшенията ѝ Юра разбра, че е тръгнала на среща. През рамото ѝ висеше елегантна чантичка на дълъг синджир, а в едната си ръка носеше пластмасова торбичка с дръжки, от която прозираше пакет, явно с трите брошури на превода формат А-4.

Следвана на прилично разстояние от оперативника, Нина стигна до метрото и потегли към центъра. Слезе на „Арбатска“. На улицата при изхода от метрото към нея се приближи млад мъж с голям букет цветя, ловко я хвана под ръка и я поведе по „Новия Арбат“ към един

скъп ресторант. След като се увери, че двойката се е разположила удобно на една маса и дава поръчка на келнера, Юра отиде до най-близкия телефон и се обади да му изпратят подкрепление, в случай че изникнат непредвидени усложнения при по-нататъшното наблюдение на галантния кавалер. Гордеев вече бе отзовал Миша Доценко от университета и Коля Селуянов от института, така че и двамата пристигнаха при ресторанта, докато Нина и нейният приятел все още бяха заети с изисканата си вечеря.

— Ох, прилошава ми, като ги гледам как нагъват — промърмори вечно гладният Коля.

— Ами не гледай — кротко го посъветва Юра, — никой не те кара. Защо, престана ли да те храни лейди Валентина? Откъде изведнъж у теб се породи тая завист и омраза към всички сити хора?

— Майката на Валюшка е болна и тя отиде да я гледа. Вече втора седмица се връщам в празен апартамент. Слушай, Юра, защо хората така бързо свикват с хубавото, а? Четири години след развода съм се прибирал в празна къща и ми нямаше нищо. Е, не ми беше леко, разбира се, ама не съм умрял. А с Валюшка се познаваме само от три месеца, обаче, когато не я сваря вкъщи, място не мога да си намеря. Май вече наистина трябва да се ожения за нея, а?

Това беше дежурният разговор между двамата приятели, който редовно се повтаряше всяка седмица не по-малко от два пъти. Обикновено Юра настоятелно съветваше Коля да не му умува много и да се ожени за Валечка час по-скоро, като подчертаваше, че за мъжа е вредно да кара дълго без семеен живот, ако иска да си остане със здрава мъжественост и нормална психика без стомашно-чревни заболявания. Николай обаче се страхуваше от прибързани решения, при което се позоваваше на крайно несполучливия си според него първи брачен опит, и изтъкваше като пример, достоен за подражание, Настя Каменская, омъжена само от една година, макар че с Льошка се познават от двайсет години.

Валечка беше лейтенант от милицията и работеше в паспортното бюро на едно от общинските управления. У нея нямаше дори следа от някакво студено високомерие или прекалена изтънченост, беше си най-обикновена, добродушна, спретната и добра домакиня, с умерено невзрачно лице и изумително красива фигурка. Дори нещо повече, беше дъщеря на инструктор по автомобилизъм, от малка беше на

волана и сега по нищо не отстъпваше на всеки професионален състезател, което не би се вързало с облика на една светска дама. И все пак Юра Коротков упорито я наричаше лейди Валентина, защото още от деня, в който се запозна с нея, Коля Селуянов рязко спря да попийва вечер сам, а сутрин не забравяше да си вземе душ и изобщо никак се облагороди.

Нина Камъшова и едрият ѝ обожател най-сетне приключиха с вечерята, танците и изисканите питиета. Междувременно Коротков, Селуянов и Доценко един по един бяха прескочили до пицарията зад ъгъла да изядат набързо по една гореща пица, от която сега започваше да им се гади, сякаш бяха глътнали мазни топки тесто. Но нямаше какво да се прави, оперативните служители рядко имат възможността да избират кога, къде и какво да ядат.

Тримата решиха да се разделят. За всеки случай трябваше отново да се проследи Нина Камъшова, не беше изключено и тя да е член на престъпната група. Под своя опека я взе Миша Доценко като най-млад и красив. Кой знае как щяха да се развият събитията, току-виж се наложило да влезе в контакт със симпатичната библиотекарка, а с черните си цигански очи и белозъба усмивка той би я предразположил Най-бързо и лесно. След мъжа, на когото Нина предаде пакета с превода, тръгнаха Коротков и Селуянов. Отначало всички се движеха заедно, тъй като кавалерът все пак направи опит да изпрати дамата си до къщи, не я заряза още пред вратата на ресторанта. По някое време те наистина се разделиха, но по изражението на лицата им при оживените пререкания във вагона на метрото можеше да се извади заключение, че обожателят на Нина настоява да я изпрати, а тя отказва. В края на краищата той отстъпи, учтиво ѝ целуна ръка и се сбогува с нея на станцията за прекачване от Арбатско-Покровската линия на Кръговата.

После събитията започнаха да се развиват стремително бързо ѝ съвсем необяснимо. Миша Доценко тръгна след Камъшова, Коротков и Селуянов — след щастливия притежател на монографията на Дюроа. Обектът за наблюдение, тоест фигурантът — строен, привлекателен мъж на около трийсет години, с елегантен костюм, — излезе от метрото и спря едно частно такси. Мястото беше оживено и не беше трудно да се хване кола, така че оперативниците успяха да не го изтърват от поглед. Таксито на фигуранта излезе извън града и тук вече

проследяването стана по-трудно, тъй като шосето беше почти празно и имаше голяма видимост. Наложих да го пуснат далече напред и да се ориентират само по габаритите и шума на двигателя. Таксито спря при голямо вилно имение. Оперативниците трябваше да останат на около двеста метра по-назад. Юра слезе от колата и безшумно отиде по-близо до вилата. Все пак не рискува да влезе в градината — хъркащият и басов кучешки лай, който се чу при появата на фигуранта, твърде недвусмислено свидетелстваше както за размерите на песа, така и за недружелюбието му към чужди хора.

Посещението не продължи дълго. Младият елегантен мъж излезе от къщата и тръгна към градинската врата, при което оперативникът забеляза, че пакетът с превода е още в ръцете му. Значи не бе дошъл тук, за да го предаде.

— Аз ще остана — прошепна Юра на приятеля си, — ще се опитам да разбера при кого е идвал. А ти тръгни след него обратно към града или накъдето се отпрати.

Времето вече бе доста напреднало и гледайки габаритите на отдалечаващите се коли, Юра Коротков с досада си помисли колко трудно и дълго ще се връща в Москва. Тук не минаваха частни таксиджии, а и на местната милиция не можеше да се разчита.

* * *

Александър Ташков пое обекта на Селуянов късно през нощта. Коля отиде да спи, а Ташков търпеливо зачака в тунела, водещ към двора на сградата, в която влезе младият мъж с пакета в ръка. Наложих да чака до сутринта.

В шест и половина пред входа спря синьо волво. Зад волана седеше вече познатият на Ташков Иляс, квартирантът на Ира Терехина. Започваше да става интересно. Излиза, че в отвличането на Наташа Терехина са замесени хората на Аякс? Или пък Иляс припечелва на няколко места, с една дума, служи на няколко господари?

Фигурантът излезе от сградата и седна в колата до Иляс. Ташков ги изпрати до аерогарата, където се разбра, че никой от двамата няма да пътува. Заминаваше съвсем друг човек, на когото фигурантът предаде пакета с трите брошури. Мъжът се нареди на опашката за

проверка на паспортите и билетите за международния полет до Лвов, а Иляс и фигурантът застанаха до него, при което тримата продължиха оживения си разговор. Ташков нямаше желание да изпуска от очи двойката от синьото волво, затова отиде при колегите си, работещи на аерогарата, и се обади по телефона на свой приятел от сродното ведомство в Украйна, който обеща да помогне и да направи всичко необходимо.

Но за всичко това Ташков изгуби немалко време и когато се върна отново в салона за заминаващи, установи, че неговите фигуранти са изчезнали. Мъжът с пакета все още чакаше на опашката, но вече сам. Александър се втурна към паркинга, бързо се качи в колата си и с бясна скорост потегли към Москва, но така и не можа да настигне по пътя синьото волво. Разбира се, това не беше фатално, тъй като добре познаваше Иляс и знаеше къде да го намери, жалкото беше, че изтърва другия фигурант. Сега вече нямаше как да го издири, а да попита Иляс за него значеше да „освети“ цялата акция, защото, съдейки по всичко, Аякс и хората му дори не подозират, че са под сериозно проучване. И добре би било да ги оставят в това неведение колкото се може по-дълго.

Разстроен, Саша се върна в Москва, като опитваше да се успокои с надеждата, че поне украинските колеги няма да изтърват пътника от полета до Лвов. Към десет сутринта отиде на работа и още щом влезе в кабинета си, завъня вътрешният телефон.

— Ташков — чу гласа на началника си, — свържи се с Московската криминална милиция, там имат нещо спешно за тебе.

Александър горчиво въздъхна, вдигна слушалката на директния телефон и набра номера на полковник Гордеев. Виктор Алексеевич му продиктува данните за човека, който се водеше собственик на вилното имение, където неотдавна бе ходил фигурантът.

— Тези сведения са от местната милиция — отбеляза накрая Гордеев — и както разбирате, може да се окажат доста остарели. Вашата задача е бързо да установите кои са наемателите или собствениците, ако са различни лица. Привечер ще очаквам резултатите.

Саша внимателно погледна листчето, където бе записал всичко под диктовката на Гордеев. Собственикът на вилата изглеждаше човек с почтена професия, но притежаваше имота, кажи-речи, от

четиридесет години и беше вече на доста преклонна възраст. А по всяка вероятност той отдавна бе умрял и сега там живееха неговите деца и внуци, но в местната милиция той продължаваше да фигурира като собственик. Дявол знае какви ги вършат сега с информацията! Никой не дава пет пари дали тя е пълна и достоверна.

Към осем вечерта Александър Ташков пристигна на „Петровка“ с доклад за оперативната проверка.

— Е, това се казва номер — проточи полковник Гордеев, след като го изслуша. — Никога не би ми хрумнало. Всичко друго, само не и това. Да не е случайно съвпадение?

— Не, Виктор Алексеевич — намеси се Настя, която в момента беше в кабинета му, — не е съвпадение. Разбира се, това е доста изненадващо, но пък обяснява много неща. И дори не много, а практически всичко.

[1] ГБЛ — Държавна библиотека „Ленин“. — Б.пр. ↑

[2] Московски държавен университет. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 19

Лвовските колеги на Ташков изпълниха най-добросъвестно поетото обещание, но онова, което успяха да научат, беше донякъде обезкуражаващо. Те посрещнаха на лвовската аерогара пътника от Москва и го проследиха до крайната цел на пътуването му. Тя обаче се оказа бившият дом за сираци, разположен в Карпатите. Във връзка с недостига на бюджетни средства той дълго време бе западал, докато накрая беше закрит. Миналата година децата сираци бяха разпределени по други сиропиталища, а недвижимият имот бе даден под аренда. В момента никой не знаеше какво се намира там. По-точно някой със сигурност беше в течение, но си мълчеше.

След като наблюдаваха сградата известно време, украинските оперативници забелязаха силна охрана и стигнаха до извода, че е абсолютно невъзможно да се проникне по мирен път на нейна територия. Именно това съобщиха на Александър Ташков.

— Сашко, тук трябва да се действа на държавно равнище — допълниха те, — сами нищо не можем да направим. Очевидно онзи, който е наел имота, е давал огромни рушвети и сега подкупените чиновници нищо няма да ни кажат само заради черните ни очи. А дори и да ни кажат, първо, ще бъде пълна лъжа и, второ, моментално ще изтече информация към арендаторите. Това не ти трябва, нали?

Разбира се, че не му трябваше. И Ташков реши да отлети до Лвов, за да провери на място какво може да се направи. Но преди да замине, се срещна със Зоя Смирягина и ѝ разказа за доктор Волохов. Усецаше почти физическа болка при всяка своя дума и виждаше колко тежко посреща всичко младата жена, но смяташе, че няма право да крие истината от нея.

— И какво, значи детето, което ще родя, няма да е човек? — тихо попита Зоя, когато той замълча.

— Не, Зоенка, ще си бъде човек, но... Вероятно ще има някакви необикновени качества...

— Не, не бива — поклати тя глава. — Не искам да го раждам.

— Недей да говориш глупости, вече си в напреднала бременност, не можеш да правиш аборт. Никой лекар няма да се наеме.

— Може да се предизвика изкуствено раждане. Ще измисля нещо, ще поговоря с лекарите. Не искам това дете. Божичко, но защо трябваше да се случва именно на мене?! Мама и татко така се радваха, че най-после ще си имат внуче, поне към края на живота си да го поглежат и да се грижат за него. И какво ще им кажа сега? Че радостта им е била напразна? Че дъщеря им е имала връзка с един негодник и мръсник? С какво са заслужили тоя удар? Каква глупачка съм, Саша, каква наивна глупачка, че му повярвах. Значи Валерий Василиевич изобщо не ме е обичал, нали?

— Чакай, Зоя, недей така — ласкаво я укори Ташков. — Доктор Волохов и твоето дете са две съвсем различни неща, не бива да ги слагаш под общ знаменател. Да, Волохов е негодник, но детето какво е виновно? Ти трябва да го родиш и отгледаш, едното и другото нямат нищо общо.

— Не мога, Саша, все ще си мисля, че е изкуствен човек. Грехота е да се правят изкуствени хора, голям грях е.

— Какви ги измисляш, нищо греховно няма тук. Зоя, припомни си, че онази жена също е изпаднала в подобно заблуждение, поддала се е на илюзията за грях и е осакатила децата и самата себе си, а мъжа си направо е убила. Това вече наистина е грях. Недей да повтаряш грешката й. Много те моля, не предприемай нищо, остави всичко както си е било досега.

— Той ме измами — глухо произнесе Зоя, гледайки някъде встрани, — но аз не мога да го виня за това. Аз съм си виновна, че се оставих да бъда излъгана. Бях длъжна да разбера, че човек като Валерий Василиевич не би се заинтересувал от мен. Коя съм аз и кой е той? Разликата помежду ни е от земята до небето. Но аз си затворих очите за всичко, бях щастлива, надявах се...

— Престани! — повиши тон Ташков и рязко стана от стола си.

Седяха в улично кафене при една от станциите на метрото в покрайнините на Москва. Наоколо беше тихо и спокойно, а в кафенето те бяха единствените посетители и можеха да разговарят, без да се притесняват, че някой ще ги чуе.

— Кой ти наби в главата тези глупости? Откъде си внуши, че мъж като Волохов не може сериозно да се влюби в тебе? Да, той не те

обича и никога не те е обичал, но не защото си недостойна за неговата любов, а защото той изобщо никога и никого не е обичал, така е устроен, разбираш ли? В организма му липсва онова приспособление, с което се обича. Ти си млада и красива жена, а направо се погребваш жива. На какво прилича всичко това? Трябва да ходиш с високо вдигната глава, да носиш къси поли, за да виждат всички твоите дълги крака, трябва да се усмихваш, за да показваш на хората великолепните си зъби. А какво си направила ти със себе си? Свила си се в своята черупка, страх те е да се отпуснеш и да разговаряш като хората. Ако зависеше от мен...

Ташков млъкна, като търсеше подходящите думи. Ако зависеше от него, би облякъл Зоя в най-хубавите рокли и кожени палта, би направил всичко възможно тя да си повиши самочувствието и да започне да се усмихва. Би я обичал и гледал като писано яйце, би й правил подаръци, би й помагал в къщната работа и би имал от нея деца, които заедно да отгледат. Но нима сега можеше да й каже всичко това?

— Зоенка, довечера заминавам в командировка. Надявам се, не за дълго. Можеш ли да ми обещаеш, че няма да направиш някоя глупост, докато ме няма? Разбира се, аз не мога да влияя върху решенията ти, ти си пълнолетна жена и сама си господарка на себе си, сама се разпореждаш с живота си, но аз те моля само за едно: каквото и да решиш, недей да предприемаш нищо, докато не се върна. Обещава ли?

— Добре, Саша. Ще изчакам, докато си дойдеш. Макар че, Бог ми е свидетел, не разбирам какво може да се промени през това време. Онова, което ми разказа, ще си остане истина и след седмица, и след месец. И нищо повече не може да се направи.

— Да, права си, фактите ще си останат същите, но може да се промени твоето отношение към тях. А сега ще те помоля за нещо. Ето ти един адрес — той подаде на Зоя листче от бележник. — Там живее голямата дъщеря на Волохов, Ира Терехина. Запознай се с нея и виж как живее тя. Виж какъв човек е. Виж колко й е трудно и как храбро се бори с живота. Според твоята порочна логика тя също е изкуствен човек, който няма право да съществува. Погледни я внимателно, Зоенка, и ако в сърцето ти не трепне жалост и съчувствие към нея, значи аз изобщо не съм прав. Ако, гледайки Ира, ти не осъзнаеш, че и

тя е човек като тебе и мене, като всички нас, значи действително не бива да раждаш това дете. И аз повече няма нито да те убеждавам, нито да настоявам да запазиш живота му. Ще направиш ли онова, за което те моля?

— Добре, Саша — послушно повтори тя, — ще се запозная с нея, щом искаш. Само не ми се сърди, моля те, и бездруго се чувствам толкова виновна.

Ташков отиде и я прегърна, като нежно докосна с устни косата ѝ, която приятно лъхаше на шампоан и някакъв парфюм.

— Но защо говориш така, Зоя. Ти не си виновна за нищо, просто така са се стекли обстоятелствата. И помни, че каквото и да се случи, винаги можеш да разчиташ на мен. Винаги. Разбра ли?

— Благодаря ти, Саша — каза тя, преглъщайки сълзите си.

* * *

Ташков не пристигна сам в Лвов. Тъй като ставаше въпрос за групировка, която със сигурност бе свързана с тайнствения Аякс, заедно с него за Украйна заминаха още двама души. Лвовските оперативници им показаха плана на местността, където беше разположена сградата на бившия дом за сираци.

— Или трябва да се действа по официален път, с множество спънки, загуба на време и гарантирано изтичане на информация, или да се превземе чрез военна акция със сигурна загуба на хора от личния състав — стигнаха до извода оперативниците след тричасово съвещание.

Разбира се, този извод не беше никак окуражителен.

— Има още едно обстоятелство — каза Ташков. — Дори да заплануваме акцията така, че загубите да са минимални, няма да постигнем кой знае какво. Да, ще освободим момичето и ще арестуваме обитателите на сградата, а после? Аякс със сигурност не е сред тях. И никога вече няма да го открием, както и останалите членове на групата. Наивно е да се надяваме, че арестуваните ще ни дадат информация за останалите. Хората, възпитани в ислямски дух, са приучени да не изпитват страх от смъртта и да я посрещат спокойно. Надали ще ни се удаде да ги сплашим така, че да се решат на

предателство. Известно ми е, че в групата има и хора, които работят само за пари, но те са твърде малко. Основната част се борят за идеята и ние ще трябва да се съобразим с този факт. А в случай че успеем да изгоним обитателите на сградата по мирен и легален път, те непременно ще ни заведат при Аякс и при другите, за които може би още не знаем.

Разбира се, Ташков хитруваше. Той вече бе почти сигурен кой е Аякс. На съвещанието при полковник Гордеев неговата сътрудничка Каменская изложи фактите твърде убедително и логично. Но в момента Ташков мислеше за друго. Мислеше си за онези момчета от специалните части, които ще бъдат изпратени в планината, за да превземат сградата. Ако там действително има силна охрана, загубите няма да са малко. И защо? За какво трябва да жертват живота си тия момчета? Той от доста дълго време се занимаваше с оперативна работа и добре знаеше, че никой не щади живота на бойците от спецчастите, всичко друго са само красиви думи. Щом стане нещо, тутакси ги изпращат в акция, без дори да си направят труда предварително да я подготвят, без дори да се замислят няма ли възможност проблемът да бъде решен и без тях. Смятат тези момчета за пушечно месо, което може да не се щади. И защо всъщност да ги щадят? Такава им е работата. Прякото им задължение е да рискуват живота си, за това получават заплата. Само през последните две години Ташков бе погребал петима свои приятели, които служеха в специалните части. Ето защо сега смяташе, че ако може да се направи нещо, за да се запази живота дори само на един човек, той е длъжен да го направи. Никой не мисли за тези момчета, никой не скъпи живота им и няма кой да ги защити.

— Какво предлагаш? — попита го началникът на лвовското управление. — Имаш ли някакъв план?

— Трябва да помисля.

— Но да не е дълго — предупреди го полковник Фетисов, който бе пристигнал с него от Москва. — Нямаме никакво време. Нали каза, че държат там някакво момиче. Не дай боже да му се случи нещо лошо.

— Не би трябвало. Ако Волохов казва истината, момичето им е необходимо за някакви изследвания и за още нещо. Засега не ми е ясно какво е това „нещо“, но със сигурност то съществува. Неслучайно

изпратиха човек в Москва първо да вземе медицинския картон на Наташа, после една книга, Наташа им трябва жива, поне засега. Няма да полагат такива усилия, че да ѝ доставят редки книги, ако са я отписали от сметката.

— Може би си прав — замислено каза местният началник, — но все пак е добре да действаме по-бързо.

След съвещанието Ташков тръгна да се поразходи из града. От време на време се спираше пред таблата, на които бяха закачени разтворени вестници, и се опитваше да ги чете. Не знаеше украински, но все пак успяваше да разбере по нещичко. Изчитайки с усилие познатите и непознатите думи, той се увери, че все пак е възможно да се долови смисълът, и започна да изучава местния печат малко по-внимателно. Накрая намери онова, което търсеше: статия за благотворителната фондация „Щастливе дитинство“, което в превод означаваше „Щастливо детство“. В края на статията беше посочен адресът на фондацията и банковата ѝ сметка.

Фондацията се намиреше в малка уютна къщичка с градина на улица „Иван Франко“. Ташков се подготви психически, че ще му се наложи дълго и упорито да си пробива път до директора на фондацията, но за негова изненада всичко стана лесно и бързо. Тук не срещна нито един мъж, имаше само жени. А всеизвестно е, че на жените е чужда характерната мъжка нагласа „дръж и не пускай“. Всички говореха на украински, но Ташков ги разбираше.

Директор на фондацията също беше жена, лицето ѝ се стори на Ташков някак познато. Беше сигурен, че е виждал по-рано тези гъсти и извити вежди над леко дръпнатите котешки очи, тази гладко опъната назад коса и пълните красиво очертани устни. Нима се познаваха? Би било невероятен късмет.

— Имам чувството, че сме се срещали с вас — колкото се може по-обаятелно ѝ се усмихна Ташков. — Спомняте ли си?

— Грешите — строго отговори директорката на фондацията.

— Но вашето лице ми е познато.

— Нищо чудно — леко се усмихна тя, — все пак ми е приятно, че още си спомнят за мен, макар отдавна да не играя във филми.

Във филми. По дяволите, та това е Жана Дорошенко, прочутата артистка, която преди време стана много известна с един нашумял телевизионен сериал на историческа тема.

— Не очаквах да ви видя тук — призна Ташков. — Ако ми бяха казали, че Жана Дорошенко се е заела с благотворителност, по-скоро бих си помислил, че сте създали фонд за подпомагане на артисти, театри или нещо от този род.

— Аз не подпомагам нито артисти, нито театри, а злочести деца. Това не би трябвало да ви учудва. На повечето хора съм позната от телевизионните филми, а всъщност аз работих цял живот в тукашния детски театър, в Лвов. Често изнасяхме благотворителни спектакли за сираци, за дечицата от сиропиталищата и интернатите, за децата инвалиди. Така че с проблемите на нещастното детство — тя тъжно се усмихна — съм много добре запозната. А когато тези благотворителни спектакли започнаха все повече и повече да намаляват, аз си зададох въпроса: няма злочестите деца у нас вече са по-малко? Нима тук вече няма деца, които имат нужда от нашето изкуство, но които не могат да си купят билет за театър? Сам можете да си отговорите на тези въпроси. Оказа се, че злочестите деца са много, както и преди, но те изведнъж са станали никому ненужни. Държавата не намира средства за тях. Това е всичко. Но то е само лирическо отклонение. А вие всъщност за какво сте дошли?

— Бих искал да поговоря с вас за детския дом в Карпатите, недалече от Косов.

— Знам го — кимна Дорошенко, — има такъв дом, по-точно имаше. Набутаха децата където им падне, а всички жители от селището останаха без работа. Защото целият персонал на сиропиталището се състоеше главно от местни хора — възпитатели, лекари, готвачи, чистачки и всички останали работници. Не мога да си представя от какво живеят те сега, там не е развито никакво производство, няма къде да си изкарват хляба. Очевидно продават плодове от градините си или се занимават с контрабанда, нали границата е наблизо. И какво искате да ми кажете за този детски дом?

— Аз напълно споделям вашата загриженост — особено сериозно започна Ташков — и бих искал да съдействам за възстановяването на дома.

— И как смятате да го направите? — вдигна красивите си вежди Жана Дорошенко. — С гол ентузиазъм?

— Не съвсем. Успях да изясня, че имотът е даден под аренда за три години. От тях е минала само една. Първото, което трябва да се

направи, е да се купи имотът.

— Как да се купи? Нали сам казахте, че е даден под аренда. Което ще рече, че е сключен договор и до изтичането на тези три години той не може да се анулира.

— Може, Жана Петровна, всеки договор може да се анулира. Друго нещо е, че при предсрочното му анулиране ще трябва да се плати голяма неустойка. Но това вече е въпрос на пари, а не на възможности.

— Нашият фонд не разполага с толкова пари — въздъхна Дорошенко. — За съжаление сме бедни, макар че все нещичко се опитваме да направим. Така че вашата идея, уви, е неприемлива.

— Пари има. И ще стигнат да се плати неустойката. А част от тях дори ще останат, за да бъдат вложени в някое печелившо предприятие и да се получава солиден доход, който ще бъде достатъчен за издръжката на децата и заплатите на персонала.

— Откъде са тези пари? Да не са свързани с нещо престъпно?

— Това са мои собствени пари.

— Да не сте меценат? Нелегален милионер?

— Но моля ви се, Жана Петровна, аз изобщо не съм нелегален, а най-обикновен руски милионер. И произходът на парите ми е абсолютно честен, мога да ви дам отчет за всяка рубла. Ако ви интересува, ще поясня: те са от наследство, което получих много отдавна и което през всичките тези години не съм докосвал, в смисъл че не съм похарчил от него дори една копейка. Но аз направих всичко възможно то да се увеличи. Вероятно сте чували за писателя Михаил Богатов?

— Естествено — сви рамене Дорошенко, — той е класик на съветската литература, изучавахме творчеството му в училище. Пък и почти всичките му произведения са екранизирани. Впрочем дори играх в две екранизации на украинската телевизия по негови романи. И защо се сетихте за Богатов? Той отдавна умря. Ако не се лъжа, загина при автомобилна катастрофа.

— Защото аз съм негов наследник. Този изключително богат писател беше женен за майка ми и когато двамата загинаха, аз наследих всичките му пари. След това започнаха да идват хонорари за многобройните му преиздания у нас и в чужбина, така че можете да си представите за какви суми става въпрос. Те би трябвало да стигнат за

възстановяването на детския дом, ако съумеете да ги използвате правилно.

— Съблазнително предложение. И какво искате в замяна?

— Нищо. Абсолютно нищо. Смятайте, че това е благотворителна вноска.

— Александър Николаевич, ние с вас сме възрастни хора и добре знаем, че безвъзмездна благотворителност няма. Не са такива времената, а и хората също. Каква е вашата полза от всичко това? Имайте предвид, че докато не разбере подбудите ви, няма да приема вашето предложение. Вие сте руски гражданин, нали? Защо решихте да ощастливите с щедрия си жест точно украинските деца? Да не би в Русия вече да няма нито едно злочесто дете?

— Имам чувството, че вие търсите претекст да ми откажете. Не греша, нали?

— Грешите — строго отговори Дорошенко. — Аз нямам желание да се отказвам от този подарък и откровено казано, имаме голяма нужда от него. Детските домове са най-болният ни проблем. Но не мога да рискувам репутацията на тази фондация. Ако се окаже, че сте замислили някаква афера...

— Жана Петровна, повярвайте, предложението ми е съвсем безкористно, зад него не се крие нищо незаконно или престъпно. Аз ви давам чисти, честни пари. Бих искал час по-скоро официални представители на фонда заедно с хора от задкарпатската администрация да отидат на място и да решат въпроса за предсрочното анулиране на договора. Трябва да призная, че донякъде сте права, аз наистина имам конкретни условия, срещу които ще дам парите, но това са точно условия, а не користни подбуди.

— И какви са те?

— Сградата трябва да бъде освободена от наемателите колкото се може по-скоро. Правилно отбелязахте, двамата с вас сме възрастни хора и не можем да не си даваме сметка, че за освобождаването на сградата от децата и за нейното наемане са давани рушвети както в Киев, така и в Львов и в Задкарпатието. А подкупените чиновници за нищо на света няма да допуснат анулирането на договора за аренда, още повече че арендаторите ще започнат да ги шантажират. Всичко това е много сериозно, Жана Петровна, и никак не ми харесва. Не ми харесва, когато някакви бандити и рушветчии решават въпросите си за

сметка на сираците. Смятайте, че това е моята изгода. Аз не съм похарчил нито копейка от наследството на писателя Богатов, защото исках да използвам парите за нещо, от което Михаил Фьодорович не би се срамувал. Чели сте негови произведения; дори сте играли в техни екранизации и би трябвало да разбирате, че той самият би постъпил точно така. Имаше силно развито чувство за справедливост и много обичаше децата.

Ташков най-въодушевено лъжеше и не можеше да се начуди на своята изобретателност: откъде му хрумваха всички тези доводи? Той също бе изучавал в училище нетленните произведения на класика на съветската литература и от тези повести и романи му бе останало единствено неприятното усещане за прикриване и лустросване на съветската действителност. В тях не виждаше особено чувство за справедливост и обич към децата. Нещо повече, този „глашатай на справедливостта и щастливото детство“ навремето не се бе спрял пред нищо, докато не разведе една жена и не се ожени за нея — жена, изоставила единственото си дете. Всъщност това вече не беше важно. Важното беше, че Ташков разбра що за човек е Жана Петровна Дорошенко, усети я, възприе начина ѝ на мислене и сега знаеше точно как да ѝ говори, за да постигне целта си.

— Бих искал името ми да не става обществено достояние. Не зная как е тук, но у нас в Русия е много опасно да показваш, колко си богат. Ако се разбере, че съм дал толкова средства за благотворителност, няма да се отърва от най-различни мръсници и изнудвани, които ще смятат, че съм предоставил на детския дом само една малка част от парите, а другото съм скрил. На никого не бих могъл да докажа, че съм дал всичко до копейка, просто няма да ми повярват.

— Естествено — кимна Дорошенко, — щом такава е желанието ви...

Ташков разбра, че е сломил нейната резервираност, породена от съвсем обяснимото недоверие към такъв благодетел. По-нататък нещата ще тръгнат по-бързо и лесно.

* * *

Първото, което видя Мирон, когато влезе сутринта в стаята на Наташа, бяха трите брошури с превода на Дюроа. Това беше удар под пояса. Нима отново сгрешиха нещо? Замисълът им и този път се провали, бандитите успяха да намерят и да донесат монографията, без да ги усети милицията.

Наташа полагаше всички усилия да остане спокойна, но Мирон виждаше, че едва сдържа сълзите си. Очевидно и тя бе разбрала, че хитрият им план не бе успял.

— Оо, виждам, че вече са ти донесли „Съвременни основи на логическия анализ“ — каза той високо и колкото се може по-бодро, макар че и на него му заседна буца в гърлото. — Браво, много хубаво. Започна ли вече да я четеш?

— Не още — едва чуто отговори девойката. — Току-що я донесоха, преди десетина минути.

— Първо ще трябва да я прочетеш най-внимателно. И гледай всичко да ти е ясно. Ако усетиш, че не разбираш нещо, питай ме веднага, в никакъв случай не бива да минаваш към следващата теорема, ако не си усвоила предишната. Хайде, почвай, а аз ще порешавам задачи на компютъра.

— Мирон, наистина ли съм толкова тъпа? Мислех си, че разбирам всичко толкова добре, а ти казваш, че не е така.

— Не пресилвай нещата, Наташа — сухо отговори той. — Не съм казвал подобно нещо. Просто обърнах внимание, че си заучила много от теоремите, без да вникваш задълбочено в тях. Зубраческият подход би бил нещо нормално, ако трябваше да вземаш изпит по математика за трети курс в института. Но ние с теб не се занимаваме с вузовска математика, нито с учебническа, а с истинска наука, с голямата наука, разбираш ли? А ти имаш всички способности за това. В голямата наука обаче зубрачеството е недопустимо. Когато прочетеш доказателството на дадена теорема, ти би трябвало с учудване да си кажеш: „Ами да, точно така е, другояче не може да се направи.“ Но докато си казваш: „Ще го запомня и ще знам, че е така“, нищо няма да постигнеш. Именно затова е и монографията на Дюроа — да ти помогне да видиш сложните неща под друг ъгъл, да ти даде нова логика и да те улесни в усвояването на материала.

В стаята настъпи тишина, нарушавана само от лекото прошумоляване на прелистваните страници и мекото потракване на

клавишите. След известно време Наташа вдигна глава.

— Мирон...

— Да? Нещо неясно ли?

— Не, но текстът е много блед и трудно се чете. Ако обичаш, придвижи ме по-близо до прозореца.

Мирон едва сдържа усмивката си. Разбира се, монографията на Дюроа е особено полезна книга, но Наташа изобщо няма нужда от нея, отдавна бе усвоила всичко, и при това блестящо. Налагаше се обаче тя да се преструва на старателна, след като той с толкова маневри успя да внуши на Василий, че книгата спешно трябва да се намери. Е, намери му я — сега бъди така любезен да я използваш в интерес на общото дело и да покажеш добре необикновените способности на момичето. А Наташа търпеливо я чете, но знае какво трябва да прави. С молбата си да я придвижи на по-светло целеше да му подсказе, че иска да седне до него пред компютъра. Браво, точно така.

Мирон я премести до себе си и бързо набра следния текст: „Не се тревожи, още не всичко е загубено. Трябва да поизчакаме. Може би замисълът ни е успял.“

Наташа изглеждаше съвсем погълната от четенето.

— Не разбрах — неочаквано се обади тя, — колко итерации^[1] трябва да се направят?

Мирон надникна в книгата и бързо прочете пасажа, който му сочеше девойката. В него изобщо не се споменава за итерации. Но той разбра въпроса ѝ: „Колко трябва да чакаме?“, и бързо набра отговора:

„Мисля, че три-четири дни. През това време трябва да измислим следващия ход, ако се изясни, че нищо не е станало. Само не падай духом. Ще се измъкнем оттук, обещавам ти.“

А на глас каза:

— Прочети внимателно предната теорема, там всичко е казано.

След известно време Наташа затвори брошурата с превода.

— Моля те, изпитай ме. Мисля, че сега вече всичко разбрах. Но ти беше прав, след онова, което прочетох, доказателствата ми изглеждат съвсем различно.

— Колко прочете?

— Цялата първа глава.

Мирон отвори сборника.

— Ще решиш задачи триста и шейсета и триста седемдесет и осма.

Той се поотмести, за да е по-удобно на Наташа да работи с клавиатурата. Тъй като девойката използваше всяка свободна минута, за да се упражнява, сега думите на екрана се появяваха много по-бързо и почти без грешки.

„Струва ми се, че просто ме утешаваш. Сигурно става нещо страшно. Трябва да умра, нали? А ти? Какво ще стане с теб? Недей да мислиш, че ме е страх чак толкова. Най-страшно е, когато те боли, а аз съм изтърпяла толкова болки през последните години, че вече не се страхувам от нищо. Едва ли ще боли по-силно. А когато вече не боли, значи няма страшно.“

— Не — рязко възкликна Мирон, изтърпнал при тези думи на екрана, — не е вярно. Изобщо не е така. Грешно започваш. Върни се отначало.

Той щракна с „мишката“ и заличи ужасните редове. Наташа се извърна към прозореца и се замисли. Ако в стаята имаше камера, наблюдателят би останал с впечатлението, че девойката разсъждава по какъв друг начин би могла да реши задачата. Мирон бегло погледна ръцете си, усетил, че треперят, и видя, че те не само трепереха, а направо се тресяха като ръце на алкохолик след голям запой. Бързо ги мушна между коленете си, като се прегърби и се престори на дълбоко замислен. Разбира се, че е така. Тя трябваше да умре, той — също. Оттук няма да излязат живи. Охраната е твърде засилена, за да хранят някаква надежда, че онова, което се върши тук, е съвсем невинно. Добри работодатели. Как не. Ще дойдат, ще видят талантливата девойка, ще поговорят с лекаря. И после какво? Ще върнат Наташа обратно в Москва, в болницата, където е тъпкано с ченгета, които ще вземат да я разпитват къде е била, при кого и защо. Не става. Може би ще я откарат на някое друго място или пък ще трябва да я убият, за да ѝ затворят устата завинаги. А разправата с него ще бъде още по-кратка, това вече е ясно.

Наташа отново се обърна към компютъра, сложи ръце на клавиатурата и започна да набира.

„Недей да ме утешаваш, всичко разбирам. Не се бой, няма да изпадна в паника. Благодаря ти за грижите и за всичко, което направи да ме измъкнеш отгук. Ти не си виновен, че нищо не излезе. Обичам те. Искам да го знаеш.“

Сърцето му се сви от състрадание към безпомощната девойка, която бе живяла на този свят толкова малко, а и годините на съзнателния ѝ живот са били толкова безрадостни. Наистина е права, нито един от опитите му не излезе сполучлив и той вече трябва да се примири, да не храни повече напразни илюзии. Мюсюлманите са жестоки хора и кой знае каква мъчителна смърт ще измислят за тях, ако решат да ги накажат за неподчинение и за жалките им опити да се спасят. А ако се престориш, че не разбираш нищо, все пак можеш да се надяваш на по-лека смърт. Куршум в тила и край. И щом като им оставаше толкова кратък срок, нека поне създаде малко щастие на това нещастно момиче.

„И аз те обичам.“

— Така вече е по-вярно — каза той, като се престори, че нанася корекции в нейното решение.

„Значи наистина трябва да умра. Иначе не би ме излъгал. Невъзможно е да ме обичаш, та аз съм инвалид и никога няма да се оправя. Недей да ме съжаляваш. Аз просто те обичам и това е всичко.“

— Сега вече всичко е вярно, сигурна съм — неочаквано високо каза Наташа. — Може ли да започвам втората глава?

— Да — с потрепващ глас отговори Мирон, — сега всичко е вярно.

Девојката отново отвори монографията и Мирон с ужас видя, че по страниците капят сълзи. Наташа седеше неподвижно, без да издава нито звук, а прозрачните едри сълзи продължаваха да се отичат по бледите ѝ безкръвни бузи. Изведнъж огромна, разкъсваща сърцето вълна от жалост се надигна у него и удави всичките му съмнения и трезви доводи, запълни онази пропаст, която стоеше между него, двајсет и две годишния мюсюлманин, и неизлечимо болната седемнайсетгодишна рускиня. Той нямаше да я изостави, не можеше да я изостави. Или и двамата ще се спасят, или и двамата ще умрат. Но ще останат заедно докрай.

* * *

На другия ден след разговора с Ташков Зоя Смирягина отиде на адреса, който ѝ бе оставил. Вратата ѝ отвори млад симпатичен момък.

— Кого търсите?

— Ирина.

— Тя е на работа.

— На работа ли? Но днес е неделя — обърка се Зоя.

— Ами тя работи всеки ден, без почивка.

— Бихте ли ми казали къде мога да я намеря?

— Тя е на съседната улица, мие стълбището на шестнайсететажния блок.

— Благодаря ви — измънка Зоя.

Младата жена лесно откри блока, защото всички останали бяха или на девет, или на дванайсет етажа. Приближи се до входа и през широката остъклена врата видя едно слабичко грозно момиче, което миеше пода в преддверието. Навън, точно срещу входа, имаше пейка и Зоя седна на нея така, че да може да наблюдава момичето. В блока непрекъснато влизаха хора и минаваха с мръсните си обувки по токущо измитата мозайка, като оставяха кални следи, а Ира тутакси се захващаше да измие отново мястото, което допреди малко блестеше от чистота. От време на време се изправяше и бършеше с лакът лицето

си. Отначало Зоя си помисли, че тя бърше потта от челото и бузите си, но по-късно разбра, че това са сълзи.

Ира приключи с миенето, отнесе нанякъде кофата и бърсалката, след което излезе от сградата. Зоя понечи да я заговори, но се отказа, просто тръгна след нея. Видя, че девойката влиза в сградата, където преди малко я бе потърсила. Сега вече ще си бъде вкъщи, реши младата жена, след известно време ще може да се качи при нея. Очевидно Ира е разстроена от нещо, постоянно плаче, така че не биваше да я безпокои сега, току-що се е прибрала от работа, нека малко си отдъхне, да пийне чай ѝ да се успокои. Обаче доста скоро Ира пак излезе и се отправи по улицата, водеща към битака. Без да си обясни защо, Зоя тръгна след нея. След половин час ѝ стана ясно с какво се занимава Ира Терехина на битака. Зоя намери една свободна пейка недалече от павилиона „Горещи закуски“, откъдето Ира вземаше сандвичи и напитки, за да ги разнася из пазара. Седна и зачака. Наложил се да чака до четири часа, когато пазарът започна да се произпразва. Най-сетне видя, че Ира се отправя към изхода.

— Извинете, вие се казвате Ира, нали? — застигна я младата жена.

— Е, та? — неособено учтиво отговори тя. — Какво искате?

— Да си поговорим.

— За какво?

— За вас. И за мен. И за Валерий Василиевич Волохов.

Лицето на Ира изведнъж се промени, агресивният израз изчезна и отстъпи място на съчувствие.

— Вие сте негова жена, така ли?

— Не. Но нека да отидем другаде, тук има много хора.

— Хайде — изкомандва Ира и ловко я поведе през тълпата, която все още беше доста гъста. — Наблизо има едно място, където можем да поседнем.

Отидоха на железопътната гара. Тук наистина имаше много пейки, но всички бяха заети от хора с багаж, които чакаха електричката.

— Вие не гледайте, че има толкова народ, ей сега ще дойде влакът и перонът ще се опразни. Влаковете минават начесто, през десетина-петнайсет минути.

И наистина иззад завоя на железопътната линия отначало се чу свирка и после се показа влакът, който след секунди спря на гарата. Междувременно хората на перона се засуетиха и грабнали чантите и торбите си, се втурнаха към разтворените врати. Пейките се освободиха и сега Ира и Зоя можеха да си избират къде да седнат.

— Да идем на оная, там е сянка — предложи Ира, като посочи пейката до едно дърво. Всъщност дървото беше извън перона, но беше толкова високо и криво, че клоните му провисваха над пейката, засланияйки я от палещото слънце.

Седнаха, но Зоя изведнъж изгуби кураж и вече не знаеше как да подхване разговора и дали изобщо има смисъл от него. Какво може да каже на това момиче, за какво да го пита? Но Ира първа наруши неловкото мълчание:

— Сигурно вече знаете всичко за Волохов?

— Да — кратко отговори Зоя.

— И че ми е баща?

— Да, казаха ми. Ира...

— Какво?

— Много ви е труден животът, нали?

— Да, много. Но нищо, справям се някак. А защо питате?

— И аз не зная. Извинете, може би ви изглеждам глупаво, но ще ви кажа — чакам дете.

— От него ли?

— Да. И се чудя какво да правя.

Ира се обърна и я погледна с изненада.

— Че какво може да правите? Ще го раждате.

— Но как... Вече ми казаха истината. И ме е страх.

— Страх ви е? И от какво? Ах, да, ясно, и вие сте като майка ми, смятате, че неговите деца са чудовища. Никога няма да й простя онова, което направи. Разказаха ли ви за нас?

— Да, всичко знам.

— И вашето дете също няма да ви прости, ако го убие — съвсем сериозно отбеляза Ира. — Не си слагайте такъв грях на душата. Как се казвате?

— Зоя.

— Вие отдавна ли... с него?

— По-малко от година.

— Ох, горката, горкичката.

Ира нежно я хвана за ръката и несръчно я погали.

— Не се бойте от нищо, Зоя. Раждайте. Аз ще ви помагам.

— Но как ще ми помагате — горчиво се усмихна младата жена.

— Вие самата имате нужда от помощ.

— От нищо нямам нужда — озъби се неочаквано девойката. — Никой не ми трябва, сама ще се оправя. А на вас, ако ви е трудно с малкото, аз ще ви помогна. Може и при него да се проявят същите болести, както при мен и моите хлапета, така че ще ви кажа какво да правите. И не ме гледайте, че съм такава страшна и необразована, вашето дете ще бъде друго. Да бяхте видели моята Натка! Тя е такава хубавица, същинска кинозвезда. И е много умна и талантива. Вие също ще се гордеете с детето си. И недейте да мислите за нищо лошо.

— Но защо ме уговаряте толкова? — уморено попита Зоя. — Вас какво ви засяга?

— Моля ви — погледна я умолително в очите девойката, — оставете вашето бебе да се роди. Защото аз си нямам никого...

Изведнъж Зоя разбра какво иска да ѝ каже Ира. Тя се чувства толкова самотна, че ѝ се иска, макар и някак несръчно, да си създаде илюзия за семейство. И точно затова предлага помощта си. Защото тя и бъдещото бебе са от един баща, тоест имат кръвна връзка и значи са роднини. Зоя, майката на това бебе, също ще ѝ бъде почти роднина. Ира така горещо мечтае семейството ѝ да не е само от безпомощни инвалиди, за които постоянно да се грижи. Мечтае за нормален, човешки живот, иска да я търсят по телефона, да ѝ идват на гости, а и тя да има къде да отиде за някой празник или на рожден ден. Не в болницата, а в уютно жилище. Да поднесе подарък и да седне като всички останали на празничната трапеза. Ташков беше разказал на Зоя, че негов колега се запознал с Ира, за да изпълни някаква задача и създал у нея илюзия за топли човешки взаимоотношения, но по-късно загинал. Ала дори да не беше загинал, от тази връзка нямаше да излезе нищо, защото за него тя е била просто работа. Връзка, създадена от служебна необходимост. Горкото момиче.

Зоя решително стана от пейката.

— Благодаря ви, Ира.

— За какво ми благодарите?

— За утешителните думи, за помощта, която ми предложихте. Вие сте чудесен човек. От все сърце ви желая всичко най-хубаво.

— Значи не сте променили решението си за бебето? Няма да го раждате, така ли?

— Не знам. Още нищо не знам. Извинете. Довиждане.
Тя се обърна и бързо се отправи към изхода от перона.

[1] Итерации — повторения. — Б.пр. ↑

ГЛАВА 20

Аякс обичаше домът му да е обзаведен изискано и комфортно, с всички необходими удобства. Отдавна беше разбрал, че е излишно човек да се ядосва или дразни от нещата, които не му харесват или не са му удобни, стига само да разполага с чудесното средство, наречено пари. Парите могат да решат всеки проблем и да отстранят всяко неудобство. Ето защо той беше преустройвал и обзавеждал московския си апартамент търпеливо и с любов, по свой вкус, след което се бе заел и с вилата. Сега и двете му жилища напълно отговаряха на високите му изисквания и той се чувстваше уютно както в Москва, така и извън града. Аякс беше чудесен къщовник, нежно обичаше жена си и сина си и обожаваше майка си, която живееше постоянно в добре благоустроената вила и при която ходеше с огромно удоволствие. Майката никога не бе имала представа с какво се е занимавал приживе покойният ѝ съпруг, както и с какво се занимава сега единственият ѝ син, а охолството въпреки възприемаше като доказателство, че нейното момче се е адаптирало успешно към новите икономически условия.

Като се изключи проислямският му криминален поминък, Аякс беше твърде приятен човек във всяко отношение, имаше много приятели и познати, а също и протежета, на които беше правил най-различни услуги и които му бяха благодарни и верни. При това негово засмяно лице и весели очи никой никога не би помислил, че този човек най-хладнокръвно издава заповеди да се убиват хора, и смята двете злочести момичета, надарени с необикновени способности, за стока, която трябва „добре да се рекламира“, за да бъде продадена изгодно.

След като изпрати жена си и сина си за три седмици на Френската Ривиера, Аякс всеки ден идваше при майка си на вилата, където го очакваше топла и вкусна вечеря, приятен и задушевен разговор на откритата веранда и чай с неизменното вишнево сладко, което обичаше от дете. Тази вечер също беше тук и тъкмо бе седнал о майка си за традиционния чаен ритуал, когато огромната овчарка, кротко легнала в краката му, изведнъж стана и нервно наостри уши.

— Грета е неспокойна — отбеляза майката. — Сигурно пак някой се мотае пред вратата.

— Ей сега ще видя — стана Аякс и се наметна с якето. — Хайде, Грета, ела да проверим кой се разхожда там.

Придружен от овчарката, той отиде до градинската врата и веднага забеляза госта, който с безразличен вид се оглеждаше наоколо.

— Търсите ли някого? — добродушно попита Аякс, без да излиза на пътя.

Въпросът бе зададен само за очи, защото Аякс добре познаваше този мъж, който много пъти бе идвал при него като свързка на чеченците.

— Наредиха да ви предам: след три дни започват бойните действия и приютът в планината може да потрябва.

— Ясно, добре. Друго?

— Нищо повече.

Аякс се обърна и бавно закрачи към къщата. Грета ситнеше до него и току недоволно поглеждаше назад към мястото, където бе стоял чуждият човек.

Значи след три дни в Чечня ще започнат интензивни боеве. И ако някой от ръководителите на опозицията или от авторитетните командири бъде ранен, ще го изпратят в карпатския „санаториум“, където хората на Аякс ще му осигурят висококвалифицирана помощ и нужните грижи в обстановка на пълна безопасност. Фактически сградата на бившия детски дом беше наета преди година именно с тази цел. В Карпатите е пълно с малки летища, където може да кацне самолет с ранени, а всички организационни въпроси във връзка с това държи под контрола си полковник Уциев, който открай време служеше в Задкарпатския военен окръг и разполагаше там с влиятелни корумпирани хора. „Санаториумът“ беше обзаведен с най-модерна апаратура, имаше чудесна операционна зала и натъпкана с електроника стая за интензивна терапия, където можеха да вдигнат на крака и най-безнадеждно ранения боец, стига само да е още жив. Също така беше осигурен и спешен превоз на лекари, предварително подбрани и готови всеки миг да потеглят към летището. Колко пъти вече се беше случвало медиите официално да съобщят за гибелта на някой виден функционер при военните действия в Чечня, а след половин година той отново да се появи на арената жив и здрав с целия си авторитет. И

никой не можеше да си обясни къде се е губил през тия шест месеца и защо е била пусната информация за неговата гибел, а възкръсналият само многозначително се усмихваше и отговаряше, че такава е била волята на Аллах.

След три дни. Значи до три дни санаториумът трябва да бъде опразнен от всички външни лица. А те са Наташа, Асланбек Уциев, синът на полковника, и иранският лекар. Трябва да останат само Василий и медицинската сестра Надя. Е, и охраната, разбира се. Така че се налага сделката да бъде приключена в срок от три дни.

— Кой беше, сине? — загрижено попита майката, когато Аякс се върна на верандата.

— Някакъв мъж се загубил и пита как да стигне до гарата. Хайде да направим нов чай, майко, тоя вече изстина.

— Ей сега ще сложа чайника — с готовност се надигна възрастната жена.

— Стой си — топло ѝ се усмихна Аякс, — аз ще го сложа. Тъкмо ще сипя и храна на Грета. Хайде, моето момиче — почеса той овчарката между ушите, при което тя сладко замижа, — отиваме при купичката.

Когато влезе в кухнята, Аякс плътно затвори вратата след себе си, запали газта на печката, наля вода в чайника и го сложи на котлона, след което извади от джоба си клетъчен телефон.

— Обадете се на Полукс — полугласно нареди той — и му кажете, че експертите трябва да дойдат в тридневен срок. Ясен ли съм? До три дни, не повече. След това няма нужда да идват. След три дни контролният експонат ще бъде унищожен.

Грета с недоумение и обида гледаше господаря си, който бе произнесъл заветната дума „купичка“, а сега нищо не сипваше в нея. И защо я повика? Не ѝ обръща внимание, стои и приказва нещо в тая кутийка, дори не поглежда към лъскавия пакет на шкафчето, от който обикновено се изсипват толкова апетитни и вкусни възсолени топченца. По-добре да си беше останала при старата господарка — е, тя не ѝ е толкова любима, колкото господарят, но е добра и винаги ѝ дава по нещо вкусничко от масата.

Седнала до краката на господаря си овчарката се опитваше да улови погледа му, но той сякаш беше забравил за нея. Пак натискаше копчетата по черната кутийка.

— Ако до три дни експертите не пристигнат, отървете се от стоката, не можем повече да я държим. След това ще започнат да ни изпращат гости, трябва да се освободи място за тях и да се осигури конфиденциалност. Какво? Все ми е тая, това не е моя работа. Разбира се, е максималната акуратност. Синът? За него няма да имаме проблеми, полковникът е наясно с нещата. Да, много естествено, и него. Довиждане.

— Не ми се сърди, мойто момиче, — гальовно нареждаше той, докато парченцата „Чапи“ с приятен шум се сипеха в купичката, — прегладня, нали? Не те храни господарят, а? Ох, колко е лош, колко е лош, забрави той своето момиче, все се занимава с други работи. Хайде, хубавице. Да ти е сладко.

Грета долавяше всяка интонация в гласа на господаря и сега със задоволство установи, че преди малко той не ѝ беше дал храна не защото тя е направила някаква беля и е виновна. Това беше най-важното. Законите на кучешката преданост диктуваха да не се нарушава волята на господаря. Грета вдигна към Аякс очи, пълни с нямо обожание, и го близна по ръката.

* * *

Както знаем, Александър Ташков от малък беше разбрал каква власт и сила притежават парите, макар че така и не можа да усвои механизма на тяхното приложение, просто приемаше този факт за даденост. Знаеше, че твърде много престъпления се извършват именно за пари дори ако рискът от разобличаване с произтичащите от това неприятни последици е извънредно голям. В деветдесет и девет случая от сто жаждата за пари превъзмогва всеки страх.

Той трезво преценяваше ситуацията с анулирането на договора за аренда и знаеше, че ако е бил осигурен чрез големи подкупи, лицата, от които зависят всички бюрократични въртели, няма да се откажат лесно от своите задължения към арендаторите. Ако разполагаха с достатъчно време, можеше със съдействието на фондация „Щастливо детство“ да бъде организирана мощна кампания в местните масмедии, да бъде мобилизирано общественото мнение, след което да се отиде при отговорните лица, те да бъдат сплашени и да им се предяви иск за

предсрочно анулиране на договора, като бъде изразена готовност да се заплатят всякакви неустойки, защото интересите на децата сираци са по-важни от всичко. Дори можеха да се направят постъпки договорът да бъде обявен за недействителен. При такава силна вълна от недоволство чиновниците, от които зависи съдбата на договора, просто вече няма как да се съпротивляват, нито да търсят аргументи в защита на арендаторите. Но за всичко това са нужни не по-малко от четирипет месеца. А Ташков не разполагаше с толкова време.

Единственият начин да се преодолее съпротивата на онези, от които зависи бързото уреждане на нещата, беше да им се даде още по-голям рушвет от получения преди. Разбира се, рушветът е осъдително действие, няма спор. Но Ташков и не спореше, просто го плати с парите от наследството, оставено от класика на съветската литература Михаил Фьодорович Богатов. И естествено, не го направи лично и директно, всичко беше подобаващо украсено и дори някак интелигентно, същевременно обаче бе извършено с необходимата категоричност, за да не хрумне на рушветчиите да въртят номера и да играят двойна игра. Така че те останаха с впечатление, че са попаднали в ръцете на още по-силни мафиоти, които знаят всичко за тях и ще ги открият навсякъде, ако проявят некоректност, и които имат намерение да си разчистват някакви сметки с арендаторите.

Най-много ги уплаши изискването да отидат официално в сградата на бившия детски дом и да уведомят арендаторите, че спешно трябва да освободят всички помещения. Едно е да уредиш формалностите в кабинета си и да осигуриш всички необходими подписи, а съвсем друго — да се изправиш лице в лице с онези, от които си взел пари и които, меко казано, си изиграл от алчност за по-голяма сума. Не ще и дума, че това мероприятие не беше от най-приятните.

Още пари отидоха за организирането на демонстрация. Събраха всички жители от околните селища, връчиха им плакати, на които пишеше „Детският дом е за сираците“, „Вън окупаторите от детския дом“, и им обясниха какво и как трябва да се прави. Демонстрантите трябваше да осигурят морална подкрепа на официалните лица и да послужат за жив аргумент в полза на скорошното анулиране на договора.

— Не искахме да ви безпокоим предварително, надявахме се, че всичко ще остане само на думи — говореше на Василий един от представителите на местната администрация. — Но виждате как се обърнаха нещата. И не съм в състояние да направя нищо, защото договърът за аренда беше сключен в нарушение на закона и заобикаляше установения ред, сами го знаете. Ние имахме право да дадем сградата под наем само за кратък срок, и то, при условие че ще бъде освободена незабавно още щом се появи възможност за финансиране на това детско учреждение. Отстъпихме от нормативната уредба и сключихме с вас договор за три години, тъй като бяхме сигурни, че за това време едва ли ще се намерят пари за сиропиталището. Пари обаче се намериха. Ние и без това вече си имаме големи неприятности заради тригодишния срок на договора. Повярвайте, направихме всичко възможно, за да защитим вашите интереси, но уви, напразно.

Ташков стоеше сред тълпата жители, изразяващи общественото възмущение, и внимателно разучаваше околността. Бетонната ограда около сградата бе висока и затова в ролята на енергичен активист Александър се качи върху покрива на автобуса, докарал демонстрантите, после издигна лозунга високо над главата си. Сред кафеникавозелената маса от дървета, заобикалящи оградата, набитото му око току откриваше движещи се обекти. Да, охраната тук беше повече отколкото трябва. И още по-лошото е, че тя е пръсната не само по територията на сградата, но и извън нея, по склоновете на околните планини. Сериозни момчета са тия арендатори. Ако беше предприета силова акция, загубите щяха да бъдат много големи. Добре, че пусна в обращение парите на Богатов. Ако има начин да се мине без кръв и жертви, това трябва да бъде направено, независимо колко пари ще струва. Жалкото е само, че не всички шефове го разбират.

Василий Игнatieвич не излезе да изпрати посетителя. Всичко това му дойде като гръм от ясно небе. И как така изведнъж му се струпаха толкова неприятности: не стига, че Аякс заповяда след три дни да се отърват от момичето и Мирон, а на всичкото отгоре сега трябва да освобождават и сградата. От трите определени дни мина вече ден и половина, но засега не бива да се предприема нищо, експертите може да дойдат. И трябва да им се покаже живата Наташа, а не някакъв труп. Нищо, може пък до утре всичко да се оправи.

Но нещата започнаха да вземат много лош обрат. След като си замина чиновникът, демонстрантите не си тръгнаха, както очакваше Василий, а продължаваха да стоят около сградата, без да показват ни най-малкото желание да се разотидат. Дори нещо повече, когато взе да се мръква, те започнаха да разпъват палатки и да палят огънове с явното намерение да си готвят ядене. Ама тия да не смятат да нощуват тук? Идиотизъм. Василий пое дълбоко въздух и излезе на пътя.

— Граждани — високо и колкото може по-уверено каза той, — събирайте си нещата и се разотивайте по домовете си. Представителят на администрацията ме уведоми за взетото решение и аз съм съгласен с него, нищо не оспорвам. Беше ми даден срок от една седмица, за да извозя имуществото и да освободя сградата. Обещавам, че след седем дни нас вече няма да ни има тук. Вашата демонстрация е излишна, няма за какво да ме убеждавате. Решихме всички въпроси.

В отговор той чу силен рев от множество гласове, над тълпата се вдигнаха нови плакати, които Василий не бе виждал през деня: „Кацапи, вълн от украинска земя!“, „Украинската земя е на украинците!“.

— Ще стоим тук, докато не се пръждосате!

— Вие сте измамници и лъжци!

— Махайте се от детския дом, той е на сираците!

— Кацап-шкембелия! Дебелогъз кацап, оял се с украински хляб!

— Измитай се оттука, докато си още цял! Заради такива като тебе ние нямаме работа!

Крясъците ставаха все по-агресивни и Василий разбра, че с мирни преговори нищо няма да постигне. Нима ще вземе да открие огън по тая тълпа? Името му фигурира във всички договори за арендата и ако някой от демонстрантите пострада, първо от него ще бъде потърсена отговорност.

— Какво искате? — високо попита той, мъчейки се да запази хладнокръвие. — Защо не си отивате?

— Ще те държим под око — чу се глас от тълпата. — Да видим как ще почнеш да си изнасяш партакешите. Ще проверяваме всички коли, за да не отмъкнеш нещо, което е собственост на детския дом. Хайде, върви да си обираш крушите.

Това вече на нищо не прилича. Значи Наташа не може да бъде изведена оттук нито жива, нито мъртва. Разбира се, той може да пуска

колите, придружени от охрана, която да не позволи такава проверка, но хората му са такива, че от пръв поглед си личи националната им принадлежност. Само това липсваше, да плъзнат слухове, че в Карпатите са се настанили въоръжени чеченци. За нарушаване на секретността Аякс ще му откъсне главата.

Няма друг изход. Налага се да изчака да минат тия три дни и да решава тук, на място, въпроса с Наташа и Мирон. Макар че за какъв дявол да чака? Идването на експертите трябва спешно да се отмени. Тълпата няма да ги пропусне, а дори и да ги пропусне, ще се разчуе, и то където не трябва, че тук са пристигнали чужденци.

Василий влезе в сградата и извика при себе си Марат, началника на охраната, снажен и мускулист мъжага, чието лице бе обрасло с брада чак до очите.

— Трябва спешно да се опакова всичко, няма да ни оставят на мира. Тая нощ довърши каквото трябва и почваме да си стягаме багажа.

— Тия хора така ли ще стърчат покрай оградата?

— Съдейки по всичко — да. Няма намерение да се разотиват и изобщо се държат крайно недоброжелателно. Не бива да разлайваме кучетата, тука не е Русия. Тук и вие, и ние сме еднакво чужди и нежелани. Украйна не участва във войната. Така че ще трябва да си налягаме парцалите.

— А Охрименко? Как е допуснал подобно нещо?

— Как, как... Допуснал го е, и толкоз. Глупак. Оказва се, че недоволството е назрявало отдавна, а той, вместо да ни предупреди и да вземе мерки, се бил надявал всичко да се успокои от само себе си и да се размине. Защо да умуваме сега? Трябвало е да му мислим порано, когато все още е можело да се направи нещо за предотвратяване на тия шумотевици. А вече сме поставени пред свършен факт и трябва да се нагаждаме. С една дума, налага се момичето и синът на полковника да се очистят без много шум, те повече не са ни нужни и ще ни бъдат излишен товар при евакуацията. Най-удобното време ще бъде през нощта, за да не се види нищо. Ще изключиш дежурното осветление.

— И двамата значи?

— Нали вече казах, какво питаш? — кипна Василий. — Щом ти се каже веднъж, трябва да ти е достатъчно. Изпълнявай. И всичко да

стане по ноти.

Без да каже нито дума повече, началникът на охраната напусна стаята. Мракът бързо се сгъстяваше. Василий Игнatieвич напрегнато се взираше в тълпата покрай оградата. От прозореца на третия етаж, където беше стаята му, добре се виждаше как хората разпъват палатките и сноват край огньовете. Очевидно демонстрацията бе добре организирана от опитна ръка, всичко се вършеше в пълен ред. От общата маса бе излъчена група за „морален натиск“, която размахваше плакати и дружно скандираше лозунги. Сега, когато първата смяна бе приключила с вечерята, групите се размениха. Хората предаваха плакатите на онези, които вече бяха вечеряли, и се отправяха към огньовете. Явно имаха намерение да досаждат на обитателите на сградата през цялата нощ. Всъщност това не беше чак толкова лошо. През собствените си истерични крясъци те нямаше да чуят онова, което не е за техните уши.

Стана още по-тъмно. Началникът на охраната изпълни заповедта и дежурното осветление по периметъра на сградата и върху покрива на зданието не беше включено. Но изведнъж Василий чу шум на кола, а след миг видя, че към тълпата приближава една камионетка. Тутакси от най-близкия огън се отдели група мъже и след няколко минути стана ясно, че са докарани акумулаторни батерии, към които бяха включени мощни прожектори. След още няколко минути цялата сграда беше залята от ярка ослепителна светлина.

— Гадни копелдаци! — полугласно изруга Василий. — И за това се сетиха. Ще ми се да знам какво толкова искат да видят тук.

Той изскочи в коридора.

— Веднага ми намери Марат! — подхвърли на пазача, дежурец на етаж.

Началникът на охраната се появи след пет минути, тъкмо се бе навечерял.

— Засега недей да правиш нищо — мрачно му нареди Василий. — Много е светло наоколо.

— Може да пратим на покрива снайперист да им изпотроши апаратурата — предложи Марат. — Надали имат резервни прожектори.

— Ти си луд! Нали сме мирни арендатори, откъде у нас снайпери? Нима искаш да стане скандал? Ако си позволим само един изстрел, утре тук ще довтасат всички — и милицията, и

контраразузнаването, и Министерството на отбраната, и пресата. Не ти ли стига световната слава, копеле гадно? Ще кротуваш и няма да си подаваш носа, навън! Утрото е по-мъдро от вечерта. Охрименко каза, че разполагаме с една седмица. За това време все ще измислим нещо. И най-важното е да не разберат колко хора сме тук. Ще можеш ли да обясниш на някого защо са му притрябвали на един арендатор, сиреч на мен, петдесетима въоръжени чеченци? Надя, как да е, ще мине за обслужващ персонал. И лекарят може да се изкара оттук без много разпавии. Ако се стигне до обяснения, ще представим момичето за моя болна дъщеря, Мирон — за син, тогава става ясно защо тук има лекар и медицинска сестра. Но теб и твоите горили къде да ви дяна? И никаква стрелба, да не съм чул и един гърмеж, ясен ли съм? Незабавно прибери охраната от двора, ще оставиш само хората в гората, слава богу, ония глупаци не се сетиха да я осветят. На територията на сградата да останат само кучетата.

Никога досега на Василий Игнatieвич не му се беше случвало да прекара нощ като тази. Виковете навън не спряха до разсъмване и към изгрев-слънце нервите му бяха опънати до скъсване. Пръв опра пешкира Мирон. Той също бе прекарал безсънна нощ и без да разбира какво става, в шест сутринта помоли пазача от втория етаж да го заведе при Василий.

— Ти какво се шляеш? — кресна му Василий. — Не можеш ли да си седиш на задника?

— Какво става, Василий Игнatieвич? Кои са тези хора? Какво искат? — разтревожено попита момъкът.

— Това теб не те засяга! Не си пъхай носа, където не ти е работа. Ти трябва да се занимаваш с малката, ясно! Разкарай се оттук!

Към пладне напрежението достигна своя апогей. Беше страшна жега и трите дузини едри и яки мъже, които при нормални условия трябваше да стоят на открито и да охраняват сградата, сега седяха затворени вътре, изтормозени от безделието и задухата. Най-лошо от всичко беше, че храната им свършваше. Обикновено ходеха за продукти до Кути, Косов или Заболотов, а понякога изпращаха камионетката в Коломия и се запасяваха за цяла седмица. Месо пазаруваха от свои доверени хора по селата, които товареха по няколко заклани животни и срещу известна сума не задаваха никакви въпроси и на никого нищо не казваха. Зеленчуци също купуваха на едро, а

останалите неща закупуваха на малки партиди от различни места, за да не правят впечатление с големите количества. По график вчера трябваше да изпратят колите за продукти, но не успяха. И сега изобщо не беше ясно как да се справят с положението. Дори да убедят демонстрантите, че трябва да се докара храна, на връщане те непременно ще проверят какво има в колата и ще бъдат много учудени при вида на подобни количества продукти. Явно, че са много за четирима души дори за цял месец. Ще трябва да се търси някакъв друг изход. Но какъв? Не можеш да нахраниш петдесет мъжаги с празни приказки, те искат месо и хляб най-малкото.

Към четири следобед се чу вой на милиционерска сирена. Тълпата бавно стори път на един микробус с буркан на покрива. Той спря точно пред вратата и от него енергично изскочиха двама автоматчици, а след тях, пъшкайки, трмаво слезе едър шкембест мъж с милиционерска униформа и пагони на майор. Над тълпата тутакси се вдигнаха нови плакати, на които Василий прочете: „Долу продажната власт!“, „Долу милицията, която живее от труда на данъкоплатците и защитава бандитите“. Очевидно тези плакати бяха взети като резерва, в случай че милицията се застъпи за арендаторите. „Предвидливи копелдаци“ — злобно прошепна Василий. Дебелият милиционер дълго говори нещо на демонстрантите и един по един плакатите с оскърбителни нападки изчезнаха.

Представителят на властта лениво се огледа наоколо и направи няколко крачки към вратата.

— Пуснете го — нареди Василий на охраната.

Крилата на чугунената врата бавно се плъзнаха настрани и дебелият майор, клатушкайки се, закрачи към сградата, а след него потегли микробусът. Василий слезе да посрещне представителя на властта.

— Лошо, панове — без предисловия започна майорът, обръщайки се към Василий на забавна смесица от украински и руски. — Треба да освободите будинок.

— Дадоха ни една седмица да си организираме напускането — възрази Василий. — След седмица няма да сме вече тук, бъдете спокоен.

— Да, ама аз не можу толки да чакам. Виждате що се роби наоколо? Мени главоболия не треба. Збирайте си багажа и напускайте.

Майорът беше уморен и потен, със зачервено, лъснало от мазнина лице, говореше бавно и авторитетно, без дори за секунда да се усъмни в своята правота. Той не иска демонстрации на подведомствения си участък. Всичко се случва, а после той да отговаря и да се разправя с началството. Ами ако възникнат масови безредици? Не му трябва усложнения, районът тук е тих и спокоен. Не дай бог се случило нещастие, може и да го уволнят, а още не е дослужил до пенсия. Така че панове да забравят за седмицата, която им е подарил с щедра ръка някакъв си чиновник, и да бъдат любезни да се изметат от незаконно заетия будинок, ще рече, от сградата.

Недослужил до пенсия... Внезапно Василий бе осенен от мисълта, че това е единственият им шанс. Ненапрасно майорът с такава искрена и неприкрита завист поглежда към златния му „Ролекс“ на ръката. Явно е алчен и озлобен от собствената си бедност.

— Заповядайте да обядвате с нас, каквото дал Господ, господин майор — с гостоприемна усмивка го покани Василий. — Моля, не ни отказвайте.

Дебелият червенобузест майор прие поканата с явно удоволствие. С апетит изгълта борша, дори помоли за допълнително, а на овнешкото задушено се нахвърли така лакомо, сякаш дни наред го бяха държали гладен. Опита се наистина да откаже водката, но по хищния блясък в малките му очички, които тутакси станаха мазни при вида на извадената от хладилника бутилка израелска водка, Василий разбра, че той няма дълго да се съпротивлява. Така и стана.

Обядваха в стаята на Василий. След овнешкото бяха сервирани палачинки и майорът съвсем се размекна. Василий си помисли, че вече е време да го подхване.

Взе да попипча почвата и да говори с намеци, но дебелият майор се оказа съобразителен, явно мозъкът му още не беше затлъстял.

— Колко? — попита той, без да го доизслуша.

— Колкото кажете. Сам разбирате, че работата е деликатна.

Майорът назова сумата. Василий веднага се съгласи, стори му се напълно приемлива.

— Значи така — майорът обърса с ръка мазните си от палачинките устни, — ще ги извозваме на малки групи, по петима души, повече няма да се поберат в колата. Впрочем може да се качат и повече хора, ако насядат плътно един до друг, обаче стъклата са светли,

не са тонирани, а гълпата ще занича в купето, така че вътре не бива да има други хора, освен служители на милицията. Ще накараме твоите момчета да седнат на пода между седалките и ще ги покроем с нещо, за да не се виждат отвън. Става ли?

— Разбира се — закима Василий. — Вие най-добре знаете какво трябва да се направи. Къде ще ги откарате?

— На мен ми е безразлично, където кажеш — там ще ги откараме. Само да не е далече, защото няма да успеем. Колко курса трябва да се направят...

— Трябва да ги откарате близо до някоя магистрала, където минават автобусни линии. Оттам вече те сами ще се оправят.

— Добро — кимна майорът. — Веднага почваме.

Той погледна часовника си.

— Значи до магистралата е към четиридесет минути път, обратно пак толкова, общо взето — час и двайсет. Сега е пет и половина. Седем... Осем и половина... Единайсет...

Той пресмяташе колко курса ще направи до полунощ и Василий с тревога очакваше окончателния отговор, сиреч, колкото успеем дотогава, толкова ще прекараме, ама след това, г-це ме извиняваш. Майорът обаче продължи сметките си, очевидно беше готов да работи цяла нощ без прекъсване, за да вземе по-скоро парите. Във валута, естествено, а не в карбованци или в рубли.

— Господин майор — притеснено се обади Василий, — имаме едно малко затруднение... Дори не знам как да ви кажа. Сред хората ми има един тежко ранен. Надали ще може да бъде прекаран както вие предлагате. Той е почти парализиран и се придвижва с инвалидна количка.

— Нищо-нищо — махна с ръка майорът, — няма проблем. Щом е един, ще го извозим. Ще го натоварим при някой от нощните курсове, тогава не се вижда добре. Или не е само той?

— Той, само той — побърза да го увери Василий.

Край. Важното е да се измъкнат оттук, като скрият от хорските очи многобройната, охрана и болното момиче. А после Марат ще му види сметката. И на Мирон също. Да не забрави да каже на Марат, че младежът трябва да се държи под контрол и да му се запуши устата преди транспортирането, иначе току-виж започнал да крещи от колата.

— Има ли в сградата резервен изход?

— То се знае. Дори два. Единият е люкът към мазето, през него разтоварвахме продуктите.

— О — оживи се майорът, — това вече е хубаво. Значи ще товарим хората през мазето. Така ще прекараме микробуса, че да не се вижда отстрани. Я да идем да видим какво е положението.

Слязоха на партера, излязоха от сградата и я заобиколиха. Люкът за продукти се намираше в задната ѝ част. Все пак демонстрантите можеха да видят...

— Имаш ли кола? — попита майорът.

— Имам, няколко са.

— Докарай ги тука и ги паркирай в полукръг, да закриеш видимостта.

Десет минути по-късно три коли бяха паркирани наоколо така, че демонстрантите да не виждат как от люка се измъкват хора и се качват в милиционерския микробус. След още десет минути първата партида изселници напусна територията на сградата с микробуса, който бавно потегли през тълпата. Високоговорителят на покрива му изпраця и след миг се чу гласът на дебелия майор. Този път той говореше на чист украински език:

— Шановни панове, молим да запазите спокойствие. Органите на милицията ще следят как се изпълнява решението на съда за изселване на чуждите хора от сградата на детския дом. Аз нося персонална отговорност за вашата безопасност, ето защо моля да не се допускат масови безредици и прочие нарушения. На всеки час и половина — два ще идвам, за да проследя лично как протича изселването. Ще влизам в територията на детския дом, за да контролирам да не се повреди или открадне нещо от неговото имущество. Можете да бъдете напълно спокойни. Още веднъж ви обръщам внимание, че е необходимо да се спазва редът, както и да се вземат мерки за противопожарна безопасност. Не оставяйте горящите огньовете без надзор и не ги палете в непосредствена близост с горския масив.

Микробусът излезе от тълпата, рязко набра скорост и изчезна от поглед. Василий с облекчение си отдъхна. Не е балама тоя майор. Май всичко се уреди. Все пак парите са велика сила.

* * *

Този ден Мирон не можа да види Наташа. След сутрешния сблъсък с Василий той се върна обратно в стаята си да изчака, докато му донесат закуската, след което да отиде при Наташа, но всичко стана не така, както го очакваше. Пазачът, който му донесе закуската, не си излезе както обикновено, а отиде до прозореца, пусна щората и без да промълви нито дума, се настани в креслото до вратата. Мирон се престори, че не забелязва нищо, спокойно дояде закуската и стана от масата.

— Да тръгваме ли? — въпросително произнесе той.

— Днес занятия няма да има.

— Защо?

— Заповед.

Мирон отдавна беше наясно, че охраната тук е неразговорлива и няма смисъл да задава въпроси, защото и бездруго няма да получи отговор.

— И какво ще правя цял ден?

— Ще седиш тук.

— Заедно с тебе ли? — насмешливо попита момъкът.

— Такава е заповедта.

Мирон се чувстваше неспокоен. Навън ставаше нещо, от вчера около оградата се тълпяха хора и крещяха някакви думи, които дори при най-смело въображение не можеха да се приемат за приветствени и доброжелателни. Опита да се поразсее, да почете или да поспи, но нищо не излизаше, мислите му постоянно се връщаха към тълпата зад оградата. Защо са дошли тия хора? Може би в резултат на опитите им с Наташа да се свържат с Москва? Все пак какво става?

Денят се точеше бавно и почти осезателно болезнено. Както обикновено, Мирон получи обяд и вечеря в стаята си. Настъпи нощта, но пазачът не се помръдна от мястото си, продължаваше мълчаливо да седи до вратата. Мирон също не си легна да спи. А към три след полунощ при тях дойде още един брадат пазач с автомат на гърдите.

— Тръгвай — изкомандва той.

— Къде?

— Без въпроси. Върви след мен.

Седящият до вратата пазач също стана и тръгна зад Мирон. Слязоха на партера и продължиха към дъното на коридора. Когато стигнаха, момъкът видя през отворената, обкована с желязо врата някакви стълби, които водеха надолу. Той уплашено се обърна и срещна непроницаемия поглед на пазача, който го следваше.

— Къде ме водите?

— Продължавай напред. Без въпроси.

Като гледаше в краката си, Мирон заслиза по стъпалата. Водеха го в мазето. Нима това бе краят? Той си даваше сметка, че рано или късно ще се отърват от него, но не мислеше, че всичко ще стане толкова бързо и просто. Кой знае защо си представяше, че отначало с него ще разговаря Василий. Или може би ще го бият... Но не така набързо: ставай и ела в мазето. Момъкът дори беше сигурен, че преди това ще има възможност да се сбoguва с Наташа, макар че не можеше да си обясни на какво се базира тази увереност.

Още щом стъпи на пода в мазето, Мирон се озова в яките прегръдки на пазача отзад, който запуши устата му с широка лепенка, а после изви ръцете му зад гърба и здраво ги овърза. Високо на отсрещната стена момъкът видя отворен люк, през който се излизаше навън. Двамата пазачи го сграбчиха под мишници и го повлякоха натам, а през отвора още двама го подхванаха и му помогнаха да се измъкне от мазето и да се качи в микробуса. От изненада и страх той не можеше да се ориентира в ситуацията и затова покорно изпълни заповедта да седне на пода между седалките. Успя само да види шофьора на колата, двама автоматчици и някакъв дебел мъж. И четиримата бяха в милиционерски униформи. После покриха главата му с някакъв голям парцал, който смърдеше на бензин и на още нещо неприятно. От острата миризма очите му взеха да сълзят, а в носа му се появи щипане.

— Ще седите тихо — чу Мирон нечий глас над себе си, — няма да мърдате, да приказвате и изобщо да вдигате шум.

През парцала момъкът нищо не можеше да види, но по звуците наоколо се досети, че и между другите седалки са насядали още хора. Накрая вратата на микробуса се хлопна и двигателят забръмча.

Отначало се движеше много бавно, после скоростта рязко се увеличи, колата започна да се друсва по неравния път, при което Мирон постоянно си удряше главата в нещо остро и метално. От неудобната

поза ръцете и краката му взеха да изтръпват, заболя го цялото тяло. Откъм шофьора се чуваха откъслечни думи, но от разговора нищо не можеше да се разбере. Мирон напрегнато се ослушваше, опитвайки се нещичко да долови.

— Гануся ще ми вдигне скандал, задето не се прибрах тая нощ...

— Стига бе, за такива пари...

— Те ме греят мен, а нея? Трябва да й хвърля някоя лъжа...

— Лесно ще измислиш какво...

Разговорът се водеше за безинтересни неща и за непознати на Мирон хора. Къде може да се наберат най-много гъби, за роднини на Гануся, които тия дни ще ходят на лов за глигани и търсят още ловци, за коварните номера на някой си колега Остапчук, който все си фантазира, че ще завърши службата си не в Ужгород, а поне в Харков или най-добре — в Киев.

Колата плавно забави ход и постепенно спря. Внезапно Мирон усети дори през парцала, че стана по-светло.

— Край, братлета, пристигнахме, слизайте — чу той същия глас, който преди тръгването заповядваше на всички да седят тихо, да не мърдат и да не приказват.

Мирон несръчна се опита да стане, но изтръпналите крака не го държаха, а с ръцете не можеше да си помогне. Изведнъж го обзе почти детинската надежда, че ще го забравят в микробуса, а по-късно някой ще го освободи. Може пък да извади късмет? Момъкът замря в неудобната си поза, сгушил глава между раменете, притаил дъх, за да не мърда вонящият парцал, с който го бяха покрили.

— Излизайте един по един! Оставете оръжието в микробуса! Ръцете на тила! Ще стреляме на месо.

Хванаха ги! Хванаха ги в капан! От радост Мирон понечи да изкрещи, но през здравата лепенка от устата му се разнесе само задавено мучене, което едва ли бе чуто от някого. Сега мисълта, че може да го забравят, му се стори ужасна и го хвърли в паника. Той пое колкото се може по-дълбоко въздух и замуча с всички сили, като клатеше глава и се мъчеше да привлече нечие внимание. Наблизо се чува стъпки, някой махна парцала от главата му, подхвана го под мишниците и с едно дръпване го измъкна от тясното пространство между седалките, като го изправи на крака. Мирон се олюля, но мъжът го задържа и го подбутна към вратата на микробуса.

Преди да слезе, момъкът видя, че се намират на авиационна писта, и позна летището, на което беше пристигнал преди две седмици. Цялото пространство наоколо бе ярко осветено, пред микробуса стояха въоръжени мъже с униформи на специалните части. Онези, които слизаха от колата, веднага бяха отвеждани в самолета отсреща. И всички вече бяха с белезници.

Към него се приближи среден на ръст мъж с доста оплешивяло теме и сериозни очи. С рязко движение той махна лепенката от устата му и строго попита:

— Име?

— Асланбек Уциев.

— Чеченец ли си?

— Ингуш. Тоест не съвсем... аз...

— Защо си вързан и с лепенка на устата?

— Не знам. Навярно Василий се е страхувал, че ще започна да викам.

— Заложник ли си?

— Не, аз...

— Значи си от охраната? — прекъсна го мъжът.

— Не-не — побърза да отрече Мирон, страхувайки се, че ще го помислят за един от хората на Василий, — аз изобщо не съм от тях. Извикаха ме да занимавам Наташа.

— По какво?

— По математика и физика. Слушайте, Наташа остана там, тя е съвсем незащитна, инвалид е. Спасете я, моля ви.

— Ще се оправим — кратко отговори мъжът. — Иля, качи го на петдесет-седемнайсет.

Развързаха ръцете на Мирон и тутакси на китките му щракнаха белезници. Прекараха го покрай самолета, на който отвеждаха пазачите, пристигнали заедно с него. Малко по-нататък имаше друг самолет, пак такава малка „щайга“, на чийто борд бе изписан номер 5017. Когато се качи и влезе в салона, момъкът съгледа дебелия милиционер от микробуса. След малко се качи и мъжът с поплешивялата глава.

— Е, какво, Петрович, готов ли си да тръгваш? — попита той.

Дебелият милиционер свали от главата си фуражката и обърса с кърпа мокрото си чело.

— Ей сега, Сашко, остави ме пет минутки да си отпочина.

— После ще почиваш, Петрович, после, Василий Игнatieвич те чака. Не бива да го нервираш. Как мислиш, кога има намерение да изпрати момичето?

— Мислех, че ще го качи за тоя курс. Казах му, че по тъмно най-лесно и незабелязано ще я извозим.

— Измисли нещо, за да го накараш да побърза.

Милиционерът тежко се надигна от седалката и се отправи към вратата.

— По пътя ще измисля. А тоя кой е?

— Твърди, че е студент и се е занимавал с Наташа.

— Студент, а? — злобно се подсмихна Петровия и от тази усмивка Мирон усети тръпки по гърба, сякаш бе виновен за нещо.

— Наистина съм студент — побърза да потвърди той, като че се оправдаваше. — И нямах никаква представа какво се върши там. Казах ми да се позанимавам с момичето, нещо като частен учител, за което ще ми платят. Нищо не знаех, честна дума.

— И кой те прати там, душко? — пак така подигравателно се осведоми милиционерът.

— Баща ми.

— А кой е баща ти?

— Полковник Уциев от щаба на Задкарпатския военен окръг.

— Ясноо — проточи Петрович. — Сериозна работа. И какво правят там с момичето?

— Държат я в една стая на третия етаж. Стаята се подслушва, а може и да има монтирана камера. Моля ви, вземете я оттам час по-скоро, тя е съвсем сама, няма представа какво става и може би е полудяла от страх.

— Стига, Петрович — махна с ръка мъжът, когото милиционерът бе нарекъл Сашко, — тръгвай вече. А ние тук ще си поприказваме със сина на полковник Уциев от щаба на военния окръг.

* * *

Ташков не беше спал вече трета нощ и от време на време имаше чувството, че мозъкът му блокира и не може да мисли. Пьотр

Петрович се оказа корав мъж, направи вече осем курса до детския дом, представяйки се за тъп и продажен офицер, който срещу много пари е готов да извози на малки групи всички обитатели на сградата. Докараните на летището чеченци веднага бяха изпращани със самолет до Черновци, което беше по-близо, отколкото да ги карат до Лвов или Ужгород, така че до пристигането на микробуса с поредната група малката „щайга“ се връщаше, за да вземе следващите. Засега всичко вървеше според плана, тихо, спокойно, без стрелба и кръв. Всичко, освен едно: защо все още не изпращат Наташа. Какво става с нея? Нима Василий е рискувал да я убие? Значи тогава всичко е било напразно?

Александър седеше в салона на 5017 и докато чакаше поредното пристигане на микробуса разпитваше Асланбек Уциев. Общо взето, младежът му харесваше, нямаше вид на човек от тая банда. Но от друга страна, той беше син на полковник Уциев, който по сведения на украинските оперативници поддържа активни връзки с чеченските сепаратисти. Всъщност засега не е уличен в нищо конкретно, но все пак...

— Каква роля играе баща ти в тая работа?

— Не знам точно, но той специално идва да ме предупреди безпрекословно да се подчинявам на Василий.

— И защо ти е казал това? Давал ли си му повод?

— Те забелязаха, че ми е жал за Наташа.

— А ти действително ли изпитваше жалост към нея?

— Да. Тя е чудесна. Двамата с нея направихме всичко възможно, за да се свържем с вас. Вие усетихте ли?

— Разбира се. Браво на вас.

— Александър Николаевич...

— Да?

— Страхувам се за нея. Защо Василий не я изпраща?

— Мен ли питаш? Сам си помисли и ми кажи. Ти по-добре познаваш както Наташа, така и Василий и тамошната обстановка. Каква би могла да е причината?

— Досещам се — развълнувано каза Мирон. — Причината е лекарят. Василий се страхува да изпрати Наташа без него. Навярно лекарят е възпрепятстван от нещо и не може да тръгне. Затова и Наташа още е там.

Ташков се позамисли. Изглежда, момъкът е прав. Задържат Наташа, докато не тръгне и лекарят. А той няма да тръгне, докато... Докато — какво? Докато не цъфнат нальмите? Докато им се подпали сламата под задника?

Лекарят няма да тръгне, докато Василий не се свърже с Аякс и не получи инструкции от него. А с Аякс засега не може да се свърже. И няма да може още доста време. Защото Аякс беше арестуван още щом първата група чеченци пристигна на Кодомийското летище и се разбра, че Василий е налупал въдицата на Петрович. Ташков буквално скочи от самолета и хукна към сградата на аерогарата.

* * *

На разсъмване резето изщрака и острият метален звън отекна особено високо в утринната тишина. Аякс не спеше, но все пак трепна от неочаквания звук. В килията беше сам, но това най-малко не го учудваше въпреки всеизвестната пренаселеност на следствените арести. Защото при задържането на асове като него на първо време те се изолират в единична килия. Поне за първата нощ.

— Стани — заповяда дежурният.

— Още няма седем часа — хладнокръвно отговори Аякс. — Нямам право да ме разпитват.

— Казах, стани!

Аякс бавно, сякаш неохотно се надигна и навлече обувките си. Дежурният го поведе по коридора, минаха през няколко решетъчни врати, после влязоха в някакъв кабинет. Вътре седяха трима души, от които двамата бяха цивилни, а третият бе униформен. На бюрото Аякс забеляза клетъчен телефон. Своя телефон.

— Цяла вечер и през цялата нощ някой непрекъснато се опитваше да се свърже с вас по телефона. Сега ще се обадите ли?

— Не.

— Как мислите, кой може така настоятелно да ви търси?

— Всеки. Маса мои приятели и познати имат номера, ми. И вие ме вдигнахте толкова рано, за да говоря по телефона?

— Оценявам вашия хумор — студено отбеляза униформеният. Сега Аякс си го спомни, той беше присъствал при ареста му и на

първия разпит, но тогава стоя настрана и изобщо не проговори. — Все пак бих искал да ви напомня, че в Карпатите се намира отвлечената от вас Наташа Терехина. И вие лично отговаряте за живота ѝ. Ако успеем да я върнем в Москва жива и невредима, ще бъде добре. Но ако с нея се случи някакво нещастие, тогава за вас нещата коренно ще се променят. Ето защо бих искал да се обадите, когато телефонът позвъни, и да разговаряте с човека, който ви търси. Разбира се, спокойно и без глупости.

— Защо смятате, че ми звънят във връзка с тая история? Може да ме е търсила жена ми, тя е на курорт в чужбина.

— Може — съгласи се униформеният. — Но при всички случаи е по-добре да отговорите. Впрочем много се съмнявам, че съпругата ви ще звъни така настоятелно през цялата нощ. По-вероятно е да ви търси вашият приятел Коковцев от Карпатите. Знаете, че той там си има проблеми, вече ви казаха. Така че най-добре е да последвате съвета ми. В противен случай ще бъда принуден да ви заставам.

— И как? — високомерно вдигна вежди Аякс. — С бой и изтезания?

— Че как иначе — внезапно се намеси в разговора единият от цивилните. — И с бой, и с изтезания. Но най-вече с увещания. Ние доста дълго разговаряхме след вашето арестуване и вие имахте възможността да се уверите, че са ни известни много неща, твърде много. За вас са безсмислени всички опити да излезете на свобода, защото навън вашите партньори така набързо ще ви видят сметката, че дори няма да успеете да изохкате. Ще ви открият и в следствения арест на МВР. Сам знаете какви хора влизат там и какви са нравите, пък и охраната е продажна, така че вашите приятелчета бързо ще ви докопат. Единствената ви надежда е нашият изолатор. Между другото, тук е хем по-уютно, хем охраната е по-сериозна. Но можем да ви задържим само при условие че сте подследствен по наша линия. Обаче ако ние с вас се престорим, че по линията на ФСБ нямате никакви грехове, автоматично ставате подследствен на МВР и ще бъдете преместен в „Бутирки“. А там вече ще ви лепнат и Анисковец, и Олег Жестеров, и даже Романовска. Но, разбира се, най-вече монахинята и медицинската сестра. В убийствата на първите трима вие сте участвали като вдъхновител и организатор, а монахинята и медицинската сестра сте удушили със собствените си ръце. Ние все се чудехме и много

умувахме как двете жени са допуснали убиеца до себе си, без дори да извикат. А всичко се оказа просто. И двете са ви познавали добре и са ви имали доверие. Аля Миркова е била на практика при вас, когато е завършвала медицинското училище. Впрочем злите езици твърдят, че по това време честичко се е случвало да ви виждат как се уединявате с нея в кабинета си. А обясненията за сестра Марфа са излишни, тя е работила при вас и сте се виждали всеки божи ден. Така че какво решаваме, Сергей Лвович, ще отговорите ли на позвъняването, или ще ви водим в „Бутирки“? Но моля ви, седнете, няма смисъл да стоите на крака в такъв ранен час.

Гуланов седна на предложението му стол. Те са прави, за него вече няма друг изход. Твърде голяма е организацията и твърде много неща има в актива си, за да храни той някаква надежда. А беше толкова уверен, че длъжността му — главен лекар на приюта за инвалиди и стари хора — сама по себе си ще го пази от подозрения. Вероятно именно така е било доста време. Те са търсели неуловимия Аякс, предполагайки, че той трябва да е голям мафиот, че се разкарва с вносна лимузина, живее на широка нога и навсякъде се движи с бодигардове. Е, какво да се прави, всяко нещо си има край. Поживя си чудесно, в охолство и с власт, осигури и майка си, и жена си, и сина си. И честолюбието си задоволи с дръзки операции за хиляди долари. Открай време, още когато наследи „делото“ на баща си, знаеше, че рано или късно всичко ще свърши, и ще свърши не с лека въздишка на смъртния одър, а точно така — грубо и безславно, със затвор, разпити и оскърбления. И беше подготвен за това. Животът му изглеждаше блудкав и скучен и той внасяше в него онова, което го правеше интересен и вълнуващ, придаваше му пикантен вкус и възбудата от постоянния риск. Имаше нужда не толкова от пари, колкото от съзнанието за собственото си могъщество и неуязвимост, ловкост, хитрост, размах...

Телефонът на бюрото забибитка. Гуланов, без да се замисли, посегна и го взе.

— Да, слушам. Да... Браво, измъкна се. Моите поздравления. Нека тръгва, тук ще го посрещнат. Ще го придружиш до Лвов? Ами добре, тук всичко ще бъде наред. Абе всичко ми е ясно, ти не си виновен, а с Охрименко по-късно ще се разправям. Какво? Недей, засега няма нужда, ситуацията се промени. Настани я някъде за един-

два дни, изпрати госта до Лвов и после ми се обади да ти кажа какво трябва да направиш. Хайде, Вася, всичко най-хубаво.

Гуланов отново сложи телефона на бюрото.

— Сега доволни ли сте?

— Напълно — весело отговори униформеният. — Идете да си доспите, през следващите три часа няма да ви безпокоят.

Аякс се върна в килията си и легна, като подложи ръце под главата си. Операцията с методиката на Волохов беше най-интересна от всички, защото за нея хвърлила най-много усилия и време. С Валерка Волохов се знаеха от студентските години, бяха от един курс и още тогава той споделяше с него абсурдните си идеи за създаване на свръххора. Но по онова време тази дума будеше лоши асоциации и скоро Валерка започна да се изразява по-предпазливо и да говори за хора с изключителни физически и интелектуални качества. Но и на тия негови приказки се смееха не по-малко.

След като се дипломираха, двамата се разделиха, всеки по своя път. Волохов се занимаваше с лечебна практика и научни изследвания, а той, като голям комсомолски активист, предпочете кариерата на администратор. Слуховете за скандала на научния съвет, когато Волохов буквално е бил разгромен и оплют заедно с идеите си за радиологична корекция на плода в ранните стадии на бременността, стигнаха, разбира се, и до него, но по онова време той изобщо не мислеше за подобни неща. А преди шест години позна някогашния си колега от института в мъжа, който дойде в приюта за инвалиди да се осведоми за здравословното състояние на Галина Терехина, загубила паметта си при черепно-мозъчна травма. Именно тогава разбра, че Валерка Волохов все пак не се е отказал от своите идеи. И тогава му хрумна мисълта да се възползва от тези идеи.

Шест години къртовски труд, шест години, през които най-внимателно следяха Волохов, неговите жени и децата му. Когато Ира напусна интерната и заживя самостоятелно, той реши, че не би било зле да я държи постоянно под око. Ловко и бе подхвърлена идеята да дава стаи под наем, а по-нататък всичко бе въпрос на техника. Година по-късно в жилището ѝ се появи и доктор Волохов, което той възприе като щастлив знак от съдбата. Всичко се уреждаше, успехът сам му се навираше в ръцете и би било глупаво да не се възползва от създадите се обстоятелства. Разбира се, операцията бе предвидена за в бъдеще и

ако не беше намесата на старата Анисковец, всичко можеше да се изпипа най-прецизно, без да се избързва толкова. Но тя се намеси, дъртата му вещица, пъхаше си носа навсякъде и всичко тръгна с главата надолу. Жалко. Но какво да се прави.

Не, не се срамува от живота си, успя докрай да му се наслади. Дори пътуванията до Рим, така наречения Вечен град, му доставяха желаното и сладостно усещане за риск. А без това чувство той се задушаваше, дори му се струваше, че просто видимо започва да остарява. Е, поживя красиво. И трябва да си отиде красиво. Няма да го безпокоят още цели три часа. Това му е напълно достатъчно. Допотопните руски шерлоковци така и не се научиха да обискират както трябва. И слава богу.

* * *

Още щом чу шума на пристигащия микробус, Ташков се втурна да го посрещне. Отначало прозвучаха неизменните команди:

- Слизайте един по един!
- Оставете оръжието в микробуса!
- Ръцете на тила!
- Стреляме без предупреждение!

Той едва се сдържаше да не нахълта в колата. Но не биваше да го прави, докато в нея има, макар и само един въоръжен бандит. Ето, на вратата се появи мургав мъж, който очевидно не беше европеец. Ташков разбра, че именно това е чуждестранният лекар, за когото спомена Асланбек Уциев. Значи и Наташа трябваше да е тук. След мургавия чужденец от микробуса надникна Петровия и му махна с ръка:

- Ела да вземеш момичето, Сашко!

Наташа седеше на пода. Светлината, с която прожекторите заливаха летището, беше достатъчна, за да види очите на девойката — огромни и светли, застинали от ужас. Александър се наведе и я вдигна на ръце. Беше лека като перце.

— Всичко е наред, мила — нежно й говореше той, докато я носеше към самолета, — всичко свърши. Ние дойдохме да те вземем.

Ти си ми толкова умна Наташенка, ти си чудесно момиче. Няма вече нищо страшно, всичко е наред. Всичко свърши.

— А Мирон? — мелодично като камбанка прозвуча гласчето ѝ точно в ухото му. — Какво е станало с него?

— Кой Мирон?

— Мирон. Той се занимаваше с мен. Къде е?

— Нима с теб не се е занимавал Асланбек? — Ташков се спря и я погледна внимателно. — Да не грешиш?

— Не, не греша.

Ташков бавно продължи напред. Нещо не пасва. Нима момъкът лъже? Но не, всичко стана както той каза, докараха Наташа заедно с лекаря веднага след като дадоха възможност на Василий да говори с Аякс. Ташков вдигна глава и видя Асланбек, долепил лице до стъклото на илюминатора.

— Я погледни — извърна се той така, че да може Наташа да види илюминатора, — тоя човек ли се занимаваше с тебе?

— Мироон! — извика тя толкова силно, че едва не му пукна тъпанчето. — Мироон!

Ташков едва успя да се дръпне от трапа, за да не го събори Асланбек, който стремително изскочи от самолета и, кажи-речи, измъкна девойката от ръцете му. Момъкът с луда радост започна да я целува по бузите, устата и очите, като я притискаше и люлееше като бебе.

— Ние успяхме! Успяхме! Успяхме!

* * *

Когато излезе от градската прокуратура след поредния разпит при следователя Олшански, Валерий Василиевич Волохов се сблъска на входа с Вера Жестерова. За първи път я виждаше толкова разсеяна и някак отчуждена.

— Още ли те разкарват заради Олег? — равнодушно попита тя.

— Да.

Беше доволен, че може да използва за параван гибелта на съпруга ѝ, за да не коментира с нея истинската причина да го призоват в прокуратурата. Вера погледна златното си часовниче.

— Имам още половин час, мен ме извикаха за три и половина. Хайде да се поразходим — предложи тя.

Бавно и мълчаливо закрачиха по оживената улица. Нямаше за какво да си говорят. Внезапно младата жена възкликна:

— Колко е задушно. От тая върволица коли не може да се диша. Ела да влезем в някой двор и да намерим пейка да поседнем.

Бързо намериха двор. Но той не хареса на Вера, защото нямало сянка, а и децата при люлките и пясъка играели много шумно.

— Господи, каква нетърпима жега — изпъшка тя по някое време. — Ако можеше поне за няколко минути да постоим на по-прохладно място. Да влезем в някой вход, а?

Волохов мълчаливо вдигна рамене. Всъщност тя беше права, вътре със сигурност щеше да е по-прохладно и тихо. Влязоха през първата попаднала им врата и се качиха по стълбището една площадка нагоре. Тук наистина бе прохладно и тихо, само дето доста силно миришеше на пържени картофи и риба. Вера се подпря на перваза на прозореца, обърната с гръб към Волохов, и се загледа навън. По едно време отвори чантичката си и затършува в нея. Гледайки напрегнатата ѝ поза, Валерий Василиевич си помисли, че тя плаче и си търси носната кърпичка. Когато младата жена се обърна към него, той дори не разбра какво става. Първо усети изгаряща болка в гърдите и чак след това чу оглушителния гърмеж.

— Мръсник — с каменно лице произнесе Вера. — Такъв гад си заслужава да го излежиш.

Тя хвърли пистолета на площадката и бавно заслиза по стъпалата. С угасващото си съзнание Волохов успя да отбележи с учудване, че никой не изскочи на стълбището, а гърмежът беше толкова силен...

* * *

И отново всичко си тръгна по релсите. Ира ставаше в пет сутринта и отиваше да чисти тротоара. После миеше стълбището на шестнайсететажния блок. След това хукваше към битака, а вечер отиваше в „Енория“. Наташа отново си беше в болницата, в същата болница, дори в същата стая. Само дето квартирантите изчезнаха от

дома на Ира. По-точно тя си имаше нов — красив черноок момък. По паспорт той се казваше Асланбек, но всички, кой знае защо, му викаха Мирон. Той не плащаше за квартирата, но работеше много и даваше всичките си пари на Ира. До копейка.

— Първо ще съберем за Павлик — казваше ѝ той, — после за паметник на баща ви. А после Наташа ще вземе диплома за висше образование, ще си я приберем къщи и ще заживеем чудесно. Ти само ще потърпиш още малко, нали? — Ще заживеем чудесно, обещавам ти.

И Ира му вярваше.

Веднъж в седмицата ѝ идваха на гости Зоя и Ташков, същият Ташков, който даде всичките си пари да спаси Наташа. Ира се чудеше как най-добре да ги посрещне и нагости, струваше ѝ се, че до края на живота си няма да може да се отблагодари на този сериозен и прекрасен човек. А и така се радваше, че Зоя все пак се реши да роди детето! Поне ще си има, макар и не съвсем родно, но братче или сестриче, с което ще излиза на разходка, ще си играят на гоненица или жмичка, и което ще прибира от детската градина. А по-нататък може би ще ѝ разрешат да го заведе на училище за първия учебен ден. С Павлик навярно вече няма да има това щастие.

Тя ще си има семейство не само от инвалиди. В него ще бъдат Мирон, Зоя и нейното дете, дори, както изглежда, и Ташков. И животът ѝ ще стане хубав, само трябва много да работи и много силно да вярва в това.

И Ира вярваше.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.